VLADIMIR VOLKOFF

Autorul bestsellerului OASPETELE PAPEI

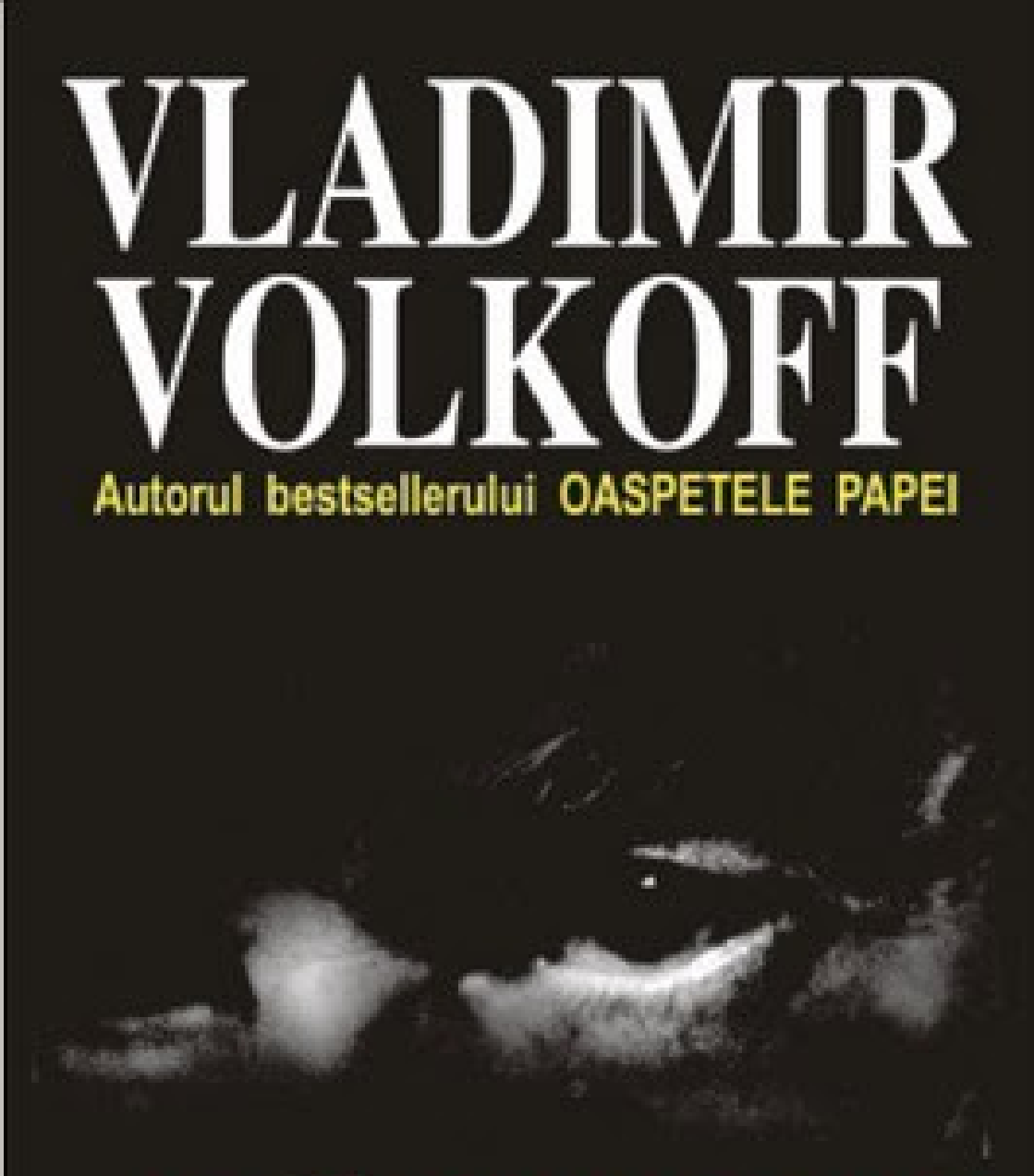

RĂPIREA

VLADIMIR VOLKOFF

Răpirea

Traducere din limba franceză:
Margarita Vavi Petrescu

EDITURA ORIZONTURI
București
2009

Nota autorului

Autorul dorește ca toți cei care l-au ajutat să scrie această carte să găsească aici expresia gratitudinii sale.

Unii, din rațiuni evidente, nu pot fi numiți, dar autorul nu le este întru nimic mai puțin recunoscător decât următorilor: Doamnelor de Baudus, Didier, Dumitresco, Hofmann, Jankovitch, Laurent, Mattei, Mikitch, Roy, Scordia, Theys.

Reverendului Superior Părintele Arhimandrit Elie de la mănăstirea Transfigurării și Reverendului Superior Părintele Boris Bobrinskoy pentru documentația asupra relicvelor.

Alteței Sale Prințul Francois de Bourbon.

Domnilor d'Argent, de Baudus, Chandler, Combaz, Corvez, Dimitrijevitch, Galliez, Guyard, Ibn Warraq, autorul cărții *De ce nu sunt musulman,* Imbert, Ivanoff, Jankovitch, Jivadinovitch, Juillard, Le Pichon, Livernault, Magnificat, Paucard, Peroncel-Hugoz, Quillian, Raufer, Thome, del Văile, Volker.

Autorul s-a preocupat să ortografieze cu minuscule cuvintele islam și musulman, când a fost vorba de religia musulmană, și cu majuscule Islam pentru comunitatea musulmană sub aspectul său geopolitic, Musulmani pentru beneficiarii la apartenența culturală acordată de Tito musulmanilor din Iugoslavia. Numele proprii ale locuitorilor din Monterosso și ale celor sârbo-croați sunt transcrise așa cum se aude și trebuie să fie pronunțate aproximativ cum sunt ele dactilografiate.

Cititorul va găsi la sfârșitul cărții explicația siglelor puțin curente, justificarea anumitor ortografieri, un scurt glosar de vocabule sârbo-croate și lista personajelor.

V.V.

PROLOG

I

Trei bărbați

1. Președintele Statelor Unite dă ordine

— Elimină-l pe omul ăsta care-mi calcă pe nervi, rostește bărbatul cel mai puternic din lume, punând pe masa joasă un picior pe al cărui deget mare se iteau câțiva peri roșcovani. Elimină-l, mă deranjează.

Era ciudat să auzi vocea asta de castrat și tonul plângăcios pornind dintr-un munte de carne tânără și blondă, stropită regulat, de o bună bucată de vreme, cu bere blondă.

În schimb, interlocutorul său, trecut binișor de treizeci de ani, era zvelt, suplu, numai mușchi și tendoane pe oasele lungi, cu un craniu pleșuv turtit pe laterale, cu tâmplele înfundate, un nas coroiat sub o frunte unde excesul de piele se aduna în pliuri. Vorba lui era un murmur distins și nazal, de parcă ar fi cântat la trompetă în surdină. Ședea pe marginea scaunului, un *Early American* autentic, și se apleca în față într-o atitudine în același timp familiară și respectuoasă.

— Nu văd de ce v-ar deranja, domnule Președinte!

— Ți-am atras atenția de o sută de ori, nu o dată, să-mi

spui Bob în intimitate, făcu președintele pe un ton capricios.

— Nu văd de ce te-ar deranja, Bob!

Președintele se întinse pe balansoar. Îi plăceau balansoarele. Te poți apropia, depărta, detașa, poți reveni, te simți destins, în largul tău, *relax.* Mângâindu-și degetele mari:

— Oh! Wally! Nu vezi că omul ăsta este un neg care nu merită să desfigureze chipul încă imaculat al Mileniului al Treilea? Dacă aș avea o bătătură la picioare, nu m-aș duce să-mi fac pedichiura?

În public, Bob se străduia din răsputeri să pară stupid. Într-o țară în care inteligența etalată ostentativ e văzută cu ochi răi, faptul i-a adus destule milioane de voturi: „Bob poate că nu-i perfect, dar e la fel ca noi toți.” Fraza fusese pronunțată de miliarde de ori de numeroșii lui partizani, care nu și-ar fi mărturisit niciodată lor înșiși că nu erau mai proști ca alții, dar nici pomeneală ca el să se lase descoperit, ceea ce a fi fost culmea lipsei de pudoare. În particular, președintelui se întâmpla să coboare totuși garda și să vorbească precum Shakespeare, dar întotdeauna pe un ton confidențial sau ironic, pentru a exorciza ceea ce cuvintele lui ar fi putut avea prea sofisticat.

Wally își ridică cutele suprapuse de pe frunte.

— Dacă este o chestiune de cosmetică…

— Vezi bine ce vreau să zic. Simt că ar fi indecent să tolerez, în acest mileniu care ne va aparține, o individualitate atât de obscenă. Până și porecla lui dovedește că nu-i de-al nostru.

— „Regele munților”? Dar, Bob, e un rege ales.

— Ales, ales… Ales cu o asemenea majoritate devine suspect. Eu sunt ales cu trei sferturi din voturi? De altfel, ales într-o republică autoproclamată, pe care n-o recunoaște nimeni.

— Te previn că am de gând să mă fac avocatul

diavolului.

— Nici nu m-ar mira din partea propriului meu DCI, insinuă maliţios preşedintele, agitându-şi degetele mari ca să le contemple mai bine. Dacă stau bine să mă gândesc, nu te plătesc pentru virtuţile tale angelice.

— Argumentele tale nu stau în picioare, Bob. O majoritate de nouăzeci şi nouă la sută ar fi fost într-adevăr suspectă (deşi am tolerat foarte bine timp de trei sferturi de secol ca amicii noştri sovietici să fie astfel aleşi). Şaptezeci şi cinci la sută demonstrează pur şi simplu că poporul lui de primitivi se află în spatele lui. Cât despre „autoproclamată”... Cunoşti vreuna care să nu fie astfel, începând cu republica noastră? Atâtea monarhii legendare pretind că trecutul lor se pierde în negura vremilor, atâtea republici care se respectă se autoproclamă la o anume dată, într-un anume loc, în văzul şi ştiinţa lumii întregi. *The time has come for all goodmen...*[1] Urmarea, o cunoşti pe de rost. În fine, e foarte exact dacă spunem că noi nu recunoaştem oficial republica monterossiană, dar am luat act de existenţa acestei entităţi. Ne-au tot bătut la cap că Knezevici este o căpetenie de bandă, dar, după acordurile de la Chicago, nu mai este.

— Glumeşti, Wally! Knezevici este căutat ca criminal de război.

— Inexact. Căutat fiind *inculpat* în crime de război. Deci, în această situaţie, se acordă prezumţia de nevinovăţie.

Cei doi bărbaţi se priviră o clipă pe deasupra mesei scunde pe care zăceau ceştile goale de cafea Haviland.

— Wally, mi-ai spus adineauri că argumentele mele nu stau în picioare. Te înşeli: ele stau în picioare în faţa opiniei publice, asta contează.

— Un punct pentru dumneata, Bob.

Bob îl arătă pe Wally ectoplasmei care plana, impalpabilă, la o oarecare distanţă. Ectoplasma se

[1] A venit timpul pentru toţi oamenii buni (lb. engl. în orig.) *(n.tr)*

materializă într-un servitor negru care ridică o sprânceană întrebătoare, permițându-și să arate cu un deget timid spre bărbatul cel mai puternic din lume, care făcu din cap un nu aproape imperceptibil. Atunci, slujitorul aduse un *snifer*[2] de Baccarat pe un platou de argint englezesc din secolul al XVIII-lea și-l lăsă la îndemâna lui Wallingham, șoptind:

— Spaniol sau francez, *sir?*

— Spaniol, răspunse Wally dintr-un soi de snobism, așa de-al naibii, fiindcă socotea că se așteptau să zică „francez”.

Servitorul se întoarse cu o sticlă de Veterano Osborne și umplu un pahar de baccarat.

— Da, reluă Wally. Trebuie să recunoaștem că asistăm, în acest sfârșit de secol, la o mutație profundă operată în sufletul american. Americanii, ca și anglo-saxonii în general, au fost dintotdeauna partizanii celor defavorizați, a marginalizaților. Avem complexul Robin Hood, și iată că asistăm la un fenomen contrar. Acest om, singur împotriva tuturor, își permite să ne trateze cu insolență, și, în loc de a simpatiza cu el, îmi spui „Elimină-l”. Și nu am nicio umbră de îndoială că poporul american nu te-ar susține.

Ciudat.

— Nu văd unde-i problema. Dacă am certitudinea că sunt susținut, pentru ce protestezi?

Chiar de la începutul primei sale campanii electorale, Bob Brookes înțelesese că realitatea nu există (sau nu mai există – admitea că ar fi putut să existe cândva). În zilele noastre, nu există decât opinia publică. De la alegerea sa pentru prima magistratură a statului, el realizase că nici opinia publică nu există. Există doar sondajele, deformate după cum se dorește și care determină opinia publică, la rândul ei, determinând realitatea. Se hotărî să ia taurul de coame.

— Knezevici se află în fruntea unei populații înapoiate,

[2] Serviciu de băuturi alcoolice (limba engleză), *(n.tr.)*

care nu-i nici măcar în stare să priceapă beneficiile democrației. E cazul tipic în care trebuie să le faci bine oamenilor în pofida voinței lor. Când mitocanii ăștia de munteni se vor descotorosi de influența diabolică a lui Knezevici exercitată asupra lor, se vor căi de crimele comise și după una sau două generații vor ajunge ca și noi. Se vor apuca să-și tundă afurisitele de peluze și vor face niște afurisiți de hot-dogs din afurisiții lor de porci. Dacă există o palmă de câmpie în blestemata lor de țară vor face din ea un teren de golf și blestemații noștri de turiști se vor duce la ei să-și petreacă blestematele de vacanțe. Ce-ai mai putea spune acum?

El ridică vocea așa cum fac oratorii pentru a obține aplauze:

— Nu voi tolera o pată feudală pe harta lumii în zorii celui de-al Treilea Mileniu!

Și izbucni în râs.

David Abraham Wallingham, poreclit *Just-call-me Wally*[3], fiind una dintre acele formule paterne care-i erau pe plac, nu era de acord cu patronul său.

Rodul unei încrucișări, paradoxale dar fecunde, între aristocrația sudistă și finanțele evreiești dăduse dovadă de intrepiditate și de machiavelism de pe vremea existenței OSS-ului, primul dintre serviciile secrete americane. Unii afirmau că sigla însemna *Oh! So Select!* alții traduceau: *Oh! Si Snob!* Nimic din toate astea nu era greșit, și, după două misiuni în Franța ocupată, unde se folosise judicios de grenadă și de pumnal, Wallingham se integrase foarte bine în acel mediu. Ascendența sa pe linie maternă îl împiedica oare să fie un WASP perfect? El a fost WASP-ul mai mult ca perfect.

Când OSS a fost înlocuit cu CIA, ar fi putut parveni până spre culmile învecinate cu vârful, dar n-a fost să fie. CIA, care are reputația că susține dictaturile de dreapta, în

[3] Spune-mi Wally - formulă foarte uzitată, care invită la o adresare neprotocolară, *(n.tr.)*

realitate a preferat întotdeauna mișcările de stânga, crezând astfel că ia apa de la moară comunismului, și această miopie, care nu s-a transformat într-o catastrofa datorită, simplu, prăbușirii comunismului, nu-l agrea pe Wallingham. În aceste condiții, mai curând decât să caute o carieră administrativă accelerată, a preferat să bată în retragere, alături de James Jessus Angleton, în insondabilele mistere ale contraspionajului ofensiv, unde se afla oarecum al adăpost, fiindcă așa se cuvenea să fie pentru a afla ce se punea la cale. Cu venirea la putere a lui Jimmy Carter, Wallingham și-a dat demisia prevăzând că, din rațiuni zis morale, președintele și-ar trăda ofițerii, i-ar demasca pe agenți, ar sabota serviciul.

În retragere, fostul *spook*[4]*,* rămas la fel de atletic și de alert, nu a șomat: ca să-și ocupe timpul avea plantația Wallingham în Georgia de Sud și Banca Abramson în Atlanta.

Aparținând, ca sudist, de partidul Democrat, dar de aripa sa dreaptă, el se interesă de viitorul președinte Bob Brookes, nu numai pentru că era candidatul partidului său, ci mai ales pentru că intuise în el un mare vid moral, dacă nu chiar intelectual, că vidul se putea umple cu lucruri rele dar și cu lucruri bune și că, o dată cu vârsta, Wallingham se vedea în rolul distribuitorului de sfaturi bărbatului celui mai puternic din lume. De altfel, vântul politic își schimbase direcția. Balivernele în care crezuse Carter nu mai erau la modă decât pentru export, și poate că avea să-i fie cu putință să muncească din nou întru măreția Țării Bunului Dumnezeu. Just-call-me-Wally dădu câteva impulsuri utile la alegerea lui Bob.

Bob, la rândul său, la prima tinerețe, dăduse în mod necugetat garanții mișcărilor contestatare, fie ele de stânga, pacifiste, anarhiste, ecologice, de toate neamurile. Fără să încline spre comizerație sau defetism (ar fi putut să

[4] Fantomă (limba engleză) *(n.tr.)*

fie la fel de bine colonialist sau negustător de sclavi negri dacă moda ar fi înclinat spre colonizare sau lemn de elben), își compusese o imagine de „porumbel” care risca să devină stânjenitoare. „Ochii înstelați” și „inimile însângerate” nemaifiind la modă, Bob Brookes trebuia să-și schimbe reputația, și, pentru asta, nimic nu era mai indicat decât să se înconjoare de câțiva „șoimi” bătrâni, care ar fi dat ortul popii, după ce ar fi ferchezuit aura întinată a președintelui. Îl sondase pe boșorog:

— Ce v-ați dori, în caz că poporul american…?

— Compania nu mi-ar displăcea.

— Considerați că s-a și făcut.

La drept vorbind, Bob nu era sigur că CIA servea într-adevăr la ceva: acum, comerțul era cel care dispunea aproape în întregime de politică, iar comercianții sunt întotdeauna bine informați, dar Just-call-me-Wally ar deține rang de ministru și toată lumea ar fi mulțumită.

Bob ales, Wallingham numit, relațiile dintre tânărul președinte seducător și bătrânul rapace experimentat se dovediră, pe ansamblu, excelente, fiindcă urmăreau amândoi același țel, măreția Statelor Unite, deși mobilul lor era diferit. Wallingham încă mai era patriot, Bob, de pe acum, mondialist; Wallingham credea în forța voinței, Bob se lăsa dus de forța lucrurilor: adică erau atașați unor valori opuse, dar, pentru moment, aceste valori îi antrenau în aceeași direcție.

Nu întotdeauna.

Bob miza pe Islam. Ce piață în perspectivă! Ce rezervă de mână de lucru! Și ce fericită aplicare a doctrinei *containment*[5] a fostei URSS, de îndiguire a Rusiei! Fiindcă în fine, această șeptime de pământuri ieșite la suprafață, dând pe dinafară de bogății naturale, locuite de un popor industrial, uneori genial, deși se afla azi în plin marasm, cu siguranță ar veni ziua când va trebui să se țină seamă de

[5] Acțiune de a ține pe cineva sub control - respectiv prevenirea expansiunii unei puteri sau ideologii ostile.*(n.tr.)*

el: și în acea zi, Islamul și-ar dovedi dimensiunile utilității sale.

În schimb, Wallingham nu avea încredere în islam. Pe de o parte, strămoșii lui evrei îi șopteau că nu te poți aștepta la nimic bun de la o religie deopotrivă războinică și prozelită, care a deturnat Biblia în avantajul ei, și ale cărei ambiții nu constau în conservarea cu strictețe a adevărului, ci în a-l impune lumii prin forță. Pe de altă parte, strămoșii săi sudiști îi murmurau că e cu putință, fără a fi rasist, să admiți că există diferențe între rase, că nu întotdeauna se înțeleg bine unele cu altele, că arabilor le-a plăcut să confunde soarta poporului cu viitorul religiei lor, pe scurt că *„they are not like us”*[6], și prevedea de pe acum că acea complicitate a Statelor Unite cu turcii, pakistanezii, talibanii, bosniacii și albanezii se va întoarce împotriva Americii, care aspiră la imperiul material al lumii, în vreme ce islamul râvnește la imperiul spiritual.

Wallingham era, în măsura în care încă se mai putea aplica, un adept al doctrinei Monroe[7]. Unele incursiuni în afara Americilor, stil Primul Război Mondial, fie, dar fără a depăși centrul de gravitație care trebuia mereu să rămână între aceleași longitudini. La ce ar fi putut servi americanilor eliminarea președintelui din Monterosso? Fără a mai pune la socoteală că a elimina, într-o țară străină, cu care nu te afli în război, un ales al poporului care se bucura de susținerea a trei sferturi din populație, chiar acuzat fiind de cele mai grave atrocități, însemna totuși o violare flagrantă a acelor drepturi ale omului cu care America se putea mândri ca deținătoare a titlului de campioană…

Și pe urmă, dacă e să spunem lucrurilor pe nume, Wallingham nu era departe de a încerca o umbră de

[6] Ei nu sunt ca noi (limba engleză).*(n. tr.)*

[7] James Monroe (1723-1831), om politic american, președinte al Statelor Unite între 1817- 1825, a enunțat în 1823 doctrina care-i poartă numele și care condamnă toate intervențiile europene în afacerile Americii și invers, *(tur.)*

simpatie pentru acel Knezevici dat naibii. Considera că, în tinerețea sa, se asemănase mai mult cu Knezevici decât cu Bob, și că, dacă OSS l-ar fi trimis în Iugoslavia și nu în Franța, s-ar fi adresat unor oameni ca regele munților.

— Ce înțelegi prin „Elimină-l”?

— Saltă-l. Nu vreau să-l mai văd. Nu mai vreau să aud mass-media trâncănind că acest criminal de război sfidează justiția mondială. Fie vorba între noi, prea puțin mă sinchisesc eu de justiția mondială, dar asta mă privește pe mine. Mă simt, cum s-ar spune, responsabil.

Își îngustă ochiul stâng, mulțumit să-l vadă pe bătrânul Wally sorbindu-și coniacul, în vreme ce el nu bea nimic, dar Wally știa, pe de altă parte, că președintele își va scoate pârleala imediat, în solitudinea grandorii și în grandoarea solitudinii, dacă nu cumva îi va ține companie Sally, căreia îi plăcea să cam tragă la măsea.

De fapt, Wallingham vedea că președintele nu avea de gând să cedeze. Păcat, păcat că a ales să-și aplice imensele forțe de care dispunea acestei mărunte afaceri insignifiante din Monterosso. Faptul trăda un temperament vulgar. Dacă nu cumva… Așteptați o clipă! Să subestimezi, indiferent ce, înseamnă întotdeauna o eroare. Sau președintele întrevăzuse că Monterosso reprezenta un microcosmos, că tot ceea ce se petrecea în acea țărișoară trebuia apoi să se petreacă în restul lumii și că, din aceste considerente, el se vedea obligat să-și impună acolo legea, oricât de ilegitimă ar fi fost? Bob Brookes, poate că nu era incapabil de acest gen de intuiție.

— Există o modalitate bună de a-i sălta pe oameni, rosti Wallingham, ca omul experimentat care de două ori în viața sa pusese această metodă în execuție cu propriile mâini. Definitiv. Cum scoți un dinte. E destul de simplu.

— Ah! Nu, nu m-ai înțeles. E bine ca un singur om să moară pentru ca poporul să supraviețuiască, cum o spune, s-ar părea, Scriptura, dar nu e destul ca el să moară. Aș spune chiar că, în timpurile noastre, nu-i necesar să moară,

și – aș merge chiar mai departe – e de preferat să nu moară. Trebuie să fie dezavuat, dezonorat, stigmatizat în fața lumii, și nu poate fi bine dezonorată decât o ființă vie. De altfel, știi prea bine că imbecilul de Jimmy a interzis asasinatul politic.

Wallingham îl privea cu admirație pe acest boboc care cita pe dos din Scripturi și se pretindea de o morală la care avea inteligența să nu adere. Dacă ar fi trebuit asasinat cineva, Bob n-ar fi ezitat să dea ordinul, chit că ar fi luat măsuri să nu se poată afla niciodată că el era implicat.

— Și ce-ai de gând să faci cu el când vei pune mâna pe el viu?

Bob își înnodă brațele la ceafă și zâmbi cu zâmbetul lui de aligator, fără să-și întredeschidă buzele.

— Asta-i problema mea, Wally. A ta este să mi-l livrezi.

Avea capul aplecat în jos, spre piciorul gol și roșcovan, dar, pe sub sprâncene, îl privea pe Wally cu un aer poznaș.

Wally răspunse cu blândețe:

— Domnule Președinte, nu trebuie decât să dați ordinele care se impun, iar noi ne vom disputa pentru a afla cine le va executa. Acestea fiind spuse, dacă îmi pot permite un sfat, acest gen de operație nu este în stilul Companiei. Nu văd cum am putea-o duce la bun sfârșit, nici transparentă fiind, nici clandestină. Regele munților poate mobiliza de pe o zi pe alta cincizeci de mii de oameni care ar fi mândri să moară pentru el. Cu mizerabilele noastre efective… Simt, Bob, că asta-i o operațiune pe care va trebui s-o propui forțelor speciale. Delta a fost creată în acest scop, nu? Ai nevoie de vulturi tineri pentru o asemenea lovitură și nu de șoimi bătrâni ca mine. Bineînțeles, noi vom transmite organismului desemnat de dumneata informațiile de care dispunem.

Pentru Wally, această afacere mirosea cel puțin la fel de urât pentru CIA ca și Golful Porcilor[8] sau programul Mkultra,

[8] În 1962 a avut loc o tentativă eșuată de debarcare în Golful Porcilor întreprinsă de cubanezii anticastriști. *(n.tr.)*

cu experiențele sale asupra LSD-ului. S-ar fi pierdut oameni, ar fi fost ridiculizat și n-ar fi reușit. De altfel, nici nu era de dorit să reușească. Considerându-se jandarmul universal, Statele Unite ar deveni universal odioase, și cine știe dacă atunci însăși Providența nu și-ar întoarce fața de la ele? E nevoie de succese gradate prudent pentru a câștiga Providența de partea ta.

— Ah! Te eschivezi. De fapt, poate că ai dreptate. Laurii victoriei nu reprezintă genul unei oficine care acționează din umbră, nu-i așa, indiferent care ar fi bugetul? Acțiunea ar risca să vă compromită?

Nu erau cu adevărat niște amenințări, ci modul în care președintele atrăgea atenția că el este președintele.

— Bun, am să analizez chestiunea cu Delta, fiindcă nu consideri că ai fi capabil... (făcu o pauză de care Wally nu profită). Dar vreau totuși să-i explic șoimului bătrân, așa cum te pretinzi, că timpul regilor munților s-a terminat și că puținii care mai întârzie trebuie dați afară. Monterosso mă agasează fiindcă mi se împotrivește, iar mie așa ceva îmi displace, foarte adevărat. Am jucat fotbal într-o vreme, și-mi plăcea să câștig, închipuie-ți. Dar nu-i ăsta esențialul. Să nu te duci să le povestești ecologiștilor ce-am să-ți spun acum, Wally: e top secret. Există specii pe cale de dispariție pe acest pământ, *și e bine așa.* Prea puțin îmi pasă mie de nu știu ce bufniță din nord-vest cu care ni se împuie urechile, dar sunt cât se poate de mulțumit că nu mai există baroni briganzi, sclavagiști, monarhi, comuniști, practic gânditori independenți și absolut deloc aristocrați. Toți ăștia sunt niște dăunători, Wally, și, dacă a mai rămas câte unul, trebuie măturat de pe fața pământului, precum șobolanii. *Hâști!*

O umbră tocmai trecea pe dinaintea ferestrei mari care dădea spre pădurile de arțari ce împrejmuiau Cap David într-un cerc de flamuri roșii.

— Vine Sally, spuse președintele, și o să mă certe că mi-am scos încălțările: pretinde că așa ceva nu se face într-o

societate aleasă.

Se grăbi să între în mocasinii din piele albă. Și rolul de soț temător îi adusese câteva milioane de voturi, feminine, bineînțeles, dar și masculine. Aceeași placă: „Bob poate că nu-i perfect, dar e la fel ca noi toți.” Sally era pe punctul să între. Bob termină precipitat:

— Amintește-ți ce ți-am spus, Wally. Planeta asta devine prea neîncăpătoare. Nu mai există loc și pentru ei și pentru noi, iar ei sunt cei care îl vor elibera.

Wallingham se ridică – ca un gentleman ce era și excelenta linie a costumului său prince-de-galles îi puse în valoare eleganța naturală a siluetei: nici măcar manșetele pantalonului nu impietau întru nimic asupra taliei sale înalte.

La intrarea lui Sally, o femeie deșirată, osoasă, într-un *pantsuit*[9] vinețiu, salonul își schimbase aerul: anumite femei dețin darul acesta. Mobilele începuseră să strălucească mai tare, spetezele fotoliilor *Early American* se îndreptaseră, perdelele cădeau mai drepte, iar slujitorul negru se topea în zidul lambrisat cu lemn de stejar.

Numai Bob își reluase poza nonșalantă.

— Ia te uită! Prima Doamnă! Vino aici, Primă Doamnă.

Se legănă în balansoar și-și petrecu o mână în jurul șoldurilor colțuroase ale soției sale și o trase spre el:

— Iată cea mai bună Jumătate a mea, Burgheza mea, Patroana mea. Ministrul meu de Finanțe, Căprioara mea Ispășitoare, Cea Fără de Care Eu N-aș Fi Nimic. Știi ce ni s-a întâmplat acum câteva zile? Eram într-o excursie prin Oklahoma noastră natală și mă opresc să iau benzină. Sally coboară și începe să stea la taclale cu un pompist murdar. Când pornim iar la drum, o întreb:

„Cine-i amărâtul?”

— Un tip cu care ieșeam cândva.

— Ei bine, trebuie să fii mulțumită că nu te-ai măritat cu

[9] Pantaloni, în engleza americană, (n. *tr.)*

el.

— Și știi ce mi-a răspuns: „De ce, mă rog? Dacă ne-am fi luat, el ar fi fost președintele Statelor Unite.

Wallingham surâse politicos. Mai auzise de câteva ori istorioara și era neverosimilă: Președintele conducând în persoană, oprindu-se să ia benzină? Bob, de altfel, nici nu se aștepta să fie crezut. Voia să-l gratifice pe Wally cu plăcerea condimentată de a o auzi din propria lui gură. Poate și să-i dea o mică lecție lui Sally, care manifesta tendința de a-și lua aere prea mari. Sally se ținea dreaptă, cu o expresie reprobatoare, un surâs disprețuitor, șoldurile costelive cuprinse de brațul prezidențial, la care se uita de sus, ca la un obiect insolit: geamandură? cerc de butoi? centură de castitate? — nu părea să știe. Wallingham își aduse aminte o altă istorioară, care îi fusese povestită, și căreia îi acorda mai multă crezare. Cum întreaga familie prezidențială se ducea la biserică duminica, șoferul schimba de fiecare dată itinerarul, și, într-o bună zi refuzase, din prudență, să meargă pe drumul dorit de președinte… care i-a tras una în cap cu Biblia.

— Atunci, rămâne Delta? întrebă Bob.

— Delta, domnule Președinte, răspunse Wallingham, întinzând respectuos mâna.

2. Knezevici își pierde fiul

La ora la care se termină prânzul pe coasta de est a Statelor Unite, soarele este pe cale să apună în Monterosso – *Slovena Pianina,* în limba locală – dar aceste sunete ciudate oricărei alte urechi, mai puțin celei indigene, dau câștig de cauză denumirii latine de *Monterosso:* Muntele roșu.

Legenda spune că, în săptămâna în care Dumnezeu a creat lumea, a aruncat în toate direcțiile pumni întregi de argilă, calcar, marmură, cernoziom. Duminica, nu-i mai

rămăsese în paner decât câțiva bulgări de pământ roșu. I-a aruncat grămadă pe țărmul mării, creând astfel Monterosso.

În linii mari, Monterosso are forma unui triunghi echilateral. Partea de vest se întinde pe țărmul Adriaticii, cea de nord se mărginește cu Iugoslavia, spre sud-est se învecinează cu Țikota musulmană care, înaintea acordurilor de la Chicago, făcea parte din Monterosso.

În ciuda mării din apropiere, monterossienii nu sunt marinari, ci niște munteni uriași atașați sălbatic de pantele lor abrupte și împădurite. Vânători, războinici, poeți, au rezistat bogomililor[10], turcilor, bulgarilor, albanezilor, austriecilor, germanilor, italienilor, comuniștilor, musulmanilor din Țikota.

Azi, rezistau Organizației Națiunilor Unite, Atlanticului de Nord. Occidentului. Le rezistau naiv, gândind că era vorba de o neînțelegere care avea să se clarifice curând, dacă nu cumva întrevedeau mistic că destinul lor, de a înfrunta dintotdeauna pe cei mai puternici ca ei, se manifestase din nou. Din care cauză se simțeau destul de mândri. Își luaseră ca deviză: *Libertatea cu Dumnezeu sau moartea.*

Vladimir Knezevici, președintele Republicii Monterossiene, ieși ca în fiecare seară din casa familiei, sprijinită de faleză, casă vastă și ciudată, clădită din piatră, lemn, cărămidă, chirpici, pe diferite niveluri, în epoci diferite, pe fundații vechi de o mie de ani, înconjurând o curte interioară, învecinată cu dependințele, cum se obișnuiește în Balcani: odăi de copii și de oaspeți, grajduri, șoproane, magazii, fântâni cu cumpănă, puține de sărături, cazane de spălat, stâne, adăposturi pentru vite, camere de dormit pe timpul verii, aruncate la întâmplare pe pajiștea înflorită, care se întindea dinaintea unei stânci abrupte.

La plecare, Vladimir Knezevici atinse ușor cu mâna tocul ușii: dacă vrei să te întorci, așa trebuie să faci.

[10] Sectă religioasă dualistă, de origine bulgară. *(n.tr.)*

Un cântăreț la guzlă, orb, pe marginea terasei, ca să se mai bucure de ultimele raze ale soarelui la asfințit, recunoscu pasul președintelui, scârțâi discret arcușul pe instrumentul fonf și, în chip de salut, intonă primele cuvinte ale poemului eroic sângeros, numindu-l tandru *cicea,* adică „Bătrânul”:

Tu ești cicea al nostru, din voievozi scoborâtor.
Regele munților roșii, meleag al părintelui tău.
Spada lui Simeon ai ridicat-o mereu biruitor.
Să se ferească oricine ar vrea să-ți facă rău!

Considerat un uriaș în această țară de uriași, regele munților purta *șaikașa,* cascheta militară tradițională, o *dușanka* brodată în cruciulițe, pantaloni scurți, bocanci și o vestă din blană de oaie cu lâna în interior, brațele libere în răscroiala larg despicată. Când să pătrundă în pădure cu energia pe care o punea în toate, se întoarse și văzu că luminile casei unde se născuse punctau de pe acum cu galben noaptea ce se apropia: sub acel acoperiș respirau soția lui, Antonia, fiul, Ștefan, fiica sa, Milița, servitorii și tovarășii de arme care făceau cu schimbul ca să-l apere. Porni pe sub bolta de zadă. Ferigile crescute în jurul lui foșneau ușor.

Cu pași mari, el urcă pintenul împădurit unde avea să-și facă rugăciunea zilnică. Vreo zece oameni în ținută de camuflaj albăstrie îl urmau discret.

În pofida celor cincizeci de ani ai lui, urcă rapid panta fără ca plămânii să-i reproșeze impetuozitatea cursei ascendente. Părul, pe care-l purta lung, încărunțise ca și mustața în furculiță, dar el se simțea încă în putere. Ajunse în vârful pintenului, scăldat într-o lumină piezișă de ultima rază de soare, se opri cu picioarele depărtate, mâna înfiptă în chimirul lat de piele, dominând pantele stâncoase care se rostogoleau către vale. Se afla aproape în centrul lui Monterosso, care se scufunda pe încetul în penumbră ca un

enorm submarin.

În fund, spre stânga, iataganul ce se deslușea prin ceață era râul Zeta, care despărțea Monterosso de Iugoslavia. În el se arunca dinspre dreapta un torent impetuos, Komarnița, din care nu se zăreau decât câteva pete albe ce marcau granița cu Țikota. În inima Țikotei se aprindeau focurile îndepărtate din Zlatița, târgușor cândva monterossian, azi musulman și așa-zis demilitarizat.

Regele acelor munți inspiră cu lăcomie aerul curat și rece și se închină cu mișcări largi, de la dreapta spre stânga, cu degetul mare, arătătorul și mijlociul reunite pentru a semnifica Trinitatea, în vreme ce inelarul și degetul mic rămâneau îndoite, amintind cele două naturi ale lui Cristos. Începu prin a recita Tatăl Nostru, Ave Maria și Crezul de la Niceea-Constantinopol. Nu cunoștea pe de rost multe rugăciuni, dar pe astea le știa din copilărie și ele îl aduceau în starea de a putea vorbi apoi cu Dumnezeu, folosind propriile cuvinte.

„Doamne, îți mulțumesc pentru această nouă zi de libertate pe care ne-ai dat-o, când renegații n-au venit să ne jefuiască satele, când bombardierele NATO nu ne-au lovit. Am trăit această zi în pace, între noi, așa cum am trăit dintotdeauna și te slăvim fiindcă suntem oamenii tăi, iar tu ești Dumnezeul nostru. Eu însumi te slăvesc fiindcă mi-ai dat sănătate și putere să îndeplinesc voia Ta în acest popor care m-a vrut de căpetenie.”

„Știi totuși, Dumnezeule, cât sunt de nedemn. Când m-ai adus în acest post, am crezut un moment că s-ar cuveni să mă purific pentru a merita misiunea pe care mi-ai încredințat-o. Dar firea mea nu-i așa, iar eu am continuat să te supăr zi de zi, să pun la încercare mereu îndurarea Ta. Iartă-mă, Doamne Dumnezeul meu, și, dacă trebuie să mă pedepsești, nu pedepsi și poporul pe care mi l-ai încredințat”.

„Îndură-Te de acest popor, care este poporul Tău. Nu-l da pe mâna celor fără Dumnezeu. Fă ca noi să fim «mâna

aceea» de oameni biblici care va supraviețui în pacea credinței tale. Dar dacă suntem atacați, dă-ne putere să ne apărăm, dă-ne putere să-i ucidem pe cei care trebuie uciși, fără ca o milă lașă să ne rătăcească de la drumul drept”.

Fruntea i se înnegură. Și adăugă.

„Te mai rog pentru prizonierii noștri, care suferă martiriul în captivitate: ajută-ne să-i eliberăm pe camarazii noștri, pe frații noștri, dacă nu ne sunt predați prin alte mijloace”.

„Asta-i, Dumnezeule mare.”

Vladimir Knezevici trase adânc aer în piept și, simțind că setea lui de rugăciune nu se potolise, începu din nou:

„Doamne, fă ca vacile noastre să ne dea destul lapte, găinile destule ouă, iar ogoarele noastre să rodească așa cum se cuvine. Dă-ne mijloace să cumpărăm mai multe arme. Dă-ne…”

O detonație puternică se auzi în spatele lui. Nu era o lovitură de tun, niciun obuz mortier, nicio rachetă. Dar ce era? Uriașul își scurtă rugăciunea: „Ca nimic rău… nimic rău…” Și, în vreme ce schița un nou semn al crucii, o rupse la fugă prin pădure sărind peste arborii morți, umplându-și plămânii mai să-i plesnească și golindu-i sacadat, cu pumnii alternând ca niște pistoane, genunchii ca bielele, zdrobind ferigile și ierburile tomnatice sub enormele tălpi ale bocancilor.

Când ieși pe pajiștea care înconjura casa, văzu că aripa stângă, cea unde se afla bucătăria, era în flăcări. Oamenii se agitau cu furtunuri și extinctoare, scuipând jeturi care țâșneau în direcția focului. Vladimir Knezevici își acceleră și mai mult fuga, vociferând:

— Ce? Cine?

Pentru o clipă, oamenii se opriră, uitându-se spre el în sus, de parcă s-ar fi simțit rușinați, iar apoi își reluară munca ca să nu fie nevoiți să-i vorbească. Antonia venea spre el, înaltă și robustă, dar palidă, cu chipul contractat. Se opriră unul în fața celuilalt, el gâfâind, ea terorizată.

La început își ținură ochii coborâți cu lașitate, apoi se

străduiră să-i ridice. Vlado încă mai cerea îndurare, Antonia – iertare.

În cele din urmă, ea găsi destul aer pentru a articula:

— Ștefan.

Ștefan era unicul lor fiu, venit târziu, și Antonia nu mai putea să aibă alți copii.

Vladimir deschise gura, nemaiștiind cum trebuie să faci ca să poți respira. Antonia reluă cu un glas lipsit de muzicalitate.

— Mi-a spus: „Mă duc la bucătărie să iau un pahar de lapte.” Iar eu i-am zis: „Du-te.” Pe butelie fusese montat un dispozitiv exploziv.

Vladimir încercă o imensă milă față de femeia aceea pe care o iubea atât și o trata așa de rău. Făcu trei pași spre ea și o atinse stângaci, temându-se să nu-l respingă, fiindcă uneori ea îi interzicea s-o atingă. Dar, de data asta, femeia acceptă mâna lăsată pe umărul ei, ba chiar își puse propria mână deasupra: reconcilierea rituală din preajma morții.

Hohote de plâns umpleau casa: servitoarele se lamentau, Milița se sufoca de sughițuri lângă trupul sfâșiat de schije al fratelui său. Bărbații nu plângeau, dar aveau chipul ferecat al celor care nu-și vor găsi liniștea până când nu se vor răzbuna. Regele munților nu citi nicio umbră de îndurare nici pe fruntea bătrânului Bojidar Mkraici, zis Dragonul, consilierul lui în informații, nici pe cea a celor patru frați Kravar, obișnuita lui gardă de corp. Simți ca o ușurare gândind că nu aveau prizonieri musulmani în Monterosso.

Se duse să-l vadă pe bietul Ștefan, de zece ani, mort pe loc, fără îndoială, de suflul exploziei, dar ciuruit de cuie ghimpate cu cap de diamant. Tatăl culese câteva, încă pline de sânge, le examină. Fuseseră forjate manual, prin lovituri de ciocan pe o nicovală încinsă la alb. Potcovarul Sok, de origine albaneză, stabilit în Zlatița, făcea unele asemănătoare…

Incendiul fusese stins. Corpul spălat al copilului fu transportat în camera lui, depus pe pat cu șaikașa în mâini.

Oamenii plecară să-l caute pe popă.

Acum, toate astea scăpau tatălui, un tată orfan, care se refugiase în staul, iar apoi trecu în grajd, iar mai pe urmă printre porci. Prezența animalelor, freamătul lor, grohăitul pașnic, clefăitul, rumegatul (pe tot traiectul digestiv), duhorile dejecțiilor, fânul scrâșnind între dinții lor mari și galbeni, toată acea viață cosmică ce emana din ele, fără judecăți și păcate, îi făcuse bine dintotdeauna. Nu degeaba își abandonase în tinerețe studiile de medicină pentru a se consacra artei veterinare: „Îmi place să-i îngrijesc pe inocenți.” Iar azi, se părea că vacile, caii, catârii, caprele, până la porci se asociau nenorocirii lui. Câinii se foiau în jurul lui, scheunând, de parcă ar fi fost cuprinși de milă, dar numai în seninătatea masivă a animalelor de fermă își află un pic de consolare.

Vladimir nu-și pierduse doar un fiu pe care-l iubea și care merita să fie iubit. Cu timpul, tatăl s-ar fi resemnat cu această moarte, care era un act de război, așa cum toți Knezevicii se resemnaseră întotdeauna când își pierdeau fiii. Dar, pentru un bărbat cu fermitatea morală și tradiția lui, lucrurile stăteau mult mai rău.

Moartea ultimului dintre Knezevici distrugea pentru totdeauna această familie care cunoștea numele tuturor strămoșilor, din tată în fiu, din anul o mie. Într-un anumit sens, acest mileniu le aparținuse, și iată că acum se termina!

Acestor străbuni, toți niște bravi, toți demni de cinstire, toți creștini, cine le va mai celebra acum *slava?* Cine va mai fi garantul nemuririi lor? Regele munților era creștin și asta ar fi trebuit să-i interzică orice superstiție, dar fusese crescut în credința balcanică a nemuririi familiale, cei vii purtând responsabilitatea morților, hrănindu-i în eternitatea lor prin ritualul temporal al slavei, iar dispariția ultimului descendent condamna predecesorii să dispară și ei în nu se știe ce limbă, nu pentru că n-ar fi fost, ci pentru că fuseseră. Printre vacile care răspândeau o ceață călduță și

miresme de lapte, cicea purta doliul nu numai pentru copilul lui multiubit, dar și pentru cel al tatălui său, al bunicului, al tuturor strămoșilor, aruncați în neant în tovărășia acelui copil mort. Fiindcă el, Vladimir, ar continua să celebreze slava hrănitoare, dar după el...? Căzu în genunchi în paie printre baligele puturoase și calde, își duse mâna la gât de parcă ar fi vrut să se stranguleze. Gândul la celălalt fiu al său, Milan, îi trecea uneori prin minte, dar îl alunga de îndată: nicicând nu-i va impune Antoniei un bastard.

După ore întregi, în toiul nopții, se întoarse agale spre casă. Văzu prin fereastră lumânările aprinse și auzi cum o călugăriță citea psaltirea cu un glas monoton. Intră în dormitorul conjugal. De câțiva ani, Antonia pretinsese să doarmă separat, ca de fiecare dată când se simțea deosebit de geloasă.

Vladimir se opri câteva clipe dinaintea icoanei care reprezenta tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul, patronul slavei familiale, dar nu găsi cuvinte să se roage, doar se strădui să articuleze „Facă-se voia Ta” cu voce tare. Atât ar fi fost destul. Prea îi era greu.

Se întinse în pat. Se întreba, bineînțeles, dacă nu cumva moartea lui Ștefan însemna o pedeapsă pentru tatăl său, Vladimir, dar nu era prea convins.

Mai întâi, fiindcă strămoșii săi, la fel de răniți ca și el, nu erau vinovați, și apoi fiindcă greșelile lui nu păreau destul de serioase pentru a merita o asemenea pedeapsă. Desfrânarea nu-i la fel de gravă ca lașitatea. Nicio măsură comună între ceea ce Bisericii îi place să numească păcate ale cărnii și moartea unui copil sau dispariția unei familii, anulată în trecut ca și în viitor. Și apoi, nu intra în concepția lumii lui Vladimir că Dumnezeu i-ar fi putut penaliza pe unii pentru greșelile altora. Dumnezeu nu era Stalin, nici Tito. Ștefan era fiul nevinovat al unui culpabil, dar nevinovații fii ai nevinovaților suferă și ei. Pe câți nu-i văzuse regele munților, dintre adolescenții monterossieni care-l urmaseră

în luptă, murind sub gloanțele musulmane! Și câți alții nu fuseseră capturați, crucificați, orbiți, castrați! Niște copii care nu avuseseră încă timp să păcătuiască. Și atunci!?... Cuvântul Scripturii îi veni în minte: „*Învățătorule, cine a păcătuit, omul acesta sau părinții săi, de a ajuns să se nască orb? — Nimeni n-a păcătuit, nici el nici părinții săi, dar în el trebuie să se arate lucrarea Domnului.*” Nu, nu se punea problema unei pedepse.

Odaia era în întuneric. Doar candela arunca o lumină roșietică dinaintea sângeroasei decapitări a sfântului. Glasul fonfăit al călugăriței urca de la parter.

Ușa se deschise fără zgomot.

Intră Antonia. Rămase în prag. Vladimir rosti:

— Nu dorm. Antonia.

Ea îi spuse:

— Mâine să te duci la Gordana.

Trupul lui imens fu străbătut de frisoane. Ea pronunțase acel nume pe care-l ura!

— Ai să te duci la Gordana și ai să-l aduci aici pe fiul tău Milan. Îl vom crește noi.

3. 2K se întoarce acasă

— Nu, nu Nescafé. Tăticu’ se întoalțe azi.

Și Tugdual, instalat maiestos în cărucior, puse la loc cutia de Ness pe raftul din magazinul Auchan.

— Ai dreptate, Tutu, spuse Bérengére depunând în cărucior o cafea pur arabica.

Dumnezeu știe că soțul ei nu era un sibarit, dar când se întorcea acasă, aprecia o masă bună: nici vorbă să-i servească cafea gata măcinată.

Certitudinea că soțul ei se va întoarce pe seară trăia în Bérengére ca o mică vietate dulce, care o făcea să respire

mai adânc decât de obicei, cu acea bucurie vivifiantă, presentiment al bucuriei.

Bérengére, care-și anulase seara de la clubul Panterelor roz, opusul clubului Panterelor negre al soților lor, cumpără fois gras, o rață, brânză de calitate superioară fabricată în Bourgogne, o adevărată gruyere”[11] mai ales pentru ea, căreia, în privința brânzeturilor, îi plăcea desfrâul: 2K avea gusturi mai austere. Era așa veselă să profite de întoarcerea lui 2K pentru a-și oferi o brânză fină! „Am să-i fac o gaură în buget!” Mai târgui „tone de înghețată cu ciocolată” pentru copii. Vor fi așa de fericiți să-și revadă tatăl. Se cuvenea ca această fericire să fie însoțită în plus și de delicii gastrice.

— În seara asta e sărbătoare, Tutu!

Ea se va bucura și de alte delicii, și de pe acum se simțea puțin ametită ca de o băutură tare. Întreaga ei zi îi cânta noaptea ce avea să urmeze.

Transportă pachetele în 4L. Mergea cu pas vioi, lansându-și picioarele așa de lungi de sub fusta așa de scurtă. Aguride bătrâne și chiar unii dintre soții lor se mirau că o fată de general, prezentă cu regularitate la mesă, participând cu tot sufletul la vânzările în scopuri caritabile și predând cu toată convingerea catehismul micuților, ascundea atât de puțin din splendoarea coapselor sale. Ea râdea, conștientă și mulțumită că-i șoca, glorioasă în certitudinea că picioarele ei erau doar pentru soțul său și pentru nimeni altul și nu accepta să le sustragă privirilor decât duminica, cât dura slujba, sub cele mai tradiționale dintre fustele plisate, bleumarin. Nici vorbă de pantaloni pentru Bérengére: „Le stă destul de urât până și bărbaților. Și atunci, noi care putem alege!...” Bérengére avea opinii destul de ferme asupra tuturor subiectelor care o priveau. Restul, pfff. Mașina 4L demară vioi, cu Tutu legat pe scaunul lui de copil; din care începea să dea puțin pe

[11] Brânză de o calitate superioară produsă în Elveția. *(n.tr.)*

dinafară.

Casa era mică și luminoasă, cu un acoperiș din imitație de ardezie și o grădiniță unde lui Bérengére, în șort pentru asemenea treburi, îi plăcea să cultive flori și legume. Soțul ei profita de ele, dar nu muncea niciodată în grădiniță: nu-i plăcea să stea aplecat, dar socotea că-i excelent pentru copii să vadă crescând napi și tuberoze, să descopere uneori melci printre salate, să afle că lucrurile care te hrănesc și te farmecă nu provin toate din antrepozitele Auchan.

Hermine cea cuminte și Blandine, căreia se zicea Bibiche, se întoarseră de la școală, ținându-se de mână. Gustară câte ceva împreună cu Tutu și apoi toți trei începură să se joace în nisip. Tutu mula pateuri la întâmplare, în vreme ce fetițele, preocupate de meniul serii aceleia, migăleau la feliile de fois gras, la fileurile de rață și la brânză. Bérengére era mulțumită că avusese cele două fete înaintea băiatului. Așa, băiatul nu le făcea neplăceri copilelor. „Iar eu am putut să mă antrenez în două rânduri mai înainte de a trece la lucruri serioase” arunca ea pentru a-și tachina prietenele feministe. Dar era adevărat: Tugdual era mai dificil de crescut, poate pentru că 2K se dovedea atât de exigent cu el, dar, când era vorba de Hermine și de Bibiche, se topea.

Orele înaintau și Bérengére își arunca întruna ochii spre pendulă, în timp ce pregătea masa. Dădu fuga să culeagă ultimul trandafir de culoarea ceaiului din grădină, ca să decoreze masa unde, pe o față albă ca de damasc, fuseseră aranjate cel mai frumos serviciu de porțelan, argintăria de duminică, cristalele Saint-Louis, cadoul de nuntă din partea generalului: Tugdual trebuia supravegheat. La drept vorbind, Bérengére ar fi preferat să-i lase pe copii să cineze în bucătărie, ca să-l aibă pe soțul ei numai pentru ea, dar nici nu se punea problema. Dacă Bérengére era bogată în certitudini, 2K era în principii: când era acasă, copiii trebuiau să profite de tatăl lor cât mai mult posibil, în

special la masă. „Niciodată nu-i prea devreme să învețe să se comporte cum se cuvine.”

Și iată claxonul familiar al mașinuței Clio (2K cumpăra de regulă mărfuri franțuzești).

Inima lui Bérengére încetează să mai bată. Copiii dau năvală să deschidă ușa garajului strâmt. E una dintre obligațiile lor. Se înghesuie în jurul mașinii, împiedicându-l pe tatăl lor să deschidă portiera. În fine, izbutește să se extragă din interior, citind pe fețișoarele care-l înconjoară întrebarea interzisă: „Ce mi-ai adus?” Cel care ar fi pus-o n-ar fi primit nimic. În orice caz, nu în aceeași zi. Îmbrățișări la fața locului. Se deschide portbagajul. Copiii înhață valizele prea grele pentru ei. „Lăsați-le, lăsați-le, ne ocupăm de ele mai târziu.” Dar ei nu vor să le lase, fiindcă darurile sunt acolo înăuntru. 2K traversează grădina. Bérengére stă în prag, într-o dungă, n-a mai avut timp să-și scoată șorțul și să tragă pe ea rochia nouă, cumpărată la solduri de la Kookaï, o surpriză. Nu știe dacă era cazul să urce în viteză și s-o îmbrace sau să se arunce de gâtul bărbatului ei. Rămâne pe loc cu un surâs tremurând în colțul gurii. E așa de frumoasă, gândește 2K. A ajuns la ea din doi pași mari și o strânge în brațe, dar fără s-o sărute așa cum ar fi vrut. Rămâne pe mai târziu. Sunt de aceeași înălțime, el mai curând îndesat, cu umerii rotunzi și fața rotundă într-un cap pătrățos de breton, ea zveltă, avântată, o căprioară.

Dintr-o privire discretă, Bérengére verifică dacă soțul e intact. Valizele sunt transportate în salon, și, cum au rezistat bine, Tăticul o deschide imediat pe cea cu cadourile, care încep să fie despachetate. Tutu descoperă un autobuz roșu, cu etaj, cele două fetițe kilturi din stofă de lână ecosez din manufactura verilor Ardnamurchan, Bérengére un pulover de cașmir, verde-oliv, de la Burlington Arcades.

— Mami, putem să îmbrăcăm kilturile acum?

Fetele dispar, cât să schimbe și ei un sărut mai puțin cast

decât cel anterior. Apoi Bérengére dă fuga la bucătărie, în vreme ce 2K coboară în pivniță să caute un vin Saint-Emilion.

— Nu-ți mai bate capul, îi strigă Bérengére, monbazillac-ul pentru fois gras e la rece.

O dată vinul tras meticulos în carafă, 2K se instalează în salon unde autobuzul roșu urmărește într-un vâjâit asurzitor motivele covorului. Fetele coboară, încântate de kilturile lor, și se cațără pe genunchii lu' Tăticu', Hermina pe dreptul, ea fiind cea mare.

— Cum e Anglia, Tăticule?

— A plouat și nu mi-a plăcut. Și atunci m-am întors să-mi văd fetițele. Mai puțin zgomot, Tugdual, te rog.

Bérengére s-a dus să se schimbe. Ezită o clipă. Oare să îmbrace cașmirul? Nu, pentru cașmir i-a venit o altă idee. Îmbracă rochia nouă, albă, cu flori mari galbene și portocalii, veselă. Coboară în fugă. 2K scoate un fluierat strident, ca ultimul golan.

— 2K! strigă Bérengére, prefăcându-se scandalizată.

— Ce-oi fi vrând, se apără 2K, prefăcându-se inocent. La Hereford, așa fac toți băieții când apare o nouă barmaniță.

— În acest caz, mi se pare normal, răspunde Bérengére cu o reverență ca la curte, care le amuză așa de tare pe fetițe că încearcă și ele să-și imite mama, din care cauză Blandine cade cu picioarele în sus și bâzâie puțin, dar nu prea tare.

În sufragerie, 2K rostește binecuvântarea și face semnul crucii cu cuțitul pe pâine.

La masă, copii au tot interesul să se poarte cuviincios: Tata nu glumește, și problema e că Mama, care altminteri ar fi mai îngăduitoare, întotdeauna e de aceeași părere cu Tata, o dată ce el a spus ceva, nu-i chip să introduci între ei nici cea mai mică zâzanie. Ai voie să vorbești, dar nu prea mult și nu toți o dată. Tata întreabă cum merge cu școala, cu prietenii, cu catehismul, cu bâlciul din piața Saint-Croix. Îl simt sincer interesat și la fel de atent cu ținuta ca și cu o

franceză corectă: „Nu m-am întors în Franța ca să mai aud *look* sau *cool.”*

Bérengére prezintă cronica orașului și a prietenilor. Barnabe iar o să se îndrăgostească și, ca întotdeauna, fără nici cea mai vagă speranță. Julie e pe cale să-i dea papucii soțului ei. Hermine vrea să știe de ce:

— Pentru că nu-i tot așa de gentil ca Tăticu’.

După cină, Tata merge să-și bea cafeaua în salon.

— Mami voia să cumpele Nescafe, da’ eu i-am zis nu, o toarnă Tutu.

Copiii se instalează ca să profite de jumătatea de oră de televizor, acordată în fiecare zi. 2K savurează trei picături de armagnac. Nu bea aproape niciodată alcool, dar ține să sărbătorească solemn întoarcerea în căminul lui. Bérengére strânge masa. O aud fredonând o veche arie de Offenbach, „Ah! Ce-i mai iubesc pe militari!”, îngrămădind farfuriile în mașina de spălat.

— La baie, copii!

Hermine stinge televizorul, copii își sărută tatăl și urcă în baie urmați de Mami, care îi grăbește. El deschide din nou televizorul, și-l stinge după trei minute. Suportă din ce în ce mai greu trivialitatea și suficiența. Dumnezeu știe că nu se pretinde un intelectual, dar de cum aude pe cineva interpelat pe planul experiențelor sale de viață, mai ales într-o manieră imposibil de evitat, strânge din dinți ca să nu înjure și să blesteme. Merge să caute o carte ca să se calmeze.

Prima care-i cade în mână este vechea lui prietenă dintotdeauna, publicată în 1638, *Le Parfait Capitaine,* și nimerește natural peste pasajul lui preferat, cel pe care-l știe pe de rost și în jurul căruia și-a organizat cu bună știință viața.

„*Cum frumusețea lumii sensibile se naște din ordinea care se respectă aici și se alcătuiește dintr-o situație dreaptă și dintr-o mișcare regulată a pieselor acestei*

admirabile mașinării, tot astfel în mersul lucrurilor morale și în cursul societății umane, perfecțiunea sălășluiește în aceea ca fiecare parte să-și păstreze rangul ce trebuie să-l dețină aici și să îndeplinească funcțiunile pe care trebuie să le facă. Într-adevăr, când oamenii se leagă invariabil de datoria lor și se străduie să-și îndeplinească obligațiile cu care vin sau își găsesc loc în lume, nu există o armonie mai desăvârșită în natură. Nu se vede sub cer un spectacol mai demn de ochii lui Dumnezeu. E singura cale care duce spre fericirea către care aspiră toți...”

„Ei da, își spune 2K. Toate astea au fost gândite și scrise”.

Aude alergături la etaj, râsete, zgomotul apei și curând Bérengére îl strigă:

— Baia e liberă.

El urcă, nutrind sentimentul unei imense fericiri. Mușchii îi joacă sub piele, își domină corpul mai bine decât a făcut-o vreodată, e mulțumit de meserie, de copii, de soția lui, căreia are de gând să-i facă dovada de îndată. Restul lumii... da, restul lumii să se ducă la toți dracii, dar 2K face tot ce se poate pentru a nu-și bate capul cu restul lumii, fiindcă „*perfecțiunea sălășluiește în aceea ca fiecare parte să-și păstreze rangul*” pe care ea trebuie să-l dețină.

Se dezbracă, face duș, își pune halatul de baie. În acest timp, simte crescând în el fierbințeala bucuriei care-l așteaptă. E convins că nu ar fi încercat aceeași intensitate a fericirii dacă n-ar fi fost decât amantul lui Bérengére. Cuprinzând-o în brațe, el îndeplinește o funcție sacră, se supune unei vocații umane și *„nu se poate vedea sub cer spectacol mai demn de ochii lui Dumnezeu.*

Intră în dormitor. Lampa de la căpătâi e aprinsă și Bérengére stă întinsă peste cearșafuri. Nu are pe ea nimic altceva decât cașmirul verde-oliv.

— Deci, nu vrei să-i povestești soțioarei tale iubite aventurile prin care ai trecut?

El se aruncă peste ea.

— Ușurel! Cașmirul e fragil!

Răsună un urlet. 2K își încruntă sprâncenele. Iute ca o anghilă, Bérengére îi scapă din mâini, alunecă spre marginea patului, dă fuga în coridor, apucându-și halatul cu o mână. 2K o aude, intransigentă, foarte intransigentă:

— Blandine, ai un motiv serios să bocești?

Urletul coboară *descrescendo.*

— Fiindcă sora ta e bună, crezi că tu ai dreptul. Ai grijă că e vai de popoul tău.

Urletul s-a și potolit. Bérengére așteaptă o clipă pentru a-și sublinia cum se cuvine intervenția. Apoi se întoarce și se strecoară în pat alături de soțul ei, pe care-l atrage spre ea ca pe o cuvertură.

Vor rămâne îndelung îmbrățișați, fericiți de familiaritatea regăsită a trupurilor lor. În cele din urmă, Bérengére se va ridica într-un cot și va privi chipul liniștit al bărbatului ei, întins pe spate, cu ochii închiși și respirația egală.

— Dormi?

— Nu.

— Îmi povestești sau nu?

Uneori vorbește, alteori nu: nu știe niciodată din capul locului.

Îi răspunde ușor somnoros, fără să-și deschidă ochii.

— Nu-i mare lucru de povestit. Ah! Am învățat un mod ingenios de a mă spăla, la Hereford. Închipuie-ți că băieții ăia se săpunesc cu șosetele în chip de mănușă de baie: în felul ăsta, își spală și șosetele în același timp.

Ea pufnește în râs.

— Află că a fost nevoie de spălat. Mai ales după picurarea Grețoșeniei.

— Ce mai înseamnă și asta?

— Te târăști printr-o groapă unde un abator își deversează resturile. Intestine de vaci, porci, oi, cu tot conținutul lor, bineînțeles. Și sânge, sânge… Trebuie să-ți ții bine firea.

— Și tu ai făcut așa ceva?

Nu-i răspunde. Și așa a spus prea mult. Nu fiindcă ar fi fost vorba de un secret. Din delicatețe pentru soția sa, 2K trece la altceva.

— Cât despre stagiu… Nu prea știu dacă a fost foarte util. O stratagemă a englezilor. Fac uz de ea mereu.

— Stai, stai. La ce vă putea servi să vă târâți printre mațele de vacă?

— Să ne deprindem. Pentru orice eventualitate. Nu-i exclus să ai o misiune care presupune să treci printr-un canal de scurgere. Am fi fost antrenați. Pentru stagiu, mă înțelegi… Au început prin a ne juca o festă urâtă. Ne-au arestat din aeroport și au încercat să ne facă să credem că erau de la brigada de stupefiante. Ne-au strecurat ceva în bagaje, bineînțeles. Astfel, nu eram în măsură să ghicim că era vorba de camarazi de-ai noștri care ne interogau.

— Și cum ați reacționat?

— Bine, în ansamblu. Era totuși cusut cu ață albă. În fine, s-a găsit unul care a crezut de cuviință să-i lămurească cine eram în realitate. Total greșit. Trebuia să ne ținem de pretext cu orice preț.

— Și care era pretextul ăsta?

El ezită. De fapt, nu fusese cu adevărat o misiune, doar un exercițiu, iar el cunoștea discreția soției lui.

— Reprezentanți comerciali ai unor firme de brânzeturi, veniți pentru un congres. Ne-am prezentat: „Eu sunt Camembert; eu, Emmenthal; eu sunt Vache qui Rit…”

— Și tu ce erai?

— „Livarot?

— Nu era nimeni de la firma din Bourgogne?

— Nu eram așa de rafinați.

— Și ce s-a întâmplat celui care a vorbit?

— Mmm… Probabil a fost pus la dispoziția unității sale.

— Și tu, tu ai rămas Livarot?

— Până la capăt.

— Ei și? După asta?

2K se trezise de-a binelea. Își propti o pernă la spate și se hotărî să-i povestească ceea ce putea fi povestit.

— Ei bine, pe urmă, ne-au dus la Hereford, dar noi nu știam că era Hereford. Eram cu toții în pielea goală, cu cătușe la mâini, legați la ochi, când împreună, când izolați. Era în special o chestiune de privațiuni senzoriale. Nasul în perete, în picioare într-un dulap, ore întregi. Brațele ridicate în sus, picioarele depărtate în șuturi. Și un zgomot infernal în urechi. Asta a fost partea cea mai grea.

— V-au bătut?

— Nu chiar. Nu foarte mult, sau cu răutate. Înțelegi, și ei erau nevoiți să se antreneze. Dar, în fine, misiunea lor era să ne facă să cedăm.

— Vă dădeau de mâncare, vă dădeau de băut?

— Glumești? Din când în când, eram duși la interogatoriu. Întotdeauna erau doi tipi. Uneori unul afurisit și unul cumsecade, alteori afurisiți amândoi. O dată, mi s-a întâmplat să-mi repartizeze unul singur, un tinerel, simpatic, dar părea descumpănit. Trebuia să-l ajut eu s-o scoată la capăt.

— Și te-ai lăsat înduioșat?

— Glumești.

— Dar ce voiau de la voi?

— Indiferent ce, dar noi aveam dreptul să ne dăm doar numele, gradul, numărul și data nașterii. Convenția de la Geneva. La toate celelalte întrebări, nu eram obligați să răspundem nimic. Nimic.

— Nimic?

— Nimic. Sau doar: „N-am dreptul să răspund la această întrebare?” Te întreabă indiferent ce: cum o cheamă pe mama ta sau numărul de la pantofi, și tu zici: „N-am dreptul să răspund la această întrebare?” Dacă durează prea mult, ajunge să ți se facă lehamite.

— Și atunci ei ce fac? Te lovesc?

— Nu. Nu te pot trata violent. Te insultă. În ce mă privește, dat fiind câtă engleză știu eu, nu m-am simțit prea

insultat, dar anglofonii au suferit. Le-au auzit urechile și de mamă, și de nevastă, de toată lumea. Dar și când nu înțelegi, atmosfera rămâne ostilă… Știi bine că e teatru – dar unii se prind în joc, se dau note bune sau rele, dar îți zici că așa ar putea fi în realitate și te întrebi dacă ai rezista la fel de bine unui tratament similar. „N-am dreptul să răspund la această întrebare”, bun, de acord, când îți scuipă în față, dar dacă încep amenințările, torturile sau chibriturile băgate sub unghii? În orice caz, afli astfel ce te-ar putea aștepta, un prim botez…

— Ești mulțumit că ai participat și tu?

— Da.

— Nu te-a obligat nimeni?

— Nu.

— Ce ți-au mai făcut?

2K rânjește.

— Ne-au adus niște englezoaice.

— Englezoaice? Să vă seducă?

— Nul… Ne-au dezbrăcat la piele și și-au bătut joc de noi.

— Cum adică?

2K se simte stingherit. A mers mai departe decât i-ar fi permis pudoarea lui firească.

— De proporțiile noastre. Intenționau să ne scoată din sărite, înțelegi.

— Tu, spuse Bérengére cu un gest tandru, nu aveai de ce să te rușinezi.

Și se înroșește, fiindcă, în felul ei, cât ar fi fost ea de fiică a unui soldat din infanteria marină, și ea e pudică, K nu se poate împiedica să nu râdă mulțumit. „Iată-mă ca un cocoș pe grămada de gunoi. Nu-mi place așa ceva.”

— Și cât au durat toate astea, toate plăcerile?

— Treizeci de ore. Am greșit. Mă gândeam la patruzeci și opt. E mult să te simți urât de toată lumea, chiar dacă e doar o punere în scenă.

Bérengére cade pe gânduri:

— Eu nu mă simt urâtă de nimeni. Poate de câteva babe

urâcioase de la biserică, cărora nu le sunt pe plac picioarele mele. Acest singur cuvânt „picioare” îl tulbură pe 2K care începe să le mângâie din nou.

2K va adormi fără să știe că, în ziua aceea, către ora aceea, doi bărbați necunoscuți, un anume Bob și un anume Vlado, de care abia dacă auzise vorbindu-se și care habar n-aveau de el, nici măcar de existența lui, unul la 15 grade spre est, celălalt la 75 de grade spre vest, intraseră în viața lui, unde aveau să facă ravagii.

II

Două comploturi

1. Shvartz primește o propunere interesantă

Restaurantul *The Foar Seasons*[12]*,* din Washington, servește drept cantină pentru aristocrația democrației. Aici, la o masă ce permitea să se stea de vorbă cu discreție, Bob Bingley, poreclit *the Golden Boy of the White House*[13]13 îi dăduse întâlnire pentru a dejuna împreună Onorabilului Leonard C. Shvartz, care ținea mult la ortografia insolitului său nume.

Bob Bingley era omul bun la toate al președintelui. Se străduia să se asemene și ca înfățișare – păr tuns perie, blond și o corpolență purtată cu un aer sportiv, își spunea „Bob”, deși prenumele lui veritabil era pomposul Ponsonby.

[12] Cele Patru Anotimpuri (limba engleză), *(n.tr.)*

[13] Băiatul de Aur al Casei Albe (limba engleză), *(n.tr.)*

În el zăcea multă șiretenie și cinism, sub un fizic ce aducea cu un prunc în scăldătoare. Avea reputația de a servi ca hăitaș de ucigași plătiți, ca și de prostituate. Dovedindu-și calitățile în chestiuni minore, era pe cale să-și facă intrarea, cert, nu pe scena politică (prea puțin îl interesa), ci în culisele ei.

Leonard C. Shvartz era un judecător federal cunoscut, nominalizat pentru Curtea Supremă. Brusc, tratativele purtate în acest scop cu Casa Albă se întrerupseseră, fără ca el să afle motivele, și socotise că era prudent nici să nu încerce a le afla. Azi, venea la această întâlnire cu o întrebare în cap: aveau de gând să-l sondeze din nou pentru a deveni unul dintre cei nouă magistrați supremi ai Statelor Unite sau îi vor reaminti de unul din scheletele care umpleau dulapurile vieții lui anterioare? Golden Boy sosi cu o jumătate de oră întârziere, ca să-l lase să fiarbă la foc mic în această incertitudine.

Leonard C. Shvartz era un tuciuriu cu părul lipit în două aripi de corb pe fruntea bombată, avea pomeți acoperiți de cuperoză, obraji subți, un gât descărnat de condor ieșind dintr-un guler alb și rigid și un ochi de sticlă, dar cei doi ochi ai lui rămâneau mereu așa de ficși că nu era întotdeauna ușor să știi care era cel beteag.

De cum îl văzu pe tinerel navigând printre mese, se ridică întinzându-i o labă osoasă și toată numai vene:

— Ce plăcere să te văd, Bob. Cum te mai tratează zeii? Bob își abandonă mâna grăsuță într-a lui.

— Să comandăm mai întâi. Astfel chelnerii ne vor lăsa liniștiți.

Bob conducea întotdeauna evenimentele în direcția dorită, indiferent care era anturajul: nici sexul, nici vârsta, nici rangul nu aveau vreo însemnătate pentru el. Îl trata pe șeful de stat-major al armatei sau pe un senator așa cum, după politica de *Affirmativ Action*[14], n-ai fi îndrăznit să

[14] Politică de Discriminare pozitivă (limba engleză), *(n.tr.)*

tratezi niciun lustragiu.

Judecătorul comandă un *delmonico* în sânge și o jumătate de sticlă de pinot noir. Golden Boy, un *T-bone*[15] și mult Bud, berea cea mai demagogică: constituia un sacrilegiu să o consume în acel local, dar el muncea asiduu să-și rotunjească talia, fiindcă președintele nu era deloc subțirel și pentru că, de la Shakespeare încoace, lumea are mai multă încredere în grași.

— Lenny, am să merg drept la țintă. Am venit aici din ordinul bossului. Se bazează pe tine.

— Și bine face, rosti judecătorul frământând nervos între ghearele lui un cocoloș de pâine.

— La reputația dumitale de imparțialitate nu mai e nimic de adăugat. Pedepsești dur când ți se sugerează, știi de asemenea să fii indulgent dacă ești rugat frumos. Nu ar fi pentru prima oară când colaborezi cu Casa Albă, ceea ce explică, de altfel, uluitoarele dumitale succese, fiindcă, mă rog, originile dumitale modeste, din Brooklyn, ca și studiile mediocre din Columbia nu te predestinau să exersezi funcții prestigioase.

Unul dintre principalele daruri ale lui Golden Boy constau într-o firească lipsă de respect uman.

— Iată despre ce este vorba. Președintele, indignat de insolența cu care anumiți ne-americani își bat joc de drepturile omului, ar vrea să creeze un tribunal specializat în reprimarea acestui gen de delict.

— Nu ar avea aceeași misiune ca Tribunalul Penal Internațional?

— Nu credem. TPI era o idee bună, mai ales având domiciliul în La Haye, astfel încât cei mai mulți oameni îl confundă cu Curtea Internațională de Justiție. Dar lumea începe totuși să-și dea seama că acest tribunal de complezență, provenit din două rezoluții ale Consiliului de Securitate ONU, fără să dispună de o putere judiciară

[15] Friptură de vacă (limba engleză), *(n.tr.)*

legală, nu are nicio legitimitate reală. Și, apoi, judecătorii, în cele din urmă, sunt atât de preocupați de reputația lor, încât condamnă inculpați pe care noi am prefera să-i vedem achitați și achită alții pe care noi am dori să-i vedem la umbră pentru totdeauna… Pe scurt, TPI ne scapă de sub control, atât ca prestigiu, cât și ca eficiență, drept pentru care ne-am gândit să ne punem ouăle într-un alt coș. Să continuu sau nu te interesează?

— Continuă, te rog.

— Tribunalul drepturilor omului va fi judecat după rezultatele sale. Dacă ne dă satisfacție, va prospera. Pros-pe-ra. Dacă se dovedește un fruct putred, îl vom lăsa să cadă și să se zdrobească de pământ: *squash!* [16]. Mă urmărești?

— Aș vrea să-ți pun câteva întrebări.

— Dă-i drumul.

— Pe ce legitimitate se va fonda acest tribunal? Veți reuși să obțineți un vot al ONU?

— Mă îndoiesc. Sunt prea mulți cusurgii în interiorul Organizației. Această legitimitate se va întemeia pe – ascultă-mă bine – pe religia drepturilor omului, alcătuind baza unui soi de Constituție universală redactată de un grup de înțelepți cu o autoritate indiscutabilă în aceste materii: premiați Nobel, pastori, muftii, arhiepiscopul de Canterbury, budiști, rabini, filosofi, cardinali, Dalai Lama, niște conștiințe, ce mai calea-valea, recunoscute de toată lumea. La ora actuală, dumneata știi foarte bine că n-am putea găsi pe Terra mai mult de trei sau patru nebuni declarați împotriva drepturilor omului. Toată lumea este pentru. Or, ce înseamnă legitimitatea dacă nu un consens? Treaba e ca și în buzunar.

— Poate… în măsura în care deținem Declarația Universală a drepturilor omului redactată de ONU. Și această Constituție va fi prevăzută de o legislație detaliată,

[16] Să se zdrobească (limba engleză).(n. *tr.)*

definind infracțiunile și sancțiunile: asta aveți în vedere? Și înțelepților nu le-ar rămâne decât să-și asume totul? Fiindcă în cazul în care i-ați lăsa să discute, ar trece jdemii de milioane de ani.

— Exact.

— Și legitimitatea acestei Constituții s-ar baza pe un asentiment prezumat entuziast al celor câteva cinci miliarde de indivizi care populează în momentul de față planeta? Trâmbițat interminabil de mass-mediile unanime?

— Ai sesizat problema.

— Și, în felul ăsta, vom fi creat un mijloc permițând scurtcircuitarea națiunilor în cazurile litigioase, de unde ne vom putea adresa mult mai confortabil umanității cu U mare, mai curând decât uneia sau alteia dintre fracțiunile umanității?

— Lenny, rosti Golden Boy amenințându-l cu degetul, încep să mă tem să nu fii prea perspicace pentru binele dumitale. Dar îți repet că vom judeca fiecare caz în parte. Dacă n-o să meargă, la gunoi cu Tribunalul Drepturilor Omului!

Cei doi tăcură câtă vreme șeful de sală îi servea. Era obișnuit, și s-a dematerializat rapid.

— Ce buget aveți în vedere? întrebă Lenny, cu ochii fixați pe vârful cuțitului zimțuit, tăindu-și friptura Wyoming.

— Oh! Cam patruzeci de milioane de dolari, furnizați de diverse țări, dintre care cincisprezece pentru biroul procurorului general. Cu TPI am fost ridicol de zgârciți la început. Ce s-ar fi putut face cu trei sute de mii de dolari? În 1994, ajunsesem la zece milioane, în 95 la aproape treizeci, în 96 la aproape patruzeci... Nu vom repeta aceeași greșeală.

— Organigrama?

— Un procuror general, înconjurat de patru servicii: documentare, acuzare, servicii juridice și secția de anchete, care va avea îngăduința de a solicita serviciilor noastre să lucreze benevol pentru ea, deși bugetul ei nu va fi grevat

din această direcție. O grefă cu servicii juridice, judiciare, administrative, de presă și de securitate. Și pe urmă, camera de instanță și camera de apel. Judecători. Trebuie multă atenție în alegerea judecătorilor. Vor fi mituiți, dar trebuie să fim siguri că n-or să ne pârțâie printre degete.

Golden Boy vorbea repede, dar făcea în așa fel încât să-și bage în gura delicată o bucată sănătoasă de carne și s-o stropească cu un gât de Bud între fraze.

— O cameră de apel, foarte bine, făcu juristul.

— Trei avantaje, sublinie politicianul. Reprezintă un dispozitiv de securitate pentru noi, o garanție a seriozității pentru opinia publică și întreține suspansul, deci, prea bine pentru relațiile cu publicul.

— Bine, bine, bine. Și, aș putea să știu de ce... mă pui la curent cu acest proiect, de a cărui realizare ar profita atât de mult justiția internațională?

Judecătorul Shvartz își ținea respirația.

— Ai și ghicit, șmechere. Bossul m-a autorizat să-ți propun dumitale postul de procuror general.

Lenny își închise amândoi ochii, și cel bun și cel beteag.

Procuror general al Tribunalului Drepturilor Omului?...

Era mai bine, de fapt, era cu mult mai bine decât Curtea supremă. Între altele, pentru că nu avea nevoie să-i fie confirmată numirea de către Congres, cu toate indiscrețiile ce le comportă procedura. Nu se știe niciodată ce sunt în stare să descopere în trecutul tău reprezentanții și senatorii celuilalt partid, fără a mai pune la socoteală ziariștii. Pe când o nominalizare de procuror general al unui tribunal internațional însărcinat să judece niște străini... n-ar interesa decât într-o măsură mediocră publicul american.

— Unde vom avea reședința?

— Noi ne-am gândit la Helsinki, din cauza acordurilor din 1973.

— Ah! Înțeleg. Am smuls acolo blocului sovietic unele concesiuni privind drepturile omului.

— Da, ar fi o asociere de idei nimerită în ochii opiniei

publice. E frig iarna, ce-i drept, vara sunt țânțari, dar m-am lăsat convins că Helsinki e un oraș frumos. Ca să nu mai punem la socoteală nopțile albe din iunie, unde anumite saune sunt, s-ar părea, unisex: un *fringe benefit*[17]

Golden Boy își mesteca vesel *T-bone*-ul; era cunoscut, i se servise o rație dublă. Cu toată aroganța cărnurilor lui bine hrănite, îl zdrobea pe magistratul chior și cadaveric.

— Instrucția?

— La audiere: conform codului anglo-saxon. E mai teatral decât tradiția latină. Interogatoriu, contrainterogatoriu, obiectez, înălțimea Voastră: foarte nimerite pentru televiziune, toate astea. Iar dumneata aranjezi procedura cum îți place.

— Fiindcă procurorul general... va avea un cuvânt de spus în organizarea TDH-ului?

— Cum altfel! exclamă Bingley înghițind o bucată mare de cartof dulce. Când noi alegem un responsabil, îi dăm și mijloacele de a-și asuma responsabilitățile. Procurorul general va crea noua legislație de care vorbim, va reuni comitetul înțelepților, garanții, le va furniza textul de semnat, va alege locul implantării și personalul, inclusiv judecătorii. Nu-ți face griji, Shvartz: ești capabil, am verificat noi. Bineînțeles, îți vei recruta proprii colaboratori. Totuși, noi aveam o idee pentru postul de procuror general adjunct.

— Ah! Serios?

Shvartz se întreba ce delator îi alesese bossul. Golden Boy îl plesni ușor peste mână.

— Relaxează-te, Lenny. Vom plasa delatori în jurul dumitale, fără discuție, dar nu la acest nivel. Te sfătuim ferm să-i ceri Lorettei B. Coleman să fie adjuncta dumitale. Vrei să știi de ce?

— Fiindcă e femeie și e de culoare. Recrutați două minorități dintr-un foc.

---

[17] Un beneficiu secundar (limba engleză) *(n.tr.)*

— Dar și fiindcă este cinstită. Inatacabilă. Am trecut-o prin toți pieptenii imaginabili, prin ciur și prin dârmon… Curată, crede-mă. Va crede în tribunalul drepturilor omului, se va lăsa ciopârțită mărunt pentru el, îi va reprezenta tatăl, mama, soțul și copiii. Martin Luther King a sărutat-o pe frunte când avea cinci anișori și niște codițe scurte și drepte ca niște bețe cu fundițe roșii strânse bine: își mai aduce aminte și acum. Îți dai seama care-i genul.

Leonard C. Shvartz își dădea seama. Îi va irosi multă vreme, dar nu-l va deranja. În plus, juridic, era competentă: faimosul text universal, s-ar da gata în opt zile, și ar ține la tăvăleală. Și, în plus, nu i-ar arde de feste. Destul de bine aleasă.

— În ce perioadă de timp considerați că…?

— Oh! Dacă timpul înseamnă bani, banii înseamnă timp. Trei luni pentru alcătuirea comitetului înțelepților, încă trei pentru a organiza totul la Helsinki – bineînțeles Departamentul de Stat se va ocupa de aspectul diplomatic. Am putea avea primul proces peste șase luni.

Fără a se arăta foarte preocupat, Leonard puse întrebarea crucială:

— Cine ar fi primul acuzat?

Bingley rânji – sau râgâi?

— Să nu te preocupe problema. Va fi un monstru cu ștampila de monstru. Hitler și Stalin și Saddam Hussein și Miloșevici recapitulați într-o singură persoană, în fine, pe scurt, mă înțelegi, cineva foarte dubios. Încă de pe acum inculpat de clovnii din TPI, căruia îi vei lua apa de la moară, ceea ce nu ne va displăcea deloc. Nu va găsi pe nimeni să-l apere. Două espresso.

Golden Boy nici măcar nu-l întrebase dacă Lenny ar dori un desert.

Își băură cafelele în tăcere, cu privirea coborâtă în ceașcă.

În cele din urmă, Bob Bingley luă cuvântul:

— Lenny, cred că realizezi ce bază pune bossul pe

colaborarea dumitale, dar nu despre asta aș vrea să-ți vorbesc. Nu cunosc prea bine moravurile universității din Columbia, deși eu însumi – iartă-mă – provin din Yale dar, în fine, dumneata poate că ești la curent cu faptul că, în anumite regiuni periferice ale Statelor Unite, mai există o practică cotată bine de unii și rău de alții.

Lenny nu-și dădea seama unde voia să ajungă Golden Boy. Își amintea doar că Bob Bingley avea reputația de șantajist, dispunând de dosarele FBI-ului. La ce șpagă, la ce malversație avea să facă aluzie?

— Această practică se numește *mooning* și ea constă foarte simplu în a-ți arăta posteriorul. Pe această temă, am întrebat câțiva amici psihanaliști, dar n-am putut trage o concluzie congruentă. Ce este de fapt popoul? În sine, nu-i nimic altceva decât o masă cărnoasă divizată în două, a cărei asemănare cu luna mi s-a părut dintotdeauna trasă de păr. Dacă se analizează problema mai îndeaproape, este fie un loc de evacuare, fie un receptacul. Or, *mooning* e luat ca o insultă, ca o bătaie de joc. Dacă aspectul receptacul este implicat, ar fi vorba mai curând, mi se pare, de o manevră de seducție. Dacă însă trebuie să-l reținem pe cel de evacuare, eu, care am avut pisici, știu că atunci când sunt nemulțumite de tine, îți prezintă într-un mod insistent partea posterioară a făpturii lor. *Mooning*-ul este admis printre tinerii care se plimbă seara prin sate și-și dau jos pantalonii când întâlnesc autoritățile locale, judecătorul, polițistul sau reverendul, chit că apoi dispar cât mai rapid posibil, convinși că un popou seamănă cu altul ca două nuci și că n-ar putea fi niciodată trași la răspundere, dacă ar fi prinși, se înțelege. Până aici, reușești să-mi urmărești considerațiile. Lenny?

Nu aștepta un răspuns.

— Bun. Există persoane răuvoitoare. Există fotografi. Există fotografi răuintenționați. Există flashuri. Există practicanți ai acestui *mooning,* care, în ultimul moment, nu se pot împiedica să nu-și întoarcă profilul către victima lor

ca să-i vadă mutra. Există oameni care nu practică *mooning*-ul decât în tinerețe, dar mai sunt și dintr-aceia care îi prind gustul și se dedau la o vârstă înaintată dinaintea unui public din ce în ce mai restrâns și entuziast, poate mai curând sub aspectul receptacul decât ca loc de evacuare. Există, de asemenea, servicii guvernamentale care disimulează camere de luat vederi în locurile rău famate frecventate de personaje care ar fi făcut mai bine să se ducă la naiba. Nu, crede-mă, Lenny, Curtea supremă nu e de dumneata, ea nu ar permite talentelor dumitale libertatea de a se exersa așa cum merită. Îmi dai un telefon într-una din zilele astea?

Golden Boy își ridică greoi masivitatea tânără și blondă. Judecătorul își îndreptă dintr-odată slăbiciunea pe cale să îmbătrânească:

— Deci, acest prim acuzat, îmi dai identitatea lui? Poate că ar fi bine pentru redactarea statutului de bază. Ca să fim siguri că nu ne va scăpa. Fiindcă, firește, vom acorda apărării deplină libertate, nu?

— Ah! De asta poți fi sigur. Cei mai buni avocați. În cele mai bune condiții. Suntem gata să le plătim milioane. Cu condiția să piardă procesul.

Și către șeful de sală:

— Bertie, n-a fost rău deloc. Nota, da, de acord. Și să-mi rezervi aceeași masă și pentru mâine. Ah! da, identitatea. Președintele autoproclamat al Republicii autoproclamate din Monterosso: oare cum îl cheamă?

2. Wally și Tolly merg la vânătoare

Jeepurile se hurducăiau pe mătasea ierburilor aurite, care se întindeau cât vedeai cu ochii, zburlite pe ici-colo de înșelători palmieri chirciți, pitici, numiți *palmettos.* Din când

în când, unul dintre hăitași făcea un semn, jeepurile frânau, se deschideau cuștile plasate în spate și câinii, poanteri, seteri cu blana deasă, câțiva prepelicari bretoni cu pete portocalii printre cele albe și negre, se deversau în iarba înaltă, se opreau, și ridicau botul.

De îndată, hăitașii își lansau strigătele sălbatice *„C'me on! C'me on! Let's go! Let's go!"* rupând-o ei înșiși la fugă pentru a-i face și pe câini să alerge. Brusc, un poanter se înțepenea locului, cu o labă dinainte ridicată, coada riguros orizontală, ca bastonul unui agent de poliție dirijând circulația, cu botul adulmecând vântul, capul pivotând lent, pe măsură ce răzbeau mirosurile revelatoare. Ceilalți câini, niște gentlemeni, cum se cuvenea pe plantația Wallingham, deși nu simțiseră încă nimic, se imobilizau în poze asemănătoare, cu laba ridicată, botul împungând în aceeași direcție și cozile în direcția contrară. Atunci, David A. Wallingham și invitatul său coborau din jeep fără grabă, scoțându-și puștile de vânătoare din etuiuri de piele fină catifelată în interior, le încărcau calmi și mergeau la pas în direcția câinilor, mărăcinii patinând pe pantalonii lor din nailon.

Prima dată, invitatul își deschisese pușca pentru a demonstra că era în cunoștință de cauză privind eticheta, dar Just-call-me-Wally îl determină să se simtă bine:

— Nu vânăm cocoși sălbatici din Scoția la Balmoral, Tolly. Presupun că putem să ne acordăm încredere în privința securității. E mai indicat să fii gata pregătit, știi bine. Ele își iau zborul teribil de repede.

Invitatul își închise pușca, un juxtapus ordinar, rusesc, cu un clănțănit sec.

— Ai făcut bine că ai luat una cu două gloanțe, spuse Wallingham. Eu nu m-am resemnat niciodată să mă lipsesc de luxul unui al treilea – avea cu el un Holland & Holland automat, cu șoc reglabil – deși nu cred că am doborât vreodată ceva după primele două. Ai mai vânat prepelițe, Tolly, vreau să spun prepelițe americane pe care europenii

snobi le numesc potârnichi moțate de Virginia?

— Nu, răspunse Tolly.

Era un om scump la vorbă. După o clipă de gândire, adăugă:

— Am vânat *perepiolka* în Ucraina.

Anatoli Vorobiov era șeful postului SVR la Washington. În amintirea defunctului KGB, în cadrul căruia fusese unul dintre cei mai străluciți subiecți, încă era denumit *rezidentul,* deși funcțiile sale erau în mod necesar diferite: Rusia, contrar URSS-ului, nu avea ambiția să domnească asupra lumii întregi, în orice caz nu deocamdată. Wallingham se întrebase îndelung dacă era cazul să-l contacteze pe ambasador sau pe *rezident* și, în cele din urmă, ajunse la concluzia că el, patronul CIA, ar atrage mai puțin atenția mass-media invitând la el un confrate decât un diplomat. De altfel, era firesc ca cei de-o meserie să se pună de acord din timp în timp.

Unul dintre poanteri, o cățelușă albă în întregime, cu botul și o ureche abia pătate cu negru, își întinsese laba stângă, apoi o odihnise pe stânga și o întinsese pe dreapta, verificând dintr-o privire dacă vânătorii o urmăreau cum se cuvine, își lăsă capul la nivelul pământului, fiindcă prepelițele piuiau și, suplă ca un șarpe, înainta târându-se ca să nu sperie vânatul.

În spatele ei, Tolly și Wally progresau lent și silențios. Tolly, masiv și chel, cu ochelari pătrați, purta o pălărie de ploaie, un pantalon potrivit unei savane africane și o cochetă scurtă de vânătoare în culori de camuflaj, cumpărată în ajun, care stârnea râsul: echipamentul vânătorului invitat pentru prima oară. Wally avea eleganța vânătorului experimentat: O caschetă veche, unsuroasă, care-i cădea pe nas, o vestă cu cartușieră, tolba de vânătoare, care-i atârna pe burta plată, un nădrag zdrențuit, găurit, pătat, care îi cobora peste cizme.

Îi făcu semn lui Tolly, care trebuia să zburătăcească stolul.

Cu un vâjâit asurzitor, cincisprezece mici rotoare cu pene decolară în toate direcțiile. Timp de o secundă, cerul se umplu de prepelițe. Wally alese una, trase, dădu greș, alese alta, o doborî și nu se putu abține să nu tragă și a treia oară, dădu iar greș, ceea ce demonstra ceea ce tocmai prognosticase mai înainte. Deocamdată, înfierbântat, uitase că nu vâna de unul singur. Se întoarse spre Tolly.

— Cum stai?

Tolly ridică două degete.

Cu vreo șaizeci de ani în urmă, ca toți gentlemenii sudiști, Wallingham vâna prepelițe și se întâmpla uneori să împuște două deodată, dar rareori, fiindcă vânatul își ia zborul iute și se împrăștie imediat, în vreme ce vânătorul trebuie să-și aleagă ținta și mai ales să nu tragă în grămadă, altminteri dă greș pe toată linia.

Wally ridică un deget.

Hăitașii mânau câinii mai departe, spre un alt desiș unde se ascundea un cârd. Erau prepelițe de crescătorie (nu te poți expune riscului de a nu găsi nimic când ai un invitat), dar ele ajunseseră la maturitate în cotețe mari și își luau zborul aproape la fel de bine ca și cele sălbatice. Wallingham se întreba dacă invitatul său descoperise șmecheria.

— *C'me on! C'me on! Let's go! Let's go!*

Hăitașii alergau, asmuțind câinii cu glasul. Trebuie că aveau semnale convenite: când strigau, însemna că unul dintre ei trecuse în ajun prin acel loc pentru a plasa prepelițele în adăposturi. Dar uneori nimereau și peste un cârd cu adevărat sălbatic. Cățelușa care găsise primul cârd se opri în dreptul a trei palmettos în inefabila poză a pândei.

— C'*me on! Let's go!* strigau strident hăitașii încercând să asmuțe cățeaua mai departe, acolo unde își ascunseseră păsările.

Dar ea, cățea cinstită, care simțea prezența prepelițelor, nu se clintea niciun pas, iar ceilalți câini, grupați în jurul ei,

„onorându-i” oprirea, începeau să recunoască și ei izul vânatului. Wally făcu trei pași, un stol mic – cinci sau șase – urcă pe verticală de sub nasul lui. Trase de două ori, doborî o prepeliță care coborî în spirală, câinii aveau s-o găsească, se abținu să tragă și a treia oară de pomană și se întoarse:

— Ei?

Tolly ridică două degete.

Mai să nu-i vină a crede. Wallingham aruncă o privire către bătrânul șef al hăitașilor, un negru care clătina din cap cu un amestec de admirație și de ciudă: când unul dintre invitați trăgea mai bine decât patronul lui, își simțea ziua dată peste cap. Știa că dacă invitații trăgeau cu adevărat prost, patronul își făcea un titlu de onoare din a trage și mai prost ca ei, dar nu era cazul și azi: ăla înalt în haine nou-nouțe nu dăduse greș nici măcar o dată, iar patronul nu era într-una din zilele lui bune. Supărător.

Tolly și Wally mergeau alături.

— Câinii cunosc pozițiile? întrebă Tolly.

Întrebare impertinentă, fiindcă demonstra că înțelesese de pe acum că erau poziții fixe. Altminteri se scuză de perspicacitatea lui, adăugând:

— Asta nu schimbă nimic din comportamentul câinilor. În ultimul moment, funcționează oricum conduși de izul adulmecat. Sunt remarcabili. În special cățelușa poanter.

Mergeau.

— Vânați adesea în Rusia?

— Cândva. Acum deloc. Pescuiesc mai ales.

— Cu undița?

— Cu undița.

— Ca să pescuiești, trebuie să ai răbdare.

— Eu am.

Mai întâlniră câteva cârduri și, măcar o dată, Wallingham avu plăcerea unui dublu, grație celui de-al treilea cartuș. Tolly dădu greș doar o singură dată și Wally se întrebă dacă nu cumva o făcuse din curtoazie. Scoase o sticluță din buzunar:

— O gură de vodcă, Tolly?

Îi întinse recipientul din argint englezesc, decorat cu cerbi, cai și câini, cizelat în secolul al XVIII-lea.

Anatoli Vorobiov scutură din cap.

— Nu, fără a avea intenția să vă jignesc. Vodca trebuie să fie glasată, doar bețivii o beau așa goală: are nevoie de un hering marinat, de sărătură… Treabă complicată. Așa că eu prefer un bourbon. Vreți și dumneavoastră? E un Jack Daniels.

Îi prezentă propriul său recipient, din oțel. Wally bău o gură, șterse gâtul sticlei. Nu putea suferi coniacul Jack Daniels, nu-i plăceau *single malts* scoțiene. Aruncă o privire circulară. Hăitașii adunau câinii în cuști, la bordul jeepurilor. Dacă nu erau microfoane montate pe patul puștilor sau receptori parabolici disimulați printre palmettos, puteau vorbi, în speranța ca totul să rămână secret. În acest scop îl invitase directorul CIA pe *rezidentul* SVR să vâneze pe pământurile lui ancestrale.

— Fără niciun apropo, Tolly, ce părere ai de situația din Balcani?

— O harababură, rosti bărbatul scump la vorbă.

Și, după un moment de reflecție, adăugă:

— Greșeala voastră.

Era și sentimentul nutrit de Wallingham, care nu fusese ascultat în problema iugoslavă, dar nu putea s-o recunoască.

— Guvernul vostru n-a făcut mare lucru să ne contracareze.

— Din două considerente. Unu: voi sunteți cei mai tari. Doi: dacă noi nu ne-am fi bătut pentru Serbia în 1914, noi am fi fost cei mai puternici.

Wally trase un gât de vodcă: măcar nu avea gustul dulceag al bourbonului.

— Mai exact, ce gândiți despre Monterosso?

— Oamenii ăia trebuie lăsați în pace.

— S-au făcut vinovați de atrocități, spuse Wallingham, pe

un ton de pudoare afectată.

Tolly emise un sunet care aducea a rânjet, pufnet, strănut, scuipat, un sunet apocaliptic înglobând toate atrocitățile comise de când e lumea și de care nimeni nu și-a bătut capul, dacă nu cumva era la mijloc un interes politic.

Mergeau întruna, Wally ținându-și pușca pe cotul stâng, cu țeava în jos. Tolly purtând-o pe a sa cu amândouă mâinile, legănată pe piept, cu țeava în sus.

— Totuși, nu-i veți lua apărarea lui Knezevici, acest criminal de război confirmat?

— Nu-i mai criminal ca alții, sunteți sigur? Cel puțin el limitează capul de pod al islamului în Europa.

— Ei bine, rosti Wallingham, mulțumit că găsise un mijloc de a-și transmite mesajul, cu totul altfel vedem noi, ceilalți, lucrurile. Noi *simțim* că necesitățile politice nu permit încălcarea drepturilor omului. Noi *simțim* că un criminal de această anvergură nu trebuie să scape nepedepsit. Suntem gata să mergem și să-l căutăm acolo unde se ascunde, ca un laș ce e, și să-l târâm de păr sub proiectoarele adevărului și ale justiției!

Pentru a demonstra că vorbea serios, își desfășură o dată cutele domului ce-i servea de frunte. Și pe urmă încă o dată.

Rezidentul nu se grăbi cu răspunsul, ca să-și dea timp de gândire:

— Muntenii aceia sunt mai prost înarmați ca voi, dar au ce le trebuie, unde le trebuie. Dacă nu-i veți extermina cu uranium sărăcit, vor ucide mulți dintre băieții voștri cu micul lor cuțit știrb. Vă doresc satisfacție.

— Nu e vorba să martirizăm populații civile, oricât de rătăcite ar putea fi ele. Nu avem în vedere – cum să vă spun? – decât o prelevare chirurgicală. Dispunem, cred că sunteți la curent, de forțe speciale pregătite pentru acest gen de operație.

Tolly mai făcu un pas, doi.

— Acum înțeleg mai bine, crearea TDH-ului de care mass-media a început să vorbească. Mă întrebam, trebuie s-o mărturisesc, cine erau acuzații prevăzuți.

— Trebuie să înțelegeți, de asemenea, că-i inacceptabil ca o putere ca Statele Unite, care a apărat dintotdeauna drepturile celui slab și oprimat, să se mai lase sfidată multă vreme de un gangster retrograd, feudal, sângeros, despre care s-au și compus poeme epice. Vă dați seama, Tolly, că e necuviincios. Și știu bine cui vorbesc. În zorii celui de-al treilea mileniu și la umbra FMI-ului, valorile voastre și ale noastre coincid de pe acum, dacă nu cumva se regăsesc într-o formulă și mai perfectă.

O nouă expediere a ridurilor frunții în sus, o nouă aplatizare a ridurilor în jos. Prea multă piele, prea multă piele, dar expresivă.

Prin ochelarii lui groși, pătrați, Tolly se uită la Wally un timp, căutând să afle cine sonda pe cine.

— Nu suntem pe deplin de acord cu voi. Dacă-l deferiți pe Knezevici unui tribunal de paie, foarte adevărat, vom pierde un pion pe eșichierul celui de al Treilea Război Mondial, dar voi, în ceea ce vă privește, vă băgați degetul într-o treabă scabroasă care nu vă va aduce nimic. Presupuneți, de exemplu, că, în pofida tuturor precauțiilor luate, TDH-ul va fi pus în situația să-l achite pe deținutul în prevenție? Bine o să mai arătați.

— Ar fi neplăcut, dar…

Începură să râdă amândoi.

— Am să beau o gură de bourbon pentru ipoteza asta, spuse Tolly.

— Iar eu, o gură de votcă, pentru ipoteza contrară, spuse Wally.

Băură, fiecare din recipientul lui, unul de argint, celălalt din oțel.

Doi profesioniști.

3. Golubinski intră în acțiune

Un lac lăptos, de 10.000 de kilometri pătrați, pe care gheața încă nu se prinsese, dar care, noaptea, se acoperea cu o pojghiță sfărâmicioasă. Unul dintre cele 63.999 de lacuri din Carelia[18], ciuruit de 1.650 de insule și insulițe.

Pe malul lacului, între două cruste de zăpadă, care nu se înstăpânise încă. O coșmelie prăpădită, din trunchiuri de copac. O *ciornaia bania*, un stabiliment rusesc de băi dintre cele mai rustice. O vatră unde licărește roșiatic jăratecul, o grămadă de pietre încinse. O vadră din lemn plină cu apă. Nicio fereastră, niciun coș, fumul și aburii, care nu ies decât prin crăpăturile pereților acoperiți de o funingine ereditară, alcătuiesc un melanj palpabil și asfixiant. O bancă. Pe bancă, trei bărbați în pielea goală, unul lângă altul, luminați în roșu de singurul foc. Miroase a bere: beau toți trei, au stropit și pereții: e bine pentru sănătate. Cei trei bărbați abia dacă se văd unul pe altul prin vălătucii de fum și de aburi care se rotesc maiestuos în junii lor.

— Să fie o capcană? întreabă cel mai în vârstă, așezat pe mijloc.

E afumat, noduros, numai vine, ca un lapon bătrân. Un om-legendă: generalul Aleksandr Dmitrici Psar.

S-a născut în Franța, într-o familie de aristocrați emigrați, sau, mai curând, cum se zice în rusește, *emigranți.* A servit Uniunea Sovietică vreme de douăzeci de ani, ca agent de influență. S-a expus furiei KGB-ului și, fiind răpit din Paris, grație unor complicități franceze, avea să fie eliminat de către Departamentul 13, dar o revoluție de palat, de inspirație antisemită, avu loc împotriva „cosmopoliților”

[18] Regiune din nordul Europei, între Marea Albă și Golful Finic, cea mai mare parte a ei aparținând Rusiei, restul fiind înglobat în Finlanda. (n.tr.)

care începeau să acapareze puterea în Consistoriul Directoratului A: în loc să fie trecut la capitolul pierderi, Psar a trecut la profituri. A luat locul șefului său, Iakov Moiseievici Pitman. Zece ani mai târziu, a mizat pe calul cel bun: detectând conspirația care își propunea să-l salte din nou în șa pe Gorbaciov, nu s-a supus ordinelor lui Kriucikov și s-a alăturat lui Elțin. Era unul dintre bărbații căruia Primakov îi dădea ascultare foarte bucuros, pe când nu era decât director al SVR, și îl asculta și mai mult după ce ajunsese Prim Ministru.

— Nu cred să fie o capcană, tovarășe general, răspunde Anatoli Vorobiov, așezat la dreapta *(rezidentul* SVR plecase din Washington pe nepusă masă, doar pentru câteva zile). Acestea fiind spuse, dacă mi-am înțeles bine informatorul, Brookes are de gând să angajeze un corp de elită în această operație. Delta, fără nicio îndoială.

„Tovarăș" se mai folosește uneori în armată, și Vorobiov găsește în același timp curtenitor și interesant să utilizeze acest termen desuet pentru a se adresa unui as al dezinformării, care nu fusese niciodată comunist, și pe care Andropov, patronul KGB, îl decorase în persoană cu ordinul Eroilor Uniunii Sovietice.

— N-ar putea fi vorba de o capcană decât dacă noi înșine ne-am duce să asigurăm protecția lui Knezevici, ceea ce, evident, nici nu intră în discuție. Dar atunci, cum se explică această informație confidențială? Care e părerea dumneavoastră, Anatoli Grigorevici? întreabă curtenitor generalul Psar, lăsând totuși să se înțeleagă că preferă patronimul tradițional apelativului de „tovarăș" revolut.

— America, știți prea bine, nu este un monolit. Wallingham, democrat de dreapta, e pe cale să-i arunce președintelui, democrat de stânga, o coajă de banană sub talpă. Izolaționiștii împotriva intervenționiștilor, vechea poveste. Mult mai fundamentală, mult mai biologică decât clivajul democrați republicani.

Sudoarea se prelinge pe pielea înroșită, cu porii deschiși,

curge șiroaie pe trupurile dilatate, pe cușca toracică osoasă a generalului Psar, pe mușchii sanguini și bine făcuți ai tovarășului Vorobiov, pe epidemia fină și rozalie a celui de-al treilea pungaș, care, în ciuda nudității sale, dă impresia unei corectitudini ireproșabile: transpiră, transpiră și el, dar de parcă n-ar transpira. Sudoarea se scurge, eliberatoare, ducând cu ea toxinele care subminează din interior, și berea se bea aproape încontinuu pentru ca trupul să aibă mereu lichid de eliminat. Baia rusească spală pe dinăuntru ca și pe dinafară.

Psar își reamintește puținul timp petrecut în Statele Unite, cu câțiva ani în urmă.

El nu condamnă imperialismul american. Dacă ar fi fost el însuși american, i-ar fi subscris din toată inima. Dar nu-i asta funcția sa de general rus exsovietic, specializat în dezinformare. Se întreabă ce ar fi mai avantajos pentru Rusia: Knezevici să fie răpit și tradus justiției sau să nu fie? Întrebarea este de a afla dacă, datorită manipulării autoritare și abuzive a opiniei mondiale prin mijloacele mediatice cele mai modeme, America va sfârși prin a deveni odioasă sau nu. Dacă da, ar putea fi avantajos pentru Rusia ca acest reviriment al opiniei publice să aibă loc în legătură cu o problemă slavă și, în acest caz, trebuie favorizată răpirea lui Knezevici. Dar opinia publică este o târfă supusă, care nu vrea decât să fie exploatată de proxenetul ei. Descoperind tehnicile dezinformării pe care, acum douăzeci de ani, le cunoștea doar Directoratul A din KGB, America poate avea câștig de cauză: Knezevici răpit și acuzat de toate păcatele lumii, rol pe care-l va juca de minune, dată fiind mândria lui naturală și incomprehensiunea regulilor jocului contemporan, va concentra asupra lui furiile latente care, altminteri, riscau să se rătăcească pe alte șenale, și va furniza ocazia unui „sfert de oră de ură” cotidian, purgativ și tonic, precum lecturarea operei lui Orwell. E mai indicat să se evite toate astea.

— Și dumneata, Dmitri Aleksandrâci, ce părere ai, întrebă generalul pe cel de-al treilea personaj, așezat la stânga sa, cu mult mai tânăr decât ceilalți doi.

— Aleksandr Dmitrici, răspunse acesta din urmă (prenumele – patronime ale acestora reprezintă imaginea simetrică a unuia față de celălalt, ceea ce nu le displace), sunt de părerea dumneavoastră. De altfel, știți că am tot interesul: Knezevici este unul dintre cei mai buni clienți ai mei, ținând seama de sărăcia în care se zbate. Îi fac prețuri anume pentru el. Deși nu rămân eu în pierdere. Asigurarea securității lui nu mi se pare o sarcină insurmontabilă, dat fiind *faptul că are poporul de partea lui – dacă nu cumva americanii vor sa riște un* război: în acest caz, sarcina e imposibilă, existând eventualitatea de a nu fi prins viu. Religia sa îi interzice sinuciderea, dar nu și să fie ucis de unul dintre cei ce-i sunt devotați.

Ex-comandantul KGB ex-spețnaz[19], Dmitri Aleksandrâci Golubinski vorbea o rusă rafinată, literară, puțin dentală, puțin seacă, puțin graseiată, acea rusească din Saint-Petersburg, de care pronunțarea moscovită și sovietică, mai grasă, mai dezlânată, nu se lipise niciodată. Se exprima cu o voce dulce, în termeni aleși. Așa gol cum era, părea pus la patru ace. Din 1991, își dăduse demisia și se lansase în afaceri, trafic de arme în principal, dar rămânea apropiat de foștii lui superiori și colegi: își tăceau servicii reciproce.

De parcă ar fi fost de la sine înțeles:

— E important, spuse Psar, ca Knezevici să aibă încredere în cel care se va ocupa de securitatea sa. Încă puțină apă, Dmitri Aleksandrâci, dacă vreți.

Golubinski se ridică cu o ușurință firească, aruncă o troacă de apă peste pietrele incandescente care sfârâiră și azvârliră un nor de aburi fierbinți în fața celor trei bărbați. O clipă, avură senzația că aveau să se sufoce, să ardă de vii. Golubinski se așează din nou.

[19] Membru al forțelor speciale din Armata Roșie, *(n.a.)*

— Mă ofer voluntar. Am băut destulă șliboviță împreună, noi amândoi, și sunt pe cale să-i reechipez armata. De altfel, e un om pe placul inimii mele, în cazul în care aș avea una.

Golubinski zâmbi ironic și monden.

Bătrânul Psar își aminti de luna de miere petrecută în Iugoslavia și de bătrâna servitoare care-i zicea „Înălțimea Voastră, tovarășe colonel”. Îi dădură lacrimile la gândul frumoasei Alia, pe care nu mai voise s-o vadă niciodată. Și le reprimă. Deciziile lui erau întotdeauna ghidate de politică, dar se gândi cu un soi de înduioșare că, de data asta, binele Rusiei și cel al Iugoslaviei, unde fusese concepută fiica sa Ekaterina (câți ani o fi având acum) mergeau mână în mână.

— Opinia dumneavoastră, Anatoli Grigorici?

Bărbatul scump la vorbă gâfâia de căldură.

— N-am. Raportez. Atât e destul.

— Totuși?

Vorobiov își șterse cu degetul orbitele încleiate de sudoare.

— America are o singură frică: Rusia. Un singur dușman: Rusia. Toate bețele pe care am putea să le punem în roate, chiar fără o utilitate directă... Și, în plus, în acest caz anume, acolo există un cap de pod al islamului... Knezevici reprezintă o verigă de securitate în Europa istorică, singura autentică. Numai de n-ar sări în aer, sau măcar să sară cât mai târziu posibil.

Generalul Psar se întoarse către comandantul Golubinski:

— Dmitri Aleksandrâci, aveți mână liberă. Atâta vreme cât rămânem în umbra cea mai deplină. Este o inițiativă privată la care veți participa.

— De acord. De cât voi avea nevoie? Cam de o sută de lăzi cu AK și zece mii de cartușe de chiulasă?

— Cincizeci. *Domnilor* („domni” și nu „tovarăși”), nu știu care-i părerea dumneavoastră, dar mie a început să-mi fie puțin prea cald.

Psar se ridică.

Născut și crescut în străinătate, descoperea bucurii infinite să regăsească în obiceiurile rusești tot ce aveau ele mai primitiv. Ieși din *bania,* făcu trei pași până la malul lacului înghețat și plonjă cu capul înainte, fără ca măcar să simtă frigul, dimpotrivă, bucurându-se de contrastul senzațiilor, de purificarea exterioară după purificarea interioară, de barbaria funciară a situației. Înotă în larg, lăsând în urma lui un siaj în V.

Vorobiov plonjă la rândul lui. Fără aceeași plăcere: mai curând fiindcă fusese instruit să-i imite în toate pe ofițerii cu grad de general.

Golubinski se opri pe malul lacului, se uită în jurul său, respiră aerul scrâșnind de frig, aruncă o privire spre corpul lui gol, bine făcut, musculos, întreținut cum se cuvine, zâmbi de absurditatea procedurii și plonjă și el. Înotă o vreme pe sub apă, apoi ieși la suprafață, sforăi. Era bine. Viața se dovedea frumoasă. Se gândi cu plăcere că avea să-i facă de rușine pe americani de unul singur sau aproape.

III

O soluție

1. Knezevici acceptă propunerea lui Golubinski

— Am o veste proastă pentru dumneavoastră, domnule Președinte, rosti Dmitri Aleksandrâci Golubinski.

Regele munților continuă să-și bea liniștit cafeaua, la masa unde se găsea aproape tot atâta băutură cât și mâncare.

— Amicii mei au primit o informație. De la B2 cel puțin, eu aș spune chiar de la A2, dacă nu cumva e vorba de o provocare, ceea ce nu cred.

Regele munților bău un gât de șliboviță urmat de un gât de apă.

— De data asta e ceva serios: americanii s-au decis cu adevărat să vă răpească.

Regele munților izbucni în râs.

— Poate că-i ceva serios, dar nu-i o noutate.

— Au mai făcut tentative?

Golubinski, proaspăt ras, mirosind a lavandă, într-o cămașă roz pal, cu cravata bine înnodată și costumul bleumarin, avea un aer suprem de corect. Regele munților, în jiletca de oaie, ca de obicei, cu mustața combativă și bocancii depărtați unul de altul, ședea în fața lui, pe partea opusă a mesei joase, într-un decor de arme vechi și de fotografii de familie atârnând pe ziduri. Schiță cu mâna un gest vag.

— Cu siguranță. Nu se știe. Vorbesc mereu de asta.

— Vorbesc de asta. N-ați remarcat că acum vorbesc mai puțin? Unul chiar a declarat că ar fi renunțat. Astea-s niște indicii. Cu Delta Force nu-i de glumit.

— Și-a ratat misiunea în Iran.

— Asta a fost acum douăzeci de ani. Președintele Brookes nu-i o cârpă de vase umană ca Jimmy Carter: el, cel puțin, n-are niciun scrupul. Din punct de vedere politic corect, crede atât de puțin în această corectitudine încât o exploatează. Iar americanii au dobândit experiența care le lipsea în războiul din Golf. Cine se ocupă de securitatea dumneavoastră?

— Zdravko Kravar este șeful gărzii mele.

— Cine este?

— Un om căruia nu-i este frică de nimic. „Umanitate și tinerețe”, cum spunem aici, pe la noi.

Cei doi bărbați vorbeau rusa, Knezevici o studiase în anii comunismului, iar Golubinski prefera să nu-și etaleze minusurile în privința monterossienei. Acestea două, rusa și monterossiana, debordează de cuvinte care se aseamănă, dar semnifică lucruri cu totul diferite. Prin „umanitate și tinerețe”, Knezevici înțelegea „virilitate și bravură”. Golubinski făcu rectificarea cuvenită. Strâmbă din nas.

— N-ați avea pe cineva mai apt? În privința securității, nu-i nevoie de un leu, ci de o vulpe.

— N-am niciun motiv să-i retrag încrederea lui Kravar.

— Nu m-am făcut bine înțeles. Kravar ar rămâne șeful de gară al dumneavoastră. Dar aveți nevoie de un șef al serviciilor speciale.

— Eu n-am servicii speciale.

— Un motiv în plus, domnule Președinte. Fiți atent, nu mi-ar conveni absolut deloc dacă ați fi răpit. Sunteți un client prea bun. Lăsați-mă să vă organizez un program de protecție și pază. Un program în adevăratul sens al cuvântului, așa cum defunctul KGB știa să pună la cale. Ce ziceți?

Knezevici se ridică, iar capul lui părea să atingă grinzile plafonului. Golubinski deveni conștient că în acel bărbat sălășluia ceva supraomenesc. Golubinski nu credea în marile valori, și tocmai de aceea scepticismul său îl determina să fie sceptic chiar și când era vorba de scepticism.

— Am să vă spun ceva, Dmitri Aleksandrâci, noi ăștia, monterossienii, simțim o oroare sacră pentru vipere. Nu ne place nici măcar să le numim pe numele lor, preferăm să zicem (Vladimir Knezevici coborî glasul) *baiurina,* „vietate scârnavă” sau *tamo ona*... „aia de-acolo”. Noi ucidem viperele, le exterminăm. Dar dacă e vreuna care vine să se cuibărească la noi, nu ne atingem de ea. Devine păzitoarea

fericirii noastre, a vieții noastre chiar. Ei bine, pot să-ți mărturisesc că eu, cel care vă vorbesc, am o vietate scârnavă sub pietrele pragului pe care mi-ați făcut onoarea să-l treceți adineaori. Și atâta vreme cât vietatea scârnavă stă la mine, nu mi se poate întâmpla nicio nenorocire. Dacă, dimpotrivă, îi vine chef să se urce pe acoperișul meu, atunci toate programele voastre de protecție nu s-ar mai dovedi bune de nimic.

Regele munților vorbea pe un ton convins. Golubinski îl observa, plin de curiozitate:

— Dumneavoastră credeți ce spuneți, domnule Președinte?

— Nu. Bineînțeles, nu cred, făcu Knezevici așezându-se din nou cu un gest larg al mâini, care părea să mătură mobilele greoaie și tapițeriile brodate. Dar există ceva în mine care crede. Suntem un popor „credul”, cum spune Pușkin al vostru despre voi, rușii, și cum ai vrea să nu mai crezi în ceea ce oamenii noștri au crezut de veacuri? Se poate, dar atunci înseamnă revoluție, tabula rasa, nihilism, ce mai calea-valea. Și, cât privește credulitatea, recunoașteți că toate capetele împuiate de marxism-leninism n-au niciun motiv să ne invidieze.

— Pe scurt, vă organizez sau nu programul de protecție?

Knezevici șovăi:

— N-ar trebui ca toate astea să mă coste prea mulți bani. Toate săracele mele resurse merg pentru cumpărarea de arme de la dumneavoastră, așa cum bine știți.

— Ei bine, continuați să cumpărați arme de la mine, în vreme ce materialul pe care vi-l voi furniza pentru această operațiune… să zicem că va fi cadoul unui prieten. Ceea ce americanii își permit la dumneavoastră acasă, ar vrea să-și permită peste tot în lume și în special în Rusia noastră, care renaște cu greu din cenușă. Va fi o plăcere să le dăm o mică lecție.

2. Golubinski pune la cale contraacțiunea

Comandantul Golubinski își făcuse stagiul în spețnaz mai înainte de a fi recrutat de KGB.

Știa că, într-un sens, atacul e mai ușor decât apărarea, fiindcă atacantul e cel care alege ziua, ora, obiectivul și mijloacele de acțiune, pe când cel care se apără nu știe nici unde, nici când, nici cum va fi atacat, și că, după o vreme, vigilența îi slăbește. Dar dacă cel care se apără reușește să între în pielea atacantului, să prevadă toate modalitățile de atac probabile și să găsească ripostele, își poate recăpăta avantajul, fiindcă se cunoaște mai bine decât îl cunoaște adversarul: întotdeauna există o parte de imprevizibil în atac și de certitudine în apărare, chiar dacă ar fi vorba numai de instalațiile stabile și tirurile prereglate aproape indispensabile când îți propui să întinzi o cursă.

Primul lucru de făcut: să te pui în locul ofițerului american însărcinat cu organizarea răpirii.

Golubinski îl botează „general Smith” și și-l imaginã cu părul tuns perie și ochii înfundați adânc în orbite, pe cale de a alcătui dosarul obiectivului, de a întocmi cu o febrilitate rece lista informațiilor de care avea nevoie, de a-și contabiliza mijloacele, de a formula o idee de manevră.

În principiu, răpirea putea avea loc fie la domiciliul lui Knezevici, fie în timpul uneia din deplasările sale.

După studierea obișnuințelor și a popularității subiectului, generalul Smith nu putea decât să renunțe la ideea unei răpiri publice. Chiar și scurtul parcurs de la reședință la pintenul stâncos, servind deloc pentru rugăciuni, cândva zilnice, acum neregulate, era în continuu protejat de gărzi de corp prompte în ripostă. Or baia de sânge nu intra în maniera americană, care prevedea 0 morți (americani).

Mai trebuiau luate în considerație, bineînțeles, deplasările secrete, în timpul cărora garda prezidențială era mai puțin numeroasă – Golubinski era la curent cu reputația

de lubricitate a lui Knezevici, iar Smith o va afla curând pregătind operațiunea. Deci, Delta putea, cu complicitatea forțelor ONU de ocupație, să organizeze o ambuscadă pe toate drumurile din Monterosso. Dar, în afară de faptul că nimeni nu știa din capul locului când și la cine regele munților se ducea să-și facă de cap – poate, cum nu avea o metresă mai preferată ca altele, nu știa nici el însuși, era aproape imposibil de organizat o ambuscadă discretă într-o țară toată numai munți și bătută în lung și în lat de ciobani, cărora nu le-ar scăpa nicio mișcare sau o prezență neobișnuită.

Astfel că, generalul Smith se va vedea obligat să examineze posibilitatea de a-și captura vânatul în vizuina lui.

Golubinski începu prin a vizita locurile.

Vasta casă a regelui munților, toată numai din elemente adăugate ansamblului, în terase și dependințe, se sprijinea cu spatele de o faleză care putea fi coborâtă în rapel, pentru a acceda apoi în curtea interioară centrală, unde dădea intrarea în locuința lui Knezevici.

— Bun, spuse generalul Smith, dar pentru asigurarea securității președintelui ar fi suficient să se instaleze niște reflectoare orientate înspre faleză, pentru ca băieții mei să fie ciuruiți de gloanțe. Dacă mă decid să acced la curtea interioară, e de preferat un troliu acționat de un elicopter în zbor staționar.

— De acord cu reflectoarele, notă Golubinski. Oricum, pentru a coborî această faleză, ar fi nevoie mai întâi să urci până aici sau să fii depus. Cât despre curtea interioară, o voi cadrila orizontal cu un fir de oțel ascuțit ca un brici, și mă îndoiesc că până și sateliții voștri ar fi capabili să facă o fotografie, și le-aș face niște urări de bine băieților voștri când ar descoperi surpriza. Totuși, vreau să cred că veți prevedea eventualitatea și că ei vor fi dotați cu foarfece…

— Foarfece sau ba, faptul ne va întârzia cu siguranță înaintarea, latăde ce eu prevăd mai curând o intrare în

forță la parter. Sunt nu știu câte ferestre…

— Am să pun gratii.

— Mai e și intrarea principală, ușa de la bucătărie, ușa de la verandă, ușa secretă…

— Am să zidesc cea mai mare parte a lor și am să blindez portalul care dă în culoarul de la intrare. În fundul căruia voi plasa o baterie PK Kalașnikov în spatele unor saci cu nisip.

— Am să fiu înștiințat că se află acolo, PK-ul vostru, de îndată ce un sergent al forțelor ONU de ocupație va veni să aducă un plic președintelui vostru.

— PK-ul nu va fi la vedere, ci în spatele unei perdele ușor de tras la prima alertă. Vedeți bine, dragul meu general, că pot să vă împiedic organizarea unei acțiuni instantanee.

— Atunci, nu văd decât o operațiune pe timp de noapte, în clește, reprezentând o dublă surpriză. Dau atacul terestru și aerian în același timp. În orice caz, am nevoie de un elicopter pentru a asigura răpirea subiectului, mai înainte ca tot satul să se trezească și să înceapă să tragă în toate direcțiile: deci, elicopterul poate fi folosit și pentru paralizarea din aer a rezistenței. Trebuie ca subiectul și garda sa să se simtă fără apărare în câteva secunde. Ușa, pe asta o arunc în aer cu smetex. PK-ul, îl reduc la tăcere cu un proiectil autopropulsat. Apărătorii, pe ăștia îi dobor cu HK MPS, și ar fi dracu’ gol dacă nu l-aș găsi pe Knezevici în pat, întrebându-se ce se întâmplă. Bineînțeles, voi avea oamenii mei pe teren pentru a mă ține la curent cu absențele sale.

— Să nu vă înșelați, dragul meu general. Vom reuși cu siguranță să vă întârziem irupția: s-o împiedicăm, asta-i altă mâncare de pește… dacă nu cumva o să vă întindem o capcană. Știți, ceea ce mă interesează pe mine, nu este neapărat să-l salvez pe Knezevici, deși e un tip pe cinste: ci mai ales să vă trag câteva la popou. Că-i urâți pe comuniștii, care aveau pretenția să cucerească lumea, asta e ușor de înțeles, dar ce v-am făcut noi, rușii și monterossienii?

Faleza surplomba casa, casa surplomba târgușorul Val, târgușorul Val surplomba tabăra fortificată a forțelor ONU de ocupație, unde era cantonată actualmente o unitate de italieni, iar tabăra surplomba de la vreo o mie de metri valea pe unde curgea Zeta, care se vărsa în Adriatica. De jur-împrejur, puține esplanade putând să servească de zone pentru parașutat și de căi de acces, de refugii, de posturi posibile de tir. Smith va inventaria locurile prin patrulele italiene, poate că o și face de pe acum. Dar nimic nu-l împiedica pe Golubinski să procedeze la fel, și ar avea un avantaj asupra lui Smith: sprijinul populației. Pentru asta avea nevoie de un om de încredere. Se întoarse să-l vadă pe Knezevici, care-l primi cu un gest de lehamite: războiul de informații nu era războiul lui.

— Ați văzut graffiti-urile care ne decorează ruinele? „Libertate cu Dumnezeu sau moarte.” Noi suntem oameni din Evul Mediu. Și dumneata vii să-mi vorbești de servicii speciale!

— Nu există război fără informații, domnule Președinte.

— Bun, ia-l pe Dragon. Nu văd pe nimeni altcineva.

— Cine este Dragonul?

— Consilierul meu în acest domeniu. Se zice că are darul de a se preschimba în dragon. Nu-i adevărat, bineînțeles, dar…

— Ah! Bun, nu-i adevărat, m-ați liniștit.

Knezevici lăsă impresia că nu sesizase ironia.

— Da, nu cred că ar putea-o face în adevăratul sens al cuvântului. Totuși, el a moștenit darul divinației de la tatăl său. Nu-i place să facă uz prea mult de el, dar e foarte adevărat că prevede viitorul: l-am întrebat în trei rânduri și nu s-a înșelat niciodată în legătură cu soarta unei bătălii sau a unei negocieri. Și când cercetează osul lipsit de carne al unui miel după o sărbătoare, chiar și atunci vede niște lucruri care mai apoi se adeveresc.

— Nu v-am cerut un prezicător, ci un spion.

— Și nu-i același lucru? Vei fi mulțumit de el. Cunoaște

muntele ca nimeni altul, pentru că este un mare vânător de capre-negre. În timpul războiului împotriva șvabilor, tatăl lui era partizan, adică comunist, și Dragonul în persoană activa pentru OZNA, dar apoi Hristos s-a întors în el și se simte mai cetnic[20] decât noi toți.

— Și vă puteți bizui pe el?

— E un om dintr-o viță de soi.

Golubinski plecă să-l vadă pe Bojidar Mkraici, zis Dragonul, în mica lui cocioabă strălucind de icoane, dintre care multe erau rusești, răscumpărate cu trei sferturi de veac în urmă de la refugiații primei emigrații.

— Privește, făcu mândru Dragonul: morții voștri n-au plecat singuri în exil; sfinții lor i-au însoțit, iar noi i-am primit și pe unii și pe ceilalți.

„Vița de soi” n-a dat în el decât un rod rahitic, cu ochi ceacâri, un umăr mai înalt ca altul, peri pe falange și în urechi. Dar privirea lui bicoloră era limpede și păru ușurat să-l audă pe fratele rus expunându-i ce anume aștepta de la el.

— Da, foarte adevărat, cicea al nostru e ca un copil. E cinstit, poporul are încredere în el și în luptă are un simț tactic înnăscut, dar în rest… Un copil, îți zic eu. Tu, înțeleg bine din întrebările tale. Ești un profesionist. Dacă cicea ne ascultă sfaturile, ale tale și ale mele, va trăi o mie de ani. Altminteri…

În ochii Dragonului păru că se lasă noaptea. Niciodată nu văzuse Golubinski o asemenea eclipsă de lumină în privirea unui om.

Trecură la treabă.

Trebuia mai întâi pusă la punct securitatea din împrejurimile casei, fiindcă cea mai periculoasă era surpriza pe care se bizuia, cu siguranță, generalul Smith.

— Ai putea, întrebă Golubinski, tutuindu-l imediat, fiindcă

[20] Membru al unei organizații de tip fascist care, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a activat în Iugoslavia, *(n.tr.)*

așa prefera Dragonul, să creezi o rețea de informatori printre ciobani și pescari care să-ți semnaleze orice mișcare suspectă, pe uscat sau pe mare?

— Și în aer. Pot.

— Trebuie să inventezi un cod simplu ca să vorbești cu oamenii tăi, dacă veți comunica prin telefon, fiindcă veți fi cu siguranță ascultați.

Dragonul afișă un zâmbet de dragon – toți dinții lui semănau cu niște molari:

— Nu asta am făcut eu cel mai bine în viața mea, dar am lucrat multă vreme pentru OZNA. Ascultările, mă pricep eu. Codurile, mă pricep eu. Totuși, am putea să punem telefoane de campanie ascunse. Dacă tu ai aparatele și cablurile, le instalez eu.

Se punea apoi problema securității din imediata apropiere a casei.

Smith își putea parașuta oamenii, îi putea aduce cu elicopterul, debarca la gurile Zetei. Trebuia, deci, repertoriată zona de parașutare, zonele de instalare, și supravegheate punctele unde coasta stâncoasă era abordabilă. Golubinski dădu un telefon la Moscova ca să le ceară foștilor lui camarazi să-i furnizeze fotografii luate prin satelit și hărți informative sub formă de CD-ROM pentru calculatorul său: beneficia astfel de un inventar detaliat de posturi posibile de observație și de tir, de puncte de trecere „silite”, de anumite tainițe putând să adăpostească material sau personal. Își completă informarea vizitând aceste locuri, ghidat de Dragon, și făcând fotografii cu aparatul său Polaroid.

Seara, se retrăgea într-o aripă a dependințelor care-i fusese pusă la dispoziție și își etala hărțile și fotografiile, încercând să raționeze ca Smith, eliminând itinerarele prea dificile sau prea evidente, punctele de staționare prea vizibile sau prea expuse, combinând astfel ideile de manevră dintre care Smith trebuia să aleagă.

Golubinski făcea și refăcea hărțile și vedea în ele apărând

încet-încet embrionii unor operațiuni din ce în ce mai incontestabile. Ai fi zis că niște fotografii ale viitorului se precizau tot mai mult într-un bloc de revelație. Din timp în timp, Dragonul venea să vadă traseele arborescente și dădea din cap aprobator.

La drept vorbind, Dragonul era în al nouălea cer.

Nu-și dorea decât un lucru pe lume: să-l ajute pe cicea să-i redea țărișoarei sale, Monterosso, chipul său ancestral, deci să-i păstreze independența și șeful liber, dar cicea nu părea să găsească o ocupație pe potriva talentelor sale și chiar le trata cu o silă prost disimulată. Dragonul era omul crevaselor monterossiene, cele care, prin trecători mistice și întortocheate, comunicau cu infernul: oricât ar fi fost de sinceră convertirea lui la creștinism, Dragonul rămânea un soi de demon botezat, în vreme ce președintele, păcătos cum era, nu se simțea în largul lui decât în aer liber, în gloria soarelui: de fapt, el prefera o brută simplă ca Zdravko Kravar unei ființe ambigue, reptiliene, precum Mkraici.

Or, misiunea pe care Golubinski i-o propusese lui Mkraici era conformă destinului său de dragon.

Vânătorii și ciobanii îi erau devotați, fiindcă el îi cunoștea pe oamenii simpli ai muntelui și știa formulele care vindecau arsuri și cicatrizau răni. Era mai puțin cunoscut de pescari, dar el luă legătura cu sindicatul lor și ceru ca orice ambarcațiune, cât de mică, necunoscută în apele lor, să-i fie semnalată, precum și poziția și activitățile navelor de dimensiuni mari, susceptibile să transporte elicoptere. Intră în legătură cu cei care închiriau mașini, cu restauratori și hotelieri, care urmau să-l informeze în legătură cu străinii în trecere – fiindcă nu era exclus ca generalul Smith să trimită observatori deghizați în turiști. Mai mult, Dragonul luă contact cu interpreții iugoslavi, în special femei, și le ceru să lucreze pentru el:

— Vezi tu, îi explica lui Golubinski, situația ne este favorabilă. Lucrurile nu stau la fel cu nemții sau cu

britanicii, care își petrec timpul îmbătându-se între bărbați. Când e vorba de americani, da, pentru că, cu gogorița lor de hărțuire sexuală, nu mai îndrăznesc să se ia de vreo americancă și devin o pradă facilă pentru fetele noastre. Treaba merge și când e vorba de francezi sau de italieni: ei nu cred că au ocupat o țară până nu călăresc câteva destrăbălate. La italienii de jos avem una, Nedelka, apetisantă ca pâinea caldă, cu niște ochi negri ca boaba de strugure și cu care macaronarii nu au cum să se plictisească. Dacă apare ceva nou pe la ei, eu am să aflu.

— Lucrează benevol, sau o plătești?

Dragonul își înălță capul:

— E monterossiană: va fi prea fericită să-l servească pe cicea.

Traficantul Dmitri Aleksandrâci Golubinski avea altceva de făcut în viață decât să vegheze asupra securității unui obscur potentat balcanic, dar, prinzându-se în joc, comandase la Moscova și disimulase la fața locului materialul cel mai avansat pe care-l putuse găsi, îi antrenase și instruise pe cetnici (în pofida reticențelor manifestate de Zdravko Kravar și de oamenii lui, convinși că bravura monterossiană e suficientă pentru a face față oricărei eventualități), și, tot montând capcane și catapulte, spera din răsputeri că americanii nu vor întârzia să se arate.

În așteptare, îl învăța pe Milan să tragă, o iniția pe frumoasa Milița în rafinamentele Internetului și se atașa de Antonia printr-o curioasă prietenie.

Fără îndoială, doctorul, Antonia Knezevici, deși monterossiană ea însăși, se simțea foarte singură printre semenele sale, care nu aveau cultura ei, și printre monterossienii șocați că practica medicina socotită de ei ca rezervată masculilor. Îi era mai lesne să vorbească unui străin, și făcea cu el plimbări lungi prin zăpadă, la ora când falezele roșii păreau să alcătuiască chiaguri de sânge în

lumina razantă a înserării.

— Aș fi preferat, spunea ea, ca Vladimir să nu fi făcut politică. Era așa priceput ca veterinar! De ce şi-o fi descoperit alte vocații: să se războiască, să guverneze?

— Ce s-ar fi ales de Monterosso dacă Vladimir nu ar fi preferat calea urnelor și a armelor? întreba Golubinski scuturându-și un fulg de nea de pe paltonul din cașmir negru.

— Da, ar fi fost o tragedie. Iugoslavia s-a dus de râpă și n-ar mai fi putut face nimic pentru noi. Comunitatea internațională voia să ne oblige să trăim cu Musulmanii, Musulmanii din Țikota voiau să ne colonizeze. Iar noi, partizani, cetnici, creștini, comuniști, monarhiști, democrați radicali… Nu exista nicio unitate între noi. Dar ea s-a coagulat, într-o bună zi, în jurul lui Vladimir. A spus la un moment dat, într-o reuniune politică: „Numai unitatea va salva Monterosso.” Și lumea i-a răspuns: „De acord, dar în jurul tău.” Asta-i.

— De ce el?

Antonia oftă și ridică din umeri:

— Era popular ca veterinar. Se bătuse bine. Lumea îl știa integru, informat. Se trăgea dintr-una din cele mai vechi familii. Era foarte înalt, și așa ni s-a impus tuturor. Trebuie că avea ceea ce se numește astăzi „carismă”. Presupun că se simțea ales, nu vreau să spun numai de popor, ci și de Dumnezeu. Nu contest faptele: formarea științifică îmi interzice, dar… le deplâng.

Golubinski o privea pe această femeie înaltă, suplă, cândva foarte frumoasă, încă plină de o maiestate distinctă și de un foc sacru. O privea cu admirație, dar și cu un sentiment care nu-i intra în fire: cu compasiune. Într-o zi sau alta soțul ei avea s-o sfârșească rău. Or, ea părea că-i este atașată, în pofida dezordinii din viața lui intimă.

Într-o seară, cum Golubinski primise un mesaj care-l rechema la Saint-Petersburg, fiindcă un emir avea de gând să cumpere de la Ananov o colecție de bijuterii Faberge,

pentru toate femeile lui. Își permise îndrăzneala de a sonda rănile Antoniei:

— Nu duceți viața pe care v-ați dorit-o?

Ea privea fața sud-estică din Monterosso, ce se rostogolea dinaintea ei până în valea tumultuoasă a Komarniței, pe malul opus al căreia se îngrămădeau colinele din Țikota musulmană. Lumina soarelui reverberată de zăpadă era atât de limpede că se putea desluși târgușorul așa-zis demilitarizat al Zlatiței, cu minaretele ei, adevărate și false, împungând spre cer ca niște lumânări înfipte în pământ.

— S-ar părea că încă ar mai fi prizonieri monterossieni acolo, rosti Antonia, arătând cu degetul promoroaca albă care avea să se dizolve curând în crepuscul. În ciuda acordurilor de la Chicago. Bineînțeles, dacă ar fi fost vorba de prizonieri musulmani, lumea întreagă s-ar fi preocupat de ei…

Rămase tăcută, apoi își scutură ușor capul mare și frumos, de amazoană. În cele din urmă:

— Nu, Dmitri, nu duc viața pe care mi-am dorit-o.

— Sunteți *First Lady* din Monterosso.

— Și cea mai încornorată.

— Nu există femei încornorate. Ăsta-i un adjectiv defectiv. Femeile sunt cel mult nefericite.

— Te-am șocat? Iartă-mă. Sunt la curent cu totul, dar ce pot să fac? E o poveste veche: oamenii trebuie iubiți așa cum sunt și nu cum am vrea noi să fie sau cum am crezut că pot fi sau ar fi vrut ei să fie sau au crezut ei înșiși că sunt.

— Nu făceam aluzie la slăbiciunile președintelui, Antonia, ci la măreția lui. Dumneata te-ai căsătorit cu un veterinar, nu cu Robin Hood. Nu te așteptai să ajungi soția unui om care avea să se regăsească singur pe un pisc de munte, pe cale de a sfida lumea întreagă. Asta nu poate fi o poziție confortabilă, chiar și pentru o munteancă.

Vorbeau din profil, fără să privească peisajul desfășurat

sub ochii lor. Zlatița nu se mai zărea, iar luminile ei încă nu se aprinseseră.

— Oh! Totul e simplu pentru o femeie dacă trăiește alături de bărbatul ales. Și când spun ales... Mai curând cu bărbatul pe care nu l-a ales, ci de care s-a îndrăgostit nebunește. N-are importanță: e cam același lucru.

Râse ușor, trist.

— Nu, ceea ce-i dificil, e că nu ești singura. Și aș zice chiar nu singura cu care împarte patul. În această privință nu mi-am făcut niciodată prea multe iluzii sau, dacă mi-am tăcut, am greșit, fiindcă bunica mea mă instruise bine.

— V-a instruit?

— Închipuie-ți. Bunicul meu era un mare afemeiat. Într-o zi, traversează piața și vede o fată frumoasă cu un coș de salată proaspătă. „Îți cumpăr toată marfă cu zece dinari dacă mi-o aduci la mine acasă.” Ajung acasă. „Zece dinari în plus, dacă o cobori în pivniță” Pe punctul de a coborî scara, când aude glasul bunicii mele: „Calicule! Cu ochii ca ai ei, fata merită treizeci!”

— O adevărată doamnă.

— Nu-i așa?

Antonia părea în același timp amuzată și îndureratâ.

— Într-o altă zi, bunicul se întoarce în zori într-o cămașă de femeie, îmbrăcată din greșeală pe întuneric. Atunci, bunica mea s-a dus la cealaltă și i-a zis: „Ascultă, bărbatul meu face ce vrea, dar tu trebuie să ai grijă de felul cum se îmbracă: eu nu vreau ca slugile să-și râdă de el.”

— Merita să fie mai iubită decât era.

— Să nu spui una ca asta. Când a murit, el s-a pus pe bocit, iar prietenii lui îl dădeau de rușine: „N-ai să te apuci acum să plângi după o femeie!” Așa sunt bărbații monterossieni. Iar el le-a spus: „Nu plâng după o femeie. Plâng după cel mai bun prieten.” Mai greu este, Dmitri Aleksandrâci, că nu poți fi sigur dacă ești sau nu cel mai bun prieten.

Golubinski îi luă mâna și i-o sărută.

— Dumneata ești. Am să-ți spun un secret, pe care bunica dumitale îl cunoștea fără îndoială, dar s-a pierdut cu noile generații: bărbații nu iubesc ca femeile, iar femeile nu iubesc ca bărbații. Un bărbat *normal* are nevoie de o Soție, de o Mamă, de copii, de o Prietenă, de o îndrăgostită, de o Muză dacă e poet, de numeroase Admiratoare și de câteva Concubine. Occidentalii mai vor, în plus, o Damă a gândurilor lor. O femeie *normală* are nevoie să joace toate aceste roluri în același timp Și adăugă.

— Eu însumi am o soție pe care o iubesc și pe care o respect, dar… eu călătoresc mult.

— Să ne întoarcem, rosti Antonia, suspinând din tot trupul.

Golubinski abia dacă avu timp să negocieze contractul între cei doi amici ai lui, că Dragonul îl și rechemă: au apărut elemente noi.

Saint-Petersburg, Budapesta, Belgrad, Suk, cu avioane din ce în ce mai mici. La Suk, o mașină din Monterosso. Dragonul îl aștepta pe Golubinski la el acasă, cu nerăbdare:

— Nu-mi place să vorbesc de așa ceva, dar Domnul Dumnezeu și-a coborât asupra mea harul cu care-l binecuvântase și pe tatăl meu. Văd întruna americani care sosesc și văd că vor avea mulți morți.

— Sper că nu m-ai chemat din Rusia pentru că ai avut niște vedenii.

Nu, Dragonul primise două informații care nu țineau de supranatural.

Pe de o pane, marinarii de veghe de pe traulere reperaseră un vas american, cum nu vedeau ei de obicei, ancorat la limita apelor teritoriale iugoslave. Elicopterele dansau în jurul lui ca niște albine în jurul stupului.

Pe de altă parte, Nedelka raportase că într-o dimineață, sosind la postul ei de interpret în tabăra fortificată a italienilor, nu a mai recunoscut pe nimeni. Și totuși cunoștea destulă lume, bine, foarte bine, mai mult decât

bine. În aparență, nou-veniții erau tot italieni: tuciurii și abordând mustăcioare cuceritoare, purtau uniforma și dondăneau oarecum limba, dar atmosfera era diferită: o disciplină strictă, rigidă, nici urmă de bunăvoință. „Nu mă mai ciupesc, nu mă mai fluieră și parcă le-ar fi frică de mine”, nota Nedelka, nu fără regret. Din când în când, îi scăpa vreunui tăntălău de soldat câte un „*Goddamn*”![21] Și, mai ales, nimeni nu mirosea a usturoi.

În mod incontestabil, fusese cercetată amănunțit întreaga armată SUA în vederea alcătuirii unui corp apt să fie luat drept o unitate italiană.

— Arată ca o trupă de elită?

— Mai curând niște figuranți recrutați cu acest prilej. Evident, unitățile lor respective și-au trimis oamenii pe care țineau prea puțin să-i păstreze. În orice caz, antrenamentul nu pare impresionant. Sunt aici de cinci zile și n-au făcut decât un marș de noapte de douăzeci de kilometri. Fără raniță în spate.

— Ai dreptate, pute a comedie. Sau sunt subtili și intenționează să ne înșele, sau, mai plauzibil, reprezintă niște plevușcă și nu băieți din Delta Force. Nu se află aici decât ca sprijin, ca să dea încredere comandourilor care vor opera. „N-aveți de ce vă teme, *boys,* avem o unitate americană care să declanșeze un foc infernal dacă întâmpinați dificultăți.” Niciodată americanii nu s-ar fi simțit liniștiți dacă cei care ar fi trebuit să-i acopere ar fi fost macaronari autentici. Iar noi, dacă am fi văzut debarcând americani tipici, treaba ne-ar fi dat de bănuit. Bine jucat, domnule general Smith.

Golubinski își încrucișă brațele.

— Ei, dragă Bojidar, cred că nu mai avem mult de așteptat. *Monterosso împotriva Statelor Unite ale Americii.* Păcat că nu obișnuiți să faceți pariuri la cursele de cai.

— Nu facem noi pariuri, dar facem șlibovița Arhanghelului

[21] Fir-ar ar naibii (limba engleză).*(n.tr.)*

Sfântul Mihail. N-ai gustat niciodată așa ceva.

Golubinski n-avea de ce să-i spună că bea din ea în fiecare seară la masa lui Knezevici.

3. Delta atacă

Golubinski nu se întorsese prea devreme.

Însoțit de Dragon, inspecta posturile de pândă, când un zgomot surprinzător sfâșie noaptea montorossiană, arareori trezită de un țipăt de bufniță, o goană de mistreți, de lamento-ul unui cetnic acompaniat la guzlă, atenuate de zăpadă. De parcă o gigantică foaie ce hârtie fusese smulsă brutal din caietul cerului.

— Ce-o fi asta? Întreabă Dragonul.

Golubinski se miră că nu știe:

— O aripă care se deschide!

Încă o smulgere, și încă una… Numără o duzină. Dmitri scepticul murmură: „Mulțumesc, Doamne.”

Vântul e bun – cinci metri pe secundă, evaluează Golubinski. Nu e lună, era prevăzut, dar până și America în persoană nu poate împiedica stelele să strălucească, iar cele din Monterosso inundă cerul cu luminozitatea lor: în acest *chiaroscuro* reflectat de zăpadă planează douăsprezece aripi rectangulare. Golubinski evaluează altitudinea și direcția. Ele coboară oblic, către zona de parașutare ZA. Harta desenată de el se luminează dinaintea ochilor.

Dacă americanii coboară în zona ZA, vor utiliza ascunzătorile CA1 sau CA2. Vor apuca pe itinerarul IAI, IA2 sau IA3 pentru a ajunge la singurele trei posturi de observație și de tir, de unde necesitățile de camuflaj, configurația terenului, bătaia armelor, limitele de eficiență ale intensificatorilor de lumină vor face propice eliminarea

santinelelor: PAI, PA2 și PA3. Pentru a se apropia de obiectiv, indiferent din ce ascunzătoare vor ieși, când va veni momentul, vor fi nevoiți să aleagă între itinerarele IA4 și IA5. Nu vor fi surprize, dacă nu cumva... Alte parașutări? Nu. Noaptea se închide peste aceste petale smulse din cer.

A doua zi trece fără evenimente, exceptând faptul că patrulele observă câteva alunecări pe zăpadă, urmate de măturarea grijulie a locului pentru ștergerea urnelor. Dmitri deduce că, printre ideile de manevră autorizate de teren și de situație, cea pe care a atribuit-o de preferință bravului general Smith este într-adevăr cea care va fi valorificată. Nu s-a reperat nicio infiltrare pe uscat sau pe mare. Prin urmare, un elicopter, protejat de alte elicoptere, va veni să-l salte pe regele munților, comandoul parașutat fiind la fața locului pentru realizarea operațiunii la sol.

Golubinski se plimbă pe esplanada din fața reședinței președintelui, cravata plesnind în vântul care se răcește. Reflectează, anticipează. Se pune o problemă: cea a santinelelor. Sunt trei, sub ordinele lui Zdravko Kravar, făcând cu schimbul pe acoperișul casei. Dispun de gherete protejate cu saci de nisip. Evident, comandoul american disimulat sus, în ascunzătorile CAI și CAZ, se va apropia de locul acțiunii și atunci, la ordinul transmis prin radio, trei trăgători de elită (sau poate șase dacă Smith le-a prevăzut dubluri) echipați cu puști cu lunetă și intensificator de lumină, vor elimina santinelele, care și-au pierdut obișnuința de a se adăposti după metereze. Atunci: e cazul să-l prevină pe Kravar să-și scuture oamenii și să le comande să fie precauți?

Dar, dacă vor proceda astfel, dacă trăgătorii nu-i găsesc în cătarea puștii, îl vor alerta pe generalul Smith. Iar acesta va suspenda operațiunea ca nonconformă scenariului prevăzut, iar cursa de șoareci va rămâne goală.

— Totuși, n-am de gând să-mi petrec toată viața păzindu-l pe acest retardat de cicea, gândește Golubinski.

Se duce să-l viziteze pe Dragon:

— I-ai vorbit lui Kravar de santinele?

— Eu nu vorbesc cu Kravar. E un măgar.

— Dar președintelui i-ai pomenit ceva?

— Asta nu-i treaba președintelui.

Se uită unul la altul, se înțeleg. Păcat pentru santinele. Restul dispozitivului e pe poziții. Cetnicii nu știu că probabil totul se va petrece în noaptea asta, dar ei simt bine că ceva plutește în aer: vor fi vigilenți.

Dar noaptea trece fără evenimente.

Nu se știe ce s-a întâmplat la americani – e destul un fir de păr imaginar pentru a deregla enormele lor mașini care nu funcționează decât mergând la sigur – iar soarele răsare peste un Monterosso liniștit, al cărui președinte este mereu prezent și activ: inaugurează o nouă clasă de catehism la colegiul din Val.

În noaptea următoare, alte santinele se află pe poziții: nu mai sunt Mirko, Dușko și Velko, ci Rodoslav, Miroslav și Branislav: după toate aparențele, clepsidrele în *slav* s-au golit înaintea celorlalte. Cu atât mai bine pentru clepsidrele în *ko.*

Golubinski socotește că azi e ziua decisivă; Dragonul „vede” că azi este ziua decisivă.

Amândoi se instalează în locuința președintelui, în fundul unei pivnițe boltite care răspunde în subsolul monterossian, amenajat de Golubinski confortabil și unde, printre coloanele naturale cu vine și torsade stacojii și ruginii – ai spune o junglă roșie pietrificată – și-a aranjat ecranele și telecomenzile.

Așteaptă.

Bojidar, Dragonul, se roagă în termeni apocaliptici: „Trimite-mi-i. Doamne, pe eretici, o Dumnezeule ortodox, ca din seara asta să ardă ca niște torțe împuțite.”

Dmitri s-ar ruga și el, dacă ar fi învățat vreo rugăciune la KGB, dar intensitatea dorinței lui valorează cât o rugăciune.

Din când în când, Dragonul verifică circuitul radio.

— Cetnici, numerotați-vă în ordine.

Și se aud observatorii, trăgătorii, servanții șoptind la postul lor: „Cetnic 1, prezent… Cetnic 2, prezent… Cetnic 10, prezent.”

Brusc, un ecran etichetat IA1 se luminează.

Acolo sus, în munte, un tânăr american, John Doe, născut la Wyoming sau în Arkansas, dorit sau nu de tatăl său, alăptat sau nu de mama sa, însurat sau nu, fumător sau nu, poate puțin drogat, dar nu neapărat, cu M21 pe încheietura brațului, a trecut târându-se prin zăpadă peste o barieră de hiperfrecvență: două module, un emițător și un receptor, postate în tufișurile îndoite sub greutatea zăpezii. Trecând printre acestea două, Johny a tăiat un fascicol de unde și, astfel, a declanșat acțiunea unei camere video ascunsă între stânci. Încearcă să ajungă la postul de tir PA1. Va muri în noaptea asta, în mod sigur. Poate că prevede eventualitatea, dar nu știe ce-l așteaptă.

Se aprinde un alt ecran.

Etichetat 1A3, și un alt John Doe, negru sau alb, născut la Massachussets sau în California, absolvent sau nu al unui *colegiu* sau al unei universități, hetero sau flăcău sau homo clandestin, botezat sau mormon, băutor sau abstinent, a tăiat o altă barieră de hiperfrecvență, strecurându-se către postul PA3.

Al treilea ecran.

Și celui de-al treilea John Doe îi sunase ceasul. Acest evadat din *Ivy League* sau scăpat teafăr din *white trash,* dacă nu cumva e un afro-american sau un hispanic, a pornit pe itinerarul IA2 pentru a ajunge la postul de tir PA3. El nici nu se sinchisește: în loc să se târască, merge în picioare, abia adus în două, și e singurul care merită ceea ce se va întâmpla.

Și alte ecrane se luminează la rândul lor. Muntele e plin de șerpuiri și de șoapte: o dată trăgătorii ajunși pe poziții – au obligația să raporteze prin radio, cei nouă oameni ai comandoului, repartizați pe două itinerare, 1A4 și 1A5, se strecoară către DAI sau DA2, singurele puncte de plecare

ale atacului care le va permite să atingă portalul obiectivului în câteva secunde.

— Ia uită-te la „vietățile astea scârnave”, îi spune Bojidar lui Dmitri, arătând spre trupurile răsucite și camuflate în alb care, ca niște cameleoni, invadează silențios ecranul.

Dacă ar fi existat sunet, s-ar fi auzit scârțâind zăpada, dar nu prea tare: băieții ăștia știu cum să procedeze.

Și ce face în acest moment cel pe care acești profesioniști au venit să-l caute cu prețul a câtorva milioane de dolari cheltuiți pe echipament și pe antrenament? Atât cât se știe, doarme. Acum câteva zile, a vizitat pivnița cu ecrane și telecomenzi, dar toată această tehnică nu s-a părut conformă tradițiilor de luptă fățișă a monterossienilor. Cu atât mai bine fiindcă, bineînțeles, el nu-i la curent cu soarta pregătită nefericitelor de santinele din seara aceea: niciodată n-ar fi acceptat ca trei dintre luptătorii lui credincioși să fie în mod deliberat sacrificați din necesitatea de a le întinde o cursă americanilor. Suntem cu toții de acord, trebuie să asigurăm fericirea prinților chiar și împotriva voinței lor.

Și ce face generalul Smith?

Generalul Smith trebuie că se consumă, fiindcă ar fi vrut să fie alături de comandoul care va încerca, în câteva minute, să dea asaltul asupra obiectivului.

Dar nu-i ăsta rolul său. Rolul său constă în a fi acolo de unde poate comanda mai bine. Poate în elicopterul din frunte, a cărui misiune este de a-l exfiltra pe prizonier, poate într-un elicopter ținut în rezervă?

— Sper să fie în frunte, ticălosul, și să nu scape cu viață, gândește Golubinski, fără a renunța câtuși de puțin la simpatia profesională pe care o încearcă față de omologul său.

Un pândar apelează pe telefonul de campanie:

— Trei păsări negre se ridică din direcția Zeta.

Păsările negre vin dinspre Adriatica, urmăresc linia care unește punctele cele mai joase de pe fundul văii, unde au

rămas ascunse cât mai mult timp posibil, și acum se vor arunca asupra prăzii. Cetnicii postați în munte le văd planând pe cerul înstelat.

Primul este un Black Hawk, cel pentru operațiuni așa-zis speciale, celelalte două niște elicoptere Apach de atac, înarmate cu un tun de 30 cu o mare cadență de tir și două lăzi cu lansatoare de proiectile autopropulsate, fiecare a 19 bucăți.

Totul se va derula foarte repede.

Americanii operează ca la antrenament.

Smith, oriunde ar fi, la sol, într-unul dintre elicoptere, pe navă, în Italia, sau poate chiar în Oklahoma (sateliții au suprimat distanțele), are receptoarele pe urechi și un microfon în dreptul buzelor:

— Chem Black. Black” pe poziție?

— Black 1, *Roger.*

— Black 2 pe poziție?

— Black 2, *Roger.*

— Black 3 pe poziție?

— Black 3, *Roger.*

Aceștia sunt cei trei trăgători de elită cu misiunea de a elimina santinelele.

— White, pe poziție?

— White, *Roger.*

E comandoul alcătuit din nouă oameni, aleși pe sprânceană (cu prețul câtorva invidii, a câtorva intrigi!), cu misiunea de a acționa asupra obiectivului, și ascuns acum cam la o sută de metri de casa subiectului.

— Red, dă-mi poziția.

— Altitudine: 300 de picioare. La 2000 de picioare de obiectiv.

E Black Hawk.

— Poziția Green și Blue conformă?

— Green: conformă.

— Blue: conformă.

Astea sunt elicopterele Apach.

Generalul Smith poate că închide pentru o clipă ochii, sau spune o mică rugăciune, sau se gândește la cariera sau la soția sa, își schimbă guma sau trage în piept ceva mai mult aer, și rostește cuvântul fatidic:

— Acțiune.

John Doe își lipise reticula lunetei pe funtea bombată și visătoare a lui Radoslav, care era cu gândul la iubita lui.

Celălalt John Doe viza tâmpla lui Miroslav.

Ceafa lui Branislav aparținea celui de-al treilea John Doe.

Trăgătorii de elită nu ochesc decât în cap.

Trei degete pe trei trăgace. Trei detonări înăbușite de amortizoare. Trei vieți: pfff!

Șeful comandoului face un gest și cei opt oameni ai lui, în combinezoane și cagule albe, o rup la fugă către obiectivul bine conturat de reflectoarele care luminează faleza. Umbra elicopterului Black Hawk apare brusc în noapte, cu portiera laterală stângă deschisă. Membrii comandoului năvălesc spre portal, pun încărcăturile, derulează un fir, se lipesc de zid…

Portalul zboară în aer.

În fundul pivniței, Golubinski privește atent ecranele.

Îi aruncă o privire Dragonului și trece prin cea mai mare ispită din viața lui.

Îi rezistă. Triumfa asupra ei.

Îi întinde microfonul Dragonului și-l îndeamnă printr-o mișcare a capului, și din ascunzătoarea sa subterană, de unde exersează, în acest moment, o putere cvasi absolută, Dragonul pronunță la rândul său, cuvintele fatidice:

— Pentru toți cetnicii…

Distanțele de tir fuseseră măsurate cu telemetrul laser și un calculator furnizase unghiul și încărcătura propulsivă de plasat pe obuze. Obuzele de 81 cad grindină peste PA1, PA2, PA3, și cei trei John Doe, ciuruiți, sfârtecați, tăiați bucăți de schije, li se vor alătura de îndată lui Rodoslav, Branislav și Miroslav, acolo unde se aflau ei de câteva clipe.

Ți-i poți imagina pe cei șase morți fraternizând ca niște adevărați soldați, glumind, bătându-se pe spate, dând peste cap sticle de bere, făcând schimb de iubite…

Mitraliorul, care are în vizor culoarul de la intrare, golește bandă după bandă, încărcătorul se descarcă, servanții aprovizionează cu muniție: portalul ajunge de netrecut, oamenii în alb ai comandoului se îngrămădesc prostește pe laturi, trăgând în interior câteva proiectile autopropulsate ineficiente.

Atunci, Golubinski ridică ochii spre cer, zâmbește și își apasă arătătorul cu delicatețe pe butonul unei telecomande.

Minele cu fosfor îngropate la marginea portalului explodează între americanii cu cagule. Noaptea se iluminează de jerbe albe. Oamenii în flăcări se rostogolesc pe jos. N-au nicio scăpare. Vor arde de vii.

Între timp, Black Hawk ajunge la fața locului zumzăind și vâjâind, suspendat în zborul lui staționar deasupra vizuinii regelui munților. Și la bordul lui se află oameni înarmați – ei sunt în negru care, într-o clipă, se vor grăbi să iasă în întâmpinarea comandoului de la sol. „Păcat, își zice Golubinski, că nu avem timp să-i determinăm să aterizeze peste sârmele mele ghimpate, ascuțite ca briciul.”

Două proiectile SAM 7 pleacă șuierând de pe umerii cetnicilor ascunși în preajmă. Elicopterul nu mai are timp să acționeze dispozitivele electronice, dar unul dintre SAM 7 este totuși deviat de sistemul de contracarare cu infraroșii din dotarea lui Black Hawk. Celălalt îi explodează în coadă. Cărăbușul gigantic oscilează în noapte, pleacă din el cataracte de fum, și, mutilat, dar stăpânit de bine de rău de pilotul său, face cale-ntoarsă. Cablul troliului, pe jumătate derulat, îi biciuie flancurile. Dispare.

Trăgătorii de SAM 7 se ocupă imediat de elicopterele Apach, care n-au altă misiune decât cea de protecție, și, bine disciplinate, se depărtează trăgând proiectile autopropulsate și lovituri de tun în toate direcțiile. Muntele

monterossian vuiește de aceste ecouri. O capră neagră, ciuruită de schije, își dă duhul zbierând.

Pentru Golubinski, operațiunea nu-i terminată. Mai trebuie împiedicați falșii italieni de a interveni, cum ar putea fi tentați.

Atunci, o altă echipă de cetnici le inundă tabăra cu rachete luminiscente și câteva obuze de mortier explodează pe distanța care separă tabăra forțelor ONU de ocupație de casa președintelui. Nu-i vorba de o provocare, dimpotrivă: o invitație să nu miște. De altfel, „italienii” nu clintesc. Trebuie că au primit un consemn. Monterossienii, de teama represaliilor, și yankeii, de teama ridicolului, au serioase motive să ascundă că Statele Unite ale Americii au încercat să răpească, pe un teritoriu străin, un șef de stat ales democratic, și că n-au reușit.

Cu atât mai rău pentru cariera generalului Smith.

IV

Încă o soluție

1. CIA preia acțiunea

Ponsonby (zis Bob) Bingley, Golden Boy-ul președintelui Statelor Unite, pregătise o vastă operațiune mediatică pentru cazul în care răpirea regelui munților ar fi reușit. Se aveau în vedere „reportaje” pe baza documentelor de arhivă, fuseseră acumulate dosare foto reamintind cu complezență atrocitățile de care se făcuseră vinovați

monterossienii, până și citările erau gata pregătite pentru soldații din Delta Force, prevăzuți să fie decorați.

Totuși. Bingley luase înțeleaptă precauție să păstreze afacerea secretă până la deznodământul ei, astfel că, în eventualitatea unui eșec, scoborâtorii în rapel și salvele de focuri victorioase ale valoroșilor justițiari, fiind filmate la fața locului, puteau să se întoarcă fără dificultăți în limburile de unde fuseseră extrase. La fel, zecile de mii de vocabule consacrate din capul locului glorificării acelor apărători ai drepturilor omului, vor intra, cu coada între picioare, în Apple și IBM-urile de unde ieșiseră.

Rămâneau morții. Dar nu era pentru prima oară când familiile aveau să fie induse în eroare asupra circumstanțelor în care anumiți membri ai lor căzuseră pe câmpul de onoare.

Acestea fiind spuse, președintele Brookes era nemulțumit, și nu-i ascunsese asta comandantului Delta Force, trimis de urgență să numere combinezoanele de zbor la Fort Bragg. După care, președintele își făcu o plăcere din a-l trata cu răceală pe David Abramson Wallingham, directorul său CIA, care, bineînțeles, nu era direct responsabil de eșec, fiindcă CIA nu participase practic la acțiune, dar care n-ar fi stricat, totuși, să-și fi băgat nasul. De unde și o invitație în plus la inevitabilul *Four Seasons.* Bingley trecu la subiect imediat:

— Dacă vreți să știți, bossul nu-i deloc mulțumit.

— Așa sunt boșii, răspunse Just-call-me-Wally, fără să se piardă cu firea.

— I-ați dat un sfat prost.

Gurița delicată a grasului Bob se indigna pe marginea paharului cu martini-gin-vodcă, nemulțumită, nu crispată, ca în James Bond.

— Mi se mai întâmplă. Pe ce temă?

— N-o faceți pe șmecherul cu mine, Wally, rosti Bob, care ar fi putut să fie nepotul fostului agent OSS. Știți foarte bine despre ce vă vorbesc. I-ați dat președintelui Statelor Unite

un sfat dezastruos și nu-i deloc mulțumit.

Bătrânul Wally își învârti în jurul limbii un gât de glenmorangie și aruncă o privire în oglinda din spatele lui Bob. Îi plăcu așa cum arăta cu domul ce-i servea de frunte, cu nasul lui energic, cu buza inferioară în consolă. Socoti că avea exact fizicul necesar pentru a-i spune consilierului trimis de președinte tot ce avea de gând să-i spună imediat. Se consideră potrivit cum nu se putea mai bine în rolul său.

— Fiule, rosti el pe un ton afabil de gentilom rustic, președintele e un băiat destul de mare pentru a-mi cere demisia el însuși, atunci când va dori. Cât despre dumneata, dragă băiete, ai grijă să-ți păstrezi scutecele curate și nu te mai preocupa de rest.

Se măsurară din priviri. Bob se întreba la ce făcea aluzie Wally. Existau câteva fleacuri în trecutul său. Oricum, nu era de calibrul gentlemanului-spion – Bancher-ucigaș – înalt funcționar. Dintr-un foc, renunță să-l mai târască pe bătrân pe cărbunii încinși ai înverșunării sale de subaltern.

— Păstrați-vă calmul, Wally. Eu nu-s decât o curea de transmisie. Dar am ordine precise pentru Companie. Săltați-l pe Knezevici și livrați-l viu TDH-ului, indiferent în ce stare, cu indiferent ce preț, prin indiferent ce mijloace, scurt. Ceva întrebări?

— Pentru când?

— Pentru ieri.

— Voi lua act în scris de această precipitare intempestivă, care nu poate decât să dăuneze eficienței unei operațiuni.

Wally dejună cu o plăcere pe care nimic n-o putea diminua, nici măcar spectacolul mutrei albe și grase a lui Bob Bingley, contrastând cu profilul lui, atât de colțuros, dar când se regăsi în magnificul său birou de la ultimul etaj din Langley, decorat cu fotografiile mărite ale tuturor câinilor pe care-i avusese, fie la pândă, fie depunându-i delicat o prepeliță în mâini, nu se putu opri să nu tragă o

înjurătură sănătoasă, ceea ce dovedea o profundă contrarietate pentru un prezbiterian așa de bine crescut cum era el: *„Damn, damn, damn!...”* Acest blestem va fi reținut împotriva lui la Judecata de Apoi, presupunând că există un Judecător acolo sus, ceea ce, altminteri, nu-i în mod definitiv exclus.

De data asta trebuia să se supună. Sau să demisioneze.

Cerând să-l vadă pe președinte, pentru a auzi din gura lui ordinele, n-ar fi servit la nimic.

Dacă se supunea, putea reuși. N-ar fi fost o catastrofă, dar faptul ar fi implicat Statele Unite într-o misiune polițienească permanentă, pe care Wally n-o considera de dorit, dată fiind grandoarea țării sale. Polițistul e cel care face legea sau cel care o aplică în schimbul unui salariu? Se vorbise destul că, în războiul din Golf, Statele Unite jucaseră rolul de mercenar al Kuweitului. Răpirea președintelui din Monterosso, chiar dacă Statele Unite o realizau pe cont propriu, ar fi rămas mereu suspectă: cine plătise? David A. Wallingham, în pofida funcțiilor pe care le exersa, nu știa prea bine de unde veneau fondurile alocate acestui gen de activități internaționale: de la Arabia Saudită, sau de la Germania, sau de la contribuabilul american? Firește, dacă își asuma operațiunea, ar ajunge să afle care-i comanditarul, un bun motiv de a spune da, cu atât mai mult cu cât nu putea spune nu. Dar.

Dar... Tocmai aici se ridicau câteva chestiuni grave.

Formația ereditară a lui Wally, atât protestantă cât și iudaică, îi inculcase simțul datoriei. Dacă întreprindea un lucru, trebuia să-l ducă la bun sfârșit, împotriva interesului poporului său?

Dacă regele munților era deferit unui tribunal, lucru în privința căruia Wally nu-și făcea nicio iluzie, ar fi bine pentru America? În rest, Wally nu era decât un subaltern numit de un președinte ales: intra în competențele lui să judece consecințele unui act care-i fusese comandat? Nu. Lui îi revenea obligația de a pune mijloacele de care

dispunea în serviciul unei operațiuni, pe care nu era sigur că o aprobă și de ale cărei consecințe se temea…

Îi veni în minte o stratagemă, care i-ar fi permis să ia totul în considerație: ordinele președintelui, propriile reticențe, rezultatele pozitive sau negative, dacă operațiunea reușea sau eșua. Asta făcea parte din formația sa OSS: să prevadă eventualitățile, să nu excludă niciuna, s-o exploateze, pentru binele serviciului, pe cea cu șanse de reușită.

Îl chemă pe DDO, specialistul în *dirty tricks*[22], adică în ingerințe temporar nemărturisibile:

— Rick, președintele vrea ca noi să mergem după Knezevici în fundul lui Monterosso și să-l prezentăm dinaintea TDH. Cine? Când? Cât?

Rick își cunoștea patronul și știa să-l înțeleagă dintr-o privire. Dacă începuse prin „președintele vrea” asta însemna că el s-ar fi descotorosit bucuros de această misiune și n-ar fi plâns dacă ea dădea greș, dar că avea aerul de a o lua în serios și, în consecință, își asuma riscul ca ea să nu eșueze.

— Cât? Am să cer să mi se pregătească bugetul. Când? Am să-ți pun la dispoziție un calendar. Cine?… Cine?… Nu știu. Mă gândesc la Swellington.

Cu Swellington puteai fi liniștit: el reușea cu brio acolo unde alții își rupeau pur și simplu gâtul. De fapt, era un soi de fantezist, de cavaler singuratic, care putea fi eventual sacrificat fără remușcări, chiar și fără regrete. Wally se văzu câștigător pe ambele planuri. Își lăsă mâna pe brațul lui Rick:

— Swellington e omul.

[22] În trucuri murdare (lb.engleză), *(n.tr.)*

2. Swellinghton are o idee

Jack S. Swellington Junior IV aparținea uneia dintre familiile acelea tipice din Noua Anglie, înstărite și rafinate încă din secolul al XVIII-lea, în admirație numai față de Harvard, scuipând pe Yale și prefăcându-se că nu auziseră niciodată vorbindu-se de Princeton. În secolul al XIX-lea ele furnizaseră doamne unor numeroși lorzi, preocupați să-și repoleiască blazonul, și, mai recent, principalele cadre din OSS. Apoi, mai dăduseră câte unele la CIA, formând, în acest serviciu, dinastii pe care nou-veniții încercau să le elimine, dar ele conservau în continuare un prestigiu față de care nici măcar noile generații nu rămâneau insensibile.

Jack S. Swellington Junior IV, optând să facă aceeași meserie ca unchiul și bunicul său, nu avea nici fizicul, nici manierele, nici obiceiurile, nici convingerile predecesorilor săi. Supus detectorului de minciuni, mărturisise că nici drogurile și nici relațiile homosexuale, altminteri fără viitor, nu-i erau străine; URSS-ul, pe când exista, nu se părea un imperiu al răului, ci mai curând o frumoasă tentativă ratată; șefii lui considerau că citea prea multe cărți pentru un mascul normal; omitea deliberat să se bărbierească două zile din trei. Fusese totuși acceptat în rândurile CIA, pentru că modernizarea era inevitabilă, și se presimțea că el s-ar putea descurca mai bine decât alții cu negrii, hispanicii, asiaticii și femelele, a căror recrutare legislația și moda o impunea de comun acord. Efectiv, în ceea ce-l privea pe Jack Swellington, nu existau excluși a priori: „Să vă vedem la treabă”, le spunea el pe nas, cu un aer malițios, subordonaților, indiferent de proveniență, privindu-i pe deasupra ochelarilor cu jumătăți de lentilă. În cele din urmă, faptul nu displăcea.

Servise aproape peste tot, în posturi secundare, iar apoi reușise, una după alta, trei misiuni spectaculoase: o salvare

în Somalia, o repatriere din Cecenia, un asasinat în Palestina (asasinatul este riguros interzis la CIA, de pe vremea președintelui Carter, dar el se poate realiza printr-un intermediar, și e suficient). Jack devenise un *trouble-shooter* [23] titrat, cel care era trimis la fața locului când un altul comisese gafe, aparent ireparabile.

Curios, numirea lui Wallingham în fruntea CIA nu-i adusese nicio nouă promovare lui Swellington. În realitate, Wallingham aprecia antecedentele personajului, dar personajul în sine, cu închipuitele lui aere de vagabond, îi displăcea. Ar fi preferat ca Jack să fie reîncarnarea bunicului său: dar nu era cazul, în consecință, Jack fu lăsat temporar fără o misiune precisă, la care el a reacționat întorcându-se îmbufnat acasă.

Nu-și făcea apariția la Langley decât episodic, semnând corespondența fără interes, plesnindu-și peste fund secretara coreeană, Kim, aruncând trei chiștoace pe covor și întorcându-se la Georgetown pentru a se ocupa de copiii lui.

La drept vorbind, detesta să se ocupe de copii, simțind vag că nu era una dintre activitățile demne de o ființă cu originea și talentul său, dacă nu cumva și cu sexul, dar era silit de personalitatea soției sale, un avocat convins că un cuplu trebuia să împartă pe jumătate plăcerile și neplăcerile vieții, inclusiv cheltuielile, spălatul vaselor, al rufelor, scutecele și biberoanele. Ea stabilise în acest scop un calendar detaliat, care ținea cont de propriile sale obligații profesionale, timpul liber al lui Jack punându-l chiar în situația de a-l aplica. Jack pleca bodogănind să plimbe căruciorul fetiței, ultima din seria de trei, pe sub cireșii din Washington. Uneori, ascundea sub salteluța de puf o sticlă de bourbon, pe care o săruta pe la colțuri, niciodată în plină stradă: mândria asta îi mai rămăsese.

[23] Cel care identifică problemele, cauzele, disputele în afaceri sau politică și încearcă să le rezolve (lb. engl.). *(n.tr.)*

Pentru Wallingham, Swellington, când genial, când nătărău, reprezenta o găselniță, fiindcă, dacă DCI nu dorea în continuare ca regele munților să fie târât dinaintea unui tribunal de canguri care, într-o zi sau alta, avea să sfârșească prin a dezonora Statele Unite, el știa de asemenea că, dacă era nevoit să se facă ceva îndoielnic, trebuia să se facă bine, ori să dea greș complet, în asemenea măsură încât subiectul să nu mai între în discuție.

Deci, Swellington primi o convocare prin telefon, fu încântat că avea o scuză să-i lase pe cei trei mucoși în grija mexicancei, care nu era declarată, în ciuda sentimentelor foarte corecte politic ale lui Mrs. Swellington, și plecă în direcția Langley în bătrânul lui Chevrolet hurducăit și găurit de gloanțe, care făcea parte integrantă din personaj. Ordinele DDO, preocupat doar propriul viitor, și convins că-l găsise pe cel care – în caz de reușită sau eșec – l-ar servi cel mai bine, fuseseră la fel de limpezi și de confuze pe cât era posibil să fie în același timp.

— *It's all yours.*[24] Treci la treabă.

Jack se izolă în biroul său zugrăvit în culorile corespunzătoare gradului de secrete pe care era abilitat să la cunoască. Kim îi aduse toate dosarele pe care le putuse găsi în legătură cu Monterosso. Erau chintale, fiindcă ea cărase nu numai rapoartele agenților, dar și articole de ziar, cu miile, tomuri de enciclopedii, cu zecile, fără a mai pune la socoteală transcrierile site-urilor de pe Internet. Jack le trie în viteză: era una dintre specialitățile lui, eliminarea rapidă, și ceru să se aducă dosarul complet al operațiunii desfășurate de Delta.

Realiză rapid – și asta fiind o specialitate a lui: de a merge drept la esențial după ce dăduse la o parte balastul – că operațiunea Delta fusese destinată eșecului, fiindcă, oricum, forțele speciale nu trebuie niciodată să fie folosite

[24] Totul depinde de dumneata (limba engleză). *(n.tr.)*

decât în cadrul unui conflict declarat, în care caz, suple dar grele, își puteau dovedi întreaga măsură: încredințându-le răpirea unui suspect, însemna să mobilizezi un buldozer pentru înmormântarea unui cintezoi. Încă a fost bine că totul s-a terminat cu pierderea câtorva voluntari: s-ar fi putut declanșa un masacru general al tuturor căștilor albastre din tabăra forțelor ONU de ocupație, de unde și represaliile inevitabile, de unde și represaliile represaliilor, Iugoslavia, Bosnia, Grecia și Turcia în foc și sânge, Consiliul de securitate isterizat, Rusia turnând ulei peste foc, iar China sare pe răni… Nu, răpirea lui Knezevici trebuia să fie o operație strict *ad hoc:* nu tai oamenii în bucăți ca să le scoți apendicul.

Pentru răpirea lui Knezevici, trebuia să te apropii de el. Swellington studie posibilitățile. Puteau fi clasate în categoria „ușor imposibil”.

Ușor, pentru că ultimul dintre muntenii monterossieni care voia să-și îngrijească vaca sau măgarul încă se mai putea adresa fără nicio dificultate președintelui țării sale și, în funcție de împrejurări, președintele îi trimitea un confrate sau mergea el însuși să castreze măgarul sau să ajute vaca să fete, nimic din toate astea nefiind în niciun chip previzibil.

Imposibil, pentru că străinii – dacă nu erau înarmați sau ostili – nu bântuiau prin Monterosso, și niciun american n-ar fi izbutit să treacă drept monterossian, chiar dacă nu s-ar pune decât problema limbii acestui popor, un dialect slav apropiat dar totuși diferit de sârbo-croată. Ar fi existat șanse să fie recrutați monterossieni pentru a participa la operațiune, potrivit bătrânei doctrine MISE: *Money, Ideology, Sex, Ego?*

S-ar putea mitui un monterossian? Da, fără îndoială, întotdeauna un individ poate fi cumpărat, dar ar fi destul ca respectivul să ciripească pentru ca operațiunea să se transforme într-o babană afacere puturoasă. Ideologie? Absentă, sau s-ar fi putut numi ideologie terciul lor

sentimental, favorabil celui numit de ei cicea. Sexualitate? Oamenii ăștia sănătoși nu lăsau impresia că ar fi frustrați. Ego? își puseseră grija eului în mâinile căpeteniei lor.

Existau oare în Statele Unite sau în alte țări emirați monterossieni (sau care puteau fi asimilați drept monterossieni) susceptibili de a fi recrutați pentru operațiune?

Nici pomeneală. Monterossienii, când emigrau, făceau avere, rămâneau sentimental atașați de îndepărtata și muntoasa lor patrie și nu aveau niciun motiv să se transforme în ucigași plătiți.

Subiectul avea unele obișnuințe care să permită unui comando de a interveni brutal, în secret și instantaneu?

În secret? Era dificil, fiindcă prezența unui personaj insolit ar fi fost imediat semnalată de locuitori, iar într-un mediu înconjurător tradițional te deghizezi la fel de greu în cioban ca și în berbec. Instantaneu? La fel de dificil, fiindcă subiectul era mereu și pretutindeni însoțit de o gardă de cetnici înarmați până-n dinți, care îi erau devotați, așa cum știu să fie numai primitivii. Brutal? Fie, dar trebuia să dispui de o forță de foc superioară celor câtorva oameni antrenați, înarmați cu puști Kalașnikov, Makarov și grenade, putere de foc care nu putea fi folosită decât cu o extremă prudență, fiindcă primul imperativ era de a răpi subiectul viu.

Toate astea nu erau realiste, și făptui că subiectul avea obiceiuri superstițioase (rugăciuni aproape zilnice pe munte, prezența la liturghia duminicală) nu schimba nimic din datele problemei: garda sa se afla mereu în preajmă.

Pe scurt, Swellington trase concluzia că subiectul nu putea fi ridicat discret din reședința sa și nici din împrejurimile imediate, cum ar fi fost de exemplu din târgușorul Val, care-i servea de capitală. Ieșea uneori? Da, niciodată însă la o dată și oră fixă, și nu exista în anturajul lui un *asset* capabil să-i semnaleze din vreme deplasările. Putea fi introdus un astfel de *asset* printre ai lui? Dificil, președintele se înconjura numai de prieteni verificați.

Pe scurt…

Pe scurt, trebuia atras în altă parte și, pentru asta, se impunea să fie înțeles mai bine ce fel de om era. Swellington simți nevoia să se deplaseze la fața locului.

Un *jet* CIA, echipat cu cabine confortabile, o bucătărie, un bar încărcat de Dom Perignon și Remy Martin, prevăzut cu un personal atent și discret, decolă cu direcția Belgrad de pe un aeroport special, situat în apropiere de Washington. La bordul lui se afla comandantul Swellington și secretara acestuia, care-i făcea patronului orice fel de servicii, dintre care unele nu aveau decât un vag raport cu informatica. Jack se înțelegea greu cu femeile de origine europeană, inclusiv cu a lui, de care se temea să nu fie dominat, dar simpla apariție a unui chip cu ochi oblici și a unui trupușor asiatic îl făceau să se simtă în largul lui. În plus, Kim accepta să-i spună simplu Swell, ceea ce lui se părea suprema eleganță, dar amicii lui îi refuzaseră întotdeauna plăcerea din pură răutate. Noaptea în avion fusese agreabil ocupată.

William Robertson, șeful postului din Belgrad, îi primi pe oaspeți în superba locuință art deco, pe care o ocupa pe strada Miloș Velik. Plătica de Dunăre și sturionul de Kladovo se dovediseră satisfăcători, dar pronosticurile lui Robertson asupra posibilităților de a-l răpi pe regele munților nu erau exagerat de optimiste.

Existau informatori sau agenți americani în Monterosso? Nu. Se putea pune bază pe ajutorul serviciilor speciale iugoslave? Nu: iugoslavii erau toți neo-comuniști sau ortodocși, ceea ce era și mai rău. Pe ajutorul serviciilor din Țikota? Da, fără îndoială, dar Muio și Hasso ar fi peste tot și întotdeauna recunoscuți ca Musulmani după accent, alură, mentalitate. Nici gând să poată fi trimiși la Monterosso: țineau la ceea ce le rămăsese din anatomia lor (Kim râse pe înfundate).

— Ajunsesem la concluzia că trebuia să fie scos din bârlogul lui, spuse Swellington. Ai vreo idee în acest sens?

— *Nope*[25].

— Pe scurt, toate astea nu te interesează cine știe ce?

— *Nope.*

Ostilitatea obișnuită dintre șeful postului și șeful misiunii, care se disprețuiau reciproc de când lumea, nu putea scăpa ocazia să se declare mai curând sau mai târziu. Robertson:

— Pacea domnea în Balcani din 1918. Voi ați reușit să declanșați aici două războaie excepțional de sângeroase. Bosnia și Kosovo. N-aveți de ce să fiți mândri. Și, cum se pleacă întotdeauna de la premise false, unele inițiative nu pot decât să înrăutățească lucrurile.

Șeful postului se ascundea în spatele aerului său curățel și nătâng. Swellington își trecu mâna prin barba de trei zile și notă mental să valorifice cât mai grabnic cu putință drepturile lui William Robertson la o pensionare anticipată.

— De unde observați voi Monterosso? îl întrebă.

— Din Suk, bineînțeles. De altfel, dacă îmi pot permite un sfat... Dați o raită pe acolo. Vă pun la dispoziție un vehicul și o escortă. E un oraș călare la frontiera care desparte Iugoslavia de Țikota, la confluența Zetei cu Komarnița. Frontiera monterossiană se află la vreo zece kilometri. Un copoi fin cum ești dumneata, sosit direct din Langley, va găsi cu siguranță la fața locului elementele de care are nevoie. Hotelul *Moskva* e acceptabil. Instalațiile funcționează. Și sistemele de ascultare, bineînțeles. Pun pariu că vi se va da o cameră al cărei număr se va termina în 13. Ele sunt suprapuse. E mai simplu pentru UDBA și ARD, care a trebuit să se grefeze deasupra.

— Aveți un om de legătură?

— *Frog.*[26]

— Și pe numele lui adevărat? Știu, ți se rupe inima să mi-l dai, dar n-ai încotro.

— Ratko Krstici. Un veteran din Legiunea străină, de unde și-a luat tălpășița dispărând în ceață. Jumate-croat,

[25] Nu - în engleza americană din nord. *(n.tr.)*

[26] Broască (lb. engl). *(n.tr.)*

jumate-sârb. Binevoitor față de noi fiindcă nu-i poate suferi pe francezi.

— De unde și porecla lui?

— Ai ghicit.

— O parolă?

— Spune-i Frog. E suficient. Asta îi trezește amintiri urâte, ceea ce nu-i rău deloc.

— De acord. Mergem să-l vedem. Dar fără vehicul, te rog, și fără escortă. Ne descurcăm noi singuri, nu-i așa, Kim?

Și îi arse o palmă răsunătoare pe coapsă.

— De acord, Swell, rosti Kim, disimulând o mică grimasă de durere.

Închiriară un Mercedes care, după o zi întreagă de hârtoape și denivelări, de hurducăială și devieri bruște, de vaci evitate în ultimul moment, de măgăruși aproape șterși de mașină și de avalanșe de pietre rămase pe șosea, îi duse la Suk, oraș pe care acordurile de la Chicago îl tăiaseră în două de-a lungul Zetei, ce-și rostogolea apele mâloase între orașul iugoslav la dreapta și orașul musulman la stânga. În realitate, cele două orașe se asemănau, atât doar că cel musulman era presărat de două sute de false minarete, ce păreau făcute din material plastic și de la înălțimea cărora difuzoarele chemau zi și noapte credincioșii la rugăciune: firește, aceste chemări se auzeau și în orașul iugoslav provocând iritarea creștinilor și plăcerea răutăcioasă a islamiștilor.

Hotelul *Moskva* era confortabil și banal. Din camera sa, cu numărul 213. Swell îi telefonă imediat lui Frog, convocându-l la bar. Ocupația oficială a lui Frog – lucra într-o agenție de voiaj – îi permitea să întâlnească străini fără a trezi bănuieli.

Ratko Krstici avea cam patruzeci de ani, o mutră de dihor și șchiopăta ușor. Se exprima în engleză fără dificultate. Swellington deschise subiectul direct:

— Knezevici vine în Suk?

— Nu.

— Părăsește vreodată Monterosso?

— Niciodată.

— Ce anume l-ar putea determina să o facă.

— Nimic.

— Ce șanse există de a introduce un comando clandestin pentru a-l sălta din bârlogul lui?

— Nule.

Ratko părea să simtă o plăcere răspunzând prin negări, astfel, deși era în serviciul americanilor, se mândrea cu rezistența pe care unii reușeau încă să le-o opună.

— Dacă înțeleg bine, o unitate internațională n-ar avea mari șanse să se infiltreze în Monterosso fără a fi reperată. Dar dacă recrutăm iugoslavi?

— Niciun iugoslav nu vi-l va preda pe regele munților.

— Nici cei care sunt împotriva cetnicilor? Proveniți din partizani? Din comuniști?

— S-ar putea găsi, dar sunt niște lepădături cu care n-ați putea lucra.

— Dar croații?

— Noi nu vorbim ca sălbaticii din Monterosso.

— Dar Musulmanii din Țikota? De fapt, au o frontieră comună cu monterossienii. Au trăit împreună cu ei veacuri de-a rândul. Fac parte din aceeași etnie.

— Nu se mișcă la fel ca ei. Stau pe vine, calcă în strâchini. Sunt scunzi. Niciodată un monterossian nu s-ar lăsa păcălit.

Swellington scoase un oftat de perplexitate, se lăsă pe spate în fotoliul adânc din pluș roșu, își strânse pleoapele, și coborî glasul:

— Ia spune-mi, Frog, adjuncți sau amici de-ai lui Knezevici vin uneori în Suk sau într-un alt oraș iugoslav? După cumpărături? Să-și vadă prietenii?

— Da.

— Ah! Știi totuși să răspunzi și afirmație. Cine de exemplu?

— Zdravko Kravar.

— Cine e acest gentleman?

— Călăul regelui.

— Călăul său?!

— Vreau să zic în timpul războiului. El era cel care-i interoga pe prizonieri. Și pe urmă, după ce vorbeau, un glonț în ceafă.

— Nu-i deloc frumos că-i ucidea dacă vorbiseră.

— Nu-i putea lăsa să plece în halul în care erau.

— Fermecătoare personalitate. Și vine prin Suk?

— Vine să joace poker. În Monterosso nu există jucători de talia lui.

— Are o casă? Trage la hotel?

— Trage aici, la *Moskva.*

— Iată o informație care-mi dă niște idei, spuse Swellington.

3. Swellinghton dovedește de ce-i în stare

Restul a fost o treabă de tehnică.

Un domn Van Daeme, prevăzut cu un pașaport belgian și prezentându-se drept om de afaceri interesat de reconstrucția Iugoslaviei, trase la hotelul *Moskva* și înnodă câteva relații profesionale. Se informă dacă existau în Suk jucători de poker, se arătă încântat să afle că ei frecventau hotelul *Moskva,* și începu să joace tare din prima seară în apartamentul pe care-l închiriase. Omul care își zicea Van Daeme era un colaborator ocazional al CIA, recrutat dintr-un cazinou unde fusese filmat pe când trișa. Stabilise cu Swellington ca banii câștigați de el să-i rămână, iar cei pierduți să fie plătiți din bugetul operațiunii. La drept vorbind, era contrar eticii profesionale – agentul ar fi trebuit să-și predea câștigurile angajatorilor dar Swellington, excentric ca întotdeauna, găsea inutil să dea ordine a căror

executare n-o putea verifica.

Aproape în același timp la hotel se mai instalaseră și alți doi călători străini: unul era un turist suedez care dorea să viziteze mănăstirile sârbești, altul un geograf canadian interesat de sistemul hidrografic al regiunii.

Nu le rămânea decât să aștepte. Swellington își petrecea timpul în pat cu Kim, Van Daeme la masa de joc, să-și consolideze o reputație de jucător arogant și băftos, ceilalți doi să fie trecuți cu vederea pe cât posibil, bântuind, ca să-și alunge plictiseala, lupanarele din orașul musulman.

Zdravko Kravar era la curent cu partidele de poker de la *Moskva.* Nu rezistă mai mult de opt zile tentației de a-l provoca pe misteriosul străin. Își rezervă o cameră. Portăreasa hotelului îl anunță pe Ratko Krstici, care-l anunță pe Swellington, care-i anunță pe turist și pe geograf.

Kravar era un uriaș, ca majoritatea monterossienilor. Avea un cap mare și pleșuv de împărat roman, cu maxilare proeminente, o bărbie în formă de cazma și un gât de taur: cultiva un aer de gangster de bandă desenată. Ceru să se dea numărul apartamentului ocupat de Van Daeme și-i telefonă:

— Mă numesc Zdravko Kravar, îi spuse el într-o germană stâlcită. Știu că jucați tare. Și eu la fel. Să jucăm împreună.

Van Daeme se lăsă rugat. Azi nu putea: simțea că n-o să aibă noroc. Poate mâine. În seara aceea, Kravar se mulțumi cu partenerii obișnuiți și câștigă zece mii de deutsche Mark.

A doua zi, Van Daeme îl sună pe Kravar către amiază. Tocmai dăduse peste două cunoștințe, un elvețian și un canadian, care doreau să joace în seara aceea după cină și dispuneau de mijloace. Ar accepta Herr Kravar să fie al patrulea? Herr Kravar se dovedi încântat:

— Monterosso împotriva lumii întregi, ca de obicei!

Se reuniră la orele 22 în apartamentul lui Van Daeme. Elvețianul venise primul. Canadianul nu întârzie. Prezentări. Strângeri de mână. Masa era pregătită cu cărțile sigilate și cu scrumierele. Într-un colț se afla un bar garnisit din

abundență cu sticle, pahare, cuburi de gheață și trabucuri. Un superb chilim de Sandjak se etala peste mochetă. Kravar se miră:

— Nu știam că *Moskva* avea asemenea splendori.

— Nu aparține hotelului, îl lămuri Van Daeme. L-am cumpărat ca să-l duc în Belgia, dar m-am decis să mă bucur de el de pe acum.

Începură jocul. Elvețianul împărți cărțile. Canadianul propuse să joace pe o sută de Deutsche Mark. Van Daeme puse cinci sute pe masă. Kravar ridică o sprânceană:

— Așa îmi place să încep, ca să mi se dea mâna. Pe urmă vom putea juca așa cum se cuvine.

Banii cădeau ploaie pe postavul verde. „Deschidere de o sută de Deutsche Mark – Pas.

— Eu merg.

— Relansez la cinci sute.

— Pas.

— Am înțeles.” Kravar, care, înainte de război, își agonisise o mică avere jucând ca profesionist, câștiga, pierdea, câștiga din nou. Van Daeme pierdea, câștiga, pierdea iar. Elvețianul și canadianul jucau prost (învățaseră să joace anume pentru misiunea încredințată). Nicio importanță. Mărcile germane își schimbau proprietarul. Mizele creșteau. Scrumierele se umpleau. Fumul de trabuce stagna în aer. Căzuseră de acord să bea whisky din secară canadiană, toți din aceeași sticlă: era mai sigur. Frunțile se încruntau deasupra cărților ținute strâns. Kravar găsi că băutura era prea caldă, luă un cub de gheață, apoi se neliniști ca nu cumva să conțină vreun drog. Dar Van Daeme lua cuburi din același recipient, pumni întregi: era deci inofensiv. Kravar își degustă băutura pe îndelete. Cât despre Van Daeme, el își turna whisky-ul pe gât dintr-odată, și își turna altul mai înainte de a lăsa timp cuburilor să se topească.

Brusc, Kravar dădu drumul cărților și basculă pe spate cu scaun cu tot, căzând cât era de lung pe chilimul în care

„elvețianul” și „canadianul” îl rulară imediat, după ce îi puseseră cătușele, din precauție. Van Daeme, jucătorul profesionist, nu se putu împiedica să nu arunce o privire pe cărțile lui Kravar:

— Incredibil. Bastardul avea o chintă regală!

Canadianul își scoase miniradioul din buzunar și fluieră de trei ori în el. Îi răspunseră două fluierături. Canadianul și elvețianul traseră pe ei salopete albastre de muncitori, pentru cazul improbabil al unei întâlniri nocturne pe culoarele hotelului. Purtară covorul până la liftul de mărfuri și coborâră la subsol. Ridicară coletul într-o camionetă de închiriat în care urcară și ei. De pe scaunul din față, Swellington ridică un deget și Kim, care conducea, demară. Camioneta ajunse la baza NATO, unde chilimul de Sandjak fu desfășurat și Kravar, mereu inconștient, fu transportat la bordul unui elicopter al armatei americane, în așteptare, cu rotorul în funcțiune.

Zdravko Kravar se trezi într-o celulă de beton, fără ferestre, aflată în Italia, însă el nu știa. Era întins pe o scândură fixată în zid. Nu mai purta cătușe. Bande din plastic adeziv făceau din el o mumie incapabilă să miște. În jurul lui – patru bărbați cu cagule. Swellington, falsul elvețian, falsul canadian și un medic autentic.

Swellington spuse în germană:

— Ați tras un somn pe cinste, Herr Kravar! Înțelegeți ce vă spun?

— Înțeleg.

— Sunteți prizonierul *Bundesnachrichtendienst.* Ne cunoașteți după reputație. Ne veți spune tot ce știți despre Vladimir Knezevici. Caracter. Descrierea locațiilor. Obiceiuri. Orare. Frecventări. Un tablou complet.

Kravar răspunse:

— N-am să vă spun absolut nimic despre Vladimir Knezevici și vă sfătuiesc din răsputeri să vă duceți la toți dracii.

— Bine. Masca, doctore.

Medicul aplică pe fața lui Kravar o mască conectată printr-un tub la o mașină pe care o acționă. Kravar începu să se sufoce. Lent. Încercă să se miște. Imposibil. Încercă să strige. Imposibil. Cei patru bărbați stăteau deasupra lui. Medicul își ținea degetul pe pulsul lui, și acest contact uman lipsit de orice compasiune era și mai cumplit ca tortura. Oxigenul se rarefia din ce în ce mai mult în plămânii prizonierului lipsit de apărare. Căsca gura ca un pește pe taraba din piață. În cele din urmă leșină. Medicul făcu semn că trebuiau să se oprească.

— Reanimează-l, rosti Swellington.

Lui Zdravko Kravar se administra oxigen până ce își recăpătă complet cunoștința.

— Ridicați-i masca.

Medicul îi luă masca. Resuscitatul spuse cu naivitate: Credeam că am murit.

— Herr Kravar, o vom lua de la capăt on de câte ori va trebui, de fiecare dată mai lent și nu te vom lăsa să mori. Suntem specialiști.

— Am să vorbesc, spuse Kravar.

Interogatoriul dură zece zile, fiindcă asupra multor puncte Kravar încerca să-i inducă în eroare pe cei care îl interogau și spusele lui trebuiau verificate, se întindeau capcane, era pus în contradicție cu el însuși, la nevoie se flutura amenințarea cu masca. Medicul supraveghea starea prizonierului și-l hrănea fără să-l dezlege. O singură dată, Dumnezeu știe de ce, avu un scrupul:

— Cum rămâne cu jurământul lui Hipocrat pe care l-am pronunțat?

Swellington îl privi pe deasupra ochelarilor cu lentile în semilună:

— Fii serios, doctore! Ăștia nu-s ca noi! Abia dacă sunt oameni!

Americanii lucrau în pereche, în vreme ce al treilea se odihnea. Kim transcria pe calculator bandele magnetice pe care Swellington le aducea într-o altă încăpere.

Ultimul interogatoriu fu condus de cei trei bărbați împreună, pentru a pune la punct toate detaliile.

— Alte întrebări? Li se adresă șeful asistenților săi.

Amândoi negară printr-o scuturare a capului.

— Uf, am terminat, spuse Swellington. Acum, *relax.*

— Îi punem masca din nou ca să moară fără suferințe? Ar fi haios, propuse „canadianul”.

— Fără cruzimi inutile. Doctore, injecția.

Îi așteptară cu toții sfârșitul și părăsiră celula, clătinându-se de oboseală. Cerul era albastru deasupra Adriaticii.

— Ce facem acum?

— Să mergem la un bordel, propuse medicul.

4. Deirdre la fel

Întors la Langley, Swellington încredință textul interogatoriului și alte informații culese despre Knezevici unei doctorițe, psiholog din serviciu, care dădu naștere unui raport de optsprezece pagini la două rânduri, terminat cu următoarea concluzie:

„*Abuzul sexual constituie o formă extremă de invalidare a gândirii critice discriminative, conducând individul către o receptare eronată a realității. Capacitatea de a calma trezirea psihologică masculă prin controlul atenției este inhibată printr-o lipsă de recunoaștere a stimulilor. Obiectivul controlului emoțional și de ameliorare simultană a competențelor sociale necesită un protocol minuțios, asociat sistematic unei asumări a răspunderii de către un partener de alt sex și a unei realizări grupate a celor două. Modificările care vor rezulta vor depinde de impactul asupra funcționării sistemului libidinal primar, el însuși strict legat de interacțiunile dintre individul biologic și*

mediul său înconjurător imediat. Subliniez că numai un veritabil sex simbol îl poate conduce pe acest individ către unele comportamente patogene, vizând să compenseze o dereglare emoțională inconștientă."

Swellington își scărpină obrazul prost bărbierit:

— Într-un cuvânt, o pipiță.

Îi ceru doctoriței să-i facă o schiță a preferințelor subiectului în materie de femei. Schița se dovedi ceva mai lesne de citit decât raportul, deși el mai preciza printre altele că „această vulnerabilitate relațională față de o parteneră cu aparență pregnant sexuală rezultă probabil dintr-o influență genetică și dintr-o experiență precoce a vieții intrauterine". Swellington închise ochii și căută subiectul cel mai convenabil printre femeile pe care le putea folosi. Imaginea Deirdrei Mulligan se contură imediat.

Deirdre Mulligan fusese pentru scurt timp metresa lui, dar lucrurile nu merseseră prea bine. Un psihanalist puțin vicios ar fi spus că asta era cauza pentru care voia s-o trimită pe Deirdre la monstruosul Priap[27]. Când îi spuse ce misiune îi propunea, tânăra era mai-mai să-l scuipe în obraz:

— Jack, omul ăsta e un monstru! Violează, gâtuie, a organizat tabere speciale de viol, Jack.

— Ei bine, îi spuse Jack privind-o pe deasupra ochelarilor cu lentile în semilună, și asta te sperie? Închipuie-ți că, dacă ar fi fost un înger radios, nu ne-am fi preocupat să-l răpim. Accepți sau nu?

— Accept, bineînțeles.

Fată tânără, bine crescută, provenind dintr-un foarte distins Agnes Scott College, Deirdre se aruncase de gâtul unui vagabond ca să nu fie mai prejos decât prietenele ei; tipul tăcuse sex cu ea, fără s-o sărute măcar o singură dată,

[27] Zeu greco-roman al Fecundității, Fertilității și al Virilității fizice, capetele lui căpătând la Roma o conotație licențioasă, *(n.tr.)*

și o întrebase încheindu-se la pantaloni: „Ei, puicuțo, ești mulțumită?” Din cauza lui, se răzbuna pe toți bărbații:

— Am să ți-l aduc pe regele ăsta al tău ambalat ca un curcan.

Cetnicii de gardă la postul de frontieră, care, la capătul unui pod peste Zeta, permitea accesul în Monterosso, se uitau unii la alții. Dama asta la volanul unui Mercedes prezenta un pașaport american pe numele Deirdre Mortimer. După bombardamentele NATO, americanii nu erau foarte populari la Monterosso, și prezența arogantă și zgomotoasă a tancurilor lor menite să protejeze pacea de la Chicago nu contribuia cu nimic să-i facă mai simpatici. Totuși, acum era vorba de o femeie, era singură, și se prezenta deschis, ceea ce pleda în favoarea ei. Îi scotociră mașina fără să găsească nimic compromițător. Telefonară la Val.

Dispariția lui Zdravko Kravar, deplânsă dar inexplicabilă, lăsase un gol în securitatea președinției. Srdjian Kravar, fratele mai mic al lui Zdravko, numit în locul lui, se străduia din răsputeri. Trimise un ofițer s-o ia la întrebări pe Mrs Mortimer în legătură cu motivele vizitei sale la Monterosso. Mrs Mortimer îi lămuri, cu politețea mieroasă de sudistă, că era mandatată de către Rockbrune Foundation să creeze la Monterosso un orfelinat pentru copiii victimelor de război și că, prin urmare, dorea să-l întâlnească pe președinte. Dacă ar fi scris, propunerea ei ar fi fost respinsă, dar ea pornise la drum, se prezenta bine și, oricum, președintele primea pe toată lumea… Într-adevăr, o primi, după ce o femeie din poliție o controlase pentru a se asigura că nu purta arme.

Deirdre văzuse fotografii ale lui Vladimir Knezevici și era pregătită să-l găsească nu numai înalt, pletos și mustăcios, dar să și citească pe trăsăturile lui o cruzime dusă până la sadism. Prevedea, în afara unui mers de tigru și a unor subtilități de elefant, un compendium al tuturor viciilor masculine; or, toată lumea știe că bărbații sunt

impertinenți, brutali, inculți, lubrici, aroganți, misogini, distrugători, lăudăroși, că nu-și primenesc lenjeria, că nu sunt preocupați decât de divertismentele lor stupide de mitocani – retardați cum sunt, vor fi avut geniu la vârsta cea mai ingrată a adolescenței, iar ăsta, slav balcanic și războinic, trebuie că era mai rău decât un american de mijloc.

Regele munților, sălbatic înveșmântat în vesta din piele de oaie, în pantaloni scurți de vânătoare și cu bocancii lui obișnuiți, se ridică la intrarea americancei, căreia i se păru și mai înalt decât se aștepta.

— Fiți bine-venită, îi spuse într-o engleză destul de acceptabilă. Fiți binevenită, fiindcă veniți să vă ocupați de copiii mei.

— Nu tocmai de-ai dumneavoastră, domnule Președinte. De cei ai victimelor.

El zâmbi cu indulgență, și monstrul avea un zâmbet frumos, deși dinții, rânduiți strâns ca pentru bătălie, erau cei ai unui carnivor.

— Mrs Mortimer, îmi veți explica misiunea dumneavoastră, iar eu voi încerca să vă înțeleg, dar va trebui să depuneți în același timp un efort: în această țară, toți copiii sunt copiii mei. Orfanii de două ori mai mult, iar orfanii de război de trei ori. Luați loc.

Ea se așeză și aruncă o privire circulară. Ca mobilier, era un birou ca toate birourile, dar pe pereți se vedeau icoane și candele și fanioane și steme și săbii ciuntite și puști vechi cu trăgaciul aparent. Un talmeș-balmeș, ce mai.

Nou-venita aducea documente în regulă, care stabilea existența Fundației Rockbrune și o acredita pe Mrs Deirdre Mortimer pe lângă autoritățile monterossiene (titlul președintelui fusese evitat). Era alocat pentru primul an un buget de o sută cincizeci de mii de dolari, gestionarea lor revenind lui Mrs Mortimer. Monterosso urma să pună la dispoziție localurile și să asigure salubritatea. Toate detaliile fuseseră prevăzute, până la asigurări și conflictele

juridice ce ar fi putut surveni. Președintele întorcea paginile cu un amuzament vizibil.

— Ce bine organizați sunteți, voi ăștia! rosti el în cele din urmă, pe un ton în care ironia îl disputa indulgenței. Localuri, localuri… Vom încerca să vă găsim localuri…

— Să înțeleg atunci că acceptați propunerea Rockbrune Foundation? întrebă Deirdre, punându-și picior peste picior sub nasul președintelui (în ciorapi fini marca Woolford).

Cândva predispusă spre îngrășare, dar acum suplă, aproape slabă (câte ore de *aerobic* și ani de înfometare?), cu un chip triunghiular, plete de un blond bătând spre roșcat și amintind de strămoși irlandezi, ochi verzi limpezi și mincinoși, infinit de feminină în vesta ei cu numeroase buzunare, zis sahariană, și fusta nisipie, Deirdre știa din capul locului că trebuia, într-o zi sau alta, să-i permită acestui mascul s-o posede și-l ura de pe acum, dar mai mult din principiu, și își promitea cu cinism să-și ofere câteva momente de plăcere, mai înainte de a-l da pe mâna justiției umanității. El, numai blană, a lui și cea de oaie, se simțea stânjenit în fidelitatea conjugală căreia se consacrase din clipa în care soția lui îl adoptase pe Milan, fiul Gordonei: ceea ce nu însemna că alte femei nu-i stârniseră dorința, dar se scuturase de ele ca de niște viespi, în vreme ce străina asta… Presimțea că şi-o va oferi, că nu ar putea pierde ocazia. De unde, atât de o parte, cât și de alta, o ostilitate și o complicitate ce se înmănuncheau de pe acum, și nu se cunoșteau decât de zece minute!

— Ei bine, să mergem, făcu el, ridicându-se.

Un moment, ea nu înțelese și se tăie respirația.

— Să mergem: unde?

— Ei bine, să vedem localurile.

Îi ținu ușa larg deschisă, cu acea galanterie exagerată a ființelor simple care au învățat puțin cam târziu atențiile datorate sexului opus.

Urcară într-un Mercedes condus de un șofer alături de care luase loc o gardă de corp. Dinaintea lor, se hurducăia

un vehicul blindat ușor, de tip BRDM, prevăzut cu o mitralieră rusească 12,7, sentimental numită Duşka, „sufletelul”.

În spatele lor, un camion cu cincisprezece bărbați înarmați cu puști Kalașnikov. Un jeep și un camion al forțelor ONU de ocupație demarară apoi, închizând demonstrativ cortegiul. Veniseră americanii. Deirdre văzu fețe vigilente, rozioare sau negre, mâini, rozioare sau negre, crispate nervos pe puști M16. Nimeni nu vorbea, nimeni nu zâmbea.

Deirdre detaliase mii de fotografii ale localității Val, și, pe tot parcursul, peisajul rustic, alpin, lipsit de pitoresc, cabanele din cărămidă și grădinițele, no surprinse. Se miră totuși să vadă confirmându-se mărturiile auzite: era adevărat că unele menajere se duceau la cumpărături cu papornița într-o mână și mitraliera în alta, în pofida păcii pe care acordurile de la Chicago își propuneau s-o inaugureze. Încă mai planau pericole? Pe ici pe colo, se vedeau case neterminate care-și căscau la vedere toate măruntaiele, altele în ruine, ciuruite, străpunse dintr-o parte în alta.

— Ce reprezintă toate astea?

— Independența și războiul au întrerupt multe construcții. Musulmanii și-au făcut intrarea cu mortiere și mitraliere. Și apoi, bineînțeles, bombardamentele voastre. Nu degeaba avem atâția orfani.

Regele munților rostise „bombardamentele *voastre*” fără ranchiună, fără înduioșare, fără provocare, fără o detașare afectată, cu același ton firesc cu care ar fi rostit „copiii *mei”.* Deirdre îi aruncă o privire laterală:

— Ăsta-i tot efectul produs asupra dumneavoastră?

— De o mie de ani Monterosso este în război împotriva cuiva. Ne-am obișnuit.

Trei tancuri americane țâșniră din dreapta. Nu se opriră, nici nu încetiniră viteza, trecând la câțiva decimetri de vehiculul blindat monterossian care se văzu nevoit să se oprească brusc. Insultă voită. Literele Negre ONUFR se

înscriau, sinistre, pe carcasele de camuflaj. Capetele șefilor de tanc, doi negri și un alb, depășeau turela, ca un guler tare gigantic. Fețele căutau să pară severe: păreau mai curând speriate. Deirdre își spuse că un incident sângeros se putea declanșa în orice clipă și se miră că încă nu avusese loc. Femei monterossiene, ținând copii de mână, se opriseră pe marginea trotuarului și se uitau la ocupant cu o aversiune înghețată.

Primul local propus nu se dovedi deloc corespunzător. Se afla chiar în centrul localității, un vechi hotel în care nu mai trăgea nimeni de multă vreme.

— Aș dori spațiu, grădini, spuse Deirdre. Un stadion, sau cel puțin un teren destul de mare pentru a face un stadion. Noi credem profund în virtuțile educative ale sportului. Faptul permite exorcizarea instinctelor belicoase ale masculilor.

— Poate. Hai să mergem să vedem Sfântul-Mihail-Arhanghelul.

Mănăstirea dezafectată domina târgușorul Val. Ca să se ajungă acolo, erau de urcat vreo cinci sute de metri de denivelare printr-o pădure de zadă și apoi se atingea calviția stâncoasă care stăpânea piscurile. Pe aceste stânci, în secolul al XVII-lea, fusese clădită mănăstirea, alcătuită din patru construcții de piatră formând un careu pe mijlocul căruia se ridica o bisericuță cu hramul arhanghelului Mihail. Clădirile serveau doar câtorva maici care se refugiaseră într-una dintre ele, dar în biserică slujea mereu un preot și populația din Val se aduna aici de Sfântul Mihail.

Knezevici și Deirdre străbătură curtea pătrată, unde iarba creștea printre pietrele pavajului, și nesfârșitele culoare sonore în care dădeau chiliile dezafectate. El mergea fără grabă, ea era obligată să pășească repede pentru a se menține în dreptul lui.

— Perfect, spunea ea, perfect. Sper că nu vom avea niciodată așa de mulți orfani ca să umplem toate încăperile astea. Va trebui doar să se instaleze dușuri cam peste tot.

Refectoriul poate deveni un bufet cu mâncăruri calde. În pavilionul ăsta vom instala administrația. Sala de consiliu a canonicilor va servi deloc pentru adunări, sală de teatru, muzică, cinema. Iar eu voi locui în apartamentul situat la etaj, căruia îi voi adăuga o sală de baie: am impresia că măicuțele voastre erau mai preocupate de mântuirea sufletului lor decât de igiena trupului.

Vorbind întruna, ea se gândea la misiunea ei, care consta în principal *să creeze niște obișnuințe subiectului.* Chiar dacă nu reușea, chiar dacă el ar fi insistat s-o vadă fără a o anunța în prealabil, ar fi fost ușor să se parașuteze un comando și să fie ascuns câteva zile în imensa construcție.

O dată terminată vizita locațiilor, președintele o luă pe americancă în biserică.

— Știți, eu, când e vorba de cele sfinte…

— Trebuie să mergem și să mulțumim lui Dumnezeu și sfântului Mihail pentru inițiativa fundației dumneavoastră. Nici nu vă închipuiți ce binecuvântare constituie ea pentru noi. Suntem cu adevărat atât de săraci.

Intrară.

Mireasma de tămâie răcită înțepa nările. Sfinții zugrăviți în fresce te sfredeleau cu ochii lor incandescenți, te străpungeau cu lănciile, spadele, săbiile ridicate. Deirdre avu impresia că toți caii lor albi, violeți, purpurii, treceau peste ea. Sticle cu hidromel și vișinată erau depuse dinaintea icoanelor.

— Țăranii dumneavoastră își imaginează că sfinții sunt cei care trag la măsea, de fapt, e de la sine înțeles că maicile au grijă de sticle, nu?

Vladimir nu o auzea. Cu cruci incredibil de mari, cu îngenuncheri și mătănii, mulțumea unui Hrist scorojit, decolorat, bătând în albastru, abia vizibil, care se deslușea în fundul unei absidiole întunecate, dintre două coloane. Ea încercă nevoia de a-i întrerupe mofturile astea:

— Iisus e cel de acolo? Și pe el l-ați înarmat cu o dardă?

Regelui munților îi trebuiră câteva secunde să se întoarcă

din acele regiuni necunoscute în care evadase:

— El e cel care a spus: „Eu vă aduc spada!”

— În ce mă privește, consider asta o blasfemie.

Deirdre era sinceră: deși avea o religie, ea nu era pe de-a-ntregul unitariană, abstractă, moralizatoare, convențională. În plus, hotărâse să nu facă nimic pentru a-i fi pe plac lui Knezevici. Era convinsă că oricum o va încăleca și considera că niște hărțuieli, niște conflicte, ar aduce o plusvaloare erotică relației lor: nu-i era neplăcut să-și imagineze că ar poseda-o așa cum pedepsește, în timp ce ea l-ar suporta așa cum îl trăda.

Urcară în mașină și cortegiul se puse în mișcare, perturbând târgușorul de cum își făcu apariția. Soldații americani dădeau ordine amenințătoare, cu atât mai amenințătoare cu cât adesea erau incoerente, iar Deirdre simțea cu putere că, fără s-o știe, ei erau de partea ei, așa cum și ea era de partea lor. Uriașul păros, alături de care ședea, era garantul. Ea care, în exercițiul funcțiunilor sale, sedusese un om de afaceri japonez, un șeic arab și o pereche de regi negri, nu încercase niciodată o asemenea impresie de exotism ca dinaintea acestui președinte ales, alb, creștin, european. Arunca, din când în când, câte o privire piezișă spre acea gură care ordonase masacre, spre mâinile enorme care le comiseseră. Și-l imagina pe bărbatul de lângă ea gol și o străbăteau fiorii unei spaime care nu era pe de-a-ntregul neplăcută.

Mrs Mortimer se instală în mănăstire, căută interpreți și instalatori, intervievă câțiva minori și câțiva pedagogi, cheltui o groază de dolari convertiți în mărci germane, convertite în dinari și căzu, cum era de prevăzut, în brațele regelui munților.

Deirdre rămase perplexă: lui nici nu-i trecea prin cap s-o pedepsească. Când o poseda, dimpotrivă, o făcea cu o melancolie sălbatică și mii de atenții ca pentru a-i cere iertare că alungarea din rai impunea ființelor umane într-un mod atât de rudimentar, de animalic, să-și dovedească

interesul ce și-l purtau.

Deirdre avusese de-a face cu amanți neștiutori sau experimentați, egoiști sau îndatoritori; unii, după ce citiseră manuale *ad hoc.* Se străduiseră să facă risipă de atenții, de care, în ultimă instanță, sperau să fie beneficiarii (nu-l putuse uita pe cel care îi mărturisea naiv „mă gândesc la declarația mea de impozit pentru ca treaba să țină cât mai mult"), dar toți, poate cu excepția celor mai tineri, care nu doreau decât să-și potolească un instinct, cântaseră să-i dovedească ceva: că o iubeau sau nu, că erau niște mărunți sau campioni ai performanțelor amoroase... Vlado nu-și făcea probleme, nu avea rețete sau intenții ascunse, nu făcea gimnastică și nici mecanică, nu-l cunoștea nici pe Freud și nici Kama-Sutra[28], el o prelucra liniștit.

Nu tocmai liniștit, la drept vorbind, cum ar fi avut ea impresia: Știa că păcătuia și să păcătuiești într-o mănăstire îi agrava situația. Marele Pan[29], pe care ea îl ținea în brațe, nu era foarte simplu un Mare Pan: el auzise deja somațiile lui Hristos, dar ea nu dispunea de referințele necesare pentru a-l înțelege.

Într-o noapte, când Vladimir Knezevici pierduse din vedere încă o dată să destupe sticla *king size* importată din Statele Unite, Deirdre se rostogoli peste el în întuneric, își lipi buzele de urechea lui (ea plasase cu mâna ei microfoanele și le cunoștea sensibilitatea) și, cu stupefacție, se auzi șoptindu-i:

— Acum, de îndată ce eu voi da semnalul că dormi, șase zdrahoni vor urca din pivnița unde i-am ținut ascunși. Unul dintre ei îți va face o injecție, și, într-o jumătate de oră, un elicopter va veni să te ridice. Așa că, îmbracă-ți pantalonii și sări pe fereastră.

Sabota astfel întreaga operație pregătită de luni de zile

[28] Tratat despre arta iubirii, scris în sanscrită între secolele IV și VII. *(n.tr.)*

[29] Zeu grec al păstorilor și turmelor, fiind în accepția poeților și filozofilor una dintre marile divinități ale Naturii, *(n. tr /*

cu cheltuieli atât de mari, își sabota misiunea, cariera, fără să-și dea seama de ce.

Vlado se trezi într-o clipită.

N-o întrebă dacă era o glumă sau de ce Deirdre își trăda angajatorii. Se rostogoli pe o parte, sări din pat, își trase în viteză hainele pe el, bocancii de șapte leghe, cum le spunea Deirdre, luă centironul de care atârna un Luger ancestral cu crosă de lemn, dădu fuga la fereastră, o deschise, își suspendă carcasa pe marginea ei și se lăsă să cadă în gol. După ce-i dăduse un sfert de oră de avans, Deirdre își scoase miniradioul ascuns într-un tub de deodorant și fluieră prelung și scurt, ceea ce însemna că operațiunea eșuase: oamenii care se ascundeau de șapte zile în pivniță traseră câteva înjurături pe înfundate.

A doua zi, Mrs Mortimer părăsea teritoriul Monterosso. Nu întâmpină nicio dificultate la frontieră și nimeni nu încercă să împiedice repatrierea comandoului: regele munților știa să se comporte cu eleganță.

Când Deirdre apăru înaintea lui Jack S. Swellington Junior IV, în ascunzătoarea de la Roma, pentru a prezenta bilanțul misiunii, nu tăcu niciun secret din faptul că ea îl avertizase pe subiect și, cu o privire fixă a ochilor ei verzi, îl anunță că își dădea demisia din Companie.

Situația era de-a dreptul incredibilă, și un alt ofițer ar fi refuzat să-și creadă urechilor, dar nu și Swellington, care știa să recunoască adevărul, cât ar fost el de neverosimil. În profesiunea practicată de el, reprezenta unul din atuurile sale.

— Ce s-a întâmplat? Ți-ai pierdut curajul? Ai sucombat farmecului său?

Cu un aer perplex, își scărpina obrajii țepoși.

Ea îl privea, înfășurându-se ironic în poncho-ul ei:

— Nu știu. Farmecul lui poți să ți-l bagi unde mă gândesc eu, iar în privința curajului, tu mă cunoști.

— Pe scurt, toate muierile sunt la fel. Niciuna nu-i în stare să facă meseria asta.

— Ei bine, vezi tu, când zici așa ceva, e ofensator pentru că o zici ca să mă ofensezi. Și el poate gândi același lucru, dar altfel.

Swellington se uită la ea cu lehamite.

De ce mijloace de represiune dispunea?

De multișor niciun agent CIA nu suferise ceea ce Compania numea *extrem prejudiciu,* care, în acest domeniu, reprezintă singura sancțiune congruentă. Un agent nu putea fi deferit justiției, de teama ridicolului și a scandalului. Bineînțeles, Deirdre avea să fie penalizată: va fi lipsită de salariu și de privilegiile aferente gradului ei. Și asta era tot. Philip Agee trădase CIA în favoarea Uniunii Sovietice în anii șaptezeci: nici măcar pe atunci nu se făcuse nimic.

Swellington trase o înjurătură șuierătoare și expresivă.

Se gândea la toate formularele pe care trebuia să le completeze, la toate analizele psihologice care aveau să cadă grămadă pe capul lui, pe Kim, pe toți colaboratorii, și, bineînțeles, pe viața sa profesională compromisă… Poate va avea slăbiciunea să se confeseze soției sale de eșecul suferit, și atunci ce-l mai aștepta!

— În fine, de ce Deirdre, de ce? Nu-ți cer nimic altceva: explică-mi de ce.

Ea ridică din umeri.

— Sincer, nu știu. În orice caz, nu fiindcă m-aș fi îndrăgostit sau el s-ar fi dovedit un amant fără pereche. Mediu, nimic în plus. Dacă vrei să știi, viguros, dar cam sumar. Poate am vrut să-i demonstrez cât de mult depindea de mine. Grațiindu-i pe oameni le arăți mai bine puterea de care dispui. Îmi imaginez că bunul Dumnezeu, dacă există, trebuie că rațonează în același fel. Pe de altă parte, poate pentru a vă arăta și vouă, imbecililor din Companie, în ce măsură și voi vă aflați în puterea mea. Voi care vă închipuiți că sunteți singurii salvatori ai lumii pentru că ați depus-o la picioarele *US of A.* Și pe urmă, în fine… Recunosc că la gândul mutrei pe care aveai s-o faci, Jack…

V

Cea a ultimei șanse

Omul cel mai puternic din lume…

Ar de fapt, la joncțiunea celui de-al doilea cu cel de-al treilea mileniu, la apogeul demos-ului[30] suveran și aparent omnipotent, se mai poate vorbi oare de puterea personală? Nu e urna cea atotputernică? Sau partidele politice? Sau mass-media? Sau transnaționalii? Sau comercianții de tunuri și droguri? Dacă nu cumva conspirațiile, Illuminati, Francs-Macs, Înțelepții din Sion, Opus Dei, Trilaterala, Foreign Council, Hachichins, Mafiile diverse? Sub pretext că un om se află sub scutul electoral, printr-un joc de influențe și de interese contradictorii, se poate afirma că este puternic?

Nu chiar atât cât ar părea văzut din afară, nici atât cât și-ar imagina el că este, dar mai mult decât ne-am simți noi tentați s-o credem, mai mult, în orice caz, decât fuseseră regii numiți absoluți, decât Genghis-Han, Napoleon, Lenin, Hitler. Fiindcă puterea vine dintotdeauna de jos, precum jetul unui gheizer, valorând cât valorează puterea jetului, iar jetul valorează cât valorează izvoarele subterane care-l alimentează.

Niciodată gheizerul politic nu și-a tras vigoarea dintr-o pânză freatică mai vastă ca cea de azi. Vechiul vis al împăraților, care voiau cu toții să fie unici și să împiedice

[30] Denumire dată în Grecia antică păturilor de oameni liberi, cu depline drepturi politice, dar care nu tăceau parte din aristocrație, *(n.tr.)*

soarele să apună din statele lor, în fine, este aproape realizat. Când Augustus[31] își imagina că domnește peste *orbis terrarum*[32] fiindcă legiunile sale făcuseră turul Mediteranei, regi mărunți indieni, africani, mongoli, înglobau și ei în posesiunile lor pământul pe care-l cunoșteau, restul considerându-i cantitate neglijabilă. În zilele noastre, planeta riscă într-adevăr să ajungă într-o singură mână, și, oricât de legată ar fi această mână prin firele liliputane ale politicii, informației și comerțului, ea dispune, dată fiind încâlceala acestor fire și conflictele dintre diversele influențe, de o anumită libertate în jocul de-a hopa-mitică, cum nu dispun cele unsprezece miliarde de mâini ale oamenilor care, azi, scarpină, flatează, lovesc, înșfacă, între cei doi poli.

Deci, omul cel mai puternic din lume, instalat la vreo 75 de grade longitudine vestică și vreo 40 de grade latitudine nordică, în spatele mesei prezidențiale din Biroul Oval, de unde emanau raze capabile să revoluționeze planeta și chiar să atingă alte elemente ale sistemului solar, ridică, de sub pleoapele obosite de playboy puțin depășit de evenimente, o privire furibundă.

— Ei? făcu el cu glasul său de motan scopit, ceea ce nu însemna că era mai puțin amenințător.

Just-call-me-Wally socoti că nu era momentul să-i spună Bob președintelui Statelor Unite. Merse până într-acolo încât se adresă chiar cu *Sir,* adică *Sire,* adică *Kyrie,* ca în *Kyrie eleison*[33]*.*

— Ce vreți să spuneți, Sir?

— Știi prea bine la ce fac aluzie.

— La o operațiune pe care n-am recomandat-o niciodată…

— Și pe care ai ratat-o într-un procent de 100%.

---

[31] Caius Iulius Caesar Octavianus (63 î.Hr.-14 d.Hr) - primul împărat roman, *(n.tr.)*

[32] Peste întreaga lume (limba latină).(n.tr.)

[33] Ai milă, Doamne, sintagmă rămasă în limba bisericească. (n.tr.)

— Hm, făcu Wallingham cu un aer dubitativ, ridicându-și sprâncenele și ridurile domului frunții sale.

— Cum adică „Hm”? Pretinzi că n-ai ratat-o?

— Un agent a dat-o în bară. Se mai întâmplă.

— Se mai întâmplă și ca președintelui Statelor Unite să i se dea ascultare. Și, dacă mă ajută memoria, ți-am ordonat să-l răpești pe acel inoportun de Knezevici. A fost răpit? Nu. Atunci, ce vrea să însemne „hm”?

Glasul președintelui se rătăcea în octave superioare. Manifesta furiile expansive ale celor slabi, sau poate o făcea pe slabul pentru a-și ascunde mai bine forța – sau slăbiciunea.

Wallingham, respectuos, dar fără să țină mai puțin la confortul său, se ridică din fotoliu.

— Sir, nu caut absolut deloc să diminuez responsabilitatea Delta Force, care au făcut praf misiunea încredințată, soldată cu pierderi de vieți americane, așa cum știți, și toate neplăcerile ce ar fi putut rezulta de aici pentru administrația dumneavoastră. Nu caut nici să diminuez eșecul nostru, atrăgându-vă cu tot respectul atenția că operațiunea a rămas secretă, ceea ce, în meseria noastră reprezintă deja o jumătate de reușită, și că ne-am recuperat oamenii fără nicio zgârietură. În paranteză fie spus, Knezevici a fost *fairplay* în această afacere: Deirdre vorbise și el ar fi putut să pună mâna pe oamenii noștri, să-i masacreze, să-i determine să vorbească, să-i ia ostatici… l-a lăsat să se strecoare printre degete, și nu există nici umbră de îndoială că a făcut-o intenționat.

— I-a tremurat fundul de frică.

— Nu cred, domnule Președinte, că i-a tremurat fundul de frică. Aș interpreta mai curând gestul lui ca pe o provocare la generozitate: „Am avut șase băieți de-ai voștri pe care i-aș fi putut jupui de vii, i-am lăsat să plece fără să mă ating de ei, mingea este în terenul vostru.”

Președintele scrâșni.

— Ei bine, noi ăștia nu facem războiul în danteluri și nu

acceptăm aceste provocări medievale. Mingea e în terenul nostru, da, și avem intenția să i-o aruncăm direct în mutră. Tipul ăsta trebuie să dispară de pe fața pământului, cele două eșecuri ridicole ale noastre îmi confirmă opinia. Ce propui? Ai vreo idee?

Wally avea o idee, dar prefera ca președintele s-o găsească de unul singur.

— Nu, făcu el pe un ton jenat, cu nazul lui îndrăzneț aproape disimulat sub ridurile frunții. E limpede că nu trebuie luată de la capăt operațiunea Delta, și nu-mi dau prea bine seama de unde s-o apucăm, noi, Compania, pentru a doua oară. Apropierea erotică a dat greș... Oh! Știu: oamenii ăia sunt insațiabili, și o Jane sau o Jill oarecare ar putea reuși acolo unde strălucita Deirdre a dat-o în bară. Poate că Deirdre e puțin cam prea rafinată pentru a face o astfel de meserie... În legătură cu asta, ideea orfelinatului, pe care a avut-o Jack Swellington, a fost excelentă, și, în ceea ce-l privește, s-a comportat perfect, mă gândesc chiar că o decorație...

— Vrei să spui, să-l consolezi? făcu sec președintele, dar își și trecuse ceva pe blocnotesul galben, format ministerial (Jack S. Swellington Junior IV, agent ereditar, era insubmersibil).

— Toate informațiile noastre concordă: securitatea din jurul lui Knezevici sporește de la o zi la alta... Trebuie să spun, și faptul ne onorează, că noi, americanii, nu avem o experiență exhaustivă în materie de răpiri și asasinate politice. N-a reprezentat băutura noastră preferată.

— Ești pe cale să insinuezi, șobolan bătrân ce ești, că avem aliați care s-ar dovedi mai buni chiar și decât noi ca să...?

Wally schiță un gest plin de benignitate, care semnifica aproximativ: „Am greșit făcând pe deșteptul față de cel mai deștept ca mine.”

— Te gândești la Mossad? Ăștia sunt cei mai buni.

Wally își ridică ridurile frunții ca pe o cortină de fier.

— Puțin cam supraapreciați, dacă vreți părerea mea. Au fost cândva foarte tari, da, însă de la o vreme pierd din teren pe toate latitudinile. Povestea aceea cu otrava căreia au fost obligați să-i furnizeze antidotul... Și pe urmă, e bine să-i implicăm în Balcani? Ne-a costat destul de scump să-i determinăm să admită că acolo suntem promusulmani... Pe de altă parte, dacă reușesc, cu toată reputația lor știrbită, se cuvine într-adevăr să le permitem să-și mai adauge o floare la pălărie? Au dobândit de pe acum mai mult decât merită.

— Bun, atunci să le cerem acest mic serviciu verilor?

Wally suspină adânc. Ridurile lui coborâră solemn, din nou.

— Verii au fost cei care ne-au învățat meseria: acum o jumătate de secol. O dată cu faimosul cvintet Philby, au deprins niște apucături extrem de supărătoare, cele ale trădării ideologice (ceea ce mă deranjează, nu este atât trădarea cât ideologia). Azi, bineînțeles, dispun de ceea ce numesc ei „Regimentul”, de SAS, dar ce este SAS-ul? Un braț foarte vânjos, într-o formă foarte bună, cu un cap foarte mic, fără vreo formă. Or, informațiile noastre ne semnalează că securitatea lui Knezevici este din ce în ce mai bine asigurată, și, zău așa, mi-i imaginez pe veri ori refuzând operațiunea, ori încâlciți în infinite complicații internaționale. Când veți avea patru ostatici British legați fedeleș de felinarele din Monterosso, în cazul în care ar exista felinare în țara aceea, am ajunge mai departe? Și pe urmă, Regatul Unit este pe cale să devină un soi de colonie a Statelor Unite ale Americii, ceva în genul unei răsturnări de situație...

Wally își permise o umbră de zâmbet, văzând că situația se destinde.

— Atunci, pe cine propui? Pe turci? Pe saudiți? Nici nu se pune problema, nu-i așa? Germanii cu atât mai puțin, nu? N-au experiența acestui gen de lovituri. Stai așa, mi-a venit o idee. Dar dacă am face o operațiune conjugată cu

Frenchies[34]? Sub comanda noastră, bineînțeles, dar cu personalul lor. Dacă n-o să meargă, va fi greșeala lor; dacă reușește, va fi datorită nouă. Ideea sună destul de vicios pentru dumneata?

— Mi separe strălucită, domnule Președinte, dar îi cunosc eu pe mâncătorii de broaște: n-ar accepta nici în ruptul capului să dea afacerea pe din două.

— Totuși, forțele lor armate…

— Forțele lor armate sunt una; serviciile lor Action alta. În această privință se dovedesc niște primadone. În formă. Operează singuri sau deloc. N-o veți scoate la capăt cu ei dacă le veți impune un comandant sau chiar o colaborare străină.

— Dar dacă le ordonă președintele…?

— Ei bine, atunci vă vor furniza agenții cei mai dubioși pe care îi vor putea găsi, se vor retrage din joc într-un fel sau altul și-și vor bate joc de dumneavoastră.

— Atunci, ce-i de făcut? Nu-i putem lăsa pe Frenchies să opereze singuri, nu-i așa? Există riscul să ne trezim cu un al doilea *Rainbow Warrior!*

— Ce-i drept, de la o vreme…

— Un moment, te rog. Văd aici un dublu avantaj. În trecut, au înregistrat la activul lor câteva succese frumoase – în special pe vremea Contelui de Marenches, a cărui mamă era americancă – și nu văd de ce n-ar scoate ei castanele din foc pentru noi. Pe de altă parte, dacă își frâng gâtul, cum e previzibil, toată lumea va râde de ei. Nu știu dacă ești ca mine, Wally, dar să fac haz pe seama francezilor mi-a dat întotdeauna o mare satisfacție, pe care am resimțit-o până-n măduva oaselor. Tipii ăștia care, de secole, pretind să dea lecții lumii întregi, și pe care noi am fost obligați să mergem și să-i eliberăm de două ori până acum… Plus o a treia oară, potențială și providențială, fiindcă, dacă nu le-ar fi fost așa de frică de comuniști, n-am

[34] Francezii (lb. engl.). *(n.tr.)*

fi avut niciodată ocazia să creăm un NATO în măsură să ne facă serviciile de care bine știi…

Președintele se descreți complet.

— Deci, le-o punem în cârcă francezilor, ce părere ai?

Avu acel râs superior pe care anglo-saxonii îl rezervă când vorbesc despre francezi.

— Dacă eșuează, facem noi în așa fel ca să se afle. Dacă reușesc, vom obține ce ne-am dorit: extirparea negului Knezevici, proces internațional, opinie publică obsedată de la un pol la altul de filosofia drepturilor omului care e atât de profitabilă capitaliștilor noștri, de respectul vieții omenești, tigrul în cușcă până la sfârșitul zilelor lui, nimeni care să ne mai reziste cu arma în mână. Ce zici de asta, potlogar bătrân?

— Zic, domnule Președinte… Măcar o dată spun și eu ce gândesc. Adică, abstracție făcând de toate diferențele care despart un babalâc ca mine de un semizeu tânăr ca dumneavoastră (în clipa aceea nu era complet lipsit de sinceritate), vă admir. Dumneavoastră, care nu sunteți de meserie, ați văzut de îndată avantajele care existau punându-i pe alții să execute operațiunea, și, în particular, pe acei cusurgii de francezi care nu ne împart opiniile decât constrânși cu forța. Ei nu-și pot permite să eșueze. Și, dacă eșuează, ei bine… Faptul nu va surprinde pe nimeni.

— Bun, ridic imediat telefonul, îl sun pe președintele francez, îi spun să-și pună bereta pe cap, să-și ia franzela la subsuoară și să-și miște de urgență posteriorul. De acord, Wally?

— De acord, Bob.

Capitolul I

O familie de francezi

1. 2K devine soldat

Erau trei veri primari: Hervé, Georges și 2K. 2K avea un prenume, bineînțeles, dar eu nu-l cunosc. Mama lui îi spunea Conopidă; tatăl, Tâlhar, Bandit, Strengar, Lichea, Canalie și mai știu eu cum. La călugări, unde se mai folosea încă numele de familie, al lui era considerat atât de complicat, încât unii își luaseră libertatea să-l simplifice în 2K. Mai târziu, cum îi plăcea ca lumea să se adreseze cu pseudonimul său, „2K" rămase folosit de cei intimi și, în familie, chiar cei care purtau același nume îl omagiară cu acest diminutiv.

2K, provincial, era credincios, sârguitor, sportiv, reușind doar moderat în studiile de la Vannes. Poate că la baza mediocrității sale aparente se afla o neîncredere infiltrată în el o dată cu sângele breton al Tatălui său și suptă cu laptele mamei sale: „E adevărat tot ce ne povestesc ei, acești non-bretoni, acești republicani, acești necredincioși?" Predicile duminicale monotone ale unui cler mai preocupat de lupta de clasă decât de regalitatea lui Hristos determinară ca reticențele sale să se extindă de la reprezentanții Bisericii la cei laici și, în străfundul sufletului său, nu ținea decât la ceea ce însemna sacrificiu, de unde rezultă în el o fisură de care nu se mai vindecă niciodată.

Hervé, parizian, era opusul lui 2K. Pentru el, totul era o

glumă, bucurându-se sincer să nu-și însușească nimic din învățămintele pe care le primea: își recita impecabil lecțiile, cu o jubilare cu atât mai mare cu cât nu credea un cuvânt din ele. În învățământul religios, în literatură, științe umane, strălucea, și nu reușea întru nimic mai puțin când era vorba de științe serioase, fiindcă îl amuzau ca un joc.

Georges era diferit de 2K, ca și de Hervé. Se dovedea cu desăvârșire lipsit de simțul umorului, afară de cazul în care lua o întorsătură crudă. Profund credincios, el nu pricepea nimic din îndoielile crucifiante care-l chinuiau pe 2K de la treisprezece ani, nici din ateismul surâzător al lui Hervé, primul dintre veri care n-a crezut în Moș Crăciun: Dumnezeu, în accepția lui Georges, reprezenta evidența însăși și el ținea la evidențe. Georges îndrăgea de asemenea respectul pentru respect, pe când 2K căuta zadarnic un depozitar care să-l merite pe al său, iar pentru Hervé, noțiunea însăși nu exista decât pentru a-și bate joc de ea. Pentru Georges nu exista un la el acasă: era intern la iezuiții din Sarlat și, în restul timpului, familia sa, din fericire numeroasă, îi dădea adăpost când ici, când colo. La cei mai săraci și la cei mai bogați, se instala modest într-un colț, se supunea uzanțelor, nu deranja pe nimeni și-și trăia viața interioară, despre care nimeni nu știa nimic.

Perioadele cele mai fericite al anului pentru cei trei veri erau vacanțele petrecute în ceea ce numeau pudic „Bordei”, o ruină cu greu locuibilă, stăpânită indiviz de tatăl lui 2K, inginer, de tatăl lui Hervé, avocat, și de misterioasa mamă a lui Georges, despre care nu se știa decât un singur lucru: că nu era de văzut niciodată. Cei mai știutori pretindeau că era călugăriță, retrasă la o mănăstire. Georges nu pomenea de ea niciodată și nici de tatăl său, despre care se presupunea, altminteri neîntemeiat, că dispăruse în împrejurări romanești.

În timpul acestor vacanțe denumite *bordeiene* băgau găini speriate în patul verișoarelor mai mici sau le defilau prin dreptul ferestrelor schelete atârnate de funii, luate cu

împrumut de la muzeul unchiului Théophraste, care colecționa și depozita în turnul din vest obiectele cele mai insolite. Tot aici se dedau la tot felul de exerciții periculoase. Inventaseră, de exemplu, să întindă un cablu oblic între două turnuri, pe deasupra fostelor șanțuri de scurgere a apei de ploaie, devenite helești pentru broaște, și să treacă dintr-un capăt la altul într-un coș. Hervé, intrepid din fire, o făcea în bătaie de joc – de altfel și cădea în apă o dată din două ori, râzând în hohote; Georges reușea operațiunea cu gravitate; 2K, dacă e s-o spunem pe a bună, murea de frică, dar se străduia cu atât mai mult să se arunce în gol. Și părinții? Ei bine, cei ai lui Georges nu existau, cei ai lui Hervé erau absenți, iar cei ai lui 2K găseau că-i foarte bine. Fusese o copilărie inocentă, blândă, cu glume și misterele inerente, cu entuziasme și ciondăneli, cu jocuri și temeri, cu vise și jurăminte, cu râsete nebune și indigestii, o copilărie ținând mai curând de secolul al XIX-lea decât de secolul XX.

Adolescența accentuă trăsăturile naturale ale celor trei veri.

Georges, din ce în ce mai închis în sine, căută să câștige bani și independență, prestând slujbe mărunte. Hervé, trecând vesel prin patul tuturor fetelor pe care le cunoștea, trata cu ușurință concursurile și examenele, trișa când se ivea ocazia, nu fiindcă ar fi avut nevoie, ci din pură plăcere. 2K își găsise destinul: voia să se facă militar. „Ești nebun: ai să câștigi cotu' și pișcotu' ca să-ți ciuruiești pielea", îl zeflemisea Hervé. „Ar fi fost bine, dacă ar mai fi existat o cauză, o națiune, dar creștinismul e mort, Franța va fi și ea în curând, iar Europa nu reprezintă o cauză", vorbea solemn Georges. Dar 2K nu dezarma: se pregătea pentru concursul de intrare la Cyr[35].

Rațiunea acestei vocații era confuză, chiar și în mintea lui.

[35] Saint-Cyr - Școală specială militară cu tradiție, *(n.tr.)*

Bineînțeles, existaseră soldați în familia sa. Dar nicio rudă apropiată. Bătrânul comandant pe care toată lumea îl numea „Kernavo” (și el pentru a-și simplifica același nume complicat), nu era decât un unchi în etate și pe deasupra demisionase din armată și din serviciile speciale la sfârșitul războiului cu Algeria, pentru considerente mai curând greu de exprimat decât greu de mărturisit:
2K. Nu avea motive să-și dorească să-l imite.

Nu avea niciun temperament bătăios, nu visa nici la răni, nici la cucuie și se știa oarecum fricos. Deci, să fi fost din spirit de contradicție, pentru noblețea constrângerii, că alesese o meserie pentru care nimic nu-l predestina?

Nicidecum, fiindcă pentru a-și învinge frica, se străduise din anii tinereții făcând crosuri ecvestre, parapantă, parașutism, alpinism; de fapt, își dăduse silința într-o asemenea măsură, că nici măcar nu se mai gândea la frică, fie căi devenise o a doua natură, fie că învățase să-i placă, fie că se călise, pur și simplu, împotriva riscurilor pe care și le asuma din principiu.

Trecuse printr-o perioadă de credință profundă (mese și comuniuni zilnice), când avusese de gând să între într-un ordin religios, și pe urmă îi trecuse, fără un motiv anume, dacă nu cumva faptul se explica prin nevoia de agitație și de discipline fizice pe care starea ecleziastică nu le prevedea, în el nesălășluind nici destulă indulgență, nici destulă teologie pentru acest gen de serviciu – și totuși, avea serviciul în gene, drept pentru care căută altul, care să se potrivească mai bine.

Un timp, se gândise să facă agronomia la institutul din Grignon, să răscumpere pământuri, să devină susținătorul țărănimii. Faptul nu părea absurd într-o țară în care vechii cultivatori încă li se adresau tatălui lor cu „domnule baron” și unde copiii lor cereau să-și petreacă noaptea nunții în odaia principală a bordeiului: la miezul nopții, castelana în persoană le servea tradiționala supă de ceapă. Dar realiză curând că nu depindea de el resuscitarea funcțiilor

nobilimii, într-o țară ale cărei date fuseseră schimbate: azi, țăranii care mai rămâneau pe pământurile lor erau cei mai inteligenți și cei mai bogați din respectivele familii, iar majoritatea boiernașilor nu visa decât să practice meserii legate de bani, uneori sub pretextul de a-și menține rangul. 2K voia să servească, dar nu avea nici cea mai mică intenție să trăiască în Evul Mediu. Medicina, învățământul, magistratura nu-l atrăgeau. Visa, fără să-și dea seama, la un ordin cavaleresc, iar serviciul armelor, care începea printr-o ceremonie de investire și sfârșea uneori prin sacrificiul suprem, se părea cel de care se apropia mai mult. În tainițele sufletului, socotea că acest serviciu, cu tot ce comporta el în materie de riscuri și de abnegație, ar atenua efectele rănii nelămurite purtate în el, pe care o trata fără romantism sau complezență, mai curând cu jenă, dar procedând astfel, se întreba uneori dacă viața, cel puțin în epoca noastră, merita strădania de a fi trăită. De fapt, el nu spunea toate astea în așa de multe cuvinte; el spunea: „Vreau să reușesc la concursul de la Cyr.”

Dar n-a reușit.

Atunci, se întrebă umilit, dacă vocația lui era justificată, dacă nu ținea morțiș la o funcție pentru care nu era capabil, dacă n-ar fi fost mai bine pentru el să se îndrepte spre activități mai ordinare: informatică, bancă, gestiune, asigurări, și mai știu eu ce. Încercă să se intereseze, frecventă medii diferite de al său, își oferi ceva distracții, dansă puțin, se îndrăgosti puțin, se plictisi de toate astea și se hotărî să-și presteze serviciul militar.

Cu ce ușurare descoperi imperativele dătătoare de încredere, fiind categorice, la care visase! Cu ce bucurie sălbatică mergea pe jos, ud până la piele și plin de noroi, pe nopți ploioase, făcea marșuri forțate de patruzeci de kilometri cu o raniță de douăzeci și cinci de kile în spate, în vreme ce burghezii își încălzeau papucii la radiator sau moțăiau în scutece – nu fiindcă 2K îi disprețuia pe burghezi (2K nu era disprețuitor), dar în fine, fiecare cu plăcerile lui,

unele fiind mai tonice decât altele. Nu totul fusese simplu, se înțelege. Uneori avea sentimentul că era singurul din armată care nu se gândea fie la lăsarea la vatră, fie la carieră, dar trecând prin meschinării și lașități, performanța fizică rămânea o garanție, gajul unei calități modeste dar inatacabile, și comună tuturor acelora care, din motivele cele mai diverse, erau pe cale să-și dovedească aptitudinile.

Intră la Coëtquidan[36] pe ușa din dos, cea a elevilor ofițeri de rezervă, și nu avea să fie niciodată „saint-cyrien”, dar cuvântul contând puțin pentru el, nu se lăsă antrenat de amărăciune. Meseria era cea pe care voia s-o facă și, acum, vedea ceva mai limpede: voia să fie soldat pentru a pretinde mereu tot mai mult de la el însuși, și ofițer pentru a pretinde mereu mai mult de la alții. Pentru a urma și pentru a arăta drumul ascezei virile. Pentru a se depăși și pentru a-i învăța pe alții să se depășească. Nici banca, nici gestiunea nu-i puteau procura aceste bucurii. Aprecierile superiorilor săi îi erau favorabile: era considerat bun camarad, deși puțin cam ciudat în gusturi. Șeful lui de secție, întrezărind în el mari calități care aveau nevoie de timp pentru a ieși din găoace, îi puse 14 în privința atașamentului, notă excepțională. Promovă ofițer și alese arma vânători lor de munte, fiindcă știa că avea să fie greu și că urma să trăiască pe vârfurile înzăpezite.

2. Tinerețea lui Hervé

Între timp, Hervé făcea simultan dreptul și științele politice, își flata profesorii, își inducea în eroare colegii și înnoda relații în cercurile de orientare, când de dreapta, când de o stângă moderată, știind că ele îi vor servi în mod

[36] Școală specială militară interarme.(n.tr.)

egal zece ani mai târziu. Nutrea un singur regret: că partidul socialist-radical, care i-a fi convenit, nu mai era influent. „Cât mai la stânga posibil, când ești de dreapta, și cât mai la dreapta dacă poți, când ești de stânga” era deviza lui. Iar doctrina, simplă și firească: „Cei care cred în ceva sunt niște cretini. Cei care fac caz că nu cred în nimic sunt de două ori cretini.” În ceea ce-l privea, credea în tot ce voia, și cu cât credința se părea mai ineptă, cu atât încerca o plăcere mai mare să adere la ea. Știa că avea să urmeze ENA[37] și că va reuși, că o viață în serviciul statului se deschidea dinaintea lui și că n-o va trăi decât un timp, cel necesar să se instruiască în funcționarea administrației, ca apoi să se lanseze în politica politiciană, cea mai suculentă nu numai în prebende, dar și în confirmări delectabile asupra nimicniciei omului. „Nu sunt niciodată așa de fericit ca atunci când întâlnesc o pramatie frumoasă, spunea Hervé, și am de gând să-mi petrec viața în ciupercăria unde ele cresc cel mai bine.”

3. Tinerețea lui Georges

În acest timp, Georges făcea „de toate și indiferent ce” spuneau unchii și mătușile lui, „dar nu suntem supărați pe el. Dispune de circumstanțe atenuante”. Aici, aluzii misterioase, care, spre avantajul străinilor, se rezumau la un „nu mai are părinți”, menit să explice și să justifice totul.

Sub aspect sportiv, Georges practica mai ales artele marțiale mai puțin cunoscute, kung-fu, box thai, carate coreene – Hervé era de părere că Georges nu avea să fie mulțumit decât dacă s-ar elimina el însuși din luptă. Profesional, Georges începu studii de medicină, dar nu le

[37] Școala Națională de administrație, creată în 1945, cu misiunea de a recruta cadre superioare pentru administrație. Din 1994 - cu sediul la Strasbourg. *(n.tr.)*

urmă până la doctorat și sfârși infirmier – Hervé era de părere că o făcea din plăcerea de a înfige ace într-un număr infinit de fese. Politic, aparținu când de liga comunistă revoluționară, când de Noua Acțiune Regalistă, când de *skinheads*[38].

Religios, dădu o raită pe la seminar și o zbughi ca un drac din agheasmatar, trecu prin charismatism, vorbi o vreme în limbi străine, încercă să fie admis la francmason, îl tentă să se convertească la iudaism, fu refuzat aici ca și acolo, străbătu străzile Parisului, cu capul ras, intonând *Hare Krishna* – Hervé era de părere că exista un raport direct între sistemul pilos al lui Georges și ideile sale: le alegea de preferință pe cele care îi permiteau să-și radă la zero tărtăcuța, periodic: „Dacă ar mai exista vreo ocnă, ai sfârși ocnaș și mulțumit.”

Cei trei veri se întâlneau din când în când la Paris, cinau într-un bistrou, în general pe cheltuiala lui Hervé, care achita bucuros notele de plată, schimbând noutăți și proiecte, bătându-și joc unii de alții, convinși că nu aveau nimic în comun, doar niscaiva gene acolo și câteva amintiri din copilărie, însă, tocmai datorită lor, erau de neînlocuit. Această atmosferă făcea serile simpatice, și pe urmă nu se mai vedeau timp de un an.

Întâlnirile lor au durat până într-o zi când Georges dispăru din lume la fel de misterios cum venise, ceilalți doi veri aflându-se în situația de a se vedea în tete a tete.

4. 2K o întâlnește pe Bérengére

2K își termină serviciul militar la vânătorii de munte, mulțumit de atmosfera acestui corp de armată tradițional și mândru de calitatea, de disciplina, de alura și de intensitatea vieții impusă de el. Era un bun cățărător pe

[38] Capetele rase – grupare contestatară neonazistă *(n.tr.)*

stânci și excelent pe ghețari. Schiul extrem îi procura mari bucurii, dar și coborârile prin culoare strâmte și zăpadă adâncă, cu riscul de a-și frânge permanent gâtul. La drept vorbind, nu înțelegea armata decât ca fiind periculoasă: ordinea strictă și curățirea armelor îl interesau prea puțin. Bineînțeles, ceru să fie activat la sfârșitul stagiului legal al serviciului și, date fiind notele obținute, nu întâmpină dificultăți. Își atinsese scopurile. Da, trecuse pe lângă o anume concepție a armatei, cea saint-cyrienă. Dar ea nu era singura. Nu era făcut nici pentru carierism, nici pentru șarjele de cavalerie în mănuși albe, ci pentru a se ridica mai sus, mereu mai sus, cât de sus ar fi putut merge. Astfel se explică, spre surpriza generală și chiar, într-o anumită măsură, a lui însuși, că ceru să fie transferat într-un alt corp.

Între două încorporări, își luă o permisie și plecă la Paris. Aici, îl întâlni pe Hervé, care-l invită să dejuneze la braseria Poștei. Hervé era directorul de cabinet al unui prefect și se pregătea de pe acum să-și dea demisia:

— Cred că am devenit destul de jigodie ca să mă prezint la deputăție. Evident, particula de noblețe mă va stânjeni și m-am gândit s-o suprim, dar, pe de altă parte, cum am mintea destul de dezvoltată, voi trage și de aici ceva foloase. Baronul roz, vezi genul?

— Tu nu ești baron. Eu voi deține titlul. După tata.

— Și eu am să fiu. De fapt, pentru snobi, n-are importanță: „Sunteți un *de* și nu dețineți niciun titlu?!” Ezit doar dacă mă voi prezenta la noi, unde familia e cunoscută, sau în celălalt capăt al Franței. Fie ce-o fi, am să mă prezint acolo unde voi fi trimis.

— Mai știi ceva de Georges?

— Și da și ba. Noutăți destul de bizare. Mi-a povestit cineva că a intrat într-o prăvălie de pe strada Belleville, de unde n-a mai ieșit niciodată. Informația nu mi se pare demnă de crezare. În cel mai rău caz. Putea să plece printr-o altă ieșire, care să dea pe o altă stradă.

În decursul aceleiași permisii, 2K se duse să facă o vizită de politețe unor veri bătrâni. Nu avea de gând să întârzie prea mult. Dar o verișoară, care purta o fustă extrem de scurtă, avusese aceeași idee caritabilă, iar verii bătrâni pe cea de a-i reține la cină pe amândoi: schimbară o privire între ei și acceptară. În timpul mesei, văzând că doamnei bătrâne îi venea greu să se ridice mereu, iar mâinile domnului bătrân tremurau, îndeplini ei oficiul de a servi. Bérengére dând fuga veselă la bucătărie și 2K destupând sticlele și turnând vinul. Au plecat împreună și au mers în tăcere prin noaptea caldă de iulie. Americani, japonezi și parizieni laolaltă se plimbau pe străzi, luau loc la mesele de pe terase. În fața catedralei Saint-Germain-des-Pres, un actor badijonat în alb lua poze de statuie. Domnea o atmosferă de tihnă, de nepăsare. Simțeau dorința să nu lase această noapte să se termine, s-o imobilizeze în timp.

— Cu ce te ocupi în viață? întrebă 2K.

El știa de pe acum, înțelegându-se de minune, că avea un tată general, provenit din trupele de marină, dar nu aflase nimic despre ocupația ei.

— Învățătoare, dar nu-mi place meseria.

— De ce? Nu iubești copiii?

— Copiii, depinde care. În special pe părinți nu-i iubesc, în bloc. Întotdeauna le iau apărarea afurisitelor de ploduri. Nici chip să le dai o temă suplimentară. Cât despre palme, ce să mai vorbim. Eu aș prefera să-i ating din când în când în special pe părinți, dar nu se face. Așa că, mereu e misiune imposibilă. Trebuie să le predai lucruri pe care nu vor să le învețe și când le zici „Lasă că te spun eu tatălui tău” îți râd în nas, nici asta nu-i ceva rău: s-ar părea că micuții trebuie lăsați să se exprime!

— Înțeleg, rosti 2K.

El nu fusese niciodată prea vorbăreț.

— Și dumneata, se adresă Bérengére, ești vânător de munte, nu-i așa?

— Da, însă am de gând să schimb arma.

— De ce? N-o mai îndrăgești?

— Ba da, țin la ea.

— Atunci?

Tânărul o privi pieziș:

— Munții nu sunt destul de înalți. N-ai vrea să bei ceva?

— Da, cu plăcere. Dar mai ales aș dori ca noaptea să nu se mai termine.

Găsiră o masă la *Deux Magots.* În jurul lor, lumea circula, fuma, conversa, se săruta, mânca, precum figuranții pe un platou de filmare. Dar ei erau actorii principali. Bérengére ceru un gin fizz, iar 2K comandă o bere.

Erau cam de aceeași talie, el mai curând scund ca pentru un bărbat, iar ea mai curând înaltă ca pentru o femeie, el cu mușchii elastici, aproape că nu se vedeau, atât erau de fericit proporționaţi, și, deși în civil, părea militar datorită ținutei, de parcă ar fi fost încătărămat într-o uniformă bine călcată de ordonanță, ea gingașă, cu niște picioare de-a dreptul sublime. Chipul lui era pătrățos, un cap rotund de breton autentic, părul șaten bățos, tuns perie, ochii cenușii, mai degrabă blânzi, mai degrabă îngăduitori. Ea era o celtă brună cu ochi albaștri, cu gropițe în obrajii prelungi de zână Viviane, făcută să cutreiere, însoțită de flăcărui fugitive, pădurea Broceliande[39]39.

— Aș vrea să-ți spun, Bérengére…

O mai privi o dată înainte de a începe să vorbească. Avea să-i spună, acestei fete pe care o vedea pentru prima oară, ceea ce încă nu spusese niciodată nimănui, dar ea era aceea care trebuia să ghicească prețul acestei confidențe, să înțeleagă că, dacă el va vorbi ceva mai îndelung, nu intra în obiceiurile lui, că apoi va reveni la confortabila lui obișnuință de taciturn.

— Am să-ți spun, Bérengére. Așa cum mă vezi, am două secrete. Iar primul nu-i tocmai un secret. Poate că ne cunoști deviza? Vreau să spun: cea a branșei mele? Dacă

[39] Codru adânc din Bretagne, locul de baștină al vrăjitorului Merlin din romanele Mesei Rotunde-azi pădurea Paimpont. *(n.tr.)*

înțeleg bine, e împrumutată din Evanghelie și sunt cuvintele lui Iisus către sfântul Petru, căruia i-a spus să ducă barca spre mijlocul lacului... Tiberiadei, presupun. I-a spus: *Duc în altum.*

— Ce vrea să însemne asta? „Gata cu ducii”? Sau „Te fac ducele apostolilor”?

— Vrei să glumești?

— De ce n-aș vrea?

Ea își râdea drăgălaș de el, ceea ce militarului nu-i displăcea.

— *Duc în altum* vrea să zică: „Du-ne unde-i apa mai adâncă.” Dar *altum*, în latină, înseamnă și ceea ce este adânc ca și ceea ce este înalt. Altitudine, vreau să spun.

Ea îl privi cu un aer poznaș:

— Ești latinist, locotenente?

— Mi-am făcut studiile la călugări. Secretul acestei devize, înțelegi, nu înseamnă că ar fi cel al familiei, ci că în taină am făcut din el secretul meu. Al meu mai mult decât al altora. Am hotărât să-mi conduc viața după el. „Du-mă unde este mai înalt, du-mă unde este mai adânc, restul nu mă interesează.”

Rămaseră tăcuți multă vreme. Luminile Parisului și norul lui de poluare roșietic ascundeau vederii stelele.

Bérengére suspină, se întoarse spre vărul ei, se uită la el îndelung, încă de pe acum cu o formă de tandrețe, sau mai curând de compasiune:

— Trebuie să fie obositor, uneori.

Inima locotenentului tresări de bucurie, fiindcă ea îl înțelesese.

— Da, așa e, mi se întâmplă să... dar cred că m-aș simți mai obosit dacă aș trăi altfel.

Și din nou tăcură. Multă vreme.

— Care e celălalt secret al dumitale? întrebă ea. Știu că ar fi fost bine să-ți încredințez și eu un secret de-al meu... dar...

Termină cu umilință:

— Dar eu, eu n-am secrete. Ăsta ar fi secretul meu, dacă vrei.

El nu se grăbi să înțeleagă și să creadă. Să creadă și să înțeleagă. Chelnerii în haine negre și șorțuri albe zburau greoi, debarasând mesele, ridicând scaunele. 2K făcu un semn pentru a cere nota de plată. Chelnerul îi arătă că i-o și strecurase sub farfurioară. 2K scoase portofelul.

— Celălalt secret al meu, va trebui să-l ghicești. N-am să te plictisesc niciodată cu el. Cel puțin, așa sper…

Și-i adăugă prenumele, dar pe un alt ton, cu puțină timiditate:

— … Bérengére.

5. 2K dragon

Plecarea de la vânătorii de munte pentru a deveni cavalerist nu se petrecu fără scrupule și angoase. Mai întâi, trebuia să renunțe la frumoasa ținută albastră pentru a se îmbrăca în „mușchi”. Din fericire, galoanele rămăseseră albe.

Obsesia nasturilor nu mai este în armata franceză ce era o dată, dar nici n-a dispărut cu totul, și aceste detalii, care par chițibușare civililor, pentru un soldat sunt pline de semnificații profunde, uneori ezoterice; în orice caz, ele sporesc sensul de „noi”, întotdeauna preferabil lui „mie, eu”, idol al individualiștilor burghezi.

2K îndrăgise spiritul vânătoresc, plin de antren; întâlnise cavaleriști și nu-i plăcuse aroganța lor; și totuși, el solicitase numirea sa în regimentul 13 cavaleriști parașutiști.

La început, mai mult din cauză de „parașutist” decât din cauză de „cavalerist” . Oricât de intensă ar fi fost bucuria pe care o simțea 2K escaladând piscurile munților sau coborând pante, oricât demult îndrăgea aerul rarefiat și albul virginal al înălțimilor, asceza saltului îi lipsea, iar el voia să servească într-o unitate unde această asceză venea

de la sine, căutând salturi mereu tot mai dificile.

Pe de altă parte, întâlnise ofițeri din 13 RDP[40] și fusese frapat de o calitate care-i făcea diferiți de mulți alți militari: modestia lor. Și această modestie îi plăcuse. Soldații care săreau dintr-un avion, în plină noapte, de la patru mii de metri altitudine, erau cei mai simpli, cei mai inocenți dintre oameni: copii cumsecade, asta erau, mereu gata să facă un serviciu, dar să se și distreze, respectuoși cu alții, cum știu să fie cei care sunt siguri de ei înșiși și își ascund această siguranță sub gentilețe și bună-dispoziție. Aroganța, morga cavaleriștilor, nici urmă. 2K simțise că avea ceva de învățat de la ei.

Și învață mai întâi că, în viața acestor soldați, arma nu însemna ceva esențial. Nu fiindcă le-ar fi repugnat obiectul, sau, în caz de necesitate, însăși folosirea lui, dar se părea că era vorba de un rafinament suprem de a-ți asuma riscurile războiului fără a te ajuta de instinctele agresive. 13 RDP fiind un regiment consacrat recunoașterilor în spatele liniilor inamicului, misiunile sale implicau o doctrină opusă celei a vânătorilor de munte care suna „Suntem aici și suntem cei mai buni”. Cavaleriștii spuneau: „Poate că suntem cei mai buni dar, dacă suntem aici, trebuie să nu ne vadă nimeni.” O altă formă de eleganță. Care nu excludea nici rigorile, nici pericolele, dimpotrivă.

Erau mai întâi salturile OPS.

Chiar fără a mai pomeni de saltul în gol, care este contra naturii, mai erau și sacii enormi, ce zdrobeau coapsele, anchilozând picioarele, și vântul glacial năvălind prin ușa avionului, vântul în care erau nevoiți să plonjeze pentru a-l încăleca mai bine. Salturile de noapte erau cele mai grele, din cauza fricii de întuneric, pe care omul n-o va depăși niciodată. Pe pământ sclipeau mici luminițe pașnice, ale familiilor care cinau, ale solitarilor care se uitau la televizor, ale copiilor care-și făceau lecțiile, ale amanților care

[40] Regiment de Dragoni (cavaleri) Parașutiști. *(n.tr.)*

preferau să lase lumina aprinsă, ale scriitorilor care scriau, ale cercetătorilor care cercetau, ale muribunzilor care mureau, acolo jos, în vreme ce ei erau aici, gata să se arunce din cer, în cădere liberă.

Dar cel mai dur nu era saltul, care merge de la sine. Greu era după.

Aterizarea se dovedea adesea o încercare aspră, pentru că, neavând repere, cu greu se putea determina direcția vântului și momentul atingerii solului. Imediat după, se săpa o groapă și se ascundea parașuta, se arunca ranița în spinare, și se pornea la drum, într-o aventură pe timp de noapte, unde nici nu se punea problema să se meargă pe șosele sau cărări. Și nici să se descifreze o hartă, fiindcă nu se putea aprinde lanterna. Harta era în capul oamenilor: fiecare membru al echipei învățase un tronson de itinerar („urmărești cursul râului la dreapta 200 de metri, treci prin vad, o iei din nou spre nord nord-est în direcția unui pilon aflat la 100 de metri mai sus...”). Făceau cu schimbul pentru a se orienta. Șeful de echipă învăța itinerarul în întregime pe de rost, pentru a putea interveni dacă ghidul făcea vreo greșeală, și 2K nu știa ce se părea mai dificil: să orbecăiască prin noapte cu memoria lui ca singur criteriu sau să petreacă ore întregi la căldură asupra fotografiilor și hărților cu conținutul cărora trebuia să-și încarce memoria.

Zece kilometri peste garduri, râuri, mlaștini, arături. Uneori, un kilometru pe oră. Cu cei 55 de metri pe secundă ai căderii în gol, era o diferență exaltantă. Totul mergea bine, dacă nu ploua. Fiindcă, neavând haine de schimb în ranița încărcată cu alte bagaje, nu trebuia în niciun caz să se lase udat nici de intemperii, nici de sudoare. Se odihnea frecvent, chiar indelung, ca să nu transpire, sau ca să-și fiarbă o cafea la o spirtelniță, dacă era friguleț. Când avea de trecut o apă mai mare, înota în pielea goală, indiferent de temperatură, cu hainele împăturite într-un sac impermeabil. Dacă ploua, se înfășură într-o pelerină de camuflaj, având ca unic obiectiv să nu fie văzut și să nu

lase urme.

Trebuie să-ți placă așa ceva. Lui 2K mai mult se părea interesant decât îi plăcea.

Ajuns la fața locului, se pregătea ascunzătoarea. Nu indiferent cum: niște cercetași infanteriști care ar fi putut să treacă pe deasupra nu trebuiau să o repereze.

Apoi, începea munca, adică observarea diverselor deplasări. Uneori se mânca pe săturate, alteori se răbda de foame, în funcție de misiuni, dar ostașul trebuia să rămână lucid dinaintea ferăstruicii deschise spre un colț de lume, chiar dacă nu trecea nimic pe drumul ținut sub observație. În ascunzătoare, unii fumau. 2K nu fuma niciodată, mai mult fiindcă nu-i plăcea decât din cumpătare.

Își repartizau turele de cart și turele de somn. Se hrăneau cu slănină afumată, fructe uscate, biscuiți, orez, piure cu fierbere rapidă, și dădeau pe gât cantități enorme de cafea. În ascunzătoare, ardeau lumânări care garantau prezența oxigenului. Pentru nevoile naturale, se ieșea în noapte (englezii aveau la ei saci de plastic: asta era bine pentru englezi – ei complicau întotdeauna lucrurile).

Trăiau astfel mai multe zile lungi, unii sufocându-se de duhorile celorlalți, de prezența celorlalți, și, bineînțeles, era nevoie de un șef, fără de care s-ar fi ucis între ei, dar era nevoie ca acest șef să se impună ca fiind cel mai bun la toate: nu era apărat în ascunzătoarea puturoasă nici de galoane nici de: atenție, drepți!

Așa ceva era pe placul lui 2K.

Dar, în fine, astea nu erau decât niște exerciții. După prăbușirea comunismului, nu mai erau misiuni de îndeplinit dincolo de cortina de fier, și era ceva iritant și ridicol să suporți toate aceste servituți ca să numeri TIR-uri în Piemont sau mașini Volga în fundul Bulgariei. 2K poate că și-ar fi dat seama mai curând de această frustrare care-l submina, dacă nu s-ar fi gândit mai ales la apropiata lui căsătorie.

6. Căsătoria lui 2K

În Bretagne a avut loc o căsătorie superbă, în același timp provincială, aristocratică, simplă, de bonton, țărănească, militară, internațională, în vechea capelă romană care se dovedea neîncăpătoare din toate părțile.

Pălăriile erau uluitoare. Veri veniseră de pretutindeni: vărul Louis Beaujeux, sosit din Provence cu tânăra lui soție rusoaică, vărul Fred Foncrest, autorul *Teologiei și Psihanalizei heraldicei,* venit din America însoțit de tânăra lui soție japoneză. Comandantul zis Kernavo era și el prezent, trăgând din pipă, și colonelul Montferrand, târându-și proteza. Preotul, instruit anume, nu pomeni de probleme sociale, vânătorii de munte și cavaleriștii parașutiști făcură o boltă din flori la ieșirea din biserică, pe sub care 2K în uniformă și Bérengére în rochie albă apărură în lumina umedă a unui radios soare breton. Nu-și bătuseră capul să se logodească oficial: făcuseră schimbul de credință așa, tacit, în ultima seară de permisie a lui 2K, fără să-și promită nimic, dar știind că era mai bine decât dacă și-ar fi jurat, iar cât despre inelul de diamant (a fost un smarald de familie) și șevalieră *(însemne heraldice pe o sabie de argint și un inel din aur broșat),* deveniseră mai târziu, tratate neglijent, doar pentru a face plăcere familiilor respective, încântate și una și alta de a pune pe baze mai solide rudenia printr-o căsătorie.

Poate pentru ultima oară, fiindcă se punea din ce în ce mai pregnant problema de a fi vândută pacostea aceea, vechiul Bordei al lui 2K ce se clătina din pricina temnițelor subterane cu trape. Aici avusese loc focul de artificii. Tinerele generații dădură un spectacol de sunet și lumină pentru a povesti istoria familiei celor care erau încă și mai

tineri, toate astea pe un ton sarcastic, ce deghiza emoția subînțeleasă căreia acei băieți și fetițe îi rămâneau fideli, fără a face caz. Bătrânii priveau cu ridurile înseninate, bându-și muscadetul și încercând să se înșele că Franța, pe care o iubiseră atât, căreia îi dăruiseră atât (nu Franța regalistă, fără îndoială, ci măcar Franța națională: o îndrăgeau atât pe prințesa lor de legendă, fiind gata s-o cumpere la preț redus), avea șansa de a mai supraviețui până în anul 2000.

Sub pânza de cort dungată a banchetului, care îi înghițise tatălui lui 2K jumătate din economii, deși împărțise cheltuielile cu tatăl lui Bérengére, mirele își lăsă mâna peste cea a miresei, iar mireasa își încolăci mâna pe mâna mirelui, ca un șarpe în jurul altui șarpe. Făcând o singură credință din cele două credințe ale lor, ei nutreau ciudatul sentiment că toate fidelitățile închinate de la facerea lumii își găseau ecoul în ei, că jurământul lor le deschidea o lume ezoterică, cea a juraților, a loialității și devotamentului, diferit pe cât posibil de cel „burghez”, indiferent de ce origine ar fi fost.

Bătrânii priveau cuplul cu îndoioșare, iar cei tineri cu invidie, fiindcă erau frumoși și unul și celălalt, de o frumusețe care, în acea zi, avea ceva angelic. Hervé făcea din ochi sarcastic: „N-o cunosc pe fata asta, dar pare să aibă temperament. Cât despre 2K... Da, îmi amintesc de vorbele noastre dintr-o noapte, când împărțeam odaia unde fusese găsită o pisică zidită de vie în Evul Mediu: 2K ținea mult la fidelitatea conjugală pe vremea aceea. Va rezista mai multă vreme ca alții. Îi dau douăsprezece luni, dacă-i băftos.”

Căsătoria lui 2K cu Bérengére fusese marcată de un eveniment a cărui însemnătate le scăpa, pe moment, celor de față. Georges, de care nu se mai auzise vorbindu-se de ani de zile, era și el prezent. Se înălțase și devenise vânjos. Băiatul acela gras, cândva neajutorat, dobândise mușchi, un spate lat, dezinvoltură. Purta un costum croit în Anglia și

degaja o impresie neașteptată de prosperitate. 2K, mișcat că vărul său se deranjase, fusese frapat de felul nou al acestuia de a păși cu îndrăzneală și de a privi în jur cu prudență. Remarcă de asemenea că Georges, cu obrajii plini și bărbieriți, se tăiase în câteva locuri cu briciul, dar nu trase nicio concluzie.

— Într-adevăr, drăguț din partea ta că ai venit. Nu știam nici măcar unde să-ți trimit invitația. Cu ce te mai ocupi acum?

— Lucrez în domeniul umanitar. Într-o organizație nonguvernamentală.

— Câștigi lovele frumoase pe seama văduvelor și a orfanilor, comentă Hervé, pipăind între degete cașmirul englezesc al reverului.

Georges, pe care întotdeauna îl scoteai ușor din sărite, se mulțumi să zâmbească cu un aer indulgent:

— Orice strădanie merită un salariu, bătrâne.

— Bun, de acord, dar unde locuiești?

— Călătoresc mult.

— În ce regiuni ale globului?

Hervé voia întotdeauna să fie la curent cu toate, fiindcă nu se știa niciodată când se putea dovedi utilă o informație.

— În principal, în Orientul Mijlociu.

— Le seduci pe evreice sau pe palestiniene?

2K era cast și Hervé fustangiu, pe când viața amoroasă a lui Georges fusese întotdeauna învăluită în mister.

El zâmbi din nou. Era mai înalt decât verii lui. Sălășluia în el ceva greu de definit, ceva dens și cutezător. De parcă ar fi știut ceva infinit de important de care ceilalți habar n-aveau. Le răspunse leneș:

— Eu nu sunt rasist.

7. 2K intră în SA

După misiunile din Iugoslavia, una în spatele liniilor

croate, alta în spatele liniilor sârbe, simțea că superiorii intenționau să-l orienteze spre o muncă de birou, pe care n-ar fi vrut-o nici în ruptul capului. Și apoi, de un Sfânt Mihail, ca toate sărbătorile de Sfântul Mihail, cu parașutări, slujbe religioase și chiolhanuri, se întâmplă să ia parte (în civil) și un comandant renumit, sub ordinele căruia avusese plăcerea să servească și care părăsise regimentul pentru o destinație necunoscută.

— Ei, 2K, nu te-ai săturat să tot sapi ascunzători prin baligele de vacă?

2K se uită la fostul său șef:

— Cum se face, domnule comandant, că v-ați lăsat părul lung?

Cavaleristul ajunsese aproape de nerecunoscut cu fularul de mătase în jurul gâtului, acul de cravată, lipsa mănușilor.

— Aduc puțin cu un proxenet, nu-i așa?

— Eu n-aș fi îndrăznit s-o spun.

— Și încă n-ai văzut nimic. Cu ocazia asta, m-am înțolit corect pentru a nu-mi șoca foștii camarazi. Bun, dacă SA te interesează, îmi dai un semn? N-ai să tai prea des frunze la câini, dar cel puțin n-ai să te plictisești. Ai fi exact ce ne trebuie.

— Cum vă recrutați cadrele?

— În special le cooptăm. Pe bază de teste, bineînțeles. Dar ne culegem noi informațiile trebuitoare. Avem loc pentru băieți ca tine.

— Cum adică, ca mine?

Comandantul ridică din umeri.

— Ce pot să-ți spun? Băieți curați, cinstiți, bine echilibrați, care n-au de gând să se considere James Bond, care nu vor profita de ocazie ca să-și rotunjească ego-ul sau contul din bancă și, fiind chemați să transgreseze legile la ordin, să se creadă deasupra lor. Pe urmă, bineînțeles, cei care nu-și vor pierde curajul în cazul unor situații grele, dar asta, asta vine de la sine.

2K stătu pe gânduri doar o clipă:

— Ei bine, de acord. Considerați semnul ca și dat.

Lui Bérengére îi mărturisi:

— Poate că am comis cea mai mare gafă a vieții mele.

— Ai cerut divorțul? Nu? Atunci, nu poate fi vorba de o gafă foarte mare.

2K era mai fericit cu Bérengére decât îți imaginase că ar fi putut fi. O singură părere de rău: nu aveau copii. Nici nu trecuse bine o lună de când 2K obținuse transferul că Bérengére descoperi că era însărcinată: destinul are unele momente în care totul se rezolvă și se transfigurează, de parcă lucrurile ar fi exersat o influență benefică unele asupra altora, o dată descoperită calea cea bună. Și 2K, pe care nimic nu-l predispusese unei cariere militare, și nimic nu-l orientase spre serviciile speciale, se simțea în Service Action ca peștele în apă.

Dar nu fusese scutit de dificultăți.

2K îndrăgise uniforma, nu așa cum fusese iubită în secolul al XIX-lea, unde totul era doar cuirasa, penele, pantalonii roșii, sabretașele și brandenburgurile, ci ca marca exterioară a unei comunități grave și loiale din care era mândru că făcea parte. Și acum, când avea să aparțină unei elite și mai exigente, prima exigență consta în a-și ascunde apartenența, care altminteri îl onora! 2K nu avusese de-a face cu nicio societate secretă, detesta până și ideea: și acum, îi era impus secretul din capul locului, și nu era vorba numai de secret, ci și de deghizare. Adio, uniformă, bun. Dar nu era numai uniforma. Adio, păr tuns perie, bun. Dar nu era numai părul tuns perie. Trebuia ca, în mod deliberat, și sub privirea ironică a lui Bérengére, să renunțe la toate ticurile militare, a căror însușire îi produsese o plăcere așa de mare mersul precipitat, mâna înfiptă în centiron, vocea tranșantă, privirea deschisă și fixă, răspunsuri concentrate „afirmativ negativ”. „Dezbară-te de aerul tău cazon, pentru numele lui Dumnezeu, îi șuiera instructorul său, și când încerca să se dezbare, din spirit de disciplină, căpăta un aer de împrumut, de taler cu

două fețe, care nu era întru nimic mai apreciat decât aerul său de deșcă bătrână. Dar era tânăr și se adaptă.

A existat un moment delicat când 2K trebui să-și aleagă un pseudonim. De ce „Martin” n-avea să știe niciodată, dar „Martin” nu fusese atribuit, iar el deveni Martin pentru camarazii, pentru superiorii și, într-o oarecare măsură, pentru el însuși: 2K era copil, student, vânător de munte, cavalerist, era el cu Bérengére, dar nu mai era „el” cel căruia îi consacra zilnic esențialul forțelor sale.

Trecu prin stagii dintre care unele fuseseră pentru el mai grele ca altele.

Disponibilitatea sa fizică era de o asemenea natură că nu suferea în probele care-i solicitau rezistența. În privința parașutismului făcu progrese. Căderea liberă era practicată de toți, și se sărea de la toate altitudinile, până la zece mii de metri. La zece kilometri de pământ, cu masca de oxigen pe figură, cu Sistemul Global de Poziționare (GPS) pe burtă, parașutistul militar zbura, nu așa cum cade un parașutist de asalt, care-și păstrează poziția verticală, ci cu brațele întinse și pântecele paralel cu pământul, ca o pasăre, ca un crucifix orizontal, inconștient de această precipitare în abis. Și apoi, aripa se desfășura, invizibilă în noapte, iar parașutistul călărea vânturile și se îndrepta către un punct nebalizat, pe care nu-l văzuse cu ochii lui, dar ale cărui împrejurimi le știa pe dinafară datorită hărților și fotografiilor luate din satelit, asupra căruia urma să aterizeze cu o precizie ce avea în ea ceva angelic sau demonic, nu era limpede definit. Pentru un băiat ca 2K, căruia îi plăcea să-și lanseze provocări, nici că se putea mai bine.

Să escaladeze imobile nu se părea mai abrupt ca escaladarea Alpilor. În esență exercițiile de trecere peste obstacole nu difereau de cele pe care le practicase în timpul stagiului său de comando. Nu reprezenta o problemă să-și fabrice un colac de salvare, temporar insubmersibil, dintr-o haină de cânepă groasă întoarsă pe dos. Vechile lui

stagii de supraviețuire le facilitaseră pe cele noi. Se adaptă cu ușurință la tirul instinctiv în toate condițiile imaginabile, practica bucuros debarcări clandestine. Unele tehnici îi descoperiră chiar talente pe care nu și le cunoștea: era dotat, fără s-o știe, pentru lăcătușerie și explozibile.

În schimb, întâmpină dificultăți în cazul exercițiilor urbane, al filaturilor și contrafilaturi în imobile cu ieșire dublă, epuizante în încălțăminte de oraș, mereu cu obsesia: să remarce totul și să nu fie niciodată remarcat, să-și amintească totul și să se topească în peisaj, să fie de parcă n-ar fi existat, pe scurt, dacă nu să-și vândă sufletul, cel puțin să-și pună eul sub cheie.

Transmisiile, fotografiile, videoul, informatica și permanenta securitate necesitau și ele eforturi din partea sa, dar cum îi plăcea efortul, fu satisfăcut să aibă de învins aceste dificultăți și să le domine unele după altele, simțind că accede la o intensitate și o diversitate de viață superioare.

— 2K, îi spunea Bérengére, ești pe cale să devii un 2K la pătrat! Câți de K înseamnă asta?

Și nu era greșit! Nu știuse niciodată cum să deschidă o ușă încuiată sau să activeze demarorul unei mașini fără să aibă cheia – la drept vorbind, îi repugna din considerații vag morale – și iată că acum îi era la îndemână.

— Păcat, îi mai spunea Bérengére, că nu avem mai des ocazia în viața curentă să utilizăm un exploziv făcut din ierbicide și ciocolată!

Fiindcă, fără a-i da soției sale rețetele învățate, vorbea liber de exercițiile, uneori ciudate, cu care își petrecea timpul. Simțea ce anume îi putea destăinui și ce anume trebuia să rămână un secret intangibil. Bérengére înțelegea. Nu punea decât întrebări licite sau și le înghițea imediat.

Ucenicia cea mai dificilă pentru Martin se dovedi cea a „pretextelor”, mai importantă decât tirul, parașuta, telematica sau Inmarsat-ul. În orice împrejurare – și în

timpul exercițiilor se fabricau unele rocambolești, Martin trebuia să furnizeze oricui l-ar fi întrebat un pretext pentru a justifica prezența într-un anume loc a individului care pretindea că este, activitățile sale, întâlnirile, conținutul buzunarelor, al agendei sale, ultima convorbire telefonică. 2K era un băiat funciar veridic, în vreme ce Martin trebuia să devină un mincinos înveterat, ba mai mult, un mincinos firesc, fără afectare, adică contrariul unui ipocrit, căruia farsa, renghiurile îi procură plăcere. Rezida aici o asceză a minciunii în care 2K trebuia să facă dovada unei sfințenii destul de paradoxale...

De asemenea, Martin era școlit cu toate cunoștințele necesare pentru a fi înarmat cu o acoperire la îndemână: ziarist sportiv, specializat în escalade. Mai multe articole efectiv redactate de el apărură sub pseudonumele de Jean Breton în ziarele în care Serviciu avea acoliți.

Astfel, Martin se pregătea pentru o nouă viață, aproape pentru o nouă încarnare.

8. 2K și-a descoperit vocația

Pe 29 septembrie luă act solemn că noua lui încarnare o înlocuise pe cea veche, dar așa cum Noul Testament îl înlocuiește pe cel Vechi: completându-l.

Timpul era furtunos, o lumină gălbuie tivea norii negri, și, din timp în timp, un fulger strălucea în depărtare. Avionul fu zgâlțâit zdravăn, iar coborârea nu tocmai confortabilă, în ciuda parașutelor moderne care permit atingerea solului în picioare, fără ca executantul să stea în poziție de ghemuit, și să continue, simplu, să alerge după ce zburase. Nu era decât un salt demonstrativ, de la două mii de metri. Se ateriza direct pe câmp, iar familiile erau prezente acolo ca să te aștepte, râdeau, aplaudau. Văzute de sus, rochiile puneau pete vesele de culoare pe peluza minuțios irigată și tunsă. Dar, așa ușor cum era, acest salt avea o

semnificație: pentru a sărbători parașutismul, parașutiștii sar de plăcere așa cum sar în vederea unei utilități în alte zile. Astfel, își repetă zi de zi că ei și-au ales cu adevărat modul de viață, căruia îi sunt destinați: ei știu toate acestea, chiar și cei care n-ar ști cum să vă spună că știu.

Urmă mesa, dinaintea unei capele mici din lemn, pierdută în verdeață, prea mică pentru ca și alții să pătrundă în interior, în afara preotului oficiant și a autorităților. Era o fostă cocină de porci, transformată în loc sfânt de șeful cucernic al unui centru. Credincioși și necredincioși asistau la slujbă, cot la cot se bucurau de această apropiere într-un cult care, pentru unii, era creștin și, pentru alții, reprezenta o ceremonie a religiei lor, păgâne cert, dar nu mai puțin eroică și menită sacrificiului. Dincolo de credințele lor disparate, împărtășeau aceeași venerație față de sfântul lor patron, doborând balaurul din înălțimea unui vitraliu multicolor, operă a unui fost subofițer din SA, montat într-un zid construit de un tânăr tăietor în piatră, care își făcea serviciul aici. Parașutiștii nu trec drept îngeri, dar nu au ales cu ușurință să se pună sub protecția arhanghelului cu spada de foc și, până la simbolismul naiv al ființei supranaturale care coboară din ceruri pentru a anihila forțele Răului, rezidă aici intuiția, conștientă și inconștientă, a unei structuri mistice a lumii și a propriului destin escatologic. Martin simțea toate astea.

Din când în când, strecura o privire spre Bérengére, aflată în picioare alături de el, gravă și credincioasă, cu pântecele începând din nou să se rotunjească: de data asta, Bibiche era pe drum. Îmbrăcând în ziua aceea uniforma: o dată nu înseamnă un obicei, Martin trăgea cu ochiul și la insigna pe care avea în sfârșit dreptul s-o poarte: o parașută de argint, o stea jumătate albastră, jumătate roșie, un vultur de aur. Și apoi, contempla cu o privire circulară oamenii din jurul lui, la care se gândea ca la niște egali de-ai lui, ca la niște frați întru alegerea făcută, cei mai mulți mai în vârstă decât el. Ei trecuseră prin

aceleași încercări ca și el, și ieșiseră învingători ca și el. Ca și el, acceptaseră pericolul ca mod de viață. Ba mai mult, făcând alegerea cea mai plină de riscuri, ei se străduiau să rămână necunoscută pentru mulțime. Toți aveau cu ce să se laude, dar optaseră pentru eleganța supremă a discreției, care nu se potrivea tuturor, cum era și firesc, departe de asta. Indiferent de unde ar fi venit, bogați sau nevoiași, fini sau necioplți, ofițeri sau subofițeri, bărbați sau femei (erau și câteva femei) erau conștienți că alcătuiau aristocrația unei elite.

Martin nu fusese niciodată individualist: solitar ca temperament, da, însă nu egoist, în mod sigur. Preferase dintotdeauna unui *eu* acel *noi,* care subînțelege totuși excluderi, dar în măsură să permită depășirea sinelui fără a exista riscul de a se pierde în nemărginirea lumii. *Noi,* pentru el, fusese familia: părinții mei și eu; apoi, familia ceva mai extinsă, cu unchi, mătuși, veri; pe urmă familiile *noastre;* pe urmă catolicii *noștri;* pe urmă *noi* francezii; pe urmă *noi* soldații; pe urmă *noi* ofițerii. Acum, pentru el exista un alt *noi,* care se întrețesea peste tot.

Trebuie spus că, în timpul acestei mese, Martin avu unele distracții, care nu-l împiedicară să ia împărtășania din mâna preotului militar, un preot cărunt și behăitor, căruia episcopul îi impusese o activitate ciudată, poate pentru a-l pedepsi pentru tendințele lui tradiționaliste. Prinzându-se pe dată în joc, chiar înaintea oficiului religios, preotul sărise cu parașuta pentru prima oară în viața lui – în tandem natural.

— Ce facem acum? întrebă Bérengére.

— Mergem la menhir.

— La menhir?

Era o piatră voluminoasă cu o placă de aramă și un nume, la picioarele căreia șeful centrului depuse o jerbă de gladiole albe și roșii, cu flori hieratice, cu frunze heraldice, în vreme ce oamenii încremeneau într-o poziție de drepți străbătută de o vibrație colectivă și stăpânită, căreia

Bérengére îi simți ricoșeul. Ea șopti:

— Cine zace aici, 2K?

El îi răspunse pe același ton, fără s-o privească:

— Patrice. Ultimul nostru mort în acțiune.

De pe acum spunea al „nostru”.

Bérengére era fiică de soldat, se măritase cu un soldat, știa că moartea, pentru un soldat, este o tovarășe zilnică, acceptată, și într-un fel dragă, fiindcă ea este cea care face noblețea și redempțiunea unei meserii adesea ingrate, uneori brutale. Dar niciodată această fiică și soție nu devenise atât de puternic conștientă că omul pe care-l iubea risca să-i fie răpit într-o bună zi, ca acest Patrice, pe care nu-l cunoștea, și că ar fi normal să nu se revolte, că n-ar trebui să zică „Nu credeam că poate fi adevărat”. Ea știa că era adevărat. Îi prinse mâna lui 2K și i-o strânse din toate puterile, cu ochii plini de lacrimi.

— Încă n-am murit, Bérengére.

Înainte de prânz, avut timp să-i arate soției alte puncte de reper: mormântul primului comandant al taberei, ucis în Algeria, vechea fântână ale cărei roată și scripete fuseseră înlocuite printr-un clopot de bronz și unde creșteau flori, monumentul celor căzuți reprezentând capul unui parașutist cu ochii închiși, partea dreaptă a chipului fiind netedă, partea stângă pe jumătate descompusă, simbol al vieții și al morții, al războaielor fățișe și al luptelor secrete.

— Știi, îi spuse 2K, examinând, ca fascinat, chipul torturat, că sculptorul este un vechi SAS care le datorează viața SS-iștilor?

— SS-iștilor?

— Sărise cu parașuta la Arnhem. Era rănit. Civilii olandezi voiau să-l linșeze.

SS-iștii au fost cei care l-au luat prizonier, l-au îngrijit, l-au salvat. Pentru ei, un dușman era aproape un camarad. Greu de înțeles, îmi dau seama.

— 2K, tu ești pe cale s-o cam iei razna. N-am chef de revizioniști în familie.

2K începu să râdă.

— Vrei să glumești? Nu, nu sunt „revizionist”, prostuțo. Dar există o fraternitate de arme, în fine, știi tu prea bine.

— Vrei să spui că te simți mai apropiat de un ucigaș din KGB decât de un agent de schimb francez?

El nici nu se mai osteni să-i răspundă.

Bérengére înclină capul, își strecură un deget în pumnul pe jumătate închis al soțului ei:

— Da, știu. Am știut dintotdeauna. Asta ar trebui să fie cauza că te detest.

Capitolul II

O idee bună.

1. SA întreprinde operația

Președintele Statelor Unite era mulțumit.

Juca un joc pe care nu-l putea pierde. Președintele francez acceptase să trimită o echipă care să-l salte pe Knezevici din Monterosso și, dacă reușea, cauza drepturilor omului, a Islamului internațional și a comerțului american ar mai fi făcut un pas în direcția cea bună. Dacă dădea greș, ar avea și asta latura ei bună; de fapt, cât de obscenă ar fi fost existența regelui munților în plin mileniu al treilea, ea abia dacă deranja strategia mondială a Statelor Unite, în vreme ce Franța, cu același spirit de frondă dintotdeauna, avea nevoie din când în când să fie adusă la cizma americană, fiecare eșec al ei permițând să fie mai bine ținută în mână.

Președintele Republicii Franceze era mulțumit.

Mai întâi, el era întotdeauna mulțumit să-i facă un serviciu amicului său, președintele Statelor Unite, fiindcă nutrea un gen de afecțiune față de acest om cu mult mai

tânăr și cu mult mai puternic decât el, făcându-i plăcere să-l plesnească pe burta sonoră cu dosul palmei, și care nu renunța niciodată la o simplitate glumeață, mască americană comică, ale cărei aluzii disprețuitoare francezul nu le descifra. Mai era mulțumit, de asemenea, fiind convins că, din orice serviciu făcut comunității atlantice, ar putea rezulta un beneficiu pentru Hexagon.

Directorul General al DGSE era mulțumit.

Președintele Republicii îl convocase special la Elysee și îl întrebase dacă serviciile sale erau capabile să răpească un criminal de război, pentru a-l deferi în fața Tribunalului drepturilor omului. DG răspunsese „da” fără să mai stea pe gânduri și nu ceruse decât trei luni pentru realizarea operațiunii. La drept vorbind, n-avea nici cea mai vagă idee de timpul necesar, nici dacă operațiunea era realizabilă în mod real: venind din lumea afacerilor, era convins în secret că totul e cu putință cu condiția stabiliri unui preț. Și insinuase imediat că o mică recompensă pecuniară la bugetul său. Care depășea miliardul, ar facilita lucrurile. Președintele Republicii lăsase de înțeles că faptul n-ar fi fost de neconceput.

Așa că, DG era mulțumit fiindcă se prezenta în fine ocazia să demonstreze de ce era capabil, iar pentru serviciile sale își putea repolei o imagine serios pătată de supărătorul *Rainbow Warrior.* Să răpească un om căutat de comunitatea internațională, condamnat de umanitate chiar înainte de a fi fost judecat, prezentat lumii întregi ca o sperietoare de mass-media, un om față de care ar fi fost nelegiuit, lipsit de sens, absurd să-i pună la îndoială culpabilitatea, reprezenta operațiunea ideală: violentă, dar nu sângeroasă; clandestină la început, dar curând făcută publică, astfel încât ar fi beneficiat în același timp de prestigiul secretului și de cel al gloriei; suflându-le pionul americanilor, britanicilor, germanilor, servind în același timp cauza lor comună.

În Safranul gri închis care-l conduse la Centrală, DG abia

se mai putea stăpâni să nu zâmbească, întocmind de pe acum lista foarte selectivă a posturilor de televiziune și a organelor de presă cărora le va acorda interviuri: se părea hazliu să și-i imagineze pe acești intelectuali care urau serviciile speciale și urmau să se vadă totuși constrânși să le facă elogiul, prinși în capcana campaniei de indignare virtuoasă împotriva lui Monterosso, declanșată chiar de ei înșiși.

Directorul operațiunilor, adjunctul tehnic al DG, era mulțumit, fiindcă îi plăcea ca mașinile frumoase să aibă ocazia să funcționeze.

Colonelul Robillard, șeful Service Action, nu se dovedi deloc nemulțumit, după ce se întreținuse îndelung cu DG la Centrală.

Totuși, relațiile dintre cei doi bărbați nu erau dintre cele mai simple.

DG, civil, întreprinzător, om de afaceri, om al banului, nu manifesta decât neîncredere față de militari, ba mai mult, găsea o plăcere ce nu putea fi mărturisită să comande unor generali în ținută, să le înfrângă trufia, să-i vadă pe unii dintre ei tremurând dinaintea lui. Dar Robillard nu tremura, cu el plăcerea era de altă natură: DG, din prima clasă a unui regiment de transmisii, care nu pusese mâna pe o armă decât pe poligonul de tir, și văzuse parașute doar la televiziune, găsea că era stimulator să dispună de aproape trei sute de experți în distrugeri de tot felul. Îl agasa ușor gândul că acest bărbat respectuos, așezat dinaintea lui, de cealaltă parte a biroului de palisandru, trebuie că știa vreo douăsprezece moduri variate de a-l asasina fără zgomot într-o fracțiune de secundă.

În ceea ce-l privea, Robillard, om grav, cumpănit, aproape contemplativ, artilerist de formație, venit în Service Action din exterior, nu izbutea să-l ia tocmai în serios pe acest civil, pe acest politician, acest amator, care înlocuia un amator și avea să fie probabil înlocuit de un amator, în funcție de capriciile mecanicii ondulatorii ale

guvernelor. Robillard – căruia nu-i trecea prin cap să-l asasineze pe DG în niciun fel și altminteri nici n-ar fi știut cum s-o facă – se simțea responsabil față de serviciul său, de parcă ar fi fost vorba de o piesă de artilerie eficientă dar delicată: îi plăcea s-o pună să lucreze cât mai mult posibil, dar se temea ca să nu fie utilizată în mod greșit. Zelos dar purist, era, în același timp, dornic să se acorde cât mai multe misiuni posibile, dar și preocupat să nu fie angajat în afara specialității sale. Explicase de nenumărate ori: „Vă rog să înțelegeți, domnule director general, că SA nu este niciun organ de informație, nicio forță de poliție, nicio unitate de elită de luptă, niciun comando de eliberare a ostaticilor. Există un tip de misiune care trebuie să ne fie rezervat, pentru că noi suntem singurii capabili s-o îndeplinim, dar să nu ni se ceară să facem ceea ce am putea executa mai puțin bine decât specialiștii.”

Dar când DG îi pusese direct întrebarea:

— Putem pune mâna pe Knezevici?

Robillard simțise de îndată că operațiunea cerută era făcută pe măsura Serviciului, așa cum Serviciul era făcut pe măsura ei. Întrebă doar:

— Mort sau viu?

— Viu.

— Asta ar fi mai dificil, dar e de competența noastră. Exceptând erorile, am câteva scenarii gata pregătite.

— Dar nu știați…

— Munca noastră constă în a prevedea dorințele solicitanților eventuali. De altfel, oamenii trebuie ocupați când nu sunt prinși într-o acțiune. Nu le poți cere să se antreneze în permanență.

— De cât timp ați avea nevoie?

— Să zicem șase luni.

— Încercați în trei.

— Vom încerca.

— Pregătiți-mi un buget. Și nu vă zgârciți. La Palat, s-ar părea că au dat cu toții în clocot. E momentul să punem și

noi câte ceva de-o parte.

— Bine, domnule director general. Îmi veți spune cât trebuie să aloc pentru „diverse”.

Lui Robillard nu-i plăcea să pună de-o parte. Îi plăcea să calculeze cât mai strict, ca în balistică. Își făcea un titlu de onoare din a prevedea tot și a cheltui tot, până la ultimul bănuț.

Totuși, intră în biroul său din Fort, la fel de mulțumit la nivelul său pe cât erau la nivelurile lor directorul operațiunilor, directorul general, președintele Republicii Franceze și președintele Statelor Unite. Perfecționistul din Robillard se trezise. Făcu un gest care-i era familiar: își lustrui unghiile mâinii drepte pe manșeta stângă și apoi le privi cu un aer critic. După care, își deschise seiful și scoase dosarul *Marmota.* De ce *Marmota?* Pentru că marmota te duce cu gândul la Savoia, Savoia la munți și munții la regele lor.

Șapte scenarii prevedeau o acțiune *homo* (răpire sau asasinat) asupra lui Knezevici: trei, eliminarea; patru, o răpire.

Robillard parcurse mai întâi primele trei, în speranța că unul dintre ele ar fi putut fi adaptat unei răpiri, și trase concluzia că era imposibil. Le dădu imediat de-o parte, pentru a-și consacra întreaga atenție celor patru scenarii de răpire, montate plecând de la diverse elemente: rapoarte ale agenților care tratau despre Knezevici în legătură cu alte chestiuni, articole și interviuri apărute în presă, dări de seamă asupra emisiunilor de televiziune, hărți, fotografii luate din aer sau prin satelit, mărturii ale ofițerilor francezi din forțele ONU staționate în regiune, scrisori personale ale căștilor albastre, prieteni ai Serviciului. De notat că unele informații se refereau la schimburi de focuri în apropiere de domiciliul obiectivului: un elicopter ar fi fost doborât. Italienii se plânseseră că fuseseră constrânși să le cedeze cantonamentul din Val americanilor, în cel mai mare secret… Ia te uită, ia te uită! Deci a mai avut loc o tentativă

de răpire? Și serviciile franceze moșteneau un eșec? Probabil. Elementele cele mai prețioase proveneau de la un HC al serviciului, pseudonume Mathilde, trimis la fața locului pentru a proceda la o recunoaștere în prealabil.

Trei scenarii de răpire din patru țineau cont de o dificultate majoră: obiectivul nu avea, ca să zicem așa, nicio obișnuință. Locuind în reședința familiei, unde își instalase principalele birouri ale guvernului, el nu ieșea decât la ore imprevizibile. Obișnuise o vreme să meargă și să se roage pe un pinten de stâncă la un kilometru de casă, dar după asasinarea fiului său, n-o mai făcea cu regularitate. Avea metrese, la care se ducea la fel de bine ziua ca și noaptea, pe nepusă masă. Funcțiile lui oficiale îl obligau să apară în public în anumite locuri, în anumite momente, dar întotdeauna însoțit de o escortă. Or, toată lumea, bărbați și femei, era înarmată la Monterosso, publicul însuși, la cel mai neînsemnat incident, transformându-se într-o trupă dezordonată și cu atât mai periculoasă.

Primul scenariu prevedea o acțiune de noapte la reședința persoanei în cauză. Ea presupunea eliminarea santinelelor, mijloace aeropurtate, o intervenție de o spontaneitate și o brutalitate extreme, o exfiltrare la fel de rapidă. Robillard se strâmbă: ar fi mulți morți, Knezevici risca să capete un glonț în învălmășeală, reacția populară ar fi teribilă: trupele ONU staționate în apropiere ar fi atacate sălbatic, ele ar riposta, se mergea drept către o baie de sânge.

— Nu-i stilul Serviciului.

Al doilea scenariu presupunea un complice la reședința președintelui. Acesta ar administra un somnifer obiectivului și gărzii sale apropiate, de preferință cu ocazia unei sărbători: se admitea că lumea fiind antrenată în joc și bând șliboviță, vigilența gărzilor de corp s-ar destinde, și dacă, după eliminarea silențioasă a santinelelor, complicele ar deschide ușa casei, răpirea s-ar putea face fără zgomot,

în vreme ce Val ar fi scufundat în somn. A doua zi, locuitorii s-ar trezi cu descoperirea că le fusese subtilizat președintele: ar fi puțin prea târziu ca să mai reacționeze, cu atât mai mult cu cât forțele ONU de ocupație ar fi fost avertizate să fie în gardă.

Acest scenariu avea o variantă. Complicele putea fi una dintre metresele regelui munților. Dacă avea să-și petreacă noaptea la ea, aceeași operațiune putea fi executată, cu riscuri și mai mici. Dar ambele variante prezentau un defect major: fidelitatea monterossienilor față de președintele lor fără pată, iar recrutarea a unui sau a unei complice era o fantezie de roman.

Robillard își încruntă sprâncenele.

Al treilea scenariu se sprijinea pe singurul obicei cunoscut al obiectivului, în fiecare duminică și în alte zile de sărbătoare, se ducea cu familia la mănăstirea Sfântul Mihail pentru a asista la liturghie. Fără îndoială, nu mergea niciodată fără escortă, și era mereu urmat sau precedat de camioane sau blindate ușoare ale forțelor ONU de ocupație. Dar trebuia să fie posibil, tocmai cu ajutorul comandamentului, să se substituie elementele SA printre elementele forțelor ONU de ocupație, fără a atrage atenția populației sau a serviciilor de securitate ale președintelui. O mină telecomandată putea exploda sub camionul din escortă, mașina președintelui ar fi atunci imobilizată între două blindate, și un comando, ascuns până atunci, s-ar arunca asupra ei. Prezența familiei președintelui putea fi considerată un element pozitiv, fiindcă gărzile de corp, dacă ar mai fi rămas supraviețuitori, ar fi ezitat, fără îndoială, să deschidă focul, de teamă să nu-l nimerească nu numai pe marele om ci și pe cei apropiați lui.

— Se poate face.

Rămânea riscul mâniei populare și al represaliilor care ar fi urmat. Mai rămânea necesitatea de a solicita complicitatea forțelor ONU… și deci, slabe șanse de păstrare a secretului.

Al patrulea scenariu pornea de la alte premise.

Cum subiectul nu avea obiceiuri ușor exploatabile și cum nu puteai fi sigur că-l poți sălta de la el de acasă, trebuia atras în altă parte.

— Logic.

Diverse capcane fuseseră trecute în revistă și descalificate: o întâlnire cu un personaj de talie internațională care s-ar fi dat drept un simpatizant (mai trebuie și să găsești un asemenea personaj); o ONG umanitară montată cum se cuvine (risca să fie costisitor, dacă se voia veridică); un traficant de arme propunând condiții deosebit de avantajoase (obiectivul având furnizorii săi); un diplomat rus care să-l sondeze pe președintele din Monterosso dacă era interesat să creeze o naționalitate comună ruso-monterossiană (cum să antrenezi un diplomat într-o asemenea lovitură și de ce nu s-ar duce el să-i facă o vizită regelui munților chiar în bârlogul lui?).

În aceste condiții, al patrulea scenariu prevedea o capcană de un alt gen.

Era cunoscut atașamentul obiectivului față de fiul său, Milan, și de fiica sa, Milița. Aceștia aveau obiceiuri și, cu toate că gărzile de corp erau prezente pentru a-i proteja, răpirea lor nu ridica decât puține dificultăți. Autorul scenariului înclina înspre răpirea fiului, monterossienii ținând în mod deosebit la descendenții lor masculi, iar obiectivul pierduse de pe acum un băiat. „Dacă vom avea copilul, se nasc diverse posibilități, fie capitularea subiectului se negociază contra eliberării fiului său, fie el decide să-l elibereze prin forță și cade într-o ambuscadă.”

— Nu-i rău deloc, dar într-adevăr prea aleatoriu și complicat de pus la cale. Bătrânii ăștia care fierb greu sunt în stare să-și sacrifice progenitura… A se vedea Moscardo în timpul asediului de la Alcazar. În plus, dacă lucrurile sunt date la iveală, nu ar apărea prea simpatic… Și pe urmă, o asemenea acumulare de imponderabili… Știu bine că o eroare maximă nu are niciodată decât 180 de grade,

totuși…

Robillard își lăsă vârful nasului pe mâinile împreunate.

Se întreba cărui șef de misiune să-i încredințeze o afacere a cărei importanță nu-i scăpa. Dacă ea ar fi reușit, ce de triumfuri colective și individuale! Ce strâns trebuia să se joace pentru a profita de succese fără a dăuna secretului! Spectrul operațiunii *Rainbow Warrior* – pe care un profet al răului o dotase cu numele de cod *Satanic* (ce provocare!) – ar fi exorcizată, și s-ar râde cu poftă în Franța pe seama americanilor și, de asemenea, în Marea-Britanie și în Germania și la Moscova și la Mossad, fiindcă s-ar putea paria că eșecul lor nu trecuse neobservat în comunitatea serviciilor de informații. Candidaturile la SA s-ar fi multiplicat, și conducerea a fi putut să se dovedească mai selectivă…

Dar nu trebuia să greșească în privința șefului misiunii.

Cineva nu foarte ocupat deocamdată… Pablo ar fi avut cutezanță, dar nu și meticulozitate. Matthieu, meticulozitate, dar nu și cutezanță. Dominique nu era în stare să menajeze viețile oamenilor. Yvon s-ar fi lăsat impresionat de calitatea de șef de stat a celui în cauză. Andre ar trece prin stări sufletești deplasate, dacă ar fi implicați niște copii… Lui Franz i-ar lipsi discreția… În fond, se punea problema prestigiului SA în cadrul serviciilor, ale serviciilor în cadrul guvernului francez, a Franței în lume.

— Mă duc să-l văd pe bătrânul Samson, rosti cu voce tare Robillard.

2. Samson devine șeful misiunii

Locotenent-colonelul Sangdeboeuf – pseudonim Samson – era unul dintre personajele cele mai pitorești din Fort. Moderația la modă nu era stilul său. Aparținuse unei alte generații, făcuse parte dintre acei ofițeri care, în Indochina, plecau la asalt în șort, cu torsul gol, cu chipiu și mănuși,

fără armă, cu bastonul sub braț. Era poate ultima primadonă a armatei și, fiind astfel, s-ar fi putut crede că nu-și găsea locul într-un serviciu secret, unde nimerise dintr-o neînțelegere. Dar fusese atât de eficient pe teren, încât nu s-ar fi putut, o dată cu maturitatea, să nu fie cooptat în statul-major, și aici nu numai că își dovedise talentele, care erau cunoscute – imaginație, îndrăzneală, simplitate în ideile de manevre – dar se revelase și ca un organizator desăvârșit, viclean în manevre, conducător de oameni de la distanță, dârz în conflictele de birou, în măsură să liniștească temeri și conștiințe, tată pentru agenții mai tineri, frate mai mare pentru cei mai vârstnici, îndatoritor, prevenitor față de femeile neliniștite, răspândind în jurul lui o legendă de baraka[41]. O operațiune încredințată lui Samson nu putea să dea greș, asta era reputația sa, meritată în majoritatea cazurilor.

Colonelul Robillard, artilerist chițibușar, nu putea sucomba farmecului exuberant al lui Samson – mai curând ar fi fost reticent, dar el știa că alții erau sensibili, și că arta militară n-ar însemna nimic fără credință. Mai știa, printre altele, că el poseda calități care le-ar fi compensat pe cele ale lui Samson: ei doi ar fi alcătuit o echipă solidă, putând face față pe mai multe direcții.

După ce bătu la ușă, Robillard intră, fără să mai aștepte un răspuns, în biroul lui Samson, decorat cu ilustrațiile gargantuești ale lui Dore pentru *Contes drolatiques* de Balzac. Robillard prefera să meargă la subordonații săi decât să-i primească la el: aceștia se simțeau mai bine, iar el profita de aplombul lor. Samson se ridică într-o poziție de drepți schițată, pe care o făcea ridicolă costumul albastru în dungi gri mult distanțate, cu revere exagerate, purtat descheiat, deși era croit să se petreacă parte peste parte. Apoi, cu o plecăciune, indică printr-un gest elocvent cu mâna că cedează șefului său fotoliul directorial, în vreme ce

[41] Putere benefică atribuită unor persoane în Africa de Nord. *(n.tr.)*

el urma să se așeze pe un modest scaun de vizitator.

— Du-te la naiba, Samson, rosti Robillard pe un ton plictisit dar amabil, luând loc pe modestul scaun de vizitator. Regele munților te-ar interesa?

— *În vivo sau în vitro?*

— *Vivo, vivo.*

— Să pregătesc acțiunea?

— S-o realizezi.

Samson scoase o fluierătură și ridică un deget interogativ:

— De unde vine asta…?

Robillard își ridică ochii în plafon:

— De sus.

— De sus?

— Cel mai de sus.

— Există vreo șansă să avem lumină verde?

— Avem de pe acum lumină verde. Detalii de prevăzut, un buget de pregătit, firește… Pentru rest… Palatul are aerul că știe ce vrea.

— Măcar o dată.

Robillard trecu peste.

— Te-ar interesa?

— Mai e vorbă? Vă rog să mă iertați, domnule colonel. Voiam să spun: la ordinele dumneavoastră, domnule colonel.

Acesta era un eșantion a ceea ce se numea în cadrul serviciului „musichall-ul a la Samson”. Lui Robillard nu-i plăcea „music-hall-ul a la Samson”, dar știa că oamenii trebuiau luați așa cum sunt, mai ales cei trecuți de o anumită vârstă, sau trebuia să te descotorosești de ei. Iar el nu avea nici cea mai mică intenție să se descotorosească de Samson.

Samson reflectă câteva clipe. Printre toate misiunile pentru care SA era mai mult sau mai puțin pregătit, răpirea sau eliminarea lui Vladimir Knezevici era una dintre cele mai previzibile. Să vadă că i-o propune un om așa de

exigent ca Robillard era o onoare și o plăcere; să lucreze pentru o operațiune care nu era, ca multe altele, decomandată în ultimul moment, însemna o zaharicală.

Samson se ridică. Sub pletele buclate, sare și piper, avea o frunte largă și ridată deasupra unei fețișoare gălbejite, care trebuie că fusese frumușică pe vremuri, dar acum aducea mai mult a smochină uscată. Dedesubt, un piept de taur.

Pe un ton interogativ:

— Ne-ar cam trebui șase luni.

— Exact ceea ce i-am spus și eu DG. Mi-a cerut să încercăm în trei.

Samson aruncă o privire pe calendar. Erau în mai.

— Taman bine. Ne punem pe treabă. La o primă vedere, v-aș spune că ducem lipsa informațiilor și că fără informații… *Veni, vidi, vici,* era pe vremea cezarilor; asta nu mai ține. Acum, e nevoie de *videre* înainte de *venire.*

— Ei bine, vedeți, rosti Robillard ridicându-se la rândul său.

Nu mai adăugă nimic: nici asupra importanței misiunii, nici asupra modului de a o duce la bun sfârșit, nici asupra necesității secretului.

Samson rămase singur și respiră adânc. Îi erau pe plac momentele zero, îi plăcea punctul unde se încrucișau axele abcizelor și ordonatelor, cel în care totul începea și în raport cu care urmarea concretă avea să se organizeze. Se așează din nou, trase spre el un pachet virgin de hârtie milimetrică și umezi pe limbă un creion numărul 2:

— Ia să vedem…

3. Samson îi dă o misiune Mathildei

Samson era ceea ce, în armată, se numește un domn. Îi primea somptuos pe cei cărora le făcea onoarea, dar persoana pe care o primea cel mai somptuos, chiar dacă era nevoit să nu prezinte note de plată, era cea pe care unii o numeau ireverențios „răsfățata domnului profesor", tânăra HC, răspunzând la pseudonimul de Mathilde.

În ziua aceea o invitase într-un restaurant luxos dar discret, situat în estul Parisul și numit *Du vin dans les voiles*[42]*.* Lui Samson îi plăceau restaurantele bune și le schimba adesea pentru a nu fi remarcat. Întotdeauna rezerva o masă liniștită pe numele M. Simon.

Cum era și firesc, sosise înaintea Mathildei și se ridică în întâmpinarea ei. Ea îi întinse o mână mică, strânsă cu delicatețe în dreapta lui, în vreme ce, printr-o mișcare distinsă a stângii, îi indica un loc pe bancheta aflată la nouăzeci de grade față de a lui.

— *Kitty corner,* ți-ar face plăcere? O cupă de șampanie? Ce șampanie i-ați servi Doamnei? Laurent Perrier rosé, să fie. Un pur malț pentru mine. Ce ați avea ca malț? Nu, Bowmore e prea comun. Ceva mai… clasic. Un Glenfiddich, da, foarte bine (el pronunța *glenftdok*). Ei, draga mea, *how are you*[43]*?*

Mathilde era subțiratică, palidă, nu obișnuia să se machieze, sau așa de discret că nici nu se vedea. O șemizetă albă, cu un guler mic, o jachetă tricotată bej și o fustă neagră până la jumătatea pulpei sub genunchi. O medalie cu lănțișor, pe un piept de băiețandru.

---

[42] Cu vinul în pânze (lb. franceză), *(n.tr.)*

[43] Ce mai faci (lb. engl.) *(n.tr.)*

— Păi, bine, domnule Serval (ea îl cunoscuse sub acest nume și continua să-i spună așa). Femeile din Algeria sunt cele care nu fac bine.

— Te-ai întors de acolo? Ești mulțumită de călătorie? Ai scris *umpteen*[44] articole?

— Da, am ceva articole. Dar e greu pentru ele, să știți. Nu chiar așa pentru cele mai tinere, care n-au cunoscut altceva, dar pentru cele care nutriseră o mare speranță… În fine, acelea sunt de acum bătrâne. Presupun că ele nu mai contează. Ar trebui să fiu mai atentă cu ce voi spune.

— De ce?

— Știți bine. La noi, nu avem dreptul să criticăm islamul. Sunt frații noștri. Prin „la noi” însemna în ziarele catolice pentru care Mathilde scria reportaje.

— Rețineți că sunt de acord. Nu vom lua de la capăt cruciadele și prădarea Ierusalimului. Totuși, dacă noi pretindem clădirea unei mici capele în Arabia, în contrapartidă cu moscheile lor de pe la noi. Dar asta este exact ceea ce nu pot spune deschis.

Avea o voce melodioasă, dar fermă.

Samson nu o privea absolut deloc cu o încântare de îndrăgostit, ci cu una mai curând paternă, de parcă el o făcuse.

Se mulțumise s-o recruteze cu câțiva ani mai înainte, în Ciad, unde ea era învățătoare într-o mănăstire, iar el se presupunea că vindea mașini. Călugărițele erau mândre de ea fiindcă ținea un jurnal unde consemna tot ce se petrecea zi de zi, cu un simț al pitorescului și cu un simț uman care nu contravenea întru nimic preciziei și exactitudinii. Unele extrase apăruseră în buletinul parohial, și Samson, care mergea la mese, își spusese că s-ar putea obține ceva de la tânăra aceea aproape invizibilă, și totuși o așa de bună observatoare, care mergea într-o mașină cu dublă tracțiune până prin satele cele mai îndepărtate, fără să se teamă de

[44] Multe (lb. engl.) *(n.tr.)*

nimic. Îl informase multă vreme fără să-și dea seama, și apoi, cum se întorseseră amândoi în Franța, el își dădu jos masca:

— Vreau să-ți fac o propunere, domnișoară... Ți-ar plăcea să fii ziaristă?... Noi beneficiem de susținere... Vei avea o meserie, ai câștiga lovele frumoase. Și, din timp în timp, ne-ai face câte un mic serviciu. Tatăl lui Foucault[45] furniza informații, așa cum știți. *Ad majorem Dei gloriam,* adăugă el cu aerul lui cel mai iezuit.

Samson nu-și dădea seama cu adevărat pentru ce acceptase ea. Pentru ce acceptă toți HC? Din patriotism, din gustul aventurii, din curiozitate, pentru cele câteva avantaje materiale? În Mathilde sălășluia ceva disperat (o durere în suflet, poate de nește rs), dar mai exista și seninătate în disperarea ei. Întotdeauna dăduse satisfacție, în special când fusese trimisă să facă o recunoaștere prealabilă la Val. Articolele publicate de ea în *Familles* și în *L'Ostensoire* avuseseră acea calitate umană, care era specialitatea ei: fără să facă un rechizitoriu, nici să pledeze pentru sau împotriva regelui munților, ea arătase că locuitorii din Monterosso erau, înainte de toate, niște bărbați și niște femei ca toți ceilalți și că duceau lipsă de medicamente pentru copii din cauza blocadei impuse de „comunitatea internațională": și, cu toate că se dovedise momentul cel mai critic al isteriei anti-monterossiene, nimeni nu îndrăznise să critice o mărturie atât de plină de compasiune. Raportul pe care Mathilde îl redactase pentru SA era mai detaliat: punea în evidență venerația pe care monterossienii o purtau președintelui lor, armamentul de care dispuneau, măsurile, încă destul de rudimentare pe atunci, care asigurau securitatea șefului de stat.

— Dacă ești de acord, spuse Samson. Să comandăm mai întâi pentru a putea fi apoi liniștiți.

Se preocupă de meniu, întrebând-ul pe şefuli de sală cu

[45] Michel Foucault - filozof francez (1926- 1984). *(n.tr.)*

ce fel de madera era făcut sosul pentru trufe, de pe ce proprietate venea un astfel de vin, regretă că meseria de chelar nu mai era exercitată nici în casele cu tradiție, în fine, înapoie meniul cu un suspin de ușurare:

— *Finita la commedia.* Și acum. Draga mea. Trebuie să-ți pun o întrebare. Te-ar interesa să scrii biografia lui Vladimir Knezevici?

Ea își înmuie buzele în cupa de șampanie cu un aer concentrat, dar nu asupra șampaniei:

— De pe acum?

Nu era sigur că o înțelesese. Tânăra preciză:

— Ați și hotărât să-i puneți capăt, biografiei sale?

Samson schiță un gest de tăgăduire.

— Nu era cu adevărat o întrebare. Știu prea bine că nu-mi puteți răspunde. Oricum, faptul n-are importanță. Știu de asemenea că mi-am vândut sufletul diavolului.

Și se uită la Samson într-un fel ciudat, așa că el, cu chipul lui îngust și brăzdat de riduri, cu fruntea largă deasupra căreia părul cârlionțat aducea a coame demonice, iar corpul robust îmbrăcat țipător, asemeni unui golan de cinema, se și simțea devenind Mefistofeles. Încercă să ia totul în râs:

— *Thanks for the* compliment.

Ea nu zâmbi.

— E nevoie și de diavoli pe lume. Eu nu datorez nimic domnului Knezevici, care poate că nu-i nici monstru și nici vampir, așa cum afirmă confrații mei, dar care are totuși mâinile pline de sânge. Evident, își spune creștin, dar când un creștin nu-i catolic, este un soi de frate îndoielnic. Nu manifest antipatie față de el și-i sunt recunoscătoare că nu s-a dat la mine: poate că a realizat că n-ar fi mers sau că nu sunt genul lui. Dar nu văd nimic imoral să vă fac o recunoaștere la fine de acțiune (RFA), indiferent care ar fi consecințele.

Asta era problema cu HE: au monomanii fiindcă n-au trecut prin râșnița serviciului. Monomania Mathildei era

morala. Refuzase niște misiuni pe care le reproba. De exemplu, nu voise să penetreze cercurile diriguitoare ale *Observatore Romano,* pentru că își închipuia că-l ofensează pe Sfântul Părinte, în fine! Fiecare cu fantasmele lui, fiecare cu limitele lui. Tocmai de aceea lui Samson îi plăcea să lucreze cu HC: era mai dificil și totuși mai captivant.

— Mă gândesc că o biografie ți-ar permite să cercetezi mediul înconjurător al clientului mai bine decât un simplu reportaj. Și apoi, ar fi așa de flatat!…

Doi șefi de sală aduceau antreul: vase cu homari și legume pe platouri argintate, ale căror capace le ridicară simultan cu un gest emfatic și prestidigitator.

4. TDH e fondat

Judecătorul Leonard C. Shvartz, căruia puțin îi lipsise să ajungă la Curtea Supremă a Statelor Unite, dar care avea să fie sufletul Tribunalului internațional al drepturilor omului, ceruse, imediat după nominalizarea sa, s-o întâlnească pe adjuncta ce-i fusese impusă: Ms (ea ținea mult la *Ms,* abreviere politic corectă de la *Mistress* ca și de la *Miss)* Loretta B. Coleman, judecător federal, profesor de drept, unica moștenitoare a unui lanț de *funeral parlors* pentru negrii opulenți. Se întâlniră pe un teren neutru, la New York, în saloanele Waldorf Astoria și, tot timpul cât dură întrevederea, judecătorul Leonard C. Shvartz nu se putu împiedica să nu se gândească la fundul lui Ms Coleman.

Nu pentru că ar fi fost deosebit de apetisant, el era cel care, o viață întreagă, se dovedise un pygocol. *Mooning-ul* nu însemnase pentru el o poznă de adolescent, ci semnul

unei profunde obsesii de care nimic nu-l putuse vindeca, nici privațiunea, nici pasivitatea: obsesia feței ascunse a Omului. Era ceva, cum s-ar spune, patologic: când își privea confrații cei mai maiestuoși, nu izbutea să-și concentreze atenția asupra chipului lor, ci le vedea în mod constant dosul, și asta nu depindea deloc de sexul lor, fiindcă, la capitolul sex. Shvartz nu manifesta nicio înclinare pronunțată, nici prejudecăți înrădăcinate: ceea ce prefera el era posteriorul, punct. Lumea întreagă, la drept vorbind, îi apărea ca un gigantic popou cosmic, toate fundurile individuale fiind doar microcosmosuri. Nu știa că Templierii fuseseră acuzați de aceeași exaltare a Anti-Feței și că mergeau să-și depună buzele recto pe verso-ul lui Baphomet.

La fel se petrecură lucrurile și cu dosul lui Ms Coleman, și, la început, faptul nu-l stingheri peste măsură, fiindcă era obișnuit cu idiosincrazia sa. Acestei mari juriste îi vorbea de drept internațional, de demnitate umană, de probleme bugetare, de superioritatea instruirii unui proces potrivit procedurii anglo-saxone asupra instruirii franco-germanice; avea ochii fixați pe acel chip foarte negru, foarte fericit proporționat, cu acei foarte frumoși ochi căprui, abia voalați de un nor umed, cu zâmbete magnifice de fericire, descoperind între dinții ca de fildeș o limbă închisă la culoare, groasă, vie, mișcătoare; îi asculta glasul grav, lichid, fără nici cel mai mic accent negru, mai curând cu modulații oxfordiene… și nu-i vedea decât imagini ale posteriorului, în măsură să se întrebe dacă ele nu se vedeau în ochii lui, în aplicarea literală a proverbului american *Beauty is in the eye of the beholder,* frumusețea se află în ochii celui care privește.

Altminteri era satisfăcut să afle că Loretta – „Domnule judecător, spune-mi Loretta! – în acest caz, spune-mi Lenny, Loretta” – accepta cu entuziasm să servească în cadrul TDH, accepta fără să asculte temele propuse, accepta chiar să locuiască la Helsinki, dacă ar fi existat

posibilitatea să se întoarcă în weekend-uri să-și vadă soțul și copiii:

— Lenny, nu știu cum de te-ai gândit la mine! M-ai făcut cea mai fericită dintre femei. Un Tribunal al drepturilor omului! Dar cum de n-a fost creat mai demult? Vezi bine că avem toate motivele să credem în progres.

Radia, și nu numai pielea ei moartă, dinții ei umezi, ochii debordând de iubire pentru umanitate, însăși sufletul ei radia, străbătându-i trupul.

Discutară despre fundamentele juridice ale TDH.

— Dar *Drepturile omului!* strigă Loretta. Nu sunt suficiente? Oare nu toți oamenii înțeleg că întregul adevăr al lumii este conținut în acest text sublim?

— Draga mea colegă, știi mai bine ca mine că o legislație penală trebuie să se bazeze fie pe o echitate, fie pe un drept natural, fie pe o religie, fie pe un drept scris, fie…

— Dar *Drepturile omului* conțin toate astea.

— Fără îndoială. Totuși, ele nu conțin articolele care să definească infracțiunile și să prevadă sancțiunile.

Loretta se posomorî.

— Nu și pedeapsa cu moartea.

— Suntem de acord. Pedeapsa cu moartea nu reprezintă o pedeapsă: este un expedient, aș zice chiar o expediție, sau, dacă preferi, o returnare către expeditor, nu o sancțiune.

Loretta nu zâmbi și Lenny bănui imediat că-i lipsește simțul umorului: aceste puternice naturi exaltate rareori îl au. Ea, încruntându-și sprâncenele care păreau tăcute dintr-o blană de jder:

— Vrei să spui că nu este o sancțiune care poate fi aplicată de o umanitate civilizată și democratică?

— Perfect. O viață întreagă petrecută între patru ziduri, asta da sancțiune care poate fi aplicată de o umanitate civilizată și democratică.

Loretta continua să nu zâmbească, iar Shvartz gândi că ar fi cazul să nu se mai încreadă în simțul umorului său,

care era ireverențios și putea, într-o companie virtuoasă, să-i joace niște renghiuri.

— Bun. Dacă TDH aplică pedeapsa cu moartea, eu nu sunt pentru, adăugă Loretta cu un rest de neîncredere.

El o liniști.

În sinea lui, prea puțin îi păsa lui de pedepse, nu se simțea responsabil decât de verdicte, dar știa că, la ora actuală, pedeapsa cu moartea nu dădea bine în peisajul internațional. Poți bombarda populații civile în numele unei justiții superioare, dar devenea dificil să execuți un criminal pur și simplu în numele justiției. Nici acesta nu era un raționament de expus dinaintea Lorettei.

Căzură de acord asupra necesității întrunirii unui grup de înțelepți, care aveau să fie garanții moralității TDH. Loretta, pe care Martin Luther King o sărutase când era copilă, cum îi plăcea ei să pomenească, suspină la gândul că el nu mai era printre cei vii – ar fi fost înțeleptul înțelepților –, dar găsi imediat mai multe nume pe placul lui Shvartz: oameni iluștri, universal respectați, care nu și-ar fi băgat nasul în funcționarea instituției patronată de ei. De câți ar fi fost nevoie? Shvartz vorbi de șapte sau de doisprezece, Loretta socoti că acele numere aveau o rezonanță iudeo-creștină care ar dăuna autorității mondiale a tribunalului. De altfel, un număr așa de mic ar fi făcut mulți invidioși. Se hotărâră să recruteze șaptesprezece, fiindcă *Declarația drepturilor omului* conține șaptesprezece articole.

Decizia Consiliului de Securitate a ONU care să creeze TDH nu avea să întârzie, cu siguranță: trebuia, deci, să se aibă în vedere aspectele practice ale organizării sale.

— Avem nevoie, spuse Lenny, de judecători, de un grefier, de anchetatori, de un personal de sprijin, de un sistem de interpretare și traduceri, de o structură de asistență judiciară. Avem nevoie de un birou de recrutare a acestui personal. Ne trebuie de asemenea clădiri, echipament, săli de audiență, un sector penitenciar, gardieni și finanțarea corespunzătoare. Avem nevoie, în

fine, de o agenție pentru relațiile publice, fiindcă, să nu ne facem iluzii în această privință, nu vom fi foarte populari, cel puțin pentru început. Or, degeaba spectacolul de circ e bun dacă nu are loc o paradă cum se cuvine pe dinaintea cortului. (Uite că iar mi-am dat în petec, ea n-are cum să înțeleagă!)

Dezbătură, luară note, hotărâră să se pună pe treabă de a doua zi în biroul Lorettei, care dispunea de un personal mai numeros decât cel al lui Shvartz. Organigrama TDH fu stabilită pe loc: biroul procurorului, divizat în patru secții: documentare și dosare, acuzația, anchetele, serviciile juridice; camera primei instanțe și camera de apel; grefa, cu serviciile administrative, judiciare, juridice, de securitate, de presă și informație.

Numărul funcționarilor TDH fu evaluat la două sute cincizeci. Shvartz își rezervă recrutarea judecătorilor, a personalului de acuzare, de anchete, de securitate, de presă și de informație. Loretta urma să se ocupe de celelalte servicii. Era limpede atât pentru unul cât și pentru celălalt că recrutarea trebuia să fie cât mai variată posibil, în ideea de a oferi umanității impresia că TDH o reprezenta cu adevărat în întregime.

— Negri, albi, galbeni, tuciurii, bărbați, femei, și din aceia și bărbați și femei, propunea Lenny.

Loretta se uită la el sever.

— Cum adică și din aceia și bărbați și femei?

— Voiam pur și simplu să subliniez, Loretta, că avem obligația de a demonstra în ochii lumii că noi nici măcar nu știm ce vor să spună cuvintele exclusiv și discriminare.

— De acord. Lenny, aș vrea să te întreb: în ce cadru juridic vom opera noi?

Shvartz își aplecă înainte fața slabă, plină de cuperoză, măturată de o lungă șuviță de păr negru, cu ochiul valid la fel de fix ca ochiul de sticlă.

— Dar, Loretta, în afara oricărui cadru juridic! În asta constă întreaga frumusețe. Noi va trebui să creăm totul:

regulamentul de procedură și de dovezi, regulamentul care reglementează detenția în sectorul penitenciar, principiile aflate la baza comisiei consiliilor, schema pentru împărțirea ajutorului victimelor și martorilor în cadrul grefei… Tot! Nu suntem limitați de nicio structură, de nicio jurisprudență, putem adapta toate dispozițiile care ne-ar fi pe plac. Nimeni în istorie nu a beneficiat vreodată de o putere absolută ca a noastră.

— Absolută? Nu-mi place cuvântul ăsta. Dă-mi niște exemple de ceea ce am putea face.

— Ei bine, date fiind dificultățile pe care le vom întâmpina în găsirea martorilor, putem recurge, dacă dorim, la mărturii *din auzite,* dată fiind ignoranța judecătorilor din teritoriile unde vor fi fost comise crimele ce s-ar fi cuvenit să le cunoască, ne putem înconjura de „martori-experți”; și, dacă nu este suficient, putem să ne procurăm toate mărturiile dorite prin *amici curiae* pe care judecătorii noștri vor fi foarte mulțumiți să le audă! Ar fi o zaharicală, Loretta, ar fi floare la ureche.

Loretta își luă un aer îngrijorat.

— Ascultă, Lenny! Ești sigur că… De fapt, și noi suntem oameni. Ești sigur că nu vom ajunge să abuzăm de situație? N-ar trebui să ne limităm la aplicarea jurisdicției deja existente? Și de ce, mă rog, judecători? N-ar fi mai convenabil să ne întoarcem la sistemul democratic al juraților?

Shvartz își dădu seama că mersese prea departe.

— Juați, Loretta! Dar instituția juraților se întemeiază pe ideea tribunalului semenilor: „Eu, dacă eram el…” Cum ai vrea ca niște juați indonezieni să judece un eschimos? Ia gândește-te la complexitatea problemelor juridice care se vor pune în cadrul unui tribunal internațional! Și securitatea juraților, care nu sunt plătiți să fi se taie gâtul de către complicii condamnaților! Nu, aceste probleme nu pot fi încredințate decât unor profesioniști, pe care experiența tribunalelor democratice i-a învățat să judece în sufletul și

conștiința lor, cert, dar după un cod scris și nu sub imperiul propriilor stări sufletești… așa cum jurații o fac mult prea des, o știm la fel de bine și unul, și altul.

Loretta reflectă un moment, săltându-și ușor cu unghia stacojie a degetului arătător buza violet și meditativă:

— De acord.

Principala dificultate a întreprinderii încredințate judecătorului Shvartz consta în aceea că el trebuia să muncească având ca obiectiv major condamnarea lui Vladimir Knezevici, dar că el nu putea să-l destăinuie niciunuia dintre colaboratorii săi. El trebuia să pozeze în fața tuturor ca un idealist, ca un apărător fără rezerve al drepturilor omului, în care la drept vorbind, credea prea puțin, nepricepând nici măcar semnificația cuvântului „drept”, doar că trebuia să-l rostească.

Se preconiza, bineînțeles, ca el să-și atribuie alegerea judecătorilor și a serviciului de presă și informație: ansamblul făcea parte din opera bufă pe care înțelegea s-o ofere publicului, având grijă să nu se strecoare note false. Judecătorii trebuiau să dea impresia că erau, pe de o parte, individual integri, pe de altă parte, reprezentativi sub aspect colectiv. Era relativ ușor, și în zilele noastre, nimeni nu s-ar fi mirat să vadă un sudanez, o malaieză și un mexican de origine indiană, prevăzuți, bineînțeles, cu toate doctoratele necesare, să prezideze de pe cele trei tronuri ale justiției speciei umane judecarea unui criminal de război european, arab sau evreu: nu și-ar fi găsit locul aici nicio idee preconcepută, niciun risc de neînțelegere, dimpotrivă, s-ar fi recunoscut un semnal politic corect și s-ar fi aplaudat. În schimb, ceea ce reclama un plus de abilitate, consta în asigurarea că, prin niciun capriciu necuviincios al conștiinței lor, acești judecători n-ar îndrăzni să achite, deși ar fi plătiți să condamne.

Shvartz trebuia de asemenea să țină sub control serviciul de securitate, fiindcă nu se știa niciodată ce se putea

întâmpla în sectorul de detenție și, în cazul unor incidente, ar fi fost important să se prezinte lumii versiunea avantajoasă, fără riscul unor contraziceri.

La fel, era important ca Shvartz să păstreze biroul de presă și informație la discreția sa, fiindcă era nevoie ca gloria procurorului general să fie cântată cât mai tare posibil, pentru plăcerea în sine, pe de o parte, și apoi în vederea pregătirii viitorului: un post în cadrul TDH nu era făcut să dureze o veșnicie, putând fi urmat de o pensionare suculentă. De altfel, nu era vorba numai de interesul personal al lui Leonard C. Shvartz: el înțelegea altminteri că nu putea să-și ducă misiunea la bun sfârșit fără sprijinul opiniei publice, adică cel al mass-media. Din fericire, existau profesioniști care să se ocupe de aceste chestiuni, profesioniști foarte scumpi, ceea ce ne aduce la problema finanțării, și asupra căreia Lenny dorea să dețină controlul, fiindcă trebuia să fie sigur că fondurile vărsate de diversele state nu ar pune sub niciun aspect TDH sub dependența lor: astfel banul musulman ar fi bine de luat, și banul protestant, dar era cazul să dovedească reticențe față de banul izraelian, să nu accepte decât cu circumspecție banul catolic și să nu se atingă în niciun caz de fondurile grecești.

În fine, mai era și serviciul de anchete, al cărui responsabil fusese numit din capul locului de către Bob Bingley, alias Golden Boy. Colonelul Rod Rodriguez era un haidamac cu cap de pirat și dinți de aur pe o parte. Se pensionase din CIA și era retribuit direct de Casa Albă. Nu refuza nicio misiune și îi pricepea sensul și bătaia dintr-o clipită – una dintre enormele lui clipiri, el clipind fără oprire. În rest, Bingley îl pusese la curent cu fondul.

— Să nu vă faceți sânge rău, domnule judecător, spuse Rod intrând în biroul viitorului procuror general, și eu am doctoratul în drept. L-am trecut uite așa, între două misiuni, ca să-mi ocup timpul. (Clipeală.) Puteți vorbi liniștit, vă înțeleg eu jargonul: cred că așa se explică faptul că am fost pus între labele dumneavoastră. Sper să ne înțelegem bine

amândoi, fiindcă, în ce mă privește, vă previn, când nu mă înțeleg cu patronii mei, nu fac eu ulcer, ei se îmbolnăvesc. (Clipeală.)

Se răsturnase într-un fotoliu, în acea poză pe care unii o găsesc confortabilă: dat pe spate, cu picioarele depărtate și posteriorul chiar pe margine. Trebuie că are un fund musculos și osos, gândi Shvartz. Atitudinea individului îl amuza.

— Și eu sper să ne înțelegem bine, îi spuse, aplicându-i tratamentul celor doi ochi ficși. Am să vă pun de îndată câteva chestiuni, ca să văd dacă suntem pe aceeași lungime de undă. Judecătorii.

— De câți aveți nevoie?

— De trei și trei substituți, pentru prima instanță. Tot atât și pentru apel.

— Doisprezece. Multicolori, multisexuali?

— Firește.

— Bun. Tipii se poartă frumos cu mine, știu ei pentru cine lucrez. Am acces la toate fișierele. Plătiți sau vă implicați? Eu v-aș sfătui să alcătuiți o listă. Patru plătiți, și opt doar implicați, v-ar conveni? E mai economic decât să plătiți pe toată lumea și astfel aveți libertatea să nu vă bizuiți numai pe șantaj. Nu, nu iau note. Am totul aici înăuntru, e mai sigur. (Clipeală.) Am să vă fac douăzeci și patru de propuneri până mâine după-amiază. Cu recomandările unui om experimentat: eu. Să aveți de unde să triați. Altceva?

— Securitatea.

— De acord. Înțeleg. Aveți în vedere tentative de evadare și vreți să fiți sigur că gardienii trag bine și își țin gura și mai bine. Bun, de pe acum mă gândesc la un băiat pe care să vi-l recomand: a fost dat pe ușă afară de la FBI, dar politicos, cu pensie: avea niște metode puțin cam… exact tipul de care aveți nevoie. Și el vă poate furniza o echipă dată naibii. Ceilalți, cei curăței, cei care cred în meseria lor, îi recrutați prin mica publicitate. Simplu, ai noștri, când vor veni să dea testele, vor face, de exemplu, un semn în

dreptul adresei: așa că, cei care îi vor recruta, vor ști pe cine să nu trântească la examen. Bun. Ce-ar mai fi?

— Rămâne principalul, spuse Shvartz, deplasând ușor un vas cu orhidee de pe biroul său. Care vă privește direct.

— Îmi dau seama. (Clipeală.) Martorii.

— Martorii? Ei bine, da, anchetele. Sunteți șeful serviciului de anchete, singurul funcționar din TDH retribuit de Statele Unite.

Terenul devenea alunecos. În mod manifest, judecătorul Shvartz putea vorbi colonelului Rodriguez mai deschis decât cu Ms. Coleman, dar și față de el trebuia să ascundă că, pentru moment, nu se punea problema decât a inculpării, judecării și condamnării unui singur „Criminal de război”. Cu toate astea, se vedea obligat să vorbească la plural, fie și dintr-o bună-cuviință, chiar între cei de-o teapă. În rest, punea el de la sine. Întotdeauna s-ar găsi și alți criminali de război pasibili de a fi inculpați.

— Martorii… repetă Rod. Martorii sunt de două feluri: ai acuzării și ai apărării. Cu martorii apărării, e limpede, trebuie împiedicați să vorbească. Potrivit celor ce mi s-au dat de înțeles, prima anchetă va fi legată de evenimentele care au avut loc în Monterosso, nu? Ei bine, știți că numeroși monterossieni sunt de pe acum exilați în Australia: e destul să se ofere un mic peculiu martorilor stânjenitori ca să se ducă și să fi se alăture verilor și amicilor: nu i-am mai vedea niciodată.

— În fine, pe unii.

— Exact: dar totuși aveți nevoie de martori ai apărării, altminteri ce față ați mai face? Bun. Aveți nevoie și de martori ai acuzării. Din ăștia vă găsim noi câți vreți. Mulți vor fi voluntari dacă li se plătește călătoria. Nu ești inculpat de crime de război fără să-ți fi făcut și niscaiva dușmani, altminteri nu în mod obligatoriu politici: încornorații, de exemplu, sunt o sămânță bună pentru martorii acuzării. Vă îngrijorează conținutul mărturiei lor? Credeți-mă, într-un război civil, toată lumea comite destule atrocități astfel

încât capetele de acuzare cele mai veridic atestate de martorii cei mai oculari să abunde. În schimb, trebuie prevăzut că unii martori se dezic în prezența acuzatului: scrupule morale sau teamă de represalii, n-ai de unde să știi. Atunci, pentru a para lovitura, vă sfătuiesc să vă pregătiți pe îndelete un mic statut în cadrul regulamentului de procedură și de dovezi, care să vă permită interogarea martorilor în spatele unui paravan, fără a fi divulgată identitatea lor.

— Așa ceva n-o să meargă! strigă Shvartz, indignat fără voia lui.

— Dacă înfierbântați așa cum trebuie opinia publică, o să meargă. Priviți ce fac cei din TPI. (Clipeală.) Ca și cu inculpările. Nu sunt eu în măsură să vă dau sfaturi, dar, în locul dumneavoastră, i-aș ține la secret. Când inculpații călătoresc fără să știe că sunt inculpați, e lesne să pui mâna pe ei. Tipul se duce la opera din Viena sau la un bistrou din Paris sau la un spital din Londra și trosc, îi pui mâna pe umăr: „Vă rog, să ne urmați.” Bineînțeles, tot așa stau lucrurile și cu martorii: dacă e nevoie să mergeți și să-i arestați la ei acasă, și asta se poate face.

— Am impresia că sunteți un om prețios, colonele.

— Nu-mi place să fiu plătit ca să nu fac nimic. Bun, eu vă pregătesc listele, dumneavoastră îmi faceți una cu martorii pe care preferați să nu-i vedeți și alta cu cei pe care v-ar plăcea să-i trageți de limbă. Mergem așa și păstrăm legătura. De îndată ce veți cunoaște locațiile, dau o fugă la fața locului cu amicul de la FBI și vă vom face propuneri pentru sectorul de detenție. Ce ați dori? Temnițe subterane cu vipere și broaște sau o versiune ușor ameliorată de închisoare?

— Oh! Modernă, curată, confortabilă. De fapt, prizonierii trebuie să beneficieze de prezumția de nevinovăție și să fie tratați ca atare până la condamnarea lor, nu-i așa?

— Mai încape vorbă, încuviință Rod Rodriguez.

Clipeală.

Scutură zdravăn mâna judecătorului și se îndreptă spre ușă. De sub bluzonul lui scurt și în blugii colanți, popoul părea ca un clește de zahăr.

Acordul consiliului fiind încheiat pe cale diplomatică, Leonard C. Shvartz plecă la Helsinki: ținea să găsească în persoană acel buric al justiției universale, plecând de la care avea să opereze în lumea mondializată. Mondializată, adică aservită, fără să pară deocamdată, *imperium americanum.* La drept vorbind, nu fiindcă Shvartz ar fi nebun după patriotism, dar îi cădea bine să facă parte dintre stăpânii lumii. Și, în orice caz, socotea judicios ca aservirea să se realizeze mai întâi prin justiție, democrație, morală, drepturile omului, pe care nimeni nu le-ar fi putut contesta, până într-o bună zi când națiunile se vor trezi denaționalizate fără să fi băgat de seamă.

O invită pe Loretta să-l însoțească.

Traseră mai întâi la ambasada Statelor Unite, roșie în întregime, tupilată în spatele unui grilaj gros și negru, cu acoperișul coborât mult, dar ei trebuiau să se internaționalizeze cât mai curând posibil, astfel că li se găsiră două apartamente suprapuse într-un imobil luxos din cartierul Kaivopuisto. Shvartz era încântat că avea un turnuleț pe colț, decorat în exces cu înfloriturі sculptate, ce domina frumos Baltica de plumb turtită la picioarele lui.

Călătorise puțin prin Europa, și avu nevoie de timp pentru a se obișnui cu simplitatea moravurilor finice. Unele dintre cele mai bune restaurante nu aveau fețe de masă și, pentru a se duce la reședința președintelui, trebuia să traverseze o piață unde pescarii veneau în bărci să-și vândă marfa și unde femeile așezate pe sub streșini tricotau pulovere pe care le propuneau cumpărătorilor săptămâna următoare. Cel puțin, toată lumea vorbea englezește, ceea ce era liniștitor, și primirea se dovedise cordială: președintele în persoană își exprimă în câteva cuvinte satisfacția că oferea ospitalitate TDH, și îi ură noroc

judecătorului Shvartz în căutarea unui local potrivit unei funcții atât de nobile. Doamna Aira-Ylla Ala-Konttinen, subsecretar de stat, avea să-i faciliteze lucrurile pe cât se putea.

Doamna Aira-Ylla Ala-Konttinen era o femeie înaltă și urâtă, cu părul tuns scurt, nu blond, ci blond-albicios, îmbrăcată într-un compleu rustic din lână gri fer care ieșise din mâinile unui designer de talent și căruia nu i-ar fi lipsit eleganța, dacă ar fi existat un corp pe dinăuntrul lui; dar Shvartz își desfășură zadarnic comori de imaginație, nu-și putu imagină nimic mai interesant decât un cuier de haine. În afară de asta, doamna Aira-Ylla Ala-Konttinen nu avea deloc mai mult umor ca Loretta. Astfel încât ele se înțelegeau perfect, și se cuvine să recunoaștem că una fiind atât de lactescentă pe cât era cealaltă de melanodermă, ele reprezentau de minune comunitatea internațională reconciliată. Un local potrivit să găzduiască tribunalul, birourile sale și, pe cât posibil, sectorul de detenție? Câți metri pătrați? Cam vreo cinci sute? Aira-Ylla avea să caute.

Lenny și Loretta porniră să caute și ei. Vizitară palatul Finlandia, unde se ținuseră negocierile americano-sovietice din 1973 și care, din aceste considerente, le-ar fi convenit foarte mult, dar Aira-Ylla declară că palatul Finlandia nu putea fi pus la dispoziția unei organizații internaționale. Spumuiră puzderia de insulițe care ciuruiau marea în largul capitalei, vizitară fortăreața Suomenlinna, fără să găsească ceva convenabil. În cele din urmă, Shvartz descoperi un loc seducător. Chiar în mijlocul orașului se afla o stâncă, scobită în interior, pe jumătate băgată în pământ, având deasupra un capac de aramă susținut de blocuri din granit.

— Să intrăm, spuse Shvartz.

Intrară într-o biserică, și primul lucru întâlnit erau niște toalete cu platâ. Faptul îl încântă pe judecător. Cu mult mai bine decât un confesional.

Interiorul bisericii era circular, cu ziduri grosolan săpate în rocă până la jumătatea înălțimii, apoi alcătuite din pietre

neregulate îngrămădite unele peste altele într-un stai așa cum-te-am pus foarte studiat, și un plafon rotund din trestie susținut de grindeiuri de lemn. Jos, bănci violet. Ceva mai sus, o tribună aurită. Orgi aurite și roșii pe o parte. Nicio statuie, nicio icoană, nicio cruce pe un altar acolo undeva, în capătul a trei trepte, având mai curând aspectul unei catedre profesorale decât de altar. O atmosferă greu de definit. Mult vid și niciun locșor pentru bunul Dumnezeu.

— Minunat! Templul Neantului, murmură Shvartz.

— Cum așa, prostuțule. (Loretta, care începea să devină familiară cu șeful ei. Îi strânse puternic brațul.) Templul Drepturilor Omului.

Shvartz inspectă locurile. Erau niște culise, birouri, săli parohiale. Restrângându-se puțin, ar fi putut găzdui și o mini închisoare de lux într-un colț.

— Vreau să mă instalez aici.

Se duse după Aira-Ylla. Refuzat. Temppeliaukionkirkko nu era disponibil. Toate genurile de manifestații aveau loc acolo: concerte, întâlniri, ceremonii religioase organizate de diferite Biserici.

— Dar drepturile omului le cuprind pe toate astea! obiectă Loretta.

Nu. Un astfel de edificiu nu putea fi acaparat pentru o singură cauză. Shvartz, care simțea întreaga putere a Statelor Unite ale Americii în spatele lui, bătu din picior. Fără niciun efect. Când Finlanda rezistă, ea rezistă până la capăt.

Între timp, deschizându-i-se apetitul pentru biserici, Shvartz îi propuse Lorettei să vadă, în partea de sus a peninsulei Katajanokka, catedrala rusă a Adormirii Maicii Domnului, care părea să-și ridice umerii de cărămidă pentru a domina mai bine portul lungit la picioarele ei. Se făcuse frig, cristale de zăpadă se învârtejeau în aer și înțepau obrajii, rafalele de vânt se încrucișau la intersecții și numeroase drapele, naționale, europene sau comerciale se zbăteau, se zbăteau, se zbăteau. Loretta, fermecătoare în

mantoul ei de zibelină, care avea aproximativ aceeași culoare de un negru-brun ca și pielea ei, se strânse lângă Lenny, cu o căciulă luxoasă de vizon pe cap.

— Am putea fi luați drept ruși, râdea ea.

Nu era de mirare într-un oraș construit în bună parte de țarul Alexandru al II-lea, a cărui statuie încă mai trona în piața Senatului, în vreme ce un monument care o omagia pe țarină se înălța în port.

În primul moment, Shvartz nu dădu atenție frazei rostite inocent de Loretta, ce avea să-l înjunghie câteva minute mai târziu. Deocamdată, el era sub imperiul obsesiei sale și se întreba ce puteau să însemne fandoselile provocatoare ale Lorettei. Era o inconștientă, încerca să-l seducă sau ar fi putut într-adevăr să spere din partea ei *a piece oł ass?* (Această expresie metaforică, făcând aluzie la partea anatomică preferată de el, îi crea o stare de transă.) La urma urmelor, chiar dacă Loretta ar fi consimțit pe deplin, lucrurile s-ar fi complicat. Toată viața, Shvartz fusese tentat să consume *darkmeat*[46], pentru a utiliza vocabularul său, și nu îndrăznise niciodată. Timiditate? Repulsie? Teama de necunoscut? Tot ce auzise vorbindu-se despre temperamentul și metodele negreselor îl atrăgea, și totuși nu făcuse pasul nici cu colegele, nici cu relațiile lui, nici cu prostituate de un sex sau altul, chiar și pe vremea când frecventa medii interlope, frecventare care-l costase un ochi. Ca să spunem tot, se temea, în fața unei mase de *darkmeat*, să nu-și piardă aptitudinile fizice sau intelectuale. Și totuși, imaginația lui fesieră îi zugrăvea asemenea delicii! Nimic nu-i simplu.

Catedrala Adormirii Maicii Domnului era tipică pentru prostul gust rusesc din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, fără icoane, dar cu picturi religioase, reprezentând personaje isterice sau mieroase, cu ochii ridicați spre ceruri. Shvartz nu se pricepea, dar nu decorația academică și

[46] Carne neagră - limba engleză, *(n.tr.)*

sentimentală îl irita, ci cântările monastice, distilate de difuzoare invizibile și aureolele în formă de potcoavă, de deasupra capului sfinților: cum poate o ființă umană să fie sfântă, asta-i bună? Și de fapt, foarte simplu, ce vrea să zică? Nu-i căzuse bine și fiindcă nu se permisese să între în sanctuar: ce mai înseamnă toate sclifoselile astea!

Loretta fusese în același timp mișcată și șocată. Din moment ce erau reprezentate figuri omenești, ea nu se putea simți ca într-un adevărat templu al lui Dumnezeu, dar sălășluia acolo o sensibilitate, o compasiune, o falsă ingenuitate, care o mișcau:

— Este foarte frumos, spuse ea la plecare.

Ceva mai jos se ridica un mic chioșc din lemn cu un acoperiș țuguiat, găzduind un panou de afișaj. Shvartz și Loretta se opriră ca să arunce o privire. Pe geam, cineva trasase, cu o culoare maro, o cruce cu opt brațe și, în engleză, cuvintele murdare (și intraductibile literal):

FUCK YOU

Pentru Leonard C. Shvartz fusese o lovitură în inimă, în adâncurile inimii. Îi veni să vomite, dar cu un soi de voluptate. Ah! Cum se asocia întreaga lui ființă acestei exclamații obscene! Înțelese brusc ce făcea acolo, în acel oraș unde amintirile rusești erau încă atât de numeroase, înțelese pentru ce fusese numit procuror general al Tribunalului Drepturilor Omului.

Shvartz. Nu Schwartz.

Schwartzii emigraseră din Germania în Rusia – când? Nu se mai știa exact, probabil sub Nicolae I, pe vremea primei căi ferate rusești care lega Saint-Petersburgul de Țarskoe Selo – și ei își ortografiaseră numele în caractere chirilice: Ch.-V-A-R-Ts. La sfârșitul secolului al XIX-lea, părăsiseră Rusia pentru a se stabili în Statele Unite unde își transliteraseră numele în Sh-v-a-rtz.

Plecaseră din rațiuni obscure, cuprinși de amărăciune și

revoltă. Străbunicul lui Leonard, care organizase tipografii clandestine, conspirase la moartea țarului, sau pur și simplu refuzase să facă serviciul militar? Amintirile se pierduseră, dar, în orice caz, nutrise față de Rusia o ură feroce. Prin asta se deosebea de evrei care, plecând din Rusia cam în aceeași perioadă, îi păstrau o anume nostalgie transmisă din generație în generație prin vocabular, rețete, accent, gesturi. Shvartz, nu: simțea aversiune față de limbă, de bucătărie, de armată, de teocrație, de imperialism, de Ceaikovski, de Dostoievski, de tot ce mirosea a nume rusesc. Iar strănepotul său, Leonard, tocmai înțelesese într-o clipă că această repulsie îi fusese transmisă, că el era moștenitorul, recipiendarul, că ea reprezenta oarecum vocația sa. Cu excepția faptului că străbunicul detesta o Rusie pe care o cunoștea, cu mirosurile ei de varză acră și de tămâie, cu pomeții și epoleții, cu cerșetorii în saboți de papură și generalii cu revere roșii, cu femeile manierate și autoritare, cu băile de aburi, cu țăranii resemnați și aristocrații anglofoni, cu nopțile albe și stepele nesfârșite, cu alfabetul de treizeci și șase de litere și aptitudinea de a cânta firesc din armonică, în vreme ce el. Lenny, era dezgustat nu de Rusia personificând o realitate abstractă, ci de valorile cu care ea se identificase de-a lungul veacurilor. A Treia Romă! Poporul habotnic! Cezaro-papismul! Mesianismul rus! „Frumusețea va salva lumea”! Liturghia cu pretenția de face cerul să coboare pe pământ! Credința în mântuirea universală! În inocența fiecăruia și în culpabilitatea tuturor! În binefacerile mistice ale războiului! Și de nebunia în Hristos! În icoanele făcătoare de minuni! În rolul salvator al suferinței! În crimă și pedeapsă! În iertare, mai ales în iertare! Și în sfințenia chipului omenesc! Față de atâtea prostii, expresia obscenă înscrisă pe geam urca pe buzele lui Lenny ca niște bale și o repeta mereu și mereu, șuierând F-ul, scuipând K-ul, fără să-i pese de uimirea Lorettei, al cărei limbaj rămânea tot timpul cizelat.

În cele din urmă, se întoarse spre ea, pe moment golit de ură, cu un aer buimac, ca după o criză de epilepsie. Îi veni în minte o glumă în circulație. E întrebat un locuitor din Monterosso la cât se ridică populația țării sale: „Împreună cu Rusia, răspunde el, suntem două sute de milioane.” Shvartz rânji: din aceste două sute de milioane exista cel puțin un individ cu care își va regla în curând conturile. Da, regele munților avea să plătească pentru ceilalți 199999999 de ruși-monterossieni!

— Mă întreb, spuse Loretta, pe gânduri, pentru ce, în toate limbile pe care le cunosc, acest verb servește de injurie. Totuși, nu există nimic mai plăcut, nu-i așa Lenny? adăugă ea, agățându-se de brațul lui, zburdalnică.

Iar apoi redevenind gravă:

— Și mai sacru.

El nu răspunse. Nu-și pusese niciodată întrebarea. Nu-l interesa limbajul. Se întreba unde voia să ajungă Loretta. Îi făcea niște propuneri? Nu ajungea ridicol dacă nu profita de ocazie? Dar și mai ridicol luând cu titlu personal ceea ce poate că nu era decât o curiozitate lingvistică? Loretta pomenea adesea de soțul ei în termenii cei mai pasionanți, dar mai sunt și femei care... Și din nou viziuni, viziuni emisferice care-ți tăiau respirația!

— Hai să bem ceva la Kappeli, propuse Shvartz.

Aira-Ylla le telefonă.

— Față de interesul pe care l-ați arătat pentru Temppeliaukionkirkko, care, din păcate, nu era disponibil, am crezut că înțeleg, domnule procuror general, că v-ar conveni un edificiu circular.

— Desigur.

— Aș putea să trec și să vă iau de la reședință ca să-l vizităm pe cel la care mă gândesc?

La nord de Helsinki, nu departe de un parc de atracții, Linnanmaki, se afla un mic Colosseum cu arcade, într-o stare proastă, dar nu lipsit de o anume eleganță saint-

petersburgheză. Scări largi duceau solemn spre un amfiteatru care înconjura o arenă. Scaunele fuseseră ridicate, ceea ce conferea treptelor înalte de piatră o înfățișare austeră, aproape modernă. Ferestre rotunde, ochi de bou, plasate sub plafon, proiectau o lumină cenușie care împrumuta acestui con răsturnat ceva spectral. Într-un loc, la nivelul arenei, treptele se întrerupeau, încadrând o deschidere largă, dreptunghiulară, care evoca un vomitoriu. Precedați de un gardian care agita niște chei și apăsa comutatoare, dintre care multe nu comutau nimic, Aira-Ylla, Shvartz și Loretta pătrunseră în peisaj. Câteva becuri ce atârnau în ghirlandă de un fir luminau zidurile goale. Urcușuri și scoborâșuri se deschideau în penumbră, în trepte sau în planuri înclinate; se dădeau în lături uși, unele joase, altele înalte, câteva barate de grilaje din oțel. Te-ai fi crezut într-un Piranesi[47].

— În orice caz, celulele sunt gata pregătite, ironiză Shvartz.

— Nu-i de râs! replică Loretta. Eu zic că aduce cu un circ.

— Chiar este un circ, spuse Aira-Ylla. Sircus Samanarvoisuus. Țarul Alexandru al II-ea, care era mare duce de Finlanda, voia să facă din Helsinki o veritabilă capitală. Și, pentru ruși, nu există capitală fără un mare circ. Iată de ce a dispus construirea acestuia. Dar finlandezii preferă teatrul sau muzica sau sauna, iar acest circ nu s-a bucurat niciodată de un succes prea răsunător. Din care cauză a fost dezafectat și orașul vi l-ar putea împrumuta sau chiar vinde.

Shvartz se uită la Loretta.

— Un circ!?

Ideea de a organiza TDH într-un circ îi gâdila demonul interior, dar ar fi considerat serios în ochii lumii? Altminteri, locațiile erau comode. În arenă se putea crea un tribunal rotund, cum se făceau pe vremuri teatre rotunde. Ar fi fost

[47] Giovanni Battista Piranesi - gravor și arhitect italian *(n.tr.)*

original și chiar potrivit. Sub arcade era destul spațiu pentru birouri, celule, o bibliotecă…

— Poate că n-ar fi indispensabil să facem prea mult caz de prima destinație a acestui edificiu circular… avansă el. Ce înseamnă numele lui?

— *Sircus Samanarvoisuus* înseamnă „Circul Egalitate”. Egalitate, fiindcă toate locurile aveau același preț. Mereu ideile liberale ale lui Alexandru, presupun.

— Ah! Asta e foarte bine. Poate că am putea, pur și simplu, să ștergem aluzia la circ? Am putea spune…

— I-am putea spune *Linna Samanarvoisuus:* „Palatul Egalitate”.

Cuprinsă de entuziasm, Loretta își încrucișă brațele și cele zece unghii de culoarea sângelui se etalară pe zibelină.

— Tribunalul drepturilor omului operând într-un Palat Egalitate! Nimic n-ar putea fi mai bine.

În seara aceea, Loretta și Shvartz cinară somptuos în legendarul hotel Kamp care, renovat, tocmai își deschisese porțile. Își petrecură seara decorând tribunalul. Totul trebuia să fie sobru, auster, funcțional, modern și frumos, demn de umanitate. Shvartz propuse să se decoreze edificiul cu o friză pe care să fie reprezentate emblemele tuturor credințelor omenești: steaua cu șase brațe, steaua cu cinci brațe, dintre care unul în sus. Steaua cu cinci brațe dintre care două în sus, semiluna, crucea grecească, crucea latină, crucea în T, secera și ciocanul, cele trei puncte, yin și yang, crucea gamată…

— Nu, interveni Loretta. Nu putem pune crucea gamată.

— Ai dreptate, recunoscu Shvartz, fără să râdă. Secera și ciocanul, da; crucea gamată, nu.

— De altfel, unele embleme… tăcu Loretta cu o grimasă. Te duc cu gândul la niște imagini.

Shvartz se înclină.

La întoarcere, se sărutară înainte de despărțire, dar o dată în plus, Shvartz nu îndrăzni să-i facă avansuri, deși ar fi avut chef. Se consolă cu pilota care era albă și enormă.

Când Bob Bingley, Golden Boy, primi prin e-mail propunerile lui Shvartz, se duse la președintele Brookes:

— Cifrele sunt rezonabile, domnule Președinte, dar totuși, un circ...

Bob Brookes rămase perplex și, cum se întâmpla adesea, amână decizia pentru a doua zi ca să-i ceară părerea lui Sally, pe deasupra mesei cu micul dejun, pe care îl luau, măcar o dată, în tete a tete.

— Un circ, Sally?

— Și ce-i cu asta, un circ?

— Îți imaginezi caricaturile de prin ziare? Hazul de la republicani?

Ea reflectă, trasând niște litere pe fața de masă cu cele trei vârfuri ale furculiței englezești: C... I... R... C... U... S... Dacă o străpungea, n-aveau decât să pună o altă față de masă!

— Bob, simt că este doar o chestiune de manipulare. Shvartz ăsta al tău a spus destul de bine că pentru moment ar putea numi edificiul „Palatul Egalitate”. Asta e foarte bine, „Palatul Egalitate”. Sub aspect politic e de dorit ca Egalitatea să aibă un palat. Ar fi suficient să forțezi puțin nota pentru a impune din capul locului un anume simbolism. Dacă o persoană iscoditoare ar descoperi cândva care fusese prima destinație a palatului, ca sală de spectacole, lucrurile ar fi gata pornite pe un făgaș. Și ce-i rău în asta? Justiția este un spectacol, trebuie să fie un spectacol. Asta-i una dintre vocațiile justiției, să fie un spectacol.

Bob nu era convins.

— Un spectacol de... circ?

O licărire răutăcioasă trecu prin ochii lui Sally:

— Dacă vrei părerea mea, da, uneori, adesea. Clovni, animale sălbatice... În cazul de față, consider chiar că hazardul a potrivit bine lucrurile, iar noi vom putea să facem haz între noi. Dar, pentru public, Palatul Egalitate de

la Helsinki ar însemna drepturile omului, punct: s-a terminat. Eu votez pentru circ, Bob.

5. Raportul Mathildei

În atenția lui Samson

Veți găsi alăturat raportul meu oficial, cu distanțele în pași de la poartă până la biroul obiectivului, măsurile curții interioare, cele ale terasei (pașii mei, dacă vă mai amintiți, sunt de cam 50 de cm.), fotografii ale împrejurimilor într-o mare cantitate, un jurnal ținut la minut, sau ore (foarte neregulate) când ne-am văzut sau când lumina era stinsă la el, sau se reaprindea. Veți fi mulțumit să aflați că, pentru moment, el pare să doarmă împreună cu soția lui, ceea ce nu fusese întotdeauna cazul. Nu știu dacă acestui fapt trebuie să-i atribui rezerva pe care continuă s-o manifeste față de persoana mea, ceea ce contravine reputației sale priapice. Gândesc că nutrește sentimente părintești față de mine și că i-ar repugna incestul. În orice caz, am privit adesea împreună soarele la apus și luna răsărind – iar o dată chiar și soarele – de pe terasa de deasupra acoperișului său (și căreia îi veți da o bună întrebuințare), fără ca el să schițeze un gest echivoc în ce mă privește. Știți, eu presupun că în curtea interioară se află o rețea de sârmă ghimpată ascuțită ca briciul și că în culoarul de la intrare se află o mitralieră, care-l ține sub tirul ei – crochiul alăturat. Dar nu despre asta este vorba aici. Aș vrea să vă informez, oficios și într-o manieră discontinuă, despre omul Knezevici.

Nu încape nicio îndoială în mintea mea că e o persoană sângeroasă, ca majoritatea muntenilor care, de fapt, nu știu decât să se războiască de vreo mie de ani încoace, genele lor sanguine trebuie că au fost selecționate prin supraviețuirea celui mai apt, dar… cum să vă spun… nu e un om crud din plăcere, e aproape fără voia lui: își închipuie că e mai nimerit să verse sânge – al lui și pe cel al altora – decât să sucombe unei dominații străine sau ideologice.

Nu știu ce părere aveți dumneavoastră, dar eu sunt convinsă că suntem întrețesuți de istoria noastră, iar istoria acestei țărișoare este cea a unor numeroase servituți, toate seculare și toate respinse. Monterossienii au impresia că au fost maltratați de când există ei, ceea ce nu este în întregime fals, și încearcă nevoia de a demonstra lumii că merită o soartă mai bună. Dorința asta este încarnată și în persoana obiectivului, care are senzația că își poartă poporul în el, aș zice chiar fizic, aproape ca regii lui Shakespeare care-și atribuiau numele țării lor – vă mai aduceți aminte: „Bună ziua, Franță – Salut, Anglie” – şi grav este că această senzație e împărtășită de toți concetățenii săi (prin toți, nu înțeleg o majoritate, nicio unanimitate, ci un consens): Monterossienii se recunosc în chipul acestui rege al munților.

Cu titlu personal, obiectivul nu-i suspect, cert, de un complex de inferioritate, dar, cu titlu colectiv, el nutrește sentimentul unei injustiții permanente, de care acuză islamul, Sfântul-Imperiu, Vaticanul, Europa. America, Franța (care socotește el că l-a trădat), NATO, ONU, și uneori chiar Rusia (care, după părerea sa, nu l-a susținut destul). Poate puțină comprehensiune ar fi valorat mai mult decât atâtea bombe, dar nu sunt eu – nici dumneavoastră, iertați-mă cei care determinăm politica față de persoanele incomode. Eu înțeleg bine că obiectivul este o persoană incomodă, între altele și fiindcă, din punctul lui de vedere, care nu-i și al nostru, *el are indiscutabil dreptate:* este neînțeles și persecutat, poporul său este neînțeles și persecutat, și aș

tinde să cred că, pentru ca acest popor să-și plece capul sub jugul destinului său și să regăsească pacea – nu cea la care visează, ci o altă pace, în supunerea față de inevitabil – trebuie ca acest om să dispară.

Faptul major al istoriei recente din Monterosso, subiectul fiind instrumentul, constă într-o întoarcere vădită, răsunătoare, orbitoare, către ortodoxie. Păcat, într-un sens, că și-au greșit religia; pe de altă parte, a lor e îmbâcsită de atâtea superstiții că s-ar putea să fie mai bine că n-au murdărit-o și pe singura adevărată. Puteți să vă imaginați că istoria modernă din Monterosso începe de la Crăciunul 1990, când obiectivul și-a tăcut apariția în biserica Sfântul Sava fluturând o ramură de stejar denumită *badniak?* Până atunci, obiceiul, considerat creștin, dar pe care-l bănuiesc de origine păgână, fusese interzis de comuniști, aceștia comițând atrocități în Monterosso, mai cumplite decât oriunde în altă parte pe vremea lui Tito. Destul de curios, comuniștii tolerau obiceiurile musulmane și catolice (prudență? indiferență față de o minoritate? sentimentul că sufletul slav nu ar putea să înflorească sufocat de bizareriile schismei?), dar străduindu-se sălbatic să dezrădăcineze tot ce ținea de ortodoxie. Prin această ramură de stejar eliberatoare s-a declanșat o adevărată explozie populară. Ar fi greșit, bineînțeles, să susținem că obiectivul a fost cel care a restabilit religia în Monterosso; el doar a eliberat-o, iar muntenii entuziasmați au redeschis bisericile, au hirotonisit preoți, au învățat din nou cântările din vechime, au revigorat superstițiile din moși-strămoși (într-o țară slavă ele merg mână în mână). Purtați de același val, s-ar părea că regele munților și întregul său popor și-au regăsit ca prin minune (și eu cred într-o bună măsură că e vorba de o minune, dacă Dumnezeu și-ar permite să facă și pentru schismatici) spiritualitatea specifică. Închipuiți-vă că înșiși copiii cer la școală cursuri de catehism; copii care-i inițiază în misterele credinței pe părinții ajunși ignoranți într-o jumătate de secol de comunism. Nu poate fi decât

mișcător.

Obiectivul însuși este credincios fără putință de tăgadă. Am fost nevoită să-l însoțesc într-un alai absurd ce consta în plimbarea moaștelor unui sfânt Vasile oarecare – nu teologul Bisericii – din mănăstire în mănăstire, din sat în sat – au fost chiar depuse pe mormântul mamei lui ca să-l salute – după care a fost întors la el acasă, în Montenegro, care, „ne”-a împrumutat cu generozitate moaștele sale. Lacrimi, pupături, bucurie populară, nu vă puteți imagina așa ceva. Destul de ciudat, până și animalele păreau să ia parte la pelerinaj: vacile veneau să-și lase capul pe zăplazuri, iar un cal fără șa și fără căpăstru ne-a urmărit kilometri întregi, împrumutând ceva cosmic adorației acestui popor ignorant. Când racla a traversat frontiera cu fosta Iugoslavie, toată lumea plângea, iar obiectivul mai dihai decât toți ceilalți.

În aceste condiții, pentru ce nu se supune el poruncilor care interzic crima și adulterul? Poate datorită unei spiritualități deosebite, care pare să pună accentul pe alte laturi ale religiei, decât pe regulile de viață.

În privința biografiei sale, presupunând că ea vă interesează realmente, vă alătur prezentei notele mele pe o dischetă. Voia să fie medic, și pe urmă, brusc, a cotit-o spre branșa veterinară, nici el nu știe prea bine de ce: cred că manifestă o simpatie mai mare pentru inocența animală decât pentru corupția omenească. Spune glumind: „Presupun că îmi plăcea mai mult să îngrijesc un măgar decât un comunist.” Mulțumesc lui Dumnezeu, e de un anticomunism pe cât de visceral pe atât de primar și, fără îndoială, în acest aspect visceral și primar trebuie căutate bazele vocației sale militare și politice. S-a descoperit conducător de oameni dintr-odată și a considerat că și-a găsit un destin într-o chemare. Nu orice mare destin înseamnă oare o coincidență între o ocazie și un temperament?

Acest libertin creștin își iubește cu tandrețe familia. Nu

numai soția, și ea creștină, medic, orgolioasă, pasionată, și pe care rolul de soție a președintelui pare s-o agaseze, dar și pe fiul său Milan, un tânăr, spontan și fermecător, născut dintr-o altă mamă, și pe fiica sa Milița, o tânără de calitate de care m-am legat și care s-a apucat să mă învețe rusa și sârbo-croata! În ciuda aparențelor pe care le întreține, cred că nu s-a consolat niciodată de pierderea lui Ștefan, fiul său mai mare și legitim, asasinat probabil în locul tatălui său.

Politica regelui munților nu este ceea ce se numește în zilele noastre o politică: rezolvă problemele pe măsură ce ele apar, în general de acord cu dragii lui popi și cu sprijinul poporului pe care-l consultă mereu prin ridicarea mâinii, te-ai crede în Elveția. Totul e de un amatorism consternant. Ministrul afacerilor externe operează de la propriul domiciliu și nu dispune nici măcar de un fotocopiator!

În acest moment, obiectivul este vizibil preocupat de un proiect pe care n-am putut să-l descifrez, iertați-mă, în ciuda eforturilor depuse: primește lume în mare taină, face recunoașteri, urzește el ceva. Aveți grijă. M-a invitat să particip la sărbătoarea „slavei” sale, un soi de celebrare a strămoșilor care nu mi se pare foarte catolică. Pe 29 august care, cu calendarul lor sucit, cade pe 11 septembrie al nostru. Dacă mă trimiteți, am să merg.

Mathilde

— *Absit*! bombăni Samson. Nu se mai întoarce ea acolo. Ar fi periculos. Ne este prea utilă.

Voia să spună: „Țin prea mult la ea.”

6. Saşa are o idee

Telefonul roz *shocking* îl trezi pe „Saşa” dintr-un somn adânc, în care se scufundase între cearşafuri roz *shocking,* acolo sus, în *penthonse*[48]-ul său de pe avenue Montaigne.

Întinse mâna spre prinţesa persană, dar prinţesa persană se volatilizase, şi, cum se ridică în capul oaselor în cămaşa lui de noapte roz *shocking* (ce-ar putea fi mai dizgraţios, mai ridicol ca o *pydjama?* – Saşa pronunţa afectat „pydjama”), aruncă o privire spre cupa de onix unde lăsase să cadă ieri seară butonii bizantini de la manşete – nişte monede enorme de pe vremea lui Iustinian, importabile, bineînţeles, de aia le şi purta – şi descoperi că butonii de la manşete se volatilizaseră şi ei. „De fapt, îşi spuse Saşa căscând, şi prinţesele trebuie să trăiască”. Nu regreta nimic. Ar fi fost mai stânjenitor dacă ea i-ar fi cerut un cec.

Ridică leneş telefonul:

— Allllo..?

Glasul de la capătul celălalt al firului era sec, exigent, grăbit:

— Samson. Aş vrea să vorbesc cu Saşa.

Într-o străfulgerare, Saşa se transformă. Întineri, slăbi, se întinse, deveni dur, îşi balansă picioarele în afara patului şi luă poziţie de drepţi. Dacă continuă să vorbească pe un ton lânced, n-o făcea decât ca să nu-şi piardă demnitatea.

— Aici Şaşa, vreau să zic Saşa.

— Ne putem vedea?

— Trebuia să plec pentru... în fine, o afacere bănească... Dar dumneavoastră mă interesaţi.

Mereu aceeaşi apatie trucată deghizând o pasiune urgentă. Saşa ar fi renunţat la zece afaceri bănești pentru

[48] Mansardă – limba engleză *(n.tr.)*

a-l vedea pe Samson cinci minute. Samson o știa:

— Dejunăm azi?

— Bun, de acord, mă fac liber. Eu sunt cel care vă invit.

— Dacă ții.

Samson știa că-i făcea lui Sașa o plăcere enormă acceptându-i invitația. De ce ar greva inutil bugetul SA? Sașa s-ar fi simțit mai puțin îndatorat lui Samson dacă Samson ar fi fost cel care l-ar fi invitat pe Sașa. Trebuie să știi cum să te porți cu HC ăștia, toți niște monomaniaci.

— La grill-ul[49] lui Crillon, la unu jumate?

— Aș prefera la unu, spuse Samson. Eu mai și muncesc.

— Atunci la unu.

Duș, jacuzzi, musculatură, ascensiuni la nesfârșit în vestiar, la atâtea calorii irosite pe secundă, din nou duș, dinaintea unui perete acoperit alternativ de icoane cretane și de desene erotice hinduse… Sașa își petrecu dimineața visând. Nu avea pe nimeni să decomandeze, dar l-ar fi decomandat până și pe Bill Gates sau pe sultanul din Brunei[50] pentru a dejuna cu Samson, fiindcă Samson îi justifica existența. Dacă Sașa nu l-ar fi avut pe Samson, ai fi putut paria că și-ar fi tras un glonț de aur dintr-un pistolet cu iască, semnat Gessier: câștiga milioane și, cu cât câștiga mai mult, cu atât se făcea mai tare lehamite.

Lui Samson îi plăcea să ajungă primul la întâlniri, dar Sașa făcu în așa fel să-l devanseze și îl aștepta cu o febrilitate de îndrăgostit. Poate că viața lui avea să-și regăsească un sens, altul decât cel al cursei dezlănțuite dintre veniturile mereu crescânde și cheltuielile care țineau uneori pasul cu ele, astfel încât Sașa nu se bucura nici măcar de consolarea disperată de a-și construi o avere tinzând spre infinit. Vânzând calculatoare americane iranienilor, covoare iraniene japonezilor și motociclete

[49] Restaurant specializat în grătare, adesea pregătite în fața consumatorilor. *(n.tr.)*

[50] Stat din nordul insulei Borneo. *(n.tr.)*

japoneze americanilor, însemna să se miște într-un cerc vicios, în special pentru un om ca el, care nutrea cel mai profund dispreț pentru comerț.

Samson își făcu intrarea cu domul cârlionțat al frunții de deasupra feței lui oacheșe și uscate ca un sâmbure de măslină, și universul se ilumină pentru Sașa, care spera să descopere din nou rațiunea de a trăi.

— *And how la the world treating you today?*[51] întrebă Samson.

Purta o cravată portocalie cu cactuși verzi și porni să miște nervos tacâmurile până în momentul în care se aduse malțul pur, obișnuit. Nu fiindcă ar fi fost nervos: încerca doar să-i lase această impresie lui Sașa, pentru a găsi apoi mai lesne tonul convenabil pe care să-i vorbească. Pomeniră de filmul *Ultima cină,* de soarta nenorocită a familiei imperiale ruse, de obiceiurile desfrânate ale președintelui Brookes, de calvarul pedofililor din Filipinele redeveniți virtuoși și de restaurantul din Singapore unde indonezienele serveau în genunchi, când, o dată adusă cafeaua. Samson, pe care îl delecta nerăbdarea disimulată din răsputeri de Sașa, se aplecă spre el confidențial, pe deasupra mesei, îl bătu pe mână și îi spuse cu o voce joasă:

— Ah! Aveam ceva să-ți cer. Ți-ai putea face timp pentru mine? Aș vrea să te consult în legătură cu un mic proiect. În fine, înțeleg dacă ești prea ocupat.

— Știți bine, domnule Samson, că pentru dumneavoastră mă eliberez întotdeauna.

— Bun, bun, bun. Nu este însă genul de probleme pe care le-am putea discuta aici.

— Eu mă declar întotdeauna voluntar să mă prezint la Fort.

— Nu cred că la Fort a fi cea mai bună soluție.

Samson începu să vorbească foarte repede:

— Poți trece în după-amiaza asta, către sfârșitul ei, să

[51] Și cum îți mai merge azi ? – limba engleză. *(n.tr.)*

zicem la 17:35, pe strada Legendre 192, cod AB 134, etajul 5 pe stânga, suni de două ori pe negre, de trei ori pe albe, „Algeria franceză”, nu? E o sonerie de modă veche.

— Voi fi acolo.

— Ai reținut?

— 17:35,192, AB 134, 5 stânga, două scurte, trei lungi.

Lui Sașa îi plăcea așa demult „music-hall-ul a la Samson” încât făcea tot posibilul să ia parte la el.

„Sașa”, pe numele său adevărat Rostislav Șustrenko, era de talie mijlocie, dar fericit proporționat, cu umeri lați, un tors triunghiular, piciorul mic și capul poate puțin cam prea mare, alungit, cu un nas proeminent și planuri mari ale obrajilor, amintind de topoarele preistorice sau de un cap de statuie din Ciclade.

Făcea parte din a doua generație a așa numitei „a doua emigrații” ruse.

(Nu se știe de ce emigrația care a precedat Revoluția, *Uremigration,* nu a primit un număr. Era mai ales alcătuită din evrei ucraineni care fugeau de pogromuri, din evrei ruși revoltați împotriva *numerus clausus,* din intelectuali înăcriți, din membrii diverselor secte ce refuzau să presteze stagiul militar din considerente de conștiință, cum erau *dukhoborii* protejați de Tolstoi, și din social-democrați, pregătind un viitor ce avea să încânte și să deziluzioneze.)

Emigrația numită „prima”, cea din anii douăzeci, era constituită din dușmanii înveterați ai bolșevicilor, refugiați în străinătate pentru a-și continua lupta împotriva lor. Către anul 2000, această primă emigrație, care roise pe cele cinci continente, atingea a cincea generație și rămânea exemplar fidelă limbii, oarecum arhaice, Bisericii divizate, snobismelor ei dintr-o altă epocă și anticomunismului, în cele din urmă victorios.

Această emigrație nu întreținea relații cu cea de a doua, a „persoanelor deplasate” din anii patruzeci, și nici cu

descendenții acestora, atitudine motivată de rațiuni mai profunde decât morga aristocratică sau suficiența intelectuală: idealul unora și al celorlalți nu era același.

De altfel, a doua emigrație, care se exilase nu pentru a se bate, ci pentru a-și salva pielea, avea să încerce același recul față de cea de-a treia, cea a anilor optzeci și nouăzeci, care-și abandonase aspra patrie pentru a căuta prin alte părți o viață mai confortabilă.

La începutul secolului al XX-lea, bunicii lui Rostislav avuseseră parte la Kiev de beneficiile Vechiului Regim din ce în ce mai liberal și prosper, apoi de elanul patriotic al Primului Război Mondial, de ororile războiului civil, de teroare, de foamete, de totalitarism, de antropofagie. Se scufundaseră zi după zi într-o lume care nu avea nimic de-a face cu cea în care se născuseră, o lume în care conta un singur lucru – atât cât încă mai conta: supraviețuirea. Nemții, venind în cizmele lor frumoase și cu cântecele lor frumoase, li se păruseră, o vreme, niște eliberatori. Îi întâmpinaseră cu pâine și sare, în timp ce rarii preoți supraviețuitori își puneau din nou patrafirele pentru celebrarea liturghiilor, iar tinerele fete sarafanele ca să cânte și să joace horele folclorice. Euforia nu dură mult. Nemții nu erau niște eliberatori, ci niște cuceritori, și îi tratau pe ruși ca pe bălegarul destinat să îngrașe rasa germanică. Era însă prea târziu pentru a schimba încă o dată tabăra: Armata Roșie care venea dinspre Stalingrad nu era dispusă să ierte nimic. Avu loc exodul, sub protecția germanilor, care băteau în retragere.

Părinții lui Rostislav nu aveau zece ani când se cunoscuseră în lagărul de la Liechtenhorst, unde ai lor trebuie că muriseră de epuizare, de frică și de disperare. Băiețelul și fetița se iubeau fiindcă nu mai aveau pe nimeni altcineva să iubească și veniră în Franța pentru că bunicii lor care, născuți pe vremea alianței franco-ruse, îi învățaseră naiv că Franța era marea prietenă a Rusiei.

N-au fost prea fericiți aici.

Franța, pe atunci prudent xenofobă, n-avea ce face cu acei „emigranți împuțiți” care aveau să agraveze și mai mult șomajul, iar prima emigrație nu-și recunoscu frații în acei sălbatici care, nu numai că vorbeau o rusă incorectă, dar apăreau ca niște scăpați dintr-un infern, din care nu supraviețuiești fără să-ți modifici natura. Nu avea importanță că tânărul Șustrenko fusese un simplu cazac și că soția lui se trăgea dintr-o mare familie ucraineană: ei erau amândoi marcați pe viață de sigiliul răului absolut, care se citește pe victime mai bine decât pe călăi.

Tânărul Rostislav ar fi putut să-și respingă trecutul, să se întoarcă spre prezentul său istoric și geografic: Franța. Era mândru, simțea că nu prezenta interes pentru ea. Recurse la ortodoxie, moștenirea lui inalienabilă.

Studiind la institutul de teologie Saint-Serge din Paris, se dovedea perseverent și strălucitor, umil și cast, dizerta inteligent pe teme de filosofie, nu-i dădea câștig de cauză nici lui Lossky, nici lui Bulgakov, nu-l confunda pe Florenski cu Florovski, avea gestul firesc hieratic și vocea frumoasă și corectă. Patruzeci de mătănii nu erau în măsură să-l sperie. Profesorii săi, aplecându-și doct capul unul spre altul, ca el să nu le audă pronosticurile, îi preziceau un viitor de episcop. I se reproșa doar atitudinea intransigentă față de alte confesiuni creștine: protestanții nu erau pentru el decât niște eretici moralizatori; când se amintea de defunctul catolicism saint-sulpicien, el ridica din umeri; *aggiornamento* îl făcea să clatine din cap și să vorbească pe latinește: *Quos vuit perdere dementat.*

Sâmbăta seara, îmbrăcând sutana neagră care-i sublinia finețea taliei, o lua pe drumul colinei artificiale ridicate de prizonierii ruși din războiul Crimeii cu pământul scos din viitoarele lacuri Buttes-Chaumont. Cu un pas agale, recules, pătrundea în incinta bisericii Saint-Serge, sanctificată de atâtea rugăciuni și de atâtea posturi, înmiresmată de atâta tămâie, iluminată de atâtea lumânări, această insulă a ortodoxiei din mijlocul Occidentului, când schismatică, când

eretică, când descreștinată. Printre arbori, descoperea ieșită în afară fațada de lemn cizelat, ajurat, coloanele răsucite și colorate după obiceiul rusesc, urca treptele scârțâind ale scării decorate cu picturi, intra în lăcașul sfânt, care păstrase din trecutul său luteran o dispunere cruciformă, dar a cărui decorare era pe de-a-ntregul bizantină, își făcea un semn larg al crucii și se ducea în colțul din dreapta al transeptului unde se afla corul. Și, în vreme ce se derulau cele două ore de rugăciuni de dinaintea sărbătorii cu cântări în slavonă, potrivit vechiului rit monastic – care nu schimbase nimic și n-ar schimba nimic – el contempla cântând lumina vesperală ce preschimba progresiv culorile vitraliilor, vestigii al unui timp luteran, și răspândea o pace venită de pe o altă lume…

Era pe punctul de a fi hirotonisit diacon când, într-o bună zi, descoperi, în vreme ce traversa strada Crimeii, că teologia nu era decât un morman de baliverne și de raționamente eronate, că liturghia îl plictisea, că virtutea îl depășea, că mila era contrarie naturii sale, că nu exista nemurire, că Biserica pretinsului Hristos – de care nu era convins că trăise cândva, și, în orice caz, nu era cu siguranță nici născut dintr-o fecioară, nici resuscitat – alcătuia cea mai sfruntată escrocherie din toate timpurile.

Nu traversă nicio perioadă de angoase, nici de remușcări, nu se agăță de niciun pai al speranței. Dintr-o strălfulgerare, neantul îi apăru ca o evidență care-l făcu să izbucnească în râs. „Eu nu m-am aflat pe drumul Damascului, ci pe strada Crimeii” povestea el mai târziu. Nu încerca decât mânie la gândul că se lăsase păcălit atâta vreme de niște basme prost întocmite. În seara aceea nu se duse la Saint-Serge, și nu se mai duse niciodată, nu mai răspunse la nicio scrisoare, nu-și mai deschise ușa când venea cineva să-l vadă, și, de îndată ce putu, se eclipsă definitiv ca să-și facă serviciul militar: acolo, cel puțin, muncea în lumea reală.

Sângele lui căzăcesc făcu minuni la parașutiști și se lansă într-o viață neînfrânată, ca să arunce în aer, unele după

altele, toate tabuurile pe care le respectase până atunci: „Fiindcă El a spus că nu se pot sluji doi stăpâni în același timp, El și Mammon[52], ei bine, trăiască Mammon pe toată linia!” Și chiar: „Dacă ideea de a săruta un bărbat nu mi-ar repugna în așa hal, aș fi devenit pederast, numai pentru a transgresa diferența dintre sexe voită de Dumnezeu!”

Era mânat acum de două tendințe: violența și voluptatea.

În decursul manevrelor la care participa REP 2, a făcut un chef până în zori cu un ofițer de origine armeană, care i-a deschis calea spre comerțul internațional. Gândind la disprețul față de orice neguțători al strămoșilor săi atât aristocratici cât și cazaci, Rostislav se lansă în comerț cu jubilare și turbare, friză ilegalitatea, câștigă rapid o grămadă de bani, și, în loc să-i tezaurizeze, începu să-și petreacă nopțile la *Rasputin.* Pe de altă parte, același ofițer îi deschise anumite uși, îi întredeschise anumite baraje, îi flutură pe dinainte speranța de a intra în SA.

Nu reuși: nu avea profilul. Era prea nestatornic și în trecutul familiei sale existau prea multe răsturnări pentru a se acorda cu adevărat încredere, dar, culegând informații strategice din Iran, tehnice din Japonia, politice din Statele Unite, reuși să se impună ca HC. Repetase de nenumărate ori că ar fi dorit să lucreze în Rusia: „Totul ar fi ușor în această țară, vorbesc limba, m-aș înțelege cu Mafia: sunt băieți de genul meu.” Dar tocmai Samson, care era omul lui de legătură, ezita să-l trimită într-o țară unde ar fi avut prea multe rudenii, unde fidelitatea sa ar fi fost prea ușor zdruncinată. Deși nutrea admirație față de „Sașa” și aproape tandrețe pentru talentele sale naturale, absența scrupulelor, insolența de care dădea dovadă, curajul fizic, abilitatea de a se descurca, cinismul lui absolut, Samson considera că era mai prudent, cel puțin pentru moment, să-l folosească, dacă nu într-un rol ce nu s-ar potrivi, măcar la limita a ceea ce putea deveni veritabila lui specialitate.

[52] Cuvânt aramean, care în literatura iudeo-creștină personifică bunurile materiale ce-l țin pe om în stare de sclavie, (n.tr.)

Era unsprezece și jumătate noaptea.

Casa conspirativă de pe strada Legendre se transformase într-un fumoar pestilențial, fiindcă Samson, care n-ar fi aprins măcar țigară de față cu Mathilde, se distra afumându-l pe Sașa cu niște țigarete infecte, aprinse una de la alta. În schimb, nu băuse nimic, în vreme ce Sașa, care nu fuma, își prezenta din când în când omagiile unei sticle de White Morse, găsită într-o cutie de deasupra frigiderului.

Sașa întorcea ultima pagină a mapei voluminoase notate „*Murmel”* cu litere neclare și o pană de sergent-major de Samson în persoană, căruia îi plăcea uneori să se dedea deliciilor caligrafiei. „*Murmel”,* fiindcă murmel înseamnă blană de marmotă și acum se punea problema să caute această nouă lână de aur. Mitologic, dat naibii și Samson ăsta.

— Deci ăsta-i bilanțul resurselor noastre? întrebă Sașa.

Îi plăcea să utilizeze jargonul profesional: își crea astfel iluzia că aparținea pe bune serviciului.

Samson îl observa cu un ochi ușor sangvinolent, tutunul făcându-l să clipească.

— Da. Sub o formă…

— Cenzurată. Eu nu-s decât un HC.

— Să zicem condensată.

— Ce așteptați de la mine?

Samson se ridică, și, cu mâinile frământând niște monede din buzunarele pantalonului, făcu câțiva pași pe covorul tocit.

— O idee.

— O idee?

— Ai citit diverse scenarii. Care-i impresia dumitale?

— Niciodată nu-l vom captura viu în vizuina lui.

— Gândesc că este foarte dificil, aproape imposibil în condițiile care ni se impun: fără masacru.

— Da, și eu aș zice chiar: și în eventualitatea unui

masacru. Singura soluție constă în a-l atrage undeva anume.

— Asta-i convingerea la care am ajuns și eu. Ceea ce-ți cer e o idee de momeală sau de a-l trage cumva pe sfoară. *If you really care to know*[53], de fapt nu știu de ce mă adresez dumitale. Un soi de fler, fără de care n-aș fi supraviețuit multă vreme în această meserie, îmi zice că tocmai dumneata vei avea ideea cea bună. De ce? Să nu mă întrebi. După câte știu eu, n-ai fost niciodată în Monterosso…

— Nici în Iugoslavia, nici în Balcani.

— Războiul s-a terminat, și nu văd cum l-am putea atrage într-o ambuscadă sau în negocieri secrete. El aplică acordurile de la Chicago mai bine decât Musulmanii, care încă mai păstrează prizonieri, și, chiar dacă nu le-ar aplica, nu văd în ce măsură faptul ne-ar avantaja? Ai remarcat pasajul în care agentul face aluzie la niște zvonuri potrivit cărora americanii ar fi încercat să-i bage pe sub piele o hetairă[54]? Afacerea a dat chix, dar poate că nu-i rea ideea. O prințesă oarecare de pe meleaguri îndepărtate i-ar putea încânta imaginația…?

Sașa rânji:

— Eu am impresia că regele munților le preferă pe prințesele apropiate, foarte apropiate, iar imaginația nu reprezintă funcția sa erotică cea mai dezvoltată.

Închise mapa. Apoi își ridică ochii spre Samson care, cu părul ca niște coame pe frunte, îl privea cu un ochi pe jumătate închis, scuturând scrumul țigării într-o scrumieră împodobită cu patru personaje cu coadă de leu, servind cafea.

— Da, am o idee pentru dumneavoastră. Dar nu știu dacă vă va fi pe plac. Vedeți, pentru a o pune în aplicare, e nevoie de un anume tip de agent, și, cu toate că nu vă

[53] Dacă chiar ești preocupat să afli (lb. engl). *(n.tr.)*

[54] Curtezană din Grecia antică, *(n.tr.)*

cunosc personalul, sunt aproape sigur că aveți la îndemână doar un singur și unic exemplar. Deci, veți fi obligat să-l folosiți activ pe teren, și chiar să-i încredințați responsabilități precise în cadrul operațiunii, deși întotdeauna v-ați ferit s-o faceți. Știți cine este acest agent, domnule Samson?

Cei doi bărbați se priviră într-o înfruntare care era în același timp o complicitate.

— Ești sigur că e o idee bună, Sașa?

— Da, Samson. E o idee dată naibii de bună.

Capitolul III

Conform

1. 2K trage lozul cel mare

2K simțea o mare plăcere să conducă noua sa mașină Clio. Mirosea încă a nou, iar el se bucura ca un copil să șofeze cu mâinile înmănușate. Când nu era în misiune, nu reușea să renunțe la luxul mănușilor, și prea puțin îi păsa că nu se dezbărase destul de vechile năravuri. De altfel, nu, nu era un lux, mai curând o veche obișnuință cazonă, pe care mulți n-o mai practicau, dar de care el rămânea atașat. Din uniformă nu mai păstrase decât mănușile: „Ar fi cazul să mi le lase.”

În seara aceea, încercase să se întoarcă mai devreme din tabără, fiindcă Tugdual făcuse oreion, iar Bérengére avea corala. Pregătea *Requiem*-ul de Fauré, se părea dificil și nu voia să piardă nicio repetiție. Astfel, 2K ar fi avut ocazia să le pună pe Hermine și Bibiche să-și recite lecțiile. Nu pricepea mare lucru din această educație modernă care avea în vedere determinarea copiilor de a se „exprima” mai curând decât de a le fi împărtășită moștenirea unei

civilizații, dar, în fine, trebuia să ții pasul cu vremurile. Tugdual avea oarecum tendința să se smiorcăie, deși era încântat să fie bolnav, fiindcă oreionul îl scutea de școală: ar fi fost o ocazie nimerită să-i explice, ca între bărbați, că niciodată nu-i prea devreme să te oțelești.

La întoarcerea din Tabără, soldatul de gardă, un polițist din clasa a doua, îl recunoscu pe Martin și-l salută cu un amestec de respect și familiaritate. „Le vom duce dorul, băieților andrilor ăstora”, gândi 2K cu nostalgie.

De acum înainte, în Franța nu avea să mai existe decât o armată de profesioniști, și acestor tineri, cândva obligați să renunțe pentru o vreme la egoismul vieții civile și dornici, în mare parte, să servească în felul lor nobililor aventurieri care-i făceau să viseze, nu le rămânea decât popota și mersul agale pe toată durata vieții. 2K făcu un efort să se stăpânească pentru a nu lăsa să se trezească în el durerea acelei răni ascunse: „Eu nu înțeleg nimic, dar trebuie că-i mai bine așa, fiindcă…”

În ziua aceea, atribuțiile sale constau în a îndruma vreo zece rezerviști mobilizați să-și presteze stagiul pe timp de pace.

— Martin, ai să fii dădaca lor, hotărâse șeful centrului, același care, cu câțiva ani mai înainte, îl recrutase pe 2K și care ridicat la gradul de colonel, continua să-i ia la per tu pe ofițerii subalterni.

— Domnilor, li se adresă 2K pruncilor încredințați, adunați în cerc împrejurul lui, e pentru prima dată când debarcați în Tabără. Ați venit aici pentru ca noi să vă facem viața grea. Nu veți fi dezamăgiți. Dar pot să vă asigur că totul se va desfășura într-un spirit camaraderesc. Dacă aveți întrebări de pus, eu mă numesc Martin. Voi începe prin a vă arăta sfânta sfintelor.

Vorbea cu o gravitate zâmbitoare. Nu se aflau acolo ca să se țină de glume, dar nici ca să se insulte sau să se plictisească. Îi privea pe acei oameni cu o simpatie vigilentă. Erau bancheri, meseriași, funcționari, avocați,

chiar și două femei. Ar fi putut să rămână la ei acasă, inextricabil înșurubați în fotoliile lor, și iată că, de azi înainte, erau aici să curgă de pe ei sudori de sânge și apă, să-și disloce carcasa, să sară în gol... Erau la fel ca Martin: ceea ce îndrăgeau în viață consta în a se depăși. Bérengére, care citea uneori poezie, îi citase din Rilke soțului ei: „A-l iubi pe semenul tău, înseamnă să pretinzi ca el să se depășească." E nevoie de toate pentru a alcătui o lume.

Ceva mai la o parte de clădirile moderne, cubice, funcționale – o baracă ruginită părea să fie un vehicul interplanetar uitat pe peluză. Urmându-l pe Martin, rezerviștii se îndreptau spre ea plini de curiozitate.

— Unii au vrut s-o radă de pe fața pământului, spuse Martin. Părea că urâțește peisajul. Dar cei bătrâni n-au permis. Le trezea în minte prea multe amintiri.

Intrară. Surpriză.

Vechea magherniță care, din afară, te ducea cu gândul la cazărmi rău mirositoare, la ateliere de reparații, cine mai știe la ce, la săli de interogatorii, semăna în interior cu un bar englezesc întunecat, în culori închise, uzat atât cât trebuie, cu fotolii din piele și mese joase, din stejar masiv.

— Vechea popotă, articulă Martin cuvios. Toți înaintașii voștri, domnilor, au plecat de aici să-și piardă viața pe undeva, dar cei care s-au întors, aici s-au întors.

Rezerviștii se uitau cu atenție la pereții decorați cu fotografii, unde se vedeau membri ai trupelor aeriene speciale lansându-se deasupra localității Arnhem sau legionari deasupra Dien Bien Phu, arme preistorice, aproape mitice, îți dădeau coate încercând să recunoască armele Sten, PPSH, Mauser, Dragunov... Într-un capăt se ridica un șemineu înalt din piatră de râu: în celălalt un bar, și el din piatră, care avea deasupra două trofee de vânătoare: un cap de porc cu negi, african, și un mistreț. Pentru a destinde atmosfera:

— Ăsta de aici, bătrânii pretind că ar fi colonelul X, spuse

Martin, iar celălalt, generalul Z.

X și Z erau foști șefi ai centrului, rămași în legenda locurilor. Rezerviștii emiseră râsete înfundate respectuoase.

— Din fericire, nu se vede niciun cap de cerb, șopti ireverențios una dintre femei.

Brusc:

— În formație, drepți! strigă cu o voce tunătoare unul dintre stagiari, al cărui glas nu o dată zgâlțâise boltele Palatului de Justiție.

Statura înaltă a comandantului se profila în dreptul ușii. Acest formalism, care-l trăda pe rezervist, îl făcu să zâmbească: un ofițer din SA ar fi spus simplu „Domnilor, colonelul”.

— Pe loc repaus.

Colonelul îi cântări din priviri pe vizitatorii săi, unul câte unul, cu un ochi de vultur, deformat de când purta cinci tije din același metal.

— O veste proastă pentru dumneavoastră, domnilor. Vreau să spun: doamnelor și domnilor. Sunt obligat să vi-l împrumut pe Martin. Îl va înlocui Wandrille.

Wandrille, care se clătina ca un urs în spatele colonelului, adresă grupului o înclinare colectivă a capului.

— Îmi pare rău, spuse Martin. Pe curând, presupun.

El nu presupunea nimic. Șeful centrului avea aerul obosit din zilele grele. Se îndepărtară amândoi câțiva pași, și colonelul își lăsă mâna pe umărul căpitanului, care se gândi cu o ironie binevoitoare: „Cum are să fie când va avea stele pe umăr?”

— Martin, am impresia că ai tras lozul cel mare. Au nevoie de tine la Fort. Cu toată sinceritatea, trebuie să știi că nu ți-am pus bețe-n roate, dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Mulțumesc, domnule colonel.

— Bun. Șterge-o.

Dar Martin nici nu apucă să facă zece pași când celălalt îl și strigă:

— Martin?

— Domnule colonel?

— Îți mai aduci aminte de acel Sfânt Mihail, când ți-am vorbit de SA?

— Acum șase ani, da.

— Nu regreți nimic?

— Nu, *nu regret nimic,* îl asigură încet Martin.

Voia să spună că nu fusese niciodată așa de fericit ca în cadrul SA. Dar, după războiul din Algeria, pentru anumiți soldați, aceste cuvinte au avut de asemenea un sens ezoteric, care scapă auditorilor obișnuiți ai lui Edith Piaf.

Ele însemnau că poți prefera onoarea supunem și în caz de eșec, să nu regreți totuși nimic.

— Șterge-o, repetă tânărul colonel, cu un aer patern.

2. 2K studiază problema

Samson, bineînțeles, își pregătise punerea în scenă. Trona, răsturnat în fundul fotoliului său pivotant, iar între două gravuri de Gustav Dore, harta lui Monterosso era prinsă de perete cu o piuneză, ca să vadă dacă Martin o repera dintr-o primă aruncătură de ochi.

— Respectele mele, domnule colonel.

— *Sit down*[55]*.*

O lungă tăcere. Samson morfolea o țigară care părea să-i iasă de sub frunte, așa cum stătea cu capul aplecat în jos, deasupra hârtiilor.

Martin știa că destinul său era pe cale să se înnoade, dar pentru un parașutist el se înnoadă de fiecare dată când sare – o adevărată funie cu noduri, viața unui parașutist: ajunsese la aproape patru sute de salturi, și se obișnuise. Bineînțeles, reperase harta de pe perete – la stânga, Adriatica, toată albastră; sus, fosta Iugoslavie, roz toată;

[55] Stai jos (ib. engl.) *(n.tr.)*

jos, Țikota musulmană verde toată; și, înfipt pe mijloc, ca un rubin triunghiular, Monterosso stacojiu. Nu prevedea nimic. Meseria lui era să se supună ordinelor. Uitase de pe acum, deliberat, cuvintele „lozul cel mare”. Samson îl lăsă să fiarbă la foc mic un minut sau două și, în cele din urmă, ridicându-și spre el ochii de un gri metalic, întrebă:

— Te-ar interesa?

— Ce anume, domnule colonel?

Amândoi erau deghizați în civil, dar printre ei circula de pe acum o exaltare soldățească.

Samson îi arătă cu degetul drept, harta din stânga lui.

— Da, însă despre ce-i vorba?

Samson se scărpină în cap, zburlindu-și părul creț, sare cu piper:

— Martin, n-ai fost niciodată ofițer de legătură, dar, ca agent, ai dat întotdeauna satisfacție: în Ciad, în Guyana, în Liban. În toate e și un început. Aș putea lua un ofițer mai experimentat, dar la nivelul meu de experiență, am ajuns să nu mai am încredere în experiență. Prospețimea, asta contează. Ernest ar fi de acord. Îl citești pe Bemanos[56]? Tipul spunea că trebuie să alegi între forță și luciditate. Eu nu știu cum stau lucrurile pentru un scriitor, dar în meseria noastră avem nevoie de amândouă. Alternăm. Ernest reprezintă calmul reptilian al artileristului; eu, clocotul elanului creator, cum zicea Bergson[57]. Ca să-și dea aere, pronunța Berg*son* ca Gast*on.* Dacă ne înțelegem amândoi…

Martin îl cunoștea pe Samson și, cu tot respectul pentru calitățile lui, nu prea avea încredere în felul lui de a fi, prea ostentativ. Era surprins că acest ofițer, atât de diferit de el, avea de gând să-i încredințeze comanda unei misiuni. Dar așa sunt șefii adevărați: te iau prin surprindere

[56] Georges Bemanos (1888-1948) - scriitor francez, sfâșiat între misticism și revoltă. *(n.tr.)*

[57] Henri Bergson (1859- 1941) - filozof francez. Premiul Nobel pentru literatură din 1927. *(n.tr.)*

întotdeauna, fiindcă văd mai departe decât tine. Martin nu răspunse.

Atunci, Samson bruscă lucrurile:

— Knezevici ți-ar fi pe plac?

Knezevici: perla și trandafirul râvnite de toate serviciile speciale din atâtea țări! Criminal de război recunoscut ca atare de comunitatea internațională (nu suferise încă o condamnare – dar puteai fi sigur că aceasta nu avea să întârzie). Barbar izolat, sfidând națiunile civilizate și democratice. Părând la fel de greu de capturat ca un condor în zbor… În acel moment, nu exista pradă pe lume mai tentantă pentru un vânător.

Dar Martin nu-și trădă emoția. Plecând de la un anumit nivel, nu se cuvine să arăți șefilor că te simți flatat de atribuirea unei misiuni. De altfel, Martin își dădea seama că misiunea nu-i era atribuită: se afla încă angrenat în musichall-ul lui Samson.

— Eliminare?

— Răpire.

Asta făcea afacerea mai dificilă, dar cu atât mai atrăgătoare. În plus, Martin și-ar fi putut spune că astfel nu se făcea vinovat de o crimă, dar nu manifesta acest gen de ipocrizie. Știa din capul locului că, pentru un om cum era Knezevici, privarea de libertate ar fi fost mai grea decât moartea. În rest, nu erau astea aspecte care să țină de aprecierea sa, a lui Martin, ofițer subaltern al Republicii Franceze, ale cărui convingeri nu se mai schimbaseră de la citirea *Căpitanului perfect,* carte publicată după doi ani de la premiera *Cid*-ului[58]: *„În decursul lucrurilor morale și în decursul societății umane, perfecțiunea constă în aceea ca fiecare parte să-și păstreze rangul pe care trebuie să-l respecte și să îndeplinească funcțiunile pe care trebuie să le facă.*"

— Bine, spuse el cât mai calm cu putință, răpire.

[58] Tragi-comedie de Corneille, apărută în 1637. *(n.tr.)*

Samson era încântat că music-hall-ul lui reușise; avea eleganța de a aprecia că nu produsese întregul efect pe care scontase.

— *Quae cum ita sint*, cel mai simplu ar fi să citești acest dosar și să-mi spui ce părere ai. Poate chiar un proiect de punere în scenă. Apoi vom vedea cum stau lucrurile împreună cu patronul. Vi se pregătește o cameră.

— Cât timp îmi dați?

— Ne vedem mâine pe seară.

Cu atât mai rău pentru corala lui Bérengére! Îi va telefona, e rodată.

— Bine, domnule colonel.

— Altceva. Dacă ai unele reticențe, va trebui să-mi spui. Ca la spovedanie.

Tocmai asta nu-i plăcea lui Martin la Samson: lipsa lui de pudoare. Impudoare de care dau dovadă și preoții. Vorbea de lucruri despre care nu se vorbește. De parcă un ofițer din SA ar avea reticențe, sau ar merge să le mărturisească! Dacă, pentru un motiv oarecare, nu s-ar simți capabil să îndeplinească o misiune anume, ar cere să fie dispensat, asta-i tot.

Martin se așternu mai întâi pe citirea dosarului, cel pe care îl lecturase și Sașa, dar ceva mai complet. Samson îi furnizase în plus o anexă: actul de acuzație formulat de TDH:

„Eu, Leonard C. Shvartz, procuror al Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului, în virtutea puterilor încredințate prin carta de creare a Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului, articolul 18, îl acuz pe:

VLADIMIR KNEZEVICI

de genocid, crime împotriva umanității și violări ale legilor sau cutumelor războiului, după cum urmează."

Se continua cu un anume număr de incidente din care reieșea că în decursul războiului care i-a opus pe

monterossieni Musulmanilor din Țikota, populațiile civile musulmane avuseseră de suferit, iar prizonierii, tocmai fiind Musulmani, fuseseră supuși unor execuții sumare. Fiind în același timp președintele lui Monterosso și comandantul suprem al armatei, Vladimir Knezevici era „*individual responsabil… responsabilitatea penală individuală a unui individ fiind anume angajată dacă acesta a comis, planificat, incitat să comită, ordonat sau în alt mod a ajutat și a încurajat să se planifice, să se pregătească sau să se execute una din crimele sancționate de statutul Tribunalului Internațional al Drepturilor Omului”.*

„Prin actele și omisiunile sale”, Vladimir Knezevici a comis, la capul de acuzație nr. 1, genocid; la capul de acuzație nr. 2, o crimă împotriva umanității; la capetele de acuzație 3 și 4, o crimă împotriva umanității și o violare a legilor sau cutumelor războiului; la capetele de acuzație de la 5 la 18, diverse crime împotriva umanității și violări ale legilor sau cutumelor războiului; la capetele de acuzație de la 19 la 20, o crimă împotriva umanității și o violare a legilor și cutumelor războiului.

Toate astea erau asezonate cu detalii oribile – femei violate, bărbați îngropați de vii, un bunic forțat să mănânce ficatul nepotului său, ceea ce nu este efectiv conform cutumelor războiului. Existau dovezi ale acestor excese? Nu foarte clare. Oricum, un conflict purtat cu înverșunare între membrii aceleiași etnii sfârșește întotdeauna în atrocități reciproce: a se vedea războaiele religioase, războiul Vendeei[59], războiul de Treizeci de Ani, revoluția rusă… Din fericire, nu era treaba lui Martin să-i judece pe acuzați. Foarte simplu, el constata, o dată în plus, că războiul e ceva mult prea atroce ca să fie lăsat pe mâna civililor.

Din când în când, își înălța capul. Era străbătut de un

[59] În timpul Revoluției Franceze (1789-1793) are loc în Vendee, regiune din sud-vestul” “Franței, o insurecție regalistă și contrarevoluționară soldată cu cruzimi și masacre de ambele părți, *(n.tr.)*

dublu curent: de orgoliu și de modestie. Conștientiza responsabilitățile ce-i reveneau: față de camarazii săi, pe care avea să-i comande, față de șefii săi, față de familie (nu era genul de misiune din care să fii sigur că te mai și întorci), față de omul la libertatea căruia urma să atenteze, fără să știe – nici nu voia să-și bată capul să afle – dacă o făcea pe bună dreptate sau nu.

Către prânz îi telefonă lui Bérengére:

— Regret pentru Fauré. Nu mă întorc diseară.

— Păcat. Te-ai fi regalat cu ce-a mai rămas din berbec. Pentru urmarea evenimentelor, ai vreo idee?

— Poate mâine seară, târziu. Mai probabil…

— Mai probabil?

— Ei bine, nu știu.

— Ca de obicei, 2K?

— Ca de obicei, Bérengére.

Ea suspină veselă:

— Te urăsc.

— Ca de obicei?

— Ca de obicei.

Martin se apucă iar de lucru, încercând să găsească o idee de montaj. Petrecu astfel o parte din noapte și din ziua următoare.

Pentru început, reluă schemele pe care învățase să le lucreze cu vechii lui instructori..

În primul rând, obiectivul trebuie *localizat.* De *localizat* era el localizat, până și rapoartele Mathildei străluceau prin precizia lor, dar cum era evident că nu putea fi capturat la el acasă, nu era întru nimic mai avansat.

În al doilea, se stabilește *mediul înconjurător*: programul zilnic al obiectivului, familia, anturajul, mijloacele de deplasare, locurile frecventate, preferințele deosebite. Și în această privință Mathilde făcuse o treabă bună în cursul primei misiuni și una și mai bună în decursul celei de-a doua. Martin se strădui să grupeze informațiile într-o

manieră sistematică.

În al treilea, *obiceiurile.* Ei bine. Nu avea niciuna: ceea ce tăcea această operațiune deosebit de anevoioasă. Totuși, Martin observă cu uimire că Knezevici mergea la slujbă în fiecare duminică. Nici vorbă ca 2K să-și fi imaginat că criminalii de război erau incompatibili cu practicile religioase, ipocrite sau chiar sincere, dar el atribuise dintotdeauna monterossienilor sentimente comuniste, deci atee. „Va trebui să mă informeze serios asupra acestei țări.”

În al patrulea, *soluțiile.*

Martin încercă să și le imagineze, dar semănau mai mult sau mai puțin cu scenariile citite, iar el se poticnea mereu de același obstacol: cum să determine obiectivul să plece de la el de acasă, din Val, din Monterosso? Ce capcană internațională să-i întindă? În cele din urmă, se decise ca pe moment să considere problema în impas și să pregătească operațiunea cu alte elemente necesare: planul de cercetare, programul de lucru, planul de legătură, planul de securitate, devizul material, devizul financiar, toate acestea nu alcătuiau pentru moment decât un schelet de posibilități, de fapt, o grilă ce trebuia completată, fiindcă el nu știa exact care erau intențiile comandamentului. Dar credea că delimitase esențialul care depindea de el și când, a doua zi, Samson îl convocă la orele nouăsprezece, depuse raportul pe biroul șefului său cu sentimentul că lucrase bine.

— Ei?

— Mai întâi, am constatat că nu cunosc absolut deloc această țară. Trebuie să mă instruiesc. Apoi, nu am nici cea mai mică idee de cum l-am putea scoate pe Murmel din bârlogul său. Dar am văzut că relieful se pretează unor escalade. M-am gândit că m-aș putea duce acolo să fac o recunoaștere. Aș fi un ziarist sportiv care ar inspecta țara pentru a o recomanda eventualilor săi cititori.

— N-am pierdut din vedere talentele dumitale de alpinist,

Martin. Dacă obții această misiune, vei avea nevoie efectiv de un pretext bun ca să te duci la fața locului și pentru a-i obișnui pe indigeni cu prezența dumitale.

Martin remarcă acel „dacă”, care nu-l miră.

— M-am mai gândit la o recunoaștere și la o operațiune care s-o preceadă pe cea principală, pentru reperarea locurilor precise. De către alți alpiniști, poate, ceea ce va face să se diminueze curiozitatea la sosirea noastră, iar noi vom dispune astfel de toate datele topografice.

— Prin „locuri precise”, înțelegi...?

— Cele în care îl vom atrage pe Murmel, nu știu cum. N-aș putea să vă dau ideea de montaj atâta vreme cât n-am în cap dispoziția locurilor. Nu știu nici măcar de câți oameni aș avea nevoie... Presupun că, la un moment dat, vom fi în situația de a-l anestezia pe Murmel. Am prevăzut, așadar, un medic, doi băieți și eu. Dar e un minimum. Va trebui, de asemenea, să ne ocupăm de gărzile de corp.

Samson clătină din cap aprobativ. Întinse mâna spre raport:

— Pot să văd rodul strădaniei dumitale?

Examină hârtiile pe îndelete. Martin credea că șeful judeca programul operațiunii. Samson judeca în special experiența de care dădea dovadă Martin. Fu impresionat favorabil. Martin mergea drept la țintă, fără înfloriturî; cheltuia banii fără risipă, nici zgârcenie; era preocupat de securitate și de legături; intra în jocul pretextelor și al acoperirilor ca și în cel al detaliilor „nonconforme” care antrenează anularea operațiunii.

În timp ce Samson citea, Martin aștepta răbdător. Se întreba dacă munca sa era sau nu pe placul șefului, dar și la cum se simțea Tugdual și dacă, din întâmplare, s-ar fi putut întoarce acasă în seara aceea.

— Bun! rosti în cele din urmă Samson, zdrobindu-și țigara într-o scrumieră cu armele Școlii de informații din Strasbourg.

Se ridică, se îndreptă spre harta lui Monterosso și urmări

cu vârful unei rigle, ca un profesor, valea Zetei. Care traversa localitatea Suk și despărțea apoi Monterosso de fosta Iugoslavie, mai înainte de a se vărsa în Adriatica.

— Dacă l-am atrage aici, te-ai duce după el?

Martin se ridicase din politețe, dar și ca să vadă mai bine harta. Valea Zetei era cuprinsă între maluri abrupte și era tăiată pe flancuri de mai mulți afluenți.

— De pe ce parte a frontierei?

— Ah! De pe ce parte! Dumneata la care te-ai gândi?

Samson înclină capul, luă rigla între dinți și puse mâinile în șolduri, ceea ce-l făcu să pară și mai mefistofelic ca de obicei.

Martin reflecta.

— Partea Monterosso e mai riscantă, pentru că el ar putea pune la cale orice ambuscadă ar vrea.

— Și în special, dacă momeala e pe teritoriul său, nu s-ar mai deplasa s-o caute. Nu, eu îmi propuneam ca dumneata să-l bagi la limita extremă cu Iugoslavia, la câțiva kilometri de frontieră... Iugoslavii au și așa destule probleme ca să se mai ocupe și de noi.

— De acord.

Samson se așează din nou:

— Cum se face că nu cunoști bine Monterosso? Vi s-a recomandat totuși să fiți la curent cu actualitatea.

— Întotdeauna am încercat o aversiune... Aveam impresia că ne amestecăm într-o afacere care nu ne privește, și m-am dezinteresat oarecum în mod deliberat.

— Ei bine, va trebui să recuperezi totul urgent.

— Am înțeles, domnule colonel. Pot să vă întreb pentru când prevedeți operațiunea?

— Nu știu încă. Peste trei, patru luni? Capcana nu se poate închide atâta vreme cât nu e pregătită momeala. De îndată ce voi avea un loc precis, voi trimite câțiva băieți din RECS la fața locului. Pentru moment, dumneata te întorci acasă și devii expert în Monterosso. Învață câteva cuvinte în limba asta ezoterică: „Da, nu, bună ziua, mulțumesc,

ticălos”, cele mai uzuale, nu? Să nu te arăți prea mult prin Tabără. Nu se știe niciodată cu rezerviștii care ar putea călca strâmb în acest moment. Gândește-te și la ce băieți ți-ar plăcea să iei cu dumneata.

— O întrebare, domnule colonel. În legătură cu originea armamentului, a echipamentului… Luăm ceva precauții? Operațiunea se atribuie cuiva anume? Sau va fi semnată Furax?

Samson zâmbi, în vreme ce ochii lui cenușii deveneau foarte duri.

— Asta, băiete, va fi genul de operațiune pe care vom fi mândri să ne-o atribuim nouă înșine. Vei vedea. Dacă reușim, va ploua cu decorații militare și medaliile vor cădea ca grindina. În fine, metaforic. Iar dumneata vei fi obligat să-ți faci operații chirurgicale estetice, dar și soției și copiilor, pentru ca ziariștii, care te vor demasca, să te lase în pace. SA va deveni teribil de popular de pe o zi pe alta. Cred că vom surclasa chiar și echipa de fotbal. Alte întrebări? *Dismissed.*[60]

3. Un călugăr merge către soare apune

Mathilde către Milita, prin e-mail

Dragă Milița, iartă-mă că nu ți-am răspuns mai repede la mesajul tău din 14, dar am avut așa de multă muncă încât n-am avut timp să fac exercițiile de rusă și sârbo-croată pe care ai avut amabilitatea să le pregătești pentru mine și pe care le vei găsi ceva mai departe. Cred că-mi supraestimezi posibilitățile. Însuși alfabetul vostru am sentimentul că încă nu l-am stăpânit pe deplin, cu atât mai mult cu cât Vuk

[60] Ești liber (lb. engl.) *(n.tr.).*

Karadzici[61] a semănat haos în sârbo-croată introducând acel *iot* inexistent în chirilică, pe care l-a împrumutat de la dragii lui austrieci. Într-un sens, s-ar putea spune că alfabetul său este perfect, fiindcă există mereu un semn pentru un sunet și un sunet pentru un semn și fără excepții, dar mi se pare că alfabetul rus este totuși mai omogen. Apropo de alfabetul rus, am nimerit peste un site foarte bizar, din care n-am priceput nimic, bineînțeles, dar desenele mi-au atras atenția. N-ai putea să-mi spui despre ce e vorba? E site-ul *„Marele Prinț Vladimir cel deopotrivă Apostolilor”.* S-ar părea de altfel că există un alt alfabet rus, glagoliticul, și închipuie-ți că Evanghelia pe care depuneau jurământ regii Franței, da, ai Franței, este scrisă parțial în glagolitică! Poate că asta este veritabila Europă. În orice caz, voi ăștilalți, cu toate dialectele ekaviene și iekaviene care vă despart, deși n-ați scăpat încă de belele, e de mirare că vă mai bateți pe teme de religie și mod de viață și sunteți gata s-o faceți chiar pentru un în plus sau în minus. Să nu te superi pe mine că te tachinez. Spune-i tatălui tău că am prezentat câteva pagini din viitoarea sa biografie unui editor, fiindcă nu mi-ar conveni să muncesc fără un contract, dar cu reputația pe care și-a făcut-o, sărmanul, nu prea știu dacă voi obține un răspuns favorabil. Bineînțeles, există numeroși editori în Paris, dar ai zice că s-au vorbit: unele căiți, toată lumea le vrea; altele, nimeni. Sper că exercițiile mele nu sunt prea rele. Haioasă idee ai mai avut să mă pui să învăț în același timp două limbi atât de înrudite și atât de diferite, dar, în fond, poate că ai dreptate: e cea mai bună metodă. Cum se spune în rusă și sârbo-croată, „te sărut”?

Mathilde

Transcris de pe site-ul „Marele Prinț Vladimir cel deopotrivă cu Apostolii”

[61] Scriitor sârb (1787-1864) - reformator al limbii sârbe, *(n.tr.)*

Fiecare din mesajele ce vor urma este precedat în original cu mențiunea „În Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului-Duh” și se termină prin cuvintele „Slavă Sfintei Treimi. Prea Sfântă Maică a lui Dumnezeu, mântuiește-ne”.

Unele mesaje sunt decorate cu desene pe calculator, reprezentând un pește cu gura deschisă, cuvântul Ikhtus în litere slavone, o monogramă a lui Hristos, și, de mai multe ori, o cruce cu opt brațe, cel de jos fiind înclinat nu de la dreapta spre stânga, cum se obișnuiește în Biserica rusă, ci de la stânga spre dreapta. Inversarea înclinării va scăpa ochiului imaginativ al lui Samson ca și celui, altminteri atent, al artileristului Robillard: pentru ei e suficient să știe că o cruce rusească are opt brațe.

Toate mesajele, afară de al doisprezecelea, sunt redactate în slavona bisericească și scrise în caractere chirilice rusești.

Mesajul numărul 1

Rele sunt născocirile oamenilor, dar necunoscute căile Domnului Dumnezeului nostru, care știe să folosească răul spre bine. Ai putea crede că numai diavolul este în stare să le dea oamenilor putința de a comunica întru sfidarea spațiului și a timpului, dar oaspetele nostru din acea noapte de pomină, când am postit și m-am rugat cum se cuvine, pare să judece altfel, fiindcă mi-a lăsat în dar această mașină și m-a învățat să mă folosesc de ea. Mă las în sfânta voie a domnului și Dumnezeului nostru, cu binecuvântarea părintelui Macarie.

Mesajul numărul 2

Nici nu vreau să mă gândesc ce se petrece cu cuvintele pe care le fac să apară pe ecran. Sfânta Scriptură ne învață că, în ziua înfricoșătoarei Judecăți, vom răspunde până și de

cea mai mică vorbă pe care am rostito, și iată că eu le trimit pe acestea într-o sferă inaccesibilă nu numai simțurilor, dar și gândirii omenești. Ele sunt adunate în vreun loc anume, dar ce loc și sub ce înfățișare? Și cum se face că potrivit celor ce mi s-au zis, ele ar putea fi citite și de altcineva în alt punct al lumii, atunci când eu nu le mai văd, din acest schit sfințit închinat, în mijlocul stepelor Asiei Centrale, Sfântului Mare Prinț Vladimir cel deopotrivă Apostolilor, de unde le scriu? Își iau zborul pentru a ajunge pe undeva? Dar, dacă le chem înapoi, ele se întorc. Și dacă cineva e pe cale să le citească la acel ceas, mi s-ar mai putea întoarce sau ar rămâne cu el? Cum de pot să fie aici și acolo în același timp? Să fiu, oare, sigur că nu-i vorba de vreo uneltire diavolească?

Mesajul numărul 3

El a spus: vei judeca pomul după roadele sale. Deocamdată, această mașină nu poartă niciun rod, nici bun, nici rău. Să fie blestemată precum smochinul sterp? Nu pot să nu mă gândesc că starea mea o amintește pe cea a lui Adam aflat în rai. Din mila Domnului, am fost scutit de prezența oricărei Eve, dar îmi spun ca nu cumva șarpele să fie pitit pe undeva în mașina asta pe care îmi apăs necugetat șase dintre degetele mele? Fără îndoială, nu are pretenția să mă învețe ce-i bine și ce-i rău, dar dacă mă duce în vreo ispită și mai primejdioasă? Binefăcătorul meu mă liniștește că, dacă îi urmez bine lecțiile, aș putea curând să fac să apară pe această fereastră orașe și sate, în întregime creația mea și în care aș face după dorință să umble persoane, și chiar persoane cunoscute, cum ar fi Boris Nikolaievici, care vor adopta după bunul meu plac posturi bizare, dacă aș vrea, și purtări necuviincioase, dacă le-aș comanda. Nici vorbă că mi le-aș interzice, și să nu-mi spună nimeni că nu-i aici nicio drăcovenie.

Sfinte Mare Prinț Vladimir cel deopotrivă Apostolilor

plăcut Domnului!

Ți-am dat ascultare: nu mă lăsa să cad în gura șarpelui care caută să mă sfâșie.

Mesajul numărul 4

Oare nu ești tu, Doamne Dumnezeule, singurul creator? Ne-ai menit să creăm în locul tău? Și creaturile pe care le creăm cum fusesem și noi creați vor crea și ele altele, până la nesfârșit? Mașina aceasta pe care o am la îndemână, sau descendenții acestei mașini vor crede peste o mie de ani că cel care le-a născocit era dumnezeul lor, și descendenții acestor descendenți, peste un milion de ani, vor crede că dumnezeul lor este această mașină pe care bat cu degetele mele netrebnice?

Mesajul numărul 5

Părintele Makarie se simte din ce în ce mai rău și, cum eu, netrebnicul sunt singurul călugăr după el, mi-a dat în grijă Lucrul sacru care, de o mie de ani, a fost încredințat, din sfânt călugăr în sfânt călugăr, întru păzirea mănăstirii noastre, care a fost totuși atât de nomadă. Tremur dinaintea netrebniciei mele, și gândesc că ar trebui să fie o legătură mistică între acest Lucru și mașină.

Am văzut Sfântul Lucru și mi-am depus pe el buzele netrebnice. S-a păstrat perfect și am crezut că simt o mireasmă de smirnă răzbind de acolo, dar foarte slabă. Sfântul Lucru a rămas în preajma părintelui Makarie, ca o mărturie a împărăției, ca să-l ajute să trăiască și să moară, până când Bunul Dumnezeu îl va chema la el.

Mesajul numărul 6

Binecuvântat fii Mare Prinț Sfinte Vladimir cel deopotrivă Apostolilor! Te binecuvântez. Tu ești cel care știe pentru ce.

Mesajul numărul 7

Părintele Makarie s-a întors în țărână cum ne vom întoarce cu toții. Nu știu dacă se cuvine să mă rog pentru odihna sufletului său sau să-l invoc ca sfânt, așa cum era, fără putință de tăgadă.

Cum îi privegheam rămășițele pământești, Tu mi-ai apărut în noapte și m-am prosternat dinaintea Ta de trei ori. Purtai o sutană neagră, pe deasupra cu un veșmânt de purpură, brodat cu aur şi încălțări roșii. Pe capul Tău, care răspândea raze din lumina Thabor-ului[62], odihnea un cerc de aur încrustat cu perle, împodobit cu giuvaiere de perle și deasupra cu o cruce făcută din patru perle. Tu ești asemeni negustătorului care a găsit perla sfântă a lui Hristos și și-a vândut tot avutul ca s-o poată avea.

Tu ai răsturnat idolii, Tu, care ți-ai ucis fratele, ți-ai împrăștiat seraiul de o mie de femei. Tu ești Saul al sciților și Constantin al sfintei Rusii. Tu m-ai strigat pe nume: am auzit limpede glasul Tău, dar apoi ți-ai turnat ordinele în sânul meu, fără a avea nevoie să rostești un cuvânt, și Tu mi-ai arătat apusul cu dreapta Ta căreia, din motive temeinice, îi lipsește arătătorul.

Eu nu sunt un sfânt călugăr, dar îl voi înmormânta pe părintele Makarie cât voi putea mai bine. Voi rosti pentru el slujba morților: fie ca el să odihnească în loc luminos, în loc cu verdeață, acolo unde se află drepții, și ca Domnul să-l pomenească veșnic! După care, mă voi așterne la drum către soare-apune. Nu voi lua cu mine decât mașina aceasta și Sfântul Lucru pentru a-l înmâna celui în drept, oricine ar putea fi el.

Mesajul 8

[62] Munte din Israel – 588 metri la vest de Iordan şi de lacul Tiberiadei. *(n.tr.)*

După trei generații, a binevoit Domnul Dumnezeu să se îndure de Rusia sa și să pună capăt persecuțiilor pe lângă care cele ale lui Nabucodonosor, Nero și Dioclețian par o nimica toată. Preoții noștri nu mai sunt crucificați pe ușile bazilicilor, iar președintele Boris Nikolaievici în persoană ia parte la sfânta liturghie. Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu.

Poporul nostru se înghesuie prin bisericile care se ridică din ruine și nu ducem lipsă de oameni care doresc să acceadă la sacerdoțiu: este efectul fecund al sângelui Noilor Martiri.

Mesajul 9

Noapte de noapte aștept un semn care să-mi spună dacă am mers destul către apus și dacă trebuie să mă opresc, dar nu primesc niciun semn și-mi continui drumul din schit în schit. Uneori, o telegă fără cal mă duce câteva verste, numite acum după denumirea elenă de kilometri. De asemenea, am însoțit o caravană în spinarea unei cămile, cu ochii mereu ațintiți pe soarele la apus. Uneori, am mers. Și-mi face plăcere să mă gândesc că mă asemăn pelerinilor de odinioară și că nu sunt singurul care păstrează tradiția.

Cu cât mă apropii de Rusia Europei, cu atât întâlnesc mai mulți slujitori ai Domnului asemeni mie, hrănindu-se din mila locuitorilor de prin sate, care n-au mare lucru de mâncare nici pentru ei înșiși, dar găsesc întotdeauna o coajă de pâine și un cotor de varză să-l împartă cu noi. Mulți dintre acești pelerini sunt niște amărâți, unii și-au petrecut viața închiși prin lagăre, dar m-am încrucișat și cu un fost general și un fost bancher, fie ca Domnul săi aibă în paza sa. Binefăcătorul meu m-a învățat cum să-mi încarc mașina cu electricitate și s-o branșez pe telefoane. Gândesc că acele cuvinte lungi și străine, care mă sperie puțin, nu pot fi rele, fiindcă sunt de origine greacă sau latină.

Mesajul 10

Singurul meu însoțitor în acest marș către occident este această mașină cu care am impresia că stau de vorbă, deși sunt singurul care spune câte ceva.

Nu îndrăznesc să numesc însoțitor Sfântul Luciu, de care, după o mie de ani, eu, netrebnicul, am devenit răspunzător și pe care-l țin ascuns asupra mea. Achiziția mașinii este o adevărată minune, ceea ce nu mă surprinde: lumea e plină de minuni – dacă măcar am ști să le vedem! Am întrevăzut una din aceste mașini într-un vis, fără să fi știut cu precizie în ce consta și la ce servea, iar cel deopotrivă Apostolilor m-a ajutat să înțeleg că trebuia să dobândesc și eu una. Și tocmai atunci, acel fost bandit pocăit – li se zice acum cu o denumire străină *maphioso,* cred care avea de gând să se călugărească, a ales să se descotorosească de toate bunurile pământești.

Și-a dat banii unei mănăstiri, armele dătătoare de moarte unui fost președinte de colhoz, niște cămile și mașina asta mie, netrebnicul, care, cu binecuvântarea răposatului Makarie, a învățat să se folosească de ea.

Mesajul 10

M-am oprit în acest loc de unde văd cupolele orașului sfânt cu vârfuri de aur: Moscova, a treia Romă. Poate aici trebuie să depun Sfântul Lucru, în catedrala Adormirii Maicii Domnului, unde au fost încoronați toți Țarii noștri, sau în cea a Sfântului Arhanghel Mihail. Unde se odihnesc ei?

Mesajul 11

Cel deopotrivă Apostolilor mi s-a arătat în noaptea asta, pe care mi-o petreceam într-o chilie din mănăstirea Danilovski, sub aripa tutelară a Sfinției sale Patriarhul, care locuiește pe aceste meleaguri și a cărui augustă față,

răspândind forță și sfințenie, am avut fericirea s-o zăresc. Cel deopotrivă Apostolilor nu mi-a spus nimic, dar i-am văzut mâna lipsită de arătător ieșind dintr-un nor și arătând spre un soare care apunea într-un nor de sânge. Trebuie să merg mai departe. Să fie nevoie oare să duc Sfântul Lucru până în Americi? Sau până în Indii?

Mesajul 12
(în rusă, nu în slavonă)

Prea sfinte călugăr, aș putea să vă aflu numele pentru a coresponda cu dumneavoastră? Binevoiți și răspundeți slujitoarei lui Dumnezeu, Milița. Iată adresa mea de e-mail.

4. Se trece la faza următoare

— M-ai lăsat mască, îi spuse Samson lui Sașa, cu entuziasm. Mărturisesc că nu prea credeam în afurisita dumitale de idee. Aparent, e în fiare. Trecem la faza următoare?

Samson radia. Era încântat când protejaților lui le reușea o lovitură. Robillard nu-l cunoscuse până atunci pe acest HC și Samson tăcu prezentările folosind pseudonimele lor:

— Sașa. Ernest.

Se aflau în casa conspirativă de pe nesuferita stradă Legendre, aplecați toți trei asupra calculatorului portabil al lui Sașa, pe care mesajul Miliței se înscrisese cu câteva ore mai devreme. Sașa era singurul capabil să citească în chirilică și mesajul, scris în acele misterioase caractere,

avea ceva deosebit de incitant.

Robillard, cu aceiași ochelari auriți, reflecta:

— În fiare, deocamdată nu este el în fiare. Pentru moment, e fiica sa care…

— Stați puțin, domnule colonel – vreau să spun, stați puțin, Ernest! Știm prin Mathilde în ce măsură este atașată Milița de tatăl ei. E limpede că ea nu operează fără consimțământul lui. Aș spune chiar mai mult: fără recomandarea sau poate ordinul lui.

— Îmi place prospețimea entuziasmului dumitale, rosti sec Robillard. Aș vrea să cred că fiica lui Murmel a mușcat momeala, deși nu mi se pare sigur. Dimpotrivă, poate că e vorba de o contra-intrigă, dacă s-a trezit cumva neîncrederea obiectivului. De fapt, fără a intenționa să te rănesc, Sașa, Samson și cu mine însumi suntem cu totul necunoscători în materie și nu știm să evaluăm rezultatul real al celor întreprinse de dumneata. Mie, tânărul dumitale călugăr care străbate pe jos o șeptime din uscatul ieșit dintre ape cu un calculator și un arătător uscat, vechi de o mie de ani, mi se pare neverosimil. Dar recunosc că nu sunt nici slav, nici ortodox, mulțumesc lui Dumnezeu. E posibil ca povestea dumitale să meargă, cum e posibil să se și poticnească. Acestea fiind spuse, aș vrea să înțeleg. Să vorbim limpede. Morala noastră, la SA, constă în a ne supune ordinelor. Dar eu sunt primul care recunoaște că există unele ordine cărora nu m-aș supune, și n-aș recruta în viața mea un băiat care mi-ar declara: „Sunt gata să mă supun indiferent cărui ordin.” Nu ești de părerea mea, Samson?

— *Habes rectum!* Pe un băiat care mi-ar spune „Sunt gata să strâng de gât niște copii mici” l-aș trimite imediat de unde a venit. *Vade retro, Satanas.* Măturoiul, fiule!

— Bun. Trebuie ca totul să fie clar chiar de la începutul jocului. E vorba să capturăm un individ pentru a-l deferi dinaintea unui tribunal creat anume să-l condamne, să spunem lucrurilor pe nume. Deci, noi vom arunca nada. Eu

sunt agnostic, dar dumneata, Sașa, care trebuie că ești ortodox, iar dumneata, Samson, care mergi la mese, nu v-ar deranja ca momeala să fie un obiect pe cât se pare sacru?

Sașa se uită la colonelul Robillard cu ochii lui albi:

— Eu nu sunt ortodox, Ernest. Am fost. Chiar prea mult. Popii m-au tras pe sfoară, dar într-o bună zi mi-am dat seama. Tot ce aș putea găsi ca să mă răzbun pe nătărăii ăștia... Comuniștii au greșit când au tăcut din ei niște martiri. Ei trebuie ridiculizați, demitificați, dez... Sunteți agnostic? Eu sunt ateu.

— Nu-i o atitudine prea științifică, rosti cu severitate Robillard.

Sașa izbucni în râs, depărtându-și brațele:

— Nu trebuie să fii mare savant ca să-ți dai seama că Dumnezeu nu există. E destul să deschizi ochii. Dumneavoastră îl vedeți? Eu îl văd pe Ernest și pe Samson, ceea ce dovedește că nu sunt orb: asta-i tot.

Ochii lui căpătaseră o expresie de năuceală, de parcă ar fi fost beat.

— Și dumneata, Samson?

— Eu sunt catolic, ce-i drept, dar un catolic luminat. Religia mea e cea a lui Jesus-Christ (el pronuța *Christe),* care n-a zis niciodată că ar trebui venerate bucăți de cadavru. El, dimpotrivă, considera cadavrele drept ceva murdar. Dacă într-adevăr Knezevici. este destul de fetișist pentru a crede în puterile miraculoase ale unei falange, ale unei falange mijlocii sau ale ultimei bucăți de falangă, sub pretextul că nu este putrezită ci doar uscată, eu, în ce mă privește, nu numesc asta religie. Satisfăcut, Ernest?

Ernest nu răspunse direct la întrebare, dar după ce-și lustrui unghiile mâinii drepte pe manșeta stângă și le contemplă cu un aer critic, rosti:

— Situația ne-ar autoriza să prevedem un buget pentru achiziționarea unei relicve, deși n-am nici cea mai mică idee asupra prețului ce revine unui acest gen de articol. Va

trebui să vedem ce ar costa mai ieftin: să confecționăm una plecând de la un deget prelevat de la o morgă, să procurăm o bucată de mumie sau să cumpărăm o relicvă pretins autentică. S-ar părea că preoții moderni au dobândit ceva bun simț și nu se jenează să vândă la preț redus racle și conținutul lor. Samson, fă-mi o propunere.

5. Knezevici se simte răspunzător

Camera Miliței dădea spre una dintre terasele ce se ridicau deasupra curții interioare a casei Knezevicilor. Ușa era deschisă, fiindcă era cald. Nicio lumină, de teama țânțarilor și a fluturilor de noapte. Singur, ecranul calculatorului lipea un dreptunghi alb și stabil în noapte, în vreme ce candela din fața icoanei venea cu o flăcăruie roșie pe care, uneori, briza nocturnă o făcea să tremure. Tata și fiica stăteau aplecați asupra calculatorului unde se înscria o pagină întreagă în caractere chirilice.

La cei optsprezece ani ai ei, Milița era frumoasă în genul unei icoane în stil bizantin, dar balcanic mai mult decât rus, cu o față excesiv de alungită, cu ceva aproape viril în structura trăsăturilor, un păr de un negru violet, un ten de bronz, sprâncene caligrafiate, nări tivite, o gură sculptată cu dalta și ochi care păreau de aceeași culoare cu părul. O legătură mistică o unea de tatăl ei, în care vedea un erou de legendă. Se înțelegea mai puțin cu mama, căreia îi convenea să-i găsească defecte, poate pentru a scuza metehnele paterne.

— Îți imaginezi, Milița, spunea tatăl, îți imaginezi acel călugăr rus, fratele nostru, care străbate pustiurile Asiei Centrale, trece Volga, merge pe jos, cu mașina, călare prin nesfârșitele păduri de brad și de mesteacăn din sfânta Rusie, poate mai merge și acum, la ora asta, pe sub stele,

undeva între Moscova și granița cu Polonia, venind spre noi fiindcă fusese trimis să ne aducă cel mai frumos dar! Îți imaginezi?

Milița, înduioșată, clătină din cap:

— Tată, nu te grăbi! A avut o viziune, merge spre vest, e tot ce știm. Trebuie să fie un soi de nebun după Hristos, cum se întâlnesc la Musorgski și Dostoievski: nici măcar nu știe ce face.

— Dimpotrivă, el știe ce face, prostuțo! Nebunia pentru Hristos depășește orice rațiune. Ceea ce rămâne ascuns înțelepților este revelat celor umili. Da, cu siguranță e un biet iluminat acest călugăr tânăr, într-adevăr un iluminat. Îți poți închipui un bogătaș, un savant plecând la drum fiindcă s-a arătat în vis sfântul Vladimir arătându-i soarele în apus cu o mână căreia îi lipsește degetul arătător?

Regele munților întoarse spatele ecranului și trecu pe terasă. Munții lui îl încercuiau precum prietenoasele femele ale unor monștri negri și părăși. O paietă de zăpadă lucea în apropierea unui pisc. Jos, reflectoarele taberei fortificate a forțelor ONU – acum spaniolii ocupau pământul monterossian – forau noaptea cu ale lor conuri de lumină artificială, străină, indezirabilă. În pofida acestei răni de pe flancul său, muntele umbros respira fericit prin boturile tuturor vietăților sale, prin frunzișul tuturor arborilor săi.

— *Țrna Pianina,* murmură regele, dându-i țării sale numele ei originar.

„Curios, reluă el când se alătură Milița, poporul nostru are și el un sfânt pe nume Vladimir, contemporan cu Vladimir al Rusiei, dar el n-a fost niciodată foarte popular. Acest om cumsecade care îi propune soției sale să-și păstreze virginitatea pentru a urma aici pe pământ viața îngerilor, care îi întinde sabia dușmanului său spunându-i „la-o și ucide-mă, fiindcă sunt gata să mor precum Isaac și Abel!”… nu este tocmai un sfânt după inima noastră, nu-i așa, Milița?

— În orice caz, după a mea nu, răspunse Milița, privind

de jos în sus la uriașul ei de tată, care părea să atingă cu capul puzderia de stele.

— Nu-i deloc simplu. Domnul a spus că nu se cuvine să ții piept răului, l-a poruncit sfântului Petru să-și pună sabia în teacă. Dar tot el a cerut discipolilor săi să fie înarmați. I-a sfătuit să-și vândă hainele pentru a cumpăra arme – cam ceea ce facem și noi cu Golubinski. Azi, s-ar părea, după cum vor unii să credem, secretul lui Hristos rezidă doar în umilință, însă... Cu toate astea, titlul de rege stă scris pe crucea sa, chiar și în derâdere, iar el se va întoarce înconjurat de îngeri și arhangheli. (Regele munților făcu un gest larg cu mâna, de parcă de pe acum Calea Lactee se albise de veșmintele acelor legiuni.) Și viziunea lui Constantin: *Prin semnul acesta vei învinge...* Deci, problema este să învingi, și nu numai ispitele. Dacă Constantin nu l-ar fi învins pe Maxențiu pe podul Milvius[63] crezi tu că am mai fi creștini, tu și eu?

În mod obișnuit, Vladimir Knezevici era un om scump la vorbă, care nu deschidea gura decât în cunoștință de cauză, și de preferință concis, dar, în prezența fiicei sale, se lăsa să gândească uneori cu voce tare, ceea ce tinerei îi dădea un sentiment de mândrie.

— De ce părinții mei m-or fi botezat Vladimir, cum nu se obișnuia pe vremea lor? Am crezut mereu că erau urmăriți de marele nostru vis rus. Rușii au fost de partea noastră împotriva turcilor, a șvabilor: prințese din sângele nostru s-au căsătorit cu mari duci; până la urmă, dacă Imperiul țarului s-a năruit, a fost din fidelitate față de noi. Dar mai trebuie să fi fost și o altă cauză. De ce am devenit eu voievodul acestui popor? Nu sunt decât un biet veterinar. Trebuie să fie aici o rațiune.

Rămase acolo câteva momente, suspendat ca Prometeu de stânca lui din Caucaz, încercând să facă distincție între

[63] Pod peste Tibru la trei kilometri nord de Roma, unde Constantin cel Mare l-a învins pe” “Maxențiu în anul 312 d.Hr.

credința sa și superstiții. Mâna lui stângă mișca în buzunar ceva care producea un zgomot metalic. Brusc, lovi cu dreapta balustrada de lemn, care dârdâi.

— Vladimir Soarele luminos, cum îi spuneau rușii, dar el a fost mai mare decât Constantin cel Mare! Bastardul ăla debil, știi ce a tăcut cu amărâta de populație cimeriană asupra căreia reușise în cele din urmă să domnească? Cu o mână spre est, i-a respins pe khazari și pe polotvsieni și pe bugrii orientali, iar cu cealaltă, spre vest, i-a împins cât mai departe pe polonezi și pe șvabi și pe bulgarii occidentali, și și-a croit un imperiu care, o mie de ani mai târziu, după ce schimbase de cinci ori capitala și teritoriul, poate se clatină pentru moment, dar nu și-a spus încă ultimul cuvânt! Pentru ce șvabii trebuie să fie stăpânii Europei și nu rușii? Dar toate sunt o nimica toată. Știi ce-a făcut cu mult mai admirabil Cel deopotrivă Apostolilor?

Miliția își iubea tatăl așa cum era și nu cum ar fi putut să fie, dar își mai amintea ce anume o frapase în special când citise hagiografia sfântului Vladimir. Nu-i putea răspunde decât adevărul. Rosti:

— Le-a alungat pe cele o mie de concubine și a rămas credincios prințesei Anna, cu care a avut doisprezece copii.

Regele munților începu să râdă cu poftă.

— Ah! Copilă, nu ești decât o femeie, și Domnul fie lăudat pentru asta. Da, ce-i drept, Vladimir a găsit forța să-și reconcilieze credința cu viața. Prințesa Anna era tânără și frumoasă și porfirogenetă și sora a doi bazilei, iar el, care își pierduse vederea, nu și-a recuperat-o, mulțumită Annei, decât botezându-se în cristelniță. Așa ceva te cutremură totuși, un bărbat în toată firea, nu? Suntem puțini cei care ne-am asumat astfel de riscuri și am fost recompensați asemănător. Nu spun asta pentru a-i diminua meritele. Dar nu acest aspect reprezintă lucrul ce-i mai important. El a răsturnat idolii, Miliția! L-a răsturnat pe zeul soarelui, pe zeul vânturilor, pe zeul căminului, pe zeul recoltelor, pe zeița Mokoch, pe misteriosul Khors, pe Perun, zeul

tunetului, jurăminte și blesteme, pentru care a sacrificat cu mâna lui, cu mâna lui, Milița, sute de boi și de berbeci. Imaginează-ți ce de sânge! El i-a răsturnat pe toți! Perun cu capul de argint și mustața de aur, la porunca sa. A fost biciuit de oamenii lui și târât de cai din grămadă de bălegar în grămadă de bălegar, în vreme ce poporul, încă neconvertit, își plângea în hohote idolii umiliți! Nu mi-a fost dat și mie să fac, la nivelul meu modest, sub rezerv a că poporul nu plângea în hohote, deși nu se simțise niciodată atât de liber? Eu l-am răsturnat pe zeul Marx, și pe zeul Engels, și pe zeul Lenin, și pe zeul Tito, și eu la fel, în maniera mea, i-am tăvălit din grămadă de bălegar în grămadă de bălegar, și tocmai asta nu-mi iartă omenirea, fiindcă, în cele din urmă, comunismul e fiul democrației, iar democrația rămâne complice a comunismului. Pentru rest, știu că sunt vinovat față de mama ta, și că n-am nicio scuză fiindcă ea mă iubește și eu o iubesc, dar... Cred că nu numai pentru că erau fascinați de ruși părinții mei, contrar oricăror probabilități, m-au botezat Vladimir: au făcut-o inconștient, bineînțeles, pentru a mă pregăti.

Milița îl privea. Cum ar fi putut iubi vreodată un bărbat, ea care-și iubea tatăl într-o asemenea măsură? Ce bărbat nu s-ar fi părut un pricăjit fără valoare pe lângă acest om care era, ridicat pe stânca lui, ținta întregii lumi? Își freca fruntea de umărul lui:

— Tată, cine sunt eu ca să te judec? Eu te iubesc.

Regele munților își întinse dreapta cu arătătorul îndoit:

— Înțelegi tu că singura șansă pentru Monterosso e șansa creștină? Suntem singura țară care a răsturnat cu adevărat idolii comuniști. Nimeni n-a făcut-o: nici rușii, nici nemții, nici ceilalți. Ei fac un joc dublu. N-ar trebui să ne mire că vom sfârși martiri, și să fiu martir, mă resemnez, deși nu-mi doresc. Nici pentru mine, nici pentru poporul meu. Deci, îți dai seama că arătătorul sfântului Vladimir trebuie să fie la noi, că, dacă odihnește în mănăstirea Sfântului Arhanghel Mihail, vom fi de neînvins, chiar dacă toate bombardierele

Americii, ale Franței, ale Marii Britanii s-ar întoarce împotriva noastră?

Milița nu putea suporta ca această credință să ajungă un joc, o neseriozitate:

— Tată, cum îți închipui că arătătorul sfântului Vladimir ar putea schimba istoria? Chiar dacă i-ar aparține cu adevărat și nu este cumva importat vreun deget tăiat accidental cu o foarfecă de grădină și adunat de pe nu știu ce taluz.

Milița crescuse în mijlocul unui popor pentru care cultul morților reprezenta un mod de viață: văzuse monterossieni expulzați de Musulmanii din Țikota, urcând râpele abrupte ale Komarniței târând după ei saci de plastic în care zornăiau osemintele părinților lor, cucernic dezgropate pentru a nu fi profanate de ocupanți; ea știa că tatăl ei negociase schimburi de prizonieri musulmani vii contra unor cadavre de creștini, pentru ca ei să primească un sepulcru creștinesc. Dar, în pofida acestei pietăți, pe care o împărtășea, păstra virtuțile fecunde ale îndoielii.

Regele munților rămase îndelung fără să-i dea un răspuns. În cele din urmă, rosti:

— Probabil că n-ai înțeles în adâncul cărui abis de disperare ne aflăm. Lumea întreagă este împotriva noastră, Milița: națiunile cele mai puternice, cele mai avansate ca și cei care le adulează și le ling cizmele. Iar noi, noi am rămas singuri. Un milion față de cinci miliarde, un chip de bărbat liber împotriva a cinci mii de cagule. Dar sfântul Vladimir a schimbat de pe acum istoria o dată. Ar fi putut să rămână păgân, ar fi putut să devină evreu sau musulman. Dar a ales, a ales deliberat, și noi știm în ce an. Din ce considerente, creștinismul din care ne-am născut. Atunci, ori ne considerăm pierduți, ori. Prin nu știu ce miracol al istoriei, vom fi salvați, iar degetul lui Vladimir n-ar fi aici ca s-o împlinească el, ci pentru a ne arăta că s-a împlinit.

Intrară în cameră și văzură că un nou text acoperea ecranul ca urmare a cererii formulate de Milița.

Mesajul 13

Umilul călugăr Inochentie către sluga Domnului, Milița.

Nu pun la îndoială că intențiile tale n-ar fi bune, dar n-am răgazul să corespondez cu cineva. N-am primit instrucțiuni în această privință: să vorbesc cu degetele mele la mașină, fiindcă am primit-o printr-o minune, asta e tot. Cel deopotrivă Apostolilor îmi călăuzește pașii, unul câte unul.

Acolo unde vrea el, acolo mă duc. Ce va vrea el să fac cu Lucrul Sfânt, am să fac. Nu pot în niciun chip să fiu abătut din drum, nici forțat de probleme omenești, de vreme ce eu mă ocup de cele divine. Chiar dacă ar fi voința Celui deopotrivă Apostolilor să urc pe o navă sau într-o mașină zburătoare, i-aș îndeplini-o. Dar ferește-mă, Doamne, de orice pălăvrăgeli de prisos.

6. Degetul arătător este dobândit

Colonelul Sangdeboef nu manifestase în viața lui nici cel mai mic interes pentru relicve. Ideea însăși că un corp omenesc era ciopârțit, iar apoi venerat pe bucăți se părea obscenă și stranie: nu știa dacă se cuvenea s-o ia în râs sau să se formalizeze în vreun fel. Dar, în fine, decizia fusese luată. Se resemnă pe deplin. Documentându-se, află din dicționare că acest cult al relicvelor nu-i de adorare, ci de venerare a sfinților, că există relicve de diferite categorii, și că, în La Fontaine.

Un măgar încărcat de relicve
își închipuia că el este adorat.

În alte cărți, găsi confirmarea celor bănuite deja de el,

respectiv că, în Evul Mediu, relicvele, adevărate sau false, au făcut obiectul nu numai unui negoț nerușinat, dar și al furtișagurilor și jafurilor, în special a patra cruciadă a devastat Orientul de aproape toate relicvele sale în 1204: astfel, capul sfântului Ioan-Botezătorul a ajuns la Amiens și cel al sfântului Andrei la Amalfi, în vreme ce papa moștenea un fragment din Crucea cea Adevărată, care fusese împărțit între cei de-o breaslă.

Samson află astfel că picături din laptele Fecioarei fuseseră scrupulos conservate de anumiți călugări, pe când alții se simțeau mândri că intraseră în posesia unui dinte de lapte al Domnului Nostru Iisus Hristos. Diverse instituții, din Charroux, Hildesheim, Saint-Jean-de-Latran, Anvers, Puy-en-Velay și Metz își făceau iluzii că-i conservau prepuțul, iar Henry al V-lea al Angliei împrumutase unul de la abația din Coulombs, din apropiere de Chartres, pentru a o ajuta pe soția sa, Ecaterina de Franța, să nască.

Samson ridică din umeri și-și drese zgomotos gâtlejul. Lui îi trebuia un index mumificat, Sașa insistase ca să fie dreptul, punct și s-a terminat, și n-avea importanță dacă data din anul o mie: Murmel n-ar fi avut posibilitatea să-l verifice prin metoda carbon 14. Unde să găsești un index mumificat la cel mai bun preț și fără să trezească nicio bănuială?… Siluete de studenți în medicină și de egiptologi se perindară într-o sarabandă de carnaval prin imaginația lui Samson care, brusc, se plesni peste coapse plin de entuziasm. Domnu' Jerôme Delpalys-Lacourriére: iată o idee bună! Să-și mai pună picioarele la mișcare, fandositul ăsta!

„Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére", un tânăr deșirat și palid, căruia te adresai cu tot numele, cât era el de lung, pentru că astfel se prezenta el însuși, absolvise Științele Politice (ceea ce menționa pe cartea sa de vizită), nu reușise să între la ENA[64] (ceea ce nu mai menționa) și, din

[64] Școala Națională de Administrație, *(n.tr.)*

serviciul militar în cadrul DRM la secretariatul IIIEND, se infiltrase în DGSE, grație câtorva relații minore ale mamei sale. Conștiincios și pedant, era atât de convins de propria sa importanță că ajunse să-i convingă și pe anumiți superiori ai săi, fiind astfel numit șeful postului din Mexic, Oficial, ocupa funcția de secretar îi la ambasada Franței și-i făceau plăcere mondenitățile solemne comportate de ea. Pretindea că vorbea o castiliană de o mai bună calitate decât indigenii, aprecia o mărgărită bună, cunoștea până și cele mai mici colțișoare ale muzeului de Antropologie, învățase să nu pună sare și piper între falange ca să bea tequila (un truc de-al turiștilor), și nu strâmba din nas când descoperea o râmă pe fundul sticlei de mescal. În rest, își petrecea cea mai mare parte a timpului clasând articole de presă, ținând la zi fișele personalităților mexicane ca și pe cele ale corpului diplomatic și deschidea altele pentru cei nou-veniți. Nimeni nu știa nimic legat de viața lui amoroasă, nici dacă ar fi avut vreuna, și toată lumea se dădea în vânt să-i facă farse, fiindcă el nu știa să râdă de ele.

Telefonul de pe biroul său începu să sune și el îl ridică fără grabă:

— Alo. Domnul Jerôme Delpalys-Lacouriére. Vă ascult.

— Domnule Jerôme Delpalys-Lacourriére. Tocmai am descifrat un mesaj pentru dumneavoastră. Să vi-l aduc?

— Puneți-l în corespondență.

— Dar pare să fie urgent.

Adjunctul nu voia să se lipsească de mutra șefului său când va citi mesajul.

— De acord. Aduceți-l.

Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére lucra întotdeauna cu mânecile suflecate, după moda americană, iar cămășile sale, în tonuri havan, somon, brebenoc, coajă de ou, cele mai rafinate arborau mâneci lungi și manșete mușchetar. O cravată închisă la culoare, în nuanțe asortate și pronunțate, nodul foarte strâns, ea foarte lată, oscilându-i pe stomac.

— Intrați. Dați-mi. Mulțumesc.

Adjunctul rămase în picioare, clătinându-se de la dreapta la stânga, pentru a-și înăbuși dorința de râs.

Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére depusese mesajul pe birou și-și aținti asupra lui ochelarii de mare calibru. Pe suprafața lustruită a biroului se reflectau ochelarii, manșetele apretate, cravata poligonală și spatele dreptunghiular al mesajului. Ai fi zis că era un desen cubist. Dar, dintr-odată, desenul cubist se transformă într-un desen animat, când Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére își ridică ochelarii pe frunte, unde rămaseră cățărați ca o mască de gaze, în vreme ce corpul său se plia în două, iar ochii aproape că se lipeau de hârtie, pentru a discerne mai bine mesajul:

Urgent
Origine: Delta Golf
Destinatar: Post Mexico
Găsiți cât mai urgent arătătorul drept mumificat al unui individ mascul aparținând rasei albe. Condiționați-l într-o cutie metalică impermeabilă la razele X și expediați prin valiza diplomatică. Fondurile necesare vor fi deblocate imediat ce suma va fi indicată. Se impune secret absolut în special față de ambasada Franței.

Timp de câteva secunde, al doilea secretar al numitei ambasade se lăsă ingenuu pradă stuporii. Timp de alte câteva secunde, bănui că-i altă farsă a colegilor săi, toți niște idioți cărora nu le stătea mintea decât să se hlizească, deși n-ar fi avut niciun motiv. Se cuvenea ca el, domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére, să se ridiculizeze căutând un deget mumificat, poate chiar și găsind unul și împingându-și naivitatea până în a-l expedia la DG?... De altfel, ce înseamnă sexul unui deget arătător? întrebă pe un ton bănuitor:

— Acest mesaj a sosit într-adevăr de la Centrală? Sigur?

— Direct din biroul cifrului din DG, Domnule Jerôme Delpalys-Lacourriére.

Își redobândi calmul. Nimeni n-ar fi îndrăznit să asocieze DG unei farse atât de scârboase. Inimaginabil. Cu un gest brusc, își coborî ochelarii pe frunte, precum viziera unui coif. De ce se cerea un deget mumificat lui, șeful postului din Mexic? Era foarte simplu: pentru că era știut că Mexicul era plin de mumii.

— Ei bine, perfect. Răspundeți că vom întreprinde cercetări, că nu prevedem o cheltuială mai mare de... Oh! N-are cum să coste scump, dar e mai bine să prevezi mai mult și să cheltuiești mai puțin. Treceți o mie de franci, plus transportul. Și comandați-mi o mașină pentru mâine dimineață. Voi lipsi două zile.

— Bine, Domnule Jerôme Delpalys-Lacourriére. Rezervări la hotel?

— Da. *Posada San Francisco.*

— Ah... Am înțeles. Dar în ce oraș?

Față de atâta inocență, Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére își ridică spre adjunctul său ochelarii perplecși:

— Întotdeauna mă uimiți, Andreas. La Guanajuato, firește.

Ajuns la Guanajuato spre sfârșitul după-amiezii, al doilea secretar al ambasadei Franței trase la hotelul său preferat, unde te împiedicai la fiece pas de armuri, comandă la cină pește crud marinat și pui cu cacao („ciocolată” ziceau turiștii!) și petrecu o excelentă seară solitară. A doua zi, șoferul îl conduse la *Museo de Las Momias* pe care-l vizită conștiincios o dată în plus. Cele o sută douăzeci și două de cadavre fosilizate în viteză de un pământ bogat în minerale și sare își dansau dansul macabru în vitrinele luminate cu neon pentru care își schimbaseră tenebrele și tihna sicrielor. Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére le cunoștea și e bine de știut că nu-l impresionau peste măsură,

înțelesese perfect că mexicanii căutaseră să expună schelete în atitudinile cele mai înfricoșătoare, sugerând cât mai pregnant arhetipul îngropatului de viu. Astfel, femeia surprinsă de îngheț în momentul în care reușise să iasă din coșciug merita atenția. Fetusul și înecatul nu erau nici ei lipsiți de interes, ca și francezul înjunghiat sau francezul spânzurat, în special din cauza naționalității lor. Cele mai picante erau scheletele care, îngropate cu haine, unele fiind din materiale sintetice, păstrau care un bluzon albastru-rățoi, care un chiloțel ros bătând spre mov. Instrumentele coloniale de tortură îl lăsară pe Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére de marmură. Mergi și află dacă, la urma urmei, colonizarea nu făcuse mai mult bine decât rău.

Ieși la aer liber și fu imediat asaltat de băiețandri care-i propuneau la alegere bomboane în formă de cranii omenești sau cu efigia scheletelor expuse, cu sombreros pe cap. Alții ofereau arahide, sticle de mescal, pălării de paie, înghețată (periculoasă pentru sănătate), sandviciuri băloase cu salată (încă și mai periculoase), vase de lut, Doni Quijote, de alde Sancho Panza, piramide în miniatură și mici capete surâzătoare din argilă tare ca piatra, pe care vânzătorii le certificau drept precolumbiene, poate că nu chiar neîntemeiat.

Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére zări un băiat de tip indian, căruia îi lipseau doi dinți și care se străduia să vândă câte ceva, indiferent ce și indiferent cui:

— *Oiga, muchacho!*

— *Si, Senor?*

Toate bunurile de pe lume îi fură propuse secretarului doi al ambasadei în câteva secunde, dar el scutură din capul lui greoi, cu un aer atât de competent, atât de serios, atât de hotărât, atât de considerabil că nu puteai decât să-l asculți cu respect.

— Nu. Eu vreau un deget.

— Un deget, *senor?*

— Un deget de mumie. Spaniolă. Nu indiană. Un deget

arătător de bărbat. Nu de femeie. Dreptul. Și nu vreau să plătesc o avere. E posibil?

— Cum să nu, *senor.*

— Când? Azi?

— Cum să nu. Azi.

— Cât?

Un pic de calcul mental și un pic de tocmeală pentru a ridica prețul. Legea nu autoriza indiferent pe cine să violeze cimitirele, nici să ciopârțească niște cadavre. *Senor* era grăbit. Avea pretenții specifice. Nu indiferent ce deget. Nu un deget de femeie. Nu un deget de indian. Și, în plus, trebuia să fie arătătorul. Drept! Unde găsești așa ceva? Toate astea costă bani.

— Cât? repetă Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére, nu fără a trăda un început de enervare.

Frica să nu piardă o afacere bună cerând prea mult. Frica de a nu se lăsa tras pe sfoară cerând prea puțin. Totul se citea pe fața tânărului indian, pe care el o credea impasibilă ca cea a unui șef.

— Atunci, cât?

— Două sute de pesos?

— S-a făcut. Două sute de pesos. Tot aici, după siestă, la apusul soarelui.

Două zile mai târziu, ambalat în săculețe deshidratante prelevate din cutiile cu rațiile militare, degetul scorojit, scofâlcit, zbârcit, nedegajând niciun miros, secționat cu precizie la nivelul primei falange astfel că abia se zărea un capăt de os îngălbenit, fu închis într-o cutie mică fabricată dintr-o fină placă din plumb și încredințată valizei diplomatice.

Domnul Jerôme Delpalys-Lacourriére era fericit. Ce eficacitate! Și, în plus, din cei o mie de franci prevăzuți, economisise pentru SA aproape nouă sute! își imagina că vor ști să-i fie recunoscători pentru serviciile prestate. De altfel, uneori se și adeverea.

7. Sașa, la fața locului

HC nu erau tratați ca niște agenți: de fapt, ei sunt aproape voluntari și exista tot interesul să fie păstrați, ceea ce lor nu le scăpa. Samson n-ar fi știut să scoată de la ei tot ce aveau mai bun, dacă n-ar fi fost în stare să-i seducă, și pentru a-i seduce, trebuia să fie, oricât de puțin acolo, îndrăgostit. Din fericire, intervenea Ernest în cunoștință de cauză: el nu era îndrăgostit, nu se baza decât pe „conform” și „neconform”, astfel încât își reușeau destul de bine numărul de duetiști.

Bineînțeles, Sașa și-ar fi dorit să plece, dacă nu în Asia Centrală, cel puțin la Moscova sau, în ultimă instanță, la Valaam, la nord de Saint-Petersburg:

— Nu vă cer să refacem toate hoinărelile Pelerinului rus, dar simt nevoia să mă pătrund de atmosferă pentru a fi mai convingător.

Samson se dovedi curtenitor inflexibil. Hoinărelile Pelerinului ras, ar fi fost destul ca Sașa să le recitească și s-ar fi prezentat filme cu principalele mănăstiri, printre care Optina și, bineînțeles, Serguiev Possad, capitala spirituală a Rusiei, dar nu l-ar lăsa să treacă granița unei țări pe care o renega cam cu prea multă energie. Ernest și Samson erau de acord în această privință:

— Ai fost pătruns suficient de atmosferă din timpul studiilor de teologie.

În schimb, postul din Moscova achiziționă la fața locului vechea valiză din carton fiert, sutana răpănoasă și chiar ceva lenjerie aspră și bătând în cenușiu pe care fratele Inochentie ar purta-o la sosirea lui în Iugoslavia. Prenumele de Inochentie fusese ales deoarece capela abandonată cea mai apropiată cu granița monterossiană era dedicată sfântului Inochentie de Komel: se lua în considerație că similitudinea de prenume ar impresiona favorabil populația.

Listele „conform” și „neconform” se dovediră de o

lungime neobișnuită, fiindcă Ernest nu le voia mai suple, atâta vreme cât, în realitate, nu se știa nimic despre derularea posibilă a acestei faze a operațiunii. Tot ce s-ar fi putut întâmpla fusese prevăzut: un avion pierdut la Roissy, o verificare neplăcută a pașaportului la Budapesta, dificultăți la vama din Belgrad. Ce-i drept, controalele de securitate sunt prevăzute să detecteze numai metalele și nu degete pergamentoase, dar, dacă fratele Inochentie ar fi fost percheziționat, obiectul importat de el în Iugoslavia s-ar fi „bucurat” de o mai mare publicitate decât ar fi fost de dorit.

Până la Belgrad s-ar fi putut spera ca totul să se deruleze în ordinea prevăzută: mai departe, Sașa s-ar fi descurcat cu frâul lăsat liber, iar faptul se dovedea funciar contrar spiritului procedural al SA, însușit de Ernest cu toată furia neofitului:

— Nu, nu-l puteți lăsa așa, fără niciun control!

— Și ce altceva am putea face? Nu vă puteți deghiza în ministrant ca să-l întovărășiți! Rețineți, domnule colonel, că aceasta nu-i decât o fază pregătitoare, care nu riscă să ne compromită întru nimic. Eu cred că, în circumstanțele de față, băiatul trebuie să beneficieze pe teren de o oarecare independență în decizii.

— Atâta vreme cât raportează punctual.

— Bineînțeles, *habes rectum.* (Samson se dădea în vânt să strecoare insinuări rabelaisiene în latina lui amuzantă.) Atâta vreme cât raportează că situațiile „neconforme” au fost minuțios prevăzute și că noi putem trimite, la cea mai mică alertă, un ordin de anulare. În rest, Sașa a învățat toate soluțiile pe de rost, sistemul de legătură merge perfect, și nu aveam apriori niciun motiv să nu ne încredem în el. Are defectele lui, de acord, dar *homo est et nihil humani...*

— Da, da, de acord. (Latina lui Ernest nu era prea bine pusă la punct și nu sesizase corect de ce Samson îi pomenea de-o dată de o operațiune „homo” – o luase în

sensul de „omucidere”, bineînțeles, și nu de „homosexual”, dacă nu cumva…) În orice caz, ține-l din scurt.

Râul Strm curgea de la est spre vest. La nord, era dominat mai întâi de o pantă cu o înclinare de aproximativ 45 de grade, împădurită cu arbuști ciufuliți de zadă, apoi, la vreo cincizeci de metri mai sus și la o sută de metri mai departe, de stânci abrupte și golașe: era partea iugoslavă. La sud, panta urca ușor, împădurită uniform cu brazi. În spatele acestor versanți, Strmul se arunca în Zeta, greu de deslușit pe fundul văii ce forma granița, iar dincolo de ea, se înălțau piscurile din Monterosso cu povârnișuri roșietice.

Drumul de pământ care mergea de-a lungul Strmului, venind dinspre Suk și îndreptându-se către Monterosso, pășea peste cursul de apă printr-un singur pod, care trebuie că data de pe vremea regatului Serbiei. Pe dreapta drumului, la vreo douăzeci de metri înainte de pod, se ridica ceea ce mai rămăsese din capela sfântului Inochentie: șaisprezece metri pătrați de pământ, niște ziduri în ruine, ciuruite de găuri unde, pe sub spoiala albă, sângerau cărămizile rozalii, o ușă desfundată, o cupolă albăstrie, totul abia văzându-se din mijlocul mărăcinișului.

Un taxi îl lăsă acolo pe fratele Inochentie, care sosise de la Belgrad cu opt zile mai devreme. Pașaportul său glăsuia că venea de la Budapesta, ceea ce era exact, și, înainte de asta, de la Moscova, ceea ce era inexact. Pașaportul și vizele fuseseră perfect falsificate în atelierele SA.

Sașa traversase Iugoslavia pe calea ferată, în autocar, făcând autostopul. Dormise prin mănăstiri, și, profitând de vară, prin șanțuri și pe sub poduri. Abia la Suk se hotărâse să ia un taxi fiindcă ducea cu el valiza, mai mulți saci cu de-ale gurii și câteva unelte.

— Când veți avea nevoie să veniți în oraș, dați-mi un telefon, părinte, spuse șoferul. Pentru dumneavoastră voi fi întotdeauna liber.

Părinte? Nu! Lui Sașa i-ar fi convenit să treacă drept un

preot hirotonisit, să se preumble cu crucea atârnând pe piept și să celebreze liturghii, să îndeplinească euharistii, să ierte oamenii de păcate, să boteze, să cunune, dar Samson văzuse aici riscuri inutile și se opusese categoric. Deci, nu părinte, ci frate. Acestea fiind spuse, dacă populația locală insista să-i spună „părinte”. Sașa nu avea obiecții.

Fratele Inochentie arătă spre ruină:

— Ți-aș telefona cu dragă inimă, dar nu cred să existe vreun telefon înăuntru.

Taxiul se îndepărtă vâjâind și liniștea se instală din nou în valea îngustă pe unde șerpuia clocotind Strmul.

Sașa se orientă, în vreme ce păsărelele își reluau încet, încet ciripitul printre ramuri și broaștele orăcăitul prin bălării. Doar țârâitul insectelor nu încetase. Sașa se întoarse către înălțimile din Monterosso:

— Tu ăl de sus, acum, între noi doi! Personal, n-am nimic împotriva ta, dar patriotismul tău, eroismul, bigoteria, la moarte cu ele!

Sașa recunoaște totul. E în admirația preciziei fotografiilor luate prin satelit. De mâine, va pune mâna pe sabie și va ataca hățișurile. Își promite multe plăceri din această luptă.

Dincolo de curba lină a absidei care formează spatele capelei, se deschide o cărare. Abia dacă se ghicește, iar mărăcinișul a crescut prin unele locuri chiar pe mijlocul ei, dar reușești să dai de ea, fiindcă se arcuiește, se încovoaie, plonjează, se suspendă… dar se cațără pe pantă firesc.

Sașa urcă, având o mână liberă, în cealaltă ținând mânerul valizei vechi. Are de gând să coboare imediat după restul bagajelor. Degetul mexicanului îl poartă atârnat de gât într-un scapular.

Cărarea șerpuiește mai întâi pe sub bolta arborilor, ca apoi, brusc, să iasă la suprafață, în plin soare.

Sașa, transpirând în sutana neagră în care lovește sănătos cu genunchii, se cațără. Pietrele se rostogolesc de

sub picioarele lui. În două locuri, este obligat să meargă în patru labe. Își șterge fruntea cu mâna. Și urcă mereu, orbit de sudoare sau de lumină, nu mai știe. S-ar părea că mașinăriile pentru întreținerea musculaturii nu te pregătesc perfect pentru escalade pe cărări de munte.

În cele din urmă, constată că a ajuns deasupra unui soi de balcon, cu un vârf deasupra și unul dedesubt. Dar unde e grota? Fotografiile arătau o pată neagră.

Sașa dă la o parte crengăriș, tufe, rugi…

Gaura? Prezent!

Sașa aprinde o torță electrică, și în urma fasciculului luminos, se strecoară în interior. Prudent. N-are intenția să-și împartă singurătatea cu reptile.

Ceea ce-l miră, este mica înălțime a grotei. N-ar putea sta în picioare. Doar în genunchi. E răcoare. Cavități adânci săpate în stâncă au fost amenajate ca nișe. O stâncă ceva mai netedă servește de pat: e chiar puțin ridicată într-un capăt, aia o fi perna. Se văd urme de vopsea pe pereți: ceva albastru și un soi de pestiț care trebuie să fi fost aur. Nicio prezență animală, s-ar părea. Ce ușurare! Sașa se ridică și stânca îi arde o lovitură zdravănă în cap. Începe să-i sângereze. Plafonul mult prea jos, trebuie să-i între în obișnuință. Se târăște până la deschidere.

Valea se desfășoară la picioarele lui. Se ghicește Strmul după câteva luciri străbătând frunzișul. Coline înverzite se ridică în față. Iar piscurile austere din Monterosso, pe unele scânteind zăpada, închid peisajul, ca un rând de armuri cu luciri arămii. O fluturare prin aer dă de veste că se lasă înserarea.

În noaptea asta, Sașa urma să doarmă pe tare, fără să se dezbrace, după ce avea să mănânce un cățel de usturoi și un codru de pâine stropite cu apă din Strm. Unde sunt deliciile de la *Lasserre* și de la *Rasputin?* Unde e *Crazy Horse Salon?* Unde sunt cearșafurile mătăsoase, cuverturile de cașmir, pernele din puf de lebădă, unde sunt cearșafurile roz *shocking,* ori prințesele persane care

șterpelesc butoni de manșete? Sașa se întinde cu voluptate: viața adevărată, adevărata sa viață, este cea pe care o trăiește în acest moment. Mâine se va duce la Suk – cincisprezece kilometri pe jos, o glumă va găsi un telefon și, cu ajutorul calculatorului său, va transmite semnalul:

— „Conform.”

Capitolul IV

Neconform

1. Hervé face spirite proaste

Împărțindu-se între casă, Tabără și Fort, 2K muncea la pregătirea acțiunii *Murmel.* Nu-și dădea seama, dar munca sa se asemăna în același timp celei de scriitor și celei a lui Dumnezeu însuși, care trebuie să vegheze asupra tuturor destinelor și să prevadă toate peripețiile.

Plecând de la datele obținute, trebuia să imagineze un scenariu ideal și nu numai să întocmească lista de personal și de material necesar, să cifreze bugetul, dar, în plus, să prevadă originea, modalitățile de cumpărare și de transport ale tuturor accesoriilor unul câte unul. Chiar și numai acest aspect al lucrurilor reprezenta de pe acum o cosmogonie.

Dar nu însemna nimic pe lângă restul care consta în anticiparea evenimentelor care puteau să survină în cadrul scenariului inițial, variantele și perturbațiile, schimbarea vântului, până la schimbarea stării de spirit. Trebuia să prevadă imprevizibilul, să cântărească imponderabilul, să construiască nu un cosmos unic, ci toate cosmosurile care

puteau derapa de fiecare dată când un atom ar fi venit să se instaleze pe un loc care nu-i fusese destinat de la bun început. Era ceva care ținea de Turnul Babei, de *De Natura Rerum,* de eterna întoarcere a lui Nietzsche și de principiile nedeterminării ale lui Heisenberg. Avea toate motivele să-și piardă somnul, dacă nu s-ar fi constrâns la un cros zilnic de două ore, în timpul căruia, în ritmul unui corp brutalizat, gândul se elibera și se organiza prin „dacă, atunci, în cazul în care, deci, fiindcă, în consecință…”

— Fii atent, ajungi să fii prea aspru cu Tugdual, îi spunea Bérengére. Aspru, nu e grav, dar nedrept ar fi.

— Foarte bine, voi avea grijă, răspundea 2K, puțin cam distrat.

Tocmai se întreba dacă trebuia să prevadă transportul armelor prin valiza diplomatică sau mai curând, acest mod de transport fiind din ce în ce mai supravegheat, printr-un canal militar, și de asemenea, dacă ar fi mai economic ca agenții să treacă drept elvețieni sau belgieni, pe scurt, cum ar fi zis Samson, ce etichetă trebuiau să poarte chiloții.

Cum 2K venea deseori la Paris, Hervé îl invită într-un restaurant frecventat de „aleși și alese ale poborului” așa cum le spunea el:

— Ai să vezi, e scump, dezgustător, iar serviciul prost. Dar, dacă n-aș hali din când în când aici, aș fi acuzat de revizionism: asta-i injuria la modă, mereu e câte una. Așa că vino să-mi împărtășești durerea.

Hervé plimba o burticică acum, care alcătuia un ansamblu curios cu fața lui numai grimase, de maimuță.

— Bătrâne, rosti el atacând omleta cu trufe, nici nu-ți poți da seama cât sunt de fericit cu viața mea. Fericit cum ar fi un papă căruia i-ar reuși să-i ardă pe Lefevre și pe Gaillot pe același rug. Fericit cum era bunul Dumnezeu în Franța și nu va mai fi nicicând în Europa. Fericit, ce mai calea-valea.

— Chiar sunt trufe în omleta ta?

— Nu, bineînțeles. Cred că nu sunt nici măcar ouă. Dar tu, tu ești fericit?

— Nu mi-am pus niciodată întrebarea.

— Duci viața pe care ai fi vrut s-o duci?

— Da.

— Ai, oare, sentimentul că viața ta îți confirmă în fiecare moment opinia pe care o ai despre ea?

— Viața? Nu sunt sigur că aș avea o opinie despre viață.

— Bun, ei bine, eu da. Despre viață, despre societate, bărbați, femei. Republică, bani, Biserică, despre romanul contemporan… Am o părere foarte proastă despre toate și, ceea ce mă face să jubilez, este că întotdeauna părerea mea e depășită de realitate. Nu încetez, bătrâne, să mă bucur de surprize frumoase: totul este mai rău decât credeam. Merg în pas cu vremea, cu răutățile lumii și opinia pe care o am în legătură cu ele, eu fiind cel care încasează toate loviturile.

— Și tu numești toate astea surprize frumoase?

— Păi, da. Dumnezeu știe dacă sunt convins că prostia omenească este abisală. Ei bine, nu: ea nu-i abisală, este insondabilă. Dumnezeu știe dacă eu cred că oamenii sunt ticăloși, îi judec, de exemplu, după mine: ei bine, ceilalți sunt și mai ticăloși. Pricepi: e ca și când aș vinde ceva evaluat de mine la o mie de franci, iar cumpărătorul mi-ar propune un milion. Mă adresez unei prostituate fiindcă ar deține o specialitate și descopăr că le are pe toate: nu-i asta o surpriză fericită?

2K își privea vărul mestecându-și laborios friptura pe care un mongol cu ochi oblici probabil că o călărise îndelung ca s-o frăgezească, fără să-i reușească însă.

— Dă-mi niște exemple, Hervé.

— Exemple despre ce? Despre malversații, corupții, mașinații, escrocii? Dar, bătrâne, cunoaștem istorii de genul ăsta despre toată lumea, și le-am povesti cu plăcere, dacă ceilalți n-ar ști tot atâtea despre noi. S-ar părea că există un filosof pe nume Polin, care demonstrează că soiul ăsta de socialism burghez, în care trăim, ajunge în mod indispensabil, infailibil, inexorabil la manipulare. Vezi tu,

tocmai în asta constă frumusețea: în fatalitate. Există hoți în toate regimurile, da Polin pretinde că al nostru îi suscită, îi creează, îi secretă, îi excretează, îi multiplică prin partenogeneză sau sciziparitate. Dată fiind experiența mea, Polin nu se înșală. Dar în fine, furtul rezidă în natura umană, e îmbucurător, dar nu interesant. Aș vrea mai ales să-și vorbesc despre paradoxul democratic. Democrația este regimul majorității, nu-i așa? Nu-i și părerea ta?

— Mai mult sau mai puțin. De altfel, întotdeauna m-a deranjat: majoritatea nu are în mod obligatoriu și dreptate.

— Ei bine, fii convins, bătrâne: democrația nu înseamnă deloc domnia majorității. Majoritatea cetățenilor vrea să ia trenul sau avionul în care și-a rezervat locuri: o minoritate de greviști îi împiedică. Majoritatea parizienilor vrea să circule liber prin Paris: o minoritate de manifestanți îi blochează. Majoritatea provincialilor vrea să utilizeze drumurile construite pe cheltuiala lor: o minoritate de camionagii se opune. Majoritatea francezilor s-a pronunțat de nenumărate ori pentru pedeapsa cu moartea: ea nu mai figurează în legile noastre. Ca să nu mai vorbim de suveranitatea Franței: când Republica a făcut în așa fel ca să se renunțe la această suveranitate, majoritatea, foarte simplu, nici n-a fost consultată. Într-un regim cu pretenția de a guverna pentru popor și prin popor! Nu găsești că e distractiv și hazliu, 2K? Cea de-a III-a Republică acorda prime familiilor numeroase, a V-a rambursează costurile avortului: nu găsești că e caraghios? Sub Vechiul Regim, un braconier care ar fi prins un iepure cu lațul era spânzurat; la ora actuală, sunt eliberați pe motiv de bună conduită recidiviști acuzați de viol, iar ei o iau de la capăt, de îndată ce ies de la zdup (frumos cuvânt), bătându-și joc de fetițe sau băieței, la alegere, fiindcă toate gusturile există în natură, și trebuie respectate în numele drepturilor omului: nu crezi că-i ridicol? În fine, cum zicea unul, trăim vremuri surprinzătoare! Nu?

2K bău un gât dintr-un execrabil vin roșu efervescent,

servit rece, de 236 de franci sticla.

— Hervé, eu, dacă m-aș gândi la toate astea, cred că…

— Ți-ai trage un glonț în cap?

— M-aș călugări.

— Să știi că mă gândesc adesea la tine și mă întreb cum poate un băiat atât de curat cum ești tu să fie în serviciul unor pirați?

— Nu sunt în serviciul unor pirați. Eu servesc Franța.

— Nu știai că Franța nu mai există, și că nici nu va mai exista vreodată, după anumite tratate semnate, fără acordul poporului, în capitala europeană a avortului?

— Nu știu nimic, Hervé, spuse 2K înfrângându-și dorința de a face aluzie la durerea lui secretă. Eu nu mă ocup de așa ceva. Îmi bag nasul doar în meseria mea. În fine, încerc.

2. Echipa se sudează

Echipa RECS se prezentă la fața locului, făcu unele drumuri prin munți, pe partea Iugoslaviei, luă nenumărate fotografii, măsură altitudinile, pantele și distanțele, se informă asupra laturii logistice a problemelor, făcu un raport detaliat. 2K nu avea să știe niciodată cine lucra pentru el, dar avu acces la documentele reunite. Harta de pe CD-ROM cuprinzând informațiile corespunzătoare, încercă să realizeze una în relief, dar nu era un informatician destul de bun pentru așa ceva. Cum avea nevoie să se pătrundă de peisajul unde avea să opereze, începu să deseneze frânturi de teren pe o hârtie milimetrică și reportă rezultatele într-o ladă cu nisip, din sala alăturată biroului lui Samson, care venea să-l vadă muncind și scotea pufăieli de aprobare sau de denigrare, după caz. Regiunea frontalieră Iugoslavia-Monterosso se transporta astfel, hectar după hectar, în Franța, la o scară de 1/1000, adică, un kilometru era reprezentat de un metru sau, dacă

preferați, un milimetru din lada cu nisip însemna un metru pe teren.

Vegetația fusese scrupulos reprodusă cu scobitori încoronate de plastilină verde, astfel că se puteau distinge dintr-o aruncătură de ochi condițiile de vizibilitate. Un fermecător plutonier-major, pe nume Celine Mortier, lucra împreună cu 2K, fără să știe unde se afla peisajul pe care ea îl răsădea, îl pieptăna, îl remodela, pe scurt, îl copia după bunul Dumnezeu. Subtil ca întotdeauna, Samson lăsase să cadă o singură dată și ca din nebăgare de seamă, numele de Cecenia, nu fiindcă n-ar fi avut încredere în Celine, dar se părea că nu i-ar fi stricat să-i hrănească imaginația și să-i alimenteze vanitatea: ea credea că surprinsese secretul zeilor și-l păstra cu gelozie.

Operațiunea cu care fusese însărcinat locotenentul-colonel presupunea, în afara ofițerilor de securitate și de legătură, trei elemente operaționale denumite Aleph, Daleth și Tau, în ebraică (și asta, tot „în ideea de a induce dușmanul în eroare"). Elementul Tau era Sașa, care lucra de unul singur. Membrii din Aleph și din Daleth fuseseră aleși de Martin, cu acordul lui Samson: de calitatea, de coeziunea, de chimia lor comună depindea nu numai succesul operațiunii, dar poate și propria lor supraviețuire.

Într-o zi, Samson comandă: „Mâine dimineață, la ora opt, adunarea la mine." Matinal, taica Samson, nimic altceva decât ca să te țină din scurt, și, când te prezentai, îți strângea mâna: „Sper că v-ați făcut crosul înainte de a veni aici?" Răspunsul era „Mmmda".

A doua zi, se adunară toți cei din operațiunea Murmel, mai puțin elementul Tau, într-o sală de întruniri, banală, din Fort. Dacă o judecai după scaunele din plastic negru, masa dintr-un material acoperit cu rășini sintetice strălucitoare, ecranul calculatorului, pereții din imitație de lemn, de care atârnau câteva hărți protejate cu rodoid și un șevalet pus într-un colț, cu un bloc voluminos deasupra, te-ai fi putut

crede la o reuniune a reprezentanților comerțului second-hand încercând să plaseze marfa de furat, și plătind mai mult pe polițele de asigurări, sau la un seminar de pedagogi preocupați cum să deformeze mai bine inteligența naturală a mielușeilor încredințați lor. Dar nu era vorba nici de escrocherii, nici de pedagogi ridicoli: se punea problema destinului unui bărbat ilustru, al cărui chip mustăcios aștepta răbdător pe ecran ca cineva să binevoiască a se ocupa de el.

— Repaus. Puteți fuma, rosti cu un aer șugubăț Samson, trăgându-și scaunul sub el, scaun care, din capul mesei, era orientat cu fața spre ecran.

Efectiv, se afla câte o scrumieră dinaintea fiecărui loc, alături de blocnotes și de creion, iar Samson în persoană, după o mișcare de politețe interogativă spre Giséle pe care, cu un gest princiar, o plasase la dreapta sa, își băgă în colțul gurii prima țigară din ziua aceea și o aprinse. De fapt, era singurul care profita de permisiunea acordată.

În fața Gisélei îl instalase pe Martin. Alături de Giséle stătea Médard; alături de Martin, Colas. Ceva mai încolo, de-o parte și de alta a ecranului, Saturnin și Séverin.

— Cei Șapte împotriva Tebei, anunță Samson cuprinzându-și publicul într-un zâmbet destul de feroce.

Avea la îndemână o claviatură pe care își plimba neglijent degetele. Chipul mustăciosului fu înlocuit succesiv de o duzină de alte fotografii ale aceluiași personaj, văzut de aproape, de departe, din dreapta, din stânga, de sus, din față, din spate, din trei sferturi, din profil pierdut.

— … Zis regele munților. Zis *cicea,* adică „bătrânul”. Nume de familie Knezevici. Așa se și pronunță. Prenume Vladimir. Vlado pentru intime… și ele sunt legiuni întregi, s-ar părea. Președinte al Republicii autoproclamate din Monterosso. Inculpat de crime de război de ramolitul TPI și de nou-născutul TDH. Pe scurt, dușmanul numărul” al comunității internaționale. Recunoașteți că Ernest nu și-a bătut joc de mutra noastră încredințându-l binevoitoarei

noastre atenții.

Martin văzu chipurile viitorilor săi coechipieri încremenind în absența oricărei expresii, așa cum fuseseră învățați, dar în spatele frunților deliberat obtuze, femeia aceea și cei patru bărbați deveneau conștienți că fuseseră aleși pentru ceea ce mass-media ar fi numit cu siguranță „misiunea secolului”.

Samson reluă:

— Se pune problema să fie capturat viu și deferit *idem* dinaintea TDH. De asemenea, în treacăt fie spus, să le dăm peste nas americanilor care, pot să vă zic, fiind între noi, și-au fript așa de bine degețelele că ne-au pasat nouă pisica moartă.

Aluzia la americani era bună pentru moral. Să le înfrângă trufia! Ce vis!

— De acum înainte și pe viitor, sunteți ambarcați în operațiunea *Murmel,* după numele de cod al principalului ei beneficiar. Poate că ați fi îndemnați să știți de ce anume voi ați fost cei desemnați? Eu l-am ales pe Martin, fiindcă e cazul ca într-o bună zi să devii OT când reușești toate misiunile ca simplu agent. Și gândesc că n-ar avea niciun interes să-și irosească talentele în misiuni meschine. Îl cred pe Martin capabil să câștige *jack-pot-ul* din prima încercare. În orice caz, am încredere în el.

— I-am impus-o oarecum pe Giséle. Nu-i vorbă că ar fi avut ceva împotriva alegerii mele – Samson bătu ușor mâna grăsuță a vecinei lui din dreapta, dar aveam nevoie de un medic – pentru acest gen de misiune, ăsta-i regulamentul – iar eu consideram că, până la noi ordine, un cuplu hetero ar trece mai ușor neobservat.

Giséle înțelese: „Martin ar fi preferat un camarad masculin, deci presupus viril.” Îi aruncă o privire piezișă. „Nici nu mă miră. Vedem noi la fața locului.”

— Ceilalți patru, vă informez cu regret că Martin în persoană a fost cel care v-a ales. L-am aprobat alegerea cu plăcere. *Quod Martino placuit placet Samsoni…* E rândul

tău, Martin.

Martin se aplecă înainte, către acele cinci ființe omenești a căror viață şi-o asuma.

Îi cunoștea pe Médard și pe Colas mai bine decât pe Séverin și Saturnin, care lucrau separat, și mai puțin pe Giséle, dar n-avea importanță: se impunea ca toți să alcătuiască o echipă sudată, în special elementul Aleph: Médard. Colas, Giséle și el. Séverin și Saturnin, elementul Daleth, erau altceva, dar cu atât mai mult trebuiau ținuți din scurt cu toții de la bun început, ca să nu existe derapaje în executarea ordinelor mai târziu. Deci, începu cu ei, care își întoarseră spre el privirile fixe, ușor neliniștitoare, de trăgători de elită. Aveau tenul închis la culoare și ochii limpezi, maniere silențioase și ascunse, de parcă ar fi fost niște spiriduși timizi, împiedicați în costumele lor în același timp bătătoare la ochi și mirosind a dugheană de haine vechi, dar pe care ți-i imaginai simțindu-se în largul lor în combinezoanele de zbor.

— Séverin, Saturnin, rosti Martin cu o voce ușor aspră de OT, care comandă pentru prima oară în această calitate, i-am cerut lui Samson să vă desemneze pentru că sunteți trăgători de elită și parașutiști OPS. Am nevoie de ambele specialități și voi sunteți buni în amândouă.

Era gata să spună „cei mai buni” mai curând decât „buni” și să adauge înfloriturі de genul „sunteți profesioniști” sau „noi n-am lucrat niciodată împreună, dar sunt sigur că treaba va merge bine”, și pe urmă simțise că toate astea erau inutile și demne de dispreț.

Esențialul fusese spus, iar Martin gândea cu mândrie că în SA esențialul era suficient. Séverin și Saturnin nu reacționară: normal.

— Médard și Colas, noi am mai lucrat împreună. De fiecare dată lucrurile au mers bine. În plus, misiunea prevede puțin alpinism. M-am gândit că nu vă veți simți depeizați.

Médard era îndesat și blond, Colas, longilin și brunet.

Colas avea o înfățișare corectă, respectabilă și respectuoasă de ajutor – contabil cu ceafa bine rasă; Médard, cu ochi albaștri, puțin încețoșați, și părul zburlit, părea o persoană care știe să pună pe fugă scandalagii de prin localuri, căutând din ochi pe cine să înhațe.

— Iată cum concep eu operațiunea, reluă Martin. Puteți să mă întrerupeți în orice moment dacă nu înțelegeți ceva sau dacă nu sunteți de acord. Va trebui să prezentăm un proiect unitar și fără fisuri la COMOPS. N-am să vă explic prin ce mijloace Murmel va fi atras în capcană: nici eu nu le știu. E în afara competențelor voastre și alor mele.

Își etală cărțile, își expuse ideea de manevră, își făcu el însuși unele obiecții, și, timp de două ore, nimeni nu-l întrerupse. Samson își fuma țigările. Giséle lua note întruna cu un creion bine ascuțit pe care îl mai ascuțea din când în când cu o ascuțitoare pe care o luase cu ea, ca o perfecționistă ce era. O dată sau de două ori, Médard luă și el o notă pe care i-o arătă lui Colas, iar Colas îi arătă altele de două sau trei ori lui Médard, ferindu-le indiscreților cu mâna. Séverin și Saturnin nu notau nimic. Îți țineau mâinile pe masă. Ai fi crezut că nu știau să scrie. Ecranul era ocupat în întregime cu capul puternic și păros al regelui munților, care părea să iasă din cadru.

Când, în fine, Martin își termină expozeul, Giséle își trecu limba peste buze. Médard și Colas schimbară o privire. Séverin și Saturnin nu clintiră. Ei își luaseră de pe acum zborul în cerul care le aparținea.

Două zile mai târziu, elementul Aleph se regăsi într-un mic hotel din cheile Verdon-ului. Trebuiau să se antreneze făcând escalade, să-și sondeze unii altora calitățile, să se familiarizeze cu traiul în simbioză. Mai ales cu Giséle, care îți intimida camarazii.

Era o femeie tânără și frumoasă, brunetă, zâmbitoare și robustă, în largul ei în viața pe care o ducea, așa cum ar fi fost se părea, și în orice altă viață. Căderea liberă, lupta

apropiată, tirul, crosul din fiecare dimineață, practica toate astea cu vioiciune și simplitate, așa cum ar fi adus copii pe lume, ar fi inspirat poeți sau ar fi curățat cartofi. Nimeni nu știa dacă avea un soț, un amant, vreo altă legătură senzuală sau sentimentală, și părea perfect împlinită. Această femeie, care făcuse dovada unei elite de bărbați că era egala lor, nu avea nicio pretenție feministă și accepta bucuros gesturile de curtoazie pe care nu le pretindea. Ghiceai după franceza vorbită de ea, după firescul și modestia manierelor sale, că crescuse într-un mediu cultivat și probabil cam sever, dar n-o făcea nici pe mironosița, și nu era nici vulgară. Pe scurt, impunea atât prin felul în care știa să fie femeie, dar și bărbat.

Impunea, de asemenea, prin calitatea ei de medic, una dintre ultimele profesiuni care, ținând în același timp de știință ca și de vrăjitorie, încă se mai bucura de un prestigiu oarecum inițiatic. Femeia asta frumoasă era înconjurată de bărbați chipeși și robuști, tineri sau doar ceva mai maturi, dintre care niciunul nu încercase față de ea nici cea mai mică intimitate, în vreme ce ea le făcuse vizitele medicale, îi îngrijise, îi văzuse în pielea goală, se ocupase de soțiile și copiii lor, le cunoștea destule secrete, exersa asupra lor o putere în același timp oficială și oficioasă, amicală și detașată, întemeiată pe rațiune ca și pe magie.

— Să plecăm în operațiune cu o doctoriță, mi se pare cam... îți dai seama ce vreau să spun, îi atrase atenția Colas lui Médard.

— Da, sau atunci mai curând... îi răspunsese Médard lui Colas.

Aceștia doi se înțelegeau prin sferturi de cuvinte.

Originalitatea Gisélei consta în faptul că nu avea nicio originalitate. Nicio durere de inimă, nicio decepție profesională, niciun orgoliu nemăsurat, niciun complex de inferioritate nu o adusese în cadrul SA. Fiică de doctor, dorise și ea să facă aceeași meserie; fizic – curajoasă și chiar puțin imprudentă, căutase provocări pe măsura ei.

Latura aventuroasă a temperamentului ei și latura conservatoare a opiniilor nu puteau să-și găsească o mai fericită sinteză decât într-un serviciu care aparținea unei instituții militare. Nu avea niciun fel de prejudecăți: se imagina mai degrabă mamă peste trei ani decât să cadă în seara următoare în brațele unui bărbat, care i-ar fi plăcut destul. Era realmente – în măsura în care lucrul ar fi fost posibil – o femeie liberă, dar contrariul unei femei ușoare. Foarte dificil, dimpotrivă. Dar... să joace în cadrul misiunii rolul de soție a lui Martin (pe care o cunoștea puțin și o admira mult) nu-i repugna.

În micul hotel, Médard și Colas împărțeau aceeași cameră – SA făcea economii cu banii ei – dar Martin avea una pentru sine ca OT ce era, și Giséle de asemenea, ca femeie și ca medic. Se adunau în zori și plecau pentru ascensiunile prevăzute: muntele nu așteaptă.

Cum nu cunoștea calitățile de alpinist ale Gisélei, Martin dori să se asigure din capul locului că materialul ei era în ordine și ea îl lăsă să-și vadă de treabă cu indulgență. Avea ghete de escaladă cu tălpi suple și aderente, șosete din lână bună („Eu mai îmbrac în plus și unele de mătase, spuse Martin – Sibarit!” îi replică Giséle), o cască cu carcasa din plastic și nu din fibră de sticlă, scufa din piele. Chinga ei era completă: „Nu accept cele două piese”, o prevenise Martin.

— Știți să vă pregătiți sacul?

Doctorița nu se simți ofensată că-i punea astfel de întrebări: el răspundea de tot, și-i era recunoscătoare că-și lua responsabilitatea în serios.

— Știu.

— Aveți o cuvertură de supraviețuire?

— Da.

Martin se miră că nu avea pe ea decât o jachetă simplă.

— Am una din puf fin. Dar mi-am zis că pentru Verdon, ar fi...

— În orice caz, pentru operațiune, vi se va furniza tot

materialul necesar.

Luase cu ea funii.

— Roșii, asta e bine. Mai puțin sensibile la lumină. Le schimbați des?

— Astea trebuie că au patru ani.

— Veți primi unele noi, dar, pentru aici, merg și astea.

El îngenunche să le pipăie centimetru cu centimetru.

— Sunt puțin scămoșate, dar nu e grav. Atâta vreme cât mijlocul are aceeași grosime de la un capăt la altul.

Ea îl privea, absorbit de îndatoririle lui, fără să-i dea nicio atenție, de parcă ar fi fost un băiat. Martin se declară satisfăcut și în seara aceea nu-și mai vorbiră. A doua zi dimineață, au format două funii: Martin și Giséle, Médard și Colas și se ridicară pe verticală cu încetineala și concentrarea unor alpiniști experimentați, care nu aveau intenția ca un accident să le pună în pericol misiunea.

Pentru acea primă dată, Martin alesese o cursă ușoară; din zi în zi el avea să sporească dificultățile până la gradul al IV-lea, totul cu răbdare și bună dispoziție. Giséle dovedindu-se cu un curaj și sânge rece perfecte. Se cățăra din „priză” în „regletă”, își înfigea pitonii și își fixa crampoanele, escalada pasaje verticale încordându-se din genunchi și șale, fără să disprețuiască pericolul, ci, dimpotrivă, estimându-l la justa lui valoare și privindu-l în ochi. Era la fel de expertă și în parapantă, astfel că, la sfârșitul zilei, nu coborau în rapel din platformă în platformă așa cum procedau cățărătorii, ajunși în vârf, ci își desfășurau aripile roșii, galbene, violet, verzi, de culoarea smaraldului, se lăsau purtați de vântul înserării și planau senin până la vreo mică pajiște semănată cu floricele albe, în preajma căreia își lăsaseră Renault-ul mare de serviciu.

Jocul consta să aterizeze cât mai aproape posibil unul de celălalt și, manevrând suspensiile cât mai strâns, reușeau să se regrupeze perfect. Premiul îi reveni Gisélei, care izbuti într-o seară să se lase grațios chiar pe acoperișul Renault-ului.

Cinau devreme, știind că a doua zi dimineață o vor porni din nou, înainte de răsăritul soarelui, și nimic, în privirile calme și binevoitoare ca și în glumele inocente, pe care le schimbau pe deasupra vinului roze și a tartelor cu ceapă, măsline și anșoa, nu lăsa de bănuit singularitatea meseriei lor.

În ultima seară, își stabiliră bivuacul pe un vârf de munte, ca să capete experiența dormitului împreună toți patru. În noaptea aceea era friguleț, iar ei își țineau de cald unii altora, știind bine (fără s-o spună) că alcătuiau de acum înainte o celulă vie – efemeră, fără îndoială, fiindcă dura doar pe timpul unei misiuni, dar organic indestructibilă atâta timp cât ar fi fost necesar. Și totuși, nu avusese loc nici măcar un singur incident dramatic în care să fi existat ocazia de a-și salva reciproc viața; dimpotrivă, totul se derulase în modul cel mai liniștit, cel mai fericit, ai fi putut crede că erau pe cale de a-și petrece o vacanță sportivă deosebit de reușită; dar se născuse stima, se născuse încrederea.

Nu, nu se petrecuse nimic ieșit din comun, cu excepția faptului că Giséle descoperise un alt Martin.

Legată în funii de el, fără să-l scape din ochi, conștientă că securitatea ei depindea de securitatea lui, observându-i felul în care degetele apucau prizele și degetele mari zdrobeau ieșiturile, smulgând pitonii și crampoanele pe care le pusese, Giséle simțise, pe măsură ce se îndepărtau de platoul de plecare, că el era stăpânit de o beție sobră: nu se explica numai prin aerul rarefiat sau prudența sporită, era ca un fel de ușurare a sufletului, ca o întoarcere la origini sau ca o încununare fericită și definitivă: Martin respira mai bine, ordinele date deveneau mai blânde și mai ușor de îndeplinit, aveai impresia că acceda către un alt gen de fericire. Acea fericire părea să devină tot mai puternică în clipa în care își punea piciorul pe vârful râvnit, și nu era aici urmă de orgoliu: ascensiuni făcuse el cu mult mai dificile. Era mai curând ca o eliberare, dobândirea unui

cămin edenic. Rămânea acolo cu mâinile pe șolduri și privea pe rând cerul care părea să fie patria lui și câmpia din care se smulsese cu plăcere. Atunci, un zâmbet, pe care Giséle nu i-l cunoștea, se răspândea pe față și rostea o banalitate oarecare cum ar fi „Copii, e timpul să coborâm” sau „Norul de acolo nu prevestește nimic bun”. Zâmbetul acela, nimeni nu i-l putea cunoaște dacă nu făcuse ascensiuni cu el, nici măcar Bérengére și, fără să aibă nimic împotriva ei, Giséle extrăgea din el o plăcere aproape avară, aproape geloasă. Când, în fine, cu parapanta desfășurată, Martin se lăsa furat, absorbit spre înălțimi de o pală de vânt, totul părea, gândea Giséle, o apoteoză și, parodiindu-l pe Samson. Ea persifla: „Este vulturul lui Jupiter care-l ridică pe Ganymede[65]; sau o floare a reginei care devine fluture?” Și se lansa în gol în urma lui.

În seara bivuacului îi trebui multă vreme ca să adoarmă, pe când cei trei bărbați se cufundaseră aproape simultan, ca la comanda „go”, în prăpastia somnului. Contemplând piscurile, mai întâi aurite precum cupola Invalizilor sau obeliscul din piața Concorde, cum se topeau rapid în noapte, ea își spuse că totuși era cu totul altceva să fii femeie.

3. 2K în recunoaștere

Terenul e la fel ca o persoană: nicio fotografie, nicio machetă nu-l poate înlocui cu lumina lui, configurația reală, mirosurile, imprevizibilul. Se punea acum problema ca OT să opereze o recunoaștere pe teren.

Ceea ce întâmpina unele rezerve.

[65] Prinț legendar al Troiei. Zeus, luându-și înfățișare de vultur, îl răpise și făcuse din el paharnicul zeilor.*(n.tr.)*

Pe de o parte, Samson se temea de o întâlnire involuntară dintre Martin și Sașa, ceea ce ar fi fost contrar cu *modus operandi* al SA, cum zicea el. Pe de altă parte, Martin manifesta o reticență pe care nu şi-o putea explica deloc: ceva în el dorea să înfrunte țara aceea, peisajul, obiectivul și misiunea în același timp, să defloreze totul dintr-un foc, pentru un plus de solemnitate, dar simțea că era vorba de un sentiment neprofesional, deci condamnabil.

Și o altă problemă se cerea rezolvată: cine avea să-l însoțească pe Martin? Giséle era indicată, bineînțeles, dar și în acest caz ceva îl deranja pe 2K: nu era deloc grăbit să se trezească însurat, oricât de fictiv ar fi fost, cu o altă femeie decât a lui, și lăsă la latitudinea lui Samson să cântărească dacă acoperirea lui nu s-ar dovedi mai solidă, în cazul în care, într-un prim timp, ar pleca de unul singur:

— Scenariul este următorul. Eu sunt un ziarist sportiv, Jean Breton, autorul mai multor articole legate de escalade, apărute în revista *Ascenaum.* Plec în Iugoslavia și în Monterosso ca să vizitez locuri potrivite ascensiunii, rămase necunoscute. Munții se dovedesc pe placul meu, mă întorc la fața locului pentru a pregăti un articol, sunt însoțit de soția mea și fac cunoștință cu alți doi alpiniști, care-și petrec vacanța la Suk: ne hotărâm să facem câteva ascensiuni împreună. Totul stă în picioare. Dar dacă sosesc de prima dată cu soția și mă întorc tot cu ea și a doua oară, înlănțuirea mi se pare mai puțin logică.

Samson îl privi pe Martin cu un aer sceptic.

Ceva îi spunea că acest raționament, oricât de corect ar fi fost, nu figura decât de formă. Mințea Martin? Nu, dacă nu cumva se mințea pe el însuși. Ar fi fost cazul să dea un ordin căruia s-ar fi supus din oficiu? Sau era mai bine să-l lase să-și urmeze intuiția, să-i acorde acel surplus de inițiativă, care i-ar da mai multă siguranță în stăpânirea misiunii?

— Fă precum ți-e voia, bătrâne. Mie mi-e totuna, iar

Ernest va fi mulțumit: ar însemna un bilet de avion în minus.

Martin, fără să se încurce cu materiale de alpinism, dar introducându-și în valiză câteva numere vechi din *Ascendum* conținând articole de-ale lui, plecă la Belgrad, unde închirie un Opel diesel turbo. Printre hârtoape, drumuri înclinate în ambele părți, pâlnii săpate de obuze și avalanșe de pietre, ajunse la Suk, nu fără să fi evitat vreo zece accidente, datorate stilului de conducere al iugoslavilor. „Știu eu ce le poate pielea italienilor, cretanilor, mexicanilor: dar ei sunt copii mici pe lângă ăștia." Trase la hotelului *Moskva,* dar nu rămase acolo, fiindcă descoperi ceea ce nu-i spusese nimeni până atunci: că sportivii indigeni preferau un hotel cățărat pe un vârf de munte și servind iarna de stațiune de schi, hotelul *Vrhunaţ.* Prin urmare, se duse acolo.

Era o îngrămădire geometrică de cabane îndesate unele peste altele în cel mai pur stil arhitectural marxist-leninist, o piramidă de ziduri și de acoperișuri din șindrilă străpunsă de hublouri minuscule, la parter cu un restaurant imens cât un teren de fotbal, putând fi divizat în separeuri ceva mai reduse cu ajutorul unor pereți culisanți, care nu culisau, cu ascensoare din care jumătate nu funcționau, cu covoare zdrențuite, ziduri murdare, lumini insuficiente, robinete care picurau, aproape deloc apă caldă și nici urmă de zăvor la sala de baie, pe scurt, însăși tipul de hotel rustic pe care regimul lui Tito îl punea nu demult la dispoziția stahanovistului în vacanță. Prin hubloul camerei sale, Martin nu vedea altceva decât hubloul camerei aflate vizavi, dar de la parter, unde se afla o terasă cimentuită, pe care se aliniau niște șezlonguri șchioape, și peste parapetul din beton armat, Martin, care cunoștea pe dinafară configurația locurilor, zări, la vreo zece kilometri de el, etajându-se ruginii, munții acoperiți de zăpadă din Monterosso.

O senzație stranie urcă în el. Asemeni lacrimilor și

dezgustului și gâfâielii și tahicardiei. Gâtlejul contractat, inima apăsată, stomacul ghem, mușchii duri. Nu era anticiparea nervoasă a unei operațiuni periculoase și complicate care-l tulbura astfel pe OT-ul Martin; era mai degrabă un presentiment, o prevestire misterioasă, care-l frământa pe creștinul 2K dinaintea locurilor unde avea să se opereze salvarea sa.

Martin nu vorbea sârbo-croata, dar franceza și engleza îi erau suficiente pentru a face cunoscut în jurul său motivele prezenței sale. Niște alpiniști germani îi propuseră să facă o ascensiune împreună. Un organizator olandez, venit să prospecteze posibilitățile turistice care urmau să se deschidă în regiune, acum că pacea fusese semnată la Chicago. Îl întrebă dacă *Ascendum* ar accepta să facă publicitate pentru satele lui de vacanță. Martin lăudă peisajul, nu făcu nicio remarcă asupra stării în care se afla hotelul și declară că se va întoarce probabil însoțit de soția sa.

A doua zi de la sosire, luă Opelul și rulă mai întâi fără un scop precis, doar ca să se asigure că nu era urmărit. Apoi se îndreptă spre locurile unde avea să se deruleze operațiunea *Murmel.* Reperă valea, Strmul, podul de peste Strm, capela sfântului Inochentie, recent eliberată din jungla mărăcinișului și zugrăvită din nou, ziduri văruite, cupola albastră. Se gară la câțiva kilometri mai departe. Apoi o luă pe jos, făcând ocolișuri largi în munte, fără să se apropie decât puțin câte puțin, și ca din întâmplare de locurile pe care voia să le viziteze. Respira aerul cu plăcere și ghetele lui de marș striveau confortabil humusul și tuful. Recunoștea stâncile, cărările, chiar anumiți arbori, de parcă ar mai fi trecut pe acolo. Orice emoție îi dispăruse. Nu mai era decât profesionistul care se pregătește să între în acțiune.

Se cățără până în locul identificat de echipa RECS pe malul stâng al Strmului și privi peisajul.

Din fundul văii, urcă printr-un hățiș de vegetație prin care

se ghicea capela. Pe versantul opus, o pantă stâncoasă străpunsă de o gaură neagră; recunoscu în ea grota unde se ghemuia un alt agent, necunoscut lui și pe care nu avea să-l cunoască, fără îndoială, niciodată. Se uită în jur, ca niciun arbust să nu împiedice tirul, și se abținu să taie una sau două ramuri, deși ar fi putut: Saturnin și Séverin erau băieți mari, știau ei ce aveau de făcut.

Coborî în vale urmând drumul pe care într-o zi avea să-l străbată Mumiei, urcă pe pod, trecu pe dinaintea capelei, se cățără spre grotă. Dispunerea locurilor, atmosfera, cele mai mici detalii erau cu precizie cele pe care Martin și le imaginase. Știa că l-ar putea vedea pe agentul însărcinat să momească obiectivul, dar mai știa că nu trebuia să-l abordeze și își promitea să se uite la el cât mai puțin posibil. Urcă până la grotă și nu văzu pe nimeni: poate că agentul își psalmodia rugăciunile în capelă sau își făcea siesta, n-avea nicio importanță. Totul era în ordine. Totul era „conform”.

După câteva zile, din preocuparea păstrării aparențelor, după ce mai făcu încă două ascensiuni, și scrise un articol care avea să apară poate luna viitoare în *Ascendum,* Martin plecă la Belgrad. Și de acolo la Paris.

Când Sașa luă legătura cu Centrala, primi un mesaj codificat însemnând: „Amorsează faza următoare.”

4. Sașa lasă să se înțeleagă unde se află

Mesajul 14
transcris de pe site-ul „Marele Prinț Vladimir cel deopotrivă Apostolilor”

Cel deopotrivă Apostolilor mi s-a arătat noaptea trecută, după două săptămâni de post aproape complet. Chipul îi

radia, după cum mi s-a părut, de o mulțumire suprapământeană, iar mâna sa, căreia degetul mare îi slujea de arătător, nu mai era îndreptată spre apus ci spre pământ, de parcă ar fi spus „Aici”. Am urmărit cu ochii direcția indicată și am văzut jos de tot, ca pe o icoană, valea unde mă oprisem, capela ce poartă același nume ca mine, pe care am curățit-o, reparat-o și zugrăvit-o, iar într-o scorbură din stâncă, asemănătoare celor din deșertul Iudeei, intrarea în grota, unde mi-am găsit refugiu. Recunoscând toate astea, am vărsat lacrimi de recunoștință, fiindcă am înțeles că sosisem în locul unde trebuia să rămân. În același timp, cu glasul său, care nu-i un glas, care trebuie să fie ca cele din rai, Cel deopotrivă Apostolilor mi-a dat de știre că trebuie să predau Lucrul Sacru Bazileului acestor locuri. Ochii mei s-au ridicat din nou spre chipul sfântului, dar el dispăruse.

Acesta trebuie să fie ultimul mesaj pe care-l voi încredința spațiilor interstelare.

Fie ca cel care trebuie să-l citească, să-l citească. Fie ca Bazileul, căruia trebuie să-i înmânez Lucrul Sacru, să vină și să-l ia. Fie ca sfânta voie a lui Dumnezeu să se împlinească întru toate și pentru toate.

Milița dădu fuga la tatăl său: intra când voia în biroul președintelui din Monterosso, și, chiar ocupat fiind, el o întâmpina fericit. Îl iubise pe fiul său, Ștefan – rana dispariției lui nu s-ar fi închis, poate, decât după ce avea să fie răzbunat, îl iubea pe fiul său Milan, dar avea un loc aparte în inimă pentru Milița, singura femeie din lume care îi era pe veci interzisă. „Perla mea, îi spunea, frumoasa mea!” Fără o concupiscență incestuoasă. Dimpotrivă, cu recunoștință: în sfârșit putea contempla o femeie fără s-o dorească.

Chipul de icoană balcanică al Miliței nu surâdea, și pieptul ei frumos se zbuciuma sub mâna stângă ce apăsa bluza numai volane, pe care îi plăcea s-o poarte, bizar, cu

niște blugi. În dreapta ținea o foaie de hârtie ieșită din imprimantă:

— Tată, sfântul frate rus nu-i prea departe.

— Arată-mi imediat asta. Iartă-mă. Boșko, tu știi cum sunt fetele:

Nerăbdătoare.

Fostul factor devenit ministru al Poștelor acceptă cât se poate de firesc să aștepte, iar Vladimir Knezevici se opri în dreptul ferestrei împreună cu Milița, cuprinzând dintr-o privire pagina imprimată.

— De data asta, tu ești cea care te grăbești, fata mea. El s-a oprit din mers, dar ce te face să crezi că nu-i prea departe?

— Mergea spre apus, și ce popor ortodox trăiește mai la vest de noi? Nu mai e altul. Iar tu, nu ești un gen de bazileus?

Regele trase aer în piept cu toți plămânii. Prin fereastră, privi munții asupra cărora domnea, marmorați cu alb deasupra obrajilor lor ruginii. Acel semn, dacă era chiar un semn, sosea la fix. Knezevici își ținea mâna stângă în buzunarul pantalonului și zornăia ceva acolo.

Agentul francez, Mathilde, nu se înșelase bănuind că Vladimir Knezevici pregătea o acțiune periculoasă și gravă. O acțiune comandată de glasurile lui interioare, pe care le considera cele mai ereditare și cele mai sacre, o acțiune care nu se putea derula fără ca niște oameni devotați lui să nu-și piardă viața. Și era cu atât mai atent la clipirile destinului. I s-ar fi părut nelegiuit să nu țină seamă de toate indicațiile naturale și supranaturale pe care le-ar fi putut primi. În acest caz precis, sfântul lui patron, sora mai mare, Rusia, degetul care arată, un nevinovat care parcursese mii de kilometri, nu puteau să fie asociate din întâmplare fără să aibă vreo semnificație.

5. COMPOS-ul

Înainte de COMPOS avu loc o reuniune în Fort, unde fură prezenți doar Ernest, Samson și Martin: nu voiau nimic neprevăzut, nu voiau să-l pună pe Martin într-o situație neplăcută față de subordonații săi: era doar prima misiune a OT, și nu aveau de gând să-i lezeze autoritatea nici măcar cu o uncie.

— Și dacă pierdeți avionul? Și dacă Giséle își scrântește glezna? Și dacă Murmel, în loc să vină în persoană, trimite un comando? Și dacă elementul Daleth ratează întâlnirea din motive meteorologice? întreba Ernest.

— Și dacă dă peste voi o pântecăraie? adăugă Samson, ca să destindă atmosfera.

Martin avea toate răspunsurile pregătite în scris. În cazurile nonconforme, trebuia să raporteze; în multe era *„CR către Centrală retur anulare”.* Ernest se declară mulțumit de numărul anulărilor prevăzute; se temea întruna ca debutanții să nu intenționeze să meargă până la capăt orice ar fi intervenit:

— Totul e în ordine, mai puțin un lucru. N-am putea să nu le luăm viața celor trei băieți?

— Nu văd cum am putea face altfel, domnule colonel. Potrivit informațiilor Mathildei, chiar când se deplasează cu un maximum de discreție, Murmel îi are întotdeauna cu el pe cei trei frați Kravar. La o adică, l-am putea scuti pe șofer, dar el este înarmat. Riscă să stârnească un adevărat tărăboi. Și apoi, va da deșteptarea. Îi vedeți imediat pe monterossieni aruncându-se asupra forțelor ONU de ocupație! Se va lăsa cu vărsare de sânge. E mai convenabil să afle de la televizor că șeful lor a ieșit din joc. Așa vom câștiga timp să ne consolidăm dispozitivele de securitate, fără să existe scurgeri de informații. Cât despre gărzile de corp, dacă le cruțați viața, cum mai puneți mâna pe Murmel? Înalt și lat în spate cum e, s-ar dovedi destul de

dificil.

— Nu i-am putea anihila printr-un alt mijloc? Să-i drogăm?

— Să-i drogăm, când? Dacă o facem mai înainte, îi va înlocui cu alții. Ce ne-ar trebui? Droguri cu acțiune întârziată? Cum să le administrezi? Nu-i deloc realist, nu?

Ernest nu era mulțumit.

— Nu-mi place nimic ce poate fi considerat ca o acțiune regretabilă. Ar fi cu mult mai elegant să-l culegem pe Murmel ca pe o floare, fără să lăsăm urme.

Martin, respectuos, nu răspunse nimic. Samson se foia pe scaun. Era el Ernest șef, dar nu și de meserie.

— Fiți atent, Ernest, *who wants the end wants the means*[66]*.* Eliminăm trei ticăloși care au ucis, au jefuit, au violat cât i-au ținut curelele, niște călăi, niște asasini, niște torționari, trei blestemați care ascultă orbește de acest criminal de război al secolului, trei dintre cei mai ticăloși care au poluat vreodată aerul bunului Dumnezeu. N-o să începeți acum să lăcrimați pentru ei!

— Ești sigur, Samson, că ei sunt trei dintre cei mai răi ticăloși care au poluat vreodată aerul bunului Dumnezeu?

Ernest avea o conștiință, poate cu atât mai fremătândă pe cât era de agnostică.

— Ah… Opinia publică, în orice caz, n-are nicio îndoială în această privință. De altfel, există șanse serioase ca băieții cu pricina să fie efectiv niște ticăloși, așa cum sunt considerați, fiindcă au făcut un război civil și e dificil să faci un război civil rămânând un prunc nevinovat. Dar dacă, din întâmplare, n-ar fi… Vorbiți de acțiuni regretabile! Dar acțiunile regretabile, Ernest, nu sunt niciodată comise de forțele de ordine împotriva minorităților. Monterosso nu e socotit o minoritate, nicio forță de ordine. În cel mai rău caz, vom provoca pagube colaterale, pentru cea mai demnă dintre cauze! Nu cred că sunteți îngrijorat în această

[66] În traducere liberă: Nu faci omletă fără să spargi ouă (lb. engl.) *(n.tr.)*

privință.

— Ce vreți, mie acești trei morți îmi dau dureri de cap.

Samson răspunse calm:

— Vă dau dureri de cap pentru că nu sunt decât trei. Trei chipuri, trei prenume, o familie. Voi artileriștii nu acționați decât asupra unei mase de oameni. Spuneți-vă că nu sunt trei, ci trei mii și vă veți simți mai bine imediat.

Martin tăcea. Ernest, ponderat ca întotdeauna, rosti:

— Poate că aveți dreptate. Totuși…

Se întoarse spre Martin:

— Pe dumneata băieții ăștia nu te deranjează?

Nu, pe Martin nu-l deranjau. Dacă ar fi crezut că orice viață e sacrosantă, nu și-ar fi ales meseria armelor.

— Trebuie îndeplinit ce trebuie, rosti el sobru.

COMPOS-ul avu loc după o săptămână.

Directorul operațiunilor, Ernest, Samson, responsabilul cu securitatea, responsabilul cu transmisiunile, Giséle, Colas, Médard, Séverin, Saturnin erau prezenți în jurul mesei. Martin detalia scenariul în fața unui ecran de calculator.

Întrebările porneau ca din pușcă: „Și dacă iugoslavii vă lasă să treceți cu pașapoartele voastre false și pe urmă pun mâna pe voi?” – „Și dacă calculatorul se defectează?” – „Și dacă, în ultimul moment, vi se retrage lumina verde?” – „Și dacă obiectivul are mai multe gărzi de corp decât ați prevăzut?” – „Și dacă sunt alte gărzi de corp, băieți a căror eliminare n-a decis-o nimeni?” – „Și dacă apar martori?”… Martin răspundea cu seninătate. Simțea plutind în jurul său aprobarea superiorilor, admirația subalternilor. Patru ore epuizante se desfășurară fără impedimente. Misiunea fusese confirmată – pentru ziua care rămânea să fie stabilită – iar agenții primiră ordin să învețe pe de rost tot ce aveau de făcut în orice situație, până la detaliile cele mai minuțioase.

Când subalternii ieșiră, iar Martin rămase de față cu autoritățile, Samson îi întinse un teanc de hârtii: erau

fatidicele IPS, instrucțiuni personale și secrete, pe care și el trebuia să le învețe pe dinafară și care rămâneau în Fort, la dosar, până la încheierea misiunii.

— Tu semnezi, îi spuse Samson, tutuindu-l pentru prima dată în viața lui, pentru a acorda un plus de religiozitate acțiunii. *Firma! Unterschreibe!! Sign!!! Podpiși!*

Martin scoase din buzunar un creion gros și semnă.

6. Ambrozie întreprinde o anchetă pe cont propriu

Vlădica, adică „Monseniorul”, Ambrosie era un episcop după inima enoriașilor săi.

Poporul monterossian nu întreține relații simple cu preoții, pe care-i numește foarte simplu „popi”. Pe de o parte, îi venerează pe preoții poeți și pe preoții războinici, pe de alta, îi bănuiește pe toți ecleziaștii de câte și mai câte, de lăcomie, ipocrizie, vrăjitorie, ori că au ochiul rău, ori că ar atrage prea mult atenția diavolului printr-un exces de virtute. Dar unii scapă criticilor, iar Vlădica Ambrozie era unul dintre aceștia. Își repara singur mașina Zastava, nu se sfia să-și bage mâinile sacerdotale prin unsori și uleiuri uzate, lumea povestind cu încântare că, pe vremuri, ciuruise cu alice de vânătoare dosul unui albanez care venise să-și așeze șalvarii în piața unei mănăstiri. Acum, Ambrosie administra dioceza din Monterosso și întreținea legături prietenești cu Vladimir Knezevici.

— Tu, îi zicea el, iubești vacile, eu, motoarele. Cu iubirea ta prezidezi, cu a mea slujesc episcopatul. Aceeași Mărie cu altă pălărie.

Vladimir lui Ambrosie se confesa, pe el îl chema în ajutor când se simțea asaltat de prea mulți demoni, în el se încredea ca să-i pună pe fugă pe cei mai de temut, pe cei ai orgoliului, ai furiei, ai cruzimii, fiindcă episcopul,

pătrunzător dacă nu înțelegător, reproba dar tolera drăcușorii mai mici ai desfrâului și superstițiilor. I se întâmpla să-și consoleze penitentul disperat că nu se putea dezbăra de păcate:

— Ascultă, Vlado: omul e astfel întocmit că trebuie să se adauge un strop de rău în motor ca să funcționeze. Altminteri, adio explozie, vilbrochenul nu se mai rotește: se calează. Totul constă în a alege *răul bun.* Altfel stau lucrurile cu sfinții, care au motor cu reacție, un carburant de alt soi, și își iau zborul ca îngerii. Noi ăștilalți ar trebui să ne dorim cu toții să fim sfinți, bineînțeles, dar însuși bunul Dumnezeu a zis că nu trebuie să te apuci de clădirea unui turn dacă n-ai mijloacele necesare.

Knezevici șovăi îndelung să-i pomenească prietenului său de relicva sfântului Vladimir: se părea că rezida acolo un secret și poate că el nu era liber să-l împărtășească cuiva. Dar după ultimul mesaj, și față de eminența acțiunii tragice, cu care Ambrosie era, firește, la curent, laicitatea unuia resimți puternic nevoia de a se sprijini pe clericalismul celuilalt. Fără a îndrăzni să se deschidă pe de-a-ntregul, începu prin a-l întreba pe episcop în legătură cu venerarea relicvelor.

— Sper că n-ai să mă acuzi, Vlădico, de superstiție fiindcă eu cred în ele?

Ambrosie scutură capul și bău un gât de șliboviță. El nu credea în basmele femeilor, dar era convins de unitatea lumii: există vii pe pământ, există vii în împărăția cerurilor; moartea nu reprezintă decât una dintre căile care-i duc pe cei de aici către cei de dincolo; mai există și alte căi, dar care o pornesc în direcție inversă.

Stăteau la masă, acasă la președinte, pe terasa de pe acoperiș, iar episcopul își pierduse privirea spre munții ce alcătuiau un hemiciclu deasupra căruia cerul se înclina pentru a lăsa să se rostogolească peste ei, ca o monedă de un dinar, discul soarelui la apus. Potcapul negru, înalt, de care Monseniorul se descotorosise, așa era de cald, lăsase

o dungă adâncă pe fruntea lui lucind de sudoare.

— Trebuie să facem o distincție, Vlado. S-ar putea să nu fii lipsit de superstiții, dar venerarea relicvelor nu-i așa ceva. Din superstiție în religie, ar trebui să fii în stare să progresezi. Ce înseamnă o relicvă pentru tine?

— O părticică din trupul unui sfânt.

— Și după tine, ce este un sfânt?

— Un martir sau un om care duce o viață exemplară?

Luat astfel la întrebări, Vladimir Knezevici nu prea se simțea în largul lui. Era mai mult mistic decât religios și orice analizare a credinței sale, chiar și venind din partea unei fețe bisericești, se părea o indiscreție, o indecență, poate chiar o șansă acordată îndoielii…

— Depinde, făcu episcopul. Foarte adevărat că o viață de privațiuni conferă un plus de stabilitate cărnii, astfel încât cea a unui ascet putrezește mai încet decât cea a unui petrecăreț. Dar este un efect natural și nu unul supranatural, iar tu înțelegi bine că nu este vorba de așa ceva. Există sfinți putrescibili și sfinți imputrescibili: ceea ce nu dovedește nimic. Incoruptibilitatea nu reprezintă un test pe care ei trebuie să-l treacă. Trebuie că ai văzut toate astea în Dostoievski. De altfel, nu știu dacă sfântul tău patron Vladimir s-a privat de prea multe în viața lui, chiar și atunci când a devenit soțul exemplar al prințesei Anna. Tare mă tem să nu gândești că o relicvă este o bucată de cadavru miraculos scăpată de corupție și, în acest caz, trebuie că-ți închipui că două degete reprezintă o relicvă mai acătării decât unul singur, iar cu trei ești și mai bine înzestrat. Cam așa ar fi, nu?

— Eu n-am nevoie decât de un deget. Ca să-mi arate drumul.

— Da, dar tu îți imaginezi totuși că și cantitatea contează. De fapt, cum să-ți spun?… Dacă posezi corpul unui sfânt în întregime, așa cum îl au cei din Muntenegru pe sfântul Vasile sau pe sfântul Sergiu la mănăstirea Sfântul-Sergiu, sau dacă posezi un fragment din degetul

mic al unui sfânt sau al altuia, ajungi la același lucru. În ambele cazuri, te afli în fața plenitudinii corpului transfigurat. Când te împărtășești duminica, tu nu iei în gură o bucățică din Trupul și o picătură din Sângele Mântuitorului nostru Altminteri, de multă vreme n-ar mai fi rămas nimic din el! Tu te împărtășești cu Trupul și cu Sângele, dar cu nicio fărâmă din corp și cu niciun strop de sânge, ce Dumnezeu!

— Nu sunt sigur că te înțeleg prea bine.

— Pentru că uiți că Dumnezeu s-a făcut om pentru ca oamenii să poată deveni dumnezei. Corpul spiritual, bătrâne, a spus sfântul Pavel, nu-i o vechitură cum este bietul nostim corp din carne și suflet. Relicvele nu înseamnă niște morți, ci vii în care acești morți s-au preschimbat. Dacă erai ceva mai filosof decât ești, ți-aș spune că relicva vizibilă, palpabilă, sărutabilă, este fenomenul adevăratei relicve, care-i este numenul. Bucata de piele și de os pe care noi o venerăm nu reprezintă adevărata relicvă: nu e decât locul, conținutul, învelișul, sau, ca să mă exprim mai bine, vălul. El o arată și el o ascunde. Relicva este tabernaculul corpului spiritual, dar nu corpul spiritual însuși. Asta intră în capul tău, Vlado?

Ambrosie îl supunea la cazne pe Vladimir Knezevici printr-o privire intensă și aproape iritată. Nu făcea parte dintre acei preoți, adepți ai unei credințe oarbe. El dorea ca orice ființă umană să participe la adorarea lui Dumnezeu. Obișnuia să spună: „Adevărata umilință a inteligenței nu constă în a accepta fără să înțeleagă, ci în a accepta să înțeleagă.” Îi plăcea să-și încheie predicile proclamând: „Fie ca inima să iubească, fie ca trupul să îngenuncheze, fie ca inteligența să înțeleagă.”

Vlado privea cerul unde, ca de obicei, plana una din rarele acvile ce mai dăinuiau în Europa.

— Așa ceva intră, cu condiția să poată intra. Nu se zice undeva în Evanghelie: „Cine poate cuprinde, să cuprindă?” Eu încerc să cuprind, dar nu sunt dotat, nici educat în

aceste domenii. Spune-mi un lucru. Să presupunem o relicvă falsă. Poate să existe așa ceva?

Knezevici coborâse glasul: se temea să rostească o blasfemie. Ambrosie izbucni în râs.

— Berechet, mai mult decât cele adevărate, Vlado.

— Ei bine, exceptând autenticitatea suportului, această bucată de piele și de os, cum spui tu, ce o deosebește pe cea adevărată de cea falsă? Cine mă poate asigura că bucata asta de lemn reprezintă un fragment din Adevărata Cruce, că această mână dreaptă a sfântului Ioan Botezătorul, pe care o venerez în mănăstirea Ostrog, este cea care l-a botezat pe Hristos?

— De ce mă întrebi azi toate astea?

Knezevici oftă din rărunchi ca să-și adune curajul:

— Am să-ți spun, Vlădico.

Îi povesti de corespondența electronică a Miliției. Vlădica Ambrosie dădu din cap în semn de înțelegere, dacă nu cumva de asentiment. Ceru să vadă mesajele, verifică slavona pe care o găsi excelentă, termină șlibovița, își puse potcapul, se ridică și merse să se sprijine de balustrada de lemn, din fața munților. Vladimir Knezevici se alătură. Rămaseră unul lângă altul, cu spatele spre lume și ochii îndreptați spre natură și cer.

— L-ai citit pe Shakespeare? îl întrebă episcopul, care, cât de mecanic era, avea de asemenea și un orizont literar.

Sunt mai multe lucruri pe pământ și în cer
La care nici nu visează filosofia ta...

Vrei să știi, nu-i așa, ce s-ar întâmpla dacă ți-ai procura această relicvă, față de care manifești o dorință atât de pasionată, dacă ai prezenta-o venerației poporului și dacă, în realitate, călugărașul tău nu-i decât un nebun sau un impostor care o fi tăiat acel deget de pe cadavrul bunicului, mortificat din vreo stupidă cauză fizică? Ei bine, creația fiind ceea ce este, teologic nu-i exclus ca un sfânt, mișcat

de pioșenia unui popor, să nu-și însușească o relicvă falsă ca să facă din ea una adevărată, să nu vină să pună deasupra, în interior, trupul său spiritual, să se învește în el oarecum. Acolo unde se reunesc doi sau trei în numele lui Hristos, Hristos e și el prezent. Nu văd nimic imposibil ca sfântul Vladimir al tău să sălășluiască într-adevăr într-o falsă relicvă. Nu ţi-o garantez, reține, dar îți amintesc deviza monterossiană: „Pentru onoarea crucii și libertatea aurită.” Îți imaginezi libertatea aurită de care se bucură acum el, Cel deopotrivă Apostolilor, care a depus atâta strădanie pentru a cinsti crucea?

Drept pentru care, niciuna, nici două, surprinzătorul episcop trecu la fapte. Urcă în Zastava lui și-i ordonă diaconului, care-i servea de șofer, să meargă la capela sfântului Inochentie unde, potrivit unui zvon, care nu scăpase Vlădicăi Ambrozie, un sfânt om rus, poposise nu demult. Curios era că și el se numea tot Inochentie.

Episcopul îl găsi pe călugărul Inochentie nu cufundat în rugăciuni, ci ghemuit în grădina de zarzavat, plivind morcovii pe care îi semănase.

Sașa era încântat de acoperirea lui. Încerca să fie pătruns de personajul său, să trăiască, să simtă, să meargă, să gândească la fel ca el, să-și contracte și să-și destindă mușchii ca el, potrivit metodei teatrale a lui Stanislavski[67]. Își ducea viața în privațiuni și mătănii, îmbrăcându-le într-o ironie răutăcioasă care, credea el, l-ar despăgubi de timpul când își impusese aceste mătănii și aceste privațiuni, convins fiind de utilitatea lor. Se ruga ore de-a rândul și-și bătea apoi joc de toată acea acumulare de cuvinte și de gesturi în care nu vedea decât magie: „Probabil că oamenii sunt stupizi!” Visa multă vreme și la altceva, la acel *penthouse* roz, de pe bulevardul Montaigne, cu frumoasele

[67] Konstantin Sergheevici Stanislavski (1863-1938), actor și regizor al teatrului rus din” “Moscova, *(n.tr.)*

lui vizitatoare și cu jacuzzi-ul său, dar, pentru moment, intrase în joc prea fericit la gândul că participă la înfrângerea regelui munților, care întruchipa pentru el ceea ce iubise atât de mult cândva și ura acum: „Pe acest credincios, pe acest creștin, pe acest feudal, prieten al rușilor îl voi zdrobi eu, și-l voi trimite mai jos decât pământul!” Expresia „mai jos decât pământul” îi plăcea. În timp ce stând pe vine, cu nasul în pământ, scormonea cu săpăliga și prășea. Se prefăcu că nu auzise mașina și nu se clinti din loc decât atunci când umbra lui Ambrozie se opri între el și soare.

Atunci se ridică dintr-un salt, măsură dintr-o aruncătură de ochi statura episcopului a cărui sutană neagră era iluminată de o icoană emailată a Maicii Domnului, chiar pe mijlocul pieptului, și se aplecă în două, cu dreapta atingând pământul.

— Ce cinste, Vlădica! Ce cinste! îngână el, întinzându-și mâinile împreunate în formă de ceașcă, după moda rusească, pentru binecuvântare, dar retrăgându-le urgent pentru ca mâna episcopală să nu riște să se murdărească.

Celălalt, transpirând din toți porii de căldură, cu barba picurându-i pe sub potcapul negru, cu ochii strânși, filtrând o privire ascuțită, rosti în rusă:

— Vii din Rusia, fiule?

— Din Rusia.

— Ca să trăiești printre noi?

— Ca să trăiesc și să mă rog împreună cu Biserica ce suferă cel mai mult. Binecuvântează-mă, Vlădico.

Episcopul îl binecuvântă cu o mână-hieroglifă: arătătorul ridicat în formă de iota și mijlociul îndoit în formă de sigma însemnând Iisus *(Iesus),* în vreme ce degetul mare și inelarul formau un khi și degetul mic o altă sigma, pentru a semnifica Hristos *(Xristos).*

— Cum te numești?

— Inochentie, în cinstea lui Inochentie din Irkuțk.

— Știi că această capelă e închinată lui Inochentie din

Romei?

— Am aflat, Vlădico.

— De ce ai avea nevoie în singurătatea ta?

— De rugăciunile fraților mei și de iertarea Domnului.

— Cum te hrănești?

— Pentru mâine, scormonesc pământul. Pentru azi, ciobanii îmi aduc lapte. Femeile îmi dau fructe, legume, ouă. Mi-au mai rămas și ceva bani și uneori merg în Suk. N-am nevoie de mare lucru.

— Te lipsești de împărtășanie?

— Așa mi-a poruncit starețul meu, până într-o anume zi.

— Ce zi?

Călugărul se mulțumi să-și ridice ochii spre cer.

— Ai vedenii?

Călugărul făcu un gest vag care putea să însemne: „Nu sunt demn să am, dar Duhul suflă unde vrea.”

Ambrozie schimbă tirul.

— Arată-mi capela.

Intrară. Zidurile fuseseră proaspăt văruite, atât că sihastrul nu îndrăznise să se atingă de ce mai rămăsese din frescele care le împodobeau: pe alocuri se ghicea un nimb, o mână, o barbă, o spadă. Mușteleb âzâiau în fața ferestrelor cu geamurile ciobite, prin care se strecura oblic lumina serii.

Episcopul rosti o rugăciune, binecuvântă cele patru ziduri.

— Arată-mi unde locuiești.

Urcară. Mai întâi înconjurate de vegetație, apoi expuse pe loc sterp, cele două siluete negre, una suplă, alta masivă, parcurseră cele câteva sute de metri – cincizeci ca denivelare – care le despărțeau de grotă. Ambrosie își tampona fruntea. Inochentie trecu primul și, ghemuit, aprinse o lanternă pe care o plimbă pe pereți. Episcopul se strecură în patru labe în urma lui, cu Panaghia din email și bătută în diamante legănându-se pe piept, atârnând de lanțul de aur masiv.

Niciun obiect în grotă, doar o iconiță înfățișându-l pe Mântuitorul, dinaintea căreia se afla o candelă, în celălalt capăt un ulcior, o strachină, o valiză veche din carton, ceva lenjerie împăturită, așezată pe o ieșitură a stâncii. Fără lanternă, te-ai fi putut crede cu două mii de ani în urmă, exceptând faptul că pe o altă ieșitură odihnea, într-o deplină impudoare, un calculator portabil.

Ambrosie nu păru să-l fi remarcat, iar Inochentie nu făcu nicio aluzie la el. Ieșiră afară și se așezară direct pe stâncă, cu picioarele atârnând în gol, cupola albastră a capelei sclipind mai jos, prin verdeață.

Episcopul lansă tam-nisam:

— Deci, așa stau lucrurile, tu ești călugăr rus și desenezi crucile pe dos.

Și continuă:

— Nu știi că brațul inferior înseamnă că cei așezați la dreapta Domnului în ziua Judecății de Apoi vor urca la ceruri, iar ceilalți vor coborî în beznă?

Ceea ce le scăpase lui Samson și lui Ernest nu putea să nu sară în ochii ecleziastului.

O clipă, Sașa era gata să-și regrete pozna. El ar fi vrut să împingă sacrilegiul până la răsturnarea crucii, care, așa cum arăta acum, părea să însemne că cei răi se vor ridica la ceruri, iar cei buni vor coborî în infern. Operațiunea ar fi putut da greș, din vina lui! Era deci adevărat că nu merita să servească în SA? Totuși, el prevăzuse riscul. Căzu în genunchi.

— Știu, Vlădică, știu, fac douăsprezece mătănii în plus în fiecare zi, sperând ca Domnul să-mi ierte stângăcia: nu reușesc să trasez o linie oblică în sensul corect pe mașina asta.

— Și pe urmă, la ce-ți trebuie o asemenea mașină? La ce-ți servește? Nouă, celorlalți călugări, rugăciunea ne ajungea pentru a vorbi cu Dumnezeu. N-avem nevoie să comunicăm cu nimeni altcineva. În afara aproapelui, iar aproapele tău, în pustietatea asta, n-are un calculator. Nu-i așa?

Rusul se închise într-o tăcere prelungită. În cele din urmă spuse:

— Iartă-mă, părinte. Misterul acesta nu-mi aparține. Am venit aici la poruncă și folosesc calculatorul tot la poruncă.

Ambrosie schimbă tirul pentru a doua oară:

— Ține aici, spus el, băgându-și mâna în buzunarul insondabil al sutanei, ți-am adus ceva cu care să te lecuiești dacă cumva cazi bolnav.

Zâmbea cu un aer viclean, întinzându-i o sticlă de șliboviță.

— E distilată de călugării din Studenița. Un strop din sfințenia lor trebuie că a trecut și în această licoare.

Rusul acceptă darul fără să zâmbească. Avea o expresie ușor reprobatoare. Ochii lui păstrară o căutătură fermă.

Ambrozie șovăi.

Posibilitățile și finețurile informaticii îi scăpau, iar acest străin cu ochi incolori, cu bărbuța rară, nu-i inspira o încredere peste măsură, dar nu excludea posibilitatea ca vocația lui să fie veridică și nici că fusese direct inspirat de Cel deopotrivă Apostolilor. Cum să știe? Biserica n-ar însenina nimic dacă refuza să creadă în supranatural.

Bineînțeles, episcopul putea imediat să-i aducă la cunoștință că era la curent, să pretindă să-i arate relicva, fie ea adevărată sau falsă, s-o confiște, chiar numai pentru a i-o înmâna lui Vlado, care avea în acel moment o nevoie așa de mare; acțiunea militară de datoria lui s-o întreprindă, așa cum credea, fiind probabil peste puterile lui. Dar era, oare, acesta cel mai bun mijloc de a atinge scopul dorit? Inochentie putea să fi ascuns relicva, putea nega că o are, putea refuza să-i descopere ascunzătoarea, nu era el de ieri, de azi. Presupunând că relicva și misiunea lui Inochentie erau autentice, putea brutaliza episcopul un trimis al sfântului?

Ambrosie mai tentă o singură întrebare:

— Biserica rusă, sora noastră mai mare, nu ți-a încredințat nimic pentru sora ei mai mică, biserica

monterossiană?

— Biserica rusă nu mi-a încredințat nimic pentru Biserica din Monterosso.

Și, după o ezitare:

— Părinte, n-aș vrea pentru nimic în lume să vă mint, chiar dintr-o scăpare, dar, presupunând că mi s-a încredințat ceva, acel ceva nu-l pot preda și nici nu pot vorbi despre el decât celui căruia îi este destinat.

Tânărul călugăr își puse trei degete peste buze, ca o pecete tardivă: credea și așa că spusese prea mult.

— Și cum ai să-l recunoști pe acel cineva?

— Am să-l recunosc.

— Și, în ziua aceea, te-ai putea împărtăși?

— Și, în ziua aceea, m-aș putea împărtăși.

Episcopul se ridică.

În ortodoxie, autoritatea absolută nu se exercită, în afara structurile Bisericii, decât numai dacă este solicitată formal de către recipiendar. Ambrozie era episcop, dar nu era starețul lui Inochentie. Împlinirea grației divine nu urma întotdeauna calea ierarhică. Fără a mai vorbi de respectul datorat oaspetelui, nu ținea de exigențele diplomației și nici de cele ale religiei, să se expună unui refuz de supunere perfect justificat.

— Am să mai trec pe aici, dar nu curând. Dacă ai nevoie de un ajutor spiritual sau de unul material, vino să mă vezi la Val. E orașul de reședință al diocezei. Vreo cincisprezece kilometri. N-ai de trecut decât o frontieră. Aici, așa ceva se face cum nu se poate mai simplu.

Își întinse mâna dreaptă înaintea lui, în direcția sudului:

— Pe acolo.

Se ridică și, vioi, în ciuda corpolenței sale, coborî ușor cărarea bătătorită de capre. Inochentie îl urmă și îngenunche în fața Zastavei pentru a fi binecuvântat încă o dată. Diaconul pusese motorul în funcțiune, iar binecuvântarea fu administrată printre petardele acelei rable hodorogite pe care episcopul nu izbutea s-o întrețină

așa de bine cum ar fi vrut.

A doua zi, Sașa se întoarse la Suk – un camionagiu îi făcu oleacă de morală – și raportă: „Conform.”

7. 2K într-o situație grea

La primirea semnalului, și neputând să prevadă cu precizie momentul în care momeala ar funcționa, Samson hotărî să facă operațional elementul Aleph. În avion:

— Preferați să stați în dreptul hubloului sau spre culoar? întrebă dl. Breton.

— Mi-e totuna, dar cred că ar fi cazul să ne tutuim, răspunse d-na. Breton.

— Da, bineînțeles, o aprobă dl. Breton.

— Așa se procedează, spuse d-na. Breton. Cel puțin în anumite familii. Majoritare, din păcate.

Ea zâmbea, cu coada ochiului. Își dădu seama că râdea de el plină de bunăvoință. Și pe bună dreptate, altminteri. El o tutuia pe Bérengére și Giséle știa.

Se transbordară la Belgrad, luară un alt avion, un Opel de închiriat îi aștepta la Kotor. Făcură cu schimbul la volan, nu fiindcă Martin ar fi fost obosit, dar voia să-i demonstreze Gisélei că îi acorda toată încrederea ca să conducă printre dărâmături și grohotișuri. Ajunseră la Suk pe la apusul soarelui și porniră spre *Vrhunați*, unde sosiră să vadă Monterosso chiar la vremea cinei.

Era prima masă din viața lor pe care o luau doar ei doi, serviți cu demnitate de un șef de sală foarte stilat, într-o veselă ciobită și cu furculițe îndoite. Mâinile lor se atinseră

în două rânduri, din nebăgare de seamă. Băură o sticlă de vin bun, monterossian, și urcară în camera lor. Oricât de mare ar fi fost obișnuința ofițerilor din SA să ducă o viață familiară între ei, chiar și cu camarade femei. Martin nu-și putu reține o jenă la vederea unicului pat matrimonial.

— Mergi tu întâi la baie, sau mă duc eu?

— Aș merge eu, dacă ești de acord, răspunse Giséle.

Tutuiala era încă într-un stadiu anevoios. În vreme ce ea se spăla, el își scoase calculatorul portabil din valiză și, branșându-l la telefon, lansă semnalul cu semnificația „Aleph conform”. Totul, deocamdată, mergea ca pe roate.

Giséle intră îmbrăcată nu într-o pijama, ci într-o cămașă de noapte. Se duse să-și lase capul pe hublou în vreme ce el intra, la rândul său, în stăpânirea sălii de baie. Când se întoarse în pijama, Giséle se și întinsese cu ochii larg deschiși. Se lungi alături de ea. Ar fi putut să nu-i spună nimic, sau, poate, un „Noapte bună”, dar tăcu o concesie galanteriei:

— Giséle!

Ea, distrată:

— Da?

— Nu te sfii să-mi tragi un pumn dacă încep să sforăi.

Ar fi putut să se oprească aici, dar Giséle, perfecționistă ca întotdeauna, precum un om de știință, simți nevoia să precizeze lucrurile. După câteva minute:

— Ascultă, n-am intenția să te bat la cap, dar aș putea să-ți zic ceva. Nu va fi în mod obligatoriu simplu nici pentru tine, nici pentru mine, dar va fi așa cum vei dori tu. Înțelegi?

El își terminase rugăciunea și plecase cu gândul la Bérengére. Se ridică într-un cot. Bun, dacă lucrurile trebuie să fie limpezi, pentru că Giséle așa dorea ca ele să fie, îi șopti la ureche:

— Giséle, ești frumoasă, dar în viața mea nu va fi niciodată decât o singură femeie. Celelalte nu există. Ești în stare să înțelegi așa ceva?

— Daa, rosti ea grav în noapte. Cred că înțeleg.

Și râse ușor:

— Ai fi meritat să fii o femeie, Martin. Oh! Scuze: Jean.

El nu pricepu prea bine ce voia să spună, dar preferă să nu-i mai pună întrebări. Trupul acela de femeie de lângă el mirosea frumos.

A doua zi, făcură turism prin regiune, lăsând escaladele pentru mai târziu, atenți să nu se apropie de Monterosso. La cină, „făcură cunoștință” cu alți doi alpiniști francezi care nu se numeau, natural, nici Colas, nici Médard, și își băură cafeaua împreună. După care Martin transmise din nou semnalul „Conform”.

În ziua următoare, coborâră în Suk, rătăciră prin orașul european, se aventurară pe celălalt mal al Zetei, în orașul musulman, hoinăriră între moschei și cafenele, se distrară numărându-le pe cele unde se servea alcool și unde nu se servea alcool. Se înstăpânea între ei o simpatie nouă, plăcerea de a fi împreună, stare de spirit care, din acel moment, îl puse în gardă pe 2K. Da, nu avea decât o singură femeie a lui, dar asta era totuși prezentă și nimeni n-ar fi luat-o drept un bărbat.

O dată, trecând prin fața unei terase, Martin simți ceva cu totul neprevăzut: un semnal emis de el, de-al șaselea simț al oamenilor care duc o viață primejdioasă. Se uită în jurul lui, nu văzu decât platani, case zugrăvite în culori pastelate, console după tipicul turcesc, balcoane închise cu grilaje, chelneri imberbi și grăbiți, consumatori bărboși sau nu, trei minarete dintre care unul de piatră și două din tinichea, mulaje de stuc, balustrade din fier forjat, obloane din șipci, închizând bine interioare despre care nu puteai ghici nimic. Un miros greu: de grăsime dulceagă de oaie. Îi spuse Gisélei:

— Să mergem în altă parte.

Se instalară pe o terasă, amuzați de varietatea cămășilor, a bărbilor, a pletelor, a expresiilor, de faptul că nu cunoșteau limba, de oamenii care mergeau braț la braț

ca în secolul al XIX-lea, de gesticulările lor meridionale, fără a aduce totuși cu cele franceze, nici cu cele italiene sau spaniole. Giséle pomeni de Nerval și de Flaubert în timpul călătoriilor lor în Orient. După ce băură un ceai aromat, ea îi spuse:

— Mă duc să mă spăl pe mâini.

— Succes, răspunse Martin, fără să-și facă iluzii nici asupra igienei, nici a discreției locurilor, care trebuie că erau fără îndoială, și ca de cele mai multe ori, lipsite de un foraibăr.

Închise ochii o clipă, știind că, deschizându-i, va vedea, între un anume balcon și o anume antenă, înălțimile îndepărtate și rubiconde din Monterosso.

Cineva îl atinse pe umăr. Era înconjurat de niște bărbați. Se simți ridicat de coate, în vreme ce un fes de munte duhnind a cloroform se zdrobea pe cap, orbindu-l, sufocându-l... Dădu din brațe, încercând o mișcare de karate, dar își pierdea de pe acum cunoștința. Dăinuia în el doar o imensă decepție: îl ratase pe *Murmel,* trădase încrederea șefilor săi, o dezamăgise pe Bérengére, nu-și merita copiii. Unde, când, cum dăduse greș, nu-și dădea seama, dar era conștient de un lucru: putea considera de acum înainte frumoasa lui misiune ca anulată.

Capitolul V

Cealaltă cale

1. Georges la Belleville

Cu vreo zece ani mai înainte.

Georges nu se mai putea suporta. Ceea ce aflase în legătură cu nașterea sa, din indiscreția unui preot la care se dusese să se spovedească și care crezuse că-i face un bine informându-l, îl cufundase într-o stare de confuzie mai gravă decât atunci când alerga dintr-un partid în altul și dintr-o sectă în alta. Acum, gândea că otrava era în el, nu în lume și, poate că s-ar fi sinucis dacă, la fel ca Hamlet, nu s-ar fi temut că sufletul era nemuritor și nu ar fi respins ideea de a se regăsi, identic cu sine însuși, de cealaltă parte a marelui peisaj. Văzu un bolnav suferind de colici renale, zbătându-se dintr-un colț al camerei în altul, târându-și durerea după el, și se recunoscu. Nu se putea descotorosi de tunica lui Nessus[68] care-l calcina, și lua fără încetare metroul, de la un capăt la celălalt, sau îl schimba la toate întretăierile, uneori ieșind la suprafață într-o stație sau alta, din simplul motiv că nu coborâse acolo niciodată și credea

[68] Centaur ucis de Hercule. Fiind pe moarte, acesta îi dădu soției eroului tunica lui muiată în sânge ca talisman care să-i asigure Deianirei fidelitatea soțului ei. Când o îmbrăcă, Hercule fu cuprins de dureri atât de cumplite încât își curmă zilele, *(n.tr.)*

obscur să găsească o ușurare în acele mici divertismente. Astfel că, într-o bună zi, ieși din măruntaiele hidrei subterane în Belleville, un cartier de care nu știa nimic și unde, la doi pași de Republică, numele străzilor evocau foarte frumos regalitatea: strada Coroanelor, strada celor Trei Coroane, strada Vaucouleurs[69], strada Fântâna Regelui. Se uită în jurul său, cu un aer năuc și, ceea ce-l frapă mai întâi, se dovediră a fi niște rochii atârnate chiar la intrarea în metrou, fâlfâind în vânt, zece franci bucata. Aruncă o privire circulară. Prăvăliile îl surprinseră prin ceva exotic și familiar în același timp. Bijuterii de doi bani se învecinau cu măcelării *hallal.* Inscripții caligrafiate în arabă alternau cu firme într-o franceză care lăsa de dorit. Mulțimea era pestriță. Europene cu fuste scurte se încrucișau cu femei berbere în rochii lungi portocalii sau turcoaz și cu arăboaice cu vălul strâns înnodat sub bărbie. Bărboși cu un aspect cumsecade hoinăreau fără țintă; alții, cu un aer bănuitor, stăteau în pragul ușilor, iar Georges remarcă mașinal că aceia nu-și tăiau barba ca ceilalți: unii o purtau așa cum creștea, alții o cizelau fir cu fir și își rădeau mustața.

Porni să hoinărească.

Librăriile abundau. Pe tarabele dispuse în stradă, se vedeau broșuri de inițiere, și, prin vitrine se ghiceau cărți legate în roșu și verde, decorate cu arabescuri aurii. Distrat, Georges luă o broșură intitulată *Stâlpii Islamului* și o frunzări. Mai întâi, fu frapat de imaginile naive care ilustrau primele pagini: un băiețandru procedând la purificările de rigoare sub un robinet. Își spăla de trei ori fața de la frunte până la bărbie „fără să atingă urechile”. Apoi, își spăla de trei ori brațele până la coate „Începând întotdeauna cu brațul drept”. Apoi își ștergea părul dus întors. Apoi își curățea urechile. După aceea își ridica un picior în chiuvetă „Începând întotdeauna cu piciorul drept” și ținându-se în

[69] De la căpitanul Vaucouleurs obținuse Jeanne d'Arc o escortă pentru a-1 întâmpina pe regele Charles al VII-lea la Chinon (1429). *(n.tr.)*

echilibru pe stângul. Aceste imagini îl mirară, fiindcă își închipuia că musulmanii nu aveau dreptul să reprezinte figura umană. Trecu la text și descoperi și mai surprinzătoare riturile de purificare a hainelor: „Trebuie, citi el, să fie înlăturate toate murdăriile, cum ar fi sângele, urina, materiile fecale.” Stupefacția lui ajunse la culme când află condițiile de anulare a validității rugăciunilor: „Mâncând sau bând, vorbind sau râzând, dezgolindu-ți părțile intime, dând drumul la gaze, distrându-te cu mâna, întorcându-te.” Ideea că cineva ar fi putut să-și dezgolească părțile intime și să se distreze cu mâna, rugându-se în același timp, se păru de un caraghioslâc fără precedent. Se hotărî să cumpere acea lucrare moralizatoare.

Intră. Cărți în arabă și franceză se aliniau, se supraetajau, se îngrămădeau, în aer plutea un vag parfum de nard. Din toate inscripțiile care, pentru Georges, nu erau decât niște admirabile motive decorative, se degaja un mister, dar cărora unii, librarul de pildă, le înțelegeau sensul secret. Lui Georges se păru că exista acolo un simbol al lumii: munții și mările, arborii și florile, stelele și înseși făpturile vii sunt poate literele unui alfabet divin. Întinse broșura librarului, dar de pe acum cu o oarecare jenă, fiindcă n-o cumpăra decât ca să se amuze pe seama ei. Librarul era un bărbat de tip meridional, slab, cu ochi negri adânciți într-o barbă stufoasă și căruntă, care-i înghițea fața. El nu acordă nicio atenție broșurii prezentate de Georges. Îi sfredeli îndelung ochii cu ai săi, și apoi, hotărându-se, îi spuse simplu:

— Tu vii cu mine.

Ridică un covor care ascundea cadrul unei uși, și Georges, intrigat, îl urmă într-un culoar întunecat care dădea într-o odaie fără ferestre, cubică, goală, luminată de o verieră. Într-un colț se aliniau niște perne. Pe una din ele ședea un bărbat. Gras, adipos. La o vârstă matură. Îmbrăcat în veșminte fluturânde. Capul ras, ovoid, amintea de un munte pleșuv deasupra unor sprâncenelor tigrate în negru și alb. Trăsăturile, mari și puternice, respirau

seninătate. Ochii îi erau calmi, pacifici sau mai curând pacificați, fiindcă simțeai că puteau să se și aprindă. În lumina verticală, obrajii păreau lipsiți de barbă la o primă aruncătură de ochi, dar vedeai apoi că forma lor ovală era subliniată de un colier subțire de barbă albă. Buza superioară era rasă și puțin umflată ca prin efectul unui suflu pornit din adâncurile omului. Librarul se retrăsese fără zgomot, după ce, într-un murmur, îl numise „Si Yussef”. Georges stătea în picioare dinaintea bărbatului gras, care-l privea cum privește un muzician o partitură dificilă înainte de a începe s-o cânte.

În cele din urmă, pronunță cu o voce slabă și înaltă – ai fi zis că era șușoteala unui castrat:

— Dumnezeu este unul. El este veșnic. El nu naște pe nimeni. El n-a fost născut. Nimeni nu este egalul lui.

Și această simplă declarație se păru lui Georges infinit mai convingătoare decât toate dogmele religiei catolice și toate dovezile filosofice legate de existența lui Dumnezeu, fără a mai vorbi de gnoza masonică și de panteismul budist.

Fără a-și desprinde ochii de ochii maestrului, el repetă ca hipnotizat:

— Dumnezeu este unul? El nu naște pe nimeni? El n-a fost născut? Nimeni… nimeni…

— Nimeni nu este egalul lui, termină vocea imaterială. Așază-te.

Stătură de vorbă șase ore, în timpul cărora Georges nu resimți nici foame, nici sete, nici oricare altă nevoie naturală.

Mai întâi, și Yussef enunță crearea lumii și supunerea față de creator. Totul decurgea de aici, totul se înlănțuia, totul se lumina, totul era nu logic, ci metalogic. Nu se pomenea de nicio cădere din rai, doar de supunere. Nu exista morală, ci supunere. Nu exista frica de moarte, doar supunerea. Păcatul nu exista, doar nesupunerea.

Apoi Georges începu să pună întrebări. Voia să știe care

erau dogmele islamului? Nicio dogmă. Cine era clerul? Niciun cler: omul e singur în fața lui Dumnezeu, călăuzit de Coran. Care erau sfintele taine? Fără sfinte taine. Cu fiecare negare, Georges se simțea mai bine: de parcă niște văluri inutile, care ascundeau adevărul, erau smulse unul câte unul dinaintea lui, descoperindu-l tot mai nud și mai frumos și mai evident.

— Nu există decât Dumnezeu. El este veșnic. El nu naște pe nimeni. El n-a fost născut. Nimeni nu este egalul lui.

Fraza revenea ca un refren.

— Și atunci, Iisus Hristos nu este fiul lui Dumnezeu?

— Nu huli. Cum ar putea Dumnezeu să aibă un fiu? Are el organe genitale? Iisus este un mare profet, ultimul înainte de Mahomed.

— Și nu există nici Duhul-Sfânt?

— E un păcat împotriva Spiritului să crezi că există un Duh-Sfânt. Dumnezeu este Duhul-Sfânt. Dumnezeu e unul. Nimeni nu-i egalul lui.

Și și Yussef, stând turcește, și depărtându-și ușor brațele pe coapse, cu ochii abia întredeschiși, într-un surâs interior, fără să-și miște buzele, avea aerul de a spune, într-o dulce minunare: „Nu-i așa că-i frumos? Nu-i așa că e bine? Nu-i așa că-i evident? Nu e frumos și bine să fie evident? Ce ți-ai putea dori mai mult?”

— Vorbește-mi de oameni, spuse Georges.

— Sunt două soiuri de oameni: credincioșii și necredincioșii. Necredința e mai rea ca asasinatul, furtul și adulterul.

— Prin „credincioși” vreți să spuneți „musulmani”?

— În afară de musulmani, mai sunt creștinii și evreii: ei nu vor fi în mod obligatoriu arși în Ziua de Apoi, dacă au fost drepți, dar ei nu beneficiază de plenitudinea revelației existente în Coran. Toți musulmanii sunt frați. Nu există arabi musulmani, francezi musulmani, englezi musulmani: doar musulmani care locuiesc în Arabia, Marea Britanie sau Franța. Toți frați.

Georges tăcu. Auzise vorbindu-se unele și altele despre condiția femeii în islam, dar nu îndrăznea să abordeze subiectul.

— Vrei acum să-ți vorbesc despre surorile noastre, femeile? rosti și Yussef, zâmbind cu zâmbetul său interior, plin de indulgență. Ce ți-aș putea spune despre femei? Ele sunt făcute pentru bărbați, și asta e o evidență: creștinii se străduiesc din răsputeri să nege faptul, dar la ce bun? Vrei să știi dacă este permisă copularea sau condamnată mai mult sau mai puțin, așa ca la voi? Este încurajată. „De fiecare dată când faci dragoste, faci o milostenie” a spus Profetul. Dorința este frumoasă ca un munte. Când un bărbat se apropie de femeie sa, îngerii din ceruri îi înconjoară. Lectura Coranului e un afrodiziac. Și, în paradis, erecția celor drepți e veșnică. Te scandalizez vorbindu-ți astfel? Dar de ce ne-am înverșuna să negăm evidențele creației? Noi, dimpotrivă, gândim că trebuie să ne supunem lor, fiindcă ele reprezintă voința lui Dumnezeu. Doar adulterul este interzis la noi, fiind un furt. Cât despre poligamism, nu suntem noi mai mult decât voi ceilalți. Foarte simplu, noi recunoaștem necesitățile vieții și nu căutăm să ne facem iluzii prefăcându-ne a crede că bărbații sunt alcătuiți la fel ca femeile. Credem în căsătorie, pe care o numim în arabă *nikah,* de unde, bineînțeles, verbul *niquer* (a-ți bat joc), din franceză. Vezi tu, noi le spunem lucrurilor pe nume. Noi vedem doar noblețe acolo unde voi vedeți o jalnică necuviință.

Georges uitase demult incongruitățile micului său manual. Acum se părea că stătea în fața Adevărului, imposibil de negat, orbitor, simplu, și totul se simplifica în inima lui, în creierul lui și în măruntaiele lui, ca într-o operație aritmetică care sfârșește prin a se rezolva.

— Care sunt poruncile Bisericii? Cred că îmi amintesc că era vorba de cinci.

— Nu există Biserică. Există doar supunere.

— Dar cei cinci stâlpi? Nu aveți cinci stâlpi?

— *Chahada.* Ramadamul. Cele cinci rugăciuni zilnice. Milostenia, pelerinajul.

— Asta-i tot?

— Tot.

Încă o dată, și Yussef ghici întrebarea pe care Georges nu îndrăznea s-o pună.

— Vrei să știi dacă noi trebuie să ne tăiem împrejur?

Georges se uită la și Yussef cu un aer ciudat:

— Da.

— Nu-i obligatoriu.

— Și atunci, cum te convertești?

— Rostești *chahada,* cu intenția de convertire. De față cu martori.

— Ce este *chahada?*

— „Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu și Mahomed este profetul său.”

— Și este suficient?

— Este suficient.

— Chiar și în franceză?

— Indiferent în ce limbă.

— Sunt sigur că nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu, dar cum aș putea să știu dacă Mohamed este profetul său?

— Nu-i nevoie să știi. Trebuie să crezi. Ca să crezi, trebuie să citești Coranul. Poți încerca și în traducere. Orice ar spune neștiutorii, este permis. Dar ar fi mai bine să înveți araba, pentru că în arabă l-a dictat îngerul Gabriel.

— Îngerul Gabriel?

— Al cărui nume vrea să zică „Puterea lui Dumnezeu”.

— Voi credeți în îngeri?

— E o înfumurare să-ți imaginezi că omul reprezintă încoronarea creației. Așa ceva e demn doar de un necredincios.

Georges rămase îndelung fără să scoată o vorbă. Voia să pronunțe *chahada* acum, dintr-un soi de strengărie, să vadă cum e. În același timp, nu voia să abordeze ceea ce putea

să reveleze un nou versant al vieții sale decât cu toată gravitatea de care era în stare.

— Voi nu beți vin?

— Nu.

— Nici nu mâncați carne de porc?

— Nu.

Aprobă printr-o mișcare a capului. Găsea că era bine să te privezi indiferent de ce pentru a accede la adevăr. Dar aici mai era ceva, despre care auzise vorbindu-se, și nu știa cum să abordeze subiectul. Îl suci și-l învârti în capul lui. Simțea că era secret și sacru deopotrivă. În cele din urmă, nu îndrăzni. Se ridică și spuse stângaci:

— Ei bine, mulțumesc, domnule.

Și Yussef îl privea; încurcat, și, printr-un efort de voință declanșă întrebarea care, brusc țâșni ca din pușcă, firesc.

— Nu mai aveți voi și ceva care se numește „războiul sfânt”? Nu e cumva un al șaselea stâlp?

— Revino mâine, îi spuse maestrul.

2. Georges face pasul

Georges se întoarse a doua zi. Librarul îl recunoscu dintr-o privire și ridică pentru el covorul.

— Spune-mi cine ești tu? întrebă maestrul.

Georges își dădu numele și referințele. Maestrul îl întrebă despre familie, studii, serviciul militar, cunoştinţele de medicină, vagabondarea de la o religie la alta.

Ședeau alături, și Yussef ceva mai sus, perna lui fiind mai voluminoasă, în sfârșit:

— Ieri mi-ai pus o întrebare. Djihadul. Noi nu prea vorbim de el, fiindcă azi e mai la modă să fii victimă decât erou și că n-are rost să înspăimânți oamenii. Dar islamul nu-i o religie a victimelor. Coranul spune: „Ucide-i pe necredincioși oriunde îi găsești.” Islamul nu-i în niciun caz o religie intolerantă. I-am tolerat întotdeauna pe *dhimmi:*

evreii și creștinii care locuiesc pe pământurile noastre. Nu i-am împiedicat să-și practice ereziile, dar n-am făcut din ei egalii noștri: ne plăteau impozite, casele lor erau mai scunde decât ale noastre, și nu aveau drept să meargă călare. Cu necredincioșii altfel stau lucrurile. Coranul spune: „Când întâlnești un necredincios ia-i gâtul. Când domini, strânge garoul.”

— Mie îmi puteți vorbi de războiul sfânt. Eu nu țin pasul cu moda.

— Coranul spune: „Vi se cere să luptați?’ Și Al Bokari: „Paradisul se află la umbra săbiilor.” Și Al Muttaki: „O zi și o noapte de luptă valorează cât o lună de post și rugăciune.” Și același: „Săbiile sunt cheile paradisului.”

Sângele se înfierbânta în venele lui Georges. Trecuseră treizeci de ani de când tot aștepta să se vorbească pe acest ton.

— Și pentru cine luptăm?

— Pentru Dumnezeu. În Univers există trei case. *Dar alislam, daraı harb, dar al salam.* (Și Yussef articula magnific frumoasele sunete guturale: în arabă, el vorbea cu o cvintă mai jos decât în franceză. Casa supunerii, casa războiului, casa păcii. Noi suntem cei supuși. Cu nesupușii ne luptăm pentru a-i converti sau a-i distruge: ei trebuie să aleagă. Cu ceilalți oamenii ai Cărții, încheiem tratate. Temporare. Un expedient. Adevăratul musulman este războinicul. Cavalerul lui Allah.

— Dar dumneavoastră sunteți un om cultivat, un savant, un muftiu sau un iman, nu știu care-i diferența: vă considerați, oare, ca un Cavaler al lui Allah?

Și Yussef nu răspunse direct. Se ridică și începu să recite fragmente din Coran cu glasul contralto, pe care-l avea în franceză:

— „Luptați pe calea Domnului… Luptați până ce nu mai există răzvrătire… Vi se cere să luptați… Socotiți că ați putea intra în paradis mai înainte ca Dumnezeu să-i recunoască pe aceia dintre voi care au luptat?… Luptătorii

care se abțin de la luptă și cei care luptă pe calea Domnului nu sunt egali… Oricine ar întoarce spatele în ziua luptei va îndura mânia lui Dumnezeu… Dumnezeu îi preferă pe combatanți necombatanților și le rezervă o recompensă lară margini… Dumnezeu a pregătit pentru ei grădini pe unde curg pâraie: ei rămân nemuritori..” Trebuie ca într-o zi toți frații să trăiască laolaltă și să nu mai fie persecutați. Necredincioșii, creștinii și evreii ne interzic bomba atomică, dar noi dispunem de alte mijloace și lumea nu va sfârși până ce nu vor muri toți oamenii sau se vor alătura islamului. Și tu mă întrebi dacă sunt un Cavaler al lui Allah?

Georges se ridicase. Tremura. Căutările lui din adolescență se terminaseră. Știa acum de ce nu se născuse și el la fel ca ceilalți. Își recăpătă destul de greu suflul pentru a rosti:

— Și eu vreau să fiu un Cavaler al lui Allah.

Și Yussef clătină din cap:

— Tu nu poți.

— De ce?

— Nu ești musulman.

Georges se apropie de maestru, se aplecă, își adună ciudat mâinile în chip de porta-voce și îi șopti la ureche, având grijă ca întreaga lui ființă să participe la intenția sa:

— Nu există alt Dumnezeu decât Dumnezeu și Mahomed este profetul său.

Avu impresia că ochii se deschiseseră, că plămânii respirau un alt aer, că întreaga casă tremura în jurul său, că se născuse pentru a doua oară, că ceva se schimbase în univers.

3. Georges își începe pregătirea

Născut în Liban – de unde și franceza sa ireproșabilă Si Yussef fusese crescut în Arabia Saudită, în medii puțin favorabile regelui. Era prietenul credincios al unui petro-

miliardar, Ben Lachemi, căruia – spiritualitatea sa infailibilă abilitându-l – îi servea de sergent de recrutare. Folosea oameni dotați cu un anume ochi – precum librarul – care îi aduceau numai recruți posibili: lui revenindu-i misiunea de a discerne cine trebuia respins cu vorbe bune, cine putea deveni un credincios adevărat și cine, puțini la număr, să fie angajat într-o bună zi printre Cavalerii lui Allah, expresia referindu-se la toți cei care, de la hegira încoace, se bătuseră în numele Profetului, dar definind de asemenea mai precis un corp de elită, introdus în secret, și a cărui misiune consta în schimbarea istoriei lumii. Spiritualitatea este un domeniu în care puțini oameni dovedesc experiență, mulți n-au nici măcar idee de ea, dar este un teren unde comunicările nu au complexitatea celor care trec prin inteligență sau chiar prin senzualitate: având experiența rugăciunii, adică a comunicării cu incomunicabilul, și Yussef recunoscuse imediat în vizitatorul său un suflet în căutarea unui cumpărător.

În ceea ce-l privea, Georges deborda de recunoștință, fiindcă, pentru prima dată, concepția sa despre lume se simplifica și pentru că în toată viața nu-și dorise decât simplitate. De existența lui Dumnezeu nu se îndoise niciodată, dar de ce trei persoane într-o singură divinitate? De ce două naturi într-o singură persoană? De ce o naștere virginală, apă transformată în vin, o transfigurare, o resurecție, de ce pâine și vin care nu sunt pâine și vin? De ce trebuia ca adevărul să fie, prin definiție, neverosimil? În islam nu există nimic neverosimil, și inteligența lui Georges era dintre acelea care nu apreciau decât verosimilul. A crede în Dumnezeu, debarasat fiind de tot neverosimilul generat de Hristos, ce ușurare!

După opt zile, și Yussef îi dădu de înțeles lui Georges că era atât de dotat intelectual încât se impunea să facă studii de teologie într-o medersa[70].

[70] Școală religioasă musulmană, *(n.tr.)*

— De teologie?

Georges învățase de pe acum să-și rostească cele cinci rugăciuni zilnice, și îi făcea plăcere să se izoleze pe covorașul cumpărat dintr-un magazin Prisunic, ferit de lume, prosternându-se cu voluptate, încercând să pronunțe în arabă *„Bisimilah-Abdullah*” și simțindu-se cu atât mai sfânt cu cât se deosebea mai mult de materialiștii francezi de vârsta și din mediul său, creștini sau marxiști sau de amândouă. Dar de aici până la a face studii de teologie musulmană... Ar fi vrut să obiecteze că nu era acela leacul potrivit lui, dar se abținu. Și Yussef îl fixa cu o privire fără drept de apel:

— Da. De teologie.

Apoi, adăugă apăsat:

— Pentru început.

— Înțeleg, spuse George.

Dar nu înțelegea cu adevărat, doar întrezărea ceva. Rezida în natura lui nu tocmai un fatalism, ci o resemnare care-l predispunea islamului: fie cum o vrea Dumnezeu. Exista o înțelepciune în *Mektub* și în *Inch’ Allah,* dar nu era o înțelepciune pasivă, dimpotrivă: era destul să ai un temperament arzător, ca înțelepciunea să multiplice acest temperament prin ea însăși, încât puține lucruri să ți se pară de neînvins.

Georges nu avea să-l mai vadă vreodată pe și Yussef. Librarul de pe strada Belleville îi spuse că maestrul plecase, cum, nu se știa, unde. Nu se știa, până când, nu se știa, nu era cazul să mai insiste.

— Dar rămâi în pacea lui Allah, maestrul nu te uită.

Într-adevăr, nici nu trecu bine o săptămână că un glas de bărbat, necunoscut, foarte accentuat, îi și telefonase lui Georges pentru a-i stabili o întâlnire, într-o seară, la Clichy. Georges simțea că nu era cazul să pună întrebări, că o dată intrat în islam, în supunere, el trebuia să lase viața să acționeze cum o vrea ea, până în clipa în care va fi învățat

să facă din viață ceea ce voia Allah.

O furgonetă 2CV veni să-l ia de la colțul străzii cu bulevardul Clichy și-l transportă într-o direcție necunoscută lui: ferestrele erau oarbe din interior, nu existau banchete, iar Georges făcu o partidă pe cinste de popou zdrobit, dar natura sa era atât de entuziastă, încât găsea chiar o anume plăcere mistică simțindu-și posteriorul îndurerat.

Un garaj subteran dădea într-o pivniță-moschee. Lui Georges îi fu pe plac faptul că se putea instala o moschee indiferent unde, fără rituri, fără liturghie, fără nicio arhitectură impusă: considera că toate astea îl aduceau pe Dumnezeu mai aproape. Un imam dirija rugăciunea și, între Coranul psalmodiat în arabă și învățătura rostită în franceză, pentru a sublinia că viața și credința nu se deosebesc una de alta, că pământul și cerul nu se deosebesc unul de altul, că politica și religia nu se deosebesc una de alta, că viața și moartea unui brav nu se deosebesc una de cealaltă (și cu atât mai rău pentru lași și netrebnici), Georges se simțea străbătut de un curent electric, pe care îl numi Adevăr. Cum de puteau oamenii să trăiască în afara islamului?

După rugăciune, în mirosuri de ulei și benzină, la lumina unor becuri electrice, care se bălăbăneau la capătul firelor, ceilalți credincioși se grupară în jurul lui Georges. Unii bărboși sau imberbi, mustăcioși sau prost bărbieriți, dar toți impecabil de curați și îți dădeai seama că simțeau o mândrie naivă datorită acestei curățenii exagerate, fără îndoială, greu de păstrat în condițiile vieții clandestine pe care o duceau mulți dintre ei. Fiindcă, fără să vină cu precizări asupra activității lor, nu tăceau un secret în fața lui Georges din faptul că erau clandestini, astfel că acesta, încă din prima seară, avu o nouă viziune, cea a cruciadei în sens invers, grație căreia islamul avea să cucerească lumea. Fiindcă acei Cavaleri ai lui Allah nu muriseră în Evul Mediu așa cum se crezuse. Cavalerii lui Allah galopau mereu și în curând el însuși va face parte dintre ei.

Dar al islam-ul era prezent, fără putință de tăgadă, cu tinerii lui slabi, cu ochi arzători, cu mușchi lungi, stând turcește la baza zidurilor de beton: algerieni guralivi, libanezi cu privirea rezervată, afgani cu înfățișare senioralã.. Dar se resimțea mai ales prezența *Dar al Harb,* și nu din cauza prezenței a doi sau trei europeni întorși din Bosnia, unde se duseseră să fi se dea mâna în luptele cu sârbii, ci pentru că marea speranță a tuturor celor prezenți nu consta atât în unificarea țărilor islamice – care dăduse greș întotdeauna în trecut – cât în cucerirea și, într-o a doua etapă, în convertirea țărilor creștine.

Niciun pahar de bere, nicio țigară, nicio glumă jovială: oamenii aceștia erau războinici fără teamă și ireproșabili, frați de electie, Cavaleri ai lui Allah, și Georges se simțea onorat că se afla printre ei, numitorul lor comun constând în respectul nutrit unii față de alții: toți, era limpede, trecuseră prin botezul focului; mulți fuseseră uciși: exista printre ei o exaltare care nu-l lăsa nesimțitor pe Georges.

Începu să frecventeze, convocat fiind, aceste reuniuni secrete.

Dacă era să dea crezare unora care vorbeau de Ahmed Martens la Bruxelles și de Omar Langström la Stockholm, toate speranțele erau permise în bătrâna Europă viermănoasă, care nu mai știa cărui spirit binefăcător sau demon să se închine. În privința Americii, era o chestiune de viitor. Elita engleză, în orice caz, se dovedea la fel de receptivă față de subversiunea islamică, cum fusese și față de cea comunistă. De altfel, existau acolo elemente de tradiție, fiindcă tatăl lui Kim Philby se făcuse musulman, iar Kim comunist. Parlamentul musulman britanic declarase, fără a suporta urmări neplăcute, că va transgresa legile Regatului Unit care nu se vor dovedi în acord cu Coranul. Germania devenise specialistă în aprovizionarea cu arme, în special provenind din est, și în traficul cu documente false. Actele false proveneau și din Italia, ce servea ca loc de trecere al clandestinilor, care se alăturau filierelor

bosniace, și, la Napoli sau Caserta, legăturile cu mediile de drept comun aduceau servicii deloc neglijabile. Marea moschee din Milano permitea toate speranțele. Spania se transformase într-o zonă de infiltrare a fraților algerieni și marocani. Belgia și Țările de Jos propuneau o presă oficioasă, susținere logistică, ascunzători pentru arme. Elveția adăpostea Consiliul mondial de apel islamic, în vreme ce nepoții lui Hassan al Banna, fondatorul Fraților musulmani, făceau afaceri dubioase la Geneva cu refugiații politici și cu băncile islamice, din ce în ce mai puternice.

Austria oferea refugiu Ligii islamice mondiale. Norvegia publica revista revoluționară *Mustim Magazine.* Suedia și Danemarca furnizau cutii poștale. Franța era de pe acum parțial colonizată. Bosnia, pământul binecuvântat al Profetului, propunea un banc de probe voluntarilor din Djihad: afgani, pakistanezi, sudanezi, kuweitieni, iordanieni, algerieni, tunisieni, turci, magrebieni și occidentali de viță veche, convertiți la singura credință adevărată, dornici să vadă cum ar reacționa la botezul focului sau ar trece proba asasinatului cu sânge rece.

Diverși imami îl marcară pe Georges fără a se deosebi mult unii de alții: toți erau Cavaleri ai lui Allah, slujitori ai adevărului. Georges li se supunea și unora ca și altora, convins că serveau aceeași cauză și încercând o puternică voluptate oferindu-se astfel. Nu își dădea seama, dar li se oferea așa cum, secole de-a rândul, strămoșii mamei sale se oferiseră regelui Franței și cum, de două sute de ani, nu mai găseau pe nimeni căruia să se ofere. Existase printre ei un zuav pontifical și un suflet nobil în Albert de Mun[71], anarhiști și militanți ai Acțiunii franceze, partizani devotați ai generalului de Gaulle sau ai mareșalului Petain, chiar și un comunist, în anturajul lui Astier de la Vigerie, dar nu avuseseră parte decât de decepții în serviciul cauzei și

[71] Albert conte de Mun (1841-1918)-om politic francez, apărător al unei legislații sociale avansate, *(n.tr.)*

stăpâni care nu-i depășeau destul în înălțime.

Georges însă își găsise încălțămintea potrivită.

Începură prin a-i cere servicii inocente: să ducă un plic, să livreze o valiză, să transmită un mesaj telefonic, să se asigure că un anume personaj nu era urmărit pe stradă, să verifice că nici el nu era. Nu-și punea întrebarea dacă aceste servicii erau utile, dacă se încadra în instruirea primită sau era vorba de niște curse ce se întindeau: el se supunea, bucuros de a se supune, fără să pună la îndoială o utilitate finală, indiferent care ar fi fost ea. Nu avea să afle niciodată dacă doi oameni care încercaseră să-i smulgă din mână un colet, nu departe de strada Pigalle și pe care-i pusese pe fugă fără prea mare greutate, fuseseră niște vagabonzi autentici sau niște frați însărcinați să-și dea seama cât de bine stăpânea karatele coreene. Nimeni nu-i mai pomenise de studiile pe care ar fi trebuit să le facă într-o medersa. El aștepta cu răbdare.

Într-o noapte, după terminarea unei ședințe de rugăciuni, în decursul căreia Georges se simțise deosebit de liber, de disponibil, deschis spre Dumnezeu, imamul îl luă de-o parte. Cele două bărbi ale lor, tunse după același model islamic, se apropiară.

— Mâine, la ora 18.35, la cabina telefonică aflată pe avenue de Versailles, vizavi de Galerii. O să sune telefonul. Ridici și spui: „Aștept un apel din Canada”. Cel de la capătul firului îți va răspunde: „Iertați-mă. Și eu aștept unul.” Atunci ai să faci ce ți se va spune.

— Și dacă e cineva în cabină?

— Tu ai să ajungi înainte de ora stabilită și ai să încerci să rămâi în cabină cât mai mult timp posibil. Altminteri, întâlnirea se amână pentru ora 19.34, dar…

Georges înțelese: era un punct în minus.

— Și dacă nu mi se dă parola?

— Dispari, verificând dacă nu cumva ești urmărit. Ai citit cu siguranță destule romane polițiste ca să știi ce trebuie să faci. Nu-i cine știe ce greu. În orice caz, supraveghează-ți

spatele. Mergi în pace. Fie ca Milostivul să te călăuzească.

Întâlnirea avu loc și o voce îi porunci lui Georges să se ducă la gara Austerlitz și să aștepte acolo un alt telefon la ora 20.15, într-o cabină al cărei număr îl primi. Cuvântul de ordine era: „Aștept un apel din Mexic – Din Noul-Mexic, vreți să spuneți.” în caz de eșec, același rendez-vous, o oră mai târziu, *dar...*

Georges acapară cabina cu zece minute mai devreme, și, în ciuda a doi clienți care nu încetară să-i bată în geam cu monedele de doi franci, rezistă asediului până ce primi mesajul. Interlocutorul său – se păru că avea aceeași voce – îi dădu întâlnire dinaintea unicului telefon public din braseria Berkeley la 21.30. De data asta, un domn corpolent și roșcovan, cu un aer irascibil, îmbrăcat într-un costum închis la culoare, ocupa aparatul în care emitea niște mormăieli. Zadarnic îl bătuse Georges pe umăr și-i băgase ceasul sub nas, domnul continuă să grohăie timp de un sfert de oră, și, când în fine puse receptorul în furcă, îl fulgeră pe inoportun cu un „Unde ai fost crescut, băiete?” care-l răni pe Georges mai profund decât ar fi vrut. Întâlnirea era ratată. Fu nevoit să aștepte o oră, pe care o petrecu plimbându-se pe Champs-Elysees, ca să nu se facă remarcat în braserie.

La 22.30, rendez-vous-ul nu mai întâmpină nicio dificultate. Sonerie. „Scuzați-mă, dar aștept un apel de la Atena.

— De la Atena din Grecia sau din Georgia? Coboară în bar. Un bărbat cu ochelari rabatabili, cu cravată grena, citește *L’Equipe.* Tu îi vei spune: „Scuzați, domnule, nu cumva ăsta e un ziar fascist?” Vei face ce-ți va spune. Fie ca îndurătorul să te aibă în paza sa.”

Georges coboară în bar. Nimeni nu corespunde semnalmentelor. Un bărbat atletic într-un veston sport și cotiere din piele, o cămașă cu colțurile gulerului butonate, spre patruzeci de ani, își face apariția. Ține sub braț *L’Equipe.* Se îndreaptă către o masă izolată. Nu se

prezentase la ora fixată și sosește cu o secundă întârziere. Georges deduce că toate astea nu reprezintă decât un joc de aparențe înșelătoare pentru a-l pune la încercare. Se dovedește autoritar. Se apropie. Bărbatul e cufundat în lectura ziarului larg desfăcut.

— Iertați-mă, domnule, nu cumva ăsta e un ziar fascist?

Bărbatul își ridică ochii. Izbucnește în râs. Are o privire sinceră și dinți strălucitori în ordine de bătaie. Francez? Neamț? Englez? Scandinav? Greu de știut. În orice caz, blond, foarte blond. Feroce de simpatic.

— Georges? Salut, la loc. Se saltă pe jumătate pentru o strângere puternică de mână.

— Bun. Ce vrei să iei, frate?

— Un Perrier.

— Da, ei bine, eu, dacă-mi promiți, voi comanda un whisky făcut din Perrier-ul tău. Te simți șocat? Depășind un anumit nivel, beneficiem de dispense. Tu știi că Profetul n-a spus cu adevărat că nu trebuie să se bea alcool. Mai întâi, el n-a vorbit decât de vin și nu de scotch, și pe urmă a menționat, surata[72] 4, versetul 43: „Nu vă apropiați de rugăciune când sunteți beți în măsură să nu știți ce spuneți.” Noi ăștilalți, Cavaleri ai lui Allah, trăind în umbra săbiilor, noi înțelegem ce vrea să zică. Și pe urmă, cum crezi că putem trece neobservați prin lumea modernă dacă practicăm o abstinență totală? Totul e permis când este vorba de un șiretlic de război. Dar tu ești îndreptățit să fii abstinent. Pur și simplu, vei învăța într-o zi, frate, să te abții de la abstinența însăși. Șefule, ce-mi propui ca bourbon?

Comanda fiind dată, necunoscutul se aplecă familiar spre Georges, care îl privea incredul.

— Te întrebi dacă sunt autentic, este? Te întrebi dacă nu cumva sunt o mască în plus? Ei bine, e o atitudine corespunzătoare. Dar nu sunt o mască, sau mai curând sunt doar pentru creștini, acești blasfematori care își

[72] Capitol din Coran, *(rt.tr.)*

imaginează că un om poate să fie fiul lui Dumnezeu.

Pentru o clipă, glasul și ochii săi se umplură de furie. Dar imediat începu iar să zâmbească.

— Te observăm de o bună bucată de vreme. Ești asiduu în rugăciune, știi să te descurci în viață, te tragi dintr-o familie care inspiră încredere, ai reușit la toate examenele fără să știi că le treceai. Acum, trebuie să-ți propun ceva. Despre ceea ce ți-a vorbit și Yussef. Un stagiu de formare în străinătate. Să nu-mi răspunzi imediat. Acesta va fi un stagiu de teologie și, în consecință, de război sfânt. La nivelul tău și al meu, credinciosul este un luptător. A separa religia de război se dovedește a fi la fel de absurd ca și separarea politicii de religie. De parcă n-ai fi tributar adevărului! În cazul tău, nu va fi un simplu stagiu de studiere a Coranului și a armamentului Kalașnikov sau a efectelor semtex-ului. Ești chemat să fii un autentic Cavaler al lui Allah, un combatant clandestin, nu terorist, un vulgar. Nu mă întrerupe. Aceste stagii sunt atât de secrete că… tu mă înțelegi. Rareori ne putem permite să-i lăsăm în viață pe ratații noștri. Dar se mai întâmplă.

Zâmbea.

— De cât timp ai nevoie ca să reflectezi?

Georges ridică din umeri.

— Într-o vreme, voiam să fiu iezuit pentru că Ignațiu de Loyola[73] spune: „Călugărul-soldat trebuie să fie pentru șeful său ca bastonul în mâna unui bătrân.”

Își ridică la buze paharul de apă Perrier murmurând, așa cum se cuvine. *„Bisimillah.”*

Bărbatul îl privea ușor amuzat, ușor înduioșat.

— Este un răspuns. Și ție nici măcar nu ți s-a cerut să fii călugăr. Bun. Plătește-ți apartamentul și toate angaralele

[73] Ignațiu de Loyola (1491-1556) – călugăr spaniol, întemeiază Ordinul Compania lui Iisus. Îl pune în serviciul Papei Paul al III-lea care-l transformă în ordinul iezuiților (1540). A lăsat un îndreptar de meditație sistematică: Exerciții spirituale, *(n.tr.)*

până la sfârșitul lunii. Ia-ți o cutie poștală pentru corespondență, dar nu-ți încuraja cunoștințele să-ți scrie. Explică-le că ai fost recrutat de o organizație nonguvernamentală și că pleci în Somalia: Somalia e o acoperire bună. Fii gata de plecare peste douăzeci de zile. Ia cu tine Coranul în traducere, dacă ții, dar în curând îl vei citi în original, obiecte de toaletă, chiloți de schimb, dar nu mai mult de zece kilograme. N-are rost să iei cu tine fotografia iubitei. Parola va fi „Cunoașteți povestea lui Io?”, iar tu vei răspunde: „O cunosc pe cea a vacii nebune” (din cauza suratei, bineînțeles).

— Poate ne vom revedea, *inch' Allah.* Acum, valea. Ah! Nu, așteaptă, două chestiuni. Mai întâi, ai nevoie de un prenume. Ai vreo idee?

— Mahomed?

— Prea avem mulți. O să te cheme fratele Lakhdar. Și rade-ți barba, bătrâne. Nu-ți lipsește mult să fii luat drept un islamist.

4. Georges devine un altul

Georges demisionase din postul său de infirmier. Își achitase facturile de electricitate, de gaze. Ordinul de misiune sosi prin telefon. Georges trebuia să-și depună bagajul într-un anume compartiment de păstrare din Gara de Est și să ia de acolo ceea ce se afla înăuntru. Era un plic conținând un bilet și o rezervare pentru Bruxelles, plus un cuvânt de ordine. Luă trenul din Gara de Nord și își găsi bagajul în plasa de deasupra locului său din clasa a doua. Mereu același joc al aparențelor. Sacul fusese scotocit, dar nu dispăruse nimic, și nimic nu se adăugase. La Gara de Sud, un tânăr belgian, gras, mirosind a varză acră, îl întâmpină pe Georges, venind din spatele lui:

— E trenul de Anvers care tocmai a sosit?

— Nu, trenul de Köln.

— Perfect, frate, vii cu mine.

Cartierul belgo-magrebin din Molenbeek. Pe stradă rătăceau cupluri de bătrâni belgieni ajunși la sapă de lemn, în vreme ce bande de tineri *dealers* magrebieni se bălăbăneau pe sub arcadele porților, așteptând să le cadă în plasă o clientelă sinucigașă.

O garsonieră.

— Rămâi aici. Să nu ieși afară. Să nu deschizi la nimeni. Frigiderul e plin, și în dulap găsești cărți despre islam.

Georges găsi patul și baia meticulos de curate. Îl fură somnul imediat. Renunțase la liberul său arbitru și nu se simțise atât de liber în toată viața lui. Dimineață, găsi în fundul frigiderului, îndesat cu de-ale gurii potrivit noii religii, două felii de jambon! O capcană în plus, fără îndoială, dar el simți dezgust pentru carnea aceea de porc, fără să-și dea seama dacă era de-adevăratelea sau din complezență religioasă.

După trei zile auzii telefonul.

— Lakhdar?

— Eu.

O voce necunoscută.

— În după-amiaza asta, la orele 15, va suna telefonul și se va opri imediat. Același lucru după cinci minute. La 15.15, cineva îți va bate de două ori în ușă. Ai să deschizi. Fără apelurile telefonice nu deschizi la nimeni, chiar dacă arde casa.

La ora 11, sună telefonul și, apoi, un singur apel respins pe la 13, urmat de bubuituri frenetice în ușă: „Poliția belgiană, deschideți!”, dar Georges se comportă de parcă nici n-ar fi fost acolo: nimeni n-a mai insistat. După ceremonialul prevăzut, deschise ușa la 15.15 precis. Un bărbat voluminos, dulce ca un rahat-lukum, cu ochii rostogolindu-se ca niște măsline în ulei, cu degete groase, care păreau lipicioase de parcă ar fi mâncat o prăjitură siropoasă, intră fără să mai aștepte să fie invitat și se prăbuși pe unicul fotoliu, ale cărui arcuri se comprimară sub

greutatea lui. Era îmbrăcat europenește, dar părea să-și fi lăsat anteriul și fesul în vestiar.

— Tu ești Gilles Laglace, născut la Bruxelles în 1970?

— Nu, domnule.

— Ba da. Privește.

Levantinul scoase acte deteriorate de prin toate buzunarele, așa cum ar fi scos de urechi niște iepurași roz un prestidigitator.

— Uite aici, cartea ta de identitate: Gilles Laglace. Uite și pașaportul: Gilles Laglace. E fotografia ta, nu? Permis de conducere: Gilles Laglace. Cartea albastră: Gilles Laglace. Carnet de cecuri – a rămas virgin: Gilles Laglace.

Georges, așezat în fața Levantinului, lua actele unul câte unul. Ardea să pună o întrebare. Dar nu îndrăznea. Dar ei, frații lui, cunoșteau întrebările și dădeau răspunsuri fără să li se ceară.

— Vrei să știi unde este Gilles Laglace? E mort. Noi i-am furnizat ce trebuia, pricepi? O supradoză. Corpul, am avut noi grijă de el. Dar Gilles Laglace e în viață: tu ești ăla, pricepi? Contul din bancă, are ceva bițari acolo. Codul este 3345, până la urmă ni l-a dat în schimbul ultimei rații. Bun. Altceva. Aici, ai biografia lui, buletinele școlare, gradele din serviciul armatei belgiene, fotografia și scrisorile fostei lui iubite: i-a dat papucii până la urmă, așa cum fac toate muierile. Le înveți pe de rost. Mă întorc după patruzeci și opt de ore să te verific. Nu uita să înveți cum să-i imiți semnătura. Același scenariu la telefon.

Lui Georges îi trebuiră două zile ca să devină Gilles Laglace, nu fără repulsie, fiindcă drogul se păruse dintotdeauna ca fiind ultimul dintre compromisuri, iar viața acelui tânăr, provenit dintr-o familie bruxelleză, mergea din decrepitudine în decrepitudine, și-i dădea frisoane pe șira spinării. Când Levantinul se întoarse, Georges nu se putu împiedica să nu-l întrebe la ce servea toată acea mascaradă. Celălalt se puse pe râs, arătându-și toți dinții, unii stricați, alții îmbrăcați în aur:

— Dacă te compromiți într-o bună zi, băiete, nu vei fi tu cel compromis. Gilles Laglace, pricepi? Tu poți redeveni tu însuți sau un oarecare altul, pricepi? Pe de altă parte, dacă nu mergi pe linia dreaptă, poți fi judecat pentru fals și uz de fals, iar justiția belgiană te va întreba ce s-a întâmplat cu adevăratul Gilles Laglace. De aici pot ajunge la noi, dacă nu-ți ții gura… Astfel, fârtații te au la mână, pricepi?

— Pricep. Dar ați remarcat că amprentele digitale nu corespund?

— Bineînțeles. N-ai ajuns încă la un astfel de nivel, încât să ți se fabrice unele care să corespundă. Costă scump așa ceva, și tipii nu știu dacă meriți cheltuiala.

Levantinul râdea, degajând un puternic miros de susan:

— Bun. Acum povestește-mi viața ta, domnule.

Și după ce Georges povesti tot ce conțineau documentele:

— Asta-i floare la ureche. Povestește-mi restul.

Georges îl surprinse: el completase spațiile albe, prelungind linii de forță pe care le cunoștea, bănuind aspectele verosimile, inventând posibilul, ca un romancier naturalist, și scrisese toate astea și le învățase, de asemenea, pe de rost. Levantinul zadarnic îi tot punea întrebări, nu reuși să-i smulgă decât vreo două, trei contradicții, și în plus puțin flagrante. Seara, Georges se prăbuși: nu fusese niciodată așa de obosit.

A doua zi, intră în posesia apartamentului ce aparținuse lui Gilles Laglace, în cartierul Șablon. Imobilul arăta respectabil, în apartament, însă, domnea o murdărie dintre cele mai infame, iar Georges își petrecu ziua curățind sala de baie a drogatului: căpătase permisiunea de a-i utiliza cartea de credit și cheltui mult pe produsele de întreținere. Seara, așternu cearșafuri curate peste salteaua murdară, mai înainte de a trece în revistă sărmanele cărți de science-fiction, jerpelite, pateticele batoane de ciocolată de doi bani, pe care nu le mai mânca nimeni, bluzoanele și blugii dezonorați de duhoarea lor. O viață de om?… O viață a unui

tânăr burghez din secolul al XX-lea.

Georges găsi scrisoarea prin care senatorul Laglace, o importantă figură a democrației creștine din Belgia, îi interzicea pe viitor fiului său să se mai arate. „Ar fi făcut mai bine, gândi Georges, să-l bată la fund când încă nu era prea târziu.” Nenorocire Occidentului unde senatorii nu mai îndrăznesc să-și bată fii și preferă să-i lase s-o ia razna în deplină libertate, ajungând până la supradoză.

După trei zile, noul Gilles Laglace plecă la Londra: trebuia să-și perfecționeze engleza, pentru a continua să facă afaceri cu sponsori canadieni. În cincisprezece zile de stagiu, el se obișnui cu personajul său și nu-și mai făcea griji din pricina amprentelor digitale lipsite de autenticitate. Un contact telefonic îi furniză detaliile legate de plecarea sa în Pakistan.

4. Georges este inițiat

La Islamabad, Georges fu întâmpinat de un comandant al serviciilor speciale pakistaneze, care purta turbanul de hagiu. Lui Georges îi dădură lacrimile la gândul că, pentru prima dată în viața lui, se afla într-o țară pe de-a-ntregul musulmană, în inima *dar al islam*-ului, țară pură în credința sa, gata să-i sfideze pe toți necredincioșii lumii: „Mă aflu printre frații mei.” Se trezi luat de o mașină, care nu-l mai lăsă. Fotografii, măsurători antropometrice, radiografii, probe de sânge, vizite medicale, amprente ale dinților. Interogatorii contradictorii asupra vieții lui Georges și a lui Gilles, asupra lui Gilles și a lui Georges, până la detaliile cele mai intime. Interogatorii legate de Coran și de Biblie. Impresia de a fi o haină întoarsă pe dos care nu mai are nimic de ascuns.

Stagiu la universitatea islamică din Pshawar. Vreo douăzeci de studenți munceau împreună șaisprezece ore pe zi: câțiva europeni, o majoritate de resortisanți din

diferite țări musulmane. Limba: engleza, considerată de pe acum ca limbă musulmană. Nicio familiaritate între studenți. Fiecare pentru sine, sub ochiul exigent al instructorilor. Rugăciuni, învățarea Coranului, antrenamente fizice, instrucție militară sumară. Rugăciuni, instrucție militară, antrenamente fizice, învățarea Coranului, rugăciuni. Câteva salturi cu parașuta, mai mult o provocare decât o instrucție. Demontarea și remontarea armelor pe timpul nopții: Kalașnikov, Uzi, Scorpion. CZ, HK, Ingram. Tir instinctiv.

Sporturi de luptă, rezistență, agresivitate. Sentimentul că o voință străină punea stăpânire pe voința ta, beneficiind de acordul tău, intuiția de a nu mai fi tu însuți, ci mai bun decât tine însuți. Într-o lună, Georges pierdu nouă kilograme.

După stagiari veneau camioane care îi conduceau în zona tribală ce separă Pakistanul de Afganistan. Erau deghizați în mudjahidini afgani, cu pantaloni largi, cămăși până la genunchi și turban ce putea servi de învelitoare împotriva frigului sau de coardă pentru cățărări. Campau prin grote. Instrucția reîncepu cu mitraliere de 50, carabine de 12, 7, cu mortiere rusești, Dragunov, SAM 7, SAM 14 și alte instrumente de luptă, Red Eyes sau Stingers. Georges îndrăgea armele cu senzualitate și misticism. I se întâmpla să-și aducă aminte cu groază de viața plată, deși dezordonată, pe care o dusese în Franța, și nutrea sentimentul limpede, revigorant, de a se regăsi, acceptând să se piardă.

Apoi, stagiarii fură încorporați într-un detașament afgan care se războia cu alți afgani, și ei musulmani, dar musulmani răi, cărora trebuia să fi se bage mințile în cap. Mai ales, se punea problema ca recruții să capete experiența morții acceptată pentru sine, impusă altuia, acea moarte despre care musulmanii afirmă că o iubesc „cum alții iubesc vinul”. Georges verifică dacă era vorba de vreo exagerare la mijloc. Suportând consecințele focului,

văzându-ți camarazii căzând în preajma ta, ripostând sălbatic, se păru ca un soi de beție de un fel nou, foarte bine venită, fiindcă permitea în fiecare clipă să fie angajat totul pentru tot și conferea vieții culoare de o intensitate pe care cei pașnici nu aveau s-o cunoască niciodată. Cei rodați, printre care se bătea, îl priveau de sus și cu neîncredere. Complimente, nici vorbă. După două luni, încă nu știa dacă trecuse prin toate probele. Dar într-o seară, când cineva capturase un prizonier, șeful detașamentului îl chemă pe Georges și îi întinse Colțul 11,43, găsit asupra acelui om:

— Îți aparține. Asta-i recompensa ta.

Nu numai o recompensă, ci de asemenea o încercare. În luptă, Georges trăsese împreună cu ceilalți, zărise de departe oameni rostogolindu-se printre alții. Dar nu știa dintr-o sursă sigură dacă erau unii care îi datorau lui moartea. Acea căpetenie a unui sat, cu turban gălbui, ochii cumplit de învinețiți, cu mărul lui Adam descărnat, pomeții plini de sânge în urma interogatoriilor pe care le suportase, cu barba pe jumătate smulsă, și expresia totuși atât de nobilă și aproape amenințătoare, respira repezit, de parcă ar fi vrut să profite de tot aerul pe care mai putea să-l inhaleze în plămâni: în câteva clipe, nu va mai respira din voia lui, a lui Georges.

Privirile lor se întâlniră. În cea a bătrânului, Georges nu citi nici frică, nici ranchiună: doar resemnare, foarte simplu.

Soarele asfințea printre munți. Afganii și stagiarii nu-l scăpau din ochi pe Georges, prefăcându-se totuși că se uită în altă parte. Aparent impasibili.

Întrebându-se cum avea s-o scoată la capăt. Stagiarii se întrebau în plus cum ar scoate-o ei la capăt, când avea să fi se ofere aceeași ocazie.

Lui Georges se părea că ar fi trebuit să rostească o frază memorabilă în clipa executării primului său om. Dar nu știa ce să zică.

Armă colțul cu acea mișcare violentă pe care o prefera, și

care părea să smulgă chiulasa din corpul pistolului. Îl întrebă:

— Asta-i arma ta?

Bătrânul își trecu o limbă vânătă peste buzele subțiri, lipsite de sânge, cu o crustă la comisura dreaptă.

— A mea.

Și adăugă, pronunțând acele cuvinte pentru ultima oară cu tandrețe:

— *Allahu akbar.* Dumnezeu e mare.

Craniul lui se sfărâmă.

5. Ultima probă

Noua misiune a stagiarilor constă într-o operațiune polițienească la Kabul – Kabul târfa, care îi primise pe sovietici cu brațele deschise, care se pervertise în contact cu ei, unde mai dăinuiau încă complici ai occidentalilor, unde credința lâncezea, putrezea... Toate astea trebuiau purificate.

Zi de zi, după rugăciunea de dimineață, făcută în comun, pe locul campamentului, stagiarii patrulau deghizați în vânzători ambulanți, în șoferi de taxi, în femei voalate. Stăteau cu ochii pe pungași, pe femeile lipsite de decență, pe bărbații care se rugau fără să se spele pe mâini, pe cei prost crescuți, pe stăpânii cruzi cu animalele. Seara, la ședința care servea în același timp și pentru rugăciune, în cadrul dezbaterilor religioase și a îndoctrinării politice, observatorii dădeau raportul. Deciziile erau luate în comun: a doua zi, nelegiuiții erau luați la bătaie, cochetele stropite cu vopsea, se tăia mâna hoților. Mai întâi surprins, Georges cedă în fața evidenței: societatea are datoria să se

protejeze, să-i ocrotească pe cei buni împotriva celor răi. Încerca o mare mândrie la gândul că cea căreia îi aparținea nu se temea să meargă până la capătul logicii sale. Știa bine că dorința lui de putere își găsea putința împlinirii: biciuind vicios un delincvent, încerca plăceri aproape erotice, și mă rog, de ce nu? E foarte corect ca ocrotitorii societății să se aleagă cu satisfacții de pe urma meseriei exercitate, iar condamnarea dorinței de putere nu-i decât o iluzie creștină în plus.

Grupul de origine alcătuit din douăzeci de stagiari își pierduse coeziunea. Chiar de la început, unii nu dovediseră forța fizică sau morală de a continua antrenamentul și dispăruseră fără ca cineva să întrebe ce se întâmplase cu ei: cei slabi meritau ce era mai rău. Unii fuseseră de pe acum trimiși în misiune. Alții fuseseră uciși sau se aflau printre ei ucigași care nu erau buni de nimic altceva… într-o bună zi, câțiva scăpați teferi aflară că instrucția lor la Kabul luase sfârșit: plecau cu destinația Peshawar. Georges nu se miră. Nu se mai mira de nimic. Trăia de pe o zi pe alta, satisfăcut de a nu fi, din zi în zi, decât un instrument tot mai perfecționat.

La Peshawar, primi, la fel ca și camarazii lui, haine europene pe care le îmbrăcă amuzat. Cum adică, gata cu turbanul, cu anteriul? Blugi și o cămașă? Ei bine, de ce nu, dacă asta era voința lui Allah și, în drum spre Islamabad, traseră la un hotel, dându-se drept turiști.

Dar turiștii nu aveau să-și irosească timpul vizitând țara: simțeau cu toții că intraseră pe mâna cuiva aflat la un nivel superior, că se aștepta de la ei altceva, acum, decât curaj, rezistență și neîndurare. Bănuiră că fuseseră aleși să facă parte dintre Cavalerii lui Allah.

În fiecare zi, luau autobuzul (al cărui șofer, șezând ceva mai la o parte, ceda jumătate din loc lui Dumnezeu pentru a fi mai bine apărat împotriva accidentelor). Se duceau într-un palat vechi unde instructori palestinieni, foști membri din Fatah sau din Septembrie negru, predau cursuri de

război revoluționar și de organizare a rețelelor clandestine, citând exemple din propria lor experiență, dar și analizând activitățile Brigăzilor roșii, ale Acțiunii directe, ale Căii luminoase, ale Mișcării M 14 și chiar a grupărilor de amatori, cum ar fi Nemulțumiții lui Dumnezeu, care, în Algeria, își rădeau genele și sprâncenele, își tăiau un deget de la mâna dreaptă și nu ucideau decât marțea și joia. Aceste cursuri alternau cu exerciții practice, filaje, percheziții, despre care studenții nu știau niciodată dacă erau manevre de antrenament sau dacă șefii lor îi foloseau pentru misiuni cu adevărat utile.

În aceste medii islamice unde se aflau umăr la umăr sunniți și șiiți, unde moderații erau considerați trădători, unde societățile secrete proliferau și se interferau, era dificil să afli pentru cine anume lucrai. Ambiția lui Georges era să-i rămână credincios lui și Yussef, care nu-și recunoștea decât un singur stăpân: miliardarul saudit Ben Lachemi. Dar, în realitate, această condiție de vasal era incertă, și ceea ce făcea distincția, în mintea lui Georges, dintre buni și răi, nu reprezenta calitățile lor intrinsece, ci diferența mult mai fundamentală dintre „noi” și „ei”, definindu-se, la drept vorbind, printr-o tautologie „noi suntem noi”. Tot așa interpretau și instructorii sau imamii, vânând mereu mișei, suflete blestemate, simulatori, șovăitori, molâi, apostați, agenți dubli, contravenind purității integrale a salafiștilor.[74]

Nu era simplu nici să înțeleagă care dintre imami era căpetenia celorlalți și dirija stagiul. Totuși, cel mai bătrân părea să aibă un plus de autoritate. Într-o zi:

— Îl cunoști pe și Driss Mansur? îl întrebă el pe Georges, pe un ton indiferent.

Se plimbau prin ceea ce fusese seraiul palatului, în jurul unei fântâni secate.

[74] Salafiyya - curent reformist al islamului care propovăduia din secolul al XIX-lea întoarcerea la religia pură: salafi. *(n.tr.)*

— Îi cunosc numele.

— Cu ce se ocupă?

— Oficial, este medic, dar are legături cu Ben Lachemi, pe lângă serviciile speciale pakistaneze. Cel puțin, așa se aude pe la noi.

Imamul își molfăi limba peste gingiile lipsite de dinți.

— E un trădător. Lucrează pentru marele Satan american, iar tu, Lakhdar, ai fost desemnat să-l execuți, *inch' Allah.* Cherif și Tahar sunt la ordinele tale. Montezi acțiunea, și mi-o prezinți. Ai două săptămâni. Ești scutit de cursuri.

Cherif era originar din nordul Franței, Tahar din Kabil. Georges le vorbea cu plăcere în franceză. Le stima calitățile profesionale. Nici o familiaritate nu-i lega pe cei trei. Ar fi putut accepta tot așa de bine și alți coechipieri.

Pentru prima dată, Georges exercita o acțiune de comandă. Își intră în rol, lucrând la fel ca și ceilalți, dar nu le lăsa nicio îndoială asupra autorității cu care era învestit. În zece zile, domiciliul lui Driss Mansur fusese reperat, obișnuințele lui înregistrate și verificate, arma aleasă, toate detaliile operațiunii puse la punct. Georges își prezentă proiectul imamului care, ghemuit la poala unui zid îmbrăcat în faianță emailată de culoare verde, molfăia ceva: îi plăcea să-și dea aere de bătrân înțelept.

— De acord. Ai nevoie de un om în plus care să-ți furnizeze arma, fiindcă nu vreau să iei o armă din serviciu. La intrarea pe ulicioara unde locuiește Mansur, ai să vezi un vânzător de ardei. Tu ai să fii o biată văduvă, lipsită de un soț care să-i facă piața. Makarovul se va afla pe fundul sacului, cu un amortizor gata montat. Pe urmă, ai să te descotorosești de el în cabina unui camion care va trece în acel moment. Deci, ne mai trebuie și un șofer. Mă ocup eu de asta.

După o clipă de gândire, bătrânul imam râse pe înfundate, deșănțat:

— Lakhdar, tu știi să mergi ca o femeie?

— Știu. Am învățat la Kabul.

În ziua execuției, cei trei principali protagoniști se reuniră pentru ultima dată într-o încăpere pe care o închiriaseră în *Holiday Inn.* Verificară unul câte unul toate amănuntele operațiunii, care, altminteri, avea o concepție dintre cele mai simple. Cherif, fiind blond, trebuia s-o facă pe turistul din cartierul Rawalpindi, cu pitorești lui localnici care suceau capul găinilor și vânzătorii de bărbi false, cu vacile și caprele circulând pe ulițe, cu pârâiașele servind de canale de scurgere, cu ligheane și adăpători. Apoi, de îndată ce se vor auzi cele două detunături, înăbușite de amortizor, o va rupe la fugă cât l-ar fi ținut picioarele strigând „hoțul”: astfel, într-un prim timp, va fi deturnată atenția de la femeia voalată care s-ar putea îndepărta mai discret, și, într-un al doilea timp, camuflându-se originea loviturii.

Tahar, care se confunda mai ușor cu mulțimea, ar supraveghea casa lui Driss Mansur, pentru a se asigura că era singur la ora stabilită, apoi urmând să-i servească lui Lakhdar de gardă de corp, pentru cazul improbabil în care ar fi urmărit.

Cherif și Tahar plecară unul după altul și Georges rămase singur. Pulsul lui era liniștit. Să ia o viață nu-l afecta deloc. Buna reputație a lui Driss Mansur, care trecea drept cel mai caritabil dintre musulmani – chiar dacă proceda la amputarea mâinii unui pungaș, o făcea cu toată considerația, nu-i inspira niciun scrupul. Imamul îi spusese: „Ești eliberat de toate. Nu mai ești tu însuți. Ești o armă.” Și el îi dădea crezare.

Făcu o mică rugăciune, rostind surata *El-Qadar,* „Destinul”, preferata lui:

— În numele lui Allah, îndurătorul, Milostivul.
„Noi am făcut să cadă noaptea destinului.”
„Știi tu măcar ce este noaptea destinului?”
„Valorează mai mult decât o mie de aștri.”

„În timpul acestei nopți, îngerii coboară, precum Spiritul, cu învoirea Domnului lor, pentru a pune pe pământ ordine în toate.”

„Noaptea destinului înseamnă pace și mântuire, până în zori de zi.”

Părăsi hotelul, ducând cu el un sac din plastic, și ajunse în dreptul unei clădiri vechi cu două ieșiri și un labirint de coridoare, pe unde nu întâlneai niciodată picior de om. Într-un colț întunecos, își scoase cămașa și pantalonii, le puse în sac, de unde scoase o rochie de femeie pakistaneză, cumpărată de la un negustor de haine vechi și mirosind încă amestecat a rufă spălată și mirodenii, cu un iz de flori pe jumătate putrezite. O trase pe el și ieși într-o altă stradă. Mergea fără să exagereze cu legănarea șoldurilor: nu era cazul să-i șocheze pe apărătorii virtuții islamice, care, la cea mai mică provocare, l-ar fi împroșcat cu vopsea verde. Zâmbi la gândul că i-ar fi fost mult mai greu să se deghizeze în femeie în Occidentul corupt. Aruncă sacul într-o pubelă.

Se înserase. Numai minaretele albe străluceau încă pe cer, în vreme ce acoperișurile caselor se cufundau în penumbră. Chemările la rugăciune se auziră brusc din toate părțile, ușor decalate din secundă în secundă și din moschee în moschee, transmise maiestuos de difuzoare sau anevoios de glasul tremurat al unui muezin întârziat. Georges își simțea ochii umezi la gândul acestui pământ care implora cerul, în pace și adevăr.

Se opri să-și consulte ceasul. Nouăsprezece fără douăzeci și trei. El cronometrase itinerarul la minut. Avea un avans de două minute. Încetini viteza și ajunse în colțul ulicioarei la nouăsprezece fără optsprezece. Vânzătorul de ardei roșii, verzi și galbeni era prezent cu taraba lui. Un camarad de stagiu. Georges cumpără două livre de ardei. Vânzătorul scotoci sub tarabă și scoase un sac din material plastic în care îi puse. Georges plăti în bani mărunți. Sacul cântărea

pe puțin trei livre. Georges îl ascunse sub văl și-l pipăi. Arma era acolo. Se uită în jurul lui. Tahar se apropia scărpinându-se în cap: Și Driss Mansur era singur. Georges pătrunse pe ulicioară. Trecătorii erau rari. Își scoase Makarovul din sacul cu ardei pe care-l scăpă ca din nebăgare de seamă și nimeni nu i-l aduse înapoi. Merse până la portița cu numărul 9, pe care o fotografiase cu zece zile mai înainte. Un singur canat, deschizându-se spre dreapta. Cu nasul pe sus, cu camera în bandulieră, Cherif examina cu o curiozitate susținută balcoanele cizelate care se ridicau deasupra ulicioarei. Purta niște bascheți comozi, ca să-și poată lua picioarele la spinare. Georges bătu în poartă. Pe dreapta lui, remarcă o ladă de gunoi prost închisă, de unde dădeau pe dinafară ziare și frunze de legume, străbătute de un tremur ușor, de parcă în interior s-ar fi agitat un șobolan. Georges mai bătu o dată. Poarta se deschise. Verificaseră de mai multe ori că, seara, după ce bona pleca, bunul doctor Mansur deschidea în persoană. Și, efectiv, el își făcu apariția în cadrul porții:

— *Salamu alaykum.*

Era într-adevăr bărbatul cu ochelari, cu buze groase, barba despicată în două, un turban pus strâmb și pântecele ovoid, al cărui portret fusese examinat de Georges de atâtea ori. Georges își dădu la o parte vălurile. Știa că avea un cartuș în magazie și siguranța ridicată. Apăsă pe coada trăgaciului, ochind vag inima: de la distanța aceea, arma de 9 milimetri, deși încărcătura fusese redusă pentru diminuarea zgomotului și a razei de acțiune, nu putea să nu-l ucidă. Pfft! Și încă o dată pfft, ca să fie mai sigur! Trădătorul se curbă în două, apăsându-și mâinile pe piept. Sângele țâșni. Omul se rostogoli pe jos. Georges auzi o mașină care se apropia: trebuia să fie camionul, în cabina căruia… Se întoarse. Nu era camionul, ci o mașină a poliției din care săriseră rapid trei polițiști.

Georges nu știa nimic despre relațiile stăpânilor săi cu guvernul pakistanez. Fără îndoială, organizația lui Ben

Lachemi era tolerată, dar rămânea secretă, în orice caz, nici nu se punea problema să se lase prins de niște imbecili de polițiști. Instinctiv, trase spre primul. Percutorul clănțăni în gol: în Makarov nu se aflau decât cele două cartușe necesare executării trădătorului.

Să fugă?

Georges era încercuit. Schiță o postură de karate, la care cel mai înalt dintre polițiști îi aplică bastonul lung în cap și profitând de năuceala lui, ceilalți doi îi răsuciră brațele la spate, îi puseră cătușele la mâini, îl aruncară în mașină și se așezară peste el. Cherif plecase în galop. Tahar nu avusese timp să intervină. Georges rămăsese singur. Pentru prima dată de la convertirea sa, se făcu frică de acest islam seducător și necruțător al cărui capac se închidea asupra sa.

Închisoarea se dovedi pe potriva așteptărilor lui Georges: celulă strâmtă puțind în același timp a detergent și a excremente, pereți din piatră masivă de lățimea zidului, o scândură groasă fixată în zid, servind de pat, o ferestruică cu grilaj sus de tot, o căldare zis igienică. Căldură.

Își îngropă capul în mâni, încercând să-și ogoiască durerea care-l sfredelea. Cultura sa occidentală îl incita să pregătească interogatoriul la care, mai curând sau mai târziu, va fi supus, dar știa că recitarea Coranului i-ar aduce o mai mare liniște și, prin urmare, îl va ajuta să răspundă mai inteligent. Din timp în timp, versetele pline de seninătate pe care și le rememora erau străbătute de fulgere: teama de tortură. Dar acestor temeri li se adăuga o curiozitate: „Voi fi în stare să rezist?” Auzise vorbindu-se că bătrâni musulmani îndurașeră chinuri atroce în Algeria fură să cedeze, fiindcă recitaseră neîntrerupt Chahada, dar el era încă departe de acea sfințenie.

Îi luaseră ceasul și pierdu rapid noțiunea timpului. Război în toată regula. Nu știa dacă stătuse o oră sau două sau o noapte întreagă în celulă, când veniră după el. Lumina

cenușie răspândită de ferestruică nu-i furniza nicio informație.

Sala interogatoriului nu-l surprinse mai mult decât celula. O masă, un scaun pentru cel care conducea interogatoriul, doi polițiști gata să intervină și el, Georges, în picioare, în veșmintele femeiești, de față cu un colonel din armata pakistaneză, o mustăcioară cam prea lungă pe o față cam prea adipoasă ca să pară britanică, dar atitudinea imperială nu lipsea. În engleză:

— Cine ești? Nume? Prenume? Naționalitate?

Și brusc Coranul, care sălășluia în Georges, glăsui în locul lui:

— Nu răspund.

Fără ocolișuri.

Colonelul își ridică elegant sprânceana stângă, cum se procedează în romanele victoriene:

— Cred că n-am auzit bine. Numele? Prenumele? Naționalitatea?

Dar Georges clătină din cap negativ:

— Nu răspund.

— Ascultă, amice. Ai fost prins în flagrant delict de asasinat. Driss Mansur este un personaj cunoscut, iar mass-media se va dezlănțui pe tema lui. Putem, bineînțeles, să lăsăm justiția să-și urmeze cursul. Poate știi că la noi, un adulter se pedepsește cu o sută de lovituri de bici, cărora arareori îi supraviețuiești, darămite un asasin… Dacă asta vrei, treaba dumitale, și să nu-ți treacă prin minte că în calitatea dumitale de străin… Dimpotrivă. În schimb, cu noi ăștilalți, există o marjă de negocieri. Nu ținem să ne stricăm relațiile cu prietenii noștri occidentali și suntem gata să le expediem fără prejudicii pe aceia dintre resortisanții lor care au devenit indezirabili. Trebuie doar ca noi să știm cine ești, din ce motiv l-ai asasinat pe și Driss Mansur. Deci… nume, prenume, naționalitate? Termină el într-un surâs indulgent, pe un ton mieros, cu care unii îi prostesc pe copii.

— Nu răspund, făcu Georges, mintea lui fiind obsedată de surata *El-Asr:* „Da, omul e supus păcatului, dar nu și cei care au credință, care împlinesc fapte mântuitoare, își recomandă mutual adevărul și se îndeamnă unii pe alții la răbdare.”

Colonelul se înfurie:

— Câine de *kafir!* Nu înțelegi că-ți propun ultima șansă de salvare? Altminteri, vei fi judecat ca unul de-al nostru sau ca un apatrid care a violat frontierele Pakistanului! Nume, prenume, naționalitate!

Două glasuri se făceau auzite în inima lui Georges: unul psalmodia resemnat Coranul, celălalt se îngrijora în franceză: ce tortură îmi vor aplica?

— Nu răspund.

Pakistanezul își aranja hârtiile și creioanele. Polițiștii îl conduseră pe Georges în celulă. I se păru liniștitor că era aceeași, cu același graffiti pe zid, scris într-un alfabet – georgian? armean? – pe care nu-l cunoștea, dar care, erotic sau politic, îi dădea iluzia că se afla acasă.

Avură loc și alte interogatorii, la intervale neregulate, și prima întrebare era mereu aceeași: „Cine ești?”

Georges se convinsese că, dacă respingea această întrebare cu dispreț, dacă refuza să-și declare identitatea, dacă se închidea într-un cocon impenetrabil de tăcere și virtute, anchetatorii puteau să-l sfărâme, dar nu l-ar fi putut deșira:

— Nu răspund.

Și nicio tortură. Pur și simplu, colonelul devenea tot mai pesimist: „Nu vreau decât să te ajut, dar există niște limite...” Fața lui lunară devenea tot mai palidă, iar mustața, din ce în ce mai puțin britanică, începea să atârne periculos de ridicolă. Dintr-o clipă în alta, gentlemanul avea să cedeze locul islamistului.

Brusc, se schimbă macazul.

Georges fu condus într-o încăpere cu lambriuri dintr-un lemn închis la culoare, cu abajururi verzi. Climatizoare

vâjâiau la ferestre. Un englez de viță veche, aproape caricatural, sfrijit, cămașă și șort de culoarea rezedei, șosete albe până la genunchi, o mustăcioară ca o periuță de dinți, asta măcar reușită, o înfățișare care sugera soldatul sub aspectul civil și civilul sub aspectul militar, îl privea cu un aer vag amuzat, să-l vadă așa de murdar, într-o rochie cu voal, o echimoză pe frunte și cătușe la mâinile aduse în față, pentru un spor de confort:

— La loc, bătrâne. Nu prea pari în cea mai bună formă a dumitale. Păcat, păcat. În sfârșit. Permite-mi să mă prezint: colonel Collins, din SIS. Te-ai băgat într-o belea ciudată, permite-mi să ţi-o spun. Au fost exercitate unele presiuni. Driss Mansur a murit și presa nu contenește să vorbească despre asta. Totuși, arestarea dumitale n-a fost dată publicității. Prietenii noștri pakistanezi vor să afle adevărul, asta-i tot. Nu se consideră niște îngeri ai răzbunării, dar, când lucrezi în domeniul informației, deții supărătoarea manie de a te încăpățâna. Așadar, bătrâne, eu sunt autorizat să-ți propun următoarele: dumneata le dai numele, prenumele, naționalitatea, iar eu te conduc la aeroport cu garanția de a ajunge în ce țară vei dori. Asta le va permite, înțelegi, să închidă dosarul. Între noi fie vorba, le-ar conveni mai mult: dumneata reprezinți un culpabil incomod. Ei ar prefera altul, de o origine după preferința lor, și-l vor găsi, să nu-ți faci probleme – cine știe? Poate că ocupă de pe acum celula vecină cu cea a dumitale, bătrâne, dar trebuie totuși să se descotorosească mai întâi de dumneata. Deci: nume, prenume, naționalitate, și ai și luat avionul. Biletul gata plătit. *Business class.* Regret: Și Driss Mansur nu merita o premieră. Așadar?

Colonelul Collins își ținea creionul fin de argint, cu mină, suspendat deasupra unui bloc legat în piele.

Georges clătină din cap.

Mai întâi, nu vedea de ce ar da crezare promisiunilor unui englez care putea foarte bine să lucreze pentru Pakistan. Dar, chiar dacă l-ar fi crezut, s-ar fi părut că-și reneagă

credința islamică acceptând să părăsească jocul datorită complicității unui occidental. Merita mai degrabă să moară.

— Nu răspund.

Chipul și așa slab al colonelului Collins se lungi și mai mult, într-o expresie nemăsurată de sincere condoleanțe, frizând clovneria:

— În acest caz, bătrâne, îmi pare nespus de rău, va trebui să nu ne porți pică, dar…

Își scutură capul de sus în jos, pentru a preciza mai bine.

După ce marcă o mică pauză, făcu un gest descurajat în direcția gardianului.

Se mai scurseră câteva ore. Georges, în celula sa, recita din Coran. Din păcate, învățase prea puțin pe dinafară și se vedea obligat să rostească mereu aceleași fragmente din surate:

— „Noi am făcut să cadă noaptea destinului… Valorează mai mult decât toți aștrii…

„Da, omul este sortit pieirii, mai puțin cei care au credința… Pacea și mântuirea, până la revărsatul zorilor…”

Gardienii veniră după el. Simțea că sfârșitul era aproape. Pe coridor, îl revăzu pe ofițerul pakistanez care, cu mustața uleioasă, își îndepărtă escorta:

— Mai ai încă o șansă, dacă vorbești. Ultima.

Georges zâmbi. Începuse să creadă că renunțaseră să-l mai tortureze. Se simțea în același timp ușurat și decepționat: nu va mai afla niciodată dacă ar fi putut rezista.

— Nu răspund.

Legătura pe ochi. Camioneta. Maidanul. După noaptea umedă a închisorii, razele soarelui alunecându-i pe frunte, pe obraji, pe brațe, îl bucurau, îi curățeau trupul. Încercă senzația că se simțea mai puțin rău. Sfârșitul care se apropia nu-l neliniștea deloc. Dar îl sâcâia faptul că trebuia să moară în veșminte de femeie. Era în continuare legat la ochi. Îl sprijiniră de un stâlp și-i legară brațele în spatele lemnului scorojit.

Glasul ofițerului pakistanez:

— O țigară?

Georges clătină din cap: nu fumase niciodată.

— Bea un gât.

Mirosul de paie fermentate al whisky-ului îi gâdilă nările. Îi plăcuse această licoare produsă de un popor simpatic și rebel, pe cale să-și recucerească libertatea. Ar fi băut cu dragă inimă o înghițitură pentru a se ajuta să facă saltul cel mare, dar simțea o altă dorință, mai nobilă, mai restrictivă, aceea de a îndeplini până la capăt voința lui Allah. Glumi:

— Ce părere aveți, n-am intenția să merit pe deasupra și optzeci de lovituri de bici!

Aceasta era pedeapsa pakistaneză pentru un musulman surprins consumând alcool.

O lungă tăcere, în timpul căreia Georges își încorda și destindea mușchii pe rând, fără să-și dea seama cum ar fi fost mai bine să primească gloanțele. Avu un gând pentru mama sa și crezu că detectează o fatalitate în destinele lor conjugate. Tăcerea se eterniza.

— Dezlegați-l, se auzi glasul ofițerului pakistanez.

Cu legătura de pe ochi ridicată și mâinile eliberate, Georges se uită în jurul lui și nu văzu niciun pluton de execuție, ci chipurile fraților ridate de zâmbete: imamul care ordonase acțiunea era prezent, molfăind întruna, și Cherif amuzat, și Tahar respectuos, și ofițerul englez cu mustăcioara lui reușită, toți în rolurile lor, și vânzătorul de ardei grași, și cei trei polițiști, și Driss Mansur cu barba lui bifurcată și pântecele oval, surâzător pe sub ochelarii medicinali. O bucurie nepământeană, bucuria islamului veritabil, izvora din toate fețele. Toate aceste trupuri se îngrămădeau unele în altele, în îmbrățișări, râsete, frisoane, lacrimi, o încredere reciprocă, certitudinea de a nu mai fi unul singur, ci mai mulți într-unul singur, de a fi împreună cu Dumnezeu.

— Nu înțeleg, se adresă Georges doctorului Mansur. Deci nu te-am ucis?

Mansur râdea cu bunătate:

— Sigur că nu, sigur că nu, crede-mă. Sunt teafăr și sănătos. Aveam o pungă de vopsea roșie pe stânga mea. Și, mulțumită lui Dumnezeu, nu sunt un trădător, ci un frate.

— Și Makarovul?

— Încărcat cu gloanțe oarbe.

— Atunci, cum de a mai plecat și a doua împușcătură?

Imamul, ofițerul „pakistanez” și ofițerul „britanic” schimbară o privire admirativă. Lakhdar pusese o întrebare corectă. Dacă prima încărcătură era cu glonț orb, chiulasa n-ar fi putut relua poziția de tragere pentru o a doua împușcătură.

Ofițerul „britanic” ridică din umeri și recunoscu:

— Țeava fusese obturată.

— Bine, bine, de acord, spuse Georges nerăbdător (ar fi trebuit să bănuiască).

Dar…

Voia să înțeleagă esențialul:

— De ce nu m-ați torturat?

Cei prezenți se uitară unii la alții.

Doctorul Driss Mansur fu cel care luă cuvântul:

— Da, bineînțeles, am fi putut să te torturăm ca să vedem cum reacționezi. Dar tortura, frate, e ceva delicat. Ai fi putut să ne porți pică mai târziu, și n-am vrea să ne lipsim de serviciile tale. Dacă nu vorbeai, până unde am fi putut merge? Și dacă vorbeai, ce aveam să facem cu tine, care ne-ai costat de pe acum destul…? (făcu gestul de a pipăi bani.) Sunt medic și pot să-ți spun că, până la urmă, toată lumea vorbește: când? la ce nivel al durerii? Clinic, e interesant, dar este atât de aleatoriu, totul depinde într-o mare măsură de ce a mâncat respectivul, de ce a băut sau de veștile primite în acea zi, de starea sănătății, de prejudecăți, de imaginea făcută despre sine însuși… Nu, tortura nu se justifică decât în cazuri precise, limitate, când nu trebuie să șovăi s-o folosești. Dar tocmai aici se

complică lucrurile, fiindcă e nevoie de profesioniști care nu pot fi formați decât pe cazuri concrete, și de astea ducem lipsă… Nu te-am torturat pentru că nu am fi ajuns nicăieri. Ai trecut de toate încercările, Lakhdar, și acum știm că în orice împrejurare vei fi în slujba îndurătorului, a Milostivului. Slavă lui. El are putere asupra tuturor lucrurilor.

Formule atât de orientale – atât de emoționante să le auzi într-o limbă așa de pragmatică cum este engleza. Frunțile radiau, mai mult decât gurile sau ochii. Lakhdar se uita în jurul lui. Simți că Georges, fiul mamei sale, nu mai exista: „Mamă, adio!”

Și rosti foarte încet:

— Allahu akbar.

Se consideră înrolat pentru eternitate.

Capitolul VI

Allahu Akbar

1. Georges și 2K

Martin își recapătă cunoștința într-un loc care mirosea a ulei și a benzină. Stătea culcat, nu era legat, nu suferise nicio contuzie, nu se ridicase nici portofelul, nici actele de identitate pe numele de Jean Breton, nici cuțitul elvețian. Se gândea în același timp la misiune și la Giséle, apoi la persoana sa: unde se afla? De cât timp era acolo? Lăsă să treacă un minut mai înainte de a-și smulge cagula îmbibată în cloroform care-i acoperea fața. N-ar fi fost mai bine să le ascundă răpitorilor că-și recăpătase cunoștința? Erau lecții învățate la Hereford, și acum îi veneau în minte. Dar cum nu se auzea niciun zgomot, până la urmă își scoase masca: dar nu văzu mai mult, fiindcă locul unde se afla era complet cufundat în beznă.

Începu atunci să se târâie, să pipăie, și constată că se afla într-un spațiu din beton, cu un capac de lemn, de aproximativ doi metri lungime, pe un metru cincizeci lățime și un metru cincizeci înălțime. Mirosul de benzină te trăsnea

la cap și, pe mâinile care pipăiseră, Martin simțea din ce în ce mai mult prezența unui corp străin și gras. Nu încerca, la drept vorbind, spaimă. Se întreba dacă va fi nevoit să aplice curând catehismul prizonierului, predat de SA. Se mai întreba, curios, aproape detașat, în mâinile cui căzuse: iugoslavi, monterossieni? Dar puteau fi și musulmani, iar misiunea cu care era însărcinat 2K, presupunând că o cunoșteau, nu putea să le displacă sub niciun aspect. Principala grijă a lui Martin era pentru Giséle: agent puțin experimentat, reacționase oare așa cum prevedeau instrucțiunile? Se întorsese la *Vrhunaț,* dăduse raportul la Centrală? Dacă nu cumva fusese și ea răpită...? În orice caz, nu-și mai făcea nicio iluzie: misiunea *Mumel* era moartă și îngropată.

O rază de lumină pe plafon. Plafonul se ridică. Se întinde o mână. Martin se ridică. Urmează interogatoriul. Dacă a fost răpit, să însemne că nimeni nu se lăsase înșelat de „ziaristul” Jean Breton? Deloc sigur: toată lumea răpește pe toată lumea în țara asta. Va încerca s-o țină una și bună că e Jean Breton. Dacă nu merge, atunci, nume, prenume, matricolă și gata. Oamenii din SA nu vorbesc. Dacă îl torturează, o să mai vadă el. Găsești întotdeauna cu ce să te sinucizi, iar creștinismul permite suicidul când are ca scop să nu-ți trădezi aproapele. 2K își dă curaj cu deviza sa: *Duc în altum.* Avea să fie pusă la încercare.

Mâna musculoasă îl ajută pe Martin să se cațere. Se află într-un garaj, iar el zăcuse în fosa mecanicului. La lumina becurilor care atârnă din plafon se pot distinge bârnele de oțel. Se aude vâjâitul unui grup electrogen. Mâinile lui 2K sunt pline de unsori. E înconjurat de trei bărbați cu mutre suspecte, cu părul zburlit dar bărbia rasă: nu sunt cetnici. Toți trei sunt înarmați cu puști Kalașnikov, unul o poartă pe burtă, altuia îi bate fesele, iar al treilea o ține în mână. Nu sunt amenințători, mai curând în gardă. Se țin la distanță de prizonierul lor. Pardoseala de beton e plină cu pete de ulei.

Cei trei îl încadrează și se pun în mișcare. El își dă seama ce vor de la el și se lasă condus unde intenționează ei. Ies afară, nu prin ușa mare închisă cu un oblon de fier, ci printr-o ușiță laterală. O scară metalică, fără contratrepte, se zărește în noapte. Unul dintre cei trei oameni i-o arată lui Martin, care începe să urce. Metalul răsună sub pașii lui, rampa se clatină sub mâna stângă. E întuneric, dar niște reflectoare cățărate în vârful unor stâlpi, conectate prin cabluri electrice, luminează un teren triunghiular, garajul constituind unul dintre unghiuri; o biserică în stil bizantin, flancată de prezbiteriu, al doilea; și un punct de observație, ultimul. Aceste trei edificii sunt reunite prin mai multe rânduri de sârmă ghimpată. Un lagăr. Străbătută pe mijloc de un pârâiaș care lucește în noapte și pute. Trebuie că servește de latrină de campanie.

În vârful scării, un palier și o ușă de fier. Unul dintre bărbați ciocăni și o voce îi răspunde „intră”, într-o limbă pe care Martin n-o cunoaște. Omul care a bătut în ușă, se trage într-o parte pentru a-l lăsa pe Martin să între. Martin intră. Ușa se închide în urma lui.

Martin se află într-o logie care dă spre garajul unde fusese închis. Această logie, de unde patronul probabil că-și supraveghea muncitorii, este mobilată sumar. Un mic birou de lemn. Trei scaune. Un pat de campanie. Un frigider vechi, hodorogit, care aduce cu un ou mare. Un cuier de care sunt atârnate haine civile. Pe zid, hărți ale Balcanilor. O chiuvetă. O ferestruică pătrată dă în noapte.

Se apropie de el un bărbat cu zâmbetul pe buze și cu mâna întinsă:

— Ce plăcere să te văd, 2K.

Dar e Georges, vărul Georges.

Dacă e să fie neconform, e neconform.

Vărul Georges, aproape de nerecunoscut: ce dezinvoltură, ce autoritate…

Mâinile lor se cuprind, se scutură una pe alta. Nu se mai văzuseră de la nunta lui 2K. Coincidența e incredibilă, dar

incredibilul nu este niciodată exclus.

— Ia loc, bătrâne, la loc.

Georges ridică în grabă dosarul aflat pe unul din scaune.

— Ce pot să-ți ofer? Trebuie că te-ai săturat până peste cap de șlibovița lor afurisită. Am o sticlă faină de Black Label. Nu-mi mai aduc aminte dacă preferi și cuburi de gheață.

Georges trebăluiește aferat. Se duce să ia cuburile de gheață din frigider, pahare și o sticlă începută din sertarul inferior al biroului. E calm, dar vorbește întors cu spatele.

— Regret că te-am invitat puțin cam violent să mă vizitezi, dar n-aveam nici cea mai vagă idee ce învârteai prin zonă. Când te-am recunoscut, m-am gândit că nu era cazul să-mi asum niște riscuri. Băieții mei te-au urmărit din bistrou în bistrou și în fine, când frumoasa ta brunetă s-a dus să-și pudreze nasul, și-au zis că era momentul să pună mâna pe tine. Nu cumva au fost prea brutali?

— Doar atât cât trebuia.

— Nu m-ai văzut pe stradă?

— Nu.

— Ah! Dacă aș fi știut, poate că m-aș fi lipsit de plăcerea de a te invita la mine, dar cum nu eram sigur, am preferat să-mi iau niște precauțiuni.

— Ce te-a împiedicat să vii și să-mi strângi mâna?

— Faptul că în Franța nimeni nu știe unde mă aflu.

— Nu eram la curent că ONG-urile întreprind misiuni secrete. În orice caz, eu n-am nimic să-ți ascund. Nu știu dacă ești la curent, dar scriu articole legate de escalade pentru un ziar sportiv, *Ascendum.* Pseudonim Jean Breton. Și am venit să cercetez posibilitățile de ascensiuni din Iugoslavia, unde viața nu-i scumpă și sunt destule descoperiri de făcut.

Și, pentru a răspunde la o privire interogativă a lui Georges:

— Un cub de gheață, dacă vrei.

— Servește-te.

— Am mâinile pline de unsoare.

— Iartă-mă, te rog. Vino să te speli. E rudimentar, nu există apă caldă, dar dispun de o piatră ponce.

2K își freacă îndelung mâinile.

— Ascultă, Georges, aproape că am izbutit să înțeleg de ce ai pus să fiu răpit, fiindcă ești instalat aici clandestin, dar de ce m-ai înghesuit în gaura aia de șobolani, în loc să mă întâmpini frumos, așa cum o faci acum?

— Nu sunt eu șeful lagărului. Tehnic, tu nu ești prizonierul meu, ești al lui, iar el e o brută căreia îi place să intimideze lumea. Mi-a făcut o favoare împrumutându-mi băieții lui ca să te răpesc, și pe urmă am întâmpinat greutăți ca să te scot mai repede.

„Bun, își spune 2K, basmul cu polițistul cumsecade și cu polițistul dat naibii. Am fost închis în gaura aia ca să mă condiționeze, iar acum, Georges, care nu mai e cu adevărat același om, se străduie să mă trateze bine pentru a-mi inspira încredere, dar dacă n-am să mă bag în aranjamentele lui, mă va amenința că mă dă pe mâna celuilalt. Stau și mă întreb, ce a ajuns vărul meu pentru a dispune de asemenea mijloace?”

— Ascultă, reia el, întorcându-se la locul său după ce s-a șters cu prosopul lui Georges, eu nu mai înțeleg nimic. Mă uit la ceas și văd că au trecut șase ore de când m-ați cloroformizat, dar n-am nici cea mai vagă idee unde ne aflăm în acest moment.

Georges turna scotch-ul peste cuburile de gheață.

— Suntem la vreo douăzeci de kilometri de Suk, în Țikota, și anume în satul Zlatița, demilitarizat conform acordurilor de la Chicago – cel puțin în principiu, în realitate, nu-i la fel de simplu. Musulmanii folosesc zonele demilitarizate pentru a se regrupa, aici primesc arme parașutate și se repliază după operațiunile militare fulger, întreprinse încă prin regiune. Mai păstrează aici câțiva prizonieri din Monterosso, din plăcere, pe de-o parte – urile din țara asta incită la sadism, o nebunie curată, dar și ca să-i folosească eventual

ca monedă de schimb, în cazul în care monterossienii ar lua și ei prizonieri. Cred că nu-ți spun o noutate, afirmând că războiul de aici, deși pare stins, mocnește sub cenușă. Toate astea pentru a te determina să înțelegi că ai nimerit în mâinile unor băieți periculoși, pe care nu-i indicat să-i nemulțumești.

— Dar ce rol joci tu în toate astea? Nu ești musulman după câte știu!

Georges își ridică paharul de ambră întunecată spre buze:

— Ba da.

— Glumești.

— Nu.

— Asta-i bună… asta-i bună… dar te văd bând whisky.

— Da, face parte din personajul meu de occidental. Când mă întorc de unde vin, îmi las barba să crească și devin iar abstinent.

În acel moment, un țipăt răsună în tabără. Georges se strâmbă.

— Uite că au și început să ciomăgească un prizonier. E incredibil ce poți vedea aici, ca suferință omenească.

— Și tu nu intervii?

— Dacă asta îi amuză… Au avut de tras și acum se descarcă și ei. În orice caz, am învățat un lucru: omul e capabil de orice, 2K, de orice! Să îndure orice și să-i facă pe alții să îndure orice.

2K nu era sigur că țipătul nu făcea parte din toată acea punere în scenă.

— Încă nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nici tu la întrebarea mea.

— Ba da. Ce vrei să mai știi?

— Vreau să aflu ce faci tu aici, așa cum și tu vrei să afli ce fac eu aici.

— Gazetărie sportivă, ți-am mai spus.

Georges râse cu indulgență:

— Ochiu’! E bine știut în familie că ești în continuare

militar și că aparții de un butic cam bizar. Zilele trecute am luat cina cu Hervé și el n-a făcut un secret din asta.

— Ai cinat cu Hervé? La Paris?

— Am să-ți zic ce bănuiesc eu. Ești aici în misiune, probabil pentru a te informa asupra șanselor unora și altora în cazul în care războiul va izbucni din nou, dar va trebui să explici ceva mai precis, pentru că nici nu se pune problema să dau drumul unui spion francez fără să aflu tot ce are în gușă. Eu țin mult la tine, întotdeauna te-am iubit și n-am chef să-ți produc stricăciuni. Așa că, golește-ți sacul fără să te mai lași rugat.

— E adevărat că ești musulman? întrebă 2K, nevenindu-i a crede.

— Aș putea chiar să-ți arăt, dar faptul n-ar dovedi nimic, pentru că așa m-am născut. N-ai băgat de seamă nimic, când făceam duș împreună? Nu, ce-i drept, întotdeauna ai fost pudoarea întruchipată, probabil că nici nu te-ai uitat la mine. Închipuie-ți că fac parte dintr-o mică elită, a celor numiți de noi „circumcișii de îngeri”. Predestinația, presupun. Dar n-am început să înțeleg că eram născut pentru un destin de excepție decât în ziua în care un preot mi-a spus al cui fiu eram.

— Ce vorbești! Și acum știi? Familia a făcut mereu un mare secret din povestea asta.

— Da, nejustificat, probabil. Știu că mama era călugăriță. Mergea din magherniță în magherniță să îngrijească bolnavi. Într-o zi, unul dintre ei a violat-o. S-a lăsat cu tărăboi. Călugărițele, chiar violate, nu avortează și nici nu se cuvine să îngrijească de un prunc în mănăstire: ar exista riscul unui exemplu prost, presupun. Pentru a pune capăt scandalului, am fost luat de familie, iar mama s-a închis la mănăstire. Nu am văzut-o niciodată. Și, cum mă simțeam îndreptățit să fiu supărat pe ea, preotul mi-a povestit totul.

— Și… tatăl tău?

— Ea a refuzat mereu să mărturisească cine era.

Tăcerea apăsa pe cei doi veri atât de ciudat reuniți în

acea noapte balcanică, mai puțin ciudat totuși decât s-ar fi părut la prima vedere, fiindcă meseriile lor, paralele și contradictorii, îi aduseseră în acel punct al lumii.

— Bun, rosti într-un târziu 2K. Văd bine că prezența ta aici nu-i deloc inocentă. Și atunci, care-i problema? Cruciada în sens invers? Vrei ca arabii să domnească asupra lumii? Să distrugă arborii așa cum au făcut pretutindeni pe unde au trecut?

— Nu.

Georges se ridică, își băgă mâinile în buzunarele pantalonului și începu să meargă în lung și în lat, apropiindu-se când de peretele din sticlă care mărginea logia dinspre partea garajului, când de fereastra din capătul opus, de parcă ar fi putut deslușì ceva în noapte.

— Știi câți musulmani există în total?

— Aproximativ un miliard.

— Și arabi?

— N-am nici cea mai vagă idee.

— Am să-ți zic eu. Arabi nu sunt prea mulți. Abia vreo douăzeci de milioane în Arabia Saudită, și pe urmă diferite amestecuri în Africa de Nord, în Iordania, în Irak, și cam asta ar fi tot, bătrâne, tot. În extremis, ți-aș spune că arabii, cu naționalismul lor, nu sunt buni musulmani, și-au trăit traiul. Islamul înseamnă *umma,* colectivitatea tuturor credincioșilor, în mod ideal, a tuturor oamenilor. Asta n-are nimic de a face cu un popor înapoiat, care n-a realizat nimic măreț de o mie de ani. Islamul înseamnă viitorul lumii și în special al Europei care, dacă nu se convertește, va sucomba genocidului practicat de americani. Nu vezi ce se întâmplă în jurul tău? Drog, alcoolism, lipsă de respect față de vârstă, terorism, părinți prieteni la cataramă cu copiii, criminalitate, pușcării ajunse neîncăpătoare, servind de universități ale Răului, pornografie, pederastie, pedofilie, îți place așa ceva? E tot ceea ce civilizația europeană e capabilă să producă în prezent, și cum se numește produsul? Se numește materialism. Exista materialismul

agresiv al comuniștilor care s-au dus de râpă, dar nici materialismul sedativ al yankeilor nu-i de preferat. Cum ar fi de preferat, să mori strâns de gât sau sufocat? Din punctul meu de vedere, e același lucru. Nu văd, efectiv, decât o unică șansă pentru Europa: recunoașterea singurei religii adevărate, și astfel, redobândirea independenței, a funcției, a destinului său. Hai, recunoaște, 2K, tu nu ești dezgustat de lume așa cum este ea acum?

2K se îngrozi. Niciodată nimeni, nici măcar Bérengére, nu trecuse așa de aproape de povara ocultă pe care o purta, de falia existentă în el. Încercă să devieze discuția:

— Și atunci, cum vezi tu rezolvându-se problema dacă te abții să bei vin, dar practici poligamia?

— Ali! Nu, nu și tu, 2K! Te credeam totuși deasupra acestor atacuri sub centură. Mai întâi, bagi de seamă că eu beau whisky, iar în ce privește poligamia, cine n-o practică? E un aspect fundamental, aproape ineluctabil, al naturii umane. Musulmanii n-o practică mai mult decât creștinii, care schimbă femeile precum cămășile. De acord, de acord, poate cu excepția ta: tu ești un sfințișor și presupun că Bérengére e în măsură să te țină legat de ea, are stil. Dar arată-mi și mie musulmani care participă la partide de amor în patru sau care au recurs la rețelele de call-girls, și am să-ți spun că nu sunt musulmani cu adevărat. În fine, pune mâna și recitește Biblia! Tu știi bine că poligamia a fost cea care a salvat monoteismul.

— Și atunci, tu ești un gen de misionar? Lucrezi în vederea convertirii lumii la religia ta?

Georges se opri din învârtitul prin încăpere.

— Ce viziune mărginită a lucrurilor! Vezi tu, noi, noi ăștilalți deținem o superioritate: noi știm că religia este singurul lucru serios pe lume. Știm că totul este religie. Știm că există *un* adevăr, iar voi vă imaginați că ar exista *mai multe* adevăruri. (Georges ricană) Nu, ce părere ai! *Mai multe* adevăruri! Eu muncesc, și am să-ți spun…

Să fi fost efectul băuturii – el turna și își turna – care-i

afecta discreția sau se prefăcea că era ușor amețit pentru a lăsa să treacă mai ușor ceea ce avea de trecut?

— Eu muncesc, la nivelul meu modest, să refac harta Europei, dar mai hazliu e că Goliatul, Marele Satan american, se spetește dându-ne nouă ajutor.

— Cui adică?

— Nouă, islamului. Noi am înhămat America la carul nostru și dă-i bice, birjar! Americanii își închipuie că noi suntem cei care lucrăm pentru ei, încercuind Rusia cu un brâu verde, dar în realitate ei sunt cei care lucrează pentru noi în vederea convertirii Europei, și după ce o vom converti, o să vadă ei ce-i așteaptă. Poate nu înțelegi importanța de a avea în Europa state islamice? Și asta pentru că într-un stat islamic nu mai există diferență între politică și religie. Avem de pe acum Turcia, Albania, Bosnia, în curând se va număra și Kosovo, Macedonia... În Franța sunt cinci milioane de musulmani: ar fi suficient să fi se circumscrie un teritoriu care s-ar declara independent în virtutea dreptului asupra pământului... Și acum, bătrâne, am să te surprind: am să-ți fac... nu tocmai o propunere, dar am să-ți prezint câteva realități din care vei deduce tu însuți consecințele...

Georges se întreba cum să spună ce avea de spus.

— Știi că islamul a acceptat dintotdeauna prezența pe teritoriul său a acelor așa numiți *dhimmi.* Există o casă a credinței, o casă a războiului, dar și o casă a compromisului. N-am să-ți cer să pronunți *chahada,* așa, dintr-odată, dinaintea mea, dar aș vrea ca tu să înțelegi că noi respectăm de asemenea și alte religii ale Cărții, că avem Biblia în comun și că, în cele din urmă, „valorile" noastre, cum zic cretinii, sunt aceleași. Aș vrea. Pur și simplu, să îmi dai crezare când îți spun că 732 reprezintă data cea mai neagră din istoria Franței, că, dacă Charles Martel[75] n-ar fi câștigat bătălia de la Poitiers, Franța ar fi

[75] Victoria câștigată de Charles Martel împotriva arabilor la Poitiers - a zdrobit ofensiva și a oprit înaintarea musulmanilor în Occident. *(n.tr.)*

fost probabil stăpâna Europei la ora actuală, că s-ar fi construit pe teritoriul ei mii de moschee mai frumoase decât cea de la Cordoba, că ea, mai curând decât Italia, ar fi inventat Renașterea, iar azi, mulțumită prezenței imigrației magrebiene, Franța este, în fine, pe cale să recupereze o întârziere de treisprezece secole. Toți musulmanii din Franța se declară împotriva dezordinii și împotriva PACS[76]! Creând în Franța un stat musulman, criminalitatea ar dispărea în câteva săptămâni. Înțelege, 2K, azi, în Franța, musulmanii sunt cei care *îți* apără „valorile”. Am fost frapat de ceea ce-mi spunea un medic francez cumsecade, probabil puțin reacționar. Îmi zicea: „m-am săturat să le tot fac avorturi franțuzoaicelor și să asist nașterile magrebienelor.” Să nu te hrănești cu iluzii. 2K, noi am și câștigat singura bătălie care contează, cea demografică.

— Și atunci? N-ai să-mi ceri acum să schimb tabăra.

— Nu, dar să vezi de ce parte se află tabăra *ta.* Ești sigur că se află de partea statului francez care și-a schimbat constituția de șaisprezece ori în două sute de ani? Care s-a decreștinizat, despiritualizat? Care rambursează costurile avortului, adică favorizează suicidul colectiv? Cine a făcut sluj dinaintea lui Hitler? Cine a făcut sluj cu voluptate dinaintea comuniștilor? Cine a lansat ofensiva împotriva vietnamezilor și i-a trădat pe harkiși[77]? Cine, azi, a renunțat la orice independență și execută punctual ordinele unchiului Sam? Maastrichtul te reprezintă, Schoengenul te reprezintă, Amsterdamul te reprezintă, 2K? Și porumbeii pe care locuitorii Landelor nu-i vor mai putea vâna potrivi metodelor lor ancestrale, te reprezintă? Îți garantez că,

[76] Pact civil de solidaritate - contract, instituit prin legea din 1998, între două persoane de același sex sau de sexe diferite pentru a-și organiza viața în comun, *(n.tr.)*

[77] Persoane de origine algeriană care au completat armata regulată franceză în războiul din Algeria (1954), până în 1962. *(n.tr.)*

dacă vine islamul la putere...

— Eu, dragul meu Georges, n-am fost circumcis de îngeri și eu...

— Îngeri sau ba, nu-i obligatoriu. Mahomed nici măcar nu amintește de circumcizie în Coran. Nu aici rezidă problema.

— Dar unde?

— Vei continua să aperi din toate forțele tale spirituale o lume materialistă, menită pierzaniei, sau vei...

— Ce?

— Să-ți pui forțele spirituale în serviciul unei lumi spiritualiste în mod deschis, logic, implacabil?

Umbra lui Georges era într-un continuu du-te-vino prin micul birou, iar unicul bec o proiecta pe carcasa pustie a garajului unde oscila, imensă și de nerecunoscut, când făcând să strălucească uneltele și ornamentele de caroserie de pe pereți, când înecându-le în tenebre.

George își pierduse obișnuința de a bea alcool, și poate că Black Labei avea o contribuție în starea de surescitare care pusese stăpânire pe el, dar esențialul venea din altă parte. Orice religie intră în legătură cu ariile misterioase ale ființei, iar islamul mai mult decât altele: există o beție proprie islamului, iar convertiții se dovedesc deosebit de sensibili în acest sens. Georges, care nu trăia decât pentru și prin religia sa. Renunțase deliberat la sita inteligenței discursive, la scepticismului filosofic. Se îmbăta cu vinul religiei sale și, cu cât renunța la alți excitanți, cu atât mai mult acest drog punea stăpânire pe el.

— Nu știu, reluă el, dacă poți să înțelegi, corupt cum ești de două mii de ani de gândire iudeo-elenă, adică în mod necesar sfâșiat între credință și îndoială. În Occident, poți alege să fii credincios sau necredincios, practicant sau nu, catolic sau protestant... Pentru noi, nu există alegere pentru că noi suntem în Dumnezeu. Noi nu știm ce înseamnă îndoiala. Nu ne îndoim mai mult de Dumnezeu ca de propria noastră existență și a te îndoi de propria ta existență este totuși, recunoaște, ultima dintre inepțiile

pseudo-filozofice.

Da, sălășluia în Georges beția fără seamăn a certitudinii religioase, dar nu era singurul halucinogen căruia îi căzuse pradă. Nu poți practica nepedepsit profesiuni legate de informații, și în special de contrainformația ofensivă, care incumbă o filosofie, o metodă, o morală, o psihologie, o metafizică prin ea însăși. Or, contraspionajul se învârte în jurul unei operațiuni care reprezintă în același timp cheia, coroana, perla *revirimentului.* Și într-adevăr, de reviriment era vorba aici. Sau Georges, cât ai clipi din ochi, făcea din 2K un agent de-al lui, infiltrat în serviciile speciale franceze: în acest caz, îi reușea operațiunea ideală, la care visează toți experții în contraspionaj, trăia bucuria de a împărtăși splendorile insondabile ale islamului cu vărul său preferat și, în plus, ar fi aflat ce misiune anume îl adusese aici. Sau... Dacă ar fi fost vorba de un altul, Georges l-ar fi supus unui interogatoriu cu constrângerile de rigoare, dar, fără să se dovedească nici inuman, nici fanatic, chiar cu riscul de a pierde o informație prețioasă, nu l-ar fi torturat pe prietenul lui din copilărie: va încerca să-l convingă. Dacă nu va reuși, un glonț în ceafă, fără prea multă bătaie de cap.

— Chiar îți închipui serios că ai să mă determini să-mi schimb religia, așa, dintr-un foc? vru să afle 2K, căruia nu-i venea să-și creadă urechilor: pentru el, jurământul de credință față de Hristos nu se putea pune în discuție sub nicio formă.

— 2K, dacă destinul a vrut ca, împotriva oricăror probabilități, noi, care nu ne-am mai văzut de ani de zile, să ne întâlnim în același moment, în același loc unde nici tu, nici eu nu ne petrecem timpul, și dacă în plus eu te-am văzut, deși aș fi putut să nu te văd, cum afirmi tu că nu mă văzuseși, dacă soarta a vrut așa, deși nu exista decât o șansă la un miliard să se producă întâlnirea noastră, înseamnă că trebuie să fie o cauză.

— Nu e genul de raționament la care să fiu sensibil, Georges. Din punctul meu de vedere, e o formă de

superstiție. Adu-ți aminte că te-am cunoscut budist, trappist[78], zoroastrian, ateu militant… Acum ești musulman, de acord. Dar te rog să mă ierți dacă nu-ți iau prea în serios convertirea.

Un val de furie urcă în Georges: soiul ăsta de necredincios, aflat în mâinile lui, își permitea să-l sfideze! Dar nu-l ținu mult, Georges fiind încrezător în superioritatea absolută a noii sale credințe. Se întoarse, se așeză, mai turnă whisky în cele două pahare, care totuși nu se goliseră, verifică dacă mai rămăsese ceva pe fundul sticlei și zâmbi:

— Fii liniștit, mai am una. Nu, nu-mi imaginez că am să-ți pot schimba religia „așa, dintr-un foc”, dar poate am să te fac puțin invidios pe fericirea mea, ce zici?… Noaptea e lungă. Așteptăm să sosească aprovizionarea. Au telefonat că au făcut o pană. N-am de gând să mă culc până ce nu-i văd aici. Intră în atribuțiile mele.

— Ai zis: fericirea ta, Georges?

— Fericirea mea în cadrul islamului.

— Ce ți-a oferit ție islamul?

— Perfect, nici că se putea să-mi pui o întrebare mai bună. M-a… eliberat.

— Eliberat, de ce anume?

— Mai întâi, de mine însumi. Tu știi ce băiețel dolofan eram, care se lua teribil de în serios, dar nu știa cu adevărat de ce să se agațe, ei bine, băiețelul acela a dispărut cu desăvârșire din circulație.

— Ce-i drept, pari să te simți mai bine în pielea ta. Am remarcat la nunta mea. De pe atunci erai…?

2K nu îndrăzni să pronunțe nici „musulman”, nici „convertit”. De fapt, propriul său văr, de același sânge, în stare să-l renege pe Hristos, îi provoca greață.

— Da, eram de pe atunci. Dar nu asta-i important.

[78] Călugăr din ordinul Cislercinilor, care nu mai respectă regulile religioase stricte ale abației Trappe, fondate în anul 1140. *(n.tr.)*

Islamul m-a eliberat de atâtea și atâtea…

Georges bău gânditor un gât zdravăn de whisky.

— E adevărat totuși că-i bun, remarcă el distrat. Nu beau decât în exercițiul funcțiunii. Islamul m-a eliberat… ziceam… de toate. Eliberat, ce mai.

— Dă-mi niște exemple.

— Mi-a demitizat lumea. Să zicem patria, pentru care dintotdeauna s-au sacrificat vieți, iar acum e luată peste picior: însuși cuvântul îi face pe imbecili să se distreze. Dar patria, 2K, este foarte simplu o idee falsă! E un cuier unde ne agățăm tot ce, în realitate, nu se datorează decât religiei, adevărului. Se zice: „patria e acolo unde ți-e bine”; „patria este limba pe care o vorbești”; și apoi se mai spune că nu-ți porți patria pe tălpile pantofilor. Dar ce confuzie! Bineînțeles că naționalismele sunt condamnabile! Bineînțeles că patriotismele sunt stupide! Dar de ce? Pentru că țin locul religiei. Noi nu aveam decât o singură patrie: credința, și e o blasfemie să gândești că am mai putea avea și alta. S-a flecărit mult asupra patriei în familia noastră: când am înțeles în ce măsură patria înseamnă o neînțelegere, în ce măsură ea aparține lumii fidelităților artificiale – regelui! Bisericii! Unui partid politic! Unui drapel! Ce de prostii! – când am înțeles că nu există decât o singură fidelitate adevărată, cuvenită lui Dumnezeu, atunci, da. M-am simțit eliberat, cum nici nu-ți poți închipui.

— „Dar nu numai patria este un mit. Privește mitul femeii. În Occident, există două maniere filosofice de a trata femeia: sau, cavalerește, *das Ewigweibliche zieht uns hinan,* Beatrice și Dante, Petrarca și Laura, Tristan și Izolda, toată acea mascaradă romantică, sau din punctul de vedere al feminismului. Într-un caz, femeia este superioară bărbatului, în celălalt ea pretinde că-i este egală. Dar ce neînțelegere scandaloasă a evidenței! Femeia este în mod manifest inferioară bărbatului, ba mai mult, ea știe asta. Hawawa este inferioară lui Adam, pentru că e mai puțin înaltă și mai puțin puternică, ce poate fi mai idiot. Cunoști

măcar un singur băiețel care să nu încerce și să-și trâmbițeze marele dispreț nutrit pentru fetițe, doar pentru că sunt fetițe? Și cunoști vreo fetiță care să-i disprețuiască pe băieți, nu pentru că ar fi murdari, împiedicați, ignoranți, ceea ce adesea e justificat, ci din simplul motiv că sunt băieți? Știu eu bine ce spun femeile, că, dacă nu există niciun mare pictor femeie, niciun mare filosof femeie, niciun singur muzician femeie, niciun singur mare savant femeie, cu excepția eternei Curie cu care ni se împuie urechile și care, de fapt, lucra împreună cu omul ei, că, dacă nu găsești niciuna, e din cauza bărbaților, care le-au împiedicat să se instruiască! Să admitem, să admitem, deși eu nu cred prea mult în aservirea celor mai buni; dacă ești aservit, într-un fel sau altul, înseamnă că așa meriți. Dar, în fine, a trecut mai bine de un secol de când femeile pot accede la un învățământ superior, o jumătate de secol de când toate ocupațiile, chiar și cele pentru care nu sunt absolut deloc tăcute, le sunt accesibile, iar eu caut mereu o Frau Mozart sau o Senora Velasquez sau o Kiria Arhimede! Ai să-mi spui că asta nu dovedește nimic? Poate, dar te aștept cu rujul de buze. (Georges își adună buzele ca un cur de găină și imită gestul intim cu care femeile își badijonează zona labială.) Cele mai tinere, cele mai bătrâne, cele mai frumoase, cele mai urâte, toate fac chestia asta ridicolă și obscenă. Nu vezi, e limpede ca bună ziua că o ființă care simte nevoia să placă sexului opus, ajungând să-și sulemenească chipul dat ei de Dumnezeu, aparține prin definiție unui sex inferior? Am eu nevoie să-mi epilez picioarele, să mă rad la subraț, să-mi vopsesc unghiile, să-mi schimb culoarea părului? Și mie îmi place să plac, dar așa cum sunt, nu așa cum mă aranjez.

Nici măcar nu-ți imaginezi în ce măsură te simți mai bine când renunți la mitul de adorare a femeilor, și când suporți consecințele care se impun. Bineînțeles că femeile trebuie să fie încredințate unor roluri secundare pentru care sunt născute, bineînțeles că nu se cuvine să ne plimbe pe sub

nas sânii și fesele ca să ne distragă de la îndatoririle grave ce le avem de îndeplinit, bineînțeles că trebuie să aibă destinul lor și să nu ne incomodeze în exercitarea destinului nostru. De altfel, constat că femeile noastre sunt mai senine decât cele occidentale, care aleargă în toate părțile cu sânii și posteriorul în vânt. Ale noastre sunt mai maiestuoase, mai sigure de pacea ce o poartă în ele, mai la adăpost în supunerea lor. Știai că *islam* înseamnă supunere? Suntem supuși lui Dumnezeu, la fel și femeile, prin intermediul nostru. Dacă ai ști ce bună e supunerea, cum te eliberează. Profetul a spus că femeia trebuie să se supună bărbatului chiar și pe șaua cămilei. Nu cred că-i foarte confortabil, dar pot paria că musulmana posedată pe șaua cămilei e mai liberă decât o *carrier woman* în al său *board meeting* sau în al său *Health club.* Mă duc să caut o altă sticlă.

O descoperi în fundul unui dulap, fără să se oprească din vorbit.

— Vezi tu, 2K, am fost învățați să dăm crezare balivernelor, și unii dintre noi, deși au renunțat la practicile religioase, se simt mereu culpabilizați și continuă să creadă, vag, în lucruri imposibile. Nu-ți vorbesc de nașterea virginală a lui Hristos, și noi credem în ea, și nu văd cu adevărat ce anume ar fi putut împiedica Creatorul lumii să fecundeze un uter printr-un alt mijloc decât cel al spermei. Dar ia ca exemplu dragostea față de un dușman sau obrazul stâng care trebuie întins după ce ai primit o scatoalcă pe dreptul sau porunca: „Iubește-ți aproapele.” Vezi prea bine că toate astea nu stau în picioare. Ție, ca soldat, ți-a trecut vreodată prin cap, după ce ți-a ars cineva o labă, s-o mai ceri și pe a doua? Și cum ți-ai putea iubi dușmanii? Dușmanii mei, prin definiție, sunt cei pe care îi urăsc. Se împinge paradoxul cam prea departe, dacă mi se cere să-i iubesc. Mi se poate cere, și aș fi de acord, să nu le fac prea mult rău, dar asta se cheamă clemență și nu iubire.

Destupă sticla, turnă.

— Și toleranța? Dar de ce, Doamne iartă-mă, ar trebui să tolerez ceea ce nu pot respecta? În numele a ce? În numele dreptului erorii care vrea să fie considerată adevăr? Da, în țara în care ne aflăm, de exemplu, noi tolerăm de secole ca creștinii să-și poată practica religia absurdă în care există trei dumnezei în loc de unul, iar unul dintre ei e bun de mâncat. Dar orice propovăduire le este interzisă. Sunt tratați așa cum sunt, niște ființe inferioare. Și cu asta am pus punct. Ce să mai zicem de drepturile omului, 2K, erezia asta post-creștină? Poți să mă lămurești ce înseamnă această expresie ineptă? Mai întâi de toate, ce om? Nu există om în general, nu există decât oameni, tu și eu și câteva miliarde de alții. Și nu e absurd ca toți să aibă aceleași drepturi? Și pe urmă, ce vrea să zică cuvântul „drept”? Ce este un drept negarantat? Se vorbește de dreptul la fericire: se garantează fericirea? Se vorbește de dreptul la sănătate: se garantează sănătatea? Cine, în marile epoci de credință ale umanității, s-a preocupat vreodată de „drepturile omului”? Te ocupi de drepturile lui Dumnezeu și de îndatoririle Omului, asta ar mai avea un sens!

Și ca să revin la educația noastră, a ta și a mea, ce mai însemna acea condamnare sau mai degrabă reprobare sau mai degrabă repulsie, acea ipocrizie mizerabilă față de sex? Dumnezeu este cel care ne-a creat, da sau ba? Atunci, când preotul a bolborosit niște cuvinte e bine, dar când preotul nu le-a bolborosit e rău? Ce mai înseamnă și vrăjitoria asta? Și ce e bine pentru unii e rău pentru alții? Și, dacă ai în vedere procreerea e bine, dar dacă n-o ai „În vedere” e rău? Dar ce vrea să spună toată această limbă de neînțeles? Ah! Nici nu-ți poți imagina cât de liber te simți când ai înțeles că nu există o morală sexuală, și mai ales când ai învățat-o nu de la un psihanalist, ci de la Dumnezeu însuși, de exemplu de la natură și prin certitudinea propriilor tale glande în sfârșit liniștite! A provocat multe

belele, de la taica sfântul Augustin încoace, mitul transmiterii păcatului originar prin copulare!

Nu, totul, vezi tu, toate servituțile sub care ne sufocăm, și sunt convins că și tu te sufoci la fel ca mine, cocacolizarea, rockul, cultul curului (n-ai decât să te uiți la publicitatea din farmacii), defilările homosexualilor și ale lesbienelor cu complicitatea oamenilor politici, aspectul economic înainte de toate, tirania mass-media și despotismul anunțurilor de prin ziare, această reducere a lumii la o republică a clonelor închise în lagărul de concentrare al jocurilor televizate sau video… toate astea, înțelege bine, că ar fi destul să aplici chibritul islamului și ar lua foc în câteva secunde!

„Eu nu vorbesc în necunoștință de cauză, 2K. Nimic din toate astea nu există în cadrul islamului, fiindcă islamul este… pur. Islamul este arbustul care arde și nu se consumă.”

2K îl asculta pe Georges, și ar fi vrut să nu-l audă pe Georges, fiindcă, ei bine da, asupra unei multitudini de puncte era de acord cu el, dar nu și asupra concluziilor sale, nici asupra inferiorității femeii: nutrea prea mult respect față de Bérengére și chiar față de Giséle.

— Știi, rosti el blând, uitând pentru o clipă că era prizonierul lui Georges, că, ceva mai devreme, un urlet de durere sfâșiase noaptea și că acel dialog filosofic între doi veri într-un birou de garaj, suspendat undeva în Balcani, nu putea fi decât un intermezzo al unui război nemilos, tu poți avea dreptate cât ai pofti, dar n-ai cum să te pui contra ca Iisus din Nazaret să nu fie Fiul lui Dumnezeu.

Georges rămase tăcut o clipă, apoi rânji, deveni iar serios și rosti grav:

— „Dumnezeu este unul. El este veșnic. El nu generează. Și nu a fost generat. Nimeni nu-i egalul lui.” Cea mai mare eliberare, 2K, care mi-a adus-o islamul a constat în a mă elibera de Iisus Hristos. Nu vreau să-ți spun pe tema lui, lucruri care ar risca să te rănească. Și noi îl considerăm un

profet, dar nu atât de mare ca succesorul său! În sfârșit. Evanghelia, alături de Coran, e ca o bandă desenată pentru primii comunianți! În Coran găsești totul, 2K, chiar și ce trebuie să gândești despre Iisus, ai cărui urmași au dat naștere printre credincioși unei brambureli înspăimântătoare, în încercarea de a-l da drept Dumnezeu. Ce să mai vorbim, Dumnezeu e Dumnezeu! Nu-i un om, cât de sfânt ar putea fi el. Nu poți să știi în ce măsură te simți – nu liber – ci eliberat când renunți să mai crezi în toate aceste inepții.

Stăteau față în față, erau de același sânge, beau același whisky, practicau, fără să știe cu precizie, meserii asemănătoare, dar un singur lucru îi despărțea, dar absolut: unul credea în Dumnezeu și celălalt în Dumnezeul-Om.

Georges dăduse curs liber fantasmelor sale, în speranța că ele ar produce un efect asupra lui 2K, fiindcă el însuși era posedat de ele și avea impresia că era destul să le expună pentru a convinge sau cel puțin a seduce, dar tocmai sub acest aspect credința lui friza nebunia. 2K nu se dovedea deloc convins, dar era neliniștit să constate că cineva, chiar fără să vrea, se putea apropia așa demult de ceea ce el disimula cu atâta grijă. Georges lăsă tăcerea să ajungă la maturitate. Simțea că nici măcar nu se atinsese de credința creștină a lui 2K, și faptul îl agasa, fiindcă a lui se părea cu mult mai simplă. Rosti brusc, pe un ton binevoitor:

— Ei, 2K, ce-ai venit să faci în acest colț de lume, ia zi?

Dar vocea lui era de pe acum ostilă, și, în adâncul lui, își spunea: „Nu, nu, bineînțeles, n-am să-l torturez, dacă se dovedește puțin rezonabil, dar să nu care cumva să-și bată joc de mine.”

— Articole pentru *Ascendum.*

— Bine. Hai să-ți arăt ceva.

Georges duse la gură un fluier. Drrr. Ușa metalică se deschise. Georges articulă câteva cuvinte. Omul, care se prezentase, fluieră la rândul său. Cu două degete. Se

declanșă o mare agitație: răsunau fluiere din toate părțile și, afară, se aprinseră lămpi albe.

— Vino, spuse Georges, lăsându-și brațul prietenește pe umerii vărului său.

2. Prizonierii din Zlatița

Ieșiră afară.

Aerul era răcoros și proaspăt. Spațiul triunghiular, mărginit de garajul inform, de biserica numai rotunjimi și de postul de observații în linii frânte, era acum luminat *a giorno* de reflectoare. Pârâiașul, care-l străbătea, șerpuia între maluri rămase sterpe, iarba fusese în așa hal călcată în picioare, că nu mai rămăseseră decât câteva biete firicele ivite printre bolovănișul acoperit de mizerie. Ochiul de profesionist al lui 2K desluși cazemate de beton, pe jumătate îngropate, pe mijlocul celor trei laturi ale triunghiului, evidențiindu-se dincolo de triplul rând de sârmă ghimpată, mortiere laterale facilitând un foc în anfiladă. Mai mulți oameni înarmați, prevăzuți și cu toroipane, alergau dintr-o parte în alta vociferând. Răzbeau țipete din interiorul bisericii a cărei ușă deschisă proiecta un trapez de lumină gălbuie. Deasupra acestui decor neliniștitor, iluminat ca la teatru, se rotunjea bolta oarbă a nopții, 2K și Georges observau scena din capul scării ce ducea spre logie.

Făpturi omenești jerpelite, descărnate, șui, șchioape, pline de sânge, negre de murdărie, cu zdrențele rigide precum cartonul, cu chipurile tumefiate, frunțile sângerând, ochii umflați, brațe în eșarfe, cu capul băgat între umeri pentru a evita loviturile, ieșiră din biserică abia putând să pășească în șosete – niciuna nu avea încălțări: fără îndoială o precauție împotriva tentativei de evadare. Se îmbrânceau ca să ajungă pe mijlocul grupului, să nu rămână pe laterale. Gardieni cu bâtele ridicate alergau în urma lor, urlau injurii

și distribuiau lovituri la întâmplare. Un bărbat înalt, cu barba neagră, cu mâinile înmănușate proptite în șolduri și trei revolvere înfipte în centiron, stătea în mijlocul curții și aștepta, bătând din picior pentru a mima nerăbdarea, ca prizonierii să se alinieze dinainte.

— Comandantul taberei, Zulfikar. Cel de care ți-am pomenit, spuse Georges. L-am cerut să numere prizonierii. Oricum, o face de mai multe ori pe noapte. Asta-i obsesia lui, mai ales când este beat.

— Și e musulman?

Georges suspină:

— Nimeni nu-i perfect.

2K numără douăzeci și șapte de masculi aliniați pe trei rânduri. Zulfikar se apropie de grup, legănându-și pumnii, iar prizonierii încercară să se facă mici de tot. Zări unul din primul rând și îi puse o întrebare. Celălalt îngăimă un răspuns, care, se vede treaba, nu-i fu pe plac, fiindcă Zulfikar îl doborî cu o lovitură de pumn drept în față. Prizonierul căzu pe spate, se răsuci pe patru labe ca să se ridice, iar Zulfikar îi aplică, făcând haz, o lovitură de picior în fund. Oamenii de gardă începură să se arate în ușile cazematelor, trăgând din chiștoace. 2K îl privi pe Georges, care nici nu clintea. Zulfikar trecu în spatele grupului și simțeai cum oamenii din ultimul rând se chirceau, întrebându-se asupra cui avea să se abată mânia stăpânului. Zulfikar alese un prizonier aproape la fel de înalt ca el, îl făcu să pivoteze înșfăcându-l de umăr și-l pălmui cu dosul mâinii, apoi îl scuipă gras în față, proferând o insultă.

— Ce i-a spus?

— Nimic. „Câine de creștin? ” Are dreptate că poartă mănuși, dacă te gândești în ce mediu se învârtește.

Coborâră scara și, când Georges puse piciorul jos, oamenii lui Zulfikar își corectară poziția, în vreme ce Zulfikar în persoană schiță un salut milităresc, la care Georges răspunse printr-o mișcare a capului.

Înconjurară grupul de prizonieri, care nu îndrăzneau să ridice ochii spre ei. 2K murea de înșine: trebuie că era socotit ca fiind complicele călăilor lor.

Georges intră în biserică primul. Duhoarea era insuportabilă, 2K simți cum se urca voma în gât. Georges nu părea deloc incomodat, dimpotrivă.

— Pute, ce zici? rosti el cu satisfacție.

Părea să-și miște nasul ca un câine de vânătoare.

Nu mai existau în biserică icoane pictate pe lemn, ci doar fresce sfinte acoperind zidurile, la baza cărora haine, jachete, pardesie, se îngrămădeau pe jos, marcând patul fiecăruia. Absida era mai înaltă cu o treaptă decât restul bisericii, și, pe peretele ei rotunjit, un Christ atletic, înveșmântat în roșu și verde, îl smulgea cu o mână pe Adam și cu cealaltă pe Eva din hăul căscat și negru al iadului. Acolo se adunaseră mormane de excremente omenești, unele uscate, altele de dată mai recentă.

2K strânse din dinți și se închină într-o mișcare largă. Georges îl privea cu un aer amuzat.

— Excremente de creștini, bătrâne. Nu ți se pare o blasfemie?

— Nu înțeleg. S-ar fi putut duce afară.

— Pe timpul zilei, da, se duc la pârâu, după care, când Zulfikar vrea să-și râdă de ei, îi forțează să bea de acolo. Dar noaptea, sunt închiși în biserică. Atunci, ne purtăm bine cu ei, nu-i împiedicăm să se ușureze pe loc, dar le este interzis să facă în altă parte în afară de altar. Hai, să ieșim de aici, sau ai să ajungi să-ți verși mațele peste tot: așa ceva nu se face într-o biserică, fie ea și schismatică.

Afară nu se auzea nimic, doar zgomotul surd și continuu al grupului electrogen. Cei douăzeci și șapte stăteau tot acolo, abia ținându-se pe picioare. Georges le aruncă o privire disprețuitoare, și cei doi veri urcară din nou scara de fier.

— Și încă n-ai văzut nimic, 2K.

Își propti coatele de balustradă.

— Zulfikar?

— Și Lakhdar?

Georges îi aruncă câteva cuvinte.

— *Da,* și Lakhdar.

— Ce i-ai spus?

— Să ne prezinte spectacolul lui de circ.

Zulfikar dădu un ordin. Gardienii scoaseră din rând doi bărbați bărboși și pletoși, care trebuie că fuseseră niște cetnici falnici cu umerii largi și un piept de animale de povară: acum erau sfrijiți și își țineau capul în jos, fără să se privească. Ciudat: semănau ca două picături de apă.

— Gemeni, îl informă Georges. Slavko și Branko. Ai să vezi, sunt niște comici. Hai, Zulfikar! Fă onorurile invitatului nostru!

Zulfikar, încântat să aibă un spectator încă neinițiat, zâmbea larg. Pronunță un discurs amenințător, agitând o scândură plină de cuie, împrumutată de la unul dintre gardieni. Termină strigând:

— *Salamu alaykum*!

Docili, cei douăzeci și șapte de prizonieri răspunseră:

— *Alaykum es-salam!*

— Mai tare, strigă Georges cu o voce de comandant.

Și, de parcă ar fi înțeles franceza, cei douăzeci și șapte se grăbiră să răcnească din toate puterile cu glasurile lor stinse:

— *ALAYKUM ES-SALAM!*

Zulfikar, înfipt, cu barba în vânt, în fața prizonierilor, se cambră ca dirijorul unui cor bisericesc, ridică scândura ca pe o baghetă și strigă:

— *Allaha...*

Lăsă scândura în jos, după ce o ținuse ridicată câteva secunde. Corul răspunse în dezordine și fără nici cea mai mică tragere de inimă:

— *Akhar.*

Zulifkar deveni amenințător:

— *Allahu...*

Corul se mai organiză un pic:

— Akhar.

Zulfikar strigă și mai tare:

— ALLAHU...

— AKBAR.

De data aceasta, se mulțumi să-și ridice scândura, iar corul reluă în același ritm:

— Allahu... akhar. Allahu... akhar. Allahu...

Când Zulfikar se dovedi satisfăcut de volum și de tempo, aruncă scândura pe jos și se trase într-o parte, cum procedează la sfârșit de concert șefii unei orchestre de balalaică, lăsându-i pe muzicieni să cânte singuri. Apoi, cu un gest imperativ, arătă spre cei doi gemeni, și, cum ei întârziau să se execute, își duse mâna la unul din cele trei revolvere.

Atunci, Slavko și Branko își scoaseră stângaci pantalonii, sărind de pe un picior pe altul, apoi își dădură jos izmana și rămaseră în cămășile atârnânde și în șosete. Gardienii râdeau. Prizonierii psalmodiau renegarea credinței lor creștine: *Allahu akhar, Allahu akhar.*

Zulfikar își ridică ochii spre platforma pe care se aflau Georges și 2K. Le pândea aprobarea. Îl întrebă pe și Lakhdar dacă era cazul să continue în prezența străinului.

— E aici ca să vadă tot, răspunse și Lakhdar în franceză.

Zulfikar dădu un ordin.

Slavko se întinse pe jos, pe spate.

Zulfikar dădu un ordin.

Slavko își depărtă picioarele.

Zulfikar dădu un ordin.

Branko se culcă pe joc, alături de Slavko. Pe burtă. Cu capul spre picioarele celuilalt.

Zulfikar dădu un ordin, și cum Branko întârzia să-l execute, îi trase un picior în coaste.

Branko se deplasă. Se afla acum culcat peste trupul fratelui său, cu capul între coapsele lui, el însuși cu picioarele depărtate de o parte și de alta a capului fratelui

său.

Zulfikar dădu un ordin…

Gardienii și oamenii de pază se strâmbau de râs, scoteau strigăte de încurajare, se plesneau pe spate. Prizonierii urlau în gura mare *Allahu akbar.* Zulfikar se întoarnă către balcon și, cu un gest de îmblânzitor de lei căruia tocmai îi reușise un număr, întinse brațul spre tablou.

Georges aplaudă.

— Îți dai seama ce fac?

— Bănuiesc.

Dacă Georges ar fi avut o armă asupra lui, 2K ar fi încercat să i-o smulgă și să-l ia ostatic, dar Georges, aparent, nu era înarmat. Așa că, 2K îl întrebă, străduindu-se să pară calm:

— Nu înțeleg. Le e frică să moară?

Georges izbucni în râs:

— Bătrâne, bătrâne. Tocmai aici e poanta! Ar da orice ca să moară, dar Zulfikar și oamenii lui se distrează de minune cu ei pentru a risca să-i piardă.

— Totuși, pentru a fi aduși în starea asta…

— Exact. Ai spus foarte bine, ei au fost aduși în starea asta. E un dresaj. În prima zi, i-au atacat pe gardieni cu dinții pentru a se elibera. După trei zile, ajunseseră să-i insulte ca să fie uciși de ei, dar, cu toate câte au pățit de atunci, s-au potolit.

— Ce-au pățit?

— Ei bine, mai întâi de toate primesc un kil de pâine pe care și-l împart în douăzeci și șapte de porții. Spun bine și-l împart: îți închipui ce învălmășeală se produce pentru o firimitură în plus. De sărbătorile ortodoxe, postesc ritos trei zile. Beau apa din pârâu, sau Zulfikar îi obligă să-și spele șosetele într-un lighean și să-i dea pe gât conținutul. Pe urmă, sunt bătuți în permanență. Sunt loviți cu ciomege, cu bâte de baseball, cu bice, cu cabluri, cu scânduri, cu bare de fier. Am văzut un gardian rupând o coadă de lopată pe spinarea prizonierului al treilea din dreapta, din rândul doi

și de atunci merge cocoșat. Altuia s-au spart douăzeci și șapte de sticle de bere în cap. Să nu crezi că Zulfikar, căruia îi place să bea, este cel mai dur cu ei. Cei mai sadici sunt și cei mai abstinenți: am văzut cum se încingea un fir de fier la alb și era dat apoi prizonierilor să-l apuce, am văzut trasându-li-se cruci pe brațe cu o pensetă de epilat, și ea încinsă până la alb, am văzut cum erau stropiți cu puțină benzină și li se dădea foc, am văzut cum li se băteau cuie sub unghiile de la picioare. Unii le pun măști de gaze pe figură și astupă orificiile sau se distrează trăgând în ei cu cartușe din care au scos glonțul: intensitatea plăcerii pe care şi-o procură e dublă, fiindcă mai întâi prizonierul crede că va fi ucis și e împărțit între speranță și teamă, și pe urmă este în același timp decepționat și ușurat, dar nu e scutit de suferința de pe urna arsurilor. Un prizonier făcuse, la fel ca tine mai adineaori, semnul crucii. Știi ce-au inventat pentru a-l pedepsi? Au demontat câteva cartușe, au scos praful de pușcă și l-au turnat în anus după care i-au dat foc. Ei bine, omul încă mai trăiește! Cel din spate care strigă *Allahu akbar* mai tare ca toți. Evident, nu toate tratamentele sunt la fel de radicale. Unele se dovedesc a fi chiar destul de inocente, li se atârnă de gât tălăngi de oi și sunt puși să alerge ca ele să sune, sau să pască iarbă sau să-și mănânce excrementele. Cel mai imaginativ rămâne totuși Zulfikar. Într-o zi, l-a forțat pe unul dintre prizonieri să bea o sticlă de coniac și apoi să alerge în toate direcțiile mimând că ar conduce o mașină: „Viteza întâi! Bagă în a patra! În marșarier! Nu te-am auzit schimbând vitezele. Mai repede! Mai încet! Ei, ce-i cu motorul tău, nu face zgomot?” Și nefericitul se clătina pe picioare la fiecare pas, se prăbușea în mocirlă, se ridica, și iar pornea[79]... Poate n-ai să

[79] Toate torturile relatate aici au fost cele practicate de gardienii lagărului croato-musulman de la Celebici asupra prizonierilor sârbi. Procesul gardienilor a fost deschis dinaintea TPI pe 21 martie 1996. *(n.a.)*

mă crezi, dar a fost o distracție pe cinste!

2K se uita la gardienii care păreau oameni ca toți alții, ceva mai dezaxați, ceva mai siniștri, dar nu cine știe ce în comparație cu multe personaje pe care le întâlnești pe stradă sau în metrou. Își spuse că beneficiau de o circumstanță atenuantă: erau urmașii renegaților și suportau cu greu să trăiască apăsați de această obsesie.

— Explică-mi un lucru, Georges. De ce n-ai intervenit niciodată? N-ai să-mi spui acum că aprobi toate astea… Și pe urmă, caritatea musulmană, ce-ai făcut cu ea?

— Nu, nu le aprob. Mi se pare o risipă inutilă de energie. În extremis, dacă vrei, e mai curând pueril. Dar, în primul rând, să nu uităm că nu eu sunt comandantul lagărului și socot de cuviință că trebuie lăsată subalternilor o cât mai mare inițiativă posibil, atâta vreme cât ea nu dăunează serviciului. În al doilea rând, bănuiesc că unii dintre acești monterossieni n-au fost tocmai tandri când îi aveau pe musulmani în labele lor. Și în al treilea, dacă există și nevinovați printre ei, sunt totuși creștini, resortisanți din *dar al harb*, casa războiului, deci, nu capătă oricum decât ceea ce merită, dacă nu prin ceea ce fac, cel puțin prin ceea ce sunt.

Georges se întrerupse pentru a-i da un ordin lui Zulfikar care răspunse *„Da, Si Lakhdar”,* și indică printr-un gest imperios că spectacolul se terminase. Prizonierii încetară să mai proslăvească măreția lui Allah. Slavko și Branko dădură să se îmbrace, dar gardienii îi obligară să între în rânduri cu lovituri de picioare, fără să le permită să tragă pe ei nici măcar izmenele. Își îmbrăcară hainele abia după ce ajunseră pe locurile lor. Niciun prizonier nu se uita la ei. Oamenii de gardă intrau prin cazemate: se distraseră pe cinste.

— Bun. La ce concluzie ai ajuns?

— În legătură cu ce?

— Ai de gând să-mi spui ce învârteai la Suk mai adineaori?

Simțea că tentativa lui de reviriment brusc, pentru moment, eșuase, și nu avea de gând să insiste, de teamă să nu-și irosească șansele următoare.

Într-un fel, Georges, care exercita funcții misterioase în lagărul musulman, și Martin, care trebuia să-l răpească pe președintele statului Monterosso, pentru a-l deferi TDH, se aflau pe aceeași parte a baricadei, dar faptul nu-l autoriza pe ofițerul francez să-și dezvăluie misiunea.

— Regret, Georges, făcu 2K, străduindu-se să păstreze și el un ton amical, în ciuda ororii pe care i-o inspira acum vărul său. N-am nimic altceva să-ți spun.

— Ei bine, în acest caz, cobori?

— Să cobor?

— Mergi și te alătură prizonierilor.

— Glumești?

Ochii lui și Lakhdar nu glumeau absolut deloc.

— Cum nu vrei să fii alături de mine, înseamnă că ești împotriva mea. Când ai să te saturi de hotelul nostru de cinci stele, o să ceri să-mi vorbești. Ei bine, ce mai aștepți? Mișcă, bătrâne. Vrei să te determin să cobori scările cu ajutorul băieților lui Zulfikar?

2K și Georges erau singuri pe platformă. 2K putea probabil să-l ucidă pe Georges cu mâinile goale, cu toate că și Georges practicase artele marțiale. Și pe urmă. Încă ar fi fost bine dacă, luat prin suprindere, Zulfikar și oamenii lui l-ar fi lichidat pe loc, dar, mai probabil, ar fi pus mâna pe el pentru a-l supune interogatoriilor... Când nu știi ce să faci, întotdeauna e mai simplu să te supui unui ordin, fie el și intolerabil. 2K puse spontan piciorul pe treapta superioară a scării de fier, și știa că era condamnat să-l pună pe celălalt pe treapta următoare și astfel ar fi coborât în curte și li s-ar fi alăturat prizonierilor și că infernul suferit de ei avea să devină infernul său. O singură speranță, să sară la gâtul unui gardian mai înainte de a începe „dresajul” și să procedeze în așa fel ca un alt gardian să fie obligat să-l omoare mai înainte de a-l omorî el pe primul. Să-l omoare,

nu să-l rănească? Prea puține speranțe să-i reușească.

Din capul scărilor, Georges dădea niște ordine în monterossiană, și Zulfikar răspundea respectuos *„Da, Si Lakhdar"* la sfârșitul fiecărei fraze. 2K încercă să ghicească ce comanda vărul său. Tonul era măsurat. Poate spunea: „Evită să-l marchezi" sau „Evită să-l snopești în bătăi" sau poate chiar „Evită să-i faci rău azi: o noapte în biserica blestemată i-ar putea băga mințile în cap"… și 2K era de pe acum mulțumit să-și spună că torturile fizice nu vor începe poate imediat, dar faptul nu schimba nimic din esențialul problemei. Se gândi pentru o clipă la Bérengére și la copii. Prefera să nu-i mai revadă, decât să-i revadă după ce ar fi fost redus la starea acelor oameni, noii lui camarazi… Îi trecu prin minte o idee: putea să inventeze o misiune și n-ar fi fost exclus să-l înșele pe Georges, dar o dată degetul prins în angrenaj, cine știe ce procedee ar întrebuința Georges pentru a-l compromite și mai mult? Lui Georges islamul se urcase la cap, și ar fi pretins poate ca 2K să se convertească de îndată ce ar fi dat un semn de slăbiciune. Mai curând martir, 2K atinse solul pietros. Se îndreptă spre grupul de prizonieri care păreau să nu fi realizat că acel kilogram de pâine avea să fie de acum înainte împărțit în douăzeci și opt de rații. Gardienii șovăiau între perplexitate și batjocură, încă nu avuseseră prilejul să-și pună reteveiele în funcțiune pe spinarea unui străin. Se simțeau intimidați, 2K trecu dintr-un salt pârâiașul abject și se apropie de grupul care exhala o duhoare înspăimântătoare. Unde trebuia să se așeze? Consideră că ultimul venit trebuia să stea în urma celorlalți. Procedă în consecință.

Zulfikar strigă ceva care trebuie că însemna „Rupeți rândurile", fiindcă prizonierii, cât de repede le era în putință, se îndreptară spre biserică, lovindu-se unii de alții, îmbrâncindu-se, grăbiți să ajungă la acel refugiu temporar al lor. Luat prin surprindere, 2K rămase ultimul, și o bâtă se abătu pe umerii lui.

Durerea nu însemna nimic, deși fu surprins: umilința era

cea care conta. Niciodată 2K nu fusese bătut. Ar fi putut să se întoarcă, să smulgă bâta din mâinile gardianului și probabil să-l omoare dintr-o lovitură sub stern, dar simțea că nu era încă momentul. Altminteri, dacă nu ești slav și nici fatalist poate că ar fi fost posibil să evadezi din acel loc? Scăpaseră din vedere să-i ia încălțămintea. Uitare? Favoare? Va încerca să profite de acea împrejurare. Intră în biserica unde prizonierii monterossieni se grăbiseră să ajungă fiecare la locul său și să se răsucească în zdrențe. Unii nu-l scăpau din ochii lor stinși pe noul camarad, dar nu-i vorbeau: el fusese martorul înjosirii lor, a renegării credinței lor. „N-are importanță, trebuie că gândeau: ajunge și el curând în starea noastră.” Alții căutau să doarmă. Slavko și Branko ședeau alături, cu ochii închiși. Se urau? Se iubeau? 2K se instală și el cu spatele de zid, rușinat că mai era încă musculos și curat și bine hrănit. Luminile se stinseră dintr-odată și naosul-închisoare se cufundă într-o noapte absolută, pe zidul rotunjit al absidei cu acel Christ musculos, roșu și verde, trăgându-i din infern pe Adam și Eva.

Capitolul VII

Veghea din ajun

Întoarcerea lui Golubinski fusese interpretată de regele munților ca fiind un alt semn al destinului.

De data asta, Dmitri Aleksandrâci nu sosise cu avionul, ci într-o Volgă climatizată. Însoțise un transport de arme pe mare; debarcase sub adăpostul nopții la gurile Zetei; și, luând legătura radio cu Bojidar Mkraici, zis Dragonul, reușise să treacă pe sub nasul ONUFR cincisprezece lăzi, a douăzeci de obuze de mortier de 82 și zece lăzi mai mici, a o sută de cartușe de 12, 7 până în împrejurimile localității Val.

Când se prezentă, mereu cu cravată, mereu proaspăt, mereu disponibil, la reședința președintelui Republicii Monterosso, uriașul ieșise în prag cu brațele deschise. Îl strânse așa de tare pe Golubinski la piept, încât fostul combatant KGB, prudent ca întotdeauna, se întrebă, pe jumătate serios, dacă nu cumva avea de gând să-l sufoce.

— Frate! rosti cicea, îngropându-l în toate blănurile de pe el, cele proprii și cea de oaie, sărutându-l zgomotos. Frate! Încă mai aveam îndoieli, dar acum, voi putea să trec la acțiune.

Spaniolii, care-i înlocuiseră pe americani în tabăra

forțelor ONU de ocupație, se dovediseră mai culanți. La drept vorbind, statul-major american se străduia să-i umilească pe valeții de arme europeni și, de fiecare dată când spaniolii nu-i dădeau ascultare, fie chiar și asupra unui amănunt, aveau impresia că își afirmau demnitatea. Astfel, nu-și mai băteau capul să-l însoțească pe președinte în timpul deplasărilor sale; nu-l supravegheau decât de la distanță și cu o curtoazie semeață, simțind că aveau mai multe în comun cu el decât cu demoplutocrații de dincolo de Atlantic, care-i desconsiderau.

Duminică seară, avu loc un serviciu de mulțumire adusă Domnului pentru muniția primită, celebrat la mănăstirea Sfântului Arhanghel Mihail de Vlădica Ambrozie în persoană. Golubinski asistă și el. Biserica cufundată într-o noapte abia întretăiată de cele câteva lumânări tremurânde, ritul atât de apropiat celui rus, dar mai auster, vechea limbă slavonă care în afara câtorva nuanțe, aparținea în comun întregii ortodoxii slave, treziră în inima kaghebistului mafiot amintiri din adâncurile copilăriei sale: aparținea unei generații care nu mai avea nevoie să fie botezată „de o bunică, știți, e analfabetă” – părinții se preocupau ei înșiși de această îndatorire creștinească, într-un minimum de clandestinitate. Dar nu erau numai amintirile: Dostoievski, Mussorgski, Ceaikovski nu puteau fi înțeleși decât prin acea intuiție, potrivit căreia, mulțumită Fiului lui Dumnezeu, umanitatea este potențial divină, iar Dmitri, mereu la fel de sceptic și în privința credinței ca și a necredinței, nu putea să nu se lase mișcat în același timp de similitudinile religioase, ca și de diferențele coloritului național.

Trecură apoi în refectoriu, ale cărui bolți fuseseră clădite să primească două sute douăzeci de călugări, și unde, vreo douăsprezece persoane, dintre care o singură femeie, aveau să ia cina în seara aceea.

Cicea ținuse ca Antonia să fie prezentă, fiind vorba de viață și de moarte; în astfel de împrejurări, femeile aveau

un cuvânt de auzit și uneori unul de rostit. Și Milan, fiul Gordonei, era de față, în pofida vârstei sale fragede, pe umerii căruia apăsa perenitatea slavei Knezevicilor, dacă se întâmpla vreo nenorocire tatălui său. Ceilalți erau Srdjian Kravar, șeful gărzii, Bojidar Mkraici, zis Dragonul, responsabil cu serviciul de informații, Dmitri Golubinski, și șase ofițeri, cetnici dintre care doi imberbi și patru hirsuți, toți onorați cu gradul de colonel, salutându-se între ei, pe jumătate solemni, pe jumătate hâtri, cu vechea formulă monterossiană:

— Cinste rănilor tale!

Masa, luminată de un hățiș de lumânări a căror ceară picurândă se solidifica în cascade încremenite, părea să plutească în noapte ca o navă pe mare: țărmurile erau fresce pe jumătate șterse, ce împodobeau zidurile și pe care se mai deslușeau pe ici colo săbii și nimburi.

Nu se bău decât un păhărel de șliboviță, din respect pentru acele locuri; oaspeții mâncau plăcintă cu brânză, salată, măsline, fasole – niciun pic de carne întru cinstirea mănăstirii. Când cina luă sfârșit, cicea își puse coatele pe masă și porni să glăsuiască. Nu aprecia stilul înflorit și sforăitor pe care oratorii monterossieni îi datorează grecilor și turcilor. Prefera ceea ce numea el stilul veterinar: diagnostic și rețetă.

— Vlădico, frați și surori, ne-am adunat aici din voia Domnului, iar eu vă sunt dator cu o lămurire. Avem un străin printre noi. Lui în datorez mai mult decât viața: libertatea mea scumpă. Doresc, așadar, să socotiți că e bine ca el să ne împărtășească secretele și ne dea sfaturi în legătură cu acțiunea ce o vom întreprinde pentru eliberarea fraților noștri și pentru propria noastră onoare pe care am lăsat-o de prea mult vreme să fie tăvălită în noroi.

Îi măsură din priviri pe cei șase colonei care se aflau în capătul opus al mesei și dintre care patru, zdraveni și pletoși, îl aprobau dând din cap, pe când cei doi slabi și imperbi rămâneau în expectativă. Cicea era el cicea, dar

putea foarte bine să se și înșele.

— Frații noștri prizonieri zac la Zlatița de luni de zile. Unii dintre ei au murit, asasinați sau ca urmare a relelor tratamente. Ceilalți se roagă zilnic lui Dumnezeu să le ia viața, ca să scape din robie. Sunt bătuți, sunt umiliți, sunt torturați. Multă vreme am sperat să obțin eliberarea lor negociind cu forțele ONU de ocupație. Dar Forțele ONU n-au vrut să audă nimic. Așa cum unii dintre voi o știu, am înțeles de câtva timp că trebuie să procedăm altfel: punând mâna pe arme. Dar mi-am spus următoarele: treaba nu-i ușoară. Forțele ONU de ocupație ne spionează prin mijloacele științifice și tehnice cele mai rafinate: ascultări, sateliți, avioane teleghidate. Ca să atacăm Zlatița, încălcând acordurile de la Chicago, trebuie să aducem oameni la fața locului și arme, în special arme grele, și muniții, fără ca un singur spion al ONUFR, om sau robot, să bage de seamă. Mai înainte de a amplasa personalul și materialele necesare, aveam nevoie de informații. Dar în timpul ăsta, frații noștri îndură martiriul în captivitate, iar familiile lor îndură martiriul în libertate și îmi reproșează poate că nu întreprind nimic. Dar eu nu-mi pot trimite să atac Zlatița ca să văd cum forțele ONU de ocupație se aruncă asupra lor, sub pretextul că acționează în vederea respectării acordurilor de la Chicago. (Oftă.)

E mai ușor să fii paladin decât președinte.

Lăsă să treacă o lungă tăcere. Maicile serveau la masă, trecând pe sub bolțile abia luminate, pierzându-se printre frescele medievale ce păleau pe ziduri. Vlădica Ambrozie, care părea și el o frescă zugrăvită, își pusese coatele printre farfurii, iar bărbia în pumni, ceea ce-i zburlea barba în sus. Antonia își ținea mâna foarte aproape de cea a soțului ei, fără s-o atingă. Milan, micul prinț, stăpânit doar de o dorință, să fie demn de strămoșii lui, își căsca ochii mari, fiindcă lupta cu somnul, căruia nu voia să se lase pradă.

Regele munților reluă:

— Poate că aș fi continuat să tergiversez, dacă nu mi-ar fi trimis cerul un semn. Vlădica Ambrozie e la curent cu cele întâmplate. Este vorba de o relicvă a unui mare sfânt rus care a ajuns, printr-o minune, la hotarele lui Monterosso. Însuși faptul că această relicvă a fost adusă din îndepărtata Rusie până la granițele noastre ne dovedește că există un destin pentru noi, fraților, că mâna lui Dumnezeu este asupra noastră. Așa că, am luat hotărârea să trec la acțiune.

Coloneii își înclinară capul. O relicvă, e ceva important, la fel de bine pe câmpul bătăliilor veșnice ce se dau în ceruri între Mihail și Lucifer, ca și pe pământ. Relicva înseamnă o promisiune a învierii, o garanție fizică a lui Dumnezeu, cum este și Euharistia, îndemnându-i pe soldați să se arunce în foc. Păcat că nu era cu putință să le fie arătată mai înainte, dar li se va promite că o vor vedea după luptă, uneori funcționează la fel de bine și așa, dacă nu cumva mai bine: coloneii se gândeau la toate astea fără urmă de necuviință. Se întrebau ce sfânt rus putea să fie preocupat de destinele Iugoslaviei. Nici sfântul Dumitru, nici sfântul Sergiu nici sfântul Serafim nu păreau să fie prea îngrijorați… Schimbară câteva șoapte. Unul dintre ei era de părere că Ivan cel Cumplit era sfânt: ceilalți îl treziră la realitate.

Regele munților începu iar să vorbească, dar pe un ton diferit.

— Zlatița este un sat monterossian, și eu încă îmi mai amintesc de sărbătorile religioase din copilăria mea. Coboram din munții noștri de ziua sfintei Maria Magdalena, în plin post, în cele mai frumoase straie ale noastre, și eram întâmpinați cu cântece și *kolo,* pe ascuns față de comuniști. Dar nu mă lăsați să mă pierd în nostalgii. Acum, Zlatița este o zonă „demilitarizată”, care cuprinde pe de o parte lagărul unde zac douăzeci și șapte dintre frații noștri, iar pe de altă parte un centru de antrenamente pentru o sută de „mudjahidini”, cum își zic ei, adică de ucigași veniți din toate țările lumii ca să se antreneze aici pe cheltuiala

noastră. Să nu ne facem iluzii: reprezintă o forță de elită, a cărei primă misiune nu constă în păzirea lagărului de prizonieri, dar care n-ar sta pe gânduri să le sară în ajutor imediat. Nu vreau să vă ascund nimic: tot din Zlatița, suntem siguri, a plecat și butelia de gaz destinată mie, dar care l-a ucis pe fiul meu Ștefan.

O umbră gravă trecu peste chipurile celor prezenți: era firesc ca voievodul să-și dorească răzbunarea fiului, și îi erau recunoscători că nu abuzase de poziția sa pentru a o face, indiferent cum.

— Avem de înfruntat, prin urmare, diferite dificultăți, continuă Vlado Knezevici.

Să vorbim, mai întâi, despre serviciul de informații. Rețeaua lui Bojidar ne-a pus la dispoziție, puțin câte puțin, toate datele de care aveam nevoie: îi cunoaștem acum pe călăi după nume, iar sistemul de apărare a lagărului de prizonieri nu mai are secrete pentru noi: numărul de oameni, orele de schimbare a gărzii, calibrul armelor, cantitatea de muniție, știm toate astea datorită celor câțiva locuitori creștini rămași în Zlatița, a văduvelor și a bătrânilor, care nu și-au putut părăsi căminul și sunt oprimați zi de zi, dar care observă…

Trebuie să ținem cont de supravegherea forțelor ONU de ocupație. Antrenamentul oamenilor noștri a durat săptămâni întregi, așa cum știți, dar e nevoie ca forțele ONU să nu bănuiască în ce scop. Va trebui apoi să ne transportăm la locul de acțiune, să campăm acolo o parte a trupelor și a armelor noastre, iar toate aceste elemente să treacă neobservate zile de-a rândul, iar absența lor din Monterosso să nu fie remarcată de ONUFR.

O ultimă problemă: în privința armelor colective, riscam să ne lipsească muniția, dar mulțumită fratelui nostru Dmitri, această chestiune a fost rezolvată: nu ne rămâne decât să le transportăm la fața locului, și o vom face pe spinarea catârilor și a oamenilor, iar forțele ONU nu vor băga de seamă nimic, colonelul Abramovici se va ocupa de

toate astea.

Colonelul Abramovici făcu un semn afirmativ din cap.

— Bineînțeles, noi am vrea să recucerim definitiv satul Zlatița, care ne aparține, dar suntem nevoiți să ne luăm gândul. Acordurile de la Chicago l-au făcut cadou musulmanilor. Obiectivul nostru nu poate fi decât eliberarea celor douăzeci și șapte de frați ai noștri deținuți acolo. Trebuie să ajungem până la ei fără ca un fir de păr din capul lor să fie atins, dar mai trebuie să avem în vedere: pe de o parte, că mulți dintre ei nu vor fi în stare să meargă și v-a trebui să-i transportăm; pe de altă parte, că mujdahidini din tabăra de antrenament, situată în celălalt capăt al satului, nu vor întârzia să ne contraatace în forță. Și pot să vă asigur că dispun de armamentul necesar, inclusiv rachete americane. Se impune, așadar, să concepem două manevre: asedierea lagărului, lichidarea gărzilor, eliberarea și repatrierea fraților noștri; ocuparea temporară și parțială a satului, pentru a împiedica orice intervenție sau urmărire din partea mujdahidinilor.

În acest scop, am prevăzut trei elemente.

Elementul (a) va cuceri lagărul de prizonieri, îi va elibera și se va ocupa de dirijarea lor spre libertate.

Elementul (b), prin tiruri reglate de mortiere, va izola lagărul de prizonieri și va condamna la inacțiune centrul de mujdahidini. Va fi alcătuit din două secțiuni, una înarmată cu mortiere, cealaltă mai mobilă, înarmată cu rachete și mitraliere, care va acoperi retragerea primei.

„Elementul (c) va da asaltul asupra satului, va elimina orice rezistență locală și va acoperi retragerea elementului (a), apoi, în linie de trăgători, propria retragere.

Președintele lovi în masă cu palma:

— Ascultați-mă bine, voi, cetnicilor. Nu vom ataca orbește, așa cum am avut tendința s-o facem de prea multe ori: obiectivele sunt marcate pe hartă, fiecare își cunoaște locul și misiunea: domnii colonei vor veghea ca, măcar de data asta, ordinea să fie strict respectată.

Vladimir Knezevici era veterinar, și nu soldat. Dar există unele arte, puțin tehnice, care se oferă bucuros, după ceva studii și ceva experiență, amatorilor. Generali puțin experimentați și absolut deloc instruiți ai lui Napoleon au făcut minuni la douăzeci sau treizeci de ani, iar radioul, care a transformat distribuirea ordinelor, permite cu atât mai mult intuiției unui șef să aleagă soluția optimă. În timpul războiului pentru Monterosso, Knezevici a avut noroc de mai multe ori la rând, și armata credea în el, ceea ce înseamnă jumătate de victorie câștigată. În plus, el deținea acea cunoaștere intuitivă a organismelor, acea vigilență față de cauzele secundare, acea înţelegere în același timp empirică și vizionară a felului în care se prezintă menirile, ce permite tămăduitorul să vindece și soldatului să învingă prin mijloace simple. Coloneii, fără de care n-ar fi putut face nimic, se supuneau cu dragă inimă, și în război, această tragere de inimă înseamnă mult. Se resemnară, prin urmare, de bună voie, să mai atace indiferent unde și indiferent cum, deși nutreau sentimentul de a fi lipsiți puțin de virilitate, adoptând o tactică de care erau nevoiți să țină seamă.

— Un lucru trebuie să fie clar. Operațiunea ne va lua timp și va face zgomot. Va trebui să ne retragem mai înainte ca forțele ONU de ocupație, care nu vor pricepe ce se întâmplă, să poată interveni.

— Cât timp vom avea noi la dispoziție, potrivit previziunilor dumneavoastră? întrebă Golubinski.

El își scosese un carnet și lua notițe.

Lui Knezevici nu-i scăpă acel „noi”.

— Două sau trei ore după primul foc de armă.

— Ideea de manevră e sănătoasă, observă Golubinski. Totul depinde de distanțe, de sincronizare, de precizia tirurilor, și, bineînțeles, de competența și brutalitatea primei acțiuni.

— Vom izbândi, făcu unul dintre colonei, fiindcă luptăm pentru o cauză dreaptă.

— Vom izbândi, se auzi și altul, fiindcă monterossienii sunt oameni războinici.

Golubinski nu replică. Toată lumea știa că esențialul fusese anunțat, mai puțin data zilei J. În așteptare, atmosfera se destinse.

— Ei! Vremurile s-au schimbat, spuse un al treilea colonel (o spunea fiindcă nu credea cu adevărat în spusele lui). Copiii noștri nu mai sunt ce eram noi o dată, iar noi nu mai suntem ce erau părinții noștri. Ascultă aici, rusule. Aveam un strămoș, era pe timpul războiului din 914, era prea bătrân ca să se bată, dar, după victorie, n-a mai vrut să vadă pe nimeni, și, cum era un moșneag dat naibii, în cele din urmă, un megieș de-al lui și-a luat inima-n dinți și s-a dus să-l caute: „De ce nu te mai arăți pe la cafenea? Ce ți-am făcut noi?” Iar străbunul i-a răspuns: „Voi nu mai puteți schimba nimic, și nici eu nu mai pot schimba nimic. Șase membri din familia mea au mers la război și s-au întors cu toții fără nicio zgârietură: vai, ce rușine!”

— Îmi aduci aminte de străbunicul meu, îi luă vorba din gură un al patrulea colonel. Îl rugase pe un căpitan să-i recruteze pe cei trei fii ai lui ca să meargă la război cu regele Petru. Niciunul nu avea vârsta. „Pentru ce insiști atât ca să obții această favoare?” îl întrebă căpitanul. El își închipuia că o făcea din motive patriotice sau din dragoste pentru rege. „Ascultă, domnule căpitan, i-a zis străbunicul meu, noi ăștia suntem oameni de la munte și pe la noi iarna e lunea și aspră, șase, șapte luni. Așa că oamenii se adună la gura focului și stau la taclale. Ce ai vrea să povestească fii mei dacă n-au făcut războiul?”

Se auziră murmure de aprobare. Antonia, care cunoștea poveștile astea pe de rost, le traducea la urechea lui Dmitri. El asculta cu atenție și respect, înclinând capul din când în când.

— Părinții noștri nu erau niște degenerați, spuse primul colonel. Aveam un unchi, a făcut războiul sub Mihailovici și avea un braț amputat. Spre sfârșitul războiului, e capturat

de partizanii lui Tito și tradus dinaintea unui tribunal comunist. Atunci, judecătorul îi zice: „Recunoaște măcar că ai ales greșit de partea cui să lupți și te eliberez.” Iar unchiul meu – avea pe atunci treizeci de ani – îi răspunde: „Nu mai am decât un singur braț, dar, dacă îmi dați o pușcă, cu ăsta singur, care mi-a rămas, v-aș ucide pe toți, porci ce sunteți.” Ai auzit una ca asta, rusule?

Nimeni nu puse întrebări despre ce se alesese de unchiul colonelului. Cicea începu să vorbească și toți făcură liniște.

— Voi vă mai amintiți de povestea asta, de pe vremea strămoșilor noștri, când regele ne-a convocat, pe noi monterossienii, ca fiind cei mai buni luptători din regatul său, și noi ne-am dus, dar ne-am bătut așa și așa, fără să ne dezonorăm, dar fără să ne comportăm mai bine ca alții? Atunci regele ne-a chemat dinaintea sa și ne-a spus: „Ce s-a întâmplat, prieteni monterossieni? Credeam că sunteți cei mai buni dintre combatanții noștri, și aproape că nu sunt morți printre rândurile voastre?” Ei se uitară unii la alții, rușinați nevoie mare, și în cele din urmă recunoscură: „Maiestate, o să-ți zicem cum stau lucrurile. E adevărat nu ne-am bătut cum ar fi trebuit și asta pentru că nu neam adus femeile cu noi. Noi vrem ca femeile noastre să ne cânte vitejiile, și din cauza asta nu ne batem bine decât atunci când ele sunt prezente. Permite-ne să le aducem și vei vedea.” Regele le acordă permisiunea; data următoare, turcii fură bătuți.

Mâna Antoniei se mai apropie puțin de cea a soțului ei, dar tot n-o atinse.

— Așa e, rosti Srdjian Kravar, străbunii noștri erau bărbați, nu glumă. Nu mai știu ce război era – de o mie de ani ne tot războim dar unul dintre strămoșii mei, care era voievod, pleca la luptă și fiul său alerga în urma lui, fiindcă voia să-i omoare pe turci împreună cu tăticii’. Trebuie că avea trei sau patru ani. Atunci, unul dintre cetnici îl așteaptă la o cotitură: „Încotro ai pornit tu, fiu de voievod?

— Vreau să omor turci.

— N-a venit încă timpul, copile, și, dacă tatăl tău pune mâna pe tine, o să-ți tragă o mamă de bătaie. Stai cuminte acasă și, dacă Dumnezeu se îndură de mine și am să mă întorc, îți aduc niște nasuri de turci să te joci cu ele.”

Se auziră râsete sobre de bărbați care știu ce înseamnă războiul.

— Eu, spuse cicea (și din nou se făcu liniște de cum deschise gura), n-am nicio istorioară să vă povestesc. Nu sunt militar, n-am trăit nicio experiență; dacă m-ați ales să vă comand, asta a fost voința voastră, nu a mea. Acum trei ani, ocupam Zlatița, și unul dintre oamenii noștri furase o gâscă de la un musulman. Nu era cine știe ce problemă, dar eu gândesc că, în acest domeniu, nu se cuvine să facem compromisuri. Musulmanul venise să mi se plângă mie, i-am verificat spusele și hoțul însuși a recunoscut. Atunci, unii dintre voi poate că-și mai aduc aminte, a doua zi dimineață, i-am adunat pe oameni – musulmanul fusese despăgubit, mă apropii în fața frontului în poziție de drepți și rostesc: „Armatele din Monterosso sunt armate de creștini, nu armate de hoți. Petko, ieși din rânduri.” Petko se prezintă dinaintea mea. Mă apropii de el și ridic mâna să-l pălmuiesc din toate puterile, de față cu toți camarazii lui. Imediat el își aruncă pușca pe jos. Îl întreb: „De ce ți-ai aruncat pușca?” Și el mă lămurește: „Voievodule, pentru că i-am jurat tatălui meu să nu fiu niciodată pălmuit atâta vreme cât voi avea o armă în mână.”

Golubinski îi urmărise spusele. Și se aplecă spre el:

— Și atunci?

— Ei bine, l-am pălmuit. Dar mai puțin dur decât ne-am fi așteptat, și el, și eu.

Coloneii se strâmbau de râs.

— Domnilor, reluă cicea, îmi rămâne să vă spun ziua în care veți avea ocazia să le dovediți urmașilor că nu ați pierdut stima străbunilor voștri.

Cei prezenți schimbară priviri de ușurare: în sfârșit, aveau să se bată, în sfârșit aveau să-și spele onoarea

terfelită.

— Peste trei zile, miercuri are loc ajunul slavei mele. Nu din orgoliu am ales această zi, sau nu numai din orgoliu și nici pentru că în ziua aceea sfântul Ioan Botezătorul va lupta alături de noi. Dar și pentru că îi voi invita pe șefii forțelor ONU la un dejun, și, beți și ghiftuiți, se vor duce să doarmă, și nimeni nu se va mai mira că Monterosso s-a pus în mișcare. Ați văzut bine ce s-a întâmplat anul trecut: întregul Monterosso se deplasează pentru a cinsti împreună cu mine tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul. Val va fi plin de lume: și nici măcar sateliții nu vor izbuti să numere câți suntem, nici să vadă dacă suntem sau nu înarmați. Iar musulmanii din Zlatița vor gândi: „Câinii de creștini din Monterosso o să se pună pe chefuri ca să serbeze slava președintelui, așa că în noaptea asta nu riscăm nimic.” Ei bine, tocmai în noaptea aceea vom da atacul. Ceea ce înseamnă că toți cetnicii care vor participa la operațiune trebuie să facă dovadă de măsură în toate. E de datoria mea să vă previn, furia forțelor ONU de ocupație va fi teribilă. Se va spune că am violat acordurile semnate de Iugoslavia în numele nostru, și aceste declarații vor fi, ca întotdeauna în politică, adevărate și false în același timp: da, noi le vom viola mâine, dar musulmanii din Zlatița le violează de luni de zile. Îi vom readuce pe frații noștri martirizați printre noi, dar opinia publică va fi împotriva noastră, ca de obicei, și vom fi considerați niște ipocriți în ochii lumii întregi, iar ONUFR se va abate asupra noastră cu toate forțele de care dispun. Oricine participă la operațiunea pe care v-o propun va trece drept criminal de război, culpabil de crime împotriva păcii sau a umanității, va fi căutat de ceea ce numesc ei comunitatea internațională, adică de NATO, pentru a fi deferiți TDH. Bineînțeles, veți putea evita responsabilitatea individuală purtând cagule, dar nu asta-i metoda noastră: monterossienii nu sunt teroriști. Pur și simplu, țineți minte că, de data asta nu va fi destul să fiți eroi sau martiri, va

trebui să fiți și condamnați...

— Asta-i bună, spuse Kravar, iartă-mă, voievodule, tu ești șeful meu, dar, condamnați ori ba... ne sinchisim noi de ei ca de primele noastre scutece murdare.

Un freamăt de râsete parcurse asistența și câțiva colonei bătrâni proferară zgomote obscene, înveseliți. Se simțeau bine ei între ei, și restul lumii nu mai conta.

Vlădica Ambrozie, cu brațele încrucișate pe piept, îi privea pe acești oameni convins că unii dintre ei nu aveau să se mai întoarcă în viață din operațiunea pe care erau atât de dornici s-o ducă la bun sfârșit. Simți că așteptau câteva cuvinte din partea lui:

— Fraților, Domnul nostru Iisus Hristos le-a spus discipolilor săi că ei erau sarea lumii. Ne facem un titlu de onoare din a fi discipolii discipolilor discipolilor lui și, prin urmare, de a fi și noi sarea lumii. E bine. Dar aș vrea să fim mai mult decât un condiment. Nu numai Vlădica e cel care vă vorbește, ci și mecanicul: aș vrea să fim motorul lumii. Tradițional, la noi, când armata monterossiană pleca să le vină de hac necredincioșilor, episcopul binecuvânta fiecare om în parte, care se spovedise și se împărtășise, și le adresa câteva cuvinte înaripate tuturor acelor oameni purificați care plecau să învingă sau să moară în numele lui Hristos. Am să vă atrag atenția, în treacăt, că întotdeauna o făceau pentru a apăra popoarele creștine împotriva necredincioșilor și niciodată pentru a impune cuiva credința lor. Necesitatea de a păstra secretul ne împiedică astăzi să practicăm vechea noastră tradiție. Și nici voi nu veți avea, poate, ocazia de a transmite fiecăruia dintre oamenii voștri binecuvântarea pe care Noi, episcopul din Monterosso, le-o acordăm individual, cu toate că pleacă să moară pentru o cauză dreaptă. Folosiți ierarhia voastră profană, sanctificați-o, transmiteți-le această binecuvântare prin intermediul căpitanilor voștri, a locotenenților voștri, a subofițerilor voștri, a caporalilor, vegheați ca acest râu de har să se reverse peste toți, nu-l păstrați numai pentru voi. Știți ce

facem în miercurea sfântă, după serviciul divin. Credincioșii se adună noaptea în jurul preotului, și-i ating patrafirul, iar cei care sunt prea departe pentru a-l atinge, ating umerii, brațele, hainele celor care l-au atins, astfel ca toți ajung unul singur și cer iertarea păcatelor, iar preotul le-o acordă, oricare ar fi păcatele lor, iar harul divin curge șiroaie din trup omenesc, în trup omenesc de la un capăt la altul al bisericii. O armată care pleacă la luptă reprezintă o adunare din miercurea sfântă. Nu am aici decât câțiva colonei pe care să-i binecuvântez, dar fie ca binecuvântarea mea să ajungă până la ultimul dintre soldații voștri, și, dacă vor trebui să moară fără să fi comis noi crime, să afle că îi iert de toate cele pe care le-ar fi putut comite până în această clipă.

Coloneii se ridicară cu toții în picioare și se apropiată fiecare la rândul său, patru grași ca niște poloboace, doi noduroși ca niște curmeie de viță, milităroși, în pofida ținutei lor civile jerpelite, jiletci de piele, haine largi, cămăși descheiate pe pieptul păros, asemănători frescelor care se scorojeau pe ziduri. Singurul conviv căruia i-ar fi venit greu să se integreze în peisaj ar fi fost Golubinski, cu costumul său bleumarin bine croit și cravata în același ton, contrastând cu cămașa de un roz pastel, dar merse și el să primească binecuvântarea. Asupra capului înclinat al fiecărui colonel, episcopul făcu semnul crucii, rostind:

— Fie ca Dumnezeu să-ți ierte toate păcatele de când te-ai născut, și asemenea celor care servesc sub ordinele tale.

Pentru a termina, regele munților distribui coloneilor niște plicuri sigilate. Conțineau ordinele lor.

— Le veți deschide în ajunul slavei, la amiază. Nicio secundă mai devreme. Și răspundeți de secret cu capul.

Coloneii se dovediră puțin surprinși, puțin decepționați ca operațiunea fusese pregătită atât de minuțios – li se părea o lipsă de încredere și de inimă. Cu toate astea, aveau intenția să asculte de șeful lor, căruia se supuseseră. Priveau plicurile și le frecau între degetele lor groase,

tentați fiind să le deschidă, dar fără a ceda tentației. Își strânseră mâinile cu o veselie austeră, știind că, după toate probabilitățile, nu se vor mai revedea niciodată toți împreună. Cine avea să fie lipsă, el, tu, eu? Se gândiră la familiile lor, dar mai curând cu orgoliu decât cu spaimă: „Fiul meu va fi mândru de mine.” Se simțeau ca paladinii prințului Lazăr, cu șase sute de ani în urmă, în ajunul bătăliei de pe Câmpia Mierlei: numai să nu existe niciun trădător! Nu, nu va exista. Știau că vor da o bătălie a aceluiași război, și se simțeau în același timp avizi de victorie, oricât de limitată ar fi fost ea, și resemnați în fața unei înfrângeri, văzând în ea, din capul locului, nu diminuarea importanței insuccesului, ci gloria sacrificiului. Dragonul anunță că mâncase o spată de berbec la prânz, că o cercetase cu grijă și că prevestirile pentru operațiune se păruseră favorabile.

Unul câte unul, cetnicii se retraseră, după ce-și salutară șeful, pe soția șefului și fiul șefului lor: de fapt, totul nu era decât o afacere de familie. Knezevicii rămaseră cu episcopul și cu Golubinski. Se așezară din nou în jurul mesei ca să mai bea o ultimă cafea, o ultimă șliboviță. Golubinski luă cuvântul:

— Vreau să vă cer o favoare, domnule Președinte, un mare privilegiu și aș înțelege dacă ați ezita să-l faceți beneficiar pe un străin. Aș vrea să particip la operațiune. Împreună cu elementul (a).

Nu vă cer să preiau comanda, deși am, fără să mă laud, mai multă experiență decât majoritatea oamenilor dumneavoastră. Aș vrea să filmez tot ce se va petrece, și aș vrea de asemenea ca în cadrul elementului (a) să fie repartizat un medic, care, de îndată ce prizonierii vor fi eliberați, să-i poată examina și să poată diagnostica consecințele torturilor suferite de ei.

— Ați vorbit mai adineaori de reprobarea lumii, iar reacția provocată oamenilor dumneavoastră s-a mărginit la niște rânjete. Acești ofițeri greșesc. Ei cred că războiul se duce

pe teren, dar, în timpurile noastre, se mai dă și în mințile oamenilor. Întreaga lume este împotriva voastră, Vlado (era pentru prima oară când își permitea această familiaritate), și vă bănuiesc că sunteți puțin cam himeric, în pofida răului ce-l face o asemenea atitudine poporului vostru. Dar v-ați întrebat vreodată pentru ce vi s-a ridicat toată lumea în cap? E din cauză că nu vreți să înțelegeți că în zilele noastre un război nu mai poate fi posibil fără asentimentul opiniei publice, și că, în consecință, războinicii moderni se preocupă înainte de toate de cucerirea acestei opinii publice, și pe urmă de țărmul acela, defileul acela, satul acela. Pentru moment, lumea și-a făcut de pe acum o opinie: toți monterossienii sunt niște călăi.

— Ceea ce nu-i nici pe departe adevărat, rosti cu greutate președintele.

— Știu, Vlado, dar trebuie să faci public faptul că nu toate învinuirile vă aparțin vouă.

— Cum anume? Mass-media e împotriva noastră. Vede una și relatează alta.

— Așa ea, Vlado, dar ce eforturi ați consacrat pentru a o informa? Ați pus-o cumva la curent cu toate atrocitățile comise de musulmani? Le-ați denunțat încălcările acordurilor de la Chicago? Aveți măcar un buget alocat relațiilor publice?

Antonia, frapată de atâta bun simț, vorbi pentru prima oară:

— Dmitri are dreptate: noi n-am făcut nimic pentru a lămuri lumea.

— Acțiunile noastre se cuvin s-o lămurească, bombăni regele munților. Sunt destul de glorioase pentru asta.

Dar dincolo de naivitatea lui de paradă, știa de pe acum că nu are dreptate.

— Este evident, reluă Dmitri, că nici publicului, nici mass-media nu-i convine să-și schimbe opinia. E atât de liniștitor când toate mărturiile coroborează ideea pe care și-au făcut-o din capul locului! Dar un lucru e sigur: reușit sau nu,

atacul vostru asupra lagărului de la Zlatița se va afla pe prima pagină a tuturor ziarelor. Toate agențiile de presă, toate posturile de televiziune nu vor vorbi decât de voi timp de trei zile. „Criminalul de război recidivează!” „Knezevici – Hitler!” „Knezevici la Helsinki!” Ei bine, acum veți avea totuși ocazia să vă apărați. Mai există încă o presă relativ liberă, care ar vrea să publice și versiunea voastră asupra stărilor de fapt, chiar dacă s-ar zice că este vorba de propagandă. Există ziariști aventuroși care vor veni să vă intervieveze și care nu vor relata decât minciuni. Dacă vă reușește operațiunea militară, prizonierii pe care i-ați eliberat vor fi interogați de către unii, pentru a le fura poanta confraților. Atunci, bineînțeles, dacă vă veți cantona cu toții într-o tăcere disprețuitoare, va fi un prilej în plus să fiți discreditați. Dar dacă veți spune ce aveți de spus și veți veni cu dovezi, dovezi ușor de reprodus, și în special imagini, imagini, imagini... Veți avea poate posibilitatea să inversați sau cel puțin să suspendați fluxul dezinformărilor.

— La fel ca Iosua, interveni episcopul, vei opri soarele minciunii.

— Chiar și numai pe moment, spuse Antonia, ar fi bine să nu ne mai simțim sub oprobiul lumii.

Golubinski, care învățase cum trebuie să le vorbești monterossienilor, adăugă:

— Fiul dumneavoastră, Milan, va fi mândru de tatăl său, Vlado, sălășluiește în voi toți prea mult orgoliu, dar și prea multă modestie. Încă n-ați înțeles că reprezentați un personaj istoric și că datorați Istoriei tot adevărul. Cine în Europa sau în lume s-a mai ridicat până acum împotriva hegemoniei americane? Sunteți singurul și, fără a avea intenția să vă port ghinion, probabil ultimul. Așadar, aveți datoria să explicați toate motivele posterității.

Această publicitate nu era pe placul regelui munților. Posteritatea, n-au decât să se ocupe de ea poeții epici cu guzlele lor. Războiul este o meserie de paladini, nu de baladini.

— Și atunci, spuse el, tu vrei să filmezi rușinea fraților noștri?

Tutuirea îi scăpase din nebăgare de seamă. Vine ușor în rusește.

— Rușinea și iar rușinea lor, Vlado. Eu vrea să demonstrez lumii ce înseamnă islamul islamist. Și eu mă războiesc, în felul meu, împotriva americanilor.

Vlădica Ambrozie dădea din cap în semn de aprobare:

— Are dreptate, Vlado. Adevărul nu trebuie ascuns sub obroc.

Iar Antonia:

— Vlado, gândește-te la copiii din școlile noastre. Când își vor vedea părinții luptând pe ecranele lor, îi vor iubi cu atât mai mult! Și nevestele pe bărbații lor…

Regele munților se încruntă: războiul este un lucru lipsit de pudoare, care nu trebuie să fie văzut de oricine. Aruncă o privire fiului său.

— Tu ce părere ai, Milan?

— Eu, tăticule, aș vrea să mă lași să merg cu tine. Sau măcar cu unchiul Dmitri. Am să-i duc camera.

— Și aici e o problemă, spuse președintele. Avem noi camere… și mai știu eu ce altceva, toate cele de trebuință?

— Am eu totul, îl asigură Dmitri. Îmi trebuie doar permisiunea ta.

Tutuirea fusese ratificată.

Președintele se uită la Dmitri și, dintr-odată, urcă în el o recunoștință răscolitoare față de acel străin care cerea să se expună acelorași pericole ca și monterossienii.

— Dmitri, vrei să fii *pobratim* cu mine, fratele meu fără de greșeală, fratele meu așa cum zice sfântul Ioan?

Chipul lui Golubinski, mereu surâzător și mereu impasibil, se înăspri brusc, ca electrocutat. Știa ce onoare unică îi făcea Vlado, ce încredere în el se exprima astfel.

— Vreau.

Vlado îl consultă pe episcop care făcu „da” din ochi.

— Să mergem.

Ieșiră, lăsând-o pe Antonia și pe Milița la masă, dar Vlado îi făcu semn fiului său să-l urmeze. Străbătură o sală întunecată și intrară în biserică, unde o lumânare solitară încă mai ardea dinaintea frescei albastre ce-l reprezenta pe Hristos cu o spadă în mâini.

Ambrozie mai aprinse o lumânare, se duse în altar să caute o carte, se întoarse, ridică ochii spre icoană și rosti Tatăl Nostru în slavonă. Vlado îl rosti și el, iar Dmitri adăuga pe ici-colo câte un cuvânt pe care și-l mai amintea.

Episcopul deschise cartea. Era Vechiul Testament. Spuse cu glas scăzut:

— Psalmul 132.

Și adăugă zâmbind:

— E foarte scurt.

Îl citi fără să-l psalmodieze:

„Iată cum este bun și ce este frumos, decât numai a locui frații împreună!

„Ca mirul pe cap, care se pogoară pe barbă, pe barba lui Aaron, care se pogoară pe marginea veșmintelor lui.

„*Ca rouă Ermonului, ce se pogoară pe munții Sionului, că acolo a poruncit Domnul binecuvântarea și viața, până în veac.”*

Făcu semnul crucii și își lăsă mâinile pe capul lui Vlado și al lui Dmitri, le ținu o clipă, apoi le ridică.

Vlado scoase un cuțit din buzunar, îl desfăcu, și, dintr-o mișcare, își crestă o venă de la mână. Îi întinse cuțitul lui Dmitri, care, reținându-și o grimasă, își tăie și el pielea. Își frecară mâinile una de alta ca sângele să fi se amestece.

— Fratele meu fără de păcat Dmitri, fratele meu Dmitri, prin voia Celui de Sus și a sfântului Ioan… murmura Vlado cu lacrimi în ochi, crezând din toată ființa sa în această nouă frăție, electivă, de sânge, nu de spermă.

Iar Dmitri, căruia eroismul epic și pitoresc al scenei nu-i disimula aspectul extravagant, îngâna conștiincios după el:

— Fratele meu Vladimir… fratele meu fără de păcat… fratele meu din voia Celui de Sus… fratele meu prin sfântul

Ioan…

Prin ușa întredeschisă, băiețelul Milan, căruia îi fugise somnul, privea miracolul cu ochii mari.

Capitolul VIII

Foc

1. Viclești de război

Plicul lui Srdjian Kravar era gol. Și el știa. Ordinele ce-i reveneau erau atât de secrete încât îi fuseseră transmise de președinte de la gură la ureche.

Aceste ordine îi plăceau și-i displăceau în același timp. Pe de o parte, întreaga operațiune se sprijinea pe el și era mândru de această responsabilitate. Pe de altă parte, socotise de când se știa că serviciul său consta în protejarea imediată a lui cicea, și iată că acum cicea avea să expună singur, fără gărzi de corp personale, în vreme ce el primea o altă însărcinare. Ba mai mult, se repartiza acum rusul ăsta, plus un medic, ca să facă ce, mă rog? Filme, fotografii, diagnostice... Nu prea respectau toate astea tradiția monterossiană. În sfârșit, ordinele sunt ordine, iar Kravar se simțea totuși satisfăcut că fusese numit, pentru că el era cel mai bun.

Îi alesese în persoană și demult timp pe cei șase cetnici care aveau să-l însoțească. Erau, tineri sau bătrâni, camarazi de încredere cu care făcuse războiul. Anume nu-i

luase cu el pe cei doi frați, ca în cazul unei nenorociri, să mai rămână Kravari să-l păzească pe cicea.

Îi adună pe camarazii lui în după-amiaza zilei următoare, luni și, de cum se lăsă noaptea, o porniră la drum, la mare distanță unul de altul. Ploua ușor, ceea ce nu era rău deloc, fiindcă tamburinarea picăturilor de ploaie pe frunzele ude înăbușea zgomotul pașilor. Bineînțeles, forțele ONU de ocupație întinseseră ambuscade într-o zadarnică tentativă de a impune restricții de circulație. Dar, de cum apunea soarele, muntele aparținea celor care crescuseră aici, campaseră, vânaseră, pescuiseră, se războiseră: cunoșteau ei pe dinafară amplasamentele ambuscadelor forțelor ONU și nu le rămânea decât să le ocolească. Câțiva kilometri în plus nu-i speriau pe munteni.

Trecură în toiul nopți Komarnița clocotitoare, sărind din stâncă în stâncă, peste trunchiuri de copaci. Cunoșteau fiecare loc de care se puteau ține, fiecare crestătură. Golubinski îi urma cum putea.

De acum înainte se aflau într-o zonă mai puțin râpoasă, care făcuse parte cândva din Monterosso, dar pe care acordurile de la Chicago le dăduseră musulmanilor și de unde fugiseră cei mai mulți creștini. Țară vrăjmașă, deci: neîncredere, dar patrulată de ONUFR: dublă neîncredere. Și aici cunoșteau locurile de ambuscadă posibile și le evitau. În zori, ajunseră într-o vale departe de orice așezare și ascunsă vederii de o pădure deasă de zadă. Kravar lăsă un om de strajă pe singura cărare de acces. Ceilalți cetnici se întinseră pe jos în preajma unui izvor, își împărțiră între ei merindele, pâinea, friptura de berbec rece, brânza, șlibovița și apa.

— Domnul comandant nu-i prea obosit? întrebă Kravar cu o solicitudine prefăcută.

Golubinski îi zâmbi politicos fără să-i răspundă: trecuse el și prin altele mai grele în cadrul spețnaz[80], dar îi lipsea

[80] Spețnaz – forțe speciale ale serviciului de informații și acțiuni militare ale fostei URSS și ale actualei Rusii, având misiuni de sabotare

antrenamentul și se simțea mulțumit că se putea odihni.

Medicul sforăia de pe acum, învelit în pânza lui de cort: era un tânăr care-și făcuse serviciul militar la parașutiștii iugoslavi și avea de gând să nu se lase mai prejos decât acei ciobani coborâți din munte.

Straja era schimbată din două în două ore. Ceilalți oameni dormeau, știind că a doua zi vor avea nevoie de forțe și de luciditate.

Golubinski dormi o parte a zilei, și o petrecu pe cealaltă întrebându-se ce căuta el acolo, și, într-un mod mai general, potrivit eredității sale ruse, la ce servea viața. Ajunse la concluzia că viața servea, în principal, să fie trăită. Nicio altă ipoteză nu trebuia exclusă: poate servea și la împlinirea voinței unui Dumnezeu sau a altuia, sau la perpetuarea speciei sau la progresul drepturilor omului. Dar astea erau perspective prea vaste, își zise Dmitri, ca pentru inteligența sa pe deplin empirică ca om de acțiune ce era. De ce devenise el ofițer al Armatei Roșii? Cu siguranță nu din cauza adeziunii față de marxism-leninism. Din patriotism? Puțin. Dar și datorită eredității, fiindcă strămoșii lui serviseră țarului. Dar mai ales pentru că viața nu merita strădania de a fi trăită decât cu condiția de a fi riscată la tot pasul. Tocmai de aceea dăduse el din mâini și din picioare pentru a intra în spețnaz, unde reușise. Dar pe urmă, demisionase din armată, deși se rezerva o carieră frumoasă: de ce? Fiindcă, neîndoios, simțise că aerul vieții se rarefiase acolo, că existau activități mai intense și mai periculoase în alte părți. Tot așa de bine reușise și în cadrul KGB-ului, dar și de acolo demisionase, urmărind o accelerare perpetuă. Zâmbi la gândul că unii îl tratau ca pe un mafiot, și era adevărat că își agonisise doar în câțiva ani o avere confortabilă, și că destui dintre concurenții săi își lăsaseră pielea în unele acțiuni riscante. Faptul nu-l incomoda: erau bancheri, alții aveau să le ia locul. Dar

---

și de comando, *(n.tr.)*

pornise, oare, pe calea aceea atras fiind de bani? Nu, el căutase mediile unde viața clocotea mai intens. Și acum, rămânea fidel vocației sale. Fratele său Vlado era un anacronic rămas în viață, fiind menit să dispară, dar această dispariție nu putea avea loc fără zbucium, iar Dmitri considera că, împotriva oricărei logici, locul lui era acolo unde se afla Vlado.

Nu fiindcă ar fi fost câtuși de puțin înclinat către cauzele pierdute ca atare, el crezând în victoria probabilă a unei alianțe a puritanilor și mercantililor împotriva celor numiți de el *bogatâr*[81]. Există un astfel de cânt epic care povestește *Cum s-au stins bogatârii de pe pământul rus,* și Dmitri avea impresia că aceeași soartă îi aștepta pe toți *bogatârii* din lumea întreagă. Dar nu era un motiv să nu mai aplice o lovitură zdravănă în coastele lor, dacă bătălia merita osteneala – bătălia nu victoria. Viața e făcută să fie trăită. Dmitri adormi din nou, remarcând că toamna începuse să badijoneze cu portocaliu foioasele; în regiunea aceea luaseră locul zadei, care, ca atâtea lumânări intangibil de negre, stăteau de strajă pe pantele din Monterosso.

După cină, porniră la drum în noapte.

Era vorba acum să pătrundă în așa-zisa zonă demilitarizată din Zlatița, să ocolească de departe satul și să se posteze între Zlatița și Suk, într-un loc care fusese stabilit dinainte, prin două misiuni de recunoaștere.

Ajunseră acolo în zorii zilei de miercuri, fără dificultăți, spre ușurarea vădită a unora dintre cetnici, fiindcă marțea poartă ghinion. Kravar raportă prin radio că se aflau la fața locului: un fluierat repetat de trei ori, la care punctul de comandă al regelui munților răspunse în același fel. Apoi oamenii se culcară din nou, unul dintre ei făcând de pază. La amiază, prânziră. Angoasa acțiunii care se apropia făcea gesturile bruște, sacadate, unele stângace. Se vorbea

[81] Menestrel al cânturilor epice rusești, *(n.a.)*

puțin.

Dezgropară cele două uniforme de milițieni musulmani, obținute cu câtva timp în urmă și îngropate la fața locului, într-o ladă de aluminiu. Unul dintre oameni se cățără pe un vârf și dispăru în frunzișul unui fag. Avea misiunea să observe cu binoclul drumul care venea dinspre Suk. Doi cetnici, care fuseseră obligați să se bărbierească cu această ocazie și aveau obrajii plini de tăieturi, îmbrăcară uniformele, scuipând și blestemând. Coborâră în drum și se plasară pe un teren ceva mai ridicat, de pe dreapta șoselei Suk-Zlatița, după o curbă. Kravar și ceilalți șase se tupilară în tufișul aflat la doi metri de ei, ținându-și pregătite carabinele cu lunetă 22 și țeavă lungă ghintuită Sako, care, împreună cu amortizoarele, alcătuiau o singură piesă, cu siguranța pusă. Golubinski constată cu satisfacție că acești amatori nu le manevrau deloc rău.

Începu așteptarea. De obicei, camionul cu aprovizionarea, care venea din Suk, trecea între orele 17 și 18. Verificaseră de nenumărate ori, dar în ziua aceea putea veni mai repede sau cu o oarecare întârziere.

La ora 17.06, un zgomot de motor imitat de o voce bărbătească răsună în radioul pe care Kravar îl ținea acum lipit de ureche: agentul din Suk alertase un om de legătură care raporta că mașina plecase. Acest agent și omul de legătură procedau astfel în fiecare săptămână, dar nu știau cum avea să fie folosită azi informația lor. Omul cu binoclul auzise același zgmot ca de motor și știa că în aproximativ patruzeci de minute, camionul avea să treacă prin dreptul său. Circulația era rară prin locul acela, locuitorii din Zlatița nu se dădeau în vânt după turism, dar fusese prevăzut cazul ca un alt vehicul să se prezinte în același timp. Cu atât mai rău pentru ocupanții lui, care ar fi fost cu siguranță musulmani.

La 17.51, camionul își făcu apariția.

Era un Mercedes vechi, de culoare galbenă, descoperit, hodorogit, încărcat cu lăzi, cuști, bomboane, doi milițieni

înarmați cu puști Kalașnikov fiind cocoțați deasupra încărcăturii. Omul cu binoclul verifică numărul de înmatriculare – era cel bun – mormăi și el în microfon. Kravar scoase un fluierat. Cei doi falși milițieni, legănându-și puștile Kalașnikov atârnate de umăr, coborâră în drum, cu un aer degajat. Lui Kravar i-ar fi plăcut să fie unul dintre ei, dar era prea cunoscut în regiune.

Camionul apăru după cotitură.

Milițienii se plasară pe mijlocul drumului și unul dintre ei își duse fluierul la gură și suflă în el.

Camionul trase pe dreapta, corect, într-un scrâșnet de frâne și de pneuri și o ploaie de pietriș. Un berbec din spate începu să behăie. Băieții de pe coșurile cu legume și fructe erau gata-gata să cadă. Se cramponară de marginea camionului, râzând și înjurând. Unul dintre milițieni se apropie fără grabă de portiera din dreapta, celălalt înconjură rapid capota și-l apostrofă pe șofer:

— Actele mașinii. Permisul de conducere. Ordinul de misiune.

Kravar și un cetnic deschiseră focul; doi dintre camarazii lor grăbiră pasul, în același timp, unul dintre falșii milițieni îl lichidă pe șeful vehiculului cu un foc de Makarov, având grijă să tragă pe deasupra ca să nu-l atingă pe șofer: exersase acest tir de mai multe ori la el acasă, pe un manechin. Șeful vehiculului primi glonțul în partea de sus a gâtului și îi ieși prin creștet.

Omul cu binoclul sărise din copac și cobora în fuga mare. Golubinski și medicul veneau și ei. Golubinski filma. Unul dintre morți se rostogolise pe pământ. Celălat pierdea sânge acolo sus, peste gămada de varză și cuștile cu găini. Șeful camionului căzuse peste șoferul care se chircise în colțul lui, fără a avea de gând să se apere. Îl cunoșteau, era bătrânul Mustafa, un bețiv inofensiv și timid. Motorul mergea. Traseră trupurile neînsuflețite în tufișuri și le ascunseră la vreo douăzeci de metri mai jos. Locul fusese reperat: nu se vedea dinspre drum. Cei trei oameni

însărcinați cu sumara îngropăciune se cățărară în camion, unde Golubinski și medicul se și instalaseră. Falșii milițieni urcară ultimii.

Kravar avea un pistol în mână și Kalașnikovul în bandulieră. Luă locul șefului mașinii.

— Pornește, îi spuse șoferului, lipindu-i țeava revolverului de tâmplă.

Camionul porni.

La vrei cinci sute de metri pe dreapta, era un drum desfundat, de țară.

— Întoarce.

Camionul întoarse.

— Halt.

Camionul se opri.

Aranjară altfel încărcătura, cu prețul celor doi berbeci eliberați în natură și a câtorva saci cu orez abandonați, încât cetnicii să se poată ascunde printre lăzi, cuști și saci, având la dispoziție creneluri și mortiere. Falșii milițieni verificară dacă toți camarazii lor erau bine ascunși: ei rămaseră la vedere, înlocuindu-i pe cei doi soldați răpuși. Dinții șoferului clănțăneau, iar el mirosea urât. Kravar îl privea cu dispreț. Îi ordonă să oprească în fața unei stații-service echipată cu telefon.

Unul dintre falșii milițieni merse să telefoneze ofițerului de serviciu din lagărul de prizonieri:

— Ne pare rău, dar camionul care aduce aprovizionarea a tăcut pană.

— Asta-i bună! Iar! A naibii rabla asta a șvabilor!

— Mustafa crede că o poate repara. Nu ne așteptați decât peste câteva ore. Am anunțat la cartierul general.

— Ce bunătăți ne aduceți? întrebă adjunctul lui Zulfikar, care răspunsese la telefon. Sper că aveți berbecuți? Ne-am săturat să tot mâncăm fasole în fiecare zi.

Cetnicul nu rezistă plăcerii să nu-l tachineze pe musulman:

— N-avem berbeci, n-am adus decât porci.

Și apoi păli, dându-și seama ce boacănă făcuse! Operațiunea putea fi ratată din cauza lui.

Dar celălalt râse bine-dispus:

— Tu ești porc!

Și închise.

Cetnicul se întoarse la camion și nu-și mărturisi greșeala: Kravar probabil l-ar fi ucis.

Camionul se ascunse pe alt drum desfundat.

Aveau să intervină în zori, la ceasul când somnul este cel mai dulce, când temperatura corpului e cea mai scăzută, când atenția se relaxează cel mai mult. Și când este suficientă lumină pentru o bună cameră video.

Unii dintre cetnici moțăiau. Alții se agitau. Gardienii trebuiau exterminați mai înainte de a avea timpul să se răzbune pe un singur prizonier: or, gardieni erau vreo douăzeci, iar cetnicii doar șapte. Din fericire, cunoșteau perfect Zlatița (unde mergeau adesea înainte de război), iar cicea îi pusese să se antreneze într-o tabără reconstituită la dimensiunile celei adevărate, cu grămezi de paie pentru a marca biserica, prezbiteriul alăturat, garajul, postul de observație, cele trei cazemate, poarta. Calmi sau nervoși, potrivit temperamentului, cetnicii aveau încredere în valoarea, în armele și în cauza lor. Nu mai puseseră picătură de alcool în gură de la căderea nopții.

Kravar se gândea cu satisfacție că avea să ucidă.

Golubinski se întreba în ce măsură acest război era al lui. Între cruce și semilună, alesese crucea, din considerente culturale, dacă nu religioase. În plus, avea senzația că pregătea o lovitură împotriva americanilor, a căror insolență îl călca pe nervi. Dacă operațiunea reușea, aveau să cadă capete în eșaloanele superioare ale forțelor ONU de ocupație, ale CIA, ale NATO, poate chiar în guvernul yankeu. Să-l ofenseze pentru a doua oară pe omul cel mai puternic din lume nu era o satisfacție neglijabilă, și, dacă prizonierii erau eliberați, dacă fuseseră așa de rău tratați cum se afirma, s-ar stârni un admirabil vacarm în opinia

publică. Și toate astea datorită cui? Unui negustor de arme, fost ofițer KGB, comandant în cadrul spețnaz, să te strici de râs, nu alta! Propria siguranță nu-l preocupa prea mult pe Dmitri: da, exista riscul să capete un glonț rătăcit, dar el era fatalist. Și nu regreta decât la suprafață că nu participa activ la acea lovitură militară: cunoștea senzația, și, cum nu era crud din fire, atât îi era suficient.

La ora 4 și 25, conform planului, cu o oră mai înainte ca laptele zorilor să se reverse din cer, Kravar fluieră din nou în radioul său și radioul răspunse. Toate aceste rafinamente de comunicație îi păreau inutile lui Kravar și era convins că, influențat de rus, cicea, care altminteri era „de viță bună”, le introdusese în armată. În sfârșit! Cicea era cel care comanda. Camionul se puse în mișcare cu toate farurile aprinse, descoperind în noapte ici un arbore, dincolo o ruină, sau o căprioară buimacă.

La 5.25, pe când tura de patru ore era terminată și garda pleca la culcare în timp ce garda nouă, care nu se trezise bine, prelua serviciul, camionul se apropie de Zlatița.

La intrarea în sat era un post de control.

Omul de gardă se apropie cu o lanternă în mână și proiectă lumina în ochii șoferului, orbindu-l.

— Hei, Mustafa, la ora asta te întorci?

Mustafa găsi puterea să bolborosească pe sub mustața pleoștită:

— Pană, am făcut până…

Kravar își sufla nasul ca să-și ascundă fața. Cei doi falși milițieni oftau în vârful camionului:

— Suntem frânți de oboseală.

— Și când te gândești că trebuie s-o luăm iar din loc după ce e descărcat camionul.

— Pe curând, băieți, zise omul de gardă.

Camionul se angajă prin Zlatița.

Tabăra mudjahidinilor nu se vedea, undeva deasupra văii: curând se vor declanșa într-acolo frumoase focuri de artificii. Lagărul prizonierilor se afla chiar pe mijlocul

satului. Cetnicii recunoșteau cu greu casele monterossienilor, acum locuite de musulmanii care ridicaseră de jur împrejur zaplazuri din lemn, din cărămidă, din pietroaie mari, din bucăți de tablă și chiar din mașini vechi puse pe o dungă, ca nimeni să nu le vadă femeile. Farurile scoteau din întuneric toată acea îngrămădeală care le strângea inima monterossienilor.

Ivindu-se din cenușiul dimineții, lagărul de prizonieri își arăta contururile ușor de recunoscut: biserica a cărei cupolă se rotunjea spre stânga, garajul îngrămădit spre dreapta și postul de observație filigranat, care se ridica în fund.

— Vorbește, îi porunci Kravar lui Mustafa.

Mustafa opri camionul în dreptul barierei de lemn prevăzute cu sârmă ghimpată, care forma poarta, și își scoase capul prin portieră.

— Eu sunt, Mustafa. Până la urmă am aflat unde era buba.

— Nu te-ai prea grăbit, spuse gardianul care, cu arma în bandulieră, trebăluia la barieră.

Camionul intră și se opri pe mijlocul curții, în preajma pârâiașului care semăna cu un ciob de oglindă spartă. Golubinski scutură o cușcă plină de găini ca să le facă să cotcodăcească: va fi un zgomot menit să liniștească orice bănuială.

Kravar strigă:

— *Sada!*

Adică: „Acum.”

2. Lagărul e cucerit

Primul fals milițian îl doboară dintr-o rafală pe gardianul care nu reușise încă să închidă bariera. Al doilea se ocupă de cel din postul de observare, unde aruncă trei grenade de 40 de milimetri. Farul de sus se stinge, iar trupul santinelei

se rostogolește din grindei în grindei.

Kravar trage un glonț în capul lui Mustafa: el și-a trădat prietenii, merită să moară; dacă ar fi refuzat să-i trădeze, tot ar fi murit.

Unul dintre cetnici, înarmat cu un lansator de rachete RPG 7, se ivește dintre lăzile cu varză și sacii cu grâu și începe tacticos să bombardeze prezbiteriul unde dorm Zulfikar și gardienii: un proiectil de calibru greu în ușă, câte unul în fiecare fereastră. Ceilalți trei cetnici mitraliază ușile cazematelor cu arme de asalt. Fiecare din ei trebuie să golească un încărcător, apoi să se oprească. Toate astea au fost repetate de nenumărate ori.

De îndată ce focul se oprește, cei doi falși milițieni și Kravar dau fuga spre cazemate, fiecare îndreptându-se spre cea care-i revine, și aruncă în interior grenade defensive.

Cetnicii din camion au reîncărcat și își păstrează armele îndreptate spre intrările cazematelor și spre prezbiteriu.

În mijlocul lor, Golubinski, în picioare, a reînceput să filmeze. Deocamdată, adversarul n-a tras niciun singur foc.

— Înapoi!

Kravar fuge spre ușa bisericii. Plasează încărcături explozive sub balamale și se retrage și el. Ușa sare în aer.

Operațiunea a durat 35 de secunde.

În acel moment, mortierele monterossiene dădură glas. Se auzea cum plecau. Se auzea cum soseau. Tirurile fuseseră reglate: unele asupra taberei mudjahidinilor, altele asupra drumului care ducea spre lagărul din sat și spre cărările care le-ar fi permis mudjahidinilor să vină în ajutor, făcând niște ocoluri. Toate acele lovituri surde urmate de lovituri sonore aveau un ritm, o prozodie. Erau tiruri necruțătoare, care, de fiecare dată, nimereau la țintă, iar Golubinski se gândi că asta era ultima bătălie a unui Monterosso independent și se anunța o bătălie frumoasă. Filmă jerbele de foc, altminteri puțin spectaculoase din

punctul unde era el cățărat, scrijelind orizontul. Dar acolo, sub obuze, trebuie că era un infern.

Kravar se repezi în noaptea bisericii. Își plimbă lanterna, văzu niște fantome și niște spectre ridicându-se dinaintea lui, diforme, contorsionate, sprijinindu-se cu o mână de zidurile încărcate de istorie, târându-se, împleticindu-se spre el, nevenindu-le a crede că ușa aceea sărise cu adevărat în aer, că era reală lumina prietenă ce se apropia, că lunile de mucenicie se sfârșiseră, că, așa cum promitea fresca din absidă, Hristos venise să-i caute pe ai săi în adâncurile iadului. Kravar întinse o mână spre cel mai apropiat dintre supliciați și-l ridică: îl recunoscu pe preotul ce slujise chiar în acea biserică, cel asupra căruia călăii se înverșunaseră mai mult decât asupra altora, iar el, Kravar, ucigașul, încă mânjit de sângele lui Mustafa, care-l împroșcase, îl scoase pe preot afară, îl strânse în brațe, sărutându-i rănile de pe cap, de pe umeri, de pe spinarea acoperită de zdrențe.

Prizonierii ieșeau pe rând. Unii se sprijineau de zidul exterior, închinându-se, cu plămânii umplându-li-se de aerul libertății. Alții cădeau în genunchi și ridicau brațele spre cer, către acele explozii de obuze ce păreau prevestitoarele unui apocalips.

Unul câte unul, cetnicii puneau stăpânire pe cazemate, în ordinea prevăzută: grenadele își făcuseră bine treaba, astfel că nu mai găsiră decât oameni în agonie, pe care-i lichidau pe loc. Prezbiteriul, acea casă a păcii, unde atâtea spovedanii se auziseră odinioară, unde atâtea împăcări cu Domnul fuseseră negociate cu trudă, ca ele să nu izbucnească precum vijeliile într-o noapte de vară, prezbiteriul nu mai era decât un morman de cadavre. Totuși, trei supraviețuitori fură scoși afară și, pentru moment, cruțați. Unul dintre ei era șeful Zulfikar, cu umărul chiseliță, un ochi smuls, o mână ruptă.

Kravar îi împinse în curte, cu spatele la zidul garajului.

Golubinski filma. Avea să selecteze totul mai târziu. Îi

filma în special pe prizonierii eliberați, punându-le camera sub nas și în apropierea rănilor, filma cu sentimentul de a comite actul cel mai impudic din întreaga sa viață. Iar ei, abia conștienți de ce li se întâmpla, îl lăsau în voia lui.

Garajul nu fusese încă vizitat pentru că, potrivit informațiilor, era socotit ca fiind gol, dar oblonul de fier fu aruncat în aer, și câteva grenade zburară în interior, iar Kravar se repezi înăuntru, conform tuturor regulilor artei, urmat de doi cetnici. Distruseră totul cu lansatoare de grenade de 40, mai mult din plăcerea devastării și a zgomotului decât pentru eficacitate, fiindcă nu era nimic și nimeni în acel garaj, dar o anume beție se năștea din degetul ce apăsa pe trăgaci, băieții cunosc sentimentul. Schijele săreau în toate direcțiile. Logia cufundată în întuneric scăpă investigațiilor, scara exterioară nu atrase atenția: intraseră în garaj, nu era nimic acolo. Lagărul se afla în mâinile monterossienilor.

Începură să arunce pe jos lăzile din camion și să-i urce pe prizonierii eliberați, dar prizonierii aveau altceva de făcut: se năpustiră asupra legumelor, salatelor, smochinelor, vinului, unii rupeau gâtul găinilor, crezând că le puteau devora crude. Undeva departe, obuzele explodau cu regularitate, scandând zorii unei zile de toamnă, care se anunța însorită. Kravar ordonă să se închidă bariera de la intrarea în lagăr și instală doi oameni la fiecare cazemată, în spatele mortierelor, pentru orice eventualitate. Nu mai așteptau decât sosirea președintelui. Medicul începuse de pe acum să facă un prim examen prizonierilor, pentru a-i tria pe cei pe care voia să-i mai consulte o dată.

Golubinski filma, filma, filma.

3. Spaniolii participă la sărbătoare

Există anumite perioade în viața noastră, mai solemne decât altele, în care pătrundem treptat, ca din pronaos în

naos, și din naos în altar, iar din altar în sfânta sfinților.

Vladimir Knezevici avea astfel sentimentul că ajungea în ziua aceea la capătul unui drum lung, pe care pornise când acceptase să fie ales președinte al Republicii și începuse războiul pentru a încerca să prezerve integritatea monterossienilor împotriva acțiunilor musulmane. Parțial, reușise, fiindcă măcar o bucată din teritoriul monterossian scăpase acum de dominația musulmanilor. Prețul ce trebuia plătit, adică reprobarea universală, nu era exorbitant, fiindcă fusese nevoit să aleagă între a suporta această reprobare și traiul sub tirania renegaților.

Neîndoios, acel pelerinaj al unui popor întreg către el însuși, condus de președintele său, nu se terminase: era lesne pentru marile puteri să renunțe la aplicarea acordurilor nelegitime de la Chicago, impuse de ele însele, pentru ca războiul să reizbucnească, iar Statelor Unite puțin le-ar fi lipsit să trimită forțele ONU să cucerească Monterosso, mica națiune putând fi exterminată în numele unei cauze morale oarecare, inventate ad-hoc.

Dar, în acest domeniu, intrau în joc astfel de forțe terestre și supraterestre, încât jocul scăpa într-o oarecare măsură preocupărilor regelui munților: fie ce-o vrea Dumnezeu și, dacă Dumnezeu, din neștiutele lui hotărâri divine, rămase de nepătruns pentru rațiunea umană, voia dispariția milenarului Monterosso, n-avea decât să dispară: n-ar fi fost chiar o nenorocire, fiind o urmare a voinței Domnului. Nici nu-i trecea prin minte lui Knezevici că, mergând să-i elibereze pe prizonierii din Zlatnița, oferea „comunității internaționale” un pretext pentru a se năpusti cu toată puterea asupra țărișoarei sale: nu stătea în puterile lui Vlado, și, în consecință, el nu se preocupa de acest aspect. Datoria lui imediată consta în a-i elibera pe compatrioții săi, iar el avea să meargă până la capătul acestei umile datorii, pe care o concepea, mai mult sau mai puțin conștient, ca pe o liturghie celebrată la sfârșitul unui lung, a unui foarte lung drum.. Veghea din ajun fusese ca

un mister preliminar, interpretat în piața din fața unui templu: în decursul orelor următoare, regele și poporul său aveau să pătrundă în templul însuși.

În miercurea din ajunul slavei, pregătirile militare erau terminate și regele munților putea să se consacre doar sărbătorii. Se tăiară berbeci, se întinseră mese pe capre, se dădea cep butoaielor, se împrumutau farfurii, pahare și cuțite, fiindcă Knezevicii n-ar fi avut cu ce să facă față miilor de credincioși care urmau să se prezinte a doua zi – fără să fie invitați, bineînțeles, fiindcă pentru slava coreligionarii nu se invită niciodată. În schimb, președintele Republicii îl trimisese pe unul dintre miniștrii să transmită invitația sa generalului Rivera, ofițerilor și subofițerilor, dar pentru miercuri și nu pentru joi: circumstanțele politice erau de așa natură încât nu era de dorit ca oaspeții spanioli să se afle în mijlocul unei populații turbulente, înarmate, amețite de vin și care, poate, n-ar aprecia la justa ei valoare onoarea ce le-o făceau străinii indigenilor, ocupându-le teritoriul.

Rivera, care își ascundea lenea nativă sub aere exasperate și arogante, ezitase să accepte invitația. Dar adjunctul său, mic, burtos, măsliniu și focos, dorind să-o cunoască pe frumoasa Milița, pe care o văzuse adesea pe străzile din Val, și cum nicio cină bună pe spinarea localnicilor nu era de neglijat, îi atrase perfid atenția șefului său că înaltul comandament american s-ar opune cu siguranță unei asemenea fraternizări cu „sălbaticii”. La care, așa cum prevăzuse colonelul Emilio Olivares, generalul acceptă pe loc invitația.

— Mă întreb doar, spuse el, ce-i mai bine să fac: să-i cer lui Smith permisiunea de a merge acolo, să constat că mi-o refuză și totuși să mă duc, ceea ce ar fi vexant pentru el, sau să mă duc fără să i-o cer, ceea ce ar fi de asemenea vexant?

La care, cei doi bărbați izbucniră în râs. Deși galoanele lor erau de zinc, deși generalul nu era în realitate decât

colonel și colonelul doar căpitan, suportau cu greu și unul și celălalt trufia cu care le dădea ordine generalul șef american, iar ei căutau toate prilejurile să le demonstreze rumegătorilor de chewing-gum că niște hidalgo ca ei nu se supun decât din capriciu sau din amuzament, și că, în fond, prea puțin le pasă lor de armata americană, de președintele american și de întreaga Americă.

— Eu cred, domnule general, spuse Emilio Olivares, că e mai bine să-i punem în fața faptului împlinit și, dacă Smith vă va reproșa că nu i-ați cerut permisiunea, îi veți răspunde cu un aer pocăit: „M-am temut să nu vă indispună faptul că dumneavoastră nu ați fost invitat.”

— Cu atât mai mult cu cât, dacă nu v-au invitat, înseamnă că se temeau pentru argintăria lor”, adăugă Rivera.

— „Și pentru perdele, în care aveți reputația că vă suflați nasul!”, supralicită Olivares.

Și apoi, mai serios:

— Fără a mai lua în calcul, domnule general, că, dacă nu-i dați fățiș ascultare, riscați să fiți mutat în Estramadura și ar fi păcat să pierdeți o soldă de cinci ori mai mare, în timp ce o omisiune… v-ați alege în cel mai rău caz cu un vot de blam din partea Madridului.

Se punea o ultimă chestiune: să meargă la petrecerea dată de președintele-Republicii-autoproclamate-inculpat-de-crime-de-război-și-împotriva-umanității cu arme sau fără arme?

— Nu mergem să ne pilim la niște oameni cărora nu le acordăm nici cea mai elementară încredere, găsea Olivares.

— Nimeni n-a considerat că ar fi jignitor ca un gentilom spaniol să se prezinte, indiferent unde, cu sabia, replică Rivera, care se pretindea aristocrat.

Se tatonă discret președinția, iar serviciul de protocol – improvizat pentru această ocazie de Dragon – răspunse că ofițerii puteau, bineînțeles, să se prezinte cu arme albe sau

cu revolvere, dar ar fi fost supărător ca subofițerii să procedeze la fel, sau cel puțin să le poarte astfel încât să nu sară în ochi.

Cum, în cazul de față, nu-și găsea locul o neîncredere reciprocă, ci doar chestiuni de respect mutual, acest aranjament păru satisfăcător, și vreo cincizeci de spanioli mici de stat, bărbieriți, îngrijiți, parfumați, lustruiți și călcați, se prezentară „la președinție”, adică la domiciliul lui Vlado Knezevici, unde fură primiți de un număr aproximativ egal de munteni uriași, pletoși și bărboși, înmiresmând aerul cu usturoi și slănină afumată, prevăzuți cu instrucțiuni imperative: „Dați-le să bea din belșug.”

Caprele fuseseră orânduite în curtea interioară a reședinței. Uniformele curățele și pieile de oaie supurând de grăsime se așezară la masă. Doamna președintă veni să-și dea mâna la sărutat ofițerilor spanioli, după care se retrase. Președintele rămase prezent, dar nu se așeză cu oaspeții săi: îi lămuri că tradiția îi interzicea, funcția sa constând „În a-i hrăni pe strămoși prin gura invitaților săi”. În realitate, cum era doar ajunul slavei, ar fi putut foarte bine să mănânce pe săturate împreună cu ceilalți, dar el voia să postească pentru a se putea împărtăși imediat după plecarea lor. Din când în când, vibratorul disimulat în hainele sale dădea semne de viață: astfel putea urmări evoluția elementului (a).

La Monterosso se prânzește târziu, și se lăsase înserarea când contingentul spaniol, care la început dăduse dovadă de răceală, apoi de condescendență, apoi de familiaritate, și sfârșise prin a împărtăși cu monterossienii aversiunea față de Statele Unite, stropită din belșug cu șliboviță, cu vinuri de diverse soiuri și cu *vișniak,* părăsi cam pe două cărări frumoasele fețe de masă albe pe care se răsturnaseră câteva sticle și care purtau nu puține urme de mâini unsuroase. Emilio Olivares era trist: frumoasa Milița nu se arătase, dar, oricum, pusese un picior în casă și spera să fie invitat în intimitate. Îmbrățișări, pupături, și, din prag,

președintele Republicii strânse îndelung mâna generalului Rivera, care dădea să-și încheie vestonul, dar nu prea reușea să nimerească butonierele.

Președintele se răsuci pe călcâie. Se simțea în același timp întinerit și apăsat de tot ce mai avea de făcut în noaptea aceea. Mai înainte, însă, mai avea și alte obligații.

4. Knezevici se împărtășește

Și prima era legată de Sfintele Taine, așteptate cu nerăbdare, și nu numai din considerente religioase: după ce își va fi hrănit sufletul, ar fi putut să-și hrănească și trupul, care dintotdeauna se bucurase de o excelentă poftă de mâncare. O cină bună înaintea luptei se părea la fel de indispensabilă ca însăși Euharistia.

Vladimir Knezevici avea un suflet simplu. Euharistia nu-i ridicase niciodată probleme filosofice: se spunea că pâinea aceea era Trupul lui Hristos; că vinul era Sângele lui Hristos; și credea cu o ingenuitate copilărească, fără să știe prea bine ce însemnătate aveau și fără să-și bată prea mult capul. Nu dorea să se amestece prea mult în chestiuni de credință, ele fiind de domeniul preoțimii, așa cum n-ar fi avut încredere ca un episcop să trateze o vacă de febră aftoasă. Euharistia, deci, era una din practicile Bisericii, la care subscria cu dragă inimă, cu atât mai mult cu cât vedea în ea un mod de a recunoaște fără ambiguități încarnarea și a omului și a Dumnezeului.

Azi, totuși, Knezevici se afla într-o stare de spirit diferită. El însuși mergea să-și ofere trupul și sângele poporului său, și, cu toată umilința de care dădea dovadă, nu putea să nu găsească anumite similitudini între regele regilor și propria persoană gata de martiriu, un altfel de martiriu, fără îndoială, întemeiat pe spadă și nu pe calce, dar care putea merge până la cruce.

Vlădica Ambrozie adusese Sfintele Taine luate din

rezerva pe care Biserica o păstrează pentru împărtășirea bolnavilor, și când, în capela din reședință, se ivi potirul scânteietor între mâinile episcopale, Vladimir Knezevici își spuse că se împărtășea poate pentru ultima oară. Îi mai trecuse prin cap gândul și înaintea altor bătălii. Dar atunci era mai tânăr, sau mai antrenat, sau mai nepăsător, iar ideea morții îl bântuia mai puțin ca acum, sau îi apărea în același timp ca o eventualitate pentru azi și ca o certitudine pentru mâine sau poimâine. Mâncând și bând moartea lui Hristos, el accepta ideea de a mânca și de a bea propria moarte, o moarte consimțită, de creștin, în care vedea singura sa viață adevărată; și, Hristos pătrunzând carnal în el, Vladimir avea conștiința de a se integra, în maniera cea mai materială cu putință. Hristos s-ar răspândi în mușchii și în viscerele sale, în toate moleculele trupului său, și, astfel, el însuși devenea Hristos: după toate astea, se mai putea el mira că destinele lor aveau similitudini, indiferent de ce fel?

Vlădica Ambrozie ținea sus potirul de argint și cufundă în el lingurița de aur. Servul lui Dumnezeu, Vladimir, privea potirul și lingurița și barba aceea căruntă și stufoasă și ochii gravi și arzători ai episcopului, urmașul apostolilor, care i-l oferea pe Dumnezeul lui, pe Dumnezeul lor, să-l consume.

— Luați și mâncați; acesta este trupul meu care se frânge pentru voi întru iertarea păcatelor. Beți din acesta toți, acesta este sângele meu, al Legii celei Noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă întru iertarea păcatelor.

Vladimir știa pe de rost aceste cuvinte, dar niciodată nu remarcase diferența de formulare: da, și trupul frânt și sângele vărsat erau întru iertarea păcatelor; dar două promisiuni se legau de sânge, cum nu se legau de trup: Legea cea Nouă și multitudinea beneficiarilor. Trupul însemna moartea, iar sângele, viața.

Vladimir deschise gura, și lingurița de aur îi depuse o fărâmă de pâine muiată în vin roșu.

5. Își ia rămas bun de la Antonia înainte de luptă

Vladimir Knezevici luă cina singur. Voia să reflecteze o dată în plus la operațiunea proiectată, s-o retrăiască din interior, să-i prevadă aspectele imprevizibile, s-o stăpânească, să zicem, pe de rost. Apoi, se duse s-o vadă pe Antonia.

Antonia îl aștepta în camera lor.

Era o cameră cu două paturi, care nu avea acel caracter solemn conferit anumitor încăperi de mobila matrimonială, despre care se știe, fie că se recunoaște sau nu, că este un altar. Antonia ședea pe unul dintre îngustele paturi gemene, iar Vladimir se lăsă pe celălalt. Când, după un moment, Antonia își ridică ochii, cei doi se priviră.

De îndată, trecură printre ei lumina izbânzii și umbra eșecului, cum se întâmplă în majoritatea cuplurilor sudate, în pofida neînțelegerilor, a diferendelor, a trădărilor care au adus stricăciuni corabiei, dar n-au scufundat-o. „Orice ar fi, ea este Eva mea – Orice ar fi, el este Adam al meu.” Când Hristos le va întinde în infern mâna salvatoare pentru a-i smulge din focul gheenei, o mână va fi pentru el și cealaltă pentru ea. „Vom fi judecați împreună.” Vladimir își închipuia bucuros că vor fi judecați pentru păcatele unuia față de celălalt și nu pentru propriile lor păcate: el ar avea de câștigat, cu siguranță.

În momentul căsătoriei, soții ortodocși jură unul altuia să nu „întineze așternutul”, iar Vladimir era conștient că nu respectase acest jurământ. În unele zile, această încălcare nu se părea prea importantă: căsătoria creștină avea exigențe prea exagerate, cel puțin în ceea ce-i privea pe masculi, iar Dumnezeu trebuia să se aștepte la transgresiuni conforme naturii. În alte zile, dimpotrivă. Vladimir era convins de gravitatea greșelilor sale, nu în

domeniul sentimental, ci în cel sacru: violase un sacrament, și nu era ceva care să-i placă. De îndată ce adopta acest al doilea punct de vedere, răul pe care-l provocase Antoniei, cuplului lor, și lui însuși, fără a mai pune la socoteală copiii, îi apărea în plină lumină. El știa că cele două momente se succedau pe rând, dar azi nu-și dorea decât un lucru: să se întoarcă pe făgașul lui Hristos. Știa de asemenea că mâine, dacă totul se petrecea bine azi, se va simți din nou plin de avânt pentru a strânge natura întreagă în brațele sale. Ceea ce nu însemna că era nesincer: dimpotrivă, el se voia veridic în dedublarea sa și fidel în infidelitatea sa.

Ceea ce avea de spus Antoniei era simplu:

„Te iubesc. Restul n-a avut o mare importanță pentru mine. Dacă mor în seara asta și dacă este adevărat că există multe odăi în casa Tatălui, te voi aștepta în cea care ne este rezervată nouă. Iartă-mă.”

Miracolul căsătoriei făcu astfel ca, de la un pătuc la altul, să nu fie nevoie să se rostească cuvinte, iar el le auzi pe cele nerostite de Antonia:

„Te iubesc. Ceea ce nu avea importanță pentru tine a avut pentru mine. Tu m-ai construit, dar nu pe de-a-ntregul. Tu m-ai distrus, dar nu pe de-a-ntregul. Presupun că totul va fi mai ușor pentru tine și pentru mine în lumea cealaltă, fiindcă s-ar părea că acolo se trăiește precum îngerii din ceruri. Nu mă pot împiedica să nu sufăr, dar, dacă aș putea, m-aș împiedica: nu-mi poți cere mai mult. În cele mai grele clipe, când te uram mai mult, nu mă simțeam mai puțin sfâșiată: mi-ar fi plăcut să-ți dăruiesc tot ce-ți reproșam că luai. Aș fi vrut să fiu toate femeile pentru tine și nu una singură printre altele, dar știu de asemenea cât este de stânjenitor, o femeie care vrea să fie cât toate, și nu una printre toate celelalte, ci singură printre numeroase. Ceea ce nu-mi este suficient… Iartă-mă.”

El se ridică, și, pe cărarea dintre cele două paturi, se regăsiră în picioare, strângându-și trupurile coruptibile unul de altul, fără dorință de data asta, ci cu sentimentul de a

asocia, în această îmbrățișare castă și pasionată, care putea fi ultima, „veșmintele de piele”, zălogul sublim și derizoriu cu care Dumnezeu îi îmbrăcase. Trupurile noastre nu înseamnă nimic, dar ele reprezintă tot ceea ce suntem asigurați că posedăm: iată de ce privirile, saluturile, mângâierile, reverențele, sărutările, ținuta de drepți, prosternările, îngenuncherile, acuplările sunt cruciale.

Vladimir se întrebă dacă avea să-i spună ceva, și Antonia se întreba dacă avea să-i spună ceva, și traseră concluzia că nu aveau nimic de spus, și că tocmai în această tăcere la care ajunseseră dinaintea umbrei posibile a morții, mai mult decât posibile, bravate, tentate, se auzeau cel mai bine.

Și apoi, simbolic, fiindcă și unul și celălalt erau scoborâtori din aproape patruzeci de generații de războinici, ea desprinse chimirul, care atârna deasupra patului de lemn al soțului, și i-l înmână, precum și Mauserul cu crosa de lemn pe care bunicul lui Knezevici îl capturase de la neamț în Primul Război Mondial, iar tatăl lui Knezevici îl folosise împotriva neamțului în al doilea, se afla acum la îndemâna dreptei lui Knezevici, cel de azi. Da, soția sa îl împuternicea să ucidă: războiul pentru asta era făcut, iar ocârmuirea oamenilor presupune dacă nu dreptul, cel puțin datoria de a-l purta.

6. Își ia rămas bun de la fiica sa

Milița era în camera ei, aplecată asupra calculatorului, încercând să se ocupe cu ceva. Știa că tatăl ei va trece s-o sărute. El începu să vorbească de parcă ar fi continuat o conversație, lăsându-se să cadă într-un fotoliu desfundat, ce aparținuse unui strămoș îndepărtat și de care, Dumnezeu știe de ce, Milița prinsese drag. Timpul trecea, dar regele munților își prevăzuse orarul cu precizie, și savura satisfacția omului de acțiune care nu avea de ce să

se grăbească.

— Miliția, nu știu cum ai exprima tu în termeni de calculator, făcu el cu un gest indulgent în direcția mașinăriei, dar aș vrea să-ți spun ceva de care să-ți amintești toată viața.

— Ei bine, am să „introduc totul în memorie”, traduse Miliția, ca să-l tachineze.

— E ceva simplu, dar atât de evident, încât e greu de transpus în cuvinte…

— De „Înregistrat”.

— Nu există pe pământul ăsta două fire de iarbă identice, dar există lăptuci și există urzici, iar o lăptucă, fără a fi aidoma altei lăptuci, totuși seamănă cu ea mai mult decât cu o urzică, și invers. Nu știu dacă mă urmărești.

— Sigur că da, ești „afișat”.

— Poate că ar fi trebuit să încep altfel…

— În acest caz, e simplu: „tăiați-lipiți”.

— Ceea ce aș vrea să-ți vorbesc e legat de viața ta de după mine, în cazul în care…

— „F2”, rosti Miliția, a cărei bărbie tremura: „Viața mea de după tine, în cazul în care…” De înlocuit cu: „De neconceput.”

Și repetă:

— De neconceput.

— Află, totuși, că e de conceput. În legătură cu asta, trebuie să știi mai multe lucruri. Eu sunt un președinte ales. Niciodată Knezevicii nu au avut pretenția de a guverna în Monterosso. Nu-ți vor reveni niște responsabilități. Vei intra în rânduri. Dacă vrei să te expatriezi, viața devenind imposibilă aici, poți s-o faci. E mai bine să rămâi tu însăți oriunde în altă parte, decât să rămâi la tine acasă și să devii alta. Necazul e că și în altă parte nu poți rămâne tu însăți multă vreme, dar oricum poți încerca. Evreilor le-a reușit, și rușilor, într-o oarecare măsură. Știu că nu te înțelegi prea bine cu mama ta: eliberează-te, dacă îți va fi mai bine astfel. Nimic nu-i mai groaznic ca două ființe

sclave una alteia, atâta timp cât nimic nu le condamnă la această sclavie. Nu i-am făcut niciun fel de recomandări mamei tale: ea știe ce are de făcut, și în orice caz – râse cu blândețe – nu le-ar fi urmat. Dar ție îți zic: trăiește-ți viața.

— „Ascultă de software”, murmură Milița.

— Da. Pe de altă parte, vei fi mai fericită dacă trăiești ca o femeie, ca o creștină, ca fiica țării tale, decât dacă devii feministă, baptistă sau atee, fiică a cangurilor. Renegații nu sunt niciodată fericiți, Milița, dar tot ce-ți spun eu nu reprezintă o poruncă, ci o recomandare. Ești femeie: dacă te mărîți, vei schimba slava, și e bine să fie așa. Amintește-ți doar că: urzicile nu sunt lăptuci, femeile nu sunt bărbați, monterossienii nu sunt musulmani, americanii nu sunt europeni, există diferențe între oameni, iar erezia contemporană constă în încercarea de a ne face să credem că ea nu există.

Knezevici se ridică.

— Și acum, spuse veselă Milița ca să nu plângă, *„go to...*”

— Degetul sfântului Vladimir, rosti regele munților, am să mă duc eu după el poimâine. Dacă eu n-am să pot, să te duci tu, și să dai toate lămuririle. Degetul ăsta aparține lui Monterosso, nu mie, deși o similitudine de nume m-ar fi îndreptățit să cred că...

Tânăra simți că în acea clipă se despărțea de tot ce avea, poate, mai prețios.

Se strânseră în brațe, se sărutară. Esențialul emoției trecuse, și era mai bine așa.

— Nu-l iei cu tine pe Milan? întrebă Milița îngrozită.

— Nu, bineînțeles că nu.

Vladimir Knezevici coborî scara apăsat. Întâlni un om din garda sa:

— Mă duc pe promontoriu. Să-mi fie trimis fiul acolo.

7. Tatăl și fiul

Pintenul stâncos unde, cândva, Vladimir Knezevici venea să se roage seară de seară și de unde își descoperea aproape întreaga țară, se contura în noapte și mai prindea un strop de lumină prin cine știe ce reverberare a orizontului occidental, de dincolo de munți. Nu era lună, dar, la acea altitudine, te aflai deasupra vălurilor de muselină ale negurii care sufocau valea, iar punctele dure ale stelelor păreau că fixează din loc în loc pe bolta eternă cerul noros din Monterosso.

Voievodul îngândurat rosti pe de rost Tatăl Nostru și se păru că toate formulările sale se orientau către același obiectiv: o desprindere, o eliberare. Nu numele meu, numele tău; nu voința mea, voința ta; nu domnia mea, domnia ta. Fie ca eu să mă micșorez ca tu să crești, cum zicea sfântul Ioan. Și pâinea libertății mele, a detașării, dă-mi-o mie astăzi, și nu mă lăsa pradă viesparului ispitelor, ci ridică-mă din mocirla celui Rău. Pe punctul de a trimite la moarte și de a ucide, Vladimir nu găsi alte cuvinte. Acelea erau suficiente.

Din adâncul nopții, fiul său venea către el, așa cum vin fiii, rostogolind pietrele sub pașii lui: încă nu învățase să meargă silențios.

Nu era Ștefan, moștenitorul legitim asasinat, în care Knezevici ar fi fost aproape tentat să-l vadă pe Unsul Domnului. Nu, dispariția lui Ștefan, pe care avea de gând s-o răzbune curând, smulsese din el o ispită care s-ar fi putut infecta în el. Dacă Ștefan ar fi fost acolo, Ștefan al cărui nume înseamnă încoronatul, el, Vladimir, ar fi putut să-și închipuie că Monterosso era făcut pentru el și nu el pentru Monterosso, ar fi putut pretinde puteri ereditare – or, Dumnezeu luase măsuri să-l elibereze din capul locului de această idee blestemată, dar fără să-l părăsească totuși, fără să extermine în el antica familie a Knezevicilor. Ceea

ce contează este sângele, iar sperma este cea care transmite sângele. Mersul fiului său, pe care-l auzea în noaptea aceea, era și mersul fiului din profunzimile neantului, din adâncul timpurilor, din adâncul poporului, din adâncul posibilului, din adâncul acelui potențial infinitezimal care sfârșește prin a deveni ființă.

Milan avea aproape treisprezece ani, era mai în vârstă decât ar fi fost azi Ștefan, cu atât mai în vârstă, mai mare, mai puternic, mai bogat, cu cât el era în viață, pe când celălalt era mort, un schelet uscat pe fundul unei gropi.

Treisprezece ani – Knezevici își aminti proprii săi treisprezece ani, reprezintă sfârșitul extrem al inocenței sterile, reprezintă caracterul distinctiv al speciei devenită exigentă, reprezintă zorile dintâi ale singurei vârste care contează: cea de adult. Au loc două rupturi: la șapte ani, când Biserica are dreptate să înceapă a pretinde confesarea de dinaintea comuniunii, pentru că responsabilitățile se arată din umbră, și la treisprezece ani, când tihna copilăriei a luat sfârșit în mod hotărât, când lumina deplină a zilei e prezentă pentru a ne judeca și când, bravi sau lași, loiali sau escroci, arzători sau trândavi, fideli sau trădători, devenim noi înșine.

Milan alerga în noapte către tatăl său, cel care-l scosese din neființă, cel pe care un popor întreg îl adora, cel care, în seara aceea, avea să înfrunte moartea. Milan era conștient că risca să nu-l mai vadă a doua zi. Alerga astfel spre el de când un Dumnezeu prevăzuse că ar avea nevoie de o picătură de spermă pentru a se încarna pe acest pământ, și că avea să fie sperma acestui bărbat. O vedea adesea pe mama sa, Gordana, știind că și ei îi datora viața, dar, dintr-o ingratitudine de mascul, avea sentimentul că doar trecuse prin ea, mai curând decât să fi ieșit din ea.

— Tăticule, spuse el, cu sufletul la gură, și apoi se corectă: Tată.

Se strânse pe partea stângă a tatălui său, fiindcă știa că pe dreapta Mauserul cu crosa de lemn le-ar fi stingherit

intimitatea. Uriașa mână paternă se lăsă pe umărul său, pe ceafa, pe cap, îl prinse strâns, îl înglobă, părând să-l modeleze, să-l preschimbe și apoi, cu regret, să-l restituie: lui însuși, poporului, Creatorului său.

— Milane… începu Vladimir, și tot ce avea de spus se păru evident până la indecență, așa că tăcu.

— Știu, se tăcu auzit Milan, în a cărui voce în transformare se simțea o solemnitate dureroasă, răgușită cum era, nu din pricina nerăbdării, ci a concentrării cu care apăsase asupra cuvântului: știu.

— *Milane,* reluă regele munților, uzând de acest vocativ a cărui folosire emoționantă fusese păstrată de monterossian, *Milane,* îi spuse pe ton interogativ, fiindcă el socotea că întotdeauna copiii trebuie întrebați, că în realitate ei își amintesc mai bine decât credem noi că știm, deși noi i-am învățat, *Milane,* știi ce zi e mâine?

Milan gândea: „ziua în care, Tată, vei pleca la bătălie”, dar cu acea duplicitate presupusă în orice supunere, răspunse:

— E ziua slavei noastre.

— Și ce sărbătorim noi în această zi?

— Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul.

— Cum poate fi tăierea capului unui mare sfânt o zi de sărbătoare?

— Fiindcă e ziua când el a fost martirizat.

— Ce înseamnă a fi martirizat?

— Când te sacrifici pentru credința ta.

— Și de ce pentru noi, Knezevicii, Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul reprezintă slava noastră?

— Fiindcă în acea zi străbunii noștri au devenit creștini.

— În ce an?

— Acum o mie de ani.

— Cunoști tu numele tuturor șefilor de familie care s-au succedat din acea zi?

— Nu, dar tu le ai în documentele tale și am să le învăț pe de rost dacă vrei. O să fie ca în Evanghelie: Isaac l-a

născut pe Abraham și Iacob l-a născut pe Isaac, și Isaac l-a născut pe Iosif…

— E invers, n-are importanță. Și asta ar face câte generații, de la primul Knezevici devenit creștin până la tine și la mine?

— Patruzeci și una până la mine?

— Și le cunoaștem numele?

— Le cunoaștem toate numele.

— Totuși, secole de-a rândul, noi n-am știut foarte bine să scriem?

— Nu, dar am ținut minte. Tu ții minte, tăticule, toate cele patruzeci, din tată în fiu?

— Nu, nu le țin minte. Dacă nu mă mai întorc mâine, cine va ajunge responsabil al slăvii?

— Eu.

— Și atunci, ce vei avea de făcut?

— Mai întâi…

Hohote de plâns curmară glasul lui Milan, dar el reluă plin de curaj:

— Mai întâi, m-aș forța să nu plâng, pentru că e sarcina femeilor să se ocupe de bocete așa cum se cuvine, iar eu… (se sufocă din nou)… iar eu, n-am să mănânc și n-am să beau, dar am să-i hrănesc pe străbuni prin gura oaspeților noștri.

— Bun, asta-i tot ce voiam să știu.

În acea clipă supremă, avea importanță continuitatea rasei, înainte de toate, și Vladimir dădu să se îndepărteze, dar cu o forță greu de bănuit, fiul său îl reținu pe loc:

— Tată, ia-mă cu tine.

Inima tatălui se topi. Până în acel moment, nu realizase că tocmai acele cuvinte își dorise să le audă mai mult ca orice altceva. Avea să refuze, bineînțeles.

— Și cine ne va mai hrăni strămoșii, dacă nu ne mai întoarcem nici tu, nici eu?

Din acel moment în care contesta, cauza era câștigată.

— Dacă tu nu te mai întorci, am să mă întorc eu și am să

am fii, și dacă nu mă mai întorc eu, ai să te întorci tu și ai să ai alți fii, spuse Milan, la vârsta ta încă mai poți, iar strămoșii noștri nu vor muri. Dar dacă nu ne mai întoarcem niciunul, nici celălalt...

Noaptea era adâncă. Tatăl și fiul își vorbeau fără să se privească, căutând din ochi cele câteva piscuri înzăpezite care luceau foarte departe, iar foarte sus, aprinse una câte una, stelele.

Băiatul nu-și termină fraza, care friza poate un anume nihilism: dacă murim amândoi, ce importanță mai are urmarea, fiindcă urmarea are importanță doar prin mine și continuitate prin tine, și toți acești strămoși câți or fi ei, să sperăm armate întregi în preajma lui Dumnezeu, dacă ne părăsesc lamentabil mâine, n-au decât să meargă și să pască ce-or vrea... Iar Knezevici gândea că Gordana va înțelege că fiul pe care i-l dăruise, i-l dăruise de două ori, cu atâta generozitate, mergea să moară cu o generozitate egală, că Antonia nu i-ar reproșa prea mult moartea fiului alteia, că Milița, care își iubea fratele vitreg, ar regreta mai ales că nu murise ea în locul lui. Dar, înainte de toate, încerca să-și închipuie ce semnificație avea pentru Milan acea expediție.

— Are treisprezece ani. Ultimii ofițeri ai lui Napoleon, cei care au fost uciși în timpul campaniei pentru Franța, aveau, se pare, paisprezece. La treisprezece ani, poți procrea: deci ești bărbat. Va vedea moartea? Ei bine, da, va vedea moartea. E chiar așa de rău să vezi de mai departe ceea ce într-o bună zi nu te vei putea împiedica să vezi mai de aproape? Să precizăm. Sânge, creieri, poate cruzime, răniți care se încrâncenă... Există motive întemeiate pentru a ascunde viața, așa cum este ea. Unui copil chemat să trăiască? Trebuie să fim ca părinții noștri din secolul al XIX-lea, care se temeau ca nu cumva copiii lor să afle cum au venit pe lume?

Se gândi din nou la strămoșii săi.

Niciunul dintre ei n-ar fi interzis unui băiat de

treisprezece ani să-l însoțească. Pe de altă parte, prezența acestui copil și grija de a-i fi asigurată securitatea nu ar slăbi atacul monterossian, și nu ar pune inutil în pericol viața anumitor monterossieni? Da, fără putință de tăgadă! Dar și ce inspirație pentru moralul lor: tatăl își expune fiul, deci e gata să sacrifice totul pentru victorie, deci el crede în această victorie! Sacrificiul fiului, pentru noi creștinii, nu este în ultimă instanță, cheia lumii?

— Atunci, să mergem, spuse el, învăluindu-și fiul cu brațul, cu blana de oaie, cu protecția sa, cu solicitudinea sa, cu providența sa.

Oamenii care trebuiau să-l însoțească în noaptea aceea îi ieșiră în cale, ținându-se totuși la distanță, lăsând tatăl și fiul să discute. Knezevici se întoarse spre ei cu o mândrie imensă și le spuse simplu, fără să discute nimic, fără să anticipeze nimic, așa cum se rostește ceva evident:

— Fiul meu, Milan, vine cu mine.

Mândria lui, evidența, i-o împărtășiră pe loc și, voioși, își dădură coate în burtă: cicea al lor nu se schimbase: când se impunea să dea totul, dădea totul. Chiar și pe propriul său fiu.

Trăiască cicea!

8. Cucerirea Zlatiței

Oamenii aleși să facă parte din elementele (b) și (c) își părăsiră satele unul câte unul, apucând pe drumuri doar de ei știute, se regrupară în tăcere, se abținură să mai bea, să mai fumeze și chiar să vorbească. Pentru ei nu se întorsese vremea războiului crud și vesel; nu le era dată decât această unică șansă de a-și elibera frații, iar succesul depindea de secretul și de rapiditatea acțiunii lor.

Elementul (b), comandat de colonelul Abramovici, ocupă poziție la o bătaie de mortier față de Zlatița, de la primele ore ale nopții, ascunsă într-o vale încadrată de pereți

abrupți și împăduriți. Țevile ridicate pe suporturile de bază și proptelele lor aduceau cu niște insecte enorme ivite din hățișuri, gata să lovească la o distanță de trei kilometri. Mai sus, printre stânci, erau pitite mitralierele care, curând, aveau să protejeze retragerea mortierelor.

Elementul (c), regrupat dincolo de Komarnița, aștepta sosirea lui cicea pentru a începe înaintarea.

— Cine-i acolo? șuieră o santinelă.

— Vladimir și Milan Knezevici, răspunse mândru Dragonul.

Din tufiș în tufiș, zvonul se răspândi într-o șoaptă. Cicea venise cu fiul său! Ochii cetnicilor se umeziră, mâinile strângeau mai ferm armele. Regele munților n-ar fi putut face un dar mai frumos oamenilor săi. Le dădea în gaj pe unicul său fiu, îl încredința valorii lor, nu păstra nimic pentru sine, era la discreția lor mai mult decât ar fi crezut ei că-i cu putință. Începând din acel moment, nu mai vorbeau decât de „prințul” Milan, iar devotamentul față de șeful lor se înzeci. Îl preferau pe cicea părinților lor, copiilor, nevestelor, lor înşişi. Până atunci, erau gata să moară pentru el: acum își doreau să moară pentru el. Mergeau cuprinși de această exaltare, și „prințul” mergea printre ei, ridicând Kalașnikovul ce-i fusese încredințat, fără teamă de pericol, fără să simtă oboseala, regretând doar că nu-și putea cânta bucuria.

O avangardă de câțiva oameni preceda grosul trupei pentru cazul improbabil al unei ambuscade a musulmanilor din Zlatița, a mudjahidinilor sau a forțelor ONU de ocupație. Dar informațiile culese la fața locului se dovediră exacte: de luni de zile nimeni nu-și mai bătea capul să amplaseze ambuscade în zona demilitarizată.

La ora două dimineața, cei trei sute de cetnici din elementul (c) ocupară poziții pe loc deschis, fără nicio dificultate, la un kilometru de sat, în partea de sus a unui drum de pământ care albea vag în întuneric. Toată această lume era în așteptare. Din când în când, o mână bâjbâia ca

să se asigure că încărcătoarele de schimb erau la locul lor, un picior se dezmorțea ca să scape de furnicături, un răsuflet se făcea auzit. Uneori, frunzele toamnei cădeau pe jos, foșnind ușor. Ivirea zorilor fu precedată de câțiva stropi de rouă. O briză boțea ierburile. O pasăre piui. O alta îi răspunse. Un larg laviu de lumină se răspândea pe linia orizontului.

Dintr-o parte se făcu auzit gâfâitul unui camion. Se văzură farurile galbene oprindu-se în fața postului de control, apoi, o luară din loc, revărsând fum asupra câmpiei. Milan se întreba dacă acele faruri nu aveau să-l smulgă brusc din penumbră, să-l înțepe în peisaj ca pe un fluture din colecția lui, și își strânse mai tare arma. Nimeni, din elementul (c), nu era la curent cu vicleșugul de război al camionului. Unii erau chiar neliniștiți: dar dacă această vizită nocturnă avea să schimbe planurile comandamentului? Dacă, în cele din urmă, nu se vor mai bate?...

Dar nu se neliniștiră prea multă vreme.

În sat izbucniră salve de foc continuu și, imediat, obuzele mortierelor începură să cadă grindină. Nu se vedea cum țâșneau, dar impactul lor producea jerbe albe și roșii, acolo sus, pe creste și, de asemenea, în multe alte puncte. „Cât e de frumos!” gândi Milan.

Cicea sărise în drum, unde se înălță silueta sa neagră:

— Pentru cinstirea crucii și a libertății de aur!

Trei sute de trupuri culcate se ridicară, se năpustiră pe drum, se lansară către sat, trei sute de trupuri nu toate tinere, dar toate exersate, antrenate, deprinse să alerge și să sară peste obstacole, trei sute de trupuri constrânse la luni întregi de servitute și cărora li se dădea brusc drumul spre libertate.

Planul de cucerire a satului era simplu: o coloană intra dinspre nord, alta dinspre sud, prinzându-l în clește, o a treia pe mijloc, comandată de cicea în persoană.

Satul era cunoscut de toți: nicio ulicioară, nicio fundătură

nu aveau să scape etnicilor care se răspândiră în toate direcțiile, purtând pe braț o brasardă fluorescentă pentru a se recunoaște. Fugeau strigând, potrivit caracterului lor, fie „Rămâneți în casele voastre, nu veți păți nimic”, fie „Scoateți-vă puțin nasul și vă lichidăm pe loc”. Contrar ordinelor primite, unii nu se abțineră să nu tragă câteva rafale, pentru intimidare, pretindeau ei, dar mai ales fiindcă nu rezistau beției deflagrațiilor. Foarte adevărat că unii erau originari din satul acela, pe care-l vedeau murdărit de grămezile de gunoaie, casele lor erau ocupate, desfigurate; dincolo de ziduri, se ascundeau oameni care comiseseră atrocități în regiune: în spatele zidului ăsta-violatorul surorii mele; în spatele celuilalt, asasinul bunicului meu. Cicea și ofițerii îi lămuriseră cum nu se putea mai bine că nu era vorba de o expediție punitivă, cu o singură excepție, și că nu trebuia să se piardă nicio secundă cu răzbunări personale, dar pe cetnici îi mâncau palmele. Când se declanșară împușcături din două case, ocazia li se păru prea frumoasă: ferestrele zburară sub gloanțe, iar grenadele oarbe aterizară prin încăperi și bucătării, explodând cu un vacarm cumplit, schijele ascuțite ciopârțind mobile și oameni.

Într-o piețișoară din fața unei moschee nou-nouțe, cu minaretul din aluminiu, locuia Sok, potcovarul, dar acesta nu avea să fie cruțat. Casa lui fu încercuită de oamenii lui cicea, ușa aruncată în aer de o rachetă, iar el însuși, însoțit de urletele femeilor și ale copiilor săi, fu smuls din așternut și târât afară.

Cetnicii se postară la colțurile străzilor, așa cum îi instruiseră șefii lor, fiecare la locul său, fiecare supraveghind un tronson de ulicioară pe care Dragonul le-o desenase cu răbdare și laborios în decursul ședințelor nocturne care, în jurul planurilor și fotografiilor aeriene, durau de luni și luni.

Acum, liniștea domnea în sat, în vreme ce tirurile de mortiere continuau acolo sus, iar din timp în timp, se făcea

auzită o mitralieră lipsită de moderație.

Ocolind bariera, cicea pătrunse în lagărul de prizonieri. Kravar se prezentă dinaintea lui:

— Misiune îndeplinită, voievodule. Prizonierii eliberați. Nicio pierdere printre ai noștri. Dintr-ai lor, pentru moment, cincisprezece. Acolo sunt supraviețuitorii.

Vladimir Knezevici privi în jurul său.

La stânga, biserica-închisoare. Sprijiniți de ea, chirciți, șchiopi, în zdrențe, frații pentru care riscase atâtea vieți și poate viitorul statului Monterosso: nu avea să-i îmbrățișeze, nici să-i salute, nici măcar nu se uită spre ei, acum: va fi timp mai târziu pentru toate aceste efuziuni. Totuși, printre ei remarcă un om necunoscut, un străin cu un aer valid și asupra căruia trebuia să se informeze de îndată ce era posibil.

În mijlocul curții se afla camionul, pe care era cățărat Golubinski cu camera în mână, iar în jurul său zăceau câteva cadavre, în bălți lucind de sânge pe cale să se închege și să se înnegrească. Knezevici se gândi la fiul său, pe care-l știa în spate, dar fără scrupule și fără remușcări: niciodată nu-i prea devreme să afle cărei descendențe îi aparține.

La dreapta, depășit de postul de observații înclinat ca turnul din Pisa, masa garajului, cu scara de fier de-a lungul zidului și, cu spatele la garaj, patru bărbați, într-o stare jalnică, printre care cicea îl recunoscu imediat pe Zulfikar, comandantul lagărului, rănit acceptabil. Faptul îi făcu plăcere.

Războiul, sau cel puțin gherila, este arta unei orientări rapide și de bun simț, mai mult decât a competenței. Căpitan de ocazie, fără să răspundă un cuvânt lui Kravar, de pe haina căruia sângele lui Mustafa se închega în pete negre, Knezevici întrebă:

— V-ați dus să vedeți ce-i acolo sus?

Kravar se neliniști. El își închipuise că reușise formidabil, și iată că, totuși, ceva îi scăpase…

— Da, nu, nu este nimic… Am vizitat garajul…

— O rachetă în ușă. Două grenade de 40 în spărtură. Pe urmă vă duceți acolo.

Trei detonări, una după alta, după care Kravar, lezat în amorul propriu, escaladă în persoană treptele în pas alergător, urmat de trei cetnici din comandoul său, ofensați și ei pentru șeful lor.

Se arătară din nou, încadrând un bărbat solid, cu fizic de european, pe jumătate năucit de efectul suflului exploziilor. Ținea în mână un superb Arcuș 94, de care nu avea de gând să se folosească. Kravar i-l luă delicat dintre degete și coborâră cu toții scara care răsuna sub pașii lor, bărbatul clătinându-se pe trepte, susținut de coate și scuturându-și capul ca să-și vină în fire.

Cu mâinile în șolduri, cicea avansă până în mijlocul curții.

Vladimir Knezevici știa cum să se comporte: să parcurgă cu pași măsurați o oarecare distanță și s-o lase în urma lui, să culeagă privirile, să devină ținta lor, să domine spațiul înconjurător. Compatrioții săi șușoteau:

— Ah! Cât e de frumos cicea al nostru.

Cei doi bărbați se priviră.

— Hei, tu de colo, eu te cunosc, îți zici și Lakhdar. Ești unul dintre mudjahidini.

— Nu mă cunoști bine. Nu sunt unul dintre mudjahidini. Sunt șeful lor.

— Și atunci de ce nu dormi printre ei?

— Pentru că șeful trebuie să respecte o anume distanță.

Își vorbeau în monterossiană, dar. E brusc, străinul zâmbi și trecu ironic pe engleză:

— *Familiarity breeds contempt. You shoud know, pal.* Familiaritatea generează dispreț, ar trebui să știi asta, amice.

Se oprise pe ultima treaptă a scării și, în soarele care tocmai răsărise și îl lumina ca la teatru, părea să domine încă situația. Georges se simțea amețit ca de băutură, amețit la gândul apropiatei sale morți. Și-ar fi putut spune

că era păcat să părăsească așa de curând un destin care costase atâtea eforturi, să părăsească așa de repede un destin asumat cu atâta cutezanță, dar toate astea nu-i treceau prin minte: Georges devenise Lakhdar, și Lakhdar se gândea numai că avea să-l întâlnească în curând pe Allah, îndurătorul și Milostivul, facă-se voia lui.

Dragonul își apropie gura de urechea regelui munților:

— Pe ăsta ar trebui să-l păstrați pentru interogatoriu.

Uriașul se uită de sus în jos la consilierul lui rahitic și păros, cu ochii ceacâri, apoi își îndreptă privirea asupra străinului.

— Oricine ai fi, ai venit să aduci războiul în țara noastră, care nu ți-a făcut nimic. Află că există o diferență între voi și noi. Voi luați prizonieri ca să-i torturați. Noi nu luăm prizonieri.

Spre știința Dragonului, adăugă cu voce scăzută:

— Lasă-mă în pace cu interogatoriile tale. Ce ne-ar putea spune în plus față de ce știm noi? Noi nu suntem CIA, să tezaurizăm informația.

Către Lakhdar, arătându-i zidul garajului:

— Împreună cu ceilalți.

Kravar și ai lui îl împinseră pe Lakhdar până în dreptul lui Zulfikar, care, în stare de șoc, tremura din cap până în picioare, mușcându-și de durere mâneca și umărul prin mânecă.

— Hai, hai, se adresă Georges în franceză, știind că el nu pricepea o boabă. Eram convins că ești un laș după cum îi tratai pe prizonieri. De altfel, nici nu-i de mirare: prin vinele tale curge sânge de renegat. (Georges nu se considera pe sine un renegat, ci un convertit.) Ai să mori totuși crezând. Peste câteva minute, vei dispune de șaptezeci de fecioare, a căror virginitate, de fiecare dată, se va reînnoi. Dacă preferi băieți, s-ar putea aranja și asta: stă scris în Carte. Alții, mai târziu, vor avea parte să se bucure de victoria noastră. Noi nu avem de trecu, decât un singur moment greu. *Allahu akbar.*

Pentru cine vorbea el astfel, având aerul că-și lua în derâdere propria credință? Să fi fost pentru voievodul creștin, care înțelegea franceza? Voia să-i demonstreze că sarcasmele banale, pe care le cunoștea, nu-i periclitau credința? Dar nu cumva în special pentru 2K, punând astfel un punct final conversației lor de mai înainte: „Dragul meu văr, eu știu că am ales singura cale adevărată și o dovedesc nu numai murind ca un brav, ci asumându-mi credința până în bizareriile și ridicolele ei aparențe. Uită-te la mine, sunt fericit!” În sat se auzeau focuri de armă. Câțiva cetnici veniră în fugă, îmbrâncind înaintea lor un om cu hainele sfâșiate, cu fața tumefiată, cu brațele atârnând inerte:

— Voievodule, porcul ăsta stătea ascuns în spatele unui gard. A tras în noi. L-a ucis pe Ilia și l-a rănit pe Slobodan.

Cu un gest din deget, cicea arătă grupul condamnaților, pe care Milan nu-l scăpa din ochi. Cetnicii îl împinseră pe om într-acolo. Golubinski se interesă:

— Unde sunt mortul și rănitul? Vreau să le fac o fotografie.

Cicea întrebă:

— Unde e Sok?

Îl aruncară înaintea lui.

Cămașa desfăcută, o izmană murdară, degetele de la picioare în sânge: mersese cu picioarele goale prin pietriș. Părul încâlcit, dedesubt o privire de nebun. Regele munților se apropie de el, mai să-l atingă, și-i vorbi cu respirația sacadată, cu glasul mai gros decât cel cunoscut de oamenii săi. Ai fi zis că aparținea unui ventriloc.

— Acum un an, a murit fiul meu Ștefan. O butelie de gaz. Plină de cuie. Ghimpate. Cu cap de diamant. Forjate de mână. Eu știu cum forjezi tu cuiele. Le-am recunoscut.

Scoase un pumn întreg din buzunarul stâng al pantalonului.

— Astea l-au ucis pe fiul meu. Tu le-ai forjat. Cu mâinile tale. Stânga ținea cleștele și dreapta ciocanul.

Fascinat, se uita la mâinile potcovarului: mâini zdravene, muncite, lovite pe alocuri. De fapt, niște mâini obișnuite, murdare și osoase.

Lui cicea îi lipsea aerul din ce în ce mai mult.

— Ar trebui să ordon să ți se taie, Sok.

Trase aer în piept.

— Dar Dumnezeul meu îmi poruncește să te iert.

Un murmur de consternare îi străbătu pe cetnici: să-l ierți pe asasinul fiului tău, nu, cicea nu putea face una ca asta!

Acum, își smulgea cuvintele unul câte unul, dureros:

— Atunci… bineînțeles… eu… te… iert. N-am să te torturez. Nu mă voi ruga să fii blestemat. Nu voi scuipa pe cadavrul tău. Te voi ierta de îndată ce vei fi mort. Și așa e destul de greu. Crede-mă.

Potcovarului se făcu vânt în grupul celor care aveau să moară. Zulfikar se smiorcăia. Ceilalți făceau o figură frumoasă.

Regele munților aruncă o privire circulară, ca pentru a se asigura că nu uitase nimic. Îl zări din nou pe prizonierul străin cu genunchii și coatele pline de unsoare și îi făcu semn să se apropie.

— Tu cine ești?

2K ghici sensul întrebării și răspunse în franceză:

— Sunt un ziarist francez. Jean Breton. Am fost răpit la Suk în după-amiaza trecută.

Glasul lui Georges se ridică, limpede, politicos ironic:

— E adevărat. Se numește Jean Breton. Eu am ordonat răpirea lui. Voiam să aflu ce învârtea prin zonă. Pregătește niște articole. Hei, Breton? Pregătești niște articole?

Cei doi veri nu se pierdeau din ochi. Vechiul bordei breton unde se jucau împreună rămăsese departe de ei în spațiu și timp, dar se gândiră la el simultan, și la muzeul cu schelete al unchiului Theophraste din turnul vestic, și la coșul culisant pe un cablu întins pe deasupra șanțurilor cu apă orăcăind de broaște. O undă de dulceață se strecurase în acel gând „bordeian”, și cât de fugitiv ar fi fost el, nu se

îndoiau că îl trăiseră simultan.

— În ordine, spuse regele munților.

Într-un gest de slăbiciune, pe care și-l reproșa, dar pe care nu s-a putut împiedica să nu-l facă, acoperi cu mâna fruntea lui Milan ca să-i ferească ochii, apoi, printr-o mișcare a capului, comandă foc.

Capitolul IX

Slava

1. Întoarcerea la Val

Se întoarseră în ordinea prevăzută, după ce plasaseră pe drum, printre bușteni și crengi, dispozitive explozive, pentru a întârzia o intervenție posibilă a forțelor musulmane sau ale ONU: prizonierii în camion, cu mortul Ilia, rănitul Slobodan și elementul (a), până la vadul Komarniței, apoi pe spinarea măgarilor și catârilor; elementul (b) pe jos, purtând și povara mortierelor și a mitralierelor, dar protejat de elementul (c), tot pe jos, aceste ultime două elemente repliindu-se cu ultimele resurse disponibile. Locuitorii creștini din Zlatița, temându-se de represalii, părăsiseră totul și li se alăturaseră cetnicilor. Regele munților închidea marșul cu fiul său alături. Milan clocotea de o fericire sălbatică. Din Zlatița se ridicau fuioare de fum negru: cetnicii incendiaseră casele care, cândva, le aparținuseră, pentru ca aceste locuințe de creștini să nu le mai servească renegaților.

2K ar fi putut urca în camion, dar preferase să meargă pe jos. Un soi de jenă îl împiedica să se amestece cu acei

oameni la a căror dezonoare asistase, fără să aibă și el parte de ea. Față de ceea ce îndură ei, ce mai putea să însemne o lovitură de bâtă și o noapte de duhori?

În timpul nopții, 2K nu putuse închide un ochi, înălțând rugi către Fecioara Maria, combinând planuri de evadare, făcându-și griji pentru Giséle, pentru Médard, pentru Colas, gândindu-se la soție și la copiii pe care poate că nu avea să-i mai vadă niciodată, întrebându-se asupra devizei *Duc în altum* care-l condusese, de data asta, nu în sferele înalte ale datoriei și sacrificiului, ci în profunzimile degradării celei mai complete. Nu înceta să se întrebe mai ales, dacă nu ar fi trebuit să-i smulgă bâta brutei aceleia și să i-o înfigă în burtă, și dacă nu cumva, această primă ocazie irosită nu prevestea o decădere de pe acum acceptată. Ce ar fi spus despre scenă Bérengére, dacă ar fi fost martora ei.

Și pe urmă, în zori, împușcăturile, eliberarea, inima plină de recunoștință: „Aș fi acceptat martiriul, Doamne, dar cât de mult îți mulțumesc că m-ai cruțat!”

La ce i-ar fi servit stagiul de rezistență la tortură, se întreba acum 2K, dacă Zulfikar l-ar fi luat în primire cu adevărat? Ce semnificație mai pot avea cuvintele „onoare de ofițer” când ești forțat să-ți bei urina? Și ce trebuia să creadă despre spusele vărului său care, înainte de moarte, se ostenise să-i garanteze falsa identitate? Să fi fost o manifestare de amiciție în amintirea trecutului său, în cele din urmă, Georges se convinsese că misiunea lui 2K nu putea fi decât una ostilă președintelui din Monterosso, iar testamentul său fusese destinat mai puțin salvării unuia cât pierzaniei celuilalt? 2K îl deplângea pe acest Georges sau îl invidia, într-o oarecare măsură, pentru felul cum știuse el să moară ca un erou? Și chiar crezuse el cu adevărat că numai islamul putea salva Europa de mondializarea americană?...

2K nu fusese mai puțin impresionat de sosirea neașteptată a celui la care se gândea de luni de zile, acel rege al munților, acel personaj de legendă care își tăcea

apariția în viața reală, cu blana de oaie în spinare și cu Mauserul la cingătoare. Din fericire, acoperirea lui Jean Breton, ale cărui acte erau în regulă, funcționase, iar pretextul de ziarist sportiv fusese confirmat de Lakhdar personal, deci discreția absolută, o regulă în SA, nu avusese în niciun fel de suferit. Dar de aici și până a se simți satisfăcut că-și datora libertatea, probabil chiar viața și deloc exclus stima față de sine însuși, unui potentat inculpat de crime de război și la a cărui capturare conspirase, era o distanță pe care un om scrupulos n-o putea lesne depăși... 2K se întreba chiar dacă n-ar fi fost cazul să se lipsească de compania salvatorului său, dar gândi că nu era indicat să-și ia tălpășița sub ochii a câtorva sute de oameni înarmați.

Meditând astfel, 2K mărșăluia în pas vioi, fără să se lase distanțat de cetnici, dintre care cei mai tineri se zbenguiau, râdeau, țipau, își trăgeau pumni în spinare, pe când cei vârstnici pășeau reculeși, gândind la camaradul mort, la răzbunarea începută, dacă nu chiar consumată, la satul lor regăsit și din nou pierdut, la nevestele care încă nu știau dacă ei mai erau în viață, la voievodul lor iubit care, o dată în plus, își respectase cuvântul dat.

Soarele urca pe cer, proiectând umbre oblice și lungi, ceea ce însemna că ziua nu începuse de-a binelea și că ea va fi interminabilă, așa cum își închipuie copii că va fi viața lor. Un cetnic începu să cânte, și cei mai mulți își uniră glasurile cu al lui, într-un marș lent și marțial, religios: ai fi zis marșul îngerilor sub poruncile sfântului Mihail mergând să dea bătălia cu Lucifer. 2K tocmai se întreba ce însemnau acele cântări, când un zdrahon fără barbă, în ținută de camuflaj, care mergea aruncându-și picioarele înainte și legănându-și brațele, îl ajunse din urmă: era tânărul medic care refuzase să se urce în camion, pentru plăcerea acelui mers accelerat.

— E adevărat că sunteți francez? întrebă el în această limbă.

— Da. Ziarist. Jean Breton.

— Eu, doctorul Bratislav Miloradovici.

Ți se umplea gura de sonoritățile numelui său. Își strânseră mâna mergând.

— Cum de ați făcut ca să ajungeți în micul nostru infern național?

Medicul era înalt, bărbierit și ironic, tot numai oase lungi și plate.

2K pomeni de escalade și de ziaristică.

— Da, cum se face însă că turcii v-au făcut onoarea de a vă invita să viligiaturați pe la ei?

Aceste sarcasme erau exprimate laborios, cum se întâmplă când vrei să demonstrezi că vorbești bine limba în care nu te prea simți în largul tău.

Fiind suspect „turcilor” ar fi trebuit să-l facă pe Jean Breton simpatic monterossienilor, dar lui 2K se păru că sesizează o oarecare bănuială în glasul medicului.

— Poate că se tem ca Occidentul să nu afle cum se folosesc ei de zona demilitarizată. Îmi puteți traduce ce anume se cântă?

— Oh! Este un imn religios care trebuie că datează de pe vremea bizantinilor, răspunse Bratislav, mimând indiferența, dar mulțumit că știa să pună masculinul acolo unde trebuia. Nu știu dacă puteți înțelege. Probabil că sunteți catolic, dacă nu cumva ateu. Ei cântă:

Mântuiește, Doamne, poporul tău și binecuvântează moștenirea ta, dă-le prinților ortodocși victorii asupra vrăjmașului și cu crucea ta păzește-i pe cei drepți.

Un alt cetnic începu iar să cânte și camarazii lui îl secondară în cor. Tonul era mai puțin belicos, mai intim.

— Ce-i ăsta? întrebă 2K preocupat să-i ocupe atenția medicului, dar manifestând și un oarecare interes.

— Așa cântă și în biserică.

— Ce înseamnă?

Bratislav oftă, temându-se poate că e luat drept un obscurantist.

— E întru cinstirea Maicii Domnului:

Nu avem alt ajutor,
nu avem altă nădejde
decât în tine, Fecioară Mărie.
Noi care ne bizuim pe tine,
noi care suntem mândri de tine,
să nu ne dai de rușine.

— Să nu ne dai de rușine?

— Da. Adică, să nu ne lași de izbeliște.

2K se miră naiv, descoperind sensibilitatea ortodoxă atât de apropiată de a lui.

Ajunseră în dreptul vadului, pe care 2K și Bratislav îl trecură primii. 2K privea apa, cerul, arborii, tot atâtea simboluri ale libertății regăsite. Un nou cântec se înălță, melopee răgușită, cu modulații pe sferturi de ton care, în urechea lui 2K, evocau Orientul.

— E tot un cântare bisericească? întrebă el.

— O! Nu. Este un cântec epic, eroic, în cinstea voievodului Knezevici.

Se auziră râsete sănătoase de la un capăt la celălalt al coloanei.

— Traduceți-mi și mie.

Medicul se simțea puțin stingherit.

— Ei bine, strofa asta zice cam așa ceva:

Tu ești cicea al nostru, voievod, fiu de voievozi,
regele munților roșii unde străbunii noștri au viețuit.
Ai ridicat spada sfântului Sava mereu.
Cine taie dintr-un capăt, tu îl tai de tot.

Acestor cuvinte pline de veselie le răspunse un alt cântec, mai religios, dar și el întrerupt de râsete, tradus de

medic.

— Aici trag tare. E un cânt ce-l cinstește pe Vladimir, sfântul rus, dar ei îl intonează tot în onoarea președintelui Republicii, care-i și el Vladimir, dar care nu este deloc sfânt absolut.

Plâng hoardele de demoni și întunecata lor adunare,
văzând dărâmați idolii ridicați de ei
ca să-i piardă pe oameni,
fiindcă, la porunca Domnului, Vladimir cicea
i-a răsturnat.

Coloana urca în ordine, cu o avangardă și gărzi pe flancuri, în cazul în care spaniolii ar fi primit ordin să încercuiască batalionul victorios, dar, când trecură prin dreptul taberei lor, constatară că se aflau doar în stare de alertă, cu țevile tunurilor Leopard 2A4 îndreptate în toate direcțiile, și capete destul de zâmbărețe depășind turelele.

— *Caza buena?* Strigau ei. Bună vânătoarea?

— *Caza no! Reconquista*! le răspunse medicul poliglot.

Plin de curiozitate, 2K văzu ivindu-se, între falezele roșietice escaladate de zade negre, acoperișurile din Val. Privise așa demult fotografiile luate din satelit și din avion că nu i-ar fi fost greu să se orienteze prin târgușorul a cărui dispunere o știa pe de rost, cu amplasamentul poștei, a diverselor „ministere”, cu denumirile cafenelelor și adresa bordelului. Locurile, la drept vorbind, ar fi decepționat pe oricine și l-ar fi închipuit pe regele munților cocoțat într-un cuib de vultur medieval. Val aducea mai mult cu o stațiune de schi de clasa a treia. De fapt, nici nu trecură prin localitate: o ocoliră.

— Încotro mergem?

— La mănăstirea Sfântul-Mihail. Probabil că sunteți la curent, președintele nostru e foarte habotnic. Mereu se împiedică printre sutane. Eu sunt ortodox, dar destul de liber-cugetător. Totuși, nu pot să nu recunosc că n-are cum

să facă rău dacă mergi să mulțumești Domnului, pentru orice eventualitate.

Doctorul Bratislav Miloradovici era mândru că îi erau cunoscute expresii ca „pentru orice eventualitate”.

— Să știți că eu, spuse 2K, voi merge cu dragă inimă să aduc mulțumiri laolaltă cu toți ceilalți, dar nu mai înainte de a telefona: soția mea trebuie să fie moartă de îngrijorare.

— *Niema problema.* Nicio problemă. După cum vedeți, noi cunoaștem și acest idiom.

Intrară într-un birou de poștă și 2K se închise în cabină.

Avea sentimentul că reia legătura cu lumea reală după un timp nedefinit petrecut în irealitate. Mâna îi tremura când o întinse după receptor.

La prima sonerie, Giséle ridică și articulă cu o voce intens calmă:

— Alo?

— Tu ești, Giséle? Jean la telefon.

O tăcere, și apoi un „Dumnezeule mare!” pornit din rărunchi, și iar o tăcere, iar pe urmă:

— Unde ești?

— Lasă că-ți povestesc eu. Totul e în regulă? Am fost răpit și eliberat. În momentul de față mă aflu la Val. Mă întorc de îndată ce voi putea.

Giséle îți dobândi rapid siguranța de sine. Cu o prefăcută acreală conjugală:

— E pentru prima dată când dormi printre străini, fără nicio explicație.

Martin intră în joc:

— Te asigur că nu m-am întâlnit cu nicio blondă frumoasă. Ce-ai făcut când ai văzut că nu mă mai întorc?

Voia să afle noutăți cât mai repede. Bineînțeles, ea nu putea vorbi deschis.

— Am telefonat la ziar. Ei m-au sunat ceva mai târziu. Mi-au spus să nu mă mișc pentru moment, că ei se vor ocupa de tot. Regretă că nu le poți trimite articolul la timp. Rămâne pentru altădată. Trebuie să mă sune dintr-o clipă

în alta ca să-mi comunice când și cum să ne întoarcem.

Martin traduse. „Giséle i-a raportat lui Samson. Samson n-a dat ordin de retragere în zona de refugiu. Misiunea era anulată. Vom fi repatriați în orele următoare.”

— Fii bună și sună-i din nou ca să le spui să nu se impacienteze pentru mine. Păcat pentru articol, dar, în fine, nu-i o catastrofă. Am avut parte de o vacanță tumultuoasă pe cheltuiala ziarului. Asta-i tot.

Când 2K ieși din poștă, batalionul se răzlețise. Unii treceau pe la ei pe acasă să dea pe gât un pahar mai înainte de a mulțumi Domnului. Alții se opreau să-și sărute nevasta și copiii ieșiți în întâmpinarea lor. Pe la toate ferestrele se vedea drapelul monterossian, roșu cu vulturul bicefal argintiu. Bărbații purtau arme și unele femei la fel, chiar și băiețandrii. Dar lipsea orice exuberanță, orice destindere. Totul se desfășura într-o demnitate sobră, oarecum castă. Chipurile erau transfigurate dar austere, gesturile largi dar măsurate. Ai fi zis că aceste ființe împărtășeau un adevăr interior care nu era din lumea aceasta, iar 2K, ai cărui strămoși fuseseră șuani[82], avu impresia că-i recunoaște în acest popor înarmat, urât de toți, sigur pe el însuși, gata pentru toate sacrificiile, ca și pentru toate ferocitățile.

2K și ghidul său sosiră dinaintea mănăstirii, și nu-i scăpă lui 2K faptul că edificiul era închinat Arhanghelului, patronul profesiunii sale. Pentru o clipă, îi veni în minte vitraliul sfântului Mihail ce împodobea capela din Tabără. Poate ar fi trebuit să se întoarcă imediat, dar găsea de cuviință să mulțumească Domnului și sfântului Mihail mai înainte de a-i părăsi pe eliberatorii săi.

Întregul popor monterossian părea să fi invadat mănăstirea: mulți coborâseră de prin cătunele lor ca să-l cinstească pe sfântul Ioan Botezătorul și pe președintele Republicii, dar vestea eliberării prizonierilor se răspândise

[82] Insurgenți regaliști din provinciile din vestul Franței în timpul Revoluției din 1789. *(n.tr.)*

din vârf de munte în vârf de munte și oamenii se grăbeau să-i sărbătorească și pe ei, fiindcă, firesc, ei se înrudeau cu toată lumea. Niciodată 2K nu văzuse o asemenea veselie, dar era o veselie lipsită de manifestări zgomotoase, sacră. Bătrâni cetnici, care făcuseră al doilea Război Mondial, se apropiau sprijinindu-se de strănepoții lor. Barzi rezemați de metereze psalmodiau cântece eroice. Gospodine, hotărâte să-și facă și piața cu aceeași ocazie, coborau pe cărări știute doar de caprele sălbatice, ținând coșul într-o mână și pușca în cealaltă: nu se știe niciodată în asemenea vremuri. Cei veniți pe jos erau cei mai numeroși, dar mai venea lume și în Opel un sau în Mercedesuri, în camioane sau în mașini cu dublă tracțiune, călare pe cai, pe spinarea catârilor sau a măgarilor.

Însoțit mereu de medicul parașutist, care arbora un aer ambiguu, 2K intră în curtea mănăstirii și fu dus de maree până în interiorul bisericii.

Nu era un mare consumator de artă, și cu toate astea sau poate tocmai din acest considerent – se simți transportat de tot ce vedea. Ziduri întregi și bolta și plafonul, și cadrul ușilor și al ferestrelor, și circumferința coloanelor, totul era acoperit de fresce ce păliseră cu trecerea anilor, contrastând prin unitatea inspirației și multiplicitatea formelor. Transportat? Da, într-o altă lume, sau mai curând pe lumea cealaltă. Toți acei sfinți și sfinte și anghile și lănci și cruci și spade și aripi și bărbi și nimburi și cărți deschise pe pagini împodobite cu o scriere hieratică, 2K avea sentimentul că se și afla în Împărăția cerurilor, o împărăție ce nu era sluțită de poporul îngrămădit la picioarele acelor ziduri icoane: aceleași chipuri reculese prin care răzbătea o lumină venită de pe alte tărâmuri, aceeași unitate a viziunii unui univers interior iluminat de un alt soare, aceleași bărbi răsucite într-o parte sau alta, aceleași plete împletite, subliniind virilitatea fețelor eroice. Și din toate astea urca un cânt cum 2K nu mai auzise niciodată. Ai fi crezut că frescele sunt cele care cântă.

— Ce cântă ei?
— Oh! Pentru sărbătoarea asta.
— Da, însă cuvintele?
— Aproximativ, cam așa.

Tăierea capului Proorocului
A fost voia Providenței,
pentru a vesti celor morți
venirea Mântuitorului.

2K se gândi la fresca aflată în biserica din Zlatița. Adam și Eva așteptau de pe acum venirea Fiului lui Dumnezeu, fiindcă Proorocul îi vestise?

Pe mijlocul bisericii lipsite de bănci, în mijlocul poporului de credincioși, cu fața spre iconostasul din lemn lustruit, unde se încastrau icoane, se ridica o estradă pătrată, și, pe această estradă, un om maiestuos își pieptăna cu o mișcare rituală barba, în vreme ce diaconii îi puneau patrafirul, etola, brâul, manșetele de brocart, îi potriveau pulpanele veșmântului violet, îi întindeau mitra și crosa. Rit ciudat: 2K avu intuiția că acea îmbrăcăminte episcopală amintea cât era de dezbrăcat Hristos, și, într-adevăr, când prelatul se puse lent în mișcare în carapacea lui de ornamente, ca un scarabeu încrustat cu pietre prețioase, simțeai că era prizonierul măreției și al podoabelor sale cum celălalt fusese al dezgolirii și al nudității.

În primul rând al credincioșilor stătea președintele Republicii. Nu mai avusese timp să se schimbe. Pur și simplu se debarasase de arme, fiindcă într-o biserică ortodoxă nu intră nimeni înarmat. Lângă el, o femeie înaltă și frumoasă în rochie neagră, o tânără înaltă și frumoasă în rochie albă, băiatul pe care 2K îl văzuse la Zlatița, și prizonierii care se putuseră târî până la mănăstire: acești umiliți și insultați, acești torturați și acești supuși caznelor, când în picioare, când în genunchi, când prosternându-se, unii prăbușiți pe scaunele pliante, veneau să-i arate

Dumnezeului creștinilor cât au îndurat că se născuseră în credința lui.

Liturghia a fost așa de lungă, încât în mai multe rânduri lui 2K se păru că o să adoarmă de sfârșeală și de emoții, atacat din toate părțile de miresmele de tămâie, de sunetul imnurilor, de căldura și de lumina lumânărilor înfipte în vase cu apă, unde ajungeau să se stingă cu un sfârâit, de fervoarea severă a celor de față și de pelerinajul imobil și fără de sfârșit al frescelor seculare.

În cele din urmă, totul părea să se fi terminat și poporul se scurse agale, binecuvântându-se și îmbrățișându-se unii pe alții.

— Acum, mergem la slava președintelui, spuse Bratislav.

— Ah! Nu, protestă 2K. Acum, găsiți-mi o posibilitate să mă întorc la hotelul *Vrhunaț,* unde mă așteaptă soția*.*

2. Golubinski vrea să exploateze situația

După liturghie, regele munților trecu din nou pe la reședință. Un teanc de mesaje se îngrămădeau pe biroul său. Toți șefii ONUFR, mari și mici, ca și numeroase guverne voiau să cunoască explicația focului de artificii din timpul nopții. Directorul de cabinet monterossian nu știa ce să răspundă. Knezevici dictă un răspuns colectiv, fără lămuriri și justificări: douăzeci și șapte de prizonieri monterossieni deținuți în lagărul de la Zlatița, din Țikota musulmană, fuseseră eliberați și repatriați.

Golubinski își făcu apariția și, fără să se jeneze, citi răspunsul peste umărul președintelui.

— Adaugă cel puțin „detenția lor violând acordurile de la Chicago”. Knezevici ridică din umerii săi largi și adăugă. Era convins că nu avea să ajute la nimic. Forțele ONU de ocupație știau perfect la ce serveau zonele demilitarizate de pe teritoriul musulman.

— Vreau să-ți arăt ceva, Vlado.

Pe biroul președintelui, Golubinski etală fotografiile pe care le făcuse în timpul operațiunii:

— În vreme ce tu rosteai rugăciuni, eu am developat toate astea și pe unele le-am și expediat prin Internet. Te asigur că vor administra o formidabilă lovitură de picior în furnicarul mediatic. Sensibilitatea publicului nu va rezista unor asemenea imagini. Iar dacă vinzi patru sau cinci din aceste fotografii, vei putea să cumperi de la mine și mai multe mitraliere. Altminteri, nimic mai corect: fotografia câștigă mai multe bătălii decât armele.

Efectiv, era oribil să vezi acele imagini care cădeau unele după altele și pe care se etala atât de crud suferința oamenilor. Vladimir se uita la acei camarazi pe care îi lăsase să suporte supliciile așa de multă vreme... Și nu vedea decât rezultatul, și nu procedurile de înjosire. Și unii muriseră în condiții cumplite, mai înainte ca el să le poată sări în ajutor. Se simțea sfâșiat, dar, în același timp, recunoscător că dusese operațiunea la bun sfârșit cu pierderi așa de puține.

Cetnicul mort și cel rănit fuseseră abundent fotografiați de Golubinski, iar corpurile lui Zulfikar, al lui Lakhdar, al lui Sok și ale gardienilor figurau de asemenea în posturi pitorești.

— Și ăștia la ce-ți servesc?

Golubinski zâmbea strâmb:

— Să completez un deficit. Din păcate, noi n-am avut destule pierderi, frate, iar publicul riscă să subestimeze eroismul tău.

Regele munților se uita la el fără să-i vină a crede:

— Oamenii ăștia nu-mi aparțin.

— Sunt îmbrăcați aproximativ ca și ai tăi. Fac parte din aceeași rasă. Au același gen de mutre patibulare. Au murit de gloanțe cum ar fi putut muri și ai tăi. E drept că sunt bărbieriți, dar nu toți oamenii tăi poartă barbă, și pe urmă, cine din Occident cunoaște aceste diferențe? Doar Lakhdar n-ar trebui revendicat ca fiind al tău: dimpotrivă, prezența

unui agent străin ar putea reprezenta justificarea acțiunii tale. Vezi că l-am fotografiat separat, și foarte curat, fără torentul de sânge care-i țâșnise din burtă. E drept că a murit de moarte violentă, dar are aerul occidentalului ce este, iar occidentalii nu prea manifestă milă față de occidentali. Crede-mă: ar da bine în tablou.

Vladimir se uita întruna la Dmitri.

— Da, cu el sunt de acord. Cu ceilalți nu.

— Ce vrei să spui: cu ceilalți nu?

— Nu-i pot considera pe călăii poporului meu ca pe niște frați, frate. Nu-i pot considera pe turci ca fiind creștini. Înseamnă că nu ne cunoști. Noi suntem monterossieni, noi nu procedăm în felul ăsta.

— Ceilalți v-au făcut figura asta de mii de ori în timpul războiului din Bosnia! Și în timpul celui din Kosovo! Ei vă asasinau și își însușeau morții voștri. Și văduvele! Și mamele! Îl alegeau pe cel mai slab dintre voi și ziceau că era unul dintre ai lor pe care îl țineați prizonier. Când, pur și simplu, nu trăgeau asupra propriilor civili, ca să susțină că voi i-ați fi masacrat!

— Da, așa e, Dmitri. Ei făceau toate astea și tocmai din această cauză noi nu putem proceda la fel ca ei. Trebuie să existe o diferență între noi. Altminteri la ce bun să fim noi și nu ei?

Dmitri se irită:

— În fine, Vlado, ești în război, da sau nu? În vremurile noastre, cele mai neînsemnate acțiuni militare, oricât de reușite ar fi, nu înseamnă război. Singurul război cu adevărat, în prezent, este războiul informatic. Încă n-ai înțeles asta?

Knezevici scutura din cap, întrebându-se dacă nu se dovedise puțin cam prea grăbit când și-a amestecat sângele cu cel al rusului. Neînțelegerea dintre ei era profundă.

— Dmitri, îți interzic să difuzezi fotografii care mint. Lakhdar, da. Prizonierii eliberați, da. Mortul și rănitul nostru,

da. Ceilalți, cei pe care noi i-am ucis pentru că o meritau, ai să-i arăți ceea ce erau.

Vorbea în calitate de stăpân. Golubinski ridică din umeri:

— Tu ești cel care decide, Vlado. De fapt, poate că ai dreptate, pentru că n-ar trebui să planeze nicio bănuială de dezinformare asupra operațiunii tale, și era acolo ziaristul francez care a văzut totul. Te-ai gândit să stai de vorbă cu el?

— Am intenția să mă ocup de tânărul acela, să-l întreb de ce are nevoie, ce anume ar vrea să facă…

Golubinski își ridică brațele spre cer ca un actor prost dintr-o comedie:

— Da, bineînțeles! Să-l întrebi de ce are nevoie, ce ar vrea să facă… Și să-l folosești, nu? Un ziarist occidental care se găsea la fața locului!? Ascultă. Vlado, pe ăsta mi-l lași mie. Ți-l voi prezenta oficial imediat, dar în privința exploatării lui, de asta mă ocup eu, ne-am înțeles?

Regele munților își scărpină maiestuos pieptul:

— Cu condiția să nu-i debitezi minciuni.

— Promit, spuse Dmitri Aleksandrâci Golubinski. Oricum, tot n-aș fi putut: doar era prezent acolo.

Părăsi biroul prezidențial, atât de folcloric, de jalnic, cu tot bazarul lui de icoane, de blazoane, de fanioane, de puști medievale și tesace, gândindu-se la al lui, gol și snob, dintr-o clădire nobilă, de pe strada Milionaia din Sankt Petersburg, de patra ori mai vast, sclipind de oglinzi venețiene și de lustre cu ciucuri lungi din cristal de Boemia, fără a mai pune la socoteală ultimul strigăt al informaticii.

„Da, gândea el, ce anacronic și Vlado ăsta! Ce anacronic simpatic! Ce șansă am avut să-l întâlnesc pe ultimul și să mă leg de el!”

3. 2K participă la slava

Bratislav, sarcastic, dar îndatoritor („Nu vreți să mergeți la slava? Păcat, păcat. Văd că nu apreciați obiceiurile noastre de barbari”), plecă în căutarea unui taxi pentru francez – deloc simplu să găsești unul în acea zi de sărbătoare – când un Mercedes opri brusc în dreptul lor.

2K recunoscu cu greu șoferul – era fotograful din Zlatița, dușuit, pomădat, cu cravată – și prea frumoasa tânără cu tenul creol, părul negru, pe care o remarcase în biserică și care acum își schimbase rochia albă pe o pereche de blugi bine mulați și o bluză cu zorzoane.

Cu mâna întinsă, ea se îndrepta spre francez:

— Tăticu’ mă trimite. E președintele Republicii. S-ar simți onorat ca un ziarist francez să participe la slava lui. Veniți să luați cina cu noi, vă rog.

Jenat că era nevoit să refuze, Jean Breton refuză totuși. Îl aștepta soția. Nicio problemă, nu avea decât să-i telefoneze. Ah! I-ați și telefonat? Atunci… Tata ar fi ținut mult să fie prezent, și apoi ar fi dat dispoziții să fie condus unde ar dori. Oricum, Dl. Breton n-ar găsi o mașină de închiriat într-o astfel de zi, cu sau fără șofer. Era slava, sărbătoare, ce mai. Bineînțeles, Jean Breton era recunoscător domnului președinte al Republicii pentru providențiala lui eliberare, totuși… Bine, în acest caz, nu putea nesocoti slava tăticului refuzând să participe.

Se apropie și fotograful.

— Apropo, reluă Milița, vă prezint pe comandantul Dmitri Golubinski, din Rusia.

2K îl privi cu alți ochi pe fotograf.

— Vă asigur, îi spuse zâmbind acel fotograf-care-mai-era-și-comandant, iar Martin întrevăzuse imediat din ce corp

anume, că nu puteți face altfel. Ar însemna un *cassus belii,* dragă prietene.

Își lăsă amical mâna pe umărul domnului Breton.

Nu numai că tânăra vorbea o franceză aproape impecabilă, și uite că acum comandantul se exprima atât într-o franceză fără niciun accent, cât și în latină! Iar latina o pronunța nu ca o loază de liceu, ci ca profesorii de la Sorbona, folosind în plus și accentul tonic! (2K nu știa că rușii o făcuseră dintotdeauna, iar Golubinski habar n-avea de pronunțarea franceză a latinei: *„cassouss belii")*

— Lăsați-vă răpit, insistă latinistul rus, cu umor, dar ferm. Dacă înțeleg bine, n-ar fi pentru prima oară în ultimele douăzeci și patru de ore. Pariez că de data asta va fi mult mai plăcut. (O privire aruncată Miliței.)

Martin gândi că acoperirea lui îi impunea să accepte invitația. Ce ziarist, chiar specializat în escalade, ar refuza să cineze la masa președintelui unei republici balcanice, care tocmai îi salvase viața? Mâna tinerei fete, mână lungă ca o flacără, lăsată pe brațul său, apăsa cu greutatea ei imperceptibilă, dar convingătoare.

— Eu voi fi cel mai onorat, bolborosi Jean Breton.

Mesele erau întinse pe capre nu numai în sălile, dar și în curtea interioară a reședinței. Un miros de carne de berbec friptă domnea peste tot, iar cetnicii invadaseră locurile cu neveste și copii. Jean Breton se lăsă condus la o masă de onoare, unde fu plasat între Milița și Golubinski. Antonia prezida o altă masă. „Prințul" Milan o a treia. Monseniorul Ambrozie, pe cea principală.

— Unde va lua loc tatăl dumneavoastră? întrebă 2K. Aș vrea să-mi exprim recunoștința…

În realitate, nu se prea dădea în vânt.

— Tăticu' nu se va așeza. Va circula printre mese. La sărbătorirea unei slava, stăpânul casei nu se așază niciodată. Îi servește pe invitați.

Episcopul Ambrozie, în picioare, binecuvânta coliva și colacul aflate dinaintea lui. O lumânare aprinsă era înfiptă

în colivă. Colacul era ornat cu o torsadă din aluat în formă de cruce.

— Coliva e făcută din boabe de grâu, șopti Milita la urechea domnului Breton. Fiecare grăunte reprezintă un strămoș. E prăjitura morților. Colacul e prăjitura celor vii: e făcut din făină.

Episcopul tăie prăjitura celor vii. Turnă vin în formă de cruce peste prăjitura morților.

Milița îi întinse francezului o lingură ca să poată gusta puțin din colivă, care se păru că are un gust de budincă:

— Lată că acum și dumneavoastră i-ați ajutat pe strămoșii mei să trăiască. Mulțumesc.

Și, din nou, acea mână-flacără lăsată pe brațul lui.

Bratislav plecase mai devreme, îndemnat de Golubinski, să-i examineze mai cu de-amănuntul pe prizonieri, astfel ca diagnosticul pus de el să poată fi transmis prin Internet cât mai rapid posibil. De altfel, medicul trata de sus acest gen de festivități, pe care le considera pseudo-creștine și pe care niciun om de știință nu le putea lua în serios.

În ceea ce-l privea, Golubinski voia să se asigure că Jean Breton va publica în presa occidentală o dare de seamă a operațiunii, favorabilă pentru Monterosso: trebuia, insista rusul, să scoată în evidență suferințele prizonierilor și să treacă mai ușor peste execuția gardienilor lor. Dacă toți, de exemplu, ar fi fost prezentați ca morți în luptă și nu împușcați – poate cu excepția agentului Lakhdar, care nu punea la cale nimic inocent în Țikota – impresia occidentalilor ar fi fost mai bună.

— Ați constatat în ce fel erau tratați prizonierii. Trebuie că ați trecut dumneavoastră înșivă printr-un sfert de oră cumplit. Așa cum vă văd, consider că sunteți capabil să înțelegeți că Knezevici nu putea proceda altfel, dar sunt unele lucruri care nu pot fi acceptate. Oamenilor le place să plângă, dar nu și să admire, cel puțin în Occident.

— Monterossienii nu se plâng niciodată, interveni cu mândrie Milița.

— Și atunci, trebuie ca noi să plângem pentru ei, replică Golubinski.

Începu să-l sondeze pe Jean Breton asupra profesiunii sale, a ziarului, a opiniilor politice. Poate că simțise în el un confrate deghizat. În orice caz, față de reticențele lui 2K, se întreba dacă ar fi fost rezonabil să-l lase să plece… Pe de altă parte, dacă Breton era cel care pretindea, putea avea acum ocazia să schimbe opinia mass-media internaționale.

Cât despre Martin, el știa bine că acoperirea lui n-ar fi ținut în eventualitatea unei anchete mai aprofundate, așa cum acest ex-ofițer KGB avea poate toate mijloacele s-o întreprindă. Așa că încerca să deturneze conversația, întrebând-o pe Milița asupra semnificației slavei, sărbătoare tribală, fraternitatea unei familii reunite în jurul șefului ei, depozitar în același timp al tradiției și al supraviețuirii, povestindu-i cu acest prilej obiceiurile malgașilor, care, în fiecare an, îi răsucesc pe străbuni ca pe niște sticle de șampanie și le povestesc la ureche de războaie și pace, de furtuni și recolte, de căsătorii, nașteri și decese.

— Ah! Ați fost în Madagascar! se miră Golubinski.

Și Martin, care fusese acolo în misiune, se întreba dacă nu cumva vorbise prea mult.

Dar Golubinski, mereu surâzător, îi și propunea lui Jean Breton să facă un reportaj despre slava, care ar veni să completeze articolul, pe care nu ar fi putut să nu-l scrie, legat de șederea lui la Zlatița:

— Camerele mele vă stau la dispoziție.

2K n-avea încotro și trebuia să se execute, ca să demonstreze că știa să manevreze un material de profesionist.

Milița voia să știe dacă dl. Breton era căsătorit, câți copii avea, unde locuia în Paris, dacă îi plăcea folclorul monterossian, dacă era conectat la Internet. Și în această situație, în ciuda tuturor stagiilor urmate, 2K, care nu era din fire un mincinos, se simțea pe un teren alunecos. Își învățase legenda pe de rost, dar dacă se punea o întrebare

neașteptată putea să dea în bară... Nu uitase doctrina casei: „E mai ușor să-ți menții acoperirea supus fiind unui interogatoriu, decât în decursul unei conversații obișnuite, în care caz trebuie să-ți amintești toate răspunsurile date întrebărilor care vin la voia întâmplării și pot reveni la fel de fortuit.”

Felurile de mâncare defilau pe frumoasele fețe de masă apretate, brodate cu ajururi, în cruciulițe, fie roșii, negre sau albe: *kiseli kupusi* – varză murată cu paprica dulce, *kaimak* (brânză) dulce sau telemea, ardei grași roșii copți în salate, *ciorbă* – bulion de carne în care pluteau bucăți de aluat –, apoi foietaje cu brânză, mladă cu carne sau spanac, apoi rasol în sos de tomate cu usturoi și hrean, varză acră cu carne de berbec și porc –*, prșut,* carne uscată și afumată, apoi miel la frigare*, pită* cu mere și nuci, apoi *torturi* monumentale, patiserii vieneze și, în cele din urmă, cafele și fursecuri, ceea ce însemna că oaspeții trebuiau să se mai gândească și la plecare.

Vinul aspru din Monterosso curgea pe gâtlejuri, iar tonul discuțiilor urca, dar în deplină demnitate și respect. Monterossienii erau oameni periculoși dar, sobri sau aprinși, n-ar fi acceptat să jignească un alt monterossian pentru nimic în lume. Vladimir Knezevici mergea de la masă la masă, luând parte la conversații, glumind cu toată lumea familiar, rămânând însă distant, în ciuda adorației cu care era înconjurat de acești oameni, cărora le redase speranța și le adusese unitatea. Se începuse pe un ton religios, apoi mesenii o dădură pe patriotism, pe povestiri de război, apoi își explicară unul altuia cum să te asiguri de calitatea șliboviței – să dai foc câtorva picături într-o farfurioară, să te asiguri că arde cu flacără albăstruie, că răspândește aromă de prune, iar farfurioara nu se înnegrește, ca în cele din urmă, în jurul multor mese, să dea frâu liber glumelor fără perdea.

Unul dintre colonei povestea istorioara unui voievod care se bucura de un mare succes la femei, ce depășea măsura

obișnuită:

— Aveți idee cum taie turcii capul? Întotdeauna din dreptul umerilor ca să le poată înfige mai bine în țărușe. Aflați că a tăiat și el capul unui turc în același fel și l-a proptit în bușonul radiatorului de la jeep-ul său. Nicio femelă, fie ea măritată sau nu, nu-i rezista.

La o altă masă se purtau discuții savante: e adevărat că o femeie onorată potrivit riturilor Sodomei moare pe loc? Că o moartă îngropată cu o oglindă nu se descompune, rămâne proaspătă ca o lăptucă și vine să-i bântuie pe cei vii? Că soțul unei femei pe punctul de a naște trebuie să se culce în același pat ca să împartă cu ea durerile al căror autor fusese?

La o a treia masă, se povesteau istorioare hazlii, al căror eroi erau mereu Haso și Muio, doi țikotieni de o prostie proverbială. Colonelul Abramovici se sufoca de râs la aceasta:

— Haso și Muio muncesc pe câmp. Trec două șvăboaice frumoase. Ele li se adresează: „Vouă vă plac femeile frumoase?

— Da, da, sigur că ne plac. (Abramovici se strâmba ca să le imite pe nemțoaice și maimuțărea felul de a vorbi al țikotienilor.) Sunteți în stare să le-o dovediți?

— Da, da, suntem în stare.

— Dar sunteți oare niște bărbați moderni?

— Da, da, suntem bărbați moderni.

— Deci acceptați să faceți ce se cuvine ca să nu rămânem gravide?

— Da, da, acceptăm. Totul s-a petrecut foarte bine. După șase luni, Haso și Muio muncesc din nou pe țarina lor. Dar de data asta, e foarte cald, e atât de cald că Muio își scoate haina și Haso își scoate haina. Pe urmă Muio își scoate cămașa și Haso își scoate cămașa. Apoi Muio își dă jos pantalonii și Haso își dă jos pantalonii. Dar tot le e prea cald. Atunci Muio zice: „Eu nu mai pot, scot totul de pe mine, și n-au decât să rămână gravide!”

Se dezlănțuie râsete epice.

— Ați vizitat biserica? îl întrebă Milița pe dl. Breton.

Cu o ureche auzise istorioara și, cu toate că dl. Breton nu înțelegea o boabă, ea se simțea jenată.

— Am asistat la slujbă.

— Veniți cu mine. Am să v-o arăt eu.

Părăsiră sala unde o orchestră asurzitoare începuse să cânte.

Golubinski îi ceruse Miliței să se ocupe de Jean Breton, gândind că o propagandă feminină, nu politică, avea șanse de reușită, acolo unde el se temea să nu dea greș. Nu-i încredințase tinerei o misiune precisă: socotea că simpla ei prezență, farmecul ei, îl va determina pe francez să înțeleagă situația și poate s-o dezvăluie compatrioților săi. De altfel, el se și informase prin Internet: Breton Jean era efectiv un ziarist specializat în escalade și scria pentru revista *Ascendum.* Calculul comandantului nu era eronat: Milița nu găsea neplăcut să-și exercite farmecele asupra tânărului străin, iar străinul era fascinat de frumusețea medievală a monterossienei. Ajunsese să se mire și el: „Totuși, nu există decât o singură femeie pe lumea asta care mă interesează: Bérengére”

2K și Milița intrară în biserică. La acel ceas era pustie și plină de umbre. Câteva candele își aruncau lucirile roșietice sau albăstrii asupra icoanelor. Domnea un miros de tămâie răcită.

Milița începu s-o facă pe ghidul:

— Aici e sfântul Mihail cu sfântul Prokop, și aici pelerini la Emmaus[83], iată-l aici pe sfântul Artemie cu casca pe cap. Și Maica Domnului Hodighitria, adică cea care va arăta calea: calea este Copilul care își ține degetele împreunate pentru binecuvântare așa cum se făcea pe vremuri: arătătorul și mijlociul împreună, celelalte trei degete unite. Acolo, îl vedeți pe regele Dușan și ceva mai departe pe regele Oroh.

[83] Sat din Iudeea, nu departe de Ierusalim. Pe drumul spre Emmaus Iisus s-a arătat ucenicilor săi, Luca și Cleopa, după învierea sa. (n.*tr.)*

Cel care își agită brațele este sfântul Alexis, omul lui Dumnezeu. Și aici, este sfântul Sava al nostru. Mai încolo, îngerii care pun coroanele regale pe capul regelui Milutin și al reginei Simonida…

Mai devreme, 2K nu văzuse decât imagini, fără să cunoască nume; Milița nu pomenea decât nume, fără să se ocupe de frumusețea icoanelor. El zâmbi:

— S-ar zice că, pentru dumneavoastră, această biserică este un album de fotografii, cu portretele unui unchi oarecare și ale unei mătuși oarecare.

Simțea o nouă angoasă în suflet. Se gândea că, dacă unui alt ofițer îi va reuși misiunea ratată de el, această fată tânără își va pierde tatăl iubit. Răsunară pași grei. Regele munților în persoană se apropia, printre două arcade. 2K merse drept spre el.

— Domnule Președinte, încercam să dau de dumneavoastră pentru a vă mulțumi și a vă cere permisiunea să vă părăsesc.

De la înălțimea sa, Knezevici îi întinse o mână enormă, pe care 2K o strânse, reproșându-și că o făcea și reproșându-și că își reproșa.

— Sunt mulțumit, domnule Breton, că am putut face un serviciu unui francez. Adesea ne-am bătut împreună de aceeași parte a baricadei, și, dacă acum există neînțelegeri între noi, nu e din vina celor două popoare ale noastre. Nădăjduiesc să vină timpul când aceste incomprehensiuni se vor risipi. Președintele se exprima cu o demnitate afectată. Nu începea îndoială că își pregătise acele trei fraze. Dar deodată, zâmbi și chipul său mustăcios se ilumină cum se aprinde o lampă:

— Sunt mulțumit să văd că Milița v-a prezentat sfinții noștri.

Se uită la fresce cu dragoste.

— Noi ne iubim sfinții. Ei sunt copiii supunerii. Purtătorii de torțe… „Sfânt” și „lumină” au cam aceeași rezonanță în limba noastră. Prin chipurile lor noi vedem chipul Celui

înviat din morți. Ei sunt martorii frumuseții sale. Sunt frații noștri mai mari.

Toate acestea, care ar fi putut părea pompoase rostite de o voce franțuzească, apăreau așa de simple pronunțate cu acel accent străin.

Cu un gest nobil, regele munților arătă locul unde se aflau toți trei.

— Stați în punctul precis pe care îl prefer în această biserică. Priviți: pe zidul absidei, de sub arcada și coloana aceasta, se văd trei Hriști. În fund. Pantocratoiul, creatorul. Sub această arcadă, Mântuitorul care binecuvântează, iar sub acea coloană, cel pe care îl îndrăgesc cel mai mult, Hristos cu spada.

Arătă spre o frescă pe jumătate ștearsă, pe jumătate scorojită, pe care se întrezărea un Hristos înveșmântat într-o tunică albăstrie și ținând în diagonală o sabie ascuțită, cu două tăișuri, ce părea să despice icoana în două.

— Domnule Președinte, înțeleg că un ostaș ca dumneavoastră se simte atașat de acel Hristos. Acțiunea dumneavoastră militară asupra Zlatiței, dacă pot să-mi permit, a fost demnă de un profesionist.

2K nici nu terminase bine de vorbit, când își dădu seama că aprecierea lui se dovedea puțin cam prea tehnică, venind ca din partea unui ziarist.

— Ah! Îmi dau seama ce vreți să spuneți. Savaot, dumnezeul armelor… Da, așa este, noi suntem un popor războinic și nu ne este rușine s-o recunoaștem. De altfel, el a zis: „Eu vă aduc spada.” Dar am să vă fac o confidență…

Regele munților era sfârșit de oboseală în urma sărbătorii ca din pricina operațiunii militare. Avea impresia că toți oamenii care-l înconjurau erau prietenii săi, că accedase către un fel de comuniune, transgresând diferențele de vârstă, de naționalitate, de cultură. Îl apucă familiar pe Jean Breton de cot dar, lui 2K, contactul acestei mâini pe brațul său se păru insuportabil.

— Nu acest aspect îmi este cel mai drag în această

reprezentare, domnule Breton. Nu știu dacă aș fi în stare să mă exprim limpede în franceză. Hristos o spunea și o repeta apostolilor săi că trebuie să-i urmeze poruncile, că, dacă este iubit, trebuie să se supună, că nu merită osteneala să tot strigi „Doamne. Doamne" dacă nu-i îndeplinești dorințele. Și totuși, ce facem noi, exceptând sfinții? Niciodată nu-i dăm ascultare. Și atunci, ce vrea să însemne asta? Că nu-l iubim și că vom fi damnați? Dar noi știm bine că-l iubim! Și atunci, ce să mai gândești? Că e mai bine să mănânci și să bei și să-l dai uitării pe Hristos? Dar noi nu-l dăm uitării. Nu putem nici să-l uităm, nici să ne supunem lui. Ne simțim sfâșiați în permanență, de sus până jos, din creier și până în măruntaie, sfâșiați, ca de această sabie cu două tăișuri. El a zis că are să vină să despartă fiul de tată, fiica de mamă, dar a făcut mai rău: inima din noi a venit s-o taie în două. Nu ne simțim satisfăcuți de nulitatea noastră. Dacă noi sângerăm că nu iubim destul, înseamnă că totuși iubim. Ăsta-i adevăratul sens al Spadei. Nu credeți, domnule Breton?

Acel „nu credeți" era un strigăt de ajutor sau cel puțin o rugăminte de consolare... Dar 2K nu era sigur că înțelesese ce voia să spună regele munților:

— E chiar așa de greu să-ți îndeplinești datoria?

Celălalt reflectă câteva momente:

— Da. E greu. Cel puțin pentru unii, domnule Breton. Sau, mai exact, greul nu constă să nu faci ceea ce ți se recomandă, ci să nu faci ceea nu este greu.

2K bănui că Vladimir Knezevici nu se putea împiedica să nu facă aluzie la viața sa particulară și se păru deplasat. 2K nu era un prieten declarat al slăbiciunilor omenești. Ținea la decalog, cât și la regulamentul de campanie și nu-i stima pe cei care își acordau derogări. La urma urmelor, știa că ceea ce-l sfâșia pe el era de altă natură și având durerea lui, cum ar fi putut interzice altora s-o aibă pe a lor? În același timp, orice destindere se păruse dintotdeauna ca o vulgaritate.

— Domnule Președinte, începu el, vă mulțumesc pentru onoarea ce mi-ați făcut-o, dar acum, dacă îmi permiteți…

— Da, da, bineînțeles, veți putea pleca. Miliția va comanda o mașină.

Se opriră în pragul bisericii.

— Și spuneți-le acolo în Franța… începu președintele din Monterosso, înconjurat de îngerii cuibăriți sub plafonul pronaosului…

Dar brusc, încetă să mai vorbească, făcu un gest fatalist cu mâna, de parcă ar fi recunoscut inutilitatea cuvintelor, indiferent care ar fi fost ele, și se întoarse în clădire.

4. Antonia la căpătâiul lui Knezevici

Președintele Republicii era obosit, una dintre acele oboseli profunde ale viscerelor și ale măduvei, care nu te doboară decât după ce treci de o anumită vârstă. Nu mai dormise de treizeci și șase de ore, parcursese aproape treizeci de kilometri pe jos, pe un teren accidentat, condusese din aproape o operațiune pregătită de luni bune și care costase vieți omenești, asistase în picioare la o liturghie de trei ore, apoi sărbătorise slava cu mii de persoane care toate voiau să-i vorbească. Poate că era îndreptățit să se simtă sfârșit de oboseală. Cu toate astea, era supărat pe sine, dar se simți mai puțin supărat când constată că avea în plus o foame de lup, o foame de căpcăun: nu pusese în gură nimic toată ziua.

Mai înainte de a se duce să mănânce, trecu totuși pe la biroul său. Mesajele inchizitoriale se îngrămădeau. Mâine avea să se ocupe de ele. De fapt, ce i-ar fi putut face? Să invadeze Monterosso? Da, se putea fără nicio dificultate:

forțele ONU de ocupație erau pe poziții, și, dacă ăsta era destinul lui Monterosso, să fie invadat, ei bine, așa să fie: nu avea de gând să-și facă griji în seara aceea. O altă hârtie atrase atenția președintelui. Era *Raportul succint al Domnului doctor Bratislav Miloradovici asupra stării de sănătate a prizonierilor din zona demilitarizată a Zlatiței.*

Într-o notă prealabilă, domnul doctor Bratislav Miloradovici preciza că un raport mai detaliat și circumstanțial va urma, dar că el înainta totuși acest rezumat. Pentru 27 de prizonieri, el relevase în afara echimozelor banale, călușuri de fracturi ale membrelor, ruperi de mușchi, dinți sparți și numeroase urme de lovituri cu baioneta în diferite locuri ale corpului, următoarele prejudicii:

— 22 de coaste rupte
— 4 coloane vertebrale cu leziuni grave
— 3 ochi pierduți
— 2 cazuri de leziuni interne prezumate: stomac, plămâni, rinichi, ficat
— 2 deformări vizibile și palpabile ale toracelui
— 2 cazuri de tăieturi ale scalpului, ocazionate de lovituri cu o crosă
— 1 rană a palatului provocată de țeava unei puști băgată în gură
— 1 caz de ureche și limbă tăiate cu un cuțit încins la roșu
— 1 fractură de bazin
— 1 nas spart, cu devierea septului nazal, inoperabil
— 1 umăr dislocat definitiv
— 1varicocel testicular datorat unor lovituri în organele genitale
— 1alt caz de leziuni testiculare din aceleași cauze
— 1 caz de antebrați și de picior tăiate cu un cuțit încins la roșu
— 1 leziune a sternului

— 1 caz de cicatrice datorată prafului de pușcă aprins în anus
— 1 arsură a timpanului stâng cu o pensetă de epilat încinsă la roșu
— 1 caz de arsură a limbii, buzelor și al nasului
— 1 caz de picioare stropite cu benzină cărora li s-a dat foc.[84]

Cicea se aruncă în fotoliu. Atâta suferință, atâta suferință, și pentru ce. Dumnezeule mare? Mai înainte ca străinii să se fi amestecat, monterossienii reușiseră să trăiască mai mult sau mai puțin în bună înțelegere cu musulmanii...

— Voi cere să-i fie prezentat fratelui meu Dmitri, pentru ca el să-l transmită prin Internet. Ca toată lumea să afle, presupunând că vrea să afle... Să știe că nu suntem singurii care am comis atrocități...

Se gândi absent la oamenii care fuseseră împușcați din ordinul său cu câteva ore mai înainte. Nu simțea nicio remușcare. Se reținuse de la împărtășanie în timpul liturghiei, dar nu fiindcă s-ar fi simțit vinovat. Murdărit, da: moartea murdărește. Vinovat, nu. De altfel, se împărtășise în ajun, și nu obișnuia să se împărtășească prea des, fapt ce ar fi impietat în adâncul lui un soi de pudoare.

— Bun, rosti cu voce tare. Trebuie să mă duc și să mănânc ceva.

Murea de foame, dar nu ajungea să se mai ridice din fotoliu. Ideea unui gât zdravăn de vin monterossian îi stimulă foamea care-l puse în mișcare. Se ridică. „Mâine, își spunea, am să mă duc să caut laurii victoriei.” Se gândise, sporadic, toată noaptea și toată ziua. Și, mai adineaori, când stătuse de vorbă cu ziaristul francez despre venerarea sfinților. Era adevărat că sfinții îi erau apropiați, mai

[84] Bilanț împrumutat anterior anchete: conduse de TPI în lagărul croato-musulman de la” “Celebici. *(n.a.)*

apropiați poate decât Divinitatea: frați mai în vârstă, da, lipsiți de prestigiul formidabil, zdrobitor al Tatălui. Poate că mai era o formă de păgânism în toate astea: semizeii sunt verii noștri, ce mai calea valea... Mâine, Vladimir Knezevici va intra în posesia unei relicve a sfântului său, doar al său, cel care îl însoțise toată viața și care, acum, voia să se reveleze, deși într-un altfel. „Să mergem și să bem în sănătatea sfântului Vladimir”, gândi Vlado, cu respect.

Merse până în sufragerie.

Masa era întinsă doar pentru el. O cină rece, dar suculentă. Erau flori, cea mai frumoasă veselă austriacă, cea mai frumoasă argintărie rusă, cele mai frumoase cristale de Boemia. Deci, Antonia fusese cea care așternuse masa.

Mâncă și bău îndelung, gândindu-se mai ales la străbunii și la fiul său, care se comportase bine în timpul operațiunii: un sânge bun nu te face de rușine, nicio tresărire de frică și nicio ezitare. Iar în timpul slavei, de la care Milan plecase destul de devreme, fusese încântător, râzând cu toată lumea, acceptând cu timiditate, dar binevoitor, complimentele și felicitările, oricât de din topor ar fi fost ele. Continuitatea carnală și spirituală a Knezevicilor era asigurată. „Aș putea muri acum, Iară ca nimic să se schimbe în istoria noastră de familie”, își spuse Vlado sătul, împingându-și scaunul.

Ca în seara precedentă, Antonia îl aștepta în camera lor.

Nu era pentru prima dată când se întorcea teafăr, după o bătălie.

Teafăr și victorios. Acele clipe fuseseră întotdeauna cele mai mișcătoare pentru ei fiindcă, la fel ca la începutul iubirii lor, plăcerea era cu atât mai intensă cu cât avea o mai mică însemnătate. Acel abandon absolut fusese într-o oarecare măsură tocit de viața cotidiană, și pe deasupra, infidelitățile amantului lezaseră spontaneitatea amantei. Când Antonia reușea să glumească trist, ea spunea: „Dragostea noastră e un diavol șchiop.” Dar în zilele în care se temuse și se

rugase pentru viața lui Vlado, generozitatea vremilor dintâi îi revenea, și ea nu se mai gândea decât să primească viața lui în ea cu o gratitudine fără rezerve, în timp ce el, după ostenelile și pericolele luptei, după cumplita responsabilitate cu care moartea îl împovăra, găsea în ea eliberarea și plenitudinea. În rest, nimic impur în toate astea: în ceea ce-l privea, ea nu reprezenta odihna războinicului; în ceea ce o privea, nu încerca nicio emoție deosebită la gândul că brațele care o strângeau uciseseră ceva mai devreme. Monterossieni au războiul în sânge, mângâierile burgheze nu-s făcute pentru ei.

Azi avea să fie ca odinioară? Nu puteau să nu se întrebe și unul și altul, ceea ce nu putea decât să otrăvească firescul dorinței lor.

La început, Vlado se întinse pur și simplu pe spate, iar Antonia se așeză lângă el și-i mângâie fruntea. Nicio ființă din lume nu o făcuse atât să sufere și niciunei ființe din lume nu-i purta o iubire oricât de puțin ar fi fost ea comparabilă. Cu privirea și degetul îi urmărea ridurile frunții, plasa de zbârcituri subțiri și vigilente de la coada ochiului, adânciturile cărnoase care-i încadrau gura, volutele amenințătoare ale mustății, conturul lacom al buzelor, prora cuceritoare a bărbiei. Îl transpunea în timp pe bărbatul ei așa cum fusese el cu un sfert de veac mai înainte, neted și candid, cu mustața abia mijită, dar degajând de pe atunci acea impresie de forță implacabilă și neîmblânzită, în comuniune cu energiile pământului și ale astrelor. Se gândea la copilul care fusese – îi văzuse fotografiile, bineînțeles – și regreta că nu-l cunoscuse pe atunci. Se simți brusc atemporală, și se imagină înfășându-l, legănându-l, alăptându-l și, depărtându-se și mai mult în timp, aducându-l pe lume. El, care pătrunsese adesea în ea, putea și ieși. Din acea clipă, ea îl întovărăși de-a lungul întregii lui vieți, studii, profesiune, pericole… iubiri, și-l închipui, așa cum ar fi putut să fie altminteri în acel moment, mort. Întins pe spate, cu ochii închiși: simplu, i-ar

fi pus pălăria pe piept. Ar fi fost, își spuse ea, brusc frapată de statura lui enormă, un cadavru gigantic, destul de mare pentru a-i putea cuprinde pe toți morții care îi datorau lui moartea, pe care îi ucisese sau care fuseseră uciși luptând alături de el, toate acele cadavre care îl precedaseră, toți acei Knezevici, și într-un sens, cele a tuturor oamenilor, a celor aproximativ șaptezeci și cinci de miliarde de cadavre care redeveneau minerale pe această planetă. Și așa cum percepuse în el esența fiului pe care l-ar fi putut naște, o percepu și pe cea a tatălui care l-ar fi putut genera, și că venise timpul pentru ea să ajungă și la îngropăciune: de fapt, bărbatul ei nu o modelase însămânțând-o, nu o frământase din interior? Și, de la însămânțare la înhumare, ea simți că acest om însemna toți oamenii, că acest om era Omul și ea îi fu recunoscătoare lui Dumnezeu că îl crease.

Mângâia întruna capul lui greu, care se rostogolise pe pernă, și își amintea de primele lor întâlniri prin laboratoare și amfiteatre, rendez-vous-urile clandestine, felul în care își descoperiseră încetul cu încetul secretul unul altuia și aflaseră că era același secret, și anume că într-o lume subminată, uscată, erodată, sterilizată, dezonorată, caricaturizată, avortată de erezia comunistă, ei credeau în Dumnezeu și în propria lor nemurire, în filiația divină a omului, mai exact, în Persoana Celui înviat din morți. Într-o noapte de Paști, în loc de „te iubesc”. Vlado îi spusese Antoniei *„Hristos a înviat*’ și, în loc de „și eu te iubesc”, ea îi răspunsese „A*devărat a înviat” ș*i se înțeleseseră pe deplin.

Mai târziu, nu totul fusese la fel de simplu, nici la fel de glorios, dar ravagiile diabolice ale cotidianului nu sunt decât consecința păcatului primordial și nu trebuie lăsate să capete importanța metafizică, pe care, prin ele însele, nu o au. În cel mai rău caz, ele distrug viața: dar nu trebuie să se atingă de ființă. Și, în bucuria de a ști în viață acel trup, care începea să respire tot mai sonor, Antonia fu răscolită de ideea continuității carnale reprezentată de el, de o mie de ani în aceeași familie, de milioanele de ani ce-i

precedaseră. Toată acea lume acumulată în el și transmisă de el! Da, Antonia credea în nemurirea numită atât de impropriu a sufletului, dar corpul acesta era mărturia unei nemuriri mai modeste, carnale, însăși existența noastră dovedind-o. Dacă ea trăia, ea Antonia, dacă fiica ei Milita trăia, însemna că miracolul lui Eros sfidase și el moartea.

Și-l aminti pe Vlado ridicat dinaintea ei în toată splendoarea sa de mascul, și ea îi fu recunoscătoare naturii umane de a fi astfel alcătuite, putându-se perpetua prin ea însăși în aceste sărbători ezoterice. Îi apăru întreaga splendoare a sexului, și înțelese că Biserica se temuse dintotdeauna de acest rival.

După un timp, Vlado începu să sforăie.

Dar Antonia nu se dovedi sensibilă la aspectul comic al oricăror sforăituri.

Pentru ea, zgomotele epice ce răzbeau din această carcasă omenească culcată alături de ea, însemnau o suflare, ar fi putut să fie un horcăit, iar circumnavigația acestei suflări, trecând prin circumvoluțiunile bărbatului de lângă ea, reprezenta pentru Antonia o referire la întregul simbolism dar să fie oare un simbolism? – pe care creștinismul îl atribuie respirației. Suflarea lui Dumnezeu planează asupra apelor. Sfântul Duh este o suflare. El suflă unde vrea. Dumnezeu a suflat în nările omului. Iisus și-a dat ultima suflare pe cruce. Pictorii de icoane o reprezintă uneori pe Maica Domnului cu gâtul umflat, el fiind plin de suflare. Suflarea oamenilor se întoarce în preajma lui Dumnezeu, care le-a dat-o. Din fericire, acestui bărbat, Dumnezeu nu-i curmase încă suflarea și, din tot toracele său, cu toată diafragma, el trâmbița în urechile lumii că era viu.

Viu, gândi Antonia cu recunoștință, viu ca o vietate.

Nu fiindcă ar fi crezut orbește în teoria evoluției, dimpotrivă: simțea, misterios, că nu oamenii se trăgeau din maimuțe, ci animalele sunt cele care participă la umanitate. Dacă Scriptura nu amintește de Bou și de Măgar

în staulul nativității nu poate fi decât o omisiune: cum să ne închipuim că frații noștri, animalele, n-ar fi întâmpinat, precum frații noștri îngerii, venirea pe pământ a Fiului Omului?

Și Vlado sforăia.

Dar începuse să sforăie ceva mai încet, și dintr-odată deschise ochii, iar Antonia citi în ei că își amintea de tot: de slava, de operațiunea militară și de relicva promisă, și de morți și de răniți, și de responsabilitatea asumată față de un mic popor, sfidând universul, iar ea, Antonia, se gândea și ea la toate astea. Se vedea apărând în adâncul ochilor lui, cu tandrețea, dorința, iertarea, dorința și iertarea, cu înțelegerea și neînțelegerea, cu ucenicia și încrederea, cu viața împărtășită și mântuirea comună pe care o reprezenta pentru el.

Vlado întinse spre ea mâna lui păroasă.

5. În sfârșit, 2K se poate întoarce

Golubinski, între timp, îi repartizase o cameră lui Jean Breton, în *vaiaț.* Nu, un ziarist nu putea să nu profite de ocazia excepțională care se oferea. Trebuia să petreacă una sau două zile la Val, înaintea sosirii celorlalți ziariști, ce aveau să vină în mare număr din toate țările lumii, în vreme ce știrile în exclusivitate îi erau rezervate lui, Jean Breton, necunoscutul, outsider-ul[85], primul sosit la fața locului! Și-ar fi putut vinde textele și fotografiile la prețul aurului! Nici nu se punea problema pentru Martin să nu facă uz de acoperirea sa. Foarte bine, avea să plece

[85] Concurent ale cărui șanse de câștigare a competiției sunt reduse, dar nu neglijabile (lb. Engl.) *(n.tr.)*

poimâine. Atâta vreme cât putea păstra legătura telefonică, biata doamnă Breton… Golubinski îi propuse să o aducă acolo și pe doamna Breton, dar dl. Breton refuză.

Petrecu zilele de vineri și sâmbătă împreună cu interpretul său, Bratislav, intervievându-și tovarășii de captivitate, în pofida stingherelii pe care o încerca, își interzise totuși să-i vadă pe gemeni, întrebându-se cum de puteau ei trăi în sânul unei populații care știa.

Reacția forțelor ONU de ocupație fusese măsurată, dar energică: în noaptea de joi spre vineri s-au blocat toate frontierele din Monterosso. O barieră aparent impenetrabilă încercuia tot teritoriul. Pe toate drumurile fuseseră instalate baraje. Unități de infanterie luaseră poziție de tragere. Piese de artilerie erau îndreptate atât asupra localității Val, cât și asupra Țikotei musulmane. Tancurile patrulau. Elicopterele Apaș și un avion Hercules, trimis special la fața locului, survolau frontierele permanent. Spaniolii afișau un aer grav și nu mai făceau semne amicale. Putea garanta cineva că Monterosso nu ar fi întreprins o a doua operațiune împotriva musulmanilor? Putea garanta cineva că musulmanii nu vor încerca să treacă la represalii?

Cu toate astea, presa beneficia de privilegii: ziariști, prevăzuți cu permise speciale de intrare, începură să sosească, iar Jean Breton, deloc dornic să-și întâlnească niscaiva „colegi” care nu s-ar fi sfiit să-l demaște, obținu de la spanioli un permis de plecare, iar de la Golubinski, în fine satisfăcut, sau măcar așa lăsa impresia, un vehicul…

Călătorea, așadar, într-o mașină prezidențială, condusă de un șofer al președinției, pe bancheta din spate cu doi băieți din garda de corp a președinției, care, ușor afumați, îngânau unul pentru celălalt, cu rândul, vechi cântece de-ale cetnicilor, modulându-le în sferturi de ton. Se înnoptase, și 2K nu mai vedea stâncile roșii care se îndepărtau în spatele lui, dar oricum, nu avea dispoziția necesară contemplării unui peisaj.

Trăia un moment bizar.

Dincolo de ușurarea că scăpase de soarta ce l-ar fi așteptat la Zlatița și de satisfacția de a-și fi menținut acoperirea, dincolo de amărăciunea unei misiuni ratate, dincolo de speranța de a o revedea curând pe Bérengére și pe Tutu, pe Hermine și pe Bibiche, ceea ce simțea 2K, în mod paradoxal, era bucuria eșecului, sau, mai exact, recunoștința că a eșuat.

Nu încerca și nu încercase niciodată să judece sub aspect moral persoana lui Vladimir Knezevici. Dacă era inculpat pentru crime de către TDH, faptul nu schimba datele problemei: mai întâi o inculpare nu înseamnă și o condamnare, iar 2K nu se simțea în niciun fel legat prin deciziile unei curți internaționale, chemate să pronunțe judecăți de complezență. Imposibil să fii creștin și să-i iei în serios pe acești pretori și pe acești sanhedrini. Morala nu poate fi decât personală și, dacă uneori se impune eliminarea unui inamic sau a unui individ în afara legii, asta nu înseamnă că te erijezi în judecătorul lui.

În ceea ce-l privea pe 2K, lucrurile se prezentau altfel. Statul francez ordonase capturarea lui Vladimir Knezevici. Că era un om bun ori rău, sau probabil și una și alta, că Republica pe care o prezida era recunoscută sau nu de pretinsa comunitate internațională, nu-l interesa cu adevărat pe 2K, fiindcă nu-l privea întâi nimic. Dacă soldații erau chemați să judece moralitatea actelor ce le erau comandate, n-ar mai fi existat războaie posibile, sau, mai exact, țările care ar fi adoptat o asemenea legislație s-ar fi trezit lipsite de apărare în fața celor care ar fi rămas la o concepție mai clasică a disciplinei. Bineînțeles, existau cazuri când un soldat putea, trebuia, să nu dea ascultare tiranului, cu condiția de a fi gata să moară din pricina nesupunerii sale: sfântul Mauriciu[86] fusese îndreptățit să refuze masacrarea creștinilor din Agaune, dar plătise

[86] Militar roman, martirizat pentru credința sa în jurul anului 280. Patron al multor mănăstiri occidentale, *(n.tr.)*

această indisciplină cu viața; mai existaseră manifestări asemănătoare de nesupunere în armata germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cel al lui Otto Schmid, de pildă, cu aceleași consecințe. Aceste cazuri aveau să rămână de excepție. Disciplina militară nu e un absolut, dar se apropie de el. „*Perfecțiunea constă în aceea ca fiecare parte să-și păstreze rangul pe care îl deține și să îndeplinească funcțiile pe care trebuie să le facă... Când oamenii se dedică invariabil datoriei lor și se străduiesc să-și ducă la bun sfârșit obligațiile cu care vin sau capătă un loc în lume, nu există armonie mai perfectă în natură. Nu se vede sub cer spectacol mai demn de ochii lui Dumnezeu. Asta este singura cale care duce spre fericirea la care toți aspiră...*” Niciun cuvânt, în acest text, nicio judecată a părții asupra perfecțiunii ansamblului, nici a omului asupra celor care constituie datoria și obligațiile sale. 2K nu putea absolut deloc să fie sigur că toate deziderateleor statului francez erau conforme credinței sale, opiniilor sale, preferințelor sale, dar atâta vreme cât nu transgresau într-o manieră vădită ceea ce considera el că este Bine, se simțea obligat să le satisfacă.

Însă, în cazul de față, 2K constata că ideea de a preda pseudojustiției internaționale un om căruia îi datora libertatea și poate chiar viața, cu care împărțise pâinea și sarea, care-l impresionase prin autoritatea cu care comanda, prin adorația ce o inspira poporului său, un om căruia îi cunoștea acum familia și ale cărui sentimente creștine le împărtășea în tot ce aveau ele mai esențial, această idee nu-i inspira decât repulsie.

2K era conștient că eșecul suportat nu avea cum să fie favorabil carierei sale și nu era un om lipsit de ambiție; dar ambiția să nu era oarbă și, în cazul prezent, se simțea ușurat să-și vadă misiunea anulată, imposibil de prevăzut în ce mod operațiunea asupra Zlatiței ar modifica atitudinea marilor șefi. S-ar putea să renunțe definitiv la răpirea regelui munților – ceea ce nu era în măsură să-i displacă lui

2K s-ar putea ca operațiunea să fie încredințată altcuiva – ceea ce ar fi acceptat: în orice caz, el nu avea să se aleagă din această aventură decât cu cel mult un articol pentru *Ascendum,* și era mai bine așa.

Mașina urmărea drumul întortocheat care cobora de la Val către Suk. Fu oprită de zece ori de patrulele NUFR. La intrarea în Suk, dădură peste un control iugoslav. La ieșirea din Suk, un alt control iugoslav și, în cele din urmă, o putură lua pe drumul care urca spre *Vrhunaț.* Trecuseră patru zile de când 2K părăsise hotelul, dar lui se părea că erau șase luni. Se simți fericit să regăsească hidoasele piramide străpunse de hublouri. Îi mulțumi șoferului și gărzilor de corp, încasă umilit refuzul lor mândru de a primi bacșiș, luă cheia de la recepție și, nemaiavând răbdare să aștepte ascensorul marxist-leninist, urcă scările în fugă.

Apropiindu-se de camera domnului și doamnei Breton, un miros neplăcut de tutun îi aminti ceva, nu mai avut timp să descopere ce anume. Deschise în grabă.

Médard și Colas stăteau pe pat. Giséle într-un fotoliu.

Și, în celălalt, se lățise Samson, cu mâinile atârnând elegant în afara rezemătoarelor lui și cu țigareta în cioc.

Capitolul X

Viesparul

1. Giséle se trezește singură

Martin avea dreptate. Starea toaletelor din acea cafenea din Suk lăsa mult de dorit. Doctorul Giséle avea stomacul bine ancorat, deși se urcase până la buze la ieșirea din acele locuri infame, avea însă de gând să-i vorbească pe un ton plăcut soțului ei, Jean Breton, care o aștepta pe terasă… numai că el n-o aștepta. Nici urmă de soț Jean Breton la orizont. Și toți ceilalți clienți dispăruseră și ei.

Se așeză, porunci fetișoarei ei pătrățoase și surâzătoare să nu exprime nicio spaimă. Și cu toate astea încerca două, amestecate, la fel de puternice și una ca și cealaltă: una legată de misiunea *Murmel,* cealaltă legată de omul Martin, care îi inspira anumite sentimente, dar nu căuta să le analizeze – la ce bun? În orice caz, o stimă și o încredere dincolo de orice îndoială.

Se uită la ceas și îi acordă cinci minute lui Martin. Ar fi putut să inițieze o investigație prin aceleași locuri ca și ea, ar fi putut face câțiva pași ca să privească de mai aproape minaretul meșteșugit, pe care-l zăriseră pe deasupra unui acoperiș și care te ducea cu gândul la o prăjitură albă, în întregime festonată cu arahide, ar fi putut să se ia după un vânzător ambulant ca să cumpere… ce? Un fruct? Nimic din toate astea nu stătea în picioare: familia Breton se afla în

misiune și, în misiune, nu se lasă nimic la voia întâmplării, dar în fine, la fel de neverosimilă ar fi fost și asasinarea lui Martin cu un amortizor, ca și rapida dispariție a cadavrului, sau că, stăpânit de o frică bruscă, el ar fi dat bir cu fugiții.

După cinci minute, Giséle se ridică liniștită, lăsă câțiva dinari sub marginea unei farfurioare și părăsi terasa bistroului fără să vorbească nimănui. Cele două posturi de control de la ambele capete ale podului de peste Zeta, cel musulman și cel iugoslav, o lăsară să treacă fără dificultăți. Regăsi Opelul acolo unde-l lăsase Martin, se asigură, uitându-se pe dedesubt, că nu ascundea nicio capcană.

Și cu toate astea întoarse cu teamă cheia în contact (dl. şi dna. Breton aveau fiecare câte o cheie). Nu explodă nimic. Giséle rulă lent, încercând frânele și direcția. Totul părea normal. Acceleră. Motorul asculta. Vitezele puteau fi schimbate fără niciun impediment. Ca să se întoarcă la *Vrhunaț*, Giséle făcu un mare ocol: se temea de o ambuscadă pe acele drumuri abrupte care duceau spre hotel, pe cel mai scurt și mai accidentat dintre toate orice camionetă ar fi putut s-o împingă în prăpastie. RAS.[87] Intră în cameră cu precauțiunile de rigoare. Nimeni n-o aștepta. Își conectă calculatorul portabil la telefon și încercă să trimită un mesaj prin care, în termeni inocenți, să semnaleze un incident neprevăzut și grav.

Răspunsul veni imediat. se cerea să cifreze un raport precis. Îl cifră pe calculatorul portabil, expedie mesajul pe telefonul ei mini M, prin sistemul Inmarsat, și așteptă răspunsul. Copilă fiind, avea obiceiul să-și roadă unghiile: mama sa o vindecase folosind mănuși, muștar și lovituri cu rigla. Îi era cum nu se poate mai recunoscătoare, și iată că acum se surprinse, cu groază, cu unghia arătătorului sub canin.

[87] Abreviere folosită în special în marina franceză, cu semnificația: nimic de semnalat. *(n.tr.)*

2. Ernest și Samson nu sunt de acord

— Pot să urc la dumneavoastră, domnule colonel?

— Cobor eu.

„Ai crede că fabrică monede false în biroul ăla al lui”, bombăni Samson. Când Ernest intră, îi întinse mesajul Gisélei, descifrat, în timp ce Ernest citea, Samson își aminti, oarecum agasat, că primul sentiment pe care-l încercase lecturându-l, nu fusese cel de ciudă la gândul că misiunea eșuase, ci de compasiune pentru Martin, care probabil că tăcuse o prostie cât el de mare sau dăduse peste vreo belea serioasă. „N-am reacționat ca un profesionist”, își reproșa Samson, total neîntemeiat, fiindcă dacă era un as în meseria sa, se datora faptului că avea reacții omenești înainte de toate și judecăți de profesionist mai apoi.

Când Ernest lăsă pe birou hârtia pe care o citise și o răscitise prin lentilele lui fine în ramă de aur – azi, amândoi se așezaseră pe scaunele de vizitator, Samson spuse bătând în masă:

— Asta-i. Operațiunea *Murmel* e la coșul de gunoi. Îmi pare cu atât mai rău cu cât obiectivul fusese atras în cursă cum trebuie, și totul se afla la locul său… *Too bad.* Important este să ne recuperăm personalul. Le dau ordin să se ducă în zona de refugiu. Îi expediez lui Sașa un mesaj pe unde scurte, în morse cifrat. Îi repatriez și trimit o altă echipă să ancheteze dispariția lui Martin. Mă gândesc la Denis, care are nevoie să se mai aerisească puțin. Problema este Sașa: nu dispunem de nicio modalitate să-l contactăm rapid. Îmi permiteți să fumez, domnule colonel?

— Să nu ne ambalăm, făcură lentilele în ramă aurită. Zona de refugiu nu-i decât un pisc, unde, cu ceva ghinion, ar putea să fie filați, dacă au fost reperați, și cum nu avem decât o zonă pentru toată lumea, dacă-i trimitem acolo, renunțăm la ficțiunea potrivit căreia Breton nu-l cunoștea cu adevărat pe Médard și pe Colas, ceea ce ar însemna să

recunoaștem că avusesem ceva de ascuns. Pe de altă parte, deși țin mult la Denis, el nu știe nicio boabă în limba aceea: de unde ați vrea să-și înceapă ancheta? Și pe urmă, nimic nu ne îndreptățește să credem că au fost compromiși, Sașa mai puțin decât toți ceilalți, deoarece compartimentarea a fost respectată.

— Domnule colonel, undeva a fost comisă o Mare Greșeală, și trebuie stopată mai înainte de a se prăbuși fundamentul.

— Da, făcu Ernest pe un ton care zicea nu. Eroarea maximă este întotdeauna de 180 de grade. Dincolo de această dimensiune, ea începe să se diminueze. Consider că sunteți prea grăbit să anulați totul. De fapt, ce s-a întâmplat? Martin a dispărut de mai puțin de trei ore. E drept că nu vă pot propune o explicație veridică și liniștitoare, dar toate explicațiile alarmante la care mă gândesc sunt la fel de neverosimile. Când vom afla adevărul, ne vom bate probabil pe frunte spunând: Cum de nu mi-a trecut prin minte așa ceva?

— Ascultați-mă, domnule colonel. Martin este în misiune. Misiunea lui constă în a-l răpi pe Murmel. Și când colo, el e cel care dispare. Mi se pare *self-evident* că a existat pe undeva o scurgere de informație și că tocmai Murmel a fost cel care l-a înhățat ca să-l interogheze. Martin, așa cum îl cunosc eu, nu va vorbi, sau va vorbi cât mai târziu posibil și va spune minimum posibil. Dar dumneavoastră știți mai bine ca mine, domnule colonel, că, în acest gen de întâmplări, nu există nicio garanție. Important este, după părerea mea, să-i repatriem pe Giséle, Médard și Colas, și în ultimă instanță pe Sașa, atâta vreme cât Martin nu i-a dat încă în gât. Apropo de dat în gât, dumneavoastră știți că există băieți care rezistă la tortură și la amenințări și varsă tot ce au în gușă la vederea unei cozi de șobolan. Avem cu toții sala noastră 101 interioară și secretă, domnule colonel: e suficient s-o găsim. Oriunde s-ar afla Martin în momentul de față, nu-l invidiez deloc, dar asta nu

înseamnă să-i sacrificăm și pe ceilalți. Trebuie repatriați în următoarele ore. *Dura lex sed lex.* N-are rost să ne mângâiem cu speranțe care riscă să se dovedească false pe spinarea băieților noștri de pe teren, inclusiv a unei fetițe, în cazul de față.

Samson avusese întotdeauna reputația de a cruța mai mult viața oamenilor lui decât propria viață, un fel de a fi al lui pe care îi plăcea să-l numească *pater familias,* fapt ce contribuia la reputația sa de șef sub ordinele căruia era indicat să servești. Ernest era mai detașat. Oricum, aluzia la George Orwel îi scăpase, dar el nu ceru explicații.

— Nu te pot urmări pe deplin, Samson. Esențialul, cred că ești de acord, îl reprezintă binele serviciului. Operațiunea *Murmel* e de o importanță majoră. Ea poate consolida poziția Occidentului în lume, a Franței în Occident, a instituției noastre în Franța, și a SA în cadrul instituției.

— Binele serviciului, desigur, domnule colonel, dar binele aparent al acestei operațiuni nu este în mod necesar și binele real al serviciului în ansamblul său și pe durată. Nu este când ne va cădea în cârcă o altă acțiune *Satanic* cu patra agenți în loc de doi, o echipă întreagă, ce mai, prizonieră în Monterosso sau în Iugoslavia... Și dacă afacerea cu relicva se deconspiră, mă întreb ce mutre o să facem! Și când va trebui să dăm explicații autorităților că am fi putut opri muzica și totuși n-am făcut-o... Coada între picioare, ce mai. Dumneavoastră sunteți șeful, domnule colonel, și vă cunosc destul de bine ca să știu că nu vă veți ascunde după deget, dar în fine, *there will be hell to pay.*

— Dar să presupunem că un ofițer francez din cadrul ONUFR, o cunoștință de-a lui Martin, ar fi fost în permisie la Suk, că l-ar fi invitat pe Marin la un pahar de vin sau la o cafea, și că Martin ar fi acceptat ca să n-o compromită pe Giséle?... Să presupunem că acolo ar mai fi fost și alți camarazi și că, dintr-un motiv sau altul, al ar fi acceptat o invitație la masă?

— Ar fi telefonat, domnule colonel! Îl cunosc eu pe

Martin!

— Poate că nu avea acces la un telefon, sau telefonul era deranjat, sau liniile hotelului ocupate, sau Martin nu se putea izola, sau ar fi considerat de cuviință să-i lase pe camarazii săi să creadă că era singur și prin urmare nu sar fi justificat absența. Și pe urmă, cine ar putea să-ți dea asigurări că nu-i telefonează chiar în minutul ăsta Gisélei? Sau ea nu e pe cale de a transmite un nou mesaj cu informația „Alertă falsă”?

Samson era îndărătnic:

— Există o doctrină, există un regulament. În cazul unor incertitudini, acțiunea se anulează.

— Ah! Samson, nu-mi înșira baliverne! Dumneata, adept necondiționat al doctrinei, sclavul mărginit al unui regulament? Cine ai vrea să te creadă? Știi bine că doctrina și regulamentul sunt tăcute pentru oameni și nu oamenii pentru regulament sau pentru doctrină. Asta figurează chiar și în cărțile voastre sfinte, ale catolicilor.

Samson căuta un argument logic, nu-l găsea, și ridică din umeri:

— Dumneavoastră sunteți *el jefe,* dar…” *I don’t like it.* Iugoslavii și monterossienii au încercat de mai multe ori să folosească scuturi umane, și întotdeauna au cedat, poate de teama represaliilor apocaliptice, dar și fiindcă, din păcate, nu oricine poate acționa firesc decât în stilul său și ăsta nu-i stilul lor. Dar să admitem că Martin se află printre gangsteri autentici, nu spun niște brute, există și din ăștia, știm cu toții, ci niște gangsteri, care încep să ne expedieze prin poștă niscaiva degețele ale Gisélei, formulând niște pretenții *rezonabile,* cum ar fi, de exemplu, eliberarea prizonierilor lor deținuți în continuare de musulmani, contrar acordurilor de la Chicago, cu nume, prenume și moacele lor ca dovadă suplimentară, cum ar putea foarte bine s-o facă… *bonam minam habebimus.*

— Samson, ai fi putut să-mi spui ceva, dar din considerente caritabile, te-ai abținut.

— Ce anume, domnule colonel?

— Ai fi putut să-mi atragi atenția că această meserie îți aparține dumitale și nu mie, că vin din altă parte și ulterior voi pleca în altă parte, că instinctele dumitale sunt, prin urmare, mai exersate și mai sigure decât cele ale superiorului ierarhic, căruia i-ați recomanda respectuos să se ducă de unde a venit ca să fie periat de dragii lui artileriști. Dar vezi dumneata…

— Niciodată nu v-aș spune una ca asta, domnule colonel. În această meserie, instinctul meu a fost să mă îndoiesc de instinct. Este nevoie de bun-simț, iar regulamentul de campanie nu interzice nimănui să aibă bun-simț, nici măcar artileriști lor.

— Poate că nu este doar o chestiune de bun simț, mai curând de calcul al probabilităților… Nu suntem îndreptățiți să credem că a avut loc o scurgere de informație. Și cum nu există, Murmel n-are nicio modalitate să afle că noi îi purtăm sâmbetele. La primul semn de supraveghere, de ascultare, de filaj, sunt de acord, recuperăm toată lumea, și asigurăm mijloacele necesare. Puneți echipa de repatriere în stare de alertă, dacă asta vă poate liniști. Dar nu schimbați nimic din cadrul dispozitivului.

— Pentru cât timp?

— Să zicem… douăzeci și patru de ore. Martin al dumitale poate că a întâlnit, pur și simplu, o demoazelă frumușică și a decis să profite de ocazie.

— Nu, domnule colonel. Martin este o ființă de excepție: un mascul monogam înnăscut, aș zice chiar un mascul monogam clinic, patologic, incorigibil. Și dacă prea i-ar fi dat inima ghes… Giséle e drăguță și, după cum se uita la el în timpul COMPOS-ului, aș paria că n-ar fi zis nu.

Lentilele artileristului lansară un fulger auriu.

— Anumite delicatețuri îți scapă întotdeauna, Samson. Nu-l cunosc pe Martin la fel de bine ca dumneata, dar cunosc tipul. Și indivizii de acest tip își înșală mai ușor soția legitimă cu o târfuliță decât cu o colegă. Li se pare mai

puțin grav, mai puțin profanator. Pentru ei, nu actul este condamnabil, ci sentimentul, și cum sentimentul manifestat față de o târfuliță nu suferă comparație cu cel față de soția legitimă, ei își închipuie că pot comite actul fără a transgresa tabuul. Ciudată mai e și natura umană, să știți. Aproape la fel de ciudată ca și balistica.

Ernest se ridică.

— Deci, fără panică până mâine. Spuneți-i Gisélei să nu se miște: că vă ocupați de toate problemele, oamenii vor fi repatriați în timp util.

— Ar trebui ca ea să știe dacă misiunea e anulată.

— Pe moment, da… și dispozitivul rămâne pe poziții tot pe moment. Saturnin și Séverin continuă să aștepte. Sașa rămâne operațional. Aveți încredere în mine măcar o singură dată, Samson. Nu știu dacă este vorba de instinct, de telepatie sau de carierism, dar sunt convins că e prea devreme să demontăm totul.

Ernest nu știa de ce argumentele lui Samson nu-l convinseseră, și nu era convins nici de excelența alor sale. Dar era în firea lui să-și spună că noaptea e un sfetnic bun, că cine călătorește departe trebuie să-și cruțe calul, că trebuie pregătite planuri de tir înainte de a trece la executarea lor și că nu-i avantajos să le tot schimbi cum bate vântul. „Nu-i simt nici pe Giséle, nici pe Médard sau pe Colas amenințați”, își spunea el, și își dădea imediat replica: „Nu-l simțeam nici pe Martin amenințat. De altfel, poate că nici n-a fost și totul se va lămuri cât mai simplu cu putință…” Lui Ernest nu-i lipsea un anume fler, un anume tact, ceea ce-i displăcea: cine avusese nevoie vreodată de fler și de tact în artilerie?

— E posibil să mă înșel, recunoscu el, punându-și mâna pe clanța ușii, dar să știi… Eroarea maximă nu-i niciodată decât de 180 de grade.

A doua zi, Ernest abia luă loc la biroul său, când adjunctul, Celine Mortier, veni în fugă, cu dresul foșnind pe picioarele ei frumoase:

— Tocmai a sosit un mesaj foarte secret din partea ONUFR, domnule colonel. Monterosso ar fi violat acordurile de la Chicago, a ocupat zona demilitarizată de la Zlatița și a masacrat populația musulmană, femei și copii inclusiv.

Ernest îi mulțumi printr-o înclinare a capului și rămase îndelung cu ochii pierduți în gol. Ce legătură exista între violarea acordurilor de la Chicago și dispariția lui Martin? Și care ar fi efectul cuceririi Zlatiței asupra operațiunii *Murmel?* Imposibil de răspuns la aceste întrebări, dar, orice s-ar spune... poate că ochii artileristului vedeau mai departe decât cei ai pifanului.

— La urma urmelor, își spuse Ernest, am avut dreptate să-i răcoresc zelul nebunului de Samson. S-ar putea ca tocmai ăsta să fie momentul potrivit ca noi să avem oameni la fața locului, cu o bună acoperire și pretexte bune. Dacă i-aș fi dat ascultare, n-am mai fi avut pe nimeni.

3. Golden Boy este pus la curent

La aceeași oră, adică pe la trei dimineața, *Eastern standard time,* directorul CIA, David Abramson Wallingham, *Just-call-me-Wally* pentru intimi, suna la Casa Albă pe numărul direct al lui Ponsony Bingley, zis Bob, omul bun la de toate al președintelui Statelor Unite.

Golden Boy nu dormea.

Potrivit anumitor zvonuri, el nu dormea niciodată, decât doar în rarele lui vacanțe pe care și le acorda, și atunci dormea douăzeci și cinci de ore pe zi, ca să recupereze.

— Alo? făcu el pe un ton extenuat.

Nu dată fiind ora. El era contactabil în permanență și îi plăcea să aibă o voce dezagreabilă la telefon la orice oră din zi sau din noapte, pentru a-și afirma din capul locului superioritatea asupra oricărui apelant.

— Bob, rosti DCI, am vești proaste pentru președinte. Regele munților a cucerit Zlatița. Tabăra brigăzilor

internaționale a islamului a fost bombardată. Nu știu deocamdată câte victime sunt. Dar în orice caz, Internetul e inundat de propaganda monterossiană, nu tocmai prost făcută de data asta măcar, având ca temă centrală: atrocitățile musulmanilor tolerate prin acordurile de la Chicago.

— Când a avut loc atacul?

— În zori.

— Și ați așteptat până la ora asta pentru a-l anunța pe boss?

— Da.

— Pentru ce? Nu știți că el vrea să se raporteze totul în timp real?

— Timpul real e o noțiune relativă, Bob, atunci când n-ai responsabilitatea unei operațiuni. Forțele ONU de ocupație au tergiversările lor, CIA le are pe ale sale, iar eu nu raportez niciodată o informație neverificată.

Și uite așa, întotdeauna era la fel: de fiecare dată când Golden Boy și Just-call-me-Wally aveau o discuție, ea devenea, din vina lui Golden Boy, o partidă de măsurare a forțelor pe care Just-call-me-Wally o câștiga invariabil. Bob și-l imagina în acel moment, în biroul său, sau în dormitor, sau într-unul dintre saloanele sale, în orice caz, într-un loc fastuos, coborându-și și ridicându-și ridurile frunții deasupra nasului său subțire și coroiat, cu un aer plin de morgă…

— Bossul va face o criză de turbare! spuse el închizând telefonul, așa cum se trage cu pușca la nimereală, fără a fi limpede dacă de vină era cucerirea Zlatiței sau raportarea cu întârziere, care avea să declanșeze accesul de furie.

În realitate, Golden Boy mai avea și un al treilea motiv de a se teme de reacția bossului, dar era unul din acele lucruri pe care nici DCI în persoană nu trebuia să le afle.

4. El îl deranjează pe președintele Brookes

Președintele Bob Brookes și soția sa, Sally, se urau cum nu se poate un decât încarcerat într-un mariaj zis creștin.

Dar nu se uraseră dintotdeauna.

Atâta vreme cât păstraseră sentimente omenești, trăiseră clipe bune împreună, în pat sau aiurea, dar de când își făcuseră o meserie din exploatarea sentimentelor omenești, de dimineață până seara, de când trăgeau din răsputeri de barierele inimii lor pentru a părea sinceri și compătimitori, își epuizau cu flecare zi resursele în viața publică, astfel că, în viața particulară, nu le rămânea decât o imensă dezamăgire: cu toate astea, continuau să se sprijine unul pe altul fiindcă știau că nu însemnau mare lucru unul fără celălalt, și cu cât erau mai conștienți de această realitate, și cu cât se sprijineau mai mult, cu atât nu se mai puteau suporta.

Bob Brookes nu era suficient de inteligent ca să dispere, dar străduindu-se să salveze aparențele că ar crede în aproape tot – în Dumnezeu, în Constituție, în primul amendament, în al cincilea amendament, în maternitate, rap[88], lege, drapel, dolar, libertate, securitate, egalitatea raselor, a sexelor și a perversiunilor, în drepturile omului, nu mai credea în nimic, nici măcar în el însuși. Și, pentru a compensa vidul din el, își descoperise o plăcere: cea de a umili. Sub aere de om cumsecade, se complăcea în a-i înjosi pe reprezentanții națiunii, pe înalții funcționari, pe generali, pe căpeteniile religioase, pe bancheri, pe mari industriași, și, cu precădere, pe femei: pe toate femeile, nu numai pentru că le disprețuia din rărunchi, dar și pentru că se simțea obligat de a etala în ochii alegătoarelor lui un feminism ipocrit, care-l determina să rânjească în sinea lui, scrâșnind din dinți.

[88] Stil de muzică apărut în 1970 în ghetourile negrilor nord-americani. *(n.tr.)*

Or, Sally era lesne de umilit.

Mai inteligentă decât Bob, ea practica un soi de judo intim care-l aducea într-o poziție de dezechilibru, și asta cu atât mai mult cu cât el se bizuia mai mult pe forța lui fizică, pe virilitate, pe popularitatea de care se bucura, pe funcția exercitată. Sally părea să-i spună întruna cu o mină înțelegătoare: „Așa să fie, dacă ai ceva de dovedit, dovedește-o și să facem cum vrei tu”, ceea ce-l aducea într-o stare constantă de primejdioasă derută față de el însuși. Când încerca și el să adopte aceeași atitudine, ea doar zâmbea dând din cap cu indulgență, așa cum zâmbește un tată când copilul său îl boxează cu pumnișorii lui.

În sinea ei, Sally era neîndoios mai afurisită decât Bob, fiindcă ceea ce o incita mai mult, nu consta în a-și impune voința altcuiva, ci în a-i triumfa ideile false, în a distruge într-un popor, care fusese relativ inocent timp de generații de-a rândul, orice specimen de credință, de respect, de întrajutorare, de umanitate. Îi plăcea să-i treacă pe oameni pe sub furcile caudine ale instituțiilor aparent liberale, în fond insidios totalitare, dar mai ales era încântată ca ei să prefere ideile ființelor și lucrurilor, să-i dezrădăcineze, sub pretextul că și-ar alege singuri destinul, ar fi vrut ca întreaga Americă, sub impulsurile ei, să înceteze de a mai fi o patrie pentru a deveni o utopie ideologică, prea puțin păsându-i că această ideologie era o nebuloasă sub aspect intelectual: Sally ținea la această confuzie, care-i satisfăcea nihilismul funciar.

Negăsind modalitatea de a-și umili soția în relațiile intime cu ea, Bob hotărâse s-o umilească suspendându-le: femelei îi vor veni urgent mințile la cap, gândea el. Calcul greșit: femela îl lua în derâdere. Ea dispunea, pentru a-l alimenta, de marele ei plan toxic, fapt ce-i determina pe reacționari să afirme, și în special pe Rush Limbow, care avea o oarecare cultură literară, că toate cele trei vrăjitoare din Macbeth zăceau într-o singură persoană. Și atunci Bob

descoperi ceva mai bun: din momentul în care începuse să-și etaleze legăturile extraconjugale în fața soției sale, care era totuși nevoită să-l ajute în a le disimula în ochii lumii pentru a nu compromite Cuplul lor sacrosanct, avu impresia că dobândise o oarecare demnitate.

În seara aceea, avusese loc un banchet oferit președintelui de partidul democrat, iar președintele o numise pe Mabel Underwood, doctor în pedagogie, cea mai tânără deputată a Statelor Unite. Își făcuse imediat o obligație din a-i demonstra că, oricât de deputată, doctor în afaceri, decan de universitate și campioană în squash ar fi fost ea, nu reprezenta în fața lui decât o tânără ca oricare alta, sufocându-se de plăcere sub favorurile sale. La plecarea de la banchet, îi propuse să vină la un ultim pahar de vin băut în Casa Albă: nicio deputată n-ar fi rezistat unei asemenea invitații. Se instalară în Rolls – englezii sunt niște veri, în ajunul colonizării lor în sens invers, și nu era nimic antiamerican în a rula într-o mașină britanică, președintele în spate, între soția sa legitimă și viitoarea cucerire, socotind picant s-o gâdile pe una și s-o ciupească pe cealaltă, fără ca ele să poată reacționa, iapa aia de Sally depărtându-se cât putea pe pernele mașinii și suspinând față de o asemenea comportare infantilă, în vreme ce frumoasa Mabel, deși bine șlefuită și proporționată cum era, ținea mai mult de rasa bovinelor decât cea ecvestră, începuse de pe acum să gâfâie în expectativa plăcerilor ce o așteptau, cel puțin asta era interpretarea lui Bob, care constata că tânăra avea respirația cam sacadată, cu adieri de mentă.

Pe drum, discutară în legătură cu titlul pe care trebuia să-l poarte Mabel: *congressman* era sexist, *congresswoman* însemna că o femeie nu-i un bărbat, *congresschair, congressthing, congressbeing, congresshuman, congress* foarte simplu reprezentau expresii la fel de compromise unele ca și altele, ceea ce părea să indice că era ceva putred în Columbia, după cum remarcă Bob, căruia îi plăcea

să demonstreze că era cultivat, când uita să se supravegheze. Pentru moment, brațele sale lungi trecute după ceafa parfumată a celor două femei îi dădeau sentimentul unei intense superiorități libidinoase, savuroase și bestiale.

De cum ajunseră la Casa Albă, fără a acorda atenție baletului interpretat de agenții *Secret Service, first lady* surâse matern soțului ei și se adresă „vacii ăleia grase” cum o numea de pe acum în forul ei interior:

— Am încă mult de lucru. Oamenii cu responsabilități mari au dreptul să se destindă din când în când, ca niște copii mari ce se află. Doctor Underwood, mă gândesc că ar trebui să cooperați. Pe curând.

Și dispăru, invulnerabilă și sarcastică.

Ochii președintelui și cei ai deputatei se întâlniră. Reputația domnului era în afara oricăror comentarii, iar dama știa la ce să se aștepte. I se părea excitant să-l scutească prea curând, într-o manieră impertinentă, nerușinată, de orice fel de preliminarii. La urma urmelor, era omul cel mai puternic din lume: trebuia să te aștepți ca el să arunce batista oricui i-ar fi plăcut și ar fi fost șic să fie ridicată imediat, fără fasoane, cu atât mai mult cu cât probabil era obișnuit cu sclifoselile.

Ochii deputatei spuneau „Da, imediat, dar cu o condiție”.

Ochii președintelui interogau (el spera de pe acum să ghicească răspunsul): „Și anume?”

Ochii deputatei nu mai făceau față situației. Buzele se puseră în mișcare, în vreme ce ochii rămâneau ficși și provocatori, lipsiți de rușine:

— N-ați vrea, domnule Președinte, să-mi arătați Biroul Oval? L-am văzut doar în cadrul unor vizite organizate…

Ciripea ca o idioată intimidată și naivă, dar totul era de pe acum limpede între ei.

Bob își ascunse plăcerea și își ridică un umăr:

— De ce nu? Veniți. Ne vom simți la fel de bine acolo ca și în altă parte. Avem și un bar ascuns după portretul lui

Jefferson.

În realitate, lui Bob nu-i plăcea nimic mai mult decât să-și consume cuceririle în Biroul Oval și nu numai pentru că era locul unde se simțea, mai mult decât în oricare altă parte, El, Președintele, Omul cel mai puternic din lume (măcar dacă acest sentiment l-ar fi pus la adăpost de panele ocazionale). Dar mai ales pentru că acel loc era considerat ca fiind sacru de vreo patruzeci de președinți ce-l precedaseră și de către milioanele și milioanele de cetățeni care, decepționând în decursul vremilor de puterile corupte ce regizau Europa, găsiseră în democrația americană integritatea și puritatea după care erau însetați: „Bandă de cretini!” Locul acela era bântuit de fantome: James, autorul doctrinei sacre „America aparține americanilor”; celălalt James, învingătorul Mexicului; Abraham, eliberatorul sclavilor, asasinat în vinerea mare; „*Ulysses*” Ulise, care trecea drept cuceritorul Sudului; William, care triumfase asupra Spaniei; Woodrow, care își impuse pacea aberantă în Europa: Calvin, fățarnicul; Franklin, demagogul; Dwight, care l-a doborât pe Adolf; Jack, care l-a determinat pe Nikita să bată în retragere; Jimmy-Porumbelul; Ronald, care a sfidat imperiul răului; Georges care l-a bătut la fund pe Sadam; Bill, care i-a învățat pe iugoslavi să trăiască… Ei bine, în acest templu, în acest monument, în acest zigurat al patriei, lui Bob se părea nostim să procedeze la giugiulelile cele mai caraghioase și mai deșuchiate de care avea știință. El înțelesese că Statele Unite reprezentau Imperiul roman al secolului al XXI-lea, se știa împărat, și-i convenea să fie un împărat decadent: dacă ar fi putut, ar fi cerut să fie numit președinte al senatului măgarul micului său băiețel, Bob Junior.

Intrând în Biroul Oval, Mabel aruncă o privire circulară draperiilor din satin bleu și auriu, și se întrebă dacă președintele avea s-o ducă într-un triclinium după moda romană care servea de *window-seat,* dar președintele îi și pusese piedică și o lungise pe covor: Bob avea o slăbiciune

pentru împerecherile la nivelul solului și încerca o plăcere răutăcioasă să utilizeze în acest scop covoarele de Buhara alese de Sally.

Abia începuseră mica lor distracție când telefonul începu să zbârnâie. Și nu orice fel de telefon, cel la care președintele răspundea întotdeauna, un telefon interior accesibil doar lui Sally, vicepreședintelui, lui Bob Bingley și șefului *Secret Service.* Președintele Statelor Unite proferă o înjurătură și, fără a-și rectifica ținuta, se duse să ridice receptorul. Se simțea iritat, dar în același timp, nu-i displăcea să se umfle în pene așa pe jumătate gol și bățos dinaintea acelei Mabel-fă-sluj-acolo: acest ridicol impus se adăuga delicios ultragiilor pe care și le promitea să le aplice neîntârziat.

Bob Bingley sărise în pantalonii pe care, culcându-se, îi așeza în apropierea patului într-un fel special, pentru a putea să-i tragă pe el fără să piardă o secundă, și se grăbi pe culoar, în micul său ascensor particular, în alt culoar… și galopase așa până la Biroul Oval, unde președintele parcurgea în general ultimele mesaje ale zilei înainte de a se culca. Dar era aprinsă lampa roșie de deasupra ușii și un *marin* de gardă bara trecerea. Și asta reprezenta o plăcere a președintelui: să facă de gardă la partida lui de picioare în sus un soldat de elită în uniformă, de preferință abundând de decorații – puțin i-ar fi lipsit să aleagă un flăcău inocent și prezbiterian mai degrabă decât episcopalian sau agnostic.

— Regret, domnule Bingley. Președintele este ocupat.

Chip încremenit.

Inutil să mai parlamentezi cu un *semper fidelis.* Bingley se repezi direct la telefonul de pe zid:

— Domnule Președinte, trebuie să vă văd imediat.

— S-a făcut.

Mabel știa, ca toată lumea, că președintele nu avea secrete față de al său *Golden Boy.* Fu totuși surprinsă să constate cât de grăbit își corectă ținuta mai înainte de a

apăsa pe butonul care comanda lampa roșie de pe culoar. Ușa se deschise fără întârziere și un tânăr blond, corpolent, voluminos, străduindu-se în mod manifest să se asemene președintelui, intră cu un pas vioi. Nu-i acordă nicio atenție planturoasei femei întinse pe covorul semănat cu lenjerie și-și anunță pe loc vestea proastă:

— Domnule Președinte, Knezevici a cucerit Zlatița.

Bob Brookes înjură îndelung în modul cel mai obscen, cel mai ordinar, cel mai murdar, cel mai profanator. Îi plăcea să-și umple gura cu murdării și, cum nu se ivea prea des ocazia, nu avea de gând s-o piardă pe cea care se oferea acum. Pe urmă, vru să știe când, cum, de ce, și, față de imposibilitatea lui Golden Boy de a-i da răspunsurile cuvenite, îi vărsă pe cap un torent de blesteme rău mirositoare, să le tot împartă cu Wallingham. Nu se mai gândea la Mabel, deși nu-i uitase cu desăvârșire prezența și nu-i displăcea ca ea să-l vadă în acest rol, bătând din picior și aruncând pe jos biblii și scrumiere, pălmuind bustul lui Columb, mai mai să-l spargă pe cel al lui Vespucci de cât îl scuturase. Și pe urmă, brusc, părăsi încăperea cu pași mari.

Bob Bingley se întoarse câte Mabel Underwood, doctor în pedagogie, cea mai tânără deputată a Statelor Unite, care, târâș, își ascunsese modestia în spatele unei canapele.

— Cred, doctore, se adresă el cu o urbanitate disprețuitoare, că aveți tot interesul să vă îmbrăcați și să vă duceți acasă. Nu se mai întoarce. S-a dus să discute cu soția sa.

5. Președintele Brookes o consultă pe președintă

Într-adevăr, în pofida neclintitei un care cimenta menajul familiei Brookes, în cazul unor contrarietăți grave, Bob simțea nevoia să le aducă la cunoștință lui Sally.

Mai multe paradoxuri matrimoniale reprezentau cauza, și nu numai faptul că soții prezidențiali nu aveau decât un destin pentru amândoi. Într-o oarecare măsură, Bob manifesta tendința de a o considera pe Sally vinovată de tot ce se întâmpla lui dezagreabil; într-alta, credea că depindea de ea ca toate să se aranjeze cum nu se putea mai bine. În cazul unor adversități, dădea fuga la ea așa cum un copilaș se duce să-i arate mămicii că are buba.

Intră în dormitorul conjugal fără să-și bată capul dacă Sally dormea. Dacă dormea, avea s-o trezească, și gata. Dar ea nu dormea. Un teanc de perne cu volane de dantele îi susținea spinarea și cu ochelarii în rame roz pe nas, citea ultimul roman al lui Tom Wolfe[89]. Al cărui spirit îl detesta, dar nu se putea împiedica să nu-i admire talentul. Din când în când, întindea mâna spre al său *night cap* zilnic, de pe noptieră: un pahar de burbon Blanton – cu gheață pisată.

— Ce mai zici de asta! rosti președintele, intrând brusc în cameră. Un afront în plus. Am să-l fac chisăliță. Păcat că opțiunea nucleară nu se pune în discuție. Dar am să-l bombardez de moarte, să crape cu toții.

Sally își închise cartea, păstrându-și degetul stâng la pagina unde ajunsese, își scoase ochelarii – nu putea suferi să fie văzută cu ochelari, bătu de două ori din pleoape pentru a-și acomoda privirea, scoase un suspin plin de condescendență și întrebă:

— De cine și despre ce vorbești? Exprimă-te clar.

— Ah! Fiindcă te prefaci că nu știi despre ce vorbesc! făcu președintele cu o rea credință evidentă, care intra în tradițiile lor conjugale. În sfârșit, tocmai am primit un afront ca niciodată în viața mea și tu îți bați joc.

— Să nu-mi spui că doctorul Mabel Underwood te-a pălmuit. Ar fi prea nostim, râse președinta, căscând niște ochi încântați.

— Underwood? Doctor?

[89] Ziarist și scriitor american (1931. Opera sa critică și romanescă oferă un tablou veridic al Americii contemporane. *(n. tr.)*

Pentru o fracțiune de secundă, președintele uitase cine era doctorul Mabel Underwood. Aducându-și aminte, nu onoră insinuarea decât cu o onomatopee disprețuitoare și reluă cu glasul lui de motan scopit:

— Sfidând acordurile de la Chicago, pe care eu însumi mi-am depus semnătura cu propria mea mână, acel bastard nenorocit de Kne... Kne... – nu știu cum să-i pronunț numele – a cucerit zona demilitarizată a Zlatiței. Există morți printre mudjahidini pe care contam pentru a semăna haos în Macedonia. Pe scurt, bastardul ăsta își bate joc de mine. Am o poftă nebună să-i rad muntele de pe fața pământului și să i-l bag pe gât.

— Metaforele tale nu sunt coerente, Bob, dar un lucru e limpede, și anume că Statele Unite nu pot tolera acest gen de ultraj, tăcu Sally, lăsându-și cartea de-o parte.

— Situația e și mai rea. S-ar părea că Internetul este inundat de o propagandă care justifică această violare incalificabilă. Îți imaginezi CNN-ul mâine dimineață? Și râsetele pe înfundate ale Republicanilor? Și *Washington Times,* fără a mai pune la socoteală și cel *Post!* Cred că am să-l dau pe Wallingham pe ușă afară. El ar fi trebuit să fie informat din capul locului că al lui rege al munților intenționa să dea o lovitură murdară, și uite că acum mi-o anunță cu douăzeci și patru de ore întârziere. Am greșit când am înrolat străini în forțele ONU de ocupație. Dacă ar fi *fost* numai americani, altfel ar fi stat lucrurile.

Bob Brookes mergea în lung și în lat, juisând de furia sa, totuși profund înciudat. Era așa de mândru de pergamentele de la Chicago ca și Jimmy Carter de acordurile de la Câmp David, și uite că președintele din Monterosso le mototolea și le arunca la coș!

— O să ajungem de râsul lumii. Rușii vor plesni de fericire. Și chinezii la fel. Europenii vor fi încântați să ne transmită condoleanțele lor. Iar Islamul... Puțina încredere pe care am reușit să i-o inspirăm s-a dus pe apa sâmbetei. Nu, mai gândește-te și la toți aceia care ne acuză de pe

acum că vrem să fim jandarmul universal! Vor spune: „Acestui jandarm orice țărănoi balcanic îi sucește nasul între două degete!” Am să le trimit vreo zece Tomahawks peste moacele lor antipatice: lasă că o să vadă ei.

Bob profera injurii. Sally reflecta. Îi erau pe plac deciziile care se impuneau a fi luate, crizele de înfruntat, cazurile dificile rezolvate printr-un cuvânt, o delectau toate ocaziile ce se ofereau pentru a schimba orientarea, chiar și indirect, a politicii din țara sa.

Față de monterossieni nu simțea nici simpatie, nici antipatie, dar vedea avantajele ce i-ar fi revenit Americii de pe urma unei alianțe cu Islamul, ca și cele care ar rezulta din întreținerea unui abces purulent în coasta unei Europe pe punctul de a avorta spontan. Acest abces era Iugoslavia, foarte bine, ceea ce presupunea ca iugoslavii să devină la fel de nepopulari pe cât posibil, deși o prea mare obstinare în această direcție putea sfârși prin a produce efectul contrariu. S-a dus timpul când îți puteai permite să lupți cu spaniolii, cu mexicanii, cu japonezii, cu nemții, ca și cel când era acceptabil să ai pierderi. Acum, nu mai puteai avea pierderi, de partea ta, nici morți, nici răniți și erai nevoit să porți războaie morale, în care avantajele erau doar de o singură parte, a noastră. Cât despre cei răi – obligatoriu – nu puteau fi decât indivizi judicios aleși și copios diabolizați: Hitler, Stalin, Noriega, Hussein, Knezevici… Mod economic de a un, fără să te expui niciunei bănuieli de rasism.

— Ia stai puțin, spuse Sally. Dacă monterossienii au luat-o pe o cale greșită, nu-i obligatoriu să fie din vina lor. Nu aveai în proiect să-l dai pe Knezevici pe mâna tribunalului drepturilor omului?

Sally știa multe lucruri care nu intrau în atribuțiile ei. Când pe Bob îl lua gura pe dinainte, când pe intimii lui, pe care ea reușea să-i tragă de limbă cu pricepere. Pe moment, indiscrețiile ei îl agasau pe Bob, dar, în timp, considera că era practic ca Sally să fie la curent, fiindcă

avea de profitat de pe urma bunului ei simț.

— Da. Le-am trasat francezilor sarcina să se ocupe de ei în locul meu. Bineînțeles, cum nu e vorba de o maioneză sau de un sufleu, n-au fost în stare să facă nimic. Afurisiții de broscari! Nu știu ce sinistru idiot m-a sfătuit să mă adresez lor.

— Ar fi cazul să te informezi unde sunt…

— Nicăieri, sunt sigur de asta.

— Nu fi copil, Bob. Au ajuns ei undeva, asta-i sigur. Și imaginează-ți frumusețea ca, în loc să bombardezi un popor întreg, nevinovat prin definiție, tu ai pune mâna pe culpabil și l-ai trimite în judecată. Ar fi fost mai elegant ca Adolf Hitler să fie adus în boxa acuzaților, decât să fie incendiată Dresda, nu crezi? Sau Hirohito să fie deferit înaltei Curți, mai curând decât să se arunce bombe atomice asupra Hiroshimei, nu?

Bob se opri din mers. Sally avea dreptate, ca de obicei. Dacă din întâmplare francezii se dovedeau în stare să facă și ei ceva în zilele următoare…

— Da, asta-i o idee, am să-l fac de două parale pe președintele lor.

Se gândea ce plăcut avea să fie să-l teorizeze puțin pe președintele francez, mereu așa de dornic să-i fie pe plac celui mai tare decât el, mereu îngrozit la gândul că și-ar putea pierde rolul de figurant din clubul celor puternici.

Bob se uită la ceas.

— Trebuie să fie șase dimineața la Elysee. Așa cum îl cunosc, la ora asta visează frumos. Ei bine, n-o să mai viseze multă vreme!

Președintele ar fi putut apela Franța din dormitor, dar știa că se va dovedi mai imperios, mai imperial, dacă o făcea din Biroul Oval, nod, focar, centru, plex solar al celei mai mari puteri întrunite vreodată în mâinile unui singur om.

Ieși ca o vijelie, fără a-și da osteneala să închidă ușa. Sally își puse din nou ochelarii pe nas, deschise cartea și întinse mâna spre Blanton’s.

6. Doctrina SA este transgresată

Președintele Statelor Unite ceru explicații președintelui Republicii franceze:

— Dacă nu erați capabil, n-ați fi avut decât să recunoașteți.

— Oh… Lasă că te sun eu, Bob, bătrâne. Te sun eu într-o oră.

Președintele Republicii franceze ceru explicații directorului general. Directorul general ceru explicații colonelului Robillard, cu același amestec de jenă și orgoliu resimțit fiind la comanda „cow-boys-lor din SA”.

Colonelul Robillard îi explică directorului general că misiunea fusese întreruptă din cauza dispariției ofițerului de legătură.

Directorul general îi explică președintelui Republicii franceze că misiunea fusese întreruptă din cauza dispariției ofițerului de legătură.

Președintele Republicii franceze se înfurie: ofițerii de legătură n-aveau decât să dispară; dacă dispar, să fie înlocuiți; ineficacitatea acestui serviciu era o rușine pentru Republică; președintele voia rezultate în trei zile.

Directorul general îl convocă pe șeful SA și îi aduse la cunoștință că președintele voia rezultate în trei zile.

Șeful SA coborî în biroul colonelului Sangdeboeuf, împuțit de mirosul țigărilor, și îi anunță că președintele pretindea rezultate în trei zile.

Samson începu să tune și să fulgere:

— E absolut contrar doctrinei noastre, domnule colonel! „Neconform, acțiune suspendată”: noi trebuie în mod imperativ să ridicăm ancora, *Summa injustia, summum jus.* Noi suntem niște profesioniști, nu niște marionete. Tocmai fiindcă n-am respectat doctrina am dat chix cu *Titanicul,* voiam să zic cu *Satanicul.* Nu putem opera decât în deplină securitate, în fine, asta știți și dumneavoastră! Încă n-am

aflat dacă Giséle, Médard și Colas n-au fost cumva reperați. Ah! Nu, să ne jucăm de-a baba-oarba, *thank you very much.*

— Samson, dumneata ai dreptate, iar eu i-am expus toate astea directorului general. M-a făcut să înțeleg că era un ordin al președinției. Bănuiesc că acest ordin este în raport direct cu cele petrecute la Zlatița. Există un sincronism destul de ciudat între operațiunea Murmel împotriva Zlatiței și a noastră împotriva lui Murmel. Dar, mă rog, n-avem de ce ne mira dacă șefii cei mari se agită și reclamă o pedeapsă exemplară și rapidă aplicată violatorului acordurilor internaționale. Trebuie să spun că, dacă reușim să-l răpim, așa cum am prevăzut, acțiunea noastră ar face vâlvă. Publicul n-ar avea de unde să știe că noi pregătim operațiunea de luni de zile, iar acțiunea noastră se va părea cu atât mai fulgerătoare.

Samson nu părea să fie convins. Bombăni:

— Șefii cei mari, șefii cei mari… Aș vrea să-i văd la fața locului. S-ar trezi în izmene dungate cât ai zice pește. Și dacă dăm în bară, domnule colonel? Dacă în loc să ne cadă el în plasă, regele munților pune mâna pe oamenii noștri și convoacă o conferință de presă cu patru prizonieri ai Serviciului? Cinci, dacă-l înhață și pe Sașa. Șapte dacă îi punem la socoteală pe Saturnin și Séverin.

— În cazul ăsta, altminteri improbabil, vor cădea multe capete, ai dreptate: al dumitale, al meu, cel al directorului de operațiuni, poate chiar și cel al directorului general. Nu-i exclus să se găsească și un ministru pentru a fi decapitat, ca data trecută.

— Și singurul responsabil va rămâne în scaun!

Ernest făcu un gest care exprima în același timp neputință și respect față de structurile celei de-a V-a Republici.

— Bun, făcu Samson. De acord. E bine. Perfect. OK. Dar atunci, nu există decât o singură modalitate: mă duc eu la

fața locului și preiau comanda. E complet contrar doctrinei să trimiți pe teren un om care știe atâtea ca mine, dar dacă ei vor să violăm doctrina, s-o facem de-a binelea și cu o mică șansă de succes. Eu, oricum, dumneavoastră știți: dacă sunt prins, mă împușc. Am o dispensă din partea preotului meu.

Ernest îl privea, inexpresiv. Prevăzuse idee lui Samson și se părea, efectiv, ca fiind cea mai bună. Samson avea calitățile necesare, avea experiență și, mai ales, era la curent. Dacă ar fi fost prins și interogat… Monterossienii n-ar fi îndrăznit. Ei predaseră întotdeauna prizonierii în stare bună.

— Perfect. Vă voi comanda un avion să vă ducă până la Suk. Pe urmă, vă descurcați cum puteți.

— Asta-i bună, iertați-mă, domnule colonel, dar ar fi ultimul lucru care ar trebui făcut. Indiferent dacă ar fi un avion al nostru sau al forțelor ONU de ocupație, veți atrage atenția asupra operațiunii, și diavolul schismatic e singurul care ar ști ce rețea de informații are la dispoziție regele munților. Interpretele și legionarele de origine sârbă nu prezintă încredere. E cu mult mai bine să sar cu parașuta împreună cu Saturnin și Séverin. Am fost unul dintre cei mai buni parașutiști din OPS-ul armatei, *don't you know?*

Cei doi bărbați se uitau unul la altul, și apoi Ernest, politicos, dar de neclintit:

— Să-mi fie cu iertare, Samson. De la zece mii de metri, cu oxigen? Nu mai ai vârsta. Nici forma fizică. Răspunsul meu e: nu.

Samson aspiră aer mult, de două ori. Era dur să audă spunându-i-se adevărul. Cu o timiditate care nu-i era proprie, îndrăzni să sugereze:

— Atunci, în tandem? Asta ar implica un participant în plus, dar se va dovedi util pe teren…

Când Ernest propusese să comande un avion, el prevăzuse reacția lui Samson. La rândul său, oftă adânc. Se prefăcu ezitant:

— În tandem?... Oh... De acord, Samson, în tandem. Dacă insiști. Dar de la opt mii.

Ernest plecă să raporteze directorului general că operațiunea avea să înceapă de a doua zi, adică de sâmbătă.

Directorul general raportă președintelui Republicii franceze că operațiunea avea să înceapă sâmbătă.

Președintele Republicii franceze raportă președintelui Statelor Unite că operațiunea avea să înceapă sâmbătă.

— Nu găsești, dragul meu Bob, că, în fond, se nimerește bine? Să-l răpim pentru crime de război pe care toată lumea le-a și uitat, era una: să-l săltăm în momentul precis în care el tocmai a comis-o pe cea mai atroce, este totuși mai savuros, nu?

— Hm, hm! făcu președintele Statelor Unite.

Fără doar și poate, francezii puseseră la cale operațiunea de multă vreme și o păstrau în mânecă pentru a o lansa când ar fi stârnit ea cel mai amplu răsunet.

Those damned French bastards!

Capitolul XI

Murmel

1. Saturnin și Séverin

De trei zile, Saturnin și Séverin așteptau.

Împărțeau în Fort aceeași cameră unde dormeau și un birou unde nu aveau nimic de făcut. Seara, ieșeau să mănânce ceva la un restaurant. Totul petrecându-se în tăcere, în cea mai mare parte a timpului. Se și aflau de pe acum în atmosfera trăgătorului de elită, concentrându-se din minut în minut, atât în starea de veghe ca și în somn. Nu trăiau decât pentru clipa în care, la vreo două mii de kilometri de locul unde se aflau, degetul lor avea să descrie un parcurs de câțiva milimetri exersând o presiune ușoară pe trăgaciul armei lor Redfield M21 cu amortizor, eliberând o muniție 7,62 specială, cu o viteză subsonică. Nu se gândeau deloc la saltul periculos ce-l aveau de făcut de la mare altitudine, nici la distanța ce trebuia parcursă pe timp de noapte: erau preocupați doar de acțiunea metacarpului lor asupra micului corn de oțel, și nici măcar la asta nu se gândeau în mod conștient: ar fi existat riscul să dăuneze exactitudinii gestului. Pur și simplu, trăiau anticipând că

aveau de doborât niște obiective la 300, 500, 600, 800 de metri cu precizia pe care un trăgător obișnuit nici nu și-ar fi putut-o imagina, crezând mai mult sau mai puțin că în acest scop anume veniseră pe lume. De data aceasta, aveau să tragă de la 100 de metri și simțeau că era ceva cam supărător să accepte un obiectiv atât de apropiat. Îl vor atinge, punând răul înainte, cu o precizie de 25 de milimetri. Saturnin și Séverin știau că, în timpul războiului din Vietnam, americanii cheltuiau în medie 50000 – cincizeci de mii! – de cartușe de M16 – pentru a ucide un viet-cong[90] pentru un rezultat similar, trăgătorii lor de elită iroseau 1,3 – unu virgulă trei! Diferența de costuri era de la 8518. Saturnin și Séverin se considerau, așadar, niște unelte la un raport calitate preț excepțional, niște homeopați ai forțelor armate.

Pentru a-și petrece timpul – fără să știe dacă era vorba de ore sau de zile sau dacă, brusc, li s-ar anunța că misiunea era anulată – se distrau în tăcere cu jocuri de informatică, fiecare pe propriul calculator portabil. Cel mult îi puteai auzi, din timp în timp, șuierând: *„Touchehé!”* sau fluierând: „*Nebunaticul*”

Vineri, Samson intră în camera lor:

— O pornim, băieți. Și, *surprise, surprise,* eu merg cu voi. *I hope you don’t mind. Fortuna audaces juvat.*[91]. Să nu vă faceți griji: nebunul de babalâc sare în tandem, cum era și de așteptat.

În spatele lui se profila statura înaltă și costelivă a lui Denis, deși buhăit exact pe unde nu trebuia, și, așa cum șefii lui remarcaseră, „chiar avea nevoie să se aerisească”. Excelent parașutist, bun secund, această misiune se

[90] Nume dat în timpul războiului din Vietnam comuniștilor și aliaților lor, regrupați în 1960 în Frontul de Eliberare Națională a Vietnamului de Sud. *(n.tr.)*

[91] Sper că nu vă deranjează (lb. engleză) Soarta ține cu cei curajoși (lb. latină), *(n.tr.)*

potrivea cu mult mai bine decât cea de anchetator al dispariției lui Martin.

2. Saltul

Transall-ul zboară în noapte.

Survolează Franța, Elveția, Italia, și ajunge deasupra Adriaticii.

Cei patru parașutiști militari din OPS stau pe scaune de clasa întâi, recuperate de la un vechi avion Caravelle. Dacă ai fi făcut adunarea salturilor efectuate de ei, s-ar fi depășit două mii. Temperatura e blândă, blândă și lumina voalată, voalată. Mecanicul compartimentului de bagaje, un bătrân subofițer din armata aerului, pântecos și pleșuv, îndesat într-un combinezon verde-oliv, o făcea pe stewardesa, deschide sticle de vin bun, etalează somon afumat, unge cu drag tartine cu pate de ficat de gâscă. Nu cunoaște misiunea pasagerilor săi, dar știe ce vor îndrăzni curând și e plin de admirație față de ei, dar și de un pic de invidie, ca și de multă înduioșare.

Samson e recunoscător bunului Dumnezeu și lui Ernest pentru această ocazie ce i-a fost dată, să se parașuteze în cadrul operațiunii: poate ultima din viața sa. I se perindă prin minte toate detaliile. Contactele cu Giséle se derulaseră normal. Ea a comunicat cu Sașa prin intermediul BLM. Totul e parat. Ce ușurare că Martin fusese eliberat!

Denis respiră adânc. Da, ajunsese să se plictisească în Tabără, și, pe deasupra, iubita îl părăsise fiindcă nu se ocupa destul de ea, iar el nu găsise deocamdată alta. Uneori îi dădea inima ghes, nu tocmai sexul, inima. Una pierdută, zece la îndemână, ușor de zis. Acțiunea îi va face bine. Samson i-a explicat în ce consta micul său rol și se va achita de el convenabil. E puțin invidios pe acel HC care va îndeplini grosul, ce era mai periculos, dar Samson are dreptate: altfel operațiunea nu se putea realiza. La

întoarcere – dacă se va mai întoarce, nu poți fi niciodată sigur – poate că Denis îi va telefona totuși Vanessei, așa ca într-o doară, ce mai faci, dragă. La urma urmelor, poate a revenit la sentimente mai bune.

Saturnin speră ca ascunzătoarea amenajată de Colas și Médard să fie impecabilă, deși preferă să-și amenajeze el propriile ascunzători. Se gândește uneori la fiica lui, Audrey, paisprezece ani și de pe acum femeie, poate cam prea femeie, pe care, de la divorț, n-o vede decât de două ori pe lună. Speră că, așa cum a pornit-o, n-o să nimerească pe mâna vreunui pierde-vară. Nu se întreabă dacă omul pe care îl va ucide mâine sau poimâine are și el o fată: ar fi indecent.

Séverin verifică în minte echipamentul care doarme în cei trei saci luați cu ei, doi mai voluminoși pentru el și camaradul său, unul mai mic pentru colonel și Denis: armele M21, radioul pe distanțe lungi, funcționând pe HF (high frequency) și permițând transmiterea unor mesaje compacte, cele cinci talkie-walkies[92] marca Motorola-Saber cu cifrare automată a glasului și cu rază mică de acțiune pentru limitarea riscurilor detectării. Bastonul seringă. Două arme HK MP5 cu amortizor pentru Colas și Médard. O pușcă lansatoare de seringă pentru cazul în care bastonul n-ar funcționa. Alimente deshidratate. Comprimate pentru purificarea apei. Arma FIK MP5 SD pentru Denis. Cât despre Samson, el se va plimba regește, fără armă.

Se apropie membrul echipajului responsabil de parașutarea oamenilor și materialelor. Este un bărbat brunet și descărnat, care are ceva dintr-un preot pictat de Zurbaran[93]. Nici el n-are idee unde merg oile sale, dar știe

[92] Mici aparate de radio, emițătoare și receptoare, cu rază mică de acțiune, *(n.tr.)*

[93] Francisco de Zurbaran (1598-1664) pictor spaniol, orientat în special spre teme religioase. Calitățile sale plastice, frumusețea coloritului, spiritualitatea tablourilor sale, ca și simplitatea rustică sunt deosebit de apreciate în lumea contemporană, *(n.tr.)*

punctul unde trebuie să le lanseze. Face un gest liturgic: e timpul să se echipeze. Parașutiștii își îmbracă combinezoanele negre din Goretex peste hainele civile, își strâng harnașamentul parașutelor, și le arimă. Gâfâie puțin: eforturile astea sunt penibile la altitudine și trebuie să-și aducă ritmul cardiac la normal. Zurbaran îi inspectează. Le ordonă să-și pună măștile de oxigen, iar Transall-ul se depresurizează pe paliere pentru ca presiune atmosferică dinăuntru să devină pe încetul asemănătoare celei dinafară: lumea exterioară pătrunde în avionul care, nu mai este doar un tronson de civilizație, devenind și o bucată de natură.

Samson și Denis se arimă unul de altul, Samson pe burta lui Denis, Denis pe spinarea lui Samson, de parcă ar fi însărcinat greoi cu colonelul său. Pe burta lui Samson, sacul cel mai mic și GPS-ul, care, furnizând latitudinea și longitudinea, va permite atingerea punctului de aterizare; la încheietura mâinii lui Denis, altimetrul. Se clatină sub greutatea echipamentului. Și-ar zâmbi unul altuia, dar, prin mască, nu merită osteneala. În spatele lor, Saturnin și Séverin se pregătesc și ei.

Responsabilul cu parașutarea a luat legătura cu postul de pilotaj, care lucește sobru cu toate cadranele lui verzulii, și ridică degetul. Pe postul său de VHF (Very high frequency), Giséle a lansat corect fraza „ONG 17 așteaptă de urgență ambulanța” și, pe o altă frecvență, avionul a răspuns corect „Vreți să repetați previziunile meteorologice pentru după-amiază”. Ceea ce însemna: curând, foarte curând, imediat.

Rampa din spate a Transall-ului se coboară lent, într-un scrâșnet de fierătanii. Noaptea e rece și se rostogolește în avion. Afară, totul e negru, mai puțin cercul orizontului, doar cu ceva mai luminos. Parașutiștii avansează pe rampă ca pe un tobogan, ținându-se de cablurile de oțel de deasupra lor. Motorul și vântul își amestecă bubuitul.

Claxonul sfâșie aerul.

Samson, cu brațele încrucișate pe piept, plonjează cu capul înainte, antrenându-l și pe Denis.

O jumătate de secundă mai târziu, Saturnin și Séverin plonjează la rândul lor. O dată depășite turbulențele create de avion, se instalează calmul magic al căderii libere. Cei patru bărbați cad întinși pe burtă cu șaizeci de metri pe secundă. Au ajuns doar patru licurici în noapte, lămpile lor de parașutare, roșii spre cer, albe spre pământ, le permit să nu se piardă din vedere și nici să nu între în coliziune. Denis și-a desfășurat stabilizatorul. Încă zece secunde și Saturnin își deschide parașuta. O formă clară ca o ectoplasmă se rotunjește în jurul lui. Séverin procedează de aceeași manieră, apoi vine și rândul lui Denis să-și desfășoare voalul tandem de aproape patruzeci de metri pătrați. A început deriva. Mica săgeată a GPS-ului, pe care a fost programat zborul, indică obiectivul. Parașutiștii, mânați de vânt, respiră puternic pentru a-și dezlipi timpanele și a elimina zbârnâitul din urechi.

Zece minute, douăzeci de minute de zbor.

Samson suferă: degetele de la mâini și de la picioare i-au înghețat, curelele, care-i garotează coapsele, îi împiedică sângele să circule; îl dor urechile. Se apostrofează cu voce joasă: „Bătrân cretin! *Old fool!* Nu mai sunt de vârsta ta toate aiurelile astea!”

Treizeci și trei de minute.

Altimetrul este la 2000. Au ajuns la 1500 de metri față de punctul de aterizare. În ciuda unei dâre de ceață, lampa Gisélei schițează un halou în beznă.

Opt sute de metri altitudine. Șase sute de meri până la țintă. Denis începe să frâneze. La 300 de metri altitudine, parașutiștii își sting luminițele de salt. Denis trece pe verticala lămpii, mai parcurge o sută de metri și virează cu 180 de grade pentru a se afla cu fața spre vânt.

— Samson, aruncați sacul.

Samson îl aruncă. O zguduitură anunță că sacul a ajuns

la capătul fungii.

Denis manevrează comenzile parașutei pentru a regla viteza și unghiul de apropiere.

În preajma lămpii, o siluetă: Giséle.

Sacul atinge pământul. Parașuta este astfel ușurată. Picioarele lui Samson se izbesc de sol. Se întinde cât e de lung cu Denis în spinare și înjură: „Dobitoc bătrân! Lua-te-ar naiba de nebun! Să te lași luat prin surprindere de pământ! Ce mai contează că sunt la al șase sute nouăzeci și patrulea salt! Un minus, un nătâng, un neisprăvit! *Stultus asinus!*[94]

Saturnin și Séverin aterizează suplu, ca la paradă, abia atingând pământul cu vârful picioarelor și săltându-și elegant gleznele. Mica lampă îi luminează pe parașutiști de jos. Își smulg măștile de oxigen și încep să semene iar a oameni și nu a ornitoptere, în ciuda armurilor lor de zbor. Se lovesc puternic în piept ca să-și încălzească brațele. Giséle iese din umbra în care se profilează Colin și Médard. Femeia zâmbește. Dinții îi strălucesc. Ține un sac izoterm, pe care îl va deschide de îndată ce se va termina acțiunea de parașutare, materialul va fi gata aranjat și toată lumea va ajunge la liziera pădurii. Giséle cunoaște tradiția: fiecăruia dintre nou-veniți le va întinde o bere.

Bine răcită.

3. Samson și Giséle utilizează BLM

A doua zi, dimineața, Samson se trezi, în camera lui din hotelul *Vrhunați,* cu contracții musculare violente, dar și cu sentimentul de a fi întinerit. Situația se contură în mintea lui cu o claritate intensă. Ținând seamă de faptul că nu cunoștea intențiile lui Knezevici, ținând seamă și de neprevăzut – dispariția și reapariția lui Martin, atacul asupra

[94] Măgar neghiob! (lb. latină).

Zlatiței, decizia continuării operațiunii contrar tuturor regulilor stabilite, barajele realizate de forțele ONU de ocupație, deci imposibilitatea ca un monterossian să părăsească Monterosso, copilul nu se anunța totuși prea rău, și Samson se găsea încă o dată pe teren, responsabil de un montaj complex, necesitând răbdare și îndrăzneală, așa cum îi plăcuse lui dintotdeauna. Primul lucru de făcut, firește, consta în a schimba montajul conceput de Martin, fiindcă Martin ieșise acum din joc.

Samson devenise dl. Simon, unul dintre directorii revistei *Ascendum,* grăbit să ia legătura cu Jean Breton, prins într-o situație rocambolescă: nimic mai firesc. Toate astea însă nu reprezentau o acoperire în profunzime, dar ar fi rezistat unui examen superficial: pașaportul dlui. Simon era în regulă, prevăzut cu o viză și purtând o ștampilă de intrare, ca și cum s-ar fi prezentat la Belgrad.

Giséle, alias dna. Breton, normal, avea toate motivele să-l întâlnească pe patronul soțului ei și să-l conducă prin regiune. La fel de firesc era ca ea să-i fi reținut o cameră în același hotel și să închirieze o Toyota cu dublă tracțiune: într-adevăr, directorul își propusese să facă puțin turism, iar drumurile din țara aceea nu erau dintre cele mai bune.

Colas și Médard erau prieteni de escaladă ai dlui. şi dnei. Breton, și nu era nimic de mirare că Giséle îi prezentă dlui Simon.

Séverin, Saturnin și Denis se piteau în fundul ascunzătorii lor. Contactul cu ei era asigurat discret prin VHF. Nu trebuiau să se miște decât la ordin.

Jean Breton era reținut la Val. Îi telefona din când în când soției, fiind evident că trebuia să-și respecte acoperirea până la capăt, urmând să raporteze peripețiile prin care trecuse de îndată ce va putea. Giséle nu-i anunță sosirea șefului său: neștiind ce se petrecuse, Samson socotea că surpriza de a-l vedea putea avea un efect util asupra lui Martin. Tot music-hallul lui caracteristic, dacă vreți.

Rămânea Sașa, care trebuia pus la curent. Ah! Ce fericit

avea să fie el când va afla că nu mai reprezenta doar momeala, ci însuși pivotul operațiunii!

Dl. Simon își oferi un copios mic dejun în compania dnei. Breton în imensa sală se restaurant, prost luminată și acceptabil de lugubră, dar fură serviți de un personal afabil și demn, încă de pe acum eliberat de țâfna și înțepeneala caracteristică din țările comuniste. Faptul îi trezea amintiri dlui. Simon, amintiri de dincolo de cortina de fier, pe care începu să le povestească fără a se lăsa rugat. Încercă apoi, fără convingere, să dea un telefon la Monterosso ca să-l contacteze pe dl. Breton, nu izbuti și se hotărî să verifice posibilitățile mașinii cu dublă tracțiune însoțit de frumoasa dnă. Breton. „Când pleci la vânătoare faci abstracție de onoare”, remarcă el strengărește, ceea ce o făcu pe Giséle să râdă. Samson era celibatar și se presupunea că duce o viață veselă, dar el nu schițase niciodată vreo familiaritate cu „o persoană de sex opus” aparținând serviciului. În realitate, viața lui veselă era destul de așezată, limitându-se la favorurile unei intelectuale, ceva mai în vârstă decât el, dar întotdeauna *very much together,* cum zicea el.

Aerul tomnatic era plăcut, frunzele adăugau un amestec vesel de galben și roșu pe fondul verde-negru al zadelor, mașina tura în forță, dl. Simon și dna. Breton făcură un circuit larg pe meleagurile iugoslave, găsiră chiar un mic restaurant pentru a prânzi agreabil cu o delicioasă carne uscată. De pe terasă se zăreau piscurile stacojii cu căciuli de zăpadă din Monterosso: bârlogul lui Murmel.

După toate aparențele, turiștii nu fuseseră urmăriți, dar, oricum, nu era nimic suspect în faptul că o luaseră pe un drum care, nu departe de frontiera cu Monterosso, trecea pe lângă o capelă mică și albă cu acoperișul albastru, elegantă și spirituală, nici că se opriseră o clipă pentru a-și dezmorți picioarele și a se bucura de înfățișarea ei în același timp rustică și religioasă. Intrară chiar în capela înfrumusețată cu câteva icoane de dată recentă, zugrăvite, se părea, cu mai multă convingere decât cu competență (în

realitate, era invers). La ieșire, dl. Simon luă o scândură veche sprijinită de colțul drept al ușii și o rezemă de cel stâng. Semnal de întâlnire.

— Iată niște icoane pictate de mântuială, dacă îndrăznesc să spun, observă el în treacăt. Mă scuzi o clipă? Dau o raită prin pădure.

Traversă drumul și căută din ochi un stejar înalt al cărui frunziș domina poalele pădurii. La rădăcina stejarului găsi, pe jumătate înfundată printre frunzele uscate, o cutie de Coca-Cola. Strecură în ea o foaie de hârtie și se întoarse la mașină.

Seara, întoarcerea la *Vrhunaț* unde, în sala de mese, se întâlniră ca din întâmplare cu Médard și Colas. Se decid să cineze împreună. Dar fac mai înainte o mică plimbare pentru a se pune la adăpost de posibilele microfoane, a căror prezență trebuie prevăzută neîncetat. Colas și Médard sunt gravi. Giséle, practică. În aparență, Samson își pune în scenă music-hallul, fumându-și țigările, întru susținerea cărora vine cu citate englezești și latinești, dar infinit de atent la moralul oamenilor săi. După masă, dna. Breton invită toată lumea să bea o ultimă sticlă de vin în camera ei:

— Mă năpădesc gândurile negre când rămân singură. Îmi fac griji pentru Jean.

Merg cu toții. Dar nici n-au reușit bine să destupe sticla când ușa se deschide. Intră Martin.

4. Explicația celor înregistrate de Samson și de 2K

Un intens frison de bucurie a bucuriilor, care înseamnă ridicarea unei pietre de pe inimă, o parcurge pe Giséle. Martin s-a întors. Nu pentru ea, dar s-a întors. Toți se ridicară în picioare, mai puțin Samson.. Toți se cunoșteau

de prea multă vreme.

— Atunci, ei bine… noi o ștergem, zise Médard.

Samson se ridică la rândul său.

— Nu, nu, stați pe loc. Martin și cu mine vom face un tur *pedibus cum jambis.* Mulțumesc, Giséle, băieți.

De cum ajung afară:

— Hai, varsă tot.

Trecuse la tutuială fără ca măcar să bage de seamă. Simțise, fără să știe, că de acest mod de adresare avea nevoie Martin. Nu diferența de grad îl autoriza, ci vârsta și experiența.

Noaptea era senină și proaspătă. Stelele clipeau. Cei doi bărbați mergeau alături. Respirația lor răspândea un abur ușor. Martin relată cum fusese răpit.

— Continuă.

Vorbi despre Georges.

— Explică.

Povestește tot ce știa despre trecutul lui Georges.

— Continuă.

Vorbește de închisoare, de relele tratamente, de gemenii monstruoși. Glasul său începe să tremure.

— Trebuie să vă spun… Dacă aș fi rămas acolo multă vreme ca ei… Am înțeles că, de la un anume moment dat, nu mai exista cuvânt de ofițer, nu mai exista onoare, nu mai exista credință, nu mai exista respectul de sine, nu mai exista nimic. Plecând de la un anumit grad de înjosire, te puneau să-ți bei propria urină.

Samson ascultă, din timp în timp, clatină din cap pentru a arăta că a înțeles. El este medic, este confesor, este exorcist, este ofițer.

— Continuă.

Martin povestește de noaptea petrecută în biserica pângărită. El a trecut sub tăcere lovitura de bâtă, dar acum se forțează să o amintească, așa, ca la spovedanie. Vorbește de salvele de focuri, de sosirea eliberatorilor.

— Noi îi ziceam regele munților ca să glumim, dar acolo…

era cu adevărat REGELE! Știa să-și țină oamenii în mână. Iar ei... E puțin spus că ar fi murit pentru el. Era ca și cum nu trăiau decât pentru el. Iar el... regal, da, regal. Presupun că, pe vremuri, cel mai neînsemnat senior feudal avea asemenea momente. Dar în epoca noastră... Într-un fel, sunt mulțumit că mi-a fost dat să văd așa ceva. Prizonierii, de pe o clipă pe alta, liberi. Modul lui miraculos de a-i aduce pe linia de plutire, de a-i trezi la viață, ca și cum îi vindeca în același timp de toate rănile...

Martin nu adaugă, dar Samson aude: *„De parcă i-ar fi iertat de păcatele lor...”*

— Și ceilalți, puși la zid. Fără o explicație, pentru că nu era nevoie de explicații. Cu excepția potcovarului.

Martin povestește cum s-au petrecut lucrurile cu potcovarul.

— Și Georges?

Martin spune ce știe despre Georges.

Samson aprinde o țigară. Reflectează. Vorbește fără grabă, fără să-și termine frazele, de parcă ar fi gata să ațipească.

— Pe scurt, Georges te-a scos fără doar și poate dintr-o situație grea, fiindcă el trebuie că avea îndoieli serioase de a... în orice caz, să bănuiască motivele pentru care... Fiind de meserie, putea chiar să presupună că... Dar asta n-o vom afla niciodată. Și pe urmă?

Martin vorbește de slava, de Bratislav, de Golubinski, de episcop, de Milița. Nu pomenește prea des de Knezevici. Dar imaginea regelui munților îi iluminează spusele. Cuvântul „feudal” revine de mai multe ori în gura sa. „Mda, își zice Samson, voi ăștia, cei, 2K, la fel ca tine, în cuibul vostru de lilieci din fundul Bretaniei, cu turnurile de apărare crenelate și cu metrezele voastre, trebuie că ați dat petreceri asemănătoare de-a lungul secolelor, cu vasalii și valeții voștri, cu pajii și nobilimea măruntă, și chiar tu, Martin, care ești un băiat de treabă, nu ți-ai revenit complet din acel *Weltanschauung.* Ești așa cum te-ai născut, cine n-

o știe?”

Glasul lui Martin se stinge încetul cu încetul. Câteva viziuni în plus, câteva scânteieri în plus, și apoi totul se sfârșește. Știe că încă nu a pomenit de esențial… Pe un alt ton:

— Așa e. Am dat-o în bară lăsându-mă răpit ca un recrut. Sper totuși… (în realitate nu se temea de nimic mai mult, dar și spera în același timp) că, în cazul în care misiunea n-a fost anulată, îmi veți permite s-o reiau din punctul unde am lăsat-o?

Dar cineva îi șoptește la ureche: „Antonia fără soțul ei, Miliția și Milan fără tatăl lor, Monterosso fără rege, și regele într-o închisoare igienică din Helsinki. Bravo, 2K!”

Samson părea contrariat.

— Știi că asta-i bună, băiete, faci dovada unei lipse flagrante de profesionalism… Până și acoperirea ta trebuie că a fost deconspirată, nu?

— Nu cred. Golubinski m-a observat pe când mă ocupam de camerele lui și m-am descurcat convenabil. În plus, i-am evitat pe marii reporteri care se revarsă acum în Val… Dacă acoperirea mea ar fi fost deconspirată, nu m-ar fi lăsat să plec, nu credeți?

— În acest caz, am avut baftă, dar tu trebuie să înțelegi că nu ne putem expune acestui gen de risc. *Not on your life!* De ce îți închipui tu că am debarcat aici, eu, patriarhul, în ciuda vârstei mele canonice? Ca să te înlocuiesc, băiete dragă. Nu, știu că nu-i ușor, dar tu, din păcate, ești *out.*

Martin nu se grăbește cu răspunsul. Este *out.* Așa ceva înseamnă o groază de lucruri! Că, în cazul său personal, misiunea e ratată, dar că ar putea totuși da o mână de ajutor la răpirea regelui, dar și că regele putea fi răpit fără contribuția sa, iar el, Martin, care a avut atâtea de tras, nu va avea parte de onoruri… nici de dezonoare. Nu-i deloc simplu, pentru un suflet simplu. Se auzi vorbind prostește:

— Mă ofer voluntar pentru a merge mai departe.

Da, voluntar, pentru că e în destinul său să fie voluntar,

dar nu și entuziast, oh! Nici pomeneală, ca regele munților să-și petreacă restul zilelor sufocându-se într-o temniță a Tribunalului Drepturilor Omului, și asta din vina lui, a lui 2K. De altfel, n-are importanță în cârca cui va cădea vina. Dacă așa trebuie să fie, dacă asta e voința statului francez (că statul francez s-ar fi pus în slujba altei puteri, Martin nu voia să știe, nu cunoaște și nu intenționează să cunoască, ochelari de cal și zăbală, decât statul francez pe care-l servește), dacă 2K acceptă să trăiască într-o lume în care omul care i-a salvat viața şi-o va petrece pe a lui în închisoare, mai bine să-l aducă acolo el însuși. De fapt, 2K a avut ocazia, nu-i așa, să-l avertizeze pe acel om în legătură cu complotul ce se punea la cale împotriva lui. Dar nu a încercat, nici măcar nu i-a trecut prin cap. Așa că, fără ipocrizie, te-aș ruga, 2K: n-ai intrat în SA ca să-ți faci scrupule de copilaș nevinovat, și, dacă îți cade greu că Vladimir Knezevici, inculpat de crime de război, a fost salvatorul tău, ei bine, să-ți cadă greu și cu asta basta. „Mă ofer voluntar, domnule colonel.”

Samson îl privește lung, se uită fără țintă, revine asupra lui. Fraza: „Mă ofer voluntar pentru a continua” pronunțată cu dinții naivi încleștați, i-a dezvăluit starea morală în care se afla Martin. *Of course* că este voluntar! Nimic mai militar ca această atitudine. Dar nu cadra cu SA. Samson se întreabă: „E cazul să-i arăt că am înțeles?”

Samson nu se grăbește pentru a se pătrunde de diversele lovituri primite de Martin: a fost răpit, umilit, lovit, a sondat abisul decăderii în care omul riscă să se scufunde, a văzut moartea cu ochii, a fost salvat de cel căruia îi punea la cale pierzania, a descoperit că un popor poate trăi democratic potrivit unor scheme care n-au nimic în comun cu democrația occidentală… E îndreptățit să se simtă zguduit.

Bineînțeles, nici nu se pune problema să-i predea misiunea *Murmel* lui Martin. Abaterile de la doctrină au și ele o limită. Jean Breton a fost reperat, printre alții de acel

rus Golu – nu mai știu cum, care nu pare să se fi născut după ultima ploaie și ar fi în același timp nejustificat să pună viața unui agent în pericol și să expună inutil o operațiune, decât să mi ți-l trimită repejor pe numitul Breton la el acasă. Acesta era un imperativ categoric. Și, în plus, este cum nu se poate mai evident că Martin nu mai e în stare să-și îndeplinească misiunea pe deplin senin. Or, seninătatea este esențială. Și atunci, șefului îi vine în minte o întrebare: în interesul echilibrului mental al subordonatului, se cuvine să-i arate că l-a intuit perfect sau să simuleze că n-a văzut nimic și să se adăpostească în spatele unor raționamente, altminteri mai mult decât suficiente, de securitate?

Fără să fi luat o hotărâre, Samson își aruncă țigara și începu să vorbească, deși nu știa ce avea să-i spună. Uneori, iese mai bine așa.

— Știi 2K – pentru prima dată se adresa cu 2K. şi nu cu Martin, încadrându-te la noi, n-ai ales ce era mai ușor. Ce era ușor fizic, tu știai, dar aspectul facil moral, nu. Meseria noastră constă în a-l escroca pe diavol, și asta nu se poate realiza fără să-ți piezi câteva pene. Cele câteva pene de înger rămase de pe vremea copilăriei.

Mergea, fumând și proiectând umbre diagonale în toate direcțiile, iar domul frunții sale, deasupra căreia părul se aduna în două cornițe, te ducea cu gândul că îi furase diavolului până și înfățișarea.

— Și, când te ambiționezi să-l escrochezi pe diavol, ești obligat să trăiești în tovărășia demonilor. De unii reușești să se descotorosești. Dar alții ți se înfig în piele ca niște lipitori. Eu am destui demoni, prin sertare, prin dulapuri, prin șifoniere, în bufetul stil Regence... Ai să vii pe la mine și ai să vezi, dacă știi să vezi: e plin de demoni la mine acasă. Unii mai simpatici decât alții. Dar neplăcut să-i auzi în unele seri. Și nu se mai satură trăncănind... Pifanii care vor să rămână puri, cei pe care regretata Gură-a-Lumii îi numește săbii curate, sunt oameni cumsecade, dar n-au ce

căuta la noi. Într-o zi, am să-ți povestesc pe larg. Și, în afară de demoni, mai sunt și fantomele. Trebuie să înveți să-ți duci traiul în prezența lor. *Homo sum et nil diabolicum* sau *diabolici,* la alegere... Își spune unul altuia, își spun unii altora... Eu, trebuie să-ți mărturisesc că mai sunt încă fetițe libaneze care... Și micuțul *yauled...* Ah! Și pe urmă bătrânul harki! Numai Dumnezeu știe cât a făcut pentru noi – crucea de război cu distincție – iar noi l-am expediat în Algeria unde a fost jupuit de viu. Trebuie să înveți să-ți duci traiul cu toate astea, dragul meu. Altminteri, trebuie să compui de urgență 310018, și să ceri să fii pus la dispoziția unității tale de origine. Este un autor contemporan care vorbește, nu mai știu cine, nu mai știu unde, despre *răul lui Dumnezeu* în opoziție cu *răul diavolului.* Ei bine, răul lui Dumnezeu suntem noi, 2K, trebuie să ne resemnăm, vrem nu vrem. Și dacă stai să te gândești, noi suntem niște îngerași în comparație cu cei de la contraspionaj, ca să nu mai vorbesc de SR, nu știu cu ce se ocupă, sper ca măcar ei să știe. Așa că, după cum vezi... *Too bad,* asta-i. Oile râioase, noi suntem, țapii ispășitori, noi suntem, și, așa cum tocmai ai spus: noi suntem voluntarii. Dar află de la mine că sunt trei categorii de idioți: idioții pur și simplu, bieții idioți și voluntarii.

Samson devenea cam prea emfatic, cam prea confuz, dar 2K. bănuia că toată vorbăria lui făcea parte dintr-o anume punere în scenă. Bănuia că, în aceste împrejurări delicate, simplifica lucrurile pentru Samson, dacă se învăluia în fumul țigării, pe care o reaprinsese, și în music-hallul lui verbal, la fel de fumigene și unul și celălalt.

— Da, îți spuneam, am să te fac să râzi, SA nu reprezintă o unitate a armatei franceze, nu este cu adevărat un serviciu în cadrul DGSE, nu este nici măcar un mod de viață – asta știi și tu. Este o filosofie. Din fericire, nici agenții nici ofițerii de legătură, nici comandantul, nici DG nu o știu, dar este o filosofie. Pe care n-o poți învăța cu una cu două. Uite, am să-ți fac o confidență. (2K se întreba unde era capcana,

dar nu cu prea multă neîncredere: se simțea vrăjit de el.) În SA, avem două specii de băieți.

Pe de o parte, tu și eu și alți câțiva: operaționalii prin vocație. Noi ascultăm ordinele și le executăm. Dar nu ne supunem orbește – dacă mi s-ar ordona să-l ucid pe papă sau să-l sufoc pe viitorul dalai-lama în leagăn, n-aș face-o – dar *within reason,* în limitele acceptate de conștiința noastră de om, ne supunem. Și ne supunem, de asemenea, când ni se încredințează sarcini umile, cotidiene. Servim, asta-i. Pe cine servim? Ce anume servim? Reprezintă întrebări valabile, poate, dar nu pentru noi. *Ours not to question why*[95]*.* Noi acceptăm să servim, în felul nostru, în onoare și demnitate, onoarea și demnitatea noastră nefiind poate ca a aceluia cu sabia curată, nici ca a primului vânzător de tăntălăi. Și pe urmă, mai e cealaltă specie. Pricepi ce vreau să-ți zic? Uneori, nu vreau să ți-o ascund, simți remușcări față de ei, dar nu e indicat, și am să-ți explic de ce. Să luăm operațiunea *Murmel...*

Brusc, vocea lui Samson deveni mai precisă, consoanele plesneau și șuierau mai bine.

— Va reuși sau va da chix. Dacă reușește, atunci să vezi ce cascadă de recompense, fără să se pună nicio problemă legată de notele de plată. N-a fost întotdeauna așa: noi eram cei mai puțin promovați, cei mai puțin decorați, cei mai puțin răsplătiți din întreaga armată franceză, numai cei puri făceau meseria asta, iar noi ne simțeam, în consecință, mândri. Lucrurile s-au schimbat, să presupunem că spre mai bine. Acum, îi șade bine unui carierist să treacă pe la noi, și așa ajungem la alții, la cei pe care eu îi numesc „funcționari”. Mă urmărești? Am să-ți spun una bună. Te-am lăsat mască, este?

Cei doi bărbați mergeau cu un pas vioi și nu băgau de seamă cât de frig se făcuse. Înconjuraseră de cel puțin zece ori hotelul. Gurile lor vărsau acum torente de aburi.

---

[95] Noi nu trebuie să ne întrebăm de ce (lb. engl.). *(n.tr.)*

— Reiau. Dacă *Murmel* reușește, tu, care ai montat totul, vei obține în cel mai bun caz o mică decorație inavuabilă și te vei sufoca în colțul tău (cel puțin dacă respecți regulile jocului, așa cum le vei respecta, nu mă îndoiesc nicio clipă). Eu la fel. Voi primi probabil un bacșiș superior bacșișului tău, deși tu ai făcut toată treaba, dar e normal, este ceea ce se numește ordinea lucrurilor, ordinea ierarhică a lucrurilor, poate chiar ordinea supranaturală a lucrurilor: eu nu făceam nazuri când eram sublocotenent, și nu fac nici acum când sunt colonel. Când e vorba însă de funcționari, imaginează-ți ce foc de artificii, invitații la palat și la Casa-Albă, băutură și haleală, bal la Sardanapal[96], ce mai calea-valea! Și în acest timp, noi, ăștia mici, obscurii, cei fără grade, noi vom rămâne în umbră, și, tocmai asta voiam să-ți spun, așa e bine, așa trebuie să fie, e în spiritul SA. Pentru că... închipuie-ți că tu și eu o dăm în bară, cine va plăti oalele sparte? Ei! Lumina reflectoarelor, da, însă ce lumini! Noi reintrăm în rânduri și așteptăm să treacă furtuna. Dar ei, dovedind o îndrăzneală sublimă, ei, care s-au expus jucând ultima carte pentru o operațiune, pe care noi singurii suntem capabili s-o executăm... În ce mă privește, îmi scot pălăria în fața lor! Nici urmă de invidie, nici urmă de ranchiună, dimpotrivă. Bun, toate astea ca să-ți spun...

Din nou glasul se asprește în inspirația lirică, și din nou revine la preocupările vieții curente.

— Toate astea ca să-ți spun că e urgent să te întorci, bine și onorabil, uzând de viza pe care o ai. Te evapori de mâine. Dacă întâmpini greutăți să găsești un loc la avion, chiți, și îți facem noi rost imediat. Ia Opel-ul. Obținem noi altă mașină pentru Giséle. Te întorci la Fort și faci nani, așteptând urmarea operațiunii.

Deci, vor trece la acțiune fără el! 2K se simte ușurat și, în

[96] Rege legendar asirian, identificat uneori cu Assurbanipal, simbol al conducătorului lacom și trândav, *(n.tr.)*

același timp, ar plânge ca un copil: Giséle, Médard, Colas, binomul Séverin-Saturnin rămân pe loc, dar el, care a pregătit totul! „Așa-mi trebuie: n-ar fi trebuit să mă las răpit.”

— Și pe urmă?

— Pe urmă? Ei bine, darea de seamă, un weekend cu Bérengére, și la muncă. Se anunță sosirea unor recruți. Am să-i cer lui Ernest să vă numească instructorul lor.

Din nou, pluralul maiestății.

— S-o interpretez ca pe o pedeapsă? Nu mai sunt operațional? Mă scoateți pe tușă?

Samson oftă și reveni la „tu”.

— Încă n-ai înțeles spiritul Serviciului, băiete. Secretul nostru constă, într-un anume domeniu, bineînțeles, să fim buni la de toate. Operațiuni, instrucție, e același lucru. La de toate, asta-i noblețea noastră, dragul meu. *A gentleman can de anything*[97]*.* Ar trebui să pricepi așa ceva. Ai trecut prin toate încercările, acum îi vei educa pe alții, le vei trasmite din experiența ta, fii convins, a venit timpul să-i formezi pe alții… și vei digera ce ți s-a întâmplat și ce ai ajuns. Adevăratul sens al vieții constă în a te digera pe tine însuți. Asta înseamnă o moarte fericită: să mori digerat de propria ta persoană. Poate că e mai simplu când comanzi un escadron sau când vinzi mașini…

Ajunseseră din nou pe terasa din fața hotelului. 2K simțea că trebuia să pună punct. I-ar fi plăcut să facă drepți. Dar nefiind în spiritul SA, se lipsi. se comandase destul „să se debaraseze de aerul cazon”. Se limită în a-și corecta simbolic ținuta:

— Bine.

Lui Samson se făcu milă de el.

— Viitoarea operațiune, pentru care vei fi apt, îți aparține. Îți promit eu, Samson. Ernest va fi de acord.

Și, cum simțea tristețea căreia îi cădea pradă tânărul său

[97] Un gentleman poate face orice (lb. engl.) *(n.r.).*

camarad, îi întinse mâna și îi spuse pe un alt ton:

— Ăsta-i SA, bătrâne, Serviciul reprezintă totul. Și e un serviciu umil. Nu ai vrut tu așa ceva?

2K avea gâtlejul încleștat. Nu știa că dacă va mai reuși să articuleze două, trei cuvinte fără a izbucni în plâns.

— În caz de reușită, mi-ați pomenit de o decorație, Samson… V-aș ruga să mă scutiți.

Urcă în pas alergător peronul hotelului.

La intrarea în cameră, Giséle se foi greoi în fundul patului, ca o nevastă adormită, dar care nu se revoltă când e trezită din somn. 2K se întinse alături de ea, chiar la margine, ca să n-o deranjeze.

5. Sașa îi dă raportul lui Samson și Samson îi dă raportul lui Sașa

A doua zi dimineață, colonelul Sangdeboeuf se trezi mai puțin dispus ca în ajun. Discuția cu Martin îl secătuise. Și, pe deasupra, era duminică, iar în țara asta satanică, cu siguranță că nu exista nicio biserică catolică. Deci, colonelul Sangdeboeuf era nevoit să renunțe la mesă. De unde nu-i nici Dumnezeu nu cere, asta-i clar, și nu era pentru prima oară când se lipsa de obligația lui duminicală, deși îndeplinirea ei o interpreta ca pe o datorie. El, a cărui meserie – nu-și făcea iluzii în această privință – se întemeia pe violență și pe minciună puse în slujba binelui comun, care altminteri putea fi înșelător, găsea o alinare consacrându-și câteva momente pe săptămână cultului milei și adevărului. Se împărtășea de fiecare dată când putea, iar ideea că-l mânca pe Dumnezeul său îi conferea o pace, o justificare. Îi garanta că, deși ucigaș, nu era asasin; că deși viclean, nu era perfid. Era momentul în care deschidea gura pentru a-l lăsa pe Dumnezeu să pătrundă în el când era el însuși, și nu când urzea și își executa

capcanele. S-a terminat cu mesa? Cu atât mai rău. S-a terminat cu mesa.

Samson urcă în Toyota. N-o luă pe Giséle cu el, dar luă bastonul seringă.

Locul de întâlnire era pe un drum desfundat, situat cam la un kilometru de capelă. Samson sosi mai înainte, dar, bineînțeles, Sașa era de pe acum acolo, și se ridică cu grația languroasă, pe care o punea în mișcările sale, pentru a-și disimula pasiunea clocotitoare din el. Umerii săi largi, șoldurile înguste, coapsele lungi se articulau suplu, ca la acele manechine care serveau desenatorilor să realizeze pozele personajelor lor. Capul prelung se termina acum cu o bărbuță ce atârna ca un spălător peste sutana neagră, petecită cu mâinile lui.

— *Long time no see*[98]*,* spuse Samson, coborând din mașină. Ce se mai aude pe la voi: binecuvântează-mă, părinte, că prea mult am păcătuit?

Își strânseră mâna.

— Nu pe dumneavoastră vă așteptam, Samson. Ce onoare! Acum vă deplasați și pe teren? Trebuie cumva să înțeleg că se apropie termenul? Am început să mă cam satur de fasole și de mâzgălit imagini sfinte de prost gust. Cum mai e vremea pe la Paris? Moda de toamnă e scurtă sau lungă? Până spre regiunea inghinală, sper. Am impresia că mi-am uitat franceza. Nu fac decât să bălmăjesc într-o limbă sârbo-croată care-i impresionează pe țopârlanii de pe aici. Mă pun să mă rog pentru bolnavii lor. Am impresia că am făcut ceva minuni cu unii. Ce caraghioslâc! Și începu să fredoneze pe o arie din *Malbrough* – ce nou-tăți îmi a-du-ceți? Ce nou-tăți îmi a-du-ceți?

Samson îl măsura pe Sașa cu un amestec de admirație și de repulsie. Nu putea pricepe cum de putea fi cineva ateu. se părea remarcabil că acest epicurian înverșunat putuse trăi așa de multă vreme ca un ascet.

[98] Nu te-am mai văzut de multă vreme. (lb. engl.)

— Dă-mi raportul, spuse el.

Sașa îi prezentă toate informațiile.

— Pe scurt, capcana este amorsată și inițiativa e în mâinile lui Murmel?

— Exact. Cred că ar fi venit până acum după rebutul lui ca să se simtă recompensat de performanța sa, dacă imbecilii din forțele ONU n-ar fi închis frontierele.

„A ajuns la capătul răbdării, gândi Samson, uitându-se la orbitele lui adâncite, la ochii arzători, la obrajii palizi, gălbejiți, la tendoanele evidente ale gâtului murdar al celui mai parizian dintre colaboratorii săi. L-am lăsat prea mult timp singur. O notă proastă pentru mine. Din fericire, n-au mai rămas decât o zi, două. Altminteri, aș fi fost obligat să-l înlocuiesc, și, cu toată povestea asta cu relicva schismatică, n-ar fi fost deloc o treabă simplă.”

Se uită la ceas cu un gest demonstrativ:

— Ce-ai zice să luăm masa la *Rasputin* miercuri seară? Deși ai să fii cam mototolit.

Știa că *Rasputin* era localul preferat al lui Sașa.

Îl văzu albindu-se sub paloare și murdărie și lăsă impresia că-i ia tăcerea drept un asentiment:

— Reține că, dacă preferi în altă parte? Bun, bun, de acord. Am să fac rezervările. Pentru joi dar și pentru vineri, fiindcă… inițiativa nu este în mâinile noastre.

Dăinuia în spusele lui umbra unei umbre de reproș. Lui Samson îi plăcea ca subalternii săi să lucreze sub umbra unui reproș, în special colaboratorii care aveau nevoie să fie ținuți mai din scurt.

Sașa se miră:

— Dar… ce facem cu barierele ridicate de forțele ONU de ocupație?

— Ei, bătrâne, asta mă privește pe mine! Bun. Acum, iată care sunt ordinele tale. Vom face câteva exerciții.

Samson se duse după bastonul-seringă și seringile de exercițiu aflate în mașină.

Lui Sașa îi trebuiră câteva minute ca să înțeleagă ce rol îi

era rezervat în cadrul operațiunii. După care, palid și chiar ușor bâlbâit, sfârși prin a reacționa:

— De acord cu *Rasputin.* Dispuneți să se facă rezervările. Dar eu sunt cel care vă invită, de acord?

6. Barajul ridicat

Întors la *Vrhnaț,* Samson îi transmise lui Ernest un mesaj: operațiunea ar putea să aibă loc normal, cu condiția ridicării barajelor.

Ernest se prezentă la DG.

DG, neliniștit pentru oamenii lui mai mult decât pentru soarta unei operațiuni menținute contrar avizului specialiștilor, totuși lăsându-se antrenat, ceru să fie primit de președintele Republicii.

Președintele Republicii îi telefonă președintelui Statelor Unite.

— Salut, Bob. Totul pare să se aranjeze. Trebuie doar ca ONUFR să ridice barajele.

— Să ridice barajele? Și încă mai ce? Și dacă monterossienii o iau de la capăt cu crimele lor de război?

— Nu mai îndrăznesc ei. De altfel, au obținut ceea ce voiau: eliberarea prizonierilor lor.

— Și dacă musulmanii ripostează?

— Musulmanii par să stea liniștiți. Tot ce au găsit de făcut a fost să acuze forțele ONU de ocupație că nu i-au apărat cum ar fi trebuit.

— Da fapt, n-ar fi prea rău dacă ar lichida câțiva monterossieni. Li s-ar mai da mâna bastarzilor ălora. Bine, de acord, am să dau ordinele de rigoare. Dar dumneata ai grijă să nu mă decepționezi.

Duminică seară, în camera sa de hotel, Samson dădu drumul la televizor și căută CNN. O blondă platinată tocmai explica faptul că, dat fiind calmul și demnitatea păstrate de populațiile musulmane, în pofida grosolanelor provocări al

căror obiect fuseseră, barajele ce încercuiau Monterosso aveau să fie ridicate.

Samson se amuză la gândul că atâtea tancuri, atâtea camioane, atâtea piese de artilerie, atâția bărbați și femei din atâtea națiuni se vor pune în mișcare curând, nu la ordinul său, fără îndoială, ci la propunerea sa. „Iată-mă înaintat în grad!” Se vedeau mișcându-se pe ecran, răcanii, cu căștile lor grele, în ținuta de camuflaj și o mină mai curând de nătăfleți. Niște războinici care primiseră ciudata misiune de a-i împiedica pe alții să se războiască! Samson nu pricepea mare lucru din lumea asta unde fiecare făcea caz de umanism, de toleranță, de respect față de drepturile omului, pe scurt de virtute, deși cinismul celor puternici nu fusese niciodată mai nerușinat. Doar în eventualitatea în care se considera umanismul, toleranța și respectarea drepturilor omului un șiretlic de război... În acest caz, de ce nu?

7. Miliția stabilește întâlnirea pentru tatăl său

Vineri, a doua zi după slava, Vladimir Knezevici încercă să-și părăsească clandestin capitala ca să se ducă după relicvă, dar se izbi de barajele foițelor ONU și se văzu nevoit să se întoarcă precipitat. Pe punctul de a fi capturat, înțelese că trebuia să-și ia niște măsuri de precauție. Sâmbătă, nu se mișcă din casă. Duminică, spre seară, barajele fuseseră ridicate și, a doua zi, luni, o mașină plecă din Val. După controalele monterossiene, onu-friene și iugoslave – măcar o dată și le postase și Iugoslavia pe ale ei, ajunse la capela sfântului Inochentie.

Cocoțat pe un taburet, Sașa tocmai picta Judecata de Apoi pe timpanul de la intrare. Îi cam rasolise pe îngeri și pe aleșii Domnului și încă nu ajunsese la figura centrală. Damnații erau cei care-l interesau. Se distra reprezentând cu complezență buze disprețuitoare, degete îmbârligate,

coapse desfăcute, canini amenințători, crupe dolofane, limbi răsucite, burți monumentale, guri-abisuri deschise în căscări gigantice: toate alcătuiau un nod de vipere într-un stil care ținea de baletul rus, de Arcimboldo[99] și de benzi desenate.

Milița coborî din mașină și se opri în preajma taburetului. Călugărul rus era atât absorbit, încât părea că nu o auzise venind.

— Binecuvântează, părinte.

De parcă ar fi fost preot!

Coborî fără grabă, cu pensula în dinți și degetul multicolor trecut prin paleta pe care şi-o meșterise dintr-o scândură.

Cu smerenie, în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, o binecuvânta pe tânăra fecioară în blugi, arogându-și această funcție sacerdotală la care nu avea dreptul. Fata era frumoasă, drăcoaica, și apetisantă, iar timpul începea să se pară lung ascetului. Văzu că ea atribuia credinței focul care strălucea în ochii lui și care nu era altceva decât concupiscență: faptul îi făcu plăcere.

— Eu sunt Milița Knezevici. Tatăl meu este numit regele acestor munți. Ar vrea să vină mâine după-amiază. Ar fi posibil?

Călugărul păru să caute o inspirație sacră.

— La ceasurile patru ale după-amiezii, marele sfânt Vladimir cel deopotrivă Apostolilor o va primi pe sluga Domnului Vladimir. Vii și tu cu el?

Ar fi fost un caz neconform, de prevăzut.

Ea negă printr-o mișcare a capului:

— Vrea să fie singur doar cu tine.

Călugărul se înclină:

— E bine. Mâine îmi voi fi îndeplinit misiunea și aș putea zice cu inima împăcată: *„Acum, Doamne, las-o pe sluga ta*

[99] Giuseppe Arcimboldo (1527-1593), pictor italian, autor al unor tablouri fanteziste, populate de figuri manieriste, *(n.tr.)*

să plece în pace, potrivit cuvântului tău, fiindcă ochii au văzut Mântuirea ta, pe care ai pus-o dinaintea tuturor popoarelor, lumină pentru a lumina națiile și întru gloria poporului tău Israel.”

Ca să citeze din Evanghelie, călugărul își ridicase ochii spre cer. Țăcălia roșcovană îi atârna de bărbie, de parcă ar fi fost artificială.

După ce Miliția urcă în mașină și șoferul demară, călugărul notă o dată și o oră pe un capăt de hârtie pe care se duse să-l introducă în cutia de Coca-Cola. Apoi, trecu pe la capelă, sprijini scândura în colțul drept al ușii și se apucă iar de pictarea Judecății celei de pe urmă, fluierând în octave liturgice. Dar cine nu știe că fluieratul se trage de la diavol.

Sus, în munți, Colas își ridică binoclul la ochi, văzu semnalul de înștiințare și-i făcu semn lui Médard, care coborî liniștit să ridice mesajul.

8. Plecarea lui Knezevici

Marți – toată lumea știe că marțea, ca și vinerea, poartă ghinion Vlado se trezi cu inima grea, fără să știe de ce.

Nu-i asta starea de spirit care șade bine când ești desemnat prin îndurarea Domnului să ridici o relicvă a sfântului tău patron.

Și nu fiindcă Vlado s-ar fi considerat un ales al lui Dumnezeu. Poporul său fusese cel ales de Dumnezeu pentru a înfrunta puterile materialiste contemporane, de unde ar veni ele, comuniste sau mercantile; el nu era decât Moise al poporului său, dar accepta ca Domnul să se servească de el ca de un intermediar pentru a dovedi că marea vocație creștină a sfântului Vladimir din Kiev nu secase, că ea încă-i mai putea hrăni pe cei care credeau în el. Prin urmare, Vlado ar fi trebuit să meargă la întâlnirea cu sfântul plin de bucurie și reculegere, dar ceva îl apăsa și

nu știa ce. Puțin ar fi lipsit să renunțe la expediția din acea zi, fiindcă miercurea era pentru el o zi fastă, dar creștinul din el nu-i putea permite să cedeze în mod laș superstițiilor.

Dimineața, președintele rezolvă afacerile curente, reglă punctele litigioase cu miniștrii săi, aproape cum și-ar fi redactat testamentul, detestându-și slăbiciunea. Luă masa în familie. Milița, singura care știa unde avea de gând să meargă, nu scotea o vorbă. Antonia, cu care Vlado încercase să discute despre relicvă, dar care, ca om de știință, se scandaliza de tot ce ținea de o credință religioasă naivă și simplă, bănuia proiectele soțului și, paradoxal, era invidioasă pe fiica ei, confidenta. Milan, nervos fără motiv, trăncănea mai să-ți umfle capul. Dmitri, care lua masa împreună cu gazdele sale, simți tensiunea generală și încercă s-o destindă. Imediat după cafea, îl luă de-o parte pe pobratim-ul său și îi zise:

— Secretele tale sunt secretele tale, dar eu sunt fratele tău fără de păcat și te rog să mă lămurești ce pui la cale.

Președintele îi aruncă o privire piezișă. Apoi, luă foile imprimate de Milița de pe site-ul Internet *„Marele Prinț Vladimir cel deopotrivă Apostolilor”* și le lăsă pe masă.

Golubinski le citi de două ori.

— Vlado, aș vrea să-ți spun la fel ca în basmele rusești: „Nu porunci să-mi fie tăiat capul, poruncește-mi să-ți vorbesc.”

— Dă-i drumul.

— Totul îmi pare corect și adevărat în aceste hârtii, vreau să spun pentru cineva care crede în Dumnezeu, în sfinți și în relicve, cu excepția unui singur lucru. Călugărul a ilustrat anumite comunicări ale sale cu motive simbolice, printre altele cu o cruce din opt brațe – strâmbă, așa cum o desenăm noi rușii, nu știu de ce. Dar a desenat-o invers!

— Vădica a tăcut aceeași remarcă. Inochentie pretinde că nu știe să deseneze pe calculator.

— Și pe unde își duce veacul călugărașul ăsta?

— În capela sfântului Inochentie. La trei kilometri de

frontieră.

— De ce parte?

— Iugoslavă.

— Și presupun că te duci acolo azi?

Vlado nu-l putea minți pe fratele său.

— Da.

— Iei cu tine o escortă serioasă?

— Doi oameni, ca de obicei.

— Două camioane cu patruzeci de oameni și mitraliere. Cel puțin.

Vlado scutură din cap.

— Întotdeauna mi-am făcut deplasările secrete cu un șofer și doi oameni. Altminteri, se duce vestea. Imaginează-ți… nu știu ce… că nu mă întorc cu relicva pentru că tânărul călugăr a fost ridicat, sau că în ultimul moment refuză să mi-o înmâneze, sau că se dovedește, de netăgăduit, că e falsă… Va fi interpretat ca un blestem. Nu pot să risc una ca asta. De altfel, nu văd de ce mi-aș schimba obișnuința.

— Ca s-o schimbi: e un motiv suficient.

Din nou, Vlado scutură din cap, iar Dmitri, știind că nu l-ar putea convinge, oftă:

— Ascultă-mă, trebuie să-ți spun trei lucruri. În primul rând, călugărul tău care desenează crucea pe dos nu-mi inspiră încredere. În al doilea rând, dacă nu iei cu tine o escortă, ordonă cel puțin să ți se deschidă drumul până la frontieră ca să nu nimerești într-o ambuscadă a ONUFR. Dragonul va îndeplini treaba asta cu toată discreția. În al treilea rând, să rămânem în legătură radio. Sună-mă din jumătate în jumătate de oră. Ah! Și în al patrulea, pune o companie motorizată în stare de alertă.

— S-a făcut.

Înainte de a pleca, cicea se duse să-și vadă vitele: vacile care rumegau în staule, porcii care grohăiau în țarcul lor, caii care-și mișcau urechile în grajd, oile care pășteau în poiană, așteptând din zi în zi, fără să știe, mașina de tuns sau cuțitul. Atent, cu urechea ciulită, Vlado asculta

rumegatul, respirațiile, pufăielile, scărpinăturile; cu nările larg deschise, respira mirosurile sigure, sălbatice, acrișoare, umede, cu iz de lapte, de lână, bălegarul și îngrășămintele naturale. Vlado veterinarul nutrea o puternică dragoste față de lumea animală, față de inocența ei, de funcția ei în cosmos în general și în Monterosso în particular. Bineînțeles, el îndrăgea tot ce aparținea țării sale, Monterosso: argila și tuful, spinii și brebenocii, zadele și stejarii, bărbații și femeile, dar animalele, cele sălbatice ca și cele domestice, îi inspirau o dragoste deosebită, fiindcă erau acolo, fără nicio pretenție, fără proteste de niciun fel, hrănindu-se din Providența divină, gata să ne îmbrace cu lâna și pieile lor, să ne hrănească din laptele și carnea lor, într-un soi de euharistie a celor umili, de pe ultima treaptă a umilinței. De altfel, pentru a simți umanitatea profetizată de ele însele, era destul doar să le privești boturile, râturile, mai spirituale decât atâtea și atâtea mutre congestionate sau fețișoare delicate. Cicea nu trecea drept un tandru, dar la gândul infinitei complezențe a acestor dobitoace, ochii se umezeau adesea. Nemurirea lor îl preocupa: dacă animalele sunt nemuritoare ca și noi, atunci cu adevărat sunt surorile noastre; dacă ele nu sunt, ce milă, ce respect le datorăm pentru singura lor viață ce le-a fost dată! Nu neapărat să le cruțăm, dar să le tratăm cu mai multă considerație!...

Azi, Vlado își spune că, dintre bărbați și femei, el preferase dintotdeauna femeile, și nu din pură senzualitate, ci fiindcă ele participă la lumea animală mai îndeaproape ca bărbații, pentru că ele poartă mai bine amprenta matricei universale, pentru că, în supliciul dragostei divine, nașterea le servește de cruce și picioarele de brațe. Penetrăm animalele când le ucidem, ele pătrund în noi când le mâncăm, și tot așa noi penetrăm femeile și ieșim din ele după ce am lăsat o urmă, și le penetrăm din nou pentru a ne regăsi natura, așa cum ele se lasă fecundate de noi pentru a-și asuma destinul. Ceva mă asigură că am ieșit

din mama mea, deși trebuie să vă cred pe cuvânt când îmi spuneți: „Din tatăl tău mai întâi.” Și tot astfel, simt că sunt un animal, dar trebuie să mi se spună că sunt și un zeu. Vladimir intuia confuz că nu exista o animalitate a femeii, ci o feminitate a lumii animale, fără deosebire de sexe.

Urcă să se spele și să se primenească. Voia să fie curat pentru a se prezenta dinaintea sfântului Vladimir.

Tocmai își trăsese pe el *dușanka* albă, brodată la gât în punct de cruciulițe roșii, când Antonia intră, întunecată.

— Îți lipsește un nasture. Ți-l cos imediat.

Dădu să-și scoată cămașa dar, sub privirea reprobatoare a soției, se opri. La Monterosso, cadavrele se cos în lințoliul lor și, în consecință, nu se repară o haină aflată pe un om viu, dar Antonia, deși creștină, dar medic și om de știință, nu suporta superstițiile. Rămaseră câteva clipe nehotărâți. Dacă Vlado și-ar fi scos cămașa, Antonia ar fi oftat și ar fi cusut nasturele, dar Vlado nu voia s-o audă oftând. Nu-și mai scoase cămașa. Antonia se duse după ac, ață, degetar și ochelari. Lucră în tăcere, lovind cu degetele pieptul soțului ei, încercând să nu-l înțepe.

— Gata.

Rupse firul cu dinții.

Îi mulțumi printr-un semn al capului. Nu se simțea bine deloc. Se întreba dacă nu era cumva bolnav, dacă n-ar fi trebuit să bea ceva, să ia o aspirină, sau foarte simplu să amâne plecarea. Nu. Nici nu se punea problema. Nu se face să-i lași pe sfinți să te aștepte. Mașina era pregătită. Dragonul raportase că nu exista nicio ambuscadă pe drum.

— Pe curând, spuse Vlado cu toată dezinvoltura de care era în stare.

— Pe curând.

Nu se sărutară.

El coborî scara în fugă și ieși din casă cu un pas grăbit, uitând să mai atingă tocul ușii, deși știa bine că întotdeauna trebuie atins pentru a fi sigur că te mai întorci! Sus, se deschise o fereastră la care se ivi frumosul chip

creol al Miliței, care își urmări tatăl cu o privire de o mare devoțiune. Își ridică agale mâna prelungă, mâna ei, un alt chip. Vlado se uită spre ea fără să zâmbească, dar, după ce se instală pe bancheta din spate alături de Srdjian Kravar, scoase capul prin portieră ca să vadă dacă Milița mai era la fereastră. Plecase: dar, pe acoperișul casei, ceva se foi, fără ca Vlado să deslușească bine ce era. Ai fi zis un șarpe ridicându-și capul triunghiular și săgetând cu limba. Un frig tetanic se prelinse prin membrele regelui munților, zdrobindu-i pieptul, încovoindu-i spatele, rărindu-i bătăile inimii, amorțindu-i mâinile, turnându-i plumb în glezne. Era palid, cenușiu, livid. Redevenise unul dintre strămoșii lui medievali, redevenise un țăran de la munte, redevenise băiețelul căruia îi era frică de întuneric:

„Să nu fi văzut eu bine? Dacă vietatea scârnavă a trecut din pragul casei mele pe acoperiș înseamnă că sunt un om mort.”

Din fericire, cei trei frați Kravar păreau să nu fi zărit nimic.

9. Ambuscadă la fața locului

Samson nu schimbase mare lucru din planul stabilit de 2K, atât doar că atribuia un rol cu mult mai important lui Sașa, iar prezența lui Denis îi permitea să adauge dispozitivului său un clopoțel în plus.

Repetițiile efectuate în ajun pe teren păreau să fi acoperit toate variantele posibile. Rămâneau trei incertitudini.

Contrar oricăror așteptări, Murmel putea fi însoțit de o escortă numeroasă care ar fi făcut acțiunea imposibilă.

Contrar celor anunțate, putea fi însoțit de familie, de exemplu de Milița. În ambele cazuri, zise „neconforme”, Sașa îi înmâna „relicva” lui Murmel, ca să-și dovedească buna credință, și operațiunea ar fi fost suspendată.

De asemenea, nu se știa care avea să fie atitudinea șoferului. Se luaseră în calcul șapte posibilități. 1) Șoferul coboară din vehicul împreună cu celelalte gărzi de corp; 2) rămânea în mașină cuprins de panică și nu făcea nimic; 3) rămânea la început în mașină, dar la primele împușcături, alerga să dea ajutor; 4) rămânea la început în mașină, dar la primele focuri de armă, fugea în decor; 5) rămânea în vehicul de unde deschidea și el focul; 6) demara în trombă și gonea spre Suk; 7) demara în trombă și se întorcea pe drumul spre Monterosso. În primele cinci variante, îi aparținea lui Colas, înarmat cu un pistol mitralieră HK Mp5 SD prevăzut cu lunetă și amortizor. În al șaselea, era nevoit să încetinească o sută de metri mai departe ca să ocolească un copac dărâmat, aflându-se în bătaia puștilor lui Saturnin și Séverin. În al șaptelea, ar fi trecut pe dinaintea lui Denis care, luând poziție la un kilometru mai departe de locul cu pricina, pe o linie dreaptă între două viraje, nu l-ar fi putut scăpa. Oricum, se hotărâse de multă vreme ca viața celor trei frați Kravar, toți considerați culpabili de crime împotriva populației civile, să fie sacrificată.

Sașa se instalase în ușa capelei, sub fresca Judecății de Apoi, care părea cu atât mai înfricoșătoare cu cât era neterminată: nu avea să se știe niciodată cine urma să fie mântuit și cine damnat fiindcă, pe locul Judecătorului, o spoială de suport alcătuia doar o pată alburie în formă de migdală.

Colas stătea turcește la jumătatea pantei, ascuns într-un hățiș, din care tăiase câteva rămurele pentru a-și degaja câmpul de tir. În buzunarul interior al hainei avea un aparat radio. Un fir pleca spre casca de la ureche, un altul către microfonul prins în apropierea gâtului, un al treilea către întrerupătorul lipit de crosa HK, sub degetul mare al mâinii drepte. De unde se afla, Colas domina locul în care s-ar fi oprit mașina în fața capelei.

La cincizeci de metri spre stânga lui, se ascundea

Médard, similar echipat. Pentru moment, nu se desemnase un obiectiv, decât să-l secondeze pe Colas în caz de eșec: rândul lui avea să vină mai târziu.

Binomul Saturnin-Séverin luase poziție mai sus, pe o esplanadă bine degajată. Trăgătorii de elită râcâiseră și nivelaseră meticulos amplasamentul lor ca să îndepărteze rămurele și pietriș, iar acum stăteau înfășurați în plasele de camuflaj. Cu fața vopsită în umbre pe părțile proeminente, frunte, nas, pomeți, și cu lumini pe cele retrase, gât, adânciturile din obraji, pentru a se confunda cu peisajul, erau de parcă nu erau. Ar fi putut ploua, sau ar fi putut da peste ei o căldură toridă, n-ar fi băgat de seamă decât în măsura în care le-ar fi putut influența tirul. Nu mai aveau nevoi naturale. Erau izolați de lume, având doar o singură modalitate de a comunica: arma lor.

Bineînțeles, verificaseră cu precizie distanța de la ochi la sticla lunetei și se asiguraseră că nu exista nici cea mai mică umbră în jurul lentilei, ceea ce le-ar fi putut devia proiectilul. Respirau cu o regularitate deliberată. În orice secundă ar fi venit ordinul, nu ar fi tras decât la jumătatea expirației următoare, când pieptul nu s-ar mai fi mișcat deloc. Cei drept, ținta lor era doar la o sută de metri, fapt ce făcea inutile unele dintre aceste precauțiuni, dar ei ar fi fost la fel de minuțioși și dacă ea s-ar fi găsit la opt sute de metri depărtare.

Pe creastă, Samson și Giséle erau lungiți unul lângă celălalt. Zăreau cupola albastră, vedeau clar capătul drumului unde vehiculul lui Murmel urma să se oprească, și puteau urmări cu binoclul serpentinele cărării care urca de la capelă la grotă, dar niciunul dintre camarazii lor nu se putea distinge, toți perfect disimulați, mai puțin Sașa, expus la vedere. Samson își plasase carabina lansatoare de seringă în apropierea mâinii drepte, pentru cazul în care Sașa și-ar greși lovitura. Giséle pusese în funcțiune postul de radio, echipat cu un modul de cifrare automată, cu căști la urechi, un microfon de gulerul hainei și întrerupătorul

lipit la încheietura mâinii stângi.

La 15.30, Samson:

— Verificați dacă totul este conform.

Ea:

— Giséle către toți. Raportați conformitatea.

Cele cinci glasuri cunoscute, diferite, calme, tensionate, se făcură auzite în ordinea stabilită.

— Aici Denis. Împrejurimile clare. Sunt pregătit.

— Saturnin pe poziție. Totul e clar.

— Séverin pe poziție. Totul e clar.

— Colas pe poziție. Totul e clar.

— Médard pe poziția. Totul e clar.

— Bine recepționat, constată Giséle.

Samson făcu o mutră aprobativă, dând din cap.

La 15.45, Denis:

— Un Mercedes gri-metalizat. Șoferul, șeful mașinii, doi ocupanți. Niciun vehicul însoțitor.

Mathilde îi prevenise că, spre deosebire de toți compatrioții săi, Knezevici sosea întotdeauna ceva mai devreme. „Ce fată extraordinară”, gândi Samson. Făcu un semn afirmativ din cap către Giséle. El nu va acționa, nu va da odine, nu va interveni decât în caz de necesitate: așa concepea el rolul de șef.

Giséle pronunță cu o voce joasă dar fermă, cu buzele rotunjite apropiate de microfon:

— Conform. Fiți gata.

O dâră strălucitoare printre copacii negri și frunzișul ruginiu: Mercedesul sosea, gonind nebunește, balansându-se și hurducăindu-se pe drumul înclinat în ambele părți, plin de denivelări, bruscat de un șofer expert care știa că viteza reprezintă un factor de securitate și care, în plus, nu-și încăpea în piele de plăcere, scoțând tot ce se putea din suplețea și puterea mașinii sale.

10. Acțiune

Mercedesul stopează dinaintea capelei într-un urlet liric de frâne.

Cele patru portiere se deschid dintr-odată ca aripile unei păsări care ar avea patru.

Srdjian Kravar, fratele cel mai mare după dispariția lui Zdravko, urcase în față. El sare primul. Traversează drumul. Se lipește în spatele unui trunchi de stejar, cu Kalașnikovul în mâini și cu fața spre sud. Vecinul din stânga președintelui, Kosta Kravar, mezinul, țâșnește aproape la fel de repede și, gata să tragă, se aliniază cu capela, îndreptat spre nord. Șoferul – cel mai mic dintre frați – Svetozar Kravar, un poznaș fără pereche cu un moț de păr blond ieșind de sub *șaikașa* de cetnic, coboară liniștit, părând să ia totul în glumă, și se postează de cealaltă parte a capelei, îndreptat spre est. Samson îi recunoaște pe toți trei după fotografiile tăcute de Mathilde.

Călugărul s-a ridicat în picioare. Se apropie de Mercedes. Ține un baston noduros în mână.

La frontiera conștiinței sale, Knezevici se miră: călugărașul n-are nici vârsta să se sprijine într-un baston, nici rangul ca să poarte o crosă. Mă rog, poate că la ruși… Are loc o clipă de jenă când cei doi dau să deschidă portiera, cea din dreapta, el dinăuntru, și călugărul din afară. În fine, președintele pune piciorul pe pământ. E cu aproape o jumătate de metru mai înalt decât călugărul. Vede că nu este vorba de un preot – îi lipsește crucea pectorală – și, în consecință, nu-i cere binecuvântarea. Ochii negri ai lui Vlado și ochii aproape transparenți, ca ametiți de băutură, ai lui Sașa, se întâlnesc. Vlado gândește: „Trebuie că e un om sfânt, dacă a fost învestit cu o asemenea misiune.” Sașa gândește: „Tu ești tot ce urăsc eu mai mult. În cinci minute, ai să ne cazi în labe.”

Se salută cu circumspecție.

Între ei e o mare diferență de vârstă. Unul e președintele Republicii. Celălalt un membru al clerului. Unul deține o mare autoritate naturală. Celălalt e un trimis al cerului. Tăcere.

În cele din urmă, președintele rostește:

— Eu sunt servul lui Dumnezeu Vladimir… Vladimir Knezevici.

— Înțelegeți limba rusă?

— Înțeleg și vorbesc limba prietenului nostru, poporul rus.

Mereu acea grandilocvență balcanică.

— Lucrul Sfânt este într-un loc sigur. Nu pot supraveghea zi și noapte această capelă unde intră cine vrea. Vreți să vă osteniți și să urcați până la refugiul meu?

Îl arată cu un gest. Părea să-l fi îndreptat spre cer.

— Sau preferați să mă duc eu după comoară?

— Vă urmez.

Srdjian face un semn lui Kosta care o ia din loc în chip de cercetaș. Călugărul, după o mișcare de scuză, pornește înaintea președintelui. Svetozar înconjoară capela și bate tufișurile din dreapta. Srdjian se îndepărtează spre stânga. Niciodată n-a fost simplu să se asigure securitatea lui cicea: își asumă niște riscuri de parcă n-ar ști cât e de prețios poporului său. Svetozar se întoarce la Mercedes, se sprijină de el, aprinde o țigară.

Pentru un timp, grupul se deplasează prin pădure și dispare din câmpul vizual al lui Samson și al Gisélei.

Apoi, cercetașul apare din nou într-un loc unde cărarea atacă latura pleșuvă a stâncii. Omul sare din piatră în piatră. Ajunge la grotă. Se strecoară înăuntru în patru labe, cu arma înaintea lui. Nu se văd decât tălpile și posteriorul.

În acel moment, precedat de călugărașul care merge cu pași mărunți și repezi, își face apariția silueta maiestuoasă a regelui munților care înaintează cu pași mari, cu dușanka lui albă, brodată cu roșu, scânteind în soarele toamnei pe la răscroielile vestei lui din blană de oaie. Cele două gărzi de

corp cercetează terenul, dar de fiecare dată când stânca e verticală, sunt nevoiți să se întoarcă pe cărare. Dar se depărtează unul de altul din nou când e posibil. Își cunosc bine meseria de protecție imediată, gândește Samson. Bineînțeles, dacă Knezevici a tot cutreierat munții…

Cercetașul se arată din nou și ridică degetul mare în semn că totul e în ordine, cum a văzut că se face prin filmele americane.

Ceva mai în vale față de grotă, se întinde un loc plan unde-i nimerit să-ți tragi sufletul.

Călugărul se oprește acolo ca pentru a-i prezenta domeniul oaspetelui său. Îi arată înălțimile roșietice din Monterosso. Trebuie să-i mai vorbească și de cerul boltit care se învârtește deasupra capetelor lor. Îi arată, imagine a cerului, cupola mică, albastră care se profilează la picioarele lor, în verdeața pestriță a toamnei. Gărzile de corp se țin pe laturi, cu Kalașnikovul pregătit.

Călugărul urcă singur până la grotă, dispare în interiorul ei și revine purtând o cutie lunguiață, dintr-un lemn gălbui, ceva asemănător unui penar. O prezintă președintelui.

Președintele se închină, îngenunchează, se prosternează cu fața la pământ. Se ridică, se închină, îngenunchează, se prosternează cu fața la pământ. E ciudat să vezi carcasa asta gigantică îndoindu-se, frângându-se și iar ridicându-se. Ai crede că se aude cum se lovește frunte de pământ.

Călugărul deschide cutia.

Vladimir strecoară o privire în interior.

Pe un strat dintr-o țesătură albă odihnește un arătător negru, uscat, chircit. Abia se vede unghia, care pare înglobată în carne. Ușoara curbură spre stânga indică faptul că într-adevăr, este arătătorul drept.

Vladimir se apleacă și își depune reverențios buzele pe marginea cutii.

Se trage înapoi.

Își face cruce și din nou bate mătănii.

Călugărul închide cutia cu un zgomot surd.

Vladimir se ridică. Scoate din buzunar un ștergar mare și alb, brodat cu roșu ca și dușanka. Îl întinde pe brațele întinse. Călugărul depune cutia pe ștergar. Vladimir aduce marginile ștergarului peste cutia pe care o învelește cu mișcările blânde, atente, ale mâinilor sale enorme: gesturi de veterinar. Călugărul îl observă.

— Sper, îi zice Vladimir, că ați vrea să însoțiți sfânta relicvă până la Val, unde va avea loc o slujbă celebrată de Vlădica Ambrozie și să luați masa cu noi.

Călugărul se înclină în tăcere.

Coboară cu toții. De data asta, Vladimir e cel care merge înainte. Inima se rupe, se topește la gândul că el, păcătosul, desfrânatul, ucigașul, împotriva căruia o lume întreagă se coalizează, poartă în mâinile sale o părticică din împărăția cerurilor. Călugărul vine după el, sprijinindu-se în baston. Gărzile de corp sar când la dreapta când la stânga, mereu la pândă, dar de pe acum se face simțită o oarecare relaxare. Au văzut că cicea venise după un obiect sacru. Nu știu ce poate să fie, dar vor afla curând.

Iată că au ajuns și ocolesc capela către care Vladimir se întoarce făcându-și cruci mari. Apoi arată spre Mercedes. Gata: au ajuns cu toții în zona de acțiune.

Giséle nu-l pierde din ochi pe Samson.

Samson își înclină capul de mai multe ori ca ea să fie sigură că e da.

Stăpânindu-și vocea ca s-o facă impersonală, înghețată, mai curând clinică decât militară, Giséle anunță prin microfon:

— Situație conformă. Fiți gata.

Unul după altul, numindu-se de fiecare dată, agenții răspund:

— Recepționat.

Fiecare își ia la ochi obiectivul și îl urmărește în luneta armei. Șoferul și-a aruncat țigara. Deschide portiera din dreapta spate și devine o țintă ușoară pentru Colas, care anunță:

— Trei, gata.

Saturnin îl vede pe Srdjian înconjurând capota pentru a deschide portiera de pe dreapta față. Anunță:

— Unu, gata.

Séverin întâmpină dificultăți cu ținta lui, Kosta executând un balet cu președintele și călugărul care-și fac plecăciuni pe stânga Mercedesului. În fine. Kosta deschide portiera de pe stânga spate și se imobilizează, ușor înclinat. Séverin anunță:

— Doi, gata.

Giséle aruncă o privire rapidă în direcția lui Samson care, încă o dată, face da din cap. Ea va comanda tirul. Kosta se apleacă ca să culeagă ceva de pe jos: a dispărut în spatele mașinii. Séverin anunță:

— Doi, pierdut.

Și pentru sine, bombăne:

— Ridică-te, fir-ai al naibii, ridică-te! Ce te-a apucat?

Kosta a ridicat de pe jos bățul de chibrit căzut din buzunar și care-i servește de scobitoare. Călugărul tergiversează. Cu toții se mișcă așa de puțin de parcă s-ar pregăti pentru o fotografie în grup. O fotografie a morții. Timpul ajunge să se demultiplice cum se întâmplă în astfel de momente.

— Doi, gata, face Séverin.

— Atenție pentru tir, spune Giséle.

E pentru prima dată când va comanda foc împotriva unor ființe umane, dar atât de puțin umane, și pe urmă, profesionalismul o mână către cu totul alte considerente. Nu resimte o emoție deosebită. Ea procedează ca la manevre:

— Trei, doi, unu, foc.

Ținta lui Saturnin este, potrivit celor convenite, garda de corp care se află pe extrema dreaptă a vehiculului. Anume Srdjian Kravar, comandantul gărzii, impozant și spân, care se pregătește să urce în față, pe dreapta. Saturnin și-a închis ochii pentru o fracțiune de secundă, ca să se asigure

că va regăsi ceafa acelui om pe reticulul lunetei sale, a inspirat, a expirat pe jumătate, și a apăsat pe virgula de metal de sub degetul său.

Obiectivul lui Séverin se află pe stânga, de cealaltă parte a mașinii, e tânăr, își mestecă chibritul și se uită la călugăr, strângându-și puțin pleoapele. Glonțul îi pătrunde între ochi și ureche.

Golaș îl doboară pe șofer cu o rafală și continuă să tragă în gol, pe dreapta lui Murmel, pentru a lăsa impresia că a căzut într-o ambuscadă obișnuită, că îi este amenințată viața, că trebuie să se apere. În același timp, Médard trage rafale spre stânga, ca victima să se simtă încercuită.

Murmel, care se pregătea să ocolească mașina prin față, își duce mâna la Mauserul cu crosa de lemn, dar, până să ajungă să-l scoată din etui, călugărul și-a tras bastonul spre spate cu amândouă mâinile, și, făcând un pas înapoi, îi dirijează vârful spre șoldul voluminos, aflat la îndemâna sa.

Cu amândouă mâinile, turbat, lovește. Știe că n-are drept decât la o singură izbitură.

Seringa ascunsă în interiorul bastonului este proiectată înainte de un resort. Străbate pantalonul gros, străbate izmana din în alb, curată, îmbrăcată cu o oră mai devreme, pătrunde în piele și își ejaculează veninul în carne. Uriașul n-a simțit mai mult decât o durere, se crede rănit, reușește să-și găsească arma, bate din brațe, trage în aer și se prăbușește cât e de lung peste pietriș. Degetul se crispează și mai trage două cartușe, în timp ce penarul cade pe jos.

Giséle a și pornit-o la vale pe colină pentru a-l „intuba” pe prizonier, a-l „medicaliza”, a-i prinde limba ca să nu şi-o înghită.

11. Recrutare reciprocă

Vlado n-a sunat la ora stabilită. Nu a răspuns la apelurile radio. Nici el, nici nimeni altcineva. S-a întâmplat ceva.

Dmitri Aleksandrâci Golubinski n-a luat niciodată foarte în serios acea fraternitate „fără de păcat” – ce păcat? — „În numele sfântului Ioan” ce sfânt Ioan? – pe care Vlado i-a impus-o, dar brusc el, spețnaz-ul, ofițerul KGB, magnatul mafiot, nu suportă niciun minut în plus să nu știe ce s-a întâmplat prietenului său. Contrar tuturor celor învățate, în care crezuse și le transmise la rândul său, dă fuga în camera sa, pune mâna pe un OTS-14 Groza primit cadou de la amicii lui din manufactura armelor din Tuia, verifică dacă sunt alimentate încărcătoarele de calibrul 5,45, umple un rucsac cu grenade de 40, se aruncă în Volga lui și demarează, singur, fără să-l anunțe nici măcar pe Dragon. E conștient că e o nebunie și poate o sinucidere. Și de ce nu? Uneori trebuie să-ți riști viața inteligent și prudent, în doze mici, dar când dai brusc peste un motiv personal, intri în joc așa precum fac rușii, fără să mai stai pe gânduri. *Groza* înseamnă „furtună”. Nu-i chiar așa de grav să mori. Viața e făcută s-o trăiești, iar moartea să mori. Aproape că ai vrea ca ea să fie și mai periculoasă pentru a-i privi mai bine în față și a-i scuipa mai sănătos în nasul cârn!

Golubinski conduce într-o goană nebună. Pe scaunul din dreapta, Groza e gata alimentată, încărcătorul semicurbat introdus, grenada în lansator.

Nici urmă de controale pe drumuri. Dinspre partea monterossiană e o măsură intenționată. Dinspre cea a forțelor ONU de ocupație este poate deliberată. În ce-i privește pe iugoslavi, drumul e prea puțin important. Viraje, viraje. Valea. Capela. Dmitri frânează. Antrenamentul ar putea intra în funcțiune și Dmitri s-ar putea rostogoli prin portiera laterală, dar nu, datorează aceste câteva clipe de sfidare doliului fratelui său, asupra sorții căruia nu-și mai face iluzii. Coboară fără grabă, se orientează. Frunzișul freamătă, insectele bâzâie, înaintează. Ochiul lui de expert descoperă urmele lăsate de Mercedes. Sosise, se oprise, și plecase din nou, dar nu în direcția Monterosso.

Dmitri reconstituie operațiunea, cum o făcea pe timpul

„generalului Smith”. „Dacă eu aș vrea să-l răpesc pe Vladimir Knezevici, dacă aș fi decis să-l momesc cu o relicvă…” Ajungând aici, s-a părut că aude un zgomot de elicopter: ar fi putut să fie un Puma. Deci, francezii. Nu-i de mirare: când sunt buni, nimeni nu le contestă calitățile. Își imaginează scena. Gărzile de corp lichidate; Vlado anesteziat (dacă ar fi vrut să-l asasineze, montajul ar fi fost mai simplu); Mercedesul abandonat undeva în zonă; un vehicul cu dublă tracțiune, ascuns prin împrejurimi, transportarea „repatriabililor” până la DZ, unde Puma vine după ei. Așa ar fi pus el la cale acțiunea. Să fi lăsat pe cineva la fața locului? Golubinski e gata pentru orice. Cu o lovitură de picior deschide ușa capelei. Intră, cu degetul pe piedica armei.

Călugărul famelic stă pe jos, cu amândoi ochii tumefiați, scuipând sânge pe sutană, între genunchi.

Dmitri se îndreaptă spre el. Ține cu stânga arma în bandulieră, își îndoaie genunchii, îl înșfacă pe călugăr de sutană, îl ridică în sus și îl zgâlțâie. În rusă:

— Unde este Vladimir?

Din ochii călugărului se prelinge sânge. A primit o lovitură de pumn de la Médard și una de la Colas. Médard lovește mai tare, dar Colas e mai perfid.

Călugărul se smiorcăie:

— Au venit. M-au bătut. Pe ceilalți i-au ucis. L-au luat cu ei.

Dmitri îl zgâlțâie întruna. Insultă în termeni obsceni mama călugărului căreia îi atribuie și își atribuie relații monstruoase. Călugărul se lasă zgâlțâit, dar Dmitri simte că ochii lui lăcrimează la comandă, că glasul lui răgușește la comandă. Intuiește, ghicește că falsul călugăr, în forul său interior, e pe punctul de a-i invidia bogăția vocabularului murdar, scatologic ce se revarsă asupra capului. Dmitri nu se înșală. Privirea aceea vigilentă, de pe sub smiorcăieli, este o privire de profesionist ipocrit.

— Hai, popă blestemat, face el, răsucind sutana în pumn

și strângând-o de gâtul celuilalt, dar păstrând distanța, pentru cazul în care adversarul ar fi știut karate, hai, câine de popă ce ești, uite așa se ajunge în Siberia, și te mai declari inspirat de Cel deopotrivă cu Apostolii, și-l atragi pe fratele meu în cursă?

Dmitri e cu puțin mai înalt, dar celălalt nu-i nici el de lepădat, se ghicesc mușchii pe sub stofa sutanei. Când începe iar să se smiorcăie, e tânguitor, muzical, modulat, nici pe departe foarte convingător:

— Au venit, m-au bătut...

Ai zice că e inocentul lui Musorgski care își bocește copeica.

Dmitri are de gând să parieze. Îi place să parieze. Nu-l mai zgâlțâie.

— Las-o baltă, colega. Amândoi suntem lupi din aceeași specie. Ești popă tot atât cât sunt și eu. Nici măcar nu știi să desenezi o cruce așa cum trebuie. Pentru cine lucrezi?

Ciripește nițel ca să-mi dau seama dacă ești de pe la noi.

— Crucea am făcut-o așa cu intenție, spuse Sașa. Urăsc crucile.

El nu fusese atras într-o capcană. A sărit în capcană cu amândouă picioarele. Rusul ăsta venit din Rusia îl hipnotizează pe rusul din Franța. Și el a adulmecat colegul, colegul de un rang superior. Într-un fel ar vrea să fie ca el. Golubinski îl întreabă:

— Ar fi trebuit să te repatrieze împreună cu ceilalți. De ce n-au făcut-o și te-au lăsat aici?

Inteligențele rodate ale celor doi pedalează în aceeași direcție, în forță, încercând să se depășească la turnante. Cine va păcăli pe cine? Înșeli mai bine mințind sau spunând adevărul?

— Ca să vă îndrepte pe o pistă falsă. Asta trebuie că este deformație profesională, fiindcă, în câteva ore, se vor lăuda la CNN cu izbânda lor. Dar le place ca acoperirile să mai dureze atâta vreme cât n-au fost deconspirate. Într-adevăr, nu există o rațiune valabilă ca un biet călugăraș, sosit pe

jos din Siberia, să-și ia zborul într-un ventilator francez. N-ar fi elegant. Și pe urmă, atâta vreme cât n-au părăsit apele teritoriale... Erau convinși că puteți intra în legătură radio cu obiectivul. Puma survolează Iugoslavia, unde aveți prieteni. Un elicopter Puma poate fi doborât. Eu trebuia să exercit o acțiune de întârziere.

Eventual să vă penetrez dispozitivul. Iată de ce mi-au învinețit ochii. O lovitură unul, o lovitură altul. După părerea mea, un rafinament excesiv. Și ăștia pocnesc nu glumă.

Își reia cântecelul: „Au venit, m-au bătut...” Dar sarcastic de data asta.

— Și atunci, fiu de cățea, de ce nu faci ce ți s-a ordonat?

„Fiul de cățea” e de pe acum aproape amical. Dmitri a ghicit că falsul călugăr a ghicit că el, Dmitri, nu-i vrea moartea pentru că a participat la răpirea lui Vlado. Iar falsul călugăr are replica promptă:

— Deși fiu de cățea, am impresia că ne-am putea spune destule unul altuia.

— Cine ești?

Sașa rânjește cu ochii care se umflă și se umflă, dar care, să sperăm, se vor dezumfla la timp pentru *Rasputin.* Intuiește că lucrurile se prezintă bine.

— Un nimic. Sunt un nimic. Un vierme în vârful cârligului.

— Lucrezi pentru americani?

— Pentru francezi. Sunt francez.

Dmitri reflectează, repede, repede:

— Și cum sunt francezii ăștia?

Sașa reflectează, repede, repede:

— În sinea lor țin mai mult cu rușii decât cu americanii.

Dmitri face câțiva pași în capela recent mâzgălită. Într-o vreme a făcut comerț cu icoane.

— Tu ai pictat porcăriile astea?

— Da, rostește voluptuos Sașa.

— Bun. Din punctul de vedere al informației, nu ești cu

adevărat un *speț*[100]*,* dar pe unde ai acces: în ce formație?

Sașa rânjește. Își imaginează buza însângerată și învinețită, pleoapele virând spre galben. Își face griji pentru aspectul său la *Rasputin,* dar s-ar putea decala cu o zi sau două: doar el a făcut invitația. Sau poate puțin fard?

— Sunt – nu știu cum se spune asta în rusește – un „onorabil corespondent din cadrul „SA”, nici asta nu știu cum se spune în rusește.

Și-a petrecut o jumătate din viață detestând Rusia, și iată că acum această limbă i-a ajuns mai de preț decât orice altceva. Acestea fiind spuse, în negocierea care va avea loc, cine l-ar putea asigura că nu va fi el cel mai puternic.

— Atunci, care-i treaba? Ai de gând să-i trădezi pe ai tăi?

Dmitri pune întrebarea într-un mod provocator, dar fără ostilitate.

— Nu se pune problema trădării. Așa cum se prezintă lucrurile în momentul de față, ai tăi sunt poate de pe acum ai mei sau ai mei ai tăi.

Sângele său de cazac țâșnește brusc în el, fără voia lui.

— La urma urmelor, noi avem poate, tu și eu… (caută cuvântul „cauză” care n-are un corespondent în limba rusă, fiind adesea înlocuit cu „acțiune”) o acțiune comună de îndeplinit. Care nu se va lăsa fără sacrificii.

Dmitri înțelege din jumătăți de cuvinte. Sacrificatul, în prezent, este președintele din Monterosso, iar sacrificiul s-a și consumat. Dmitri îl iubește pe Vlado atât cât poate iubi el. Dar viața e mișcătoare sub picioare.

— Ia ascultă, tu vorbești bine rusa ca pentru un emigrant.

— Și tu, ca pentru un sovietic.

Stau acum unul lângă altul, sprijiniți de zidul acoperit cu ipsos care le lasă urme albe pe umeri. Sașa contuzionat, cu buzele amorțite, dar având impresia că își câștigase pașaportul pentru lumea la care visa, Dmitri, după ce-l și trecuse „pe fratele său întru numele sfântului Ioan” la

[100] Un specialist *(n.a.)*

capitolul profituri și pierderi, era hotărât să nu lase să-i scape șansa ce se oferea.

Incontestabil, provin din lumi diferite; incontestabil, încearcă și unul și altul să se tragă pe sfoară, dar între ei, ceea ce-i lipsit de importanță, fiind amândoi în cunoștință de cauză.

Golubinski:

— Ai să raportezi serviciul tău că ne-am întâlnit?

— Bineînțeles. Eu servesc „cu credință și cu cinste”.

Vechea formulă a Rusiei imperiale.

— Crezi că serviciul pe care-l servești ar putea fi interesat de serviciile mele? Fiindcă eu, în ce mă privește... Știi să vinzi?

Tonul din capelă devenea confidențial.

— Asta-i meseria mea.

— Și cam ce vinzi?

— În special calculatoare, covoare și motociclete, dar și tablouri, bâte electrice, toalete publice, pompe, insecticide, fetuși, prezervative, pubele cu pedală, filme porno...

Sașa se poticnește în cazul unor cuvinte pe care nu le știe în rusește.

— Ai mai vândut până acum... *bum bum*? îl întreabă Golubinski holbându-se la el.

— E visul meu, spune Sașa cu prea multă ușurință după părerea lui Dmitri.

Dar ce-ați vrea, așa-s francezii, iar Dmitri a și detectat un oarecare accent franțuzesc în rusa altminteri impecabilă a lui Sașa.

Dmitri se sprijină leneș de zid.

— Uite aici cartea mea de vizită.

I-o întinde, o hârtie plină, gravată, emblemată, cu toate faxurile și e-mail-urile:

— Poate că nu ești decât un gândac, și asta e o ipoteză la care nu voi renunța o bună bucată de vreme, rosti el pe tonul cel mai petersburghez, dar un lucru e limpede în mintea mea, și te privește direct. În următorii cincizeci de

ani, fie Franța se va lăsa înglobată în ceea ce numesc americanii lumea atlantică, fie se va îngloba în singura Europă veritabilă geografic, care merge de la Atlantic până la Pacific și retur. Această Europă, ori va fi germană, ori francorusă. Bănuiești încotro se îndreaptă preferințele mele, și ale tale, presupun. Poți transmite patronilor tăi tot ce ți-am spus. Și relicva, apropo? Se duseră s-o caute, descoperiră penarul deschis și degetul ceva mai departe. Dmitri îl luă. A făcut atâtea în viața sa, degetul ăsta! A scărpinat, a apucat, a strâns, a desenat, a mângâiat, a zgâriat, a penetrat... Dmitri îl mirosi. N-avea niciun miros. Îl puse în buzunar.

— Îl păstrez eu. Captură de război. Am să încerc să-l plasez pe șest patriarhului tuturor rușilor. Salut. Știi unde să mă găsești.

Dmitri urcă în Volga, iar Sașa rămase în fața capelei cu picturi neterminate, ștergându-și cu o cârpă veche sângele și limfa care-i supurau din ochiul drept. Fără să știe, Samson avusese o idee genială lăsându-l pe Sașa la fața locului câteva ore în plus. Visul său se realizase providențial. Nimeni nu avea să-l mai împiedice de acum înainte să lucreze la, cu, pentru, în, de-a lungul Rusiei, așa cum își dorise dintotdeauna. Acum: mașina cu dublă tracțiune, Suk, Belgrad, Roissy, o baie bună în jacuzziul de pe avenue de Montaigne, cu condiția ca garsoniera să nu-i fi fost călcată de hoți și vandalizată...

Capitolul XII

Duc în altum

1. 2K meditează la Fort A

Întors în Fort, chiar de duminică, 2K îi telefonă lui Bérengére – „Totul e în regulă, vin acasă în curând” – și plonjă în redactarea rapoartelor și pregătirea notelor de cheltuieli. Conversația cu Samson îl adusese la locul său, la nivelul său, la îndeletnicirile sale, îl determinase să țină pentru sine întrebările și nelămuririle, ceea ce nu însemna că aproape își ratase misiunea, că, dacă ea eșua definitiv, ar fi fost trist, deși el nu ar mai fi participat și că, dacă ea reușea, ar fi fost și mai trist, dat fiind aportul său. Deși sau pentru că? Trist sau dezgustat? 2K nu disprețuia pe nimeni, dar se mirase mereu că niște soldați pot trece prin „stări sufletești”, și iată că acum se întâmpla chiar lui. Încerca să se apere, dar fără a depune atâta energie cât ar fi vrut. O clipă îi trecu prin minte gândul de a demisiona: unchiul Kernavo demisionase și el în urma unor afaceri încâlcite. Dar își reveni. Prima calitate a unui ofițer SA era de a fi cu picioarele pe pământ, ceea ce este culmea pentru un

parașutist, glumă veche.

2K râse puțin strâmb și se apucă de socotirea cheltuielilor: cu tot ajutorul mini-calculatoarelor nu ajungea la rezultatul corect.

Marți seară, îl convocă Ernest care, măcar o dată, nu-și părăsi biroul, decorat cu picturi, gravuri, litografii și fotografii reprezentând piese de artilerie, de la bombarde și guri de foc din secolul al XV-lea până la cele mai moderne 155 AUF1. Ochelarii mici aurii străluceau cu un foc febril, care nu le era obișnuit.

— Respectele mele, domnule colonel.

— Martin, asta e.

— Ce anume?

— Am pus mâna pe el. Repatrierea e în curs.

Martin se întoarse în biroul său într-o stare de spirit oarecum indecisă, mulțumit, bineînțeles, că băieții se descurcaseră fără complicații și că patronul se ostenise să-l pună la curent, și totuși stomacul se ridicase până în gât. Nu-și făcea niciun reproș, dar se gândea la Milița al cărui tată nu se întorsese, și nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Biroul, azil temporar, se dovedi a-i fi prea strâmt după câteva minute: 2K simțea nevoia să se întoarcă la casa lui, el, care mai avea o casă a lui… Imposibil. Eveniment rar, dădu o fugă până la un bar. Își spunea, pentru prima dată în viață, că mândria și amărăciunea nu se exclud, dimpotrivă.

2. Lumea se agită

A doua zi, mass-media se dezlănțui. Comentatori de televiziune și de radio, editorialiști și gânditori rivalizau în calificative, fără să găsească nimic cu adevărat original: călăul din Monterosso, măcelarul Balcanilor, cel mai odios torționar al secolului al XX-lea fusese deferit Tribunalului

Internațional al Drepturilor Omului. Hip, hip, ura! Toată lumea putea fi convinsă că se va face dreptate. Dacă se mai ridicau glasuri împotriva violării teritoriului unui stat suveran, ele nu reușeau să se fiică auzite. Se găseau unii filosofi la modă, care să scrie prin ziare că, dacă în general se opuseseră pedepsei cu moartea, în acest caz precis, deplângeau faptul că statutul TDH îi interzicea acestuia să recurgă la ea. Alții ripostau, argumentând că o moarte instantanee nu ar constitui o pedeapsă suficientă pentru un criminal de o asemenea anvergură: era mai bine să-și petreacă anii ce-i mai rămâneau de trăit – treizeci, patruzeci cu puțină șansă – între patru ziduri fără ferestre, meditând la cât îl costa faptul că sfidase justiția internațională.

Oricum, capturarea lui Knezevici era o mană cerească în vederea sufocării odioasei tentative de propagandă monterossiană, care începuse să-i intereseze pe unii, legată de pseudoatrocitățile musulmane.

Președinta Sally Brookes era încântată de ceea ce numea ea ca fiind o victorie în plus a Noii Ordini Mondiale. Președintele Bob Brookes îi mulțumea călduros președintelui Republicii franceze că-și dusese misiunea cu care-l învestise la bun sfârșit. Președintele Republicii franceze se dovedea mândru de aceste elogii și le repercuta sub forma unor diverse recompense către nenumărații subordonați care participaseră, sau ar fi putut participa, sau n-ar fi putut să nu participe la această mare victorie atât de franceză și atât de europeană, repurtată de alianța atlantică și democratică, ce ne leagă de prieteni noștri dintotdeauna.

Centrala fusese foarte bine cotată. Directorul general trebui să răspundă la câteva chestiuni puse de ziare și de programele de televiziune de prim-plan, dar el deținea arta perifrazei și a elipsei și făcu în așa fel încât să dea de înțeles elegant că ar fi indecent ca actorii teatrului de umbre să iasă la scenă deschisă pentru a saluta publicul.

SA scăpă atenției generale grație colonelului Robillard, care, mai eliptic și mai perifrastic decât șeful său, semănă îndoieli nu numai asupra existenței serviciului său, dar chiar asupra lui însuși.

Hervé, totuși, nu pierdu ocazia să-i telefoneze vărului său, 2K, pentru a-l invita la masă.

— Stai liniștit, n-am de gând să te duc la popota palatului mlăștinos[101]. Știu eu un club pe un vas fluvial. Cum toți membrii sunt personaje suspecte, eticheta constă în a nu băga în seamă pe nimeni.

2K acceptă. În fond, își iubea singurul văr care-i mai rămăsese, și pe urmă, pentru prima dată în viața lui, suporta ceva mai greu singurătatea.

— Vreau să te aud! se adresă Hervé.

— Ce să auzi?

Hervé izbucni în râs.

— Pretinde că face parte din serviciile speciale și nu-i în stare să-i povestească vărului său nici măcar o minciunică! „Ce să auzi?” Ei bine, bătrâne, ai dispărut din circulație, și cel mai mare criminal de război din toate timpurile, după care alerga toată poliția secretă și toate cătanele lumii noastre civilizate și democratice, a ajuns la zdup și tu îmi zici „Ce să auzi?”! Ce au de gând să-ți dea? O decorație roșie sau una albastră? Sau ai și trecut de pe acum în rândurile ofițerilor așa-ziși superiori? Bun, bun, n-ai decât să fii secretos cum te știu, dacă așa îți place. În fine, trebuie să-ți spun că, dacă aș fi dispus de capacitățile tale, cred că aș fi fost dotat pentru meseria ta, dar nu la nivelul tău: la cel de șef. Fii atent. Un băiat mai curând frust dar simpatic, din specia Guesclin, Monluc, Charette, Lyautey, face în așa fel încât să fie respectate ordinea și pacea la el acasă,

[101] Joc de cuvinte bazat pe rezonanțe similare, ireverențios la adresa Palatului Bourbon - edificiu construit în 1722, găzduind actualmente Adunarea Națională - și expresia: palais bourbeux palat mlăștinos, *(n.tr.)*

poate cu prețul câtorva execuții sumare, așa cum au ordonat toți strămoșii noștri, fără să stea pe gânduri, de fiecare dată când nimereau peste un terorist, un franctiror, un răzvrătit, un anarhist, un contrabandist sau chiar, cu timpul, să mă ierte Dumnezeu, un braconier... Că stânjenește, de acord, înțeleg: așa ceva nu se mai face. Nu mai poți persecuta oamenii decât în numele Toleranței, al Democrației, al Drepturilor Omului, al Femeii și al maimuțelor: asta-i foarte bine, respectele mele. Dar cine e trimis împotriva lui? Un alt apărător al Toleranței și al Democrației? Sau un criminal plătit, foarte simplu? Nu! E trimis Perceval! E trimis La Rochejaquelein! E trimis Guy de Larigaudie, scutiștii și lupii tineri! E trimisă Jeanne d'Arc și prințul Eric! Dar pe Jeanne d'Arc o doare așa de rău burta încât nici nu reușește să-și înghită stridia, și cu toate astea sunt stridii adevărate, am găsit în cele din urmă, și ți le recomand. Și atunci, după cum vezi, treaba e murdară.

2K înghiți o stridie.

— Nu-i chiar așa, spuse el calm. Dar e foarte adevărat că stridiile tale nu sunt deloc rele.

— „Nu-i chiar așa"? Atunci cum e? Lămurește-mă. Am să fac un efort ca să înțeleg frumosul tău suflet.

— Nu știu cum să-ți spun. Nu atât ce faci e important, ci ceea ce ești. Chiar dacă lași impresia că procedezi contrar firii tale.

— Pe scurt, existențialiștii au dat o în bară?

— Nu știu, spuse 2K înghițind o altă stridie. Cine erau existențialiștii?

Hervé se aruncă pe spate, neștiind prea bine dacă nu cumva vărul său își bătea joc de el. Duse la buze paharul cu chablis.

— Și fotografia aia, lansă el pe nepusă masă, fotografia unde am avut impresia că-l recunosc pe vărul Georges cu o șuviță de sânge la comisura dreaptă? Ce rol a jucat el în toată aiureala aia a voastră? Poate chiar tu l-ai lichidat? Nu l-ai iubit niciodată pe bietul Jojo. E adevărat că se făcuse

muftiu?

2K ridică din umeri.

— Cred că-mi supraestimezi puțin serviciul, bătrâne. Suntem la curent și responsabili de anumite lucruri, ce-i drept. Dar nu de toate câte se fac pe lume.

Și bău un gât sănătos de chablis.

3. Duc în altum

Întoarcerea se petrecuse cu bine, potrivit riturilor de rigoare. Bérengére își cumpărase brânza preferată, iar 2K își băuse stropul de armagnac. (Se întreba neliniștit dacă nu cumva începuse să bea cam prea mult, era cazul să se supravegheze.) Veștile de la școală erau satisfăcătoare, mai puțin un incident care avusese loc: Hermine cea cuminte îi zgâriase obrazul unui băiat cu toate cele cinci unghii, astfel că bietul sângera de peste tot, dar ea nu făcuse decât să-și apere dacă nu virtutea cel puțin pudoarea, și Bérengére îi dădea dreptate, dar nu și învățătoarea. Blandine, Ștrengărița, făcuse un desen pentru tăticul ei, unde se putea vedea un avion, un elicopter, mitraliere și un munte pe care ea, ciudat, îl colorase în roșu. Susținea că visase toate astea. Tutu se urcase pe un ponei pentru prima dată și, cu ochii în jos, mărturisi:

— Era gata-gata să-mi fie frică.

— Dar nu ți-a fost frică de-adevăratelea?

Tugdual nu era prea sigur dacă ar fi trebuit să mintă sau nu. O intuiție ereditară îl avertiză că, în acest caz precis, minciuna era o datorie, chiar dacă, în alte împrejurări, era o greșeală și că, oricum, tăticul lui își dădea seama după glasul lui când mințea, astfel că nu s-ar face vinovat de nicio înșelătorie. De fapt, adulții sunt astfel alcătuiți încât riști să fii certat și dacă ți-a fost frică și dacă ai mințit.

— Nu, tăticule, nu mi-a fost frică de-adevăratelea.

2K își strânse fiul în brațe și-l sărută din toate puterile:

— Să știi de la mine, când ți se face frică, e simplu: trebuie să te porți de parcă nu ți-ar fi frică.

După trei ore, 2K și Bérengére stăteau lungiți unul lângă altul în noapte. Pe spate. De parcă tocmai se desprinseseră unul de altul pentru a-și recăpăta suflul.

Pentru 2K, lucrurile nu fuseseră simple. Lagărul de la Zlatița, gemenii, lovitura de bâtă încasată nu-i ieșeau din minte. Se întrebase, confuz, dacă n-o întina pe Bérengére ținând-o în brațe, după toate astea. Să-i spună, să nu-i spună prin ce trecuse? Ar întina-o și mai mult profitând de neștiința ei sau dezvăluindu-i ceva ce ea nu putea înțelege cu adevărat?... Bérengére nu punea întrebări. Văzuse la televizor. Știa că, dacă 2K voia, putea, trebuia să vorbească, când se ivea prilejul sau nu o va face. De altfel, el sfârși prin a spune sigurul lucru care avea importanță:

— Nu prevăd o altă deplasare de anvergură pentru o bună bucată de vreme.

Pentru Bérengére era o veste excelentă. Nu era însă sigură că era și pentru 2K, astfel că manifestă doar o bucurie moderată:

— Înseamnă că te vom vedea ceva mai des, nu? Strașnic! Pe ansamblu, să știi, te iubim toți patru.

2K întinse mâna spre coapsa lungă a soției sale.

Rămaseră tăcuți multă vreme. În cele din urmă, 2K:

— Îți mai aduci aminte de prima noastră întâlnire, îți spusesem atunci că aveam două secrete.

— Da. Pe unul mi l-ai expus imediat, dar despre al doilea n-ai mai suflat o vorbă, nesuferitule.

— Al doilea, nici tu nu m-ai întrebat niciodată de el.

— Da! Fiindcă îl știam.

— Îl știai, Bérengére?

— Se împlinesc aproximativ opt ani, trei luni, șapte zile, zece ore, douăzeci de minute și treizeci de secunde de când trăim împreună, nu?

2K nu se îndoia că amândoi vorbeau de aceeași povară,

de aceeași rană. Totuși, ținu să precizeze:

— Alpinism, parașută, tu ai înțeles totul?

— Sigur că da. 2K, femeile intuiesc ușor, să știi. Cele două secrete ale tale nu fac decât unul singur, dragul meu: același *duc în altum* dintotdeauna. Simți nevoia să escaladezi piscuri și să zbori prin văzduhuri, fiindcă jos pute prea rău. Și atunci, am să ţi-o spun imediat, dacă este vorba de disperare, n-ar fi trebuit să ai copii. M-aș fi măritat cu tine și fără să avem copii, în fine, eu mă înțeleg. De altfel, nu cred că ar fi trebuit să trecem prin instituția căsătoriei, fiindcă mariajul înseamnă totuși un scop, dar te-aș fi iubit, aș fi trăit cu tine, și n-ai fi băgat de seamă diferența.

Ea râse ușor din piept, aproape cinică:

— Bineînțeles că aș fi trăit cu tine. Numai la gândul că…

— Numai la gândul că?

— Aș putea trăi fără tine!…

Tăcură din nou.

— Nu, făcu el, nu este disperare. Altminteri, ai dreptate, n-ar fi trebuit să am copii.

— Te-ai fi sterilizat?

Bérengére era pusă pe glume.

— Nu este disperare. Nu este nici dezgust. N-am știut niciodată cum să mă confesez, și atunci n-am făcut-o. Presupun că e vorba de mânie.

— Cu toate astea nu ești un om coleric, nu?

— Nu, dar prea își bat ei joc de noi. Am suferit prea mult ca adolescent. Cu mult mai profund decât îți poți imagina. Undeva… în străfundurile mele..

— Care ei? Care noi?

— Nu știu. Efectiv, se încearcă să fim luați drept fraieri. Școlile nu mai predau morala, criminalii sunt încurajați să recidiveze, cetățenii care se apără sunt pedepsiți. Nu mai avem de ales decât între prezervativ și avort, sau să ajungem niște homosexuali travestiți…

— În niciun caz tu și eu, spuse Bérengére, înăbușindu-și

un râs nebun.

Dar el continua, serios:

— Ne vorbesc de Franța, și ei o vând celui care oferă mai mult. Literalmente. Ne vorbesc de creștinism și ne trezim cu moscheie la tot pasul. Te-ai mai plimbat prin oraș sau pe la țară și nu te-ai întrebat de ce pretutindeni tot ce-a fost construit până în secolul al XIX-lea este frumos sau cel puțin drăguț, și aproape tot ce s-a construit în ultima sută de ani te face să verși?

— Chestiune de gust, 2K, presupun, deși... Pot să-ți pun o întrebare?

— Pune-o.

Ea procedă cu prudență:

— Această profundă depresie nervoasă pe care ne-o mocnești, are vreo legătură cu ultimul tău turneu de VRP[102]?

El nu răspunse imediat. În cele din urmă:

— Nu. Nu are o legătură directă. Pur și simplu, am înțeles mai bine că tot ceea ce iubim noi este condamnat. Nu ni se permite nici măcar să murim frumos! Nu le-ar fi suficient. Ei vor să degradeze tot, să sluțească tot ce ne-a fost drag. Și pe urmă să tragă apa. Așa sunt ei. Și să nu mă întrebi: care ei. N-aș fi în stare să-ți spun.

Bérengére se strânse lângă soțul ei.

— Dar să nu fii îngrijorată. Băieții ca mine – cât or mai exista, fiindcă suntem totuși o specie pe cale de dispariție – nu vor duce niciodată lipsă de parașute și de munți. Noi simțim onoare și plăcere servind, chiar și atunci când nu știm nici pe cine, nici pentru ce servim, ba ajungem chiar să îndeplinim la ordin și ceea ce reprobăm. Vezi tu, există o limită, sclavul care slujește bine un stăpân rău ajunge să-și răscumpere libertatea tocmai fiindcă a atins limita. În cele

[102] VRP - voyageur representant placier - intermediar comercial care prospectează clientela și primește comenzi pentru una sau mai multe întreprinderi, *(n.tr.)*

din urmă, e singura protecție, singura resursă de salvare. Servind se degajă căldură ca atunci când mergi.

— Sau când faci dragoste, nu, 2K?

Iar tăcură puțin: el se gândea la regele munților în închisoarea din Helsinki; ea se întreba dacă Bibiche nu se trezise în urma unui coșmar. Și cu toate astea, din secundă în secundă, iubirea creștea în ei, acea iubire care, pentru câteva clipe binecuvântate, închide ochii, astupă urechile, suspendă inteligența, unește două suflete și două trupuri într-o hidră bicefală și hermafroditică.

2K își lăsă mâna pe corpul lui Bérengére, la întâmplare, iar Bérengére întinse mâna spre soțul ei. Într-un ultim râs nebun, dar nu frivol, și deloc ireverențios, dar foarte îndrăgostit, ea șopti:

— *Duc în altum,* 2K!

4. Tăcerea lui Knezevici

Din momentul în care își recăpătase cunoștința în elicopter, Vladimir Knezevici nu mai pronunțase niciun cuvânt. Pe nava de război, nu pronunță niciun cuvânt. În avion nu pronunță niciun cuvânt și când, în zori – influențele internaționale (adică americane), intrând în joc, iar SA fiind lipsită de plăcerea de a-l interoga pe regele munților, își făcu intrarea în locațiile TDH din Helsinki, la fel nu mai scosese niciun cuvânt ca din clipa când fusese capturat.

Procurorul general, Leonard C. Shvartz, în persoană, luase loc în grefa pe un fotoliu derivat dintr-unul cu rotile la origine, în spatele unui birou derivat dintr-unul cu rotile la origine. O asistentă de culoare gravita în spatele lui. Cu urbanitate, îi indică prizonierului său de marcă un scaun derivat dintr-unul pe rotile la origine. Părul în două aripi de corb al procurorului general, tenul plin de cuperoză și ochiul fix căpătaseră intensitatea unei ființe care depășea

personajul, cum se întâmplă în portretele lui Goya.

Trebuie spus că acea zi, ca și precedentele, fuseseră cele mai faste dintre cele faste acordate de Providență drăgălașului Lenny.

Mai întâi, ajunsese să obțină de la Loretta ceea ce-și dorise. Într-o seară, întorcându-se de la operă, mai întârziaseră o vreme în casa supraîncărcată de ornamente, cu un turnuleț de unde se vedea Baltica și, conștientizând, în cele din urmă, ce semnificație avea tropăitul pe loc, înclinările din cap și mâinile jilave ale procurorului general, Loretta izbucnise într-un râs generos, cu gâtlejul căscat până la omușorul violet:

— Dacă aș fi știut, Lenny, că ai chef de așa ceva!

Loretta era o mamă bună și o soție iubitoare, dar ăsta nu era un motiv să se dovedească meschină: de ce ar refuza să facă o plăcere unui om de bine, dacă faptul nu făcea rău nimănui? Rezultatul: Lenny putu transgresa toate tabuurile rasiste (sau antirasiste, n-ar fi același lucru?) care-l hărțuiau, și să-și ofere *a piece of ass* pe cinste. De atunci, deveni un alt om, satisfăcut, liniștit, realizat (subalternii săi abia dacă-l mai recunoșteau), contemplând-o pe Loretta lui de eben cu un ochi de locatar, dacă nu chiar de proprietar, simțind confuz că atinsese culmile lumii, ceea ce nu era rău deloc pentru un biet emigrant rus, nu chiar evreu. se părea (fără a fi pe de-a-ntregul păcălit de propria imaginație) că universul, gigantică sferă plutitoare în voia curentului, își găsise în sfârșit verticalitatea, echilibrul stabil, susul și josul.

Cu o noapte în urmă, adormise o dată în plus între picioarele, brațele, tentacule miriapode, divine și odoriferante, ale Lorettei. Avusese un vis. Iar acest vis nu putea fi decât premonitoriu, profetic și suav de dulce. Trebuie spus că Loretta, care reprezenta pentru Lenny sinteza benefică yin-yang, fața și dosul lumii, îl agasa puțin cu obsesia ei înduioșătoare față de drepturile omului, și, această obsesie amestecându-se cu cea de care suferea-

juisa el însuși, produsese următoarele imagini onirice. Ele nu-i aparțineau propriu-zis. Existase din toate vremurile o umanitate pornită în căutarea Feței și o alta care urmărea imaginea inversă: nu degeaba Baphomet, căruia se presupunea că Templierii îi sărutau popoul, îl întruchipează pe diavol în cartomanție.

Părea să fie sfârșitul lumii, și, în așteptarea Judecății celei de pe urmă, spălate, ferchezuite, lustruite, parfumate, aliniate geometric în rânduri și travee ca niște cartofi așteptând calibrajul, sau ca vânatul dintr-o natură moartă, sau ca dobitoacele de lut dintr-o colecție de oale, sau nenumărate ouă de porțelan scoase din cuptor și pe care Faberge încă nu reușise să le diferențieze prin culori și pietre prețioase, se etalau dinaintea ochilor holbați ai lui Lenny vreo șaptezeci de miliarde de popouri albicioase, rozalii sau gălbejite, produse de specia umană. Erau niște popouri care doreau să devină fețe, dar erau lipsite iremediabil de ochi și nas, astfel că, într-o palpitare neîntreruptă și obsedantă a maselor lor gemene pulsând laolaltă ca niște plămâni sau ca niște rinichi, reclamau întruna într-un limbaj răgușit:

„Drepturile curului! Drepturile Curului! Drepturile curului!”

Procurorul general al TDH se scutură pentru a alunga această viziune nocturnă și necuviincioasă. Își îndreptă atenția asupra regelui munților căruia, s-o spunem fără ocolișuri, îi datora postul.

— În sfârșit, ne întâlnim, Mr Knezevici. E un moment pe care-l doresc de multă vreme. Luați loc, vă rog. (Își întinsese pe față grimasa unui surâs.) Câteva formalități… Vedeți că m-am deranjat personal (se uită la ceas: arăta cinci dimineața, după ora finlandeză)… pentru a vă scuti de neplăcerile așteptării… Vă vom înscrie imediat în registru. Nume, prenume, data nașterii?

Procurorul general, cu propria mână, ținea un stilou de aur, gros ca un trabuc, în așteptare ca o ghilotină, deasupra

registrului închisorii.

Iar regele munților, cu părul zburlit, cu dușanca respirând larg sub blana de oaie, nu răspunse nimic.

— Ah! S-ar putea să nu înțelegeți engleza? Loretta, unde este interpretul?

Un personaj de un sex greu de definit, cu părul de o lungime medie, tenul de o valoare medie, unghiile de o curățenie medie, se prezentă ca interpret din sârbă, croată și monterossiană, care limbi, după cum e bine știut, nu formează decât una singură, dar lui îi asigura totuși un salariu triplu.

Personajul repetă:

— Nume, prenume, data nașterii.

De trei ori, ca toată lumea să fie sigură că o spusese în trei limbi și că își câștigase traiul.

Prizonierul nu răspunse nimic.

Prizonierul tăcea.

Procurorul se irită:

— Cum ați vrea să vă înregistrăm dacă nu vreți să răspundeți?

Prizonierul nu se lăsă prins în cursă și nu răspunse.

Cu toate astea, fu încarcerat într-o celulă fără fereastră, de o curățenie ireproșabilă, cu un spălător alăturat, totul baleiat de aparate de supraveghere.

I se dădu să îmbrace uniforma închisorii: un trening gri marcat în violet cu literele HRT *(Human Right Tribunal).* Nu mai manifesta nicio rezistență. Nu se mai prefăcea că nu înțelege ce se spunea. Se supunea tuturor injoncțiunilor, chiar și celor care, în timpul percheziționării, ar fi putut să pară cele mai umilitoare. Pur și simplu, se închidea în tăcere ca într-o a doua închisoare în interiorul primei, și, în această a doua închisoare, redevenea liber.

De mai multe ori, procurorul Shvartz ceru să-i fie prezentat, iar el se duse docil la aceste convocări, de parcă nu s-ar fi dus. Privea înaintea lui cu un ochi tern. Poate că auzea ce se spunea, dar nu asculta. Când se ceru să

semneze un document, își apucă mâna dreaptă cu cea stângă și mâna stângă cu cea dreaptă și nu clinti. Nu se aplică niciun tratament rău, deși, uneori, Leonard C. Shvartz simțea cum îl mănâncă palmele. Dar drepturile omului, nu-i așa... Bineînțeles, tot soiul de emoliente psihologice erau introduse în mâncarea prizonierului, dar el se hrănea cu atâta sobrietate că scăpase, cel puțin pentru moment, de capcana nutritivă.

Patru negri americani, înalți, fuseseră însărcinați cu paza sa și făceau cu schimbul în imediata lui apropiere.

Zornăiau de atâtea pistoale Beretta 9 mm, de cătușe, de bâte și aparate radio, dar se dovedeau de o mare gentilețe. Alcătuiau o echipă veselă și-și dăduseră porecle plăcute: cei doi Edward își ziceau Ed și Ned, cum se cuvine; Theodor răspundea la diminutivul de Ted, și, cum pe al patrulea îl chema Leroy, dar avea și îndatoriri „paramedicale” ceilalți trei îl botezaseră Med. Toți patru aveau peste doi metri înălțime și, în primele zile, îi agasase faptul că prizonierul lor avea doi metri și doisprezece, dar se obișnuiseră, și îl tratau cu indulgență. Ned în special încerca în fiecare zi să-l convingă pe *„Mr Nizevits”* să joace volleyball în curte, împreună cu ei, ca între amici, dar, *Mr Nizevits”* nu era interesat de volleyball. Ceruse cărți și citea teologia dogmatică a Mgr Popovici.

Într-o zi, fu convocat la vorbitor. Acolo îl primea din când în când pe avocatul său pakistanez (numit din oficiu), dar cum el refuza să vorbească avocatului sau oricui altcuiva, întrevederile lor nu durară multă vreme. În ziua aceea, văzu că Ted și Ned tocmai așterneau un pat, netezind cearșafurile, potrivind cu grijă cuverturile. Vladimir Knezevici își interzisese să articuleze vreun cuvânt, dar ochii săi, pe sub sprâncenele unde creta începuse de pe acum să se amestece din ce în ce mai mult cu cărbunele, trebuie că pusese o întrebare elocventă, fiindcă Ted răspunse:

— It s your wife, sir! Mrs Nizevits gonna to be here anv

minute. Didn t you know? [103]

Când intră Antonia, privirile lor se întâlniră imediat, pe deasupra patului. Vlado îi arătă camerele ascunse mai mult sau mai puțin discret în cele patru colțuri ale vorbitorului, și începu să râdă. Vorbea pentru prima oară după opt săptămâni. Rosti ceva lipsit de importanță. Spuse:

— Trebuie că ne cred niște cimpanzei.

Iar Antonia:

— Cimpanzeii sunt o specie pe cale de dispariție? În acest caz, ar trebui să-i protejeze.

— Tocmai, spuse Vlado. Ei își închipuie că veghează asupra continuității speciei. Dar în cușcă, proiectul nu funcționează.

Remarca îi făcu să râdă pe amândoi: un râs cum nu puteau râde împreună decât doi soți promiși unul altuia pentru vecie, râs în nasul camerelor condamnării universale, râs așa cum râdeau ca studenți, râs așa cum râdeau ca tineri căsătoriți, râs, știind că râsul lor era filmat, înregistrat, analizat, psihanalizat, prostituat, râs.

Li se acordase învoirea să cineze împreună, ca într-un spital, iar Ted și Ned aduceau politicoși, pe tăvi din material plastic, ceea ce închisoarea finlandeză propunea mai luxos în materie de pește afumat și vodci. Cinară aproape plăcut, râzând mereu, nu pentru a-și disimula stânjeneala, ci pentru că erau pe cale să abordeze împreună o nouă aventură.

Ducând la gură mica furculiță din material plastic, care dispărea sub mustața sa, Vlado spuse:

— Nu mă aflu aici pentru a fi judecat, ci pentru a fi condamnat, deci demnitatea ne impune să nu colaborăm în niciun fel cu acest tribunal. E un tribunal revoluționar, un tribunal stalinist. Nu vreau să fac comparații blasfematoare, dar, fără ca eu să fiu Hristos, ei sunt Caiafa. Așa că, sunt un

[103] E pentru soția dumneavoastră, sir! Mrs Nizevits trebuie să apară aici din minut în minut. Nu știați? (engleză vorbită de negri) *(n.tr.)*

om pierdut: o știu și eu, o știi și tu, aș fi preferat o funie de gât decât senescența pregătită de ei, sau – visul – un glonț în cap, dar m-au privat de această șansă: să luăm ce ni se oferă, asta-i situația. Bineînțeles, pot fi imaginate și alte soluții. Unu, mă sinucid: imposibil, sunt creștin. Doi, evadez: prin câte sasuri ai trecut ca să ajungi aici?

— Paisprezece.

— Am priceput. Trei, mă eliberează un comando. Ai crede într-o astfel de posibilitate? Nu? Nici eu. Patru, se schimbă conjunctura în lume: Europa nu mai stă în genunchi dinaintea Americii, sau Rusia începe să-și joace rolul… Da, se pune însă problema când? Ce culoare vor mai avea firele astea de păr? (Își mângâie mustața.) Nu, trebuie să admitem că mă aflu aici pentru a rămâne aici… pentru o vreme foarte îndelungată. Poate că-ți vorbesc prea mult – iartă-mă! — și asta pentru că nu vorbesc cu nimeni altcineva. Monterosso? Ce soartă îl așteaptă? Unirea cu Iugoslavia comunistă? Sau musulmanii care se întorc? Sau mai știu eu ce protectorat conceput ca să ne distrugă?… Să ne fi condamnat Dumnezeu să dispărem așa cum înaintea noastră au dispărut atâtea popoare și atâtea civilizații? Să fim oare în plus, așa cum suntem noi, în lumea anului 2000? Ultimii mohicani? Facă-se sfânta Lui voie, dar să știe că nu i-o înțelegem. Familia?

— Familia? Ei bine, Milița o s-o scoată la capăt cu informatica ei, dar ar trebui găsit un mod de manifestare pentru Milan. Noi intrăm în rânduri, Vlado, să nu te preocupe toate astea.

Într-adevăr, nu-l preocupau peste măsură. El considera că un om trebuie să meargă până la capătul mijloacelor sale, și mai departe, și încă puțin mai departe, dar în final ajunge să se oprească. Fără putință de tăgadă, el era ultimul șef de stat care își mai dusese trupele la luptă, dar toate astea se terminaseră pentru totdeauna.

Se ridică, face câțiva pași prin vorbitorul alb, pătrat, pardosit cu gresie, cubic, aseptic, fără ferestre, cu un pat

derizoriu pregătit pentru Antonia lui!

Partea rabatabilă a cearșafului este de un roz pal: Ted și Ned au considerat că fac bine.

— Antonia, noi toți ne îndreptăm către moarte. Orarele diferă, dar nu și destinația. Ce este moartea? Ultima oglindă întinsă de viață. Aici rezidă sensul paradisului și al infernului: gândesc că Vlădica Ambrozie nu se va dezminte. Ai nevoie de timp ca să înveți cum să te oglindești în moarte: sper ca ei să-mi furnizeze o astfel de oglindă.

Antonia, așezată pe inutilul pat de campanie, se uită la acest om, soțul ei.

Pe vremuri, înainte de a muri, nu era niciun monterossian care să nu facă un pelerinaj la muntele Athos și, înainte de asta, își făcea un examen de conștiință pentru a se reconcilia cu sine însuși: își plătea datoriile, ierta și cerea iertare. Își judeca victoriile, înfrângerile, slăbiciunile, triumfurile, se sfâșia în remușcări și regrete, fără să se cruțe în niciun fel, mergea până în profunzimea lucrurilor, se condamna, se absolvea, se reconcilia cu sine însuși, până și cel mai vajnic nu se rușina să plângă cu lacrimi amare și în hohote fierbinți. Dar Vlado nu avea să facă niciodată pelerinajul la muntele Athos, iar plânsul îi este interzis: camerele necruțătoare îl mențin zi și noapte într-o rigoare și intransigență inumane. Și atunci, soției sale se confesează, dar succint, știind că microfoanele îi înregistrează până și cel mai slab suflu:

— Ceea ce-mi frânge mai mult inima, Antonia, e soarta celor patru frați Kravar, morți pentru mine. Toți patru. S-a terminat cu slava lor, s-a terminat cu strămoșii lor... Pe unde or fi cu toții acum?

Antonia se simți oripilată:

— Vezi-ți de treabă, Vlado, nu poți crede în basme de femei naive.

El nu-i răspunse decât printr-o ridicare din umeri. Iar apoi:

— Aș vrea să mor cât mai repede posibil, Antonia, și asta

nu pentru că zac aici lipsit de libertate, ci pentru că aspir să aflu cine sunt. Cine ar fi trebuit să fiu și cine am fost. Ce-am făcut eu cu Chipul și Asemănarea. Aspir să descopăr în sfârșit Fața lui Hristos, a cărui privire va însemna judecata mea. Toată viața. Antonia, cu știință sau fără știință, nu mi-am dorit altceva decât să văd Chipul Mântuitorului meu, al Revelatorului meu.

5. Sala de audieri a tribunalului

E un tribunal de formă rotundă.

Treptele albastre ca cerul care se ridică în jurul arenei, cu fotoliile lor abisale din imitație de piele de un alb-gălbui, echipate cu blocnotesuri, cu căști, microfoane, prize pentru calculatoarele portabile și chiar cu modemuri, sunt acoperite de o cupolă gigantică din sticlă antiglonț, sub care aveau să se deruleze operațiunile.

În centru, judecătorii, cocoțați pe niște tribune desenate de Juha Leiviska și purtând robe stacojii, creația lui Tellervo Strömmer. Nu pot sta cu fața în toate direcțiile, dar se străduiesc, scaunele lor mobile fiind orientate potrivit unor unghiuri obtuze care le permit să fie văzuți din aproape toate locurile. Președintele este un negru albinos, primul asesor o afgană voalată, căreia nu-i poți ghici decât ochii superbi de cărbuni încinși între faldurile șalului vede brodat cu aur și presărat cu diamante, al doilea asesor fiind un hotentot cenușiu și neastâmpărat.

În dreapta judecătorilor se află piramida acuzațiilor, în vârf cu domnul procuror general în robă neagră cu ochiul fix, gâtul zdrelit, ca cel al unui condor, de gulerul prea țeapăn și prea strâmt, doamna procuror general adjunct, surâzătoare și somptuoasă în veșmintele ei de satin, mai puțin lucitoare decât lucește ea, și un întreg eșafodaj de juriști, interpreți, traducători, secretari, agenți de presă și de legătură.

Pe stânga, la nivelul solului, acuzatul.

L-au pus să îmbrace un costum gri de oraș, iar el s-a supus docil, dar și-a luat pe deasupra blana lui de oaie și, în semn de doliu, și-a lăsat barba să-i crească de luni de zile, nepermițând nimănui să se atingă de părul lui. Așa cum stă, tasat în el însuși, strivit, izolat, împuținat, el uriașul, nu mai pare un om, ci un tufiș stufos sau un zeu păgân, excrescențele capilare nefiind pentru el nici zid de apărare, nici halou, ci creând din el un soi de *no man s land*[104] minimal și pilos care corespunde cu tot ce i-a mai rămas din libertate. Nu a pronunțat niciun cuvânt în tot acest timp.

Pirpiriul lui de avocat își arborează o expresie care ar vrea să spună „Eu îmi fac datoria, dar…”

Sus de tot, pot fi văzuți polițiștii din TDH, impozanți, de neclintit, cu mâinile la spate, grași ca niște cârnați în uniformele bleu ciel, tivite cu stacojiu și cu arma la șold.

Sala e plină de ambasadori, miniștri, consilieri, consultanți, scriitori, ziariști internaționali și temei din lumea mare finlandeză.

Venerabilul Mareșal al Curții, un pitic britanic, învești mântat într-o robă neagră bordată cu hermină, înaintează, salută judecătorii și lovește pardoseala cu bastonul de ceremonii.

Conform procedurii anglo-saxone, el anunță obiectul procesului, cu o voce care zgârie puțin, ca o unghie pe o farfurie sau o bucată de cretă spartă pe o tablă:

— *Umanitatea împotriva lui Vladimir Knezevici.*

Terminat de ziua Tăierii capului sfântului Ioan-Botezătorul, 1999.

[104] Țara nimănui (lb. engl). *(rt.tr.)*

SIGLE PUȚIN CURENTE

ARD – Agenție de cercetare și documentare (Bosnia musulmană)
BLM – cutie de scrisori falsă, conspirativă
CE – contra spionaj
CIA – Central Intelligence Agency
COMOPS – comisie operațională
CR – raport, dare de seamă
DGI – Director of Central Intelligence
DDO – Deputy Director for Operations
DG – director general
DGSE – Director general al securității externe
DIA – Defense Intelligence Agency
DZ – drop zone (zonă de aterizare, de coborâre)
DRM – Direcția de informații militare
GPS – Global Positioning System (sistem global de poziționare)
HC – onorabil corespondent, colaborator extern
IHEDN – Institutul de înalte studii de apărare națională
IPS – instrucțiuni personale și secrete
NSA – Natinal Security Ageny
ONG – organizație nonguvernamentală
ONUFR – forțele ONU de ocupație din Monterosso
OPS – operațiune
OSS – Office of Strategic Service
OT – ofițer de legătură
PC – post de comandă
RAS – nimic de semnalat
RDP – regiment de dragoni parașutiști
RECS – recunoaștere
REP – regiment străin de parașutiști
RFA – recunoaștere la sfârșit de acțiune
SA – Service Action
SAS – Special Air Service
SR – Serviciu de în formații

SVR – Serviciu de informații externe (Rusia)
TDII – Tribunalul drepturilor omului
TIR – transport internațional rutier
UDBA – Administrația securității poporului (Iugoslavia)
WASP – White Anglo-Saxon Protestant

GLOSAR DE TERMENI SÂRBO CROAȚI

Badniak – ramură de stejar simbolică de Crăciun
Șaikașa – caschetă militară sârbă
Șlibovița – rachiu de prune
Dușanka – cămașă bărbătească în general brodată
Kolo – dans tradițional
Pobratim – frate de cruce
Cetnik ad literam, soldat de trupă. Termen rezervat în general partizanilor regaliști ai generalului Mikhailovici în timpul celui de-al Doilea Război Mondial
Cicea – Bătrânul
Vaiat – clădiri secundare, dependințe, ce înconjoară o reședință Vișniak – vișinată, un soi de coniac balcanic
Vlădica – episcop, monseigneur
Voievod – conducător al unei țări, dar și de oaste.

LISTA PERSONAJELOR

2K, „Martin”, „Jean Breton”, ofițer în cadiul SA
2K, Bérengére, soția lui 2K
2K, Blandine, fiica lui 2K, „Bibiche”
2K, Hermine, fiica lui 2K
2K, Tugdual, fiul lui 2K, „Tutu”
Abramovici, colonel monterossian
Ala-Konttinene, Aira-Ylla, subsecretar de stat finlandez
Ambrozie, episcop monterossian
Andreas, adjunctul lui Delpalys-Lacourriere
Audrey, fiica lui Saturnin
Beaujeu Louis, văr îndepărtat al lui 2K
Ben Lachemi, miliardar saudit
Bertie, șef de sală
Bibiche, vezi 2K, Blandine
Bingley Ponsonby, „Bob”, „Golden Boy”, omul bun la de toate al lui Brookes
Boșko, ministrul poștelor din Monterosso
Branislav, cetnic Branko, prizonier din lagărul de la Zlatnița Brookes Bob Junior, fiul lui Brookes Bob
Brookes Bob, președintele Statelor Unite, „The Man”
Brookes Sally, soția lui Brookes
Bob Cherif, agent islamic
Colleman Loretta B, jurist
Colas, agent SA
Collins, „colonel britanic…
Delpalys-Lacourriere Jerome, șeful postului DGSE din Mexic
Denis, agent SA
Doe John, „Un oarecare” în americană
Dușko, cetnic
Dragon, vezi Mkraici Bojidar
Ernest, vezi Robillard
Foncrest Fred, văr îndepărtat al lui 2K
Frog, vezi Krstici

Georges, vărul lui 2K, „Și Lakhdar”
Giséle, agent SA
Golden Boy, vezi Bingley
Golubinski Dmitri Aleksandrâci, maior (adică pe funcție de comandant) în cadrul spețnaz și în KGB
Gordana, amanta lui Vladimir Knezevici
Hervé, vărul lui 2K
Ilia, cetnic
Inochentie, vezi Șustrenko
Just-call-me-Wally, vezi Wallingham David Abramson
„Kernavo”, unchiul lui 2K
Kim, secretara lui Wallingham
Knezevici Vladimir, „Vlado”, „Cicea”, „regele munților”, „Murmel”, președintele din Monterosso
Knezevici Antonia, soția lui Knezevici
Knezevici Milița, fiica lui Knezevici și a Antoniei Knezevici
Ștefan, fiul lui Knezevici și al Antoniei Knezevici Milan, fiul lui Knezevici și al Gordanei
Kravar Kosta, gardă de corp
Kravar Srdjian, mezinul lui Zdravko, îl înlocuiește pe fratele mai mare, mort
Kravar Svetozar, gardă de corp
Kravar Zdravko, șeful de gardă a lui Knezevici
Krstici Ratko, „Frog”, informator
Laglace Gilles, drogat belgian
Lakhdar, vezi Georges
Mansour Si Driss, medic pakistanez Mathilde, agent SA
Médard, agent SA
Miloradovici Bratislav, medic monterossian,
Mirko, cetnic
Miroslav, cetnic
Mirza, pakistanez
Mkraici Bojidar, „Dragonul” șeful SR al lui Knezevici
Montferrand, colonel
Mortier Celine, adjunct Mortimer, vezi Mulligan
Mulligan Deirdre, „Deirdre Mortimer”, agent CIA

Murmel, vezi Knezevici
Nedelka, interpret
Olivares Emilio, ofițer spaniol
Psar Aleksandr Dmitrici, general KGB
Petko, cetnic
Radoslav, cetnic
Rick, DDO
Rivera, ofițer spaniol
Robertson William, șeful postului CIA din Belgrad
Robillard. „Ernest”, colonel, șeful SA
Rodriguez Rod, fost ofițer CIA
Regele munților, vezi Knezevici
Sașa, vezi Șustrenko
Samson, vezi Sangdeboeuf
Sangdeboeuf, colonel, „Samson”, „Serval”, „Simon”, ofițer SA
Saturnin, agent SA
Serval, vezi Sangdeboeuf
Séverin, agent SA
Shvartz Leonard C, „Lenny”, procuror general al TDII
Simon, vezi Sangdeboeuf
Slavko, prizonier din lagărul de la Zlatița
Slobodan, cetnic
Smith, general american imaginar
Smythe, general șef al ONUFR
Sok, potcovar din Zlatnița
Swell, vezi Swellington
Swellington Jack Junior IV, „Swell” ofițer CIA
Șustrenko Rostislav, „Sașa”, „Inochentie”, HC al SA
Thar, agent islamic
Cicea, vezi Knezevici
Théophraste, unchiul lui 2K
Tutu, vezi 2K, Tugdual
Underwod Mabel, cea mai tânără deputată a Statelor Unite
Van Daeme, pseudonume al unui agent CIA

Vanessa, amanta lui Denis
Velko, cetnic Vlado, vezi Knezevici
Vorobiov Anatoli Grigorici, „Tolly”, rezident din SVR în Statele Unite
Wallingham David Abramson, „Just-call-me-Wally” sau „Wally” pe scurt, directorul CIA
Wally, vezi Wallingham David Abramson
Yussef, imam saudit
Zulfikar, șeful lagărului de la Zlatița